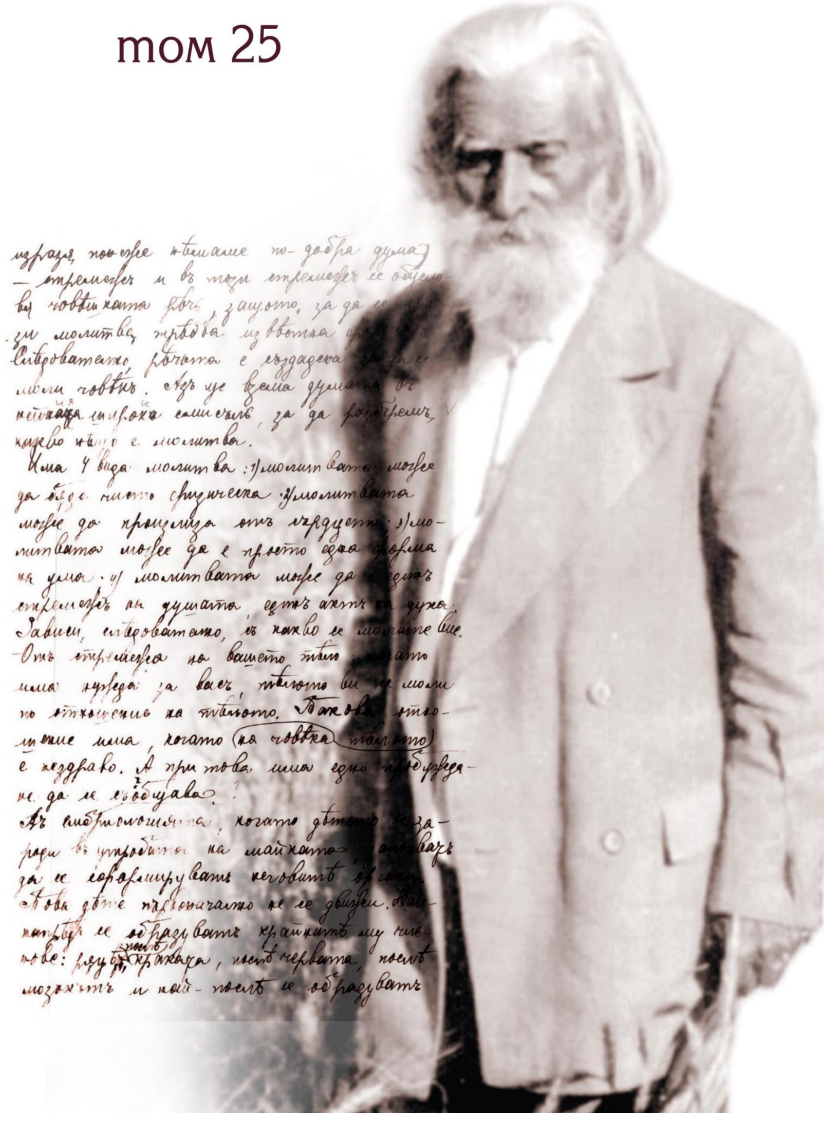
Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ

том 25

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XXV

3.02.1935 г. – 3.11.1935 г.

Издателство •БЯЛО БРАТСТВО•
Издателство •ЗАХАРИЙ СТОЯНОВ•
София, 2025

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XXV

Поредицата „Сила и Живот“ е съвместна публикация на издателствата „Захарий Стоянов“ и „Бяло Братство“. В нея за първи път е представена пълна хронология на неделните проповеди на Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно) през периода 1914–1944 г. В тях по собствените му думи са изложени всички основни принципи на неговото учение, което той нарича Новото учение на Всемирното Бяло Братство.

От езикова гледна точка неделните проповеди, наричани беседи, са стенографирано говорно слово. Стенограмите на беседите са дешифрирани, редактирани и публикувани от различни последователи на Учителя П. Дънов, през различни периоди от време, на което се дължат някои езикови и стилови разлики. По-голямата част от съдържанието на настоящата поредица са сборниците с беседи, които започват да се публикуват от 1915 г. със заглавие „Сила и Живот“.

© Издателство „Бяло Братство“
ISBN 978-954-744-481-2

© Издателство „Захарий Стоянов“, 2025
ISBN 978-954-09-1915-7

Съдържание

Разумният домостроител, 3.02.1935 7
Този е живият хляб, 10.02.1935 31
Бъдете прочее разумни!, 17.02.1935 51
Тогава се обърнах аз и видях, 24.02.1935 73
Всеки, който слуша тези мои думи, 3.03.1935 96
И отиде, та се представи, 10.03.1935 114
Благоприятната Господна година, 17.03.1935 135
Каквото вържете на земята, 24.03.1935 158
Който се учи на Словото Божие, 31 .03.1935 179
Да обичаш и да те обичат, 7.04.1935 200
Колко е хубава твоята любов!, 14.04.1935 215
Ако не ядете, 21.04.1935 234
Един от дванадесетте, 28.04.1935 257
Пак се яви, 5.05.1935 279
Светите Твои градове, 12.05.1935 300
Каза ми всичко, 16.06.1935 321
Сгърбената жена, 23.06.1935 341
Бъдете като децата, 30.06.1935 363
На утрешния ден, 7.07.1935 387
Развързано ще бъде на небето, 14.07.1935 410
Блажен, който яде хляб в Царството Божие, 21.07.1935 .. 436
Всичко чрез Него стана, 8.09.1935 457
Когато беше по-млад, 15.09.1935 475
Защо им говориш с притчи?, 22.09.1935 494
Изтълкувай ни тази притча, 29.09.1935 521
Кристализиране на човешката душа, 6.10.1935 542
Ще хвърля мрежата, 13.10.1935 551
Забравените неща, 20.10.1935 574
Умих се и гледам, 27.10.1935 597
Кротките ще наследят земята, 3.11.1935 624

Разумният домостроител

Отче наш
Бог е Любов
12. глава на Евангелието от Лука, от 41. стих нататък
Духът Божи

„Кой е прочее онзи верен и благоразумен домостроител, когото господарят ще постави над слугите си – да дава навреме всекиму определената храна?“

„Благоразумният домостроител.“ Природата се отличава с нещо особено: в нейната система няма същество, което да стои празно. В природата всички същества, малки и големи, имат своя определена работа. Някои съзнават това, някои не го съзнават, но тя всички е турила на работа и всички работят. От своето гледище природата е доволна, че в нейната система няма нито едно същество, което да седи без работа, да бездейства. В природата безделници няма, всички работят – от малко до голямо, но в човешкия свят има безделници. Противоречието, на което се натъкват хората, се дължи на обстоятелството, че те едновременно се движат в два свята. Те се движат в два порядъка: единият е човешкият, а другият е на природата. Когато виждаме, че някой човек не работи, значи той живее в човешкия порядък. Казваш: „Аз работя“. Това показва, че си попаднал в света, дето се работи. Там е преимуществото именно – ти работиш. Когато престанеш да работиш, твоята работа е свършена. Докато учиш, твоята работа е добре, но щом престанеш да учиш, твоята работа е свършена.

Докато сме в човешкия порядък, ние всякога се запитваме: „Ти свърши ли си работата?“. В природата обаче всякога питат: „Начена ли си работата?“. Там никога не питат: „Свърши ли си работата?“. Всеки, който пита: „Свърши ли си работата?“, той е в човешкия порядък.

Който пита: „Започна ли си работата?“, той е в порядъка на природата. Някои питат: „Как ще свърши моят живот?“. Казвам: ти питай как ще започне животът ти, това е важното, а не е важно как ще свърши. Как си започнал живота си, то е важното, а как ще се свърши, за това ти не мисли! Ти искаш да знаеш ще бъдеш ли щастлив в бъдеще, ще бъдеш ли богат. Не мисли за това! За вас е важно какви сте при сегашното положение. Вие трябва да се поставите на две противоположности, да решите лесно въпроса. Ако ви е дадена власт да управлявате хората или пък ако в ръцете ви е дадено едно лекарство, с което можете да лекувате хора в крайна нужда, кое от двете положения бихте предпочели? В единия случай ще имате власт, каквото кажете, то да стане, а в другия случай ще имате сила да избавяте хората от техните болести и недъзи. Второто положение е за предпочитане пред първото. Да избавяш хората от техните неволи е за предпочитане пред това да ги управляваш. Всички хора страдат от това, че едни други се управляват. Бащата е приложил закона, майката е приложила закона, големият брат е приложил закона, голямата сестра е приложила закона, а най-малкият, ситничарят, както го наричат, само той не може да приложи закона. Само най-малкият няма закон, а останалите – държавата и изобщо всички, поставят правила и правила. Дето минете, все правила и все закони.

Казвате: „Възможно ли е това?“. Да, светът страда само от закони. Днес Мойсей управлява навсякъде, разпростря се е навсякъде. Днес няма държава, която Мойсей да не управлява. Ти ще си поръчаш някаква стока отнякъде и веднага ще се приложат правила и закони, веднага ще ти кажат колко мито трябва да платиш. Ако пък стоката ти стои малко повече на митницата, тогава ще платиш глоба, че не си я взел навреме. Това са човешките разбирания. После, като дойдете до правилата в живота, казвате: „Който е праведен човек, ще отиде на небето, който е грешен, ще отиде в ада“. Всъщност,

ако запитате някого по какво се отличава праведният човек, по какво се отличава щастливият човек, по какво се отличава ученият човек, той няма да знае как да ги определи. В природата това всичкото е строго определено. Според разбиранията на сегашните хора богатият минава за умен човек, а сиромахът, и умен да е, пак минава за глупав. Не, богатството на човека не определя качеството на неговия ум. Богатството е резултат на човешката деятелност. Умен човек е онзи, който не си създава ненужни страдания. Всеки човек, който си създава ненужни страдания, неговият интелект не е силен – той има посредствен интелект.

Ето, вземете например жълтата раса, за която преди хиляди години е предсказано, че ще образува една расова война. Сега те се организират срещу бялата раса, за да добият своята свобода. Също така и европейските народи – англичани, французи, германци, руснаци, югославяни, всички се организират, готвят се за тази война. Онези на Изток, и те се организират, искат да извоюват своята свобода. Белите виждат, че техните колонии на Изток са заплашени. Всички се страхуват едни от други, не могат да намерят един път, по който да се обединят. Какво коства на европейските народи да се обединят, да дойдат до един ум в своите интереси? Причината за несъгласието между народите е, че всеки народ иска да заеме положение на първенство, да бъде пръв между народите на Земята, а това не е в реда на нещата. Има един богоизбран народ в света, но той не е нито английският, нито еврейският, нито който и да е друг – този народ е човечеството като цяло. Този богоизбран народ е съставен от всички същества, от всички хора, които мислят. Защото човек се отличава именно по своята мисъл. По това аз определям човека. И същевременно казвам: този човек, който изправя своите погрешки, той именно е човек. Който не изправя погрешките си, той е животно. Както щете мислете, но така разбирам аз. Животното се отличава по това, че не може да изправя своите

погрешки. Затова и вълкът от хиляди години все вълк си остава; вари го, печи го, той все вълк ще си остане. И четири факултета да завърши, той все вълк ще си остане. Същото мога да кажа и за мечката: вари я, печи я, все мечка ще си остане. И четири факултета да завърши, все мечка ще си остане. Така и боата: каквото и да ù се говори, тя все боа ще си остане. Животното си е животно. Но онова мислещо същество, което е създадено по образ и подобие Божие, което може да изправя погрешките си и да прогресира, това е човекът. Като работи съзнателно върху себе си, той може да замени едно състояние с друго. Човек може да изправи не само своите погрешки, но и погрешките на другите хора около себе си. Тогава животът на човека ще бъде разбран за самия него и ще придобие друг смисъл.

Мнозина са ме запитвали: „Защо тия хора около тебе, които постоянно се занимават с Господа, са така хилави и слаби? Защо и те кашлят, боледуват, защо и те умират?“. Казвам: всички тия хора, които са около мене, нито един от тях не е роден по правилата, които аз препоръчвам. Аз определям какви трябва да бъдат качествата на майката и бащата, но сред тия хора, които са около мене, нито един не е роден от такава майка и от такъв баща. При такова положение какъв очаквате да е човекът? Или ще кажете, че еди-кой си е християнин, вярва в Христа. Всички вие вярвате в историческия Христос, който е дошъл на Земята да проповядва на хората, да ги учи, но нито един от вас не е направил един решителен опит да види в какво седи неговото учение, да го приложи и опита. Вие само минавате за християни, както минавате за българи. Казваш: „Аз съм българин“. Че какво си направил за България? Ти само носиш името българин. Аз считам за българин онзи, който може да помогне на българите. Аз наричам българи онези, които могат взаимно да си помагат. А сега има българи, които спъват работите. Понякога спирачките са намясто, но не всякога – има някои, които трябва да се

затегнат. Това се отнася до човека. За мене е важен човекът, той ме интересува. Защото народите, те са резултат на човека. Един ден, когато човек мине през всичките раси и всичките народи, той ще се измени. Тогава всички хора ще се смесят, ще бъдат едно. Като форма, и българите един ден ще се изменят. Когато българският народ, като форма, мине през своя път на развитие, и той ще се измени, ще влезе в друга фаза на развитие.

Гледам сведенията на един, който се занимава с окултни науки. Като изучавал разните народности и ги определял, той определил и какво нещо е българинът. Казва той, че българинът се отличавал с една черта: бил зъл. Това не е мое мнение, то е мнение на този учен, но аз разглеждам думата „зъл". Зъл човек е онзи, който има в себе си толкова много събрана енергия, че е напращял от тази енергия, не знае къде да я вложи в работа. Българинът е тъй напращял, като бомба е, да не го бутнеш някъде. Не е лошо човек да има енергия, но той трябва да я вложи в работа. Като се каже, че някой човек е зъл, това са общи положения. Но това е едно патологично определение, то не е определение на Ломброзо*. Българинът е едно даровито дете, което е останало без баща и без майка. Баща му и майка му ги няма и той сега трябва да си намери един благодетел, който да го тури в правия път, че да си поживее малко. Като казват, че българинът има някои лоши, груби черти, причината за това е, че майка му не е живяла дълго, умряла е преждевременно. Понякога той не спазва правото, защото и баща му от дълго време го е изоставил. Аз определям българина по две неща. Дали

* Чезаре Ломброзо (1835 – 1909) Италиански лекар, който се е занимавал с криминология, антропология и физиогномика. Създава теоретичните и практическите основи на криминалната антропология. Неговата теория за патологичното естество на престъпността е изградена върху схващането, че съществуват редица физически и психически характеристики, които позволяват разграничаването на т. нар. престъпник по рождение от нормалния човешки индивид.

той е музикант, или певец, аз следя какви са предците му. Такава като нашата певица Морфова* не съм слушал нито в Америка, нито в Англия. Другите, които съм слушал, само крякат, а в Морфова има мисъл, в гласа ѝ има чувство, но фигурата ѝ е малко дебела. Казвам: в нея има нещо хубаво, интелигентно, но то е завито в дебелина. Това показва, че материалните условия я спъват. Въпреки всичко има нещо хубаво в нея. Когато човек пее, в него има една хубава душа. Глупавият човек не може да пее. Вие не можете да ме убедите в противното. В един глупав и своенравен народ не могат да се раждат добри певци и музиканти. Народ, в който има нещо добро вложено, в който има нещо даровито вложено, само в него могат да се раждат добри певци и музиканти.

В българина има вложено нещо хубаво, но за него се изискват условия. Майка му е умряла преждевременно и на това се дължи фактът, че главата на българина, отгоре, в средата, е малко сплесната. Не зная в коя предисторическа епоха е умряла майка му, но хлътналата горе глава показва, че това е така. Вследствие на това българското чувство в българина отсъства. Когато главата на човека горе е хлътнала, това показва, че му липсва нещо. Вие не гледайте какъв е човек външно, не гледайте какъв е неговият автомобил. За мене не важи какъв е човек външно – дали е бял, или червеничък, или син; това не е важно. За мене важи какъв е човек в геометрично отношение, какви са линиите по него – прави или криви. Също за мене важат и онези математически сили, които са работили върху него. Защото природата работи по едни математически и геометрични закони и е поставила всички неща в човека по един строго определен начин. Например поставила е устата на човека правилно – според любовта, която действа в него. Интелигент-

* Христина Морфова (1889 – 1936) Една от най-забележителните оперни певици на XX век. Оперна прима с неповторим глас, наричана „българският славей“.

ността е поставила в носа на човека. Разумността е поставила в неговите уши. Силите е поставила в неговите ръце. Добродетелите е поставила в неговите крака, а благото е поставила в неговия стомах. Разпоредбите и вътрешните икономически условия е поставила в неговите дробове, а цялото държавно устройство е поставила в мозъка. Това е цял един свят, който човек трябва да изучава. Казвате: „Аз виждам този човек в челото му". Какво виждате в челото му? Я нарисувайте едно правилно чело! Има разни чела. Нива от нива се различава. Садиш жито на една нива и то израства на около метър и половина височина; садиш жито на друга нива, а то израства едва на половин метър. Защо? Защото едната нива е богата, а другата трябва да се наторява.

Сега на въпроса: за мене важи това, което вие можете да направите. Спрете се върху онова, което ви е дадено и което в дадения момент можете да направите. Има един закон, който е проверен от хиляди години насам. Този закон е следният: никога не допускай една отрицателна мисъл да взема връх в твоето съзнание. По никакъв начин не допускай такава мисъл. Дойде някой и ти каже: „Знаеш ли, че баща ти е умрял?". Ти остави тази мисъл настрани. Дойде друг, каже ти: „Знаеш ли, че еди-коя си банка е пропаднала?". Остави тази мисъл настрани. Дойде трети, който ти казва: „Знаеш ли, че ти си уволнен?". Остави и тази мисъл настрани. Ако пък наистина си уволнен, трябва да знаеш, че си в един човешки порядък. Хората са те назначили за учител и те ще те уволнят като учител; назначили са те за управител и те ще те уволнят като управител; назначили са те за министър и те ще те уволнят като министър. Обаче това, за което си поставен от природата, никой не може от него да те уволни. И целият свят да се събере, за да те уволни, пак няма да може да те уволни. Никой не може да уволни човека от онази работа, на която природата го е назначила. Това трябва да влезе като правило, като закон във вашия живот. При това положение ти ще

бъдеш господар на положението си. И какво ти остава тогава? Да изпълняваш само волята Божия.

Казваш: „Аз в суеверия ли ще вярвам?“. Че какво е суеверието? Ти трябва да знаеш, че си на работа назначен. Ти си длъжен днес на всяка минута по двайсет пъти да поемаш въздух. Някой ще каже, че само размахваш крака. Не размахваш крака, но ти работиш за природата. И като седиш така, кой как мине, ти казваш: „Този човек е добър, онзи е лош“. Ето какво разбирам аз под думите „лош човек“ и „добър човек“. Седя и наблюдавам една инсталация, в която постоянно минават празни и пълни кофи. Празните кофи отиват да се напълнят, а пълните отиват да се изпразнят, така продължава работата. Пълната кофа е добрият човек, а празната кофа е лошият човек. Пълната кофа се празни, а празната се пълни. Ако си добър човек, ти си пълна кофа, а ако си лош човек, ти си празна кофа. Сега аз не разглеждам дълбоко психологически в какво седи добрият човек и в какво седи лошият. Добрият човек е пълна кофа, той носи всяко нещо на неговото място и го оставя там. Пълният по цял ден ходи и пренася, оставя по нещо, а празният нищо не носи в себе си.

„Разумният домостроител.“ И ние трябва да строим. Най-първо, ние трябва да знаем, че като сме работили и работим, има нещо, което ни дава направление. Тогава казвам: „Има нещо разумно в човека, което му дава направление как да строи живота си“. Всеки от вас трябва да се вслушва в това разумното, което наричам Дух. За Духа има много мнения. Религиозните ще кажат, че се говори за Божия дух. Те говорят за Духа, но не го разбират. Това са неразбрани работи. Според мене всяка дума, която е с две значения, не е силна. Сега да ви дам пример за едно такова знание с две значения, или по-право за две различни думи, употребени в един и същи случай. Отиват двама помаци до едно лозе. Единият от тях влиза да си набере грозде, а другият му казва: „Слушай, като дойдат пъдарите и те видят, че береш грозде, вслушай

се в думите им. Ако чуеш да казват: „Удари го!“, веднага бягай. Запомни добре тези думи „удари го“. По едно време дошли пъдарите и като видели този, който берял грозде, тръгнали към него с намерението да го набият. Единият пъдар отдалеч още казал на другия: „Светни му един!“. Помакът чул, че говорят нещо, но чакал да чуе думите „удари го“. Като не чул тези думи, останал още в лозето. Приближили се до него пъдарите и единият от тях му светнал един, другият му светнал два, че даже и три. Най-после единият пъдар казал: „Стига!“ и престанали да го бият. Тогава помакът се оплакал на другаря си: „Братко, ако не беше думата „стига“, боят нямаше да престане. Като чух думата „стига“, тогава боят престана“. В дадения случай думата „стига“ има определено значение, тя подразбира да престане боят. Също така и думите „светни му“ имат определено значение. Като кажеш някому „светни му“, този, за когото се отнася това, ще почувства нещо. Като се каже думата „стига“, ще усетиш, че нищо не се слага вече върху гърба ти. Думите, с които човек си служи, трябва да бъдат определени, а ние понякога си служим с думи с две значения. В природата думи с две значения не съществуват. Всички такива думи са от човешки произход. Думите, с които природата си служи, са с едно значение.

Казвам: разумното в нас ни нашепва как трябва да строим своя живот. Един офицер, който беше взел участие в атаката на Одрин*, ми разправяше един случай за това разумно начало в човека. „Една вечер си лягам и мисля на сутринта да предприема атака, но нещо посред нощ ме събужда и ми казва: „Веднага стани и премести войниците от това място!“. Послушах този глас. Станах, преместих войниците си и след десет минути

* *Един офицер, който беше взел участие в атаката на Одрин* – Тук става дума за обсадата на Одрин от октомври 1912 г. до март 1913 г., завършила с превземането на турската крепост от българската армия, една решителна победа, сложила край на Балканската война.

турците предприеха нападение на същото това място, дето бяха по-рано войниците. Започнаха да падат безброй снаряди. Ако не бях преместил войниците, щяха да загинат." А двама братя офицери ми разправяха друг случай. Тия двама офицери, родни братя, от десет години били скарани за някаква делба и не си проговаряли ни дума. По едно време и двамата се намерили при атаката на Одрин. Тогава единият от тях чува глас: „Да станеш още сега и да отидеш да се помириш с брат си, защото, ако не се помириш, ще заминеш за другия свят". Разказа ми този офицер: „Веднага отивам при брат си и му казвам: „Братко, от десет години вече сме скарани, не си проговаряме дума. Ето, каквото е останало от баща ни, вземи го. Ако искаш доброволно да ми дадеш нещо, добре, ако ли не, аз съм съгласен на всичко, но само да си живеем по братски". И брат ми се съгласи, помирихме се. Така си спасих живота. Ако не бяхме се помирили, щях да си замина за другия свят".

Казвам: във всинца ни има нещо Божествено, разумно, което ни говори. Сега вие очаквате да дойде някой философ, със своите трактати да ви доказва, че има Господ някъде отвън, Който живее на небето и Който е създал световете и Слънцето. Но и след като ви държат такива трактати, пак нищо не се доказва. Един знаменит американски проповедник, наречен Муди*, чул да се говори за друг учен проповедник, който много добре проповядвал, и затова един ден отишъл да го чуе. Този проповедник говорил за пророк Йона, за това как бил глътнат от кита. Но за да докаже този факт на паството си, проповедникът се аргументирал цял час, докато най-после вкарал Йона в утробата на кита. Най-после

* Дуайт Муди (1837 – 1899) Американски евангелист, който е учил само до пети клас, никога не е бил ръкоположен за свещенослужител, но въпреки това се превръща в един от най-големите евангелистки проповедници на своето време. Основател на Църквата на Муди, на Институт и издателство „Муди", които съществуват и до днес.

Муди се засмял и казал: „Този проповедник измъчва Йона цял час, докато го вкара в утробата на кита“. Та и вие очаквате с един трактат да се реши въпросът съществува ли Бог, или не. Хубави са трактатите, но те са учени работи. Когато хората доказват дали има, или няма Бог, те разбират съвсем друго нещо. Сега учените изчисляват за колко милиона години Слънцето ще има светлина, след което ще престане да свети. Какво ще стане после със Земята, и те не знаят. Един учен е изчислил, че след сто милиона години Слънцето ще престане да дава своята енергия. Дали това ще стане след сто милиона години, или след хиляда милиона, и аз не зная. Този учен обосновава своите твърдения, но хората се намират пак в едно противоречие.

Един от турските султани казал на своите придворни, че иска да се намери някой, който да му каже една хасъл* лъжа. Започнали да търсят такъв човек из цялото царство. Намерили се няколко души. Идва един и започва да разправя на султана: „Султан ефенди, преди години баща ми отскубна от брадата си един косъм, тури го за мост на Дунава и през този мост минаха руските войници“. – „Ола белир**.“ Влиза друг и започва: „Султан ефенди, преди години майка ми взе едно яйце, тури го под една патица и от него излезе една голяма камила“. – „Ола белир.“ Най-после идва трети човек, придружен от още един и от двама хамали, които носят един голям кюп, и казва: „Султан ефенди, преди години, в Московската война***, баща ми даде на твоя баща този кюп, пълен със злато, назаем“. – „А, не, това е лъжа вече!“ Достолепието на султана не позволява да каже сега „ола белир“ – не е възможно баща му да е взел назаем пари от един обикновен човек. Невъзможни са тези работи! Но

* хасъл *разг., остар.* 1. Истински, същински 2. Точно, тъкмо, наистина, действително, всъщност.

** ола белир (тур.) Възможно е; предположение.

*** Московската война – Кримската война, октомври 1853 – февруари 1856 *г.*

нито е възможно от един косъм да се построи цял мост, по който да минат московските войници, нито пък е възможно от едно яйце камила да излезе.

Ние, съвременните хора, сме строителите на своята съдба. Царевичното зърно се строи, то от само себе си е строител. Като го посадите в земята, то израства, царевица от него става. Като посадите ябълчена семка в земята, ябълка от нея става. Като посадите семка от круша, круша става. Трябва ли да стоите при всяко едно растение, да му проповядвате какво трябва да прави? Ако житното зърно знае какво да прави, ако царевичното зърно знае какво да прави и ако всяко едно семе знае какво да прави, ти, разумният човек, няма ли да знаеш какво да правиш в даден случай? Ти като житото и като царевицата знаеш какво трябва да правиш. Някой ще каже, че новите вярвания ще направят всичко. Новите вярвания са ония, които сега идат в света. Новите вярвания се зараждат във всеки човек. Времето създава новите вярвания, защото сега има нужда от тях. Новото е, което сега помага на нашия растеж, на нашето умствено развитие, на новия живот. Казвате: „Старата история си отива“. Старата история не съществува, защото под „стара история“ се разбира съвсем друго нещо, едно съвсем опако понятие за истината. Ако истината остарява и може да бъде малка и голяма, това е вече съвсем друг въпрос, с нея въпросът е разрешен. Това е човешки порядък. Истината не може да бъде стара. Ако истината е стара, значи тя се е изменила. Истината не може да бъде нито стара, нито млада. Тя не може нито да остарява, нито да се подмладява.

Истината е онова начало, което дава вечния процес на развитие, което осмисля живота. Целият свят седи в истината, зад истината няма никакъв друг смисъл. Единственото нещо, което осмисля крайния живот на хората, това е истината. И когато ние се радваме и веселим, това е истината у нас, която е причинила тази радост. Когато човек постига нещо в света, той

е в света на истината. Всички човешки постижения се дължат на истината. Ако човек обича истината, тя всякога ще му помага. Човек живее и се движи в истината; тя му помага и тя е разумна. Никой не трябва да види образа на истината, но щом тя види най-малкото усилие на човека, веднага е готова да му помага. Ето, и Слънцето, което е на 92 милиона мили от нас, и то ни помага. Ние не го виждаме, но неговата светлина слиза върху нас. Неговата светлина, неговата енергия слиза върху нас и върху растенията и ни помага да растем и да се развиваме. Божественият Дух слиза върху тебе и ти не чакай да видиш онзи импулс, онази мисъл, онова чувство, които влизат в тебе и те карат да работиш. Това е Божественото. Колкото и слабо да е, колкото и малко да е това нещо, обърни му внимание, защото от него ще възприемеш най-голямото благословение, най-голямото благо.

И сега тези, малките работи, трябва да ги аргументират. Ако мине покрай тебе един богат човек и ти даде хиляда лева, а след това мине един мъдрец и ти даде едно житно зърно, кой от двамата е дал повече? Ако по човешки разсъждавате, онзи, който е дал хиляда лева, е дал повече. Но ако по Божественому разсъждавате, онзи, който е дал житното зърно, той е дал повече. Ако това зърно го посадиш в земята и го отглеждаш редовно 12 години, в тези 12 години то ще даде толкова, че ти ще станеш най-богатият човек в света. Ако зърното даде средно 60 или 100 зърна, на следващата година ще имаш сто по сто зърна и така нататък. В продължение на 12 години като е така, ти ще станеш най-богатият човек на света. Въз основа на същия закон, ако вие посадите в себе си една красива мисъл, тази мисъл за десет години ще бъде в състояние да създаде от вас един отличен човек. Не само това, но направете един реален опит. Някой от вас например иска да стане красив. Турете в себе си мисълта да станете красиви. Как ще станете красиви? Ще ви дам едно правило. Вие никога не можете да станете красиви, докато не обикнете красивите хора. Обик-

нете един красив човек, но не за да вземете красотата му, а като го видите, да ви е приятно, че сте го видели. Така постепенно ще придобиете красота. Или искаш да бъдеш добър. Ти можеш да бъдеш добър. Намери един добър човек и го обикни. Защото доброто в този човек е конкретно. Като вложиш доброто на този човек в себе си, и ти постепенно ще станеш добър. Доброто е нещо разумно в човека, то не е произволно. То е обосновано на една последователна разумност. И тогава тази разумност веднага ще измени съотношенията. Ако някой има ръст от 180 сантиметра, а широчина на раменете едва около 30 сантиметра, този човек непременно ще бъде недоволен. Който иска да бъде даровит човек, раменете му трябва да имат широчина най-малко около 65 – 70 сантиметра. Това развива широчина, волева сила в човека. Тогава дробовете ще приемат повече въздух и този човек ще мисли добре, правилно. Ти не можеш да имаш една светла мисъл при тесни, свити рамене. При тесните рамене дробовете не функционират добре, кръвта не се пречиства правилно, събира се повече нечиста кръв и в мозъка, и по цялото тяло и човек не може да мисли правилно. Такъв човек всякога ще бъде недоволен. Той ще се убеди, че и това, което чувства, не е правилно.

Питам: какво ви трябва? Ако аз съм на ваше място, ето какво бих направил. Бих събрал около двайсет деца край себе си и бих взел участие в техния живот: ще ходя на разходка с тях, ще се уча от тяхната веселост, от техния хумор, от тяхната досетливост и незабелязано ще се подмладя. А ти сега ходиш сам, замислен си, че този не бил като тебе, онзи не бил като тебе, че си особен. И наистина, няма да забележиш как един ден ще станеш особен човек, ще остареещ, очите ти ще изгубят своята веселост, своя ясен поглед. След това ще бъдеш недоволен и от себе си. Всички съвременни хора в това отношение са особени. Ето, религиозните хора искат да станат светии. Те мислят, че светостта се характеризира с жълтия цвят на лицето, с хлътналите очи. Казват

за някого: „Този човек се посвети, пожълтя, очите му хлътнаха“. Не се залъгвайте! Ако с хлътване на очите човек може да стане светия, то е лесна работа – всеки болен е светия тогава. Не, светията има особени черти. Лицето му не трябва да бъде набръчкано и жълто, очите му не трябва да бъдат хлътнали. Когато стомахът на човека е добре разположен, когато той е малко пълничък, и духът му е добре разположен. Щом стомахът на човека не е добре разположен, и духът му не е разположен. Тогава, щом станеш сутрин, тури ръце на устата си и кажи: „Господи, благослови стомаха ми да бъде добър слуга и аз да бъда добър господар. Много храна няма да му давам, но и хайлаз* няма да го правя“.

Ако човек знае къде да се пипне, той ще може добре да си въздейства. С всяко пипване по лицето със знание вие може да си предадете нещо добро. Трябва да знаете къде и как да се пипнете по лицето; то е цяло благословение тогава. Лицето е свещено нещо. Ако пък те пипнат, дето не трябва и както не трябва, то е цяло нещастие. Казват, че лицето е израз на човешката душа. Всяко място от лицето изразява една скрита сила в човешката душа. Дали това място ще бъде очите, ушите, носа, или устата, но всяко от тия места изразява някаква велика сила в човека. Всичкото минало, всичкото бъдеще, всичкото настояще е написано върху лицето на човека и той трябва да знае да чете по тази книга. Като погледне лицето си, да чете, да се насърчава. Разправяше ми един познат за едно свое боледуване следното: „Имах голяма простуда и една вечер бях много зле. Казах си тогава: „То се е видяло, че моята работа се свършва вече, но да се приготвя поне за онзи свят“. В това време нещо ми каза: „Утре ще бъдеш здрав!“. Че как ще бъда здрав? Нещо в мене ме заблуждава. То ще се мре! По едно време заспах, унесох се в дълбок сън. Сънувам, че влизам в една хубава плодна градина и се разхождам между узрели плодове. След това

* хайлаз *разг.* (тур.) Мързеливец, лентяй.

виждам един хубав, чист извор, приближавам се към него, пия от тая чиста вода. Най-после се намирам в една баня, съблича се и се изкъпвам. Като се събудих на сутринта, видях, че съм цял изпотен, но вече бях по-добре, здрав се почувствах. Мисля си: какво стана с мене, кое беше онова, което ми каза, че на следващия ден ще бъда здрав?". Казах на моя познат: „Онова, което ти каза, че утре ще бъдеш здрав, то беше разумното". – „Но как стана всичко това? Как бях и в една градина, и при един извор, и в една баня, където се къпах? Та това беше насън!" – „Да, но докато ти си видял тези неща в света на сънищата, те в действителния свят са предизвикали известен резултат."

„Разумният домостроител." Кой е този разумен домостроител? Вие трябва да се справите с вашия песимизъм. По естество българинът е песимист, понеже планетата Сатурн има голямо влияние върху него. Затова българинът е и повече философ. Каквото и да му се говори, той все казва: „Не се знае". Едно нещо прави впечатление на българина, в него вярва той. Аз мога да привеждам какви ли не доказателства, но той вярва само като види, че започвам да меря. Като взема в своите изследвания да го меря от главата до краката, той седи, внимава и си казва: „Знае този човек, мери! Като извади калема, мери от горе до долу, не е шега работа. Пък и смята, наука е това". Казвам: разумното у вас е вашият добър слуга. Вярвайте на него, вярвайте и на съветите, които вашите добри приятели могат да ви дадат. Един ваш приятел може да ви даде съвет, може да се помоли малко за вас, но като вярвате, ще имате резултат. Той ще ви пошепне, ще каже: „Ти ще оздравееш!". Затова вярвайте в разумното, което е във вас. Никога не напускайте разумното. Аз наричам разумното Божественото в нас. С него ние сме свързани. Какво е това Божествено, това разумно начало? То не се определя. Каквото то ти каже, става, но как става, по какъв начин става, това не може да се определи. И да наблюдаваш, по никакъв начин не можеш да забележиш как стават работите.

Има неща в природата, които стават и които човек може да наблюдава. А има неща, които стават в хората, но тайно, без те даже да подозират. Когато тези неща стават, за тях човешкото съзнание не е будно.

Сега аз казвам: в отрицателното не вярвам. Но хората обръщат внимание повече на отрицателната страна на живота. И затова някои казват: „Аз вече съм преминал една възраст". Че на каква възраст си ти? Едва сега, на 45 години, си човек, който е започнал право да размишлява. И ти мислиш, че си стар! Ако бяхме във времето, когато хората живееха по 900 и повече години, какво щяха да представляват вашите 45 години? Вие сами си туряте преждевременно мерки на вашия живот. Като станете на 50 години, започвате да разсъждавате като турците, които казват: „Юс-дюс*". На 50 години човек вече определя какво ще бъде положението му. Когато станеш на 50 години, ти едва ще се запознаеш с втората си майка. А като станеш на 80 години, ти ще се запознаеш с третата си майка. Значи човек има три майки и ако не се запознае с тях, той не може да бъде умен човек. Следователно ти трябва да се запознаеш с първата си майка, която те е родила, с втората си майка, която те отглежда, и с третата си майка, която те учи. Ти трябва да станеш на 80 години, за да се запознаеш с третата си майка. Като дойдеш при нея, така ще се уплашиш, че ще кажеш: „Тази работа няма да я бъде!". Но оттам насетне ти можеш да бъдеш човек, да станеш млад момък. В бъдеще това нещо учените ще го доказват, като поставят човека в магнетичен сън и му внушат, че е млад, едва на 19 години. По този закон всеки 80-годишен старец може да се подмла-

* Юс-дюс *остар.* (тур.) Много стара фраза, непозната в съвременния турски език; използвана е някога от смесеното население на българска територия и буквалният превод е „с лицето надолу". Конотациите може да са различни, но най-общо казано, смисълът е, че с годините хората стават по-песимистични, по-примирени и вече не гледат на живота така, както са го гледали на млади години.

ди, да стане 19-годишен момък, но той трябва да забрави всичко, да не мисли. И като се подмлади, няма да остане нито една от предишните му бръчки. Това показва, че законът на внушението работи в света. Някой се разболява от дадена болест, но като го поставят в магнетичен сън, той ще заспи и ще се подмлади. Ти трябва да заспиш, мисълта за подмладяване трябва да се втълпи в ума ти и да забравиш всичко старо. Някой се оплаква, че го болят зъбите, бои се да не му опадат. Той сам си е внушил това. В природата няма зъбобол. Зъбоболът е от човешкия свят. Здравите зъби подразбират закона на природата. Нещастието, това е човешкият порядък. Нещастията, страданията в света се позволяват, за да излезем от човешкия порядък и да влезем в Божествения, тоест в порядъка на природата. Човешкият порядък на нещата е необходим, не може да не се мине през него. За да влезем в Божествения порядък, първо трябва да минем през човешкия, през преходния свят. Та има една сила, с която трябва да разполагате. Тя е и единична, и колективна.

Ако всички хора в нашето общество разбираха законите, те щяха взаимно да си помагат. Да кажем, че някой брат или някоя сестра се обезсърчават. Защо се е обезсърчила например сестрата? Да ви кажа защо. Тя е студентка и няма средства да довърши образованието си. Но вие сте едно общество от десет хиляди души и ако всеки от вас даде по половин лев месечно, това са пет хиляди лева. На всеки се пада да даде по шест лева годишно. Значи, ако всеки даде по шест лева годишно, ще снемете товара от гърба ѝ. Друг случай: някой брат се е обезсърчил, защото няма въглища. Вие сте общество от десет хиляди души – какво ви струва да му купите един тон кюмюр? По този начин ще докажете, че се интересувате от този брат. Не е въпрос да му помогнете така, че да го ограничите, но да му докажете, че се интересувате от него. Този брат иска да учи, а трябва да се подкрепи. Знаете ли какво нещо е, като влезете в едно общество,

да покажат всички, че се интересувате от вас! Не е въпрос вие да очаквате, но те да ви помогнат. Тогава няма ли да се разрешат лесно всички мъчнотии? Ето, от толкова години вече аз говоря на българите! Ако бях говорил на други народи, досега светии щяха да станат. Българите казват: „Този човек разсипа нашата вяра". Че каква вяра имате вие? Ако имахте вяра, досега от България щеше да стане нещо, но вие нямате вяра. Историята показва, че сте хора, които вървят без вяра. Аз искам да туря българите в правия път и затова казвам: вървете по българския път, който Бог е определил. Не ходете по вашите си пътища, защото ще ви пати главата.

Разликата между истинския лекар и човешкия седи в следното: когато истинският лекар ти даде лекарство, същевременно той ще ти покаже и пътя, как трябва да живееш, а светският лекар, като му платиш, той ще ти помогне може би, но след два-три месеца ще ти се яви някаква нова болест. Всички болести, които сега съществуват, се дължат на ред условия, които срещаме в света. Може някоя болест да е наследствена, дошла по закона на внушението. Ако например бащата на някого е обичал да пие, той ще предаде тази слабост и на сина си по закона на внушението. Ако бащата е обичал да трупа много имане, той ще предаде на някое от децата си това качество да събира, да трупа като катеричка. У катеричката чувството на стяженолюбие* е силно развито. Като дадете нещо на катеричката да яде, каквото ѝ остане, тя непременно ще го скъта някъде. Ако ѝ е останал един орех, тя непременно ще го скъта, да ѝ се намира за утре. Ако дадете на кокошката цяла крина жито, тя, като се наяде, непременно ще влезе в крината и ще разпилее житото. Тя казва: „Пет пари не давам за това жито. Че утре може да гладувам, то нищо не значи. Съдбата ми е такава". Ако и на вас съдбата е такава, кокошка сте.

* стяженолюбие *книж., остар.* Користолюбие, сребролюбие, алчност, стиснатост.

Като се наядете и ви остане нещо, посадете го. В това отношение аз харесвам катеричката, която обича да скътва.

Казвам: внимавайте да не изгубите условията на Божественото, което ви е дадено. За това се изисква едно домостроителство. В пътя, който ви е даден, трябва да стоите. Сегашните хора в Америка, в Англия и другаде очакват да дойде бъдещето и така всичко да се преустрои. Но като очакват бъдещето, те изгубват един важен момент: да работят върху себе си. Като станат на 50 години, те ще кажат: „Младите сега да работят". Не, от 50 години нататък трябва да работим. От 50 до 120 години, тази работа е най-полезна. Ако човек живее 120 години, той трябва не само да живее, но да бъде полезен на другите. Такъв човек ще живее изключително за другите. Мнозина казват: „Ние вече остаряхме и сега нищо друго не ни очаква освен смъртта". Не, не сте остарели! На съвременните хора им трябва домостроителство. Те трябва да учат в училището какво може човек да направи от себе си. Мога да ви приведа много примери от живота, да видите как едни хора, при най-лошите условия на живота, са се повдигнали, а други, при най-добрите условия на живота, са западнали. Такъв пример имаме с един от най-видните проповедници в Америка – Муди. Той бил обущар, но обущарството му дотегнало и започнал да проповядва. Забранявали му да говори, но той продължавал да проповядва: от една църква го изпъждали, в друга отивал. Казвали, че не бил роден за оратор, но Муди настоявал на своето. Той имал широки рамене и добро благоутробие, бил малко тантуреста като някой българин. Той бил с валчесто лице, с добри очи, доста практичен, с хубаво чело. И наистина, впоследствие той станал един от най-видните проповедници. Слушали са го повече от 15 – 20 хиляди души, но той издържал докрай. Муди често се смеел и привеждал ред примери. Той казва за себе си: „Ако аз имам в себе си поне малко сектантска кръв, бих отворил вените си, за да я извадя. Аз бих желал

да имам християнска кръв в себе си, а ако имам и най-малко сектантска кръв, ще я изваждя навън". Той привежда един пример из своите опитности и случаи на евангелския живот. Едно 12-годишно момче посещавало съживителните сказки* в една евангелистка църква и като се върнало един ден у дома си, запитало баща си: „Татко, защо ти не идваш на събранията, да видиш как пеят там хората, да видиш как се веселят?". – „Е, синко, ние сме установени** хора, онези там не са установени, нека пеят!" Един ден бащата и детето излизат на разходка, бащата впряга кабриолета си и тръгват. По едно време конят спира и не мърда, не иска да върви. Детето се обръща към баща си с думите: „Татко, конят се установи, не иска да върви". Такова установяване не струва.

Това, което дава импулс, е животът. Не мислете, че човек може да работи само в щастливите моменти на своя живот. Често най-великите хора са имали най-големи страдания, но те са преодолявали страданието и при тези условия са работили най-добре. В тях е живеела мисълта, че всичко това ще се поправи, и то се е поправяло. Ето, първите апостоли не бяха ли мъченици? Бяха, но тези 12 души обърнаха толкова хора, че днес има 500 милиона последователи на Христос. Апостол Павел беше бит пет пъти, като всеки път получи по 39 удара с тояги, вследствие на което каза: „Братя, с големи страдания се влиза в Царството Божие". Най-после той каза: „Ако има нещо, с което да се похваля, ще се похваля със своите страдания". Един евангелистки проповедник,

---

* съживителни сказки – Това са т. нар. съживителни събрания, характерни за редица протестантски църкви, споделящи движението на ревивализма (от английската дума *revival – съживяване, възраждане*), възникнало през XVIII век в средите на тези църкви. На тези събрания членовете на съответната църква канят свои съграждани с цел привличане на нови членове.

** ние сме установени (от руската дума за спрял – „остановился") Спрели сме се – в смисъл на „завършени сме", „определени сме".

като взел този стих от апостол Павел, изправил се един ден на амвона и казал: „Братя, ако има някой, който да се похвали с плътта си, аз най-много трябва да се похваля". Той бил висок 2 метра и 20 сантиметра. Не, апостол Павел казва, че с плътта си човек няма какво да се хвали. Ние можем да се похвалим с нашия ум, с нашето сърце. Това именно са похвалите на човека: неговото добро сърце и неговият светъл ум. Човек може още да се похвали със своята душа и със своя дух.

„Разумният домостроител." Сега от всички вас се изисква да бъдете строители. Колкото и да си мрачен и неразположен, остави своето неразположение настрани и вярвай, че Онзи, Който ти е предначертал пътя, Той е предвидил и за тебе едно място. Остави всички стари философии и ако си верен, ти ще се повдигнеш в света. И да умреш, Той ще те възкреси. Ти може да си една малка буболечица, но Този, Който те е създал, един ден ще те повдигне. Ето, в Писанието е казано, че Бог се обърнал към Яков с думите: „Не бой се, Якове, червей!". Такава трябва да бъде вярата на младите: да не се обезсърчават. А вие при най-малките мъчнотии се обезсърчавате. Всички можете да бъдете красиви, но каква трябва да бъде вашата красота? Красиво трябва да бъде челото ви, там трябва да бъде написана истината. Красив трябва да бъде носът ви, там трябва да бъде написана интелигентността. Красива трябва да бъде устата ви, там трябва да бъде написана любовта. Красиви трябва да бъдат ушите ви, там трябва да бъде написана разумността, мъдростта. Красиви трябва да бъдат ръцете ви, там трябва да бъде написана справедливостта. Красиви трябва да бъдат нозете ви, там трябва да бъде написана добродетелта, доброто. Всичко това трябва да бъде написано така, че да му намерите службата.

Говорите сега за външните условия. Външните условия, това са Божествените условия, средата, в която живеят хората. Онези хора, с които сте заобиколени, са поставени нарочно от Бога за вашето възпитание.

Каквито и да са разбиранията ви, това е важно да знаете. Всички вие няма да живеете само в една среда. Вие се движите по една крива линия. Защо? Законът е такъв. Нашата Слънчева система, която заема около 20 милиона мили пространство, се движи около друго едно слънце, а това слънце се движи около друго едно, като му взема хиляда милиони години, докато го обиколи. Та след хиляди и милиони години Земята и Слънцето ще бъдат на съвсем друго място в пространството, не в това, което заемат днес. Това е една философска система, която само великите хора могат да разберат. Следователно за вас всеки един човек е един малък свят. И затова трябва да знаете, че всеки човек, с когото дохождате в съприкосновение, е необходим за вашето повдигане. Това е, ако го разберете, а ако не го разберете, той ще стане причина за вашето падане. Помнете това! Всеки човек, с когото сте в съприкосновение, ако го разбирате, вие ще се повдигнете; ако не го разбирате, вие сами ще станете причина за вашето падане и ще си навредите. Вярвайте, че във всичко в света – и в доброто, и в злото, е Бог. Принципно е така. Ако разбираш Бога, Той се проявява като добро в тебе; ако не Го разбираш, Той се проявява като зло в тебе. Щом се разкаеш, Той престава да те мъчи; щом упорстваш, Той те наказва. Защо е така, никой досега не е дал обяснение.

Едно трябва да знаете: всичко е вътре в Бога. Злото е създадено от нас, защото ние искаме да въздействаме на Господа, да Го накараме да мисли като нас. Не, това е невъзможно, невъзможно е да накараме Господа да мисли като нас. Ако пък изпълним Божествения план, който е турен за нас и за нашето повдигане, ние ще станем хора по-велики, отколкото предполагаме. И в този, и в бъдещия живот, всякога ще имате добри условия. Но казвам: не мислете за бъдещето, мислете за днешния ден. Ако пък имате горчиви мисли, горчиви чувства и желания, всичко това изхвърлете навън. Оставете само чистото и започнете една творческа работа върху себе си. Какво

са постигнали другите хора, оставете това настрани. Какво вие ще постигнете, това е важно за вас. Защото постижението на другите хора е постижение и за нас. Постижението на цялото човечество един ден ще бъде постижение и за нас. Каквото музикантите добият, един ден то ще бъде по наследство наше. Каквото художниците постигнат, един ден по наследство то ще бъде наше. Каквото философите постигнат, един ден и то ще бъде наше. Кога? Един ден, за в бъдеще.

Сега всички трябва да работим малката работа, която ни е дадена – нея да свършим. Тази работа трябва да свършим, за да имаме Божественото благо от Онзи, Който ни казва: „Напред вървете и работете!“. Затова всеки от вас нека да си намери по един малък занаят. Пък направете най-после това, което един турски кадия направил, когато го уволнили от работа. Човекът, като бил научен да заповядва, зачудил се какво да прави сега. Мислил дълго време и най-после го измислил. Тъй като имал малко пари, купил 40 нови стомни, всяка от които побирала по пет литра. Отишъл до джамията, напълнил стомните с вода и седнал отвън. Кой как минел, посягал към някоя от стомните, но той веднага отивал при него и казвал: „Не от тази стомна, от онази ще пиеш“. Така кадията пак можел да заповядва. И като се научили хората, че трябва да го питат, щом дохождали при него, те все казвали: „Кажи, ефенди, от коя стомна да си вземем вода?“. Така той пак станал важен поне за това общество, което се събирало около джамията. Сега и на вас казвам: вземете си такива стомни и идете около някоя джамия да заповядвате.

Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва

3 февруари 1935 г., София, Изгрев

Този е живият хляб

Отче наш
Духът Божи
6. глава на Евангелието от Йоан, от 35. до 65. стих
В начало бе Словото

Ще взема само две думи от 50. стих на 6. глава на Евангелието от Йоан: „Този е хлябът“. Най-важното в света сега е хлябът, оттам започва всичко. Без хляб всичките разсъждения и всичката философия остават на сухо. Представете си, че живеете в един свят, който е установен, в който има ред и порядък. Но ако живеете в един свят без ред и порядък, той не представлява нищо, то е все едно да отидете в една съвременна държава, каквато е Англия например, и да започнете да говорите на развален английски. Всички ще познаят, че не сте англичанин, но сте чужденец и сега учите английски език. По какво ще познаят? По това, че не произнасяте думите като англичаните и говорите развалено. По всичко това ще ви познаят. Ако отидете в Германия или във Франция, или в Китай, или другаде, навсякъде ще познаят, че сте чужденец. Това може да се каже за всеки човек. Като чуете някого да говори, може да кажете: „Той е чужденец, не говори езика както трябва“.

Във всички религии, в миналото и сега, навсякъде съществува едно голямо противоречие. Всички религии поставят въпроса, че ние живеем в един свят на безпорядък, на произвол. Всички твърдят, че в света има едно зло, което се лекува. Според източните народи съществуват две същества, равни по сила, които са се борили помежду си: едното гради, другото разваля; едното ражда хората, другото ги умъртвява; едното им дава богатство, другото ги обеднява. Питам: ако в една държава половината чиновници обичат да грабят, а другата половина обичат

да дават, какво ще се ползва тази държава? Например правите едно математическо изчисление: ако имате плюс хиляда и извадите минус хиляда, какво ще остане? От плюс хиляда и минус хиляда нищо няма да остане.

Най-първо, на вас ви трябва едно разбиране. Не че не разбирате, вие разбирате, но понякога се съмнявате във вашите разбирания. Птицата никога не се съмнява, че е птица. Ако иска, тя всякога може да ви докаже, че е птица. Как? Като се намери на зор, веднага ще хвръкне. Тя казва: „Аз съм птица – хвръквам!“. Рибата всякога може да ви докаже, че е риба. Щом се намери на зор, веднага ще започне да плува. Щом дойдем до човека, там вече има едно различие. Ние делим хората според това дали са добри, или не са и казваме: „Този е човек, онзи не е“. Може да е право това донякъде. Но ето каква е философията. Ако оскубете перата на една птица, тя не може да хвърка. Тогава ще кажете, че не е способна да хвърка. Но след три-четири месеца, като израснат перата ѝ, тя пак ще хвърка. Човек се отличава с едно качество: той мисли. Единственото нещо, което отличава човека от другите животни, е, че той мисли. Помнете това: без мисъл няма човешки живот. Всякакъв живот може да съществува, но човешки живот без мисъл не може да съществува. Мисълта е, която характеризира човека. Мисълта е мярка, с която човек трябва да регулира своя живот.

Например вие не можете да определите какво нещо е правото. Правото може да го определите само с правата мисъл. Правото е нещо относително за вас. Всяко нещо, което ви помага да се повдигате и да растете в даден случай, за един момент, това е право за вас. Правото за вас може да бъде криво за другите. Това е частично право. Защото, ако предположим, че един човек има право, а друг няма право, ще внесем един раздор в природата. Природата не може да създаде едни хора с право, а други без право; това е невъзможно. Ако един съвременен гениален музикант внесе в едно от своите произведения дисонанс или някаква особена гама, това не е произвол, това е един

момент в самата музика. Този дисонанс е необходим, за да създаде известен дефект в музиката; тези знаци са необходими. Например в един погребален марш преобладават повече бемолите. Като ги слушаш, ще настръхнеш. В един войнствен марш преобладават повече диезите. Но бемолите ни най-малко не създават погребалната песен, нито пък диезите правят песента войнствена. Това са наши погрешки. Ако аз повишавам тона си, а някога го понижавам, това е по отношение на онзи предмет или на онзи човек, на когото говоря. Ако човекът е по-далеч, аз трябва да му говоря по-силно, по-високо, за да ме чуе. То е не защото той иска да му говоря високо, но защото е далеч. Ако този човек дойде близо до мене и аз пак му говоря високо, той ще ми каже: „Не викай толкова". Не че искам да викам толкова високо, но тонът ми трябва да е съобразен – като се приближавам или отдалечавам от човека, трябва да зная как да му говоря.

Значи, диезите и бемолите повишават и понижават. Ако един човек е с диези, това показва, че той е далеч, високо трябва да му се говори. Ако е с бемоли, ниско трябва да му се говори, тихо трябва да му се говори. Ако на един човек с бемоли му говориш високо, ти ще му развалиш настроението, тихо трябва да му говориш. Това е едно тълкуване, което съвременните музиканти не разбират и не приемат. Те ще го предадат съвсем другояче. Диезите показват, че човек е надалеч, високо трябва да му се говори. Диезите показват, че силно трябва да свириш. Бемолите показват, че тихо трябва да свириш. Ние трябва да изучаваме законите, върху които почиват нашите мисли. Следователно нашите мисли трябва да се изучават, защото те са нещо музикално. Ти не можеш да мислиш правилно, ако не си музикален. Ти не можеш да мислиш правилно, ако не можеш да изпееш гамата. Ти трябва да я изпееш поне толкова, колкото една чучулига. И тъй, мисълта е потребна, защото без нея никакво преобразуване в света не може да стане. Тя е първият подтик на душата. Докато не започнеш да мислиш право,

ти трябва да знаеш, че каквато и работа да започнеш, било в религиозно, в научно или в търговско отношение, ти няма да сполучиш. Ако не мислиш правилно, все ще ти се случи някаква катастрофа, все ще ти се случи нещо неправилно. Ако мислиш правилно, всички катастрофи ще се избягват. Ако мислиш правилно, пак ще ти дойдат изпитания, но тия изпитания ще бъдат музикални, тъй правилно ще бъдат разпределени.

„Този е живият хляб." Сега ние очакваме известни блага и мислим, че светът лесно ще се оправи. Че този свят е поправен! Житното зърно няма какво да мисли ще израсте ли, или няма да израсте. Всичките му качества са вложени в него. То трябва да се остави свободно и ще покаже своите качества, ще покаже дали ще стане нещо от него, или няма да стане. Същото нещо е и с човека, понеже и той живее така. Някой път вие се безпокоите, искате да подобрите своите условия. Ето как разбирам аз думите „да подобрите своите условия": не да ги подобрите, но да използвате условията на вашия живот. Житното зърно не може да подобри условията на светлината, не може да подобри условията на влагата, нито условията на почвата си. То нищо не може да подобри, може само да използва условията на светлината, на топлината, на влагата – всички външни условия. А вие искате да подобрите вашето положение. Че как ще го подобрите? Всички искате да подобрите това, което не можете, което не зависи от вас, а това, което зависи от вас, сте го оставили настрани. Преди всичко вие не можете да подобрите положението си, след като сте фиксирали в ума си мисълта, че вашият живот е неуреден, че условията ви са лоши, че съдбата ви гони и така нататък. Това донякъде е вярно. И философите си задават въпроса: „Отде идат всички неприятности, всички противоречия на живота?". Казвам: хлябът е произвел всички противоречия на живота, и то поради това, че се употребява по два начина. Двата начина на употребление на хляба са създали противоречията в живота. Едни

хора са яли много хляб, тъй че са развалили стомаха си и той е отслабнал. Те са яли повече, отколкото трябва. Други хора пък са яли по-малко, отколкото трябва. Тези, които са яли много, са затлъстели, а другите, които много са постили, са станали сухи като кукички, като чирози. Онези, които са изпосталели, ги наричат светии, а за другите, които много са се угоили, казват, че не са светии. Казвам: и едното не е вярно, и другото не е вярно; това са анормалности. Слабият човек не е светия и пълният човек не е силен. Силата на човек не седи в товара, който той носи. Товарът е само едно изпитание, само едно изявление, да се види колко сила има човек да носи. Силата не зависи от външния товар, но от хляба, който човек употребява в дадения случай. Защо? Защото хлябът носи в себе си качествата на нашата мисъл. Хлябът ни се дава като едно разумно условие.

Помнете: само човек има право да яде хляб. Аз правя разлика между хляб и храна. Хлябът е разумното и като го приема човек в себе си, този хляб дава възможност на всички условия, които се крият в него, да се проявят. Сега ще дойде възражението на някои от вас: „Толкова години сме яли хляб, но все за нищо не ставаме!“. Значи сте яли повече, отколкото трябва. Други ще кажат: „Ние не сме яли много, ние повече сме постили“. Ако резултатът ви не е по-различен, тогава не сте яли както трябва. Следователно не трябва много да ядете и не трябва малко да ядете. Ще ядете точно толкова грама, колкото трябва – нито повече, нито по-малко. Има една правилна мярка, с която се измерват нещата. Например вие може да напишете на вашия приятел едно писмо със златно перо, с най-хубавото мастило, на най-хубавата хартия и да го поставите в най-хубавия плик, обаче съдържанието на писмото да не е хубаво, но да е блудкаво. А може да напишете на приятеля си едно писмо на бакалска, груба хартия, с лошо мастило и да го поставите в лош плик, но отвътре съдържанието му да е много хубаво. В първия случай писмото отвън е хубаво, отвътре е лошо, а във

втория случай писмото отвътре е хубаво, отвън е лошо. Това са контрасти, които ви давам, за да изпъкне ясно мисълта. Правата мисъл представлява писмо, написано на хубава хартия, с хубаво мастило, поставено в хубав плик, а същевременно и с хубаво съдържание вътре. Но ако това не е възможно всякога, то за предпочитане е хубавата мисъл, написана на бакалска хартия, отколкото обикновената мисъл, написана на хубава хартия и с хубаво мастило.

Казвам: ние сме дошли в света и все таки трябва да напишем по едно писмо на своите, които са ни пратили на Земята. Аз не зная какви писма пишете вие на своите в невидимия свят. Вие тук имате по един баща и по една майка и постоянно се обръщате към тях, като казвате: моята майка, моят баща. Те пък, от своя страна, имат свои майка и баща, които също така имат свои майка и баща и така нататък. Питам: кои са вашите майка и баща? Аз се чудя на съвременните хора, като говорят за своята майка и за своя баща. Аз не виждам никакъв баща. Този баща е син на друг баща, който пък е син на друг баща и така нататък. Никакъв баща не е той! Не е възможно той едновременно да бъде син и баща. За мене това нещо е несъвместимо: едновременно някой да бъде и син, и баща. Като разсъждавам, тези неща не са съвместими в моя ум. За мене е несъвместимо, невъзможно един предмет да се отдалечава от центъра, а линиите му да се съкращават. Всички предмети, които се отдалечават от центъра, и линиите им се отдалечават. Никога не мога да си представя един предмет да се отдалечава от центъра, а линиите му да се съкращават, или предметът да се приближава към центъра, а линиите му да се отдалечават. Но хората мислят точно така. Хората се отдалечават от разумното и при това искат резултати, които не могат да бъдат.

Добрият живот седи в това: като се приближаваме към хляба, да знаем как да ядем. Сега иде възражението, казвате: „Де ще намерим този, живия хляб?“. Чудно нещо!

Най-дребните, най-малките същества си намират хляба, тоест храната си, защото те хляб не могат да си намерят, но храната си намират, а човекът, разумното, мислещото същество, не може да си намери хляба! Ако една малка, микроскопична буболечица намира храната си, то човекът, последното творение на Бога, той ли не може да намери своята храна? Преди две хиляди години се намери един човек в света, който можа да каже: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето, и който ме яде, ще придобие вечния живот". Тогава мнозина се запитаха: „Възможно ли е това? Как е възможно да се яде човек?". И някои от неговите ученици го напуснаха, не можаха да разберат това. Те си казаха: „Тук има нещо особено. Тази работа не е научна". Христос имаше предвид разумното слово и затова казваше: „Аз съм словото", тоест той говореше за разумното слово. Значи има едно слово, което носи хляба със себе си. Следователно, ако вие намерите това слово, никога няма да бъдете в нужда.

Сега не си правете илюзии да мислите, че нещата могат лесно да се направят. Могат да се направят, но изисква се един опит. Аз не искам да правя опити пред вас. Какъвто и опит да направя, той ще бъде опасен. Едно време и Христос беше поставен на изпит от дявола. Дойде дяволът и му каза: „Направи тези камъни на хляб". Христос му отговори: „Камъни на хляб не стават". От камъните хляб не излиза. В камъните не се съдържа това, което може да повдигне човека. После го качи на храма и му каза: „Ако си Син Божи, хвърли се от храма, защото е казано в Писанието: „На ръце ще те повдигам, да не би да препънеш о камък нозете си". Христос му отговори: „Няма защо да се хвърлям от храма". Никъде не е казано, че с хвърляне от високо човек може да се повдигне. Най-после го заведе на едно високо място и оттам му показа света, и му каза: „Ако ми се поклониш, този свят ще принадлежи на тебе!". От такива поклони светът не се повдига, нито човек може да се повдигне. Следователно нито от камъни хляб може да се направи, нито с

хвърляне от храм човек може да повдигне, нито с поклони пред света светът може да се завладее.

Съвременните учени казват, че химиците щели да изнамерят някакви пилюлчета*, с които хората да се хранят, и нямало да има нужда от сегашната храна и грижите около нея. Турците казват: „Възможно е това". Химиците ще направят тези малки пилюлчета, с които ще влошат живота десет пъти повече, отколкото сега е влошен. Другояче казано, не разчитайте на сегашните ваши мисли, на сегашните ваши вярвания, не разчитайте, че можете да направите нещо с тях. Докато разчитате на вашите сили в света, вие сте в една опасна област. Докато разчитате на себе си, тоест докато разчитате на онова, което имате външно, а не на разумността в себе си, вие сте в една опасност. Всеки ден ви се дават изпити в това отношение. Дойде ви ревматизъм и вие не можете да се справите с него. Дойде ви сърцебиене или главоболие, или някоя малка мъчнотия и вие не можете да се справите с тях, но при това имате една грандиозна идея, казвате: „Знаеш ли кой съм аз!". Кой си ти? Ти си човек, който може да страда от ревматизъм, ти си човек, който може да страда от разстройство на стомаха, ти си човек, който може да страда от всякакво разстройство на организма и най-после да фалира. Всякога могат да те уволнят, да те уморят. Най-после ти можеш да бягаш на четири крака.

Сега аз говоря в широк смисъл, не мислете, че това се отнася до вас. Аз изнасям идеята на един автор. Представете си, че сте на театър и гледате драма, написана от някой автор, гледате как се сменя сцена след сцена. Като се представя нещо тъжно, публиката плаче, рони сълзи, а като излезе от театъра, всички сълзи престават. Значи, докато гледате какво става на сцената в театъра, вие плачете, а когато гледате страданията на хората в живота, там сълзи не проливате. Аз съм слушал

* пилюлче (лат.) Лекарство с различни примеси във вид на кръгло или овално топче, удобно за поглъщане; хапче.

проповедници, които толкова красноречиво говорят, че разплакват цялото събрание, но като излязат хората навън, изтриват сълзите си и всичко им минава. Докато са вътре, плачат, а като излязат навън, казват: „С плач работата не става". Питам: защо по време на проповедта тези хора плачат? Залъгват се. А проповедникът е доволен, че е разплакал цялото събрание. Случило се така, че една от американските църкви останала без проповедник. За тази цел извикали временно да проповядва в нея един знаменит проповедник, който искал да покаже на публиката, че е много учен, че е голям философ и може да проповядва върху всички въпроси. Той взел един стих от Евангелието и започнал да проповядва. Цялата публика му ръкопляскала. Говорил каквото говорил, но от време на време казвал „бът" („бът" означава „но"). После във всичките си проповеди продължил все да казва „бът". „Възможно е човек да се спаси, бът..." „Възможно е човек да стане богат, бът..." „Възможно е да го обича баща му, бът..." „Възможно е някоя девойка да се влюби в някой беден момък и да го направи щастлив, бът..." „Възможно е някой да стане професор, бът..." Като слушали проповедите му, всички плачели, защото това „бът" се мушкало навсякъде и разваляло работите, правело големи пакости на хората. След известно време дохожда един от главните председатели на тази църква и казва на проповедника: „Господине, много сме ви благодарни за вашите проповеди, бът! Бихме желали да ви имаме за наш проповедник, бът!". Всякога в живота и във всички работи има едно „бът". И досега този проповедник стои със своето „бът" и се чуди защо не са го приели в онази църква. Неговото „бът" развали работата. Изобщо „бът" разваля всички работи. Усъмнили се малко хората в проповедника и си казали: „Ще го назначим сега в нашата църква, но после как ще го изпъдим?". Защо така си казали? Защото понякога американските проповедници много добре си уреждат работите и после не могат да ги изпъдят. Това е право, но това е човешко разбиране.

Има неща в света, които ние имаме право по човешки да разбираме. Но има един Божествен живот, който аз наричам естествен живот и който не принадлежи на нашето съзнание, той не принадлежи и на нашето самосъзнание, нито на нашето подсъзнание. Този живот принадлежи изключително на нашето свръхсъзнание. Този живот го наричам безличен живот. Ако ти се оставиш на този живот, той сам ще дойде при тебе. Даже когато човек е болен, нещастен, невежа, ако се остави на този живот – не да бъде индиферентен, но да си каже в себе си: „Тази работа е уредена, няма никаква опасност за нея", тогава работите му напълно ще се уредят. Като слушам или като срещна един учен човек, трябва да се радвам, че е учен, защото и аз един ден ще стана учен като него. Щом той е учен, и аз мога да стана учен. Като слушам един цигулар, аз се насърчавам от него. Като гледам някой художник да рисува, аз се радвам, насърчавам се от неговите картини. Защо трябва да се смущавам, че аз не мога да рисувам? Ако аз рисувам тази картина, какво се ползвам, кажете ми. Представете си, че аз съм един гениален художник и живея между бедни хора. Нарисувал съм една хубава картина, но тези бедни хора не могат да я купят, не могат нищо да ми дадат. Какво ще бъде моето положение тогава? В Америка, в Чикаго имало голямо изложение на картини на велики художници. Един виден германски художник представил една от своите картини, за която очаквал да получи голямо възнаграждение, обаче очакванията му не се сбъднали. Тогава той отишъл и с един нож разрязал картината си на две части. Един американски милионер, като научил това нещо, купил картината, като заплатил за нея два пъти повече, отколкото струвала. Другите художници, след като разбрали какво е станало, направили същото със своите картини, но втори американски милионер не се явил да купи тия картини. Следователно нещата не се повтарят. Има неща, които се повтарят, но това са редки случаи. Необикновените неща не се повтарят.

Този пример напомня на една българска приказка. Един млад българин се оженил за млада, красива жена. Като познавал добре психологията на жената, той решил още на първия ден да даде добър урок на своята жена. В първата вечер, като минала една котка покрай тях, той я взел и я раздрал пред очите на жена си. Като видяла това, тя се уплашила и си казала: „Чудна работа, още на първата вечер той се осмели да раздере пред мене котка, а какво ще стане за по-нататък? Какво ли ще бъде по-нататък?“. От този момент те си заживели добре и целия си живот прекарали в добри отношения. Наскоро след това се оженил един негов приятел, но жена му го третирала зле. Един ден приятелят му го запитал: „Какво стана между вас, че живеете така добре? Коя е причината за това?“. – „Има една причина, но ще ти я кажа на ухо, защото е тайна.“ – „Кажи ми, моля ти се.“ – „Слушай, като бяхме младоженци, още на първата вечер аз раздрах пред нея една котка.“ – „То е много лесна работа! И ние имаме котка.“ Връща се в дома си, взема котката и я раздира пред жена си. Като видяла това, тя се усмихнала и казала: „Късно си се сетил!“. Те били вече цяла година женени. Или научно казано: всяко нещо трябва да става на своето време и на своето място. Във всяко нещо трябва да има една последователност. Всяко семе, посято навреме, дава своя плод. Ако пък не го посееш навреме, то може да изникне, но да не даде плод. За много неща в живота ни е така – не че няма условия да се развият, но няма добра воля в човека да ги поеме. Без добра воля никакво знание не може да се придобие. Понякога ние изпускаме благоприятните условия, благоприятните моменти, в които да посеем нещо, та навреме да имаме резултати. Вследствие на това вие често се натъквате в живота си на една голяма разнебитеност.

Според сегашната философия на живота хлябът, който слиза от горе, слиза с цел да поправи нещата. Аз ви казвам, че този хляб е Духът Божи, но вие имате съвсем друга представа за Духа Божи. Хората казват, че Духът

Божи се проявява във всички църкви. Да, понякога говори Духът Божи, но понякога говори човешката мисъл. Мисълта е отражение на Духа и хората мислят, че Духът им говори. В този смисъл Духът е най-разумното, което може да се прояви в човека. Когато Духът в човека започне да говори, в цялото негово битие, в цялото му естество настава преврат. Тогава той ще бъде първокласен гений, външно ще прилича на дете, а вътрешно ще има едно дълбоко разбиране за нещата и в него няма да има никакви противоречия. Той ще бъде готов на всякакви услуги по отношение на хората, няма да мисли за себе си. Човек, на когото му говори Духът, той не мисли за себе си и взема всякога последното място. Той гледа да се подобри животът на всички хора. Неговият живот е уреден, няма какво да се урежда. Щом животът на другите хора се уреди, и неговият живот е уреден. Трябва ли ръката да мисли как да уреди своя живот? Уреждането на живота на ръката зависи от уреждането на живота на тялото.

В съвременните хора съществува един вътрешен страх и всички казват: „Кой ще ни помогне?“. В дадения случай има Един, Който може да ти помогне. Той е първата станция, до която трябва да се отнесеш. В своя ум ти веднага трябва да натиснеш бутончето тихо и спокойно и ще кажеш: „Моля!“, ще предадеш своята молба. Ти се намираш в същото положение, в каквото се намира един параход, изложен на голяма опасност в морето. Затова ще вземеш слушалката и по нея ще кажеш, че след четири-пет часа ще настане голяма авария и трябва да се изпрати помощ. Наистина, помощта ще пристигне навреме. Не е било случай в живота на човека, когато той да е натиснал така бутона и да не е получил помощ. Щом е искал помощ от Провидението, той веднага я е получавал. Някои хора не вярват в Провидението, те вярват в активната човешка мисъл, те вярват в напредналия живот. Аз пък съм против напредналия живот. Защо? Защото благото, което носи животът, не

е в сегашния живот, който хората считат за напреднал. Както е съградено нашето тяло, има в него много неща нехармонични. Питам: кой от вас не е чувствал онези противоречия, които се раждат в неговия ум, в неговия мозък? Понякога има такава голяма тъмнина в ума ви, че сте готови да извършите някакво престъпление. Един българин ми разправяше една своя опитност: „До 45-годишната си възраст аз не исках да убия нито една муха, нито дори най-малката буболечица. Радвах се на живота, на всички живи същества. Като станах на 45 години, аз започнах да съжалявам за този живот, който съм минал, исках да откраднa нещо, да се проявя по-грубо. Взех да съжалявам за изгубените години, че не съм поживял за себе си, за да си оправя живота, да си оправя положението".

В Америка, в град Бостън, дъщерята на един богат търговец се влюбила в един младеж, за когото била готова да се ожени. Като практичен човек, бащата на тази мома изпраща нейния портрет, както и портрета на нейния възлюбен на един знаменит астролог с молба да се произнесе могат ли тия двама души да прекарат един добър живот. Астрологът веднага отговаря: „По никакъв начин тези двама души не могат да се оженят". Тогава бащата повиква дъщеря си и ѝ казва: „Аз изпратих портрета на твоя възлюбен до един знаменит астролог, да се произнесе дали ще можете да карате заедно добър живот. Но той каза, че ако се ожените, мъжът ти след две години ще те убие. Ако ме слушаш, откажи се от твоя възлюбен. Аз нямам нищо против него, но въпросът е сериозен". Дъщерята казва на баща си: „Ще те послушам!" и развала годежа си. След това момъкът се оженил за друга, но след две години прочели във вестниците, че той е убил жена си.

Аз вземам този случай като пример от живота. Сега мнозина искат да се оженят за някоя мома или за някой момък и считат, че е голямо нещастие, ако това не може да стане. Съвременните хора мислят съвсем опако върху

много неща от живота. Да влязат едни хора в брак, в общение, за да образуват дом, това нещо е предвидено от невидимия свят още преди хиляди години. Ако остане тази работа хората сега да я нареждат, тя е изгубена работа. Българите казват: „Или се млад жени, или се млад калугери". Остане ли хората да те женят, тази работа е изгубена. Остареш ли, дяволът ще те жени. Не, жени се тогава, когато Бог те жени, а не се жени тогава, когато хората те женят. Когато хората женят човека, тогава дяволът го жени. Аз разглеждам този въпрос по друг начин и казвам: онази любов, която свързва хората в едно и ги поставя в положение да се разбират, да работят заедно, това е Божествената любов, любов, в която всеки е готов да направи за другия такива жертви, каквито е готов да направи за себе си. Това е истинската любов. Така е при Божествената любов, а при човешката любов всеки се жени за своите изгоди.

Казвам: този ред и порядък на нещата е временен. Най-първо, ние трябва да знаем, че сме изпратени на Земята, за да се научим да мислим. Първото нещо е човек да придобие правата мисъл, защото всичко друго, което ще придобие, се обуславя от правата мисъл. Не че е лош животът, но без правата мисъл пътят, по който вървим, ще ни донесе ред нещастия. Сега аз не искам да оставя във вас мисълта, че не сте на прав път, но казвам, че вие се намирате на последната станция, дето трябва да изправите живота си. Всички вие се намирате пред една нова станция, пред един нов път. Вие се намирате пред едно ново предложение. Старият договор, който сте имали със старото си съдружие, се свършва вече. Сега трябва да направите един нов договор. Казвам: не ходете по пътищата на вашия стар договор! Не ходете по пътищата на вашата стара мисъл! Ще кажете, че всички хора живеят така. Не, погрешна е тази мисъл, всички хора не живеят така. Това, което виждаме на Земята, е болница. Аз навсякъде виждам само болни хора. Всички, които мислят криво, са все болни хора. Всички, които се чувст-

ват зле, са все болни хора. Всички, които постъпват зле, те са все болни хора. Аз нямам нищо против, но това са все болници, все болести. Болниците в стария живот са на мястото си, но в новия живот никакви болници не се търпят. След като седите три, четири, пет години в болницата и нямате вече с какво да плащате, ще ви кажат: „Хайде, излезте вън!“. Ще ви изпъдят от болницата и ще ви заставят насила да влезете в действителния живот. Като влезете в действителния живот, какво ще правите? Ще работите.

За онези от вас, които искат удобства, казвам: удобства има само в болницата. Ще лежите там по цели дни, ще дойде лекарят, ще ви провери пулса, ще ви прегледа очите, езика и ще ви насърчи; ще дойдат после милосърдните сестри, ще ви услужат в това-онова и после ще си излязат. Казвате: „Удобства ли са това?“. Аз питам: кое е по-хубаво – да отидете да работите или да лежите по цял ден бинтовани, да не можете да мръднете от леглото си, да дохождат лекари и да ви правят по няколко инжекции на ден? След като ви турят стотина инжекции, ще ви изпратят навън, ще ви кажат: „От вас нищо не може да излезе, вие сте лош човек“. След това ще отидете при един гадател, да ви гледа на карти или на боб. Той ще хвърли картите, ще хвърли боба и ще започне да ви говори. Ако отидете при един астролог, той ще ви каже, че картите нищо не казват, бобът нищо не казва, но планетите предсказват нещата. Всички гадатели чувстват, когато нещо има да става; те имат едно чувство. Така те предсказват, а за да маскират това чувство, казват, че нещо било писано на картите, на боба или на планетите. Така предвиждат те нещата, което показва, че нещата са определени. И аз съм ясновидец и виждам нещата много обективно. Дойде при мене някой и ми каза: „Хайде да ми предскажеш нещо“. – „Добре, ще ти кажа. Ти имаш да плащаш сто полици.“ – „Отде знаеш?“ – „От тези полици 50 са по петстотин лева, а другите 50 са по десет хиляди лева. А пък онези, които

имат да вземат от тебе, са много лоши хора и ще те дадат под съд. Докато не се изплатиш, няма да мине.“ – „Ами какво да правя?“ – „Ще платиш дълговете си.“ – „Как мога да ги изплатя?“ – „Сега не мога да ти кажа. Ела друг път при мене, тогава ще ти препоръчам един нов начин, ще ти покажа нов начин, по който да си платиш дълга.“ Този човек и досега още не се е явил при мене. Той сам си е написал своето нещастие.

Казвам: има един нов начин, по който човек лесно може да си плати дълговете, но той трябва да знае, той трябва да мисли право. Ако аз бях задлъжнял така, но имах една права мисъл, ето как бих постъпил. Всички тези, на които имам да давам по 500 лева, по някаква случайност заболяват при някаква епидемия. Тогава аз отивам да го посетя и го питам: „Как така всички загазихте?“. – „Не знаем какво стана, но всички в домовете ни – и жените, и децата, пък и ние самите заболяхме. Не знаем какво да правим, лекарите не могат да ни помогнат.“ – „Аз имам едно лекарство в себе си, което може да ви помогне.“ – „Дай ни тогава, молим ти се, от това лекарство.“ – „Да, но то струва много скъпо. Всяка капка от него струва хиляда лева. Аз трябва да ви дам поне десет капки, за да ви помогне. Тъй като имам да ви давам десет хиляди лева, вместо дълга си ще ви дам десет капки от лекарството.“ – „Нищо от това колко струва, дай ни десет капки, за да оздравеем!“ Давам им десет капки и всички оздравяват. Така посещавам и втори, и трети от своите кредитори и като им се изплатя, те всички оздравяват. По този начин аз им ставам добър приятел и те казват: „Благодарим, че този добър човек имаше да ни дава, та по този начин се излекувахме“. Затова казвам: всички хора трябва да бъдат умни, да мислят право. Това е разрешението на трудния въпрос в живота. Без правата мисъл не може да се познае човешкото естество.

Често аз говоря за любовта, но любовта не е това, което хората мислят за любов. Според мене щастливият живот изтича от Любовта, но Любовта не живее

в живота, тя е извън живота. Любовта не е в разумния живот, тя се проявява чрез разумния живот. Тя е извън разумния живот. Любовта е една велика сила в света. Като дойде, тя само дава и си заминава. Така е по човешки казано. Тя никога няма да се върже с тебе. Като дойде при тебе, тя ще ти тури нещо в ръката и ще си замине. Тя е сила, с която нищо не се ограничава. Някой път вие искате да имате Любовта в себе си. Не, възползвайте се от благата на Любовта, без да искате да я задържите в себе си. Това е животът. Възползвайте се от Любовта. Тя е само един момент, който не може да се опази. Като дойде този момент, вие никога няма да го забравите. Какво нещо е посещението на Любовта, ще ви го уподобя със следния разказ. Някога, в старо време, един овчар направил услуга на един цар. Един звяр нападнал царя, а овчарят го избавил от този звяр. По някакво стечение на обстоятелствата този овчар бил осъден на смърт. Когато присъдата дошла за подпис при царя, царят казал: „Спрете тази присъда и освободете овчаря да си върви. Вие не можете да осъдите този човек, понеже той спаси моя живот". Царят отишъл при овчаря, прегърнал го, целунал го, довел го в двореца, нагостил го и после го изпратил да върви при стадото си. Така го освободил от бесилката. Такова нещо е Любовта. Тя освобождава овчаря от бесилката и тя го изпраща да върви при стадото си.

Като дойде Любовта, тя ще ви освободи от всички мъчнотии в живота ви и ще ви изпрати да идете при своите си. Другите работи, които имате в живота, и те са прави, но са временни. Сега се искат герои в света. Аз гледам, всички хора, които идват при мене, постоянно се оплакват. Жените се оплакват от мъжете си, мъжете – от жените си, бащите – от синовете си, майките – от дъщерите си, учителите – от учениците си. Всеки е прав, но си казвам: колко хора не могат да използват условията на живота! Питам: защо бащата се оплаква от сина си? Защото синът прилича точно на баща си. Защо майката

се оплаква от дъщеря си? Защото дъщерята прилича точно на майка си. Защо учителят се оплаква от учениците си? Защото учениците приличат точно на учителя си. Ти можеш да бъдеш доволен само от човек, който не прилича точно на тебе. А можеш да бъдеш недоволен от човек, който прилича на тебе. От такъв човек ти не струваш хас*. Представете си, че един учител е написал едно стихотворение и започва да го декламира. Ученикът му го прекъсва и казва: „Чакай, учителю, аз да декламирам". Учителят казва: „Не виждаш ли, че аз декламирам?". Обаче ученикът бърза той да заключи работата. Учителят не може да обича такъв ученик. Когато учителят декламира едно стихотворение, ученикът трябва да слуша. Не могат едновременно и двамата да декламират, нито пък и двамата да слушат. Когато човек върши престъпление, Любовта седи надалеч, наблюдава, усмихва се, вижда всички възможности, които могат да го освободят. Докато вършиш престъпление, Любовта следи, търси онези възможности, които могат да те освободят от последствията на това престъпление. Тя ни най-малко не се възмущава, но казва: „Имам желание да помогна на еди-кого си". Ти мислиш как да уредиш живота си. Благодари, че Любовта мисли за тебе, мисли как да уреди живота ти, защото, ако остане на тебе, ти да го уреждаш, тогава тежкò ти. Ако вие в живота си не можете да мислите оптимистично, питам: де е вашият Божествен промисъл, за който говорите? Ако в лицето на баща си, на майка си, на брат си и на сестра си ти виждаш само един неприятел, тогава де остава човещината в света? Време е сега да се отворят сърцата ви, да бъдете признателни и да благодарите за големите възможности и блага, които ви се дават. Но не аз да ви накарам, не и други да ви накарат, а сами да сторите това. Това е Божественото у вас. Божественото трябва

* не струваш хас *диал., нар.* (ар.-тур.) Не се интересуваш, не обръщаш внимание, не се влияеш, не те засяга.

да заговори у вас. Насила не може да стане. Нито мене искам да ме накарат насила да правя добро, нито искам аз да накарам другите насила да правят добро. Доброто насила не се прави.

Христос казва: „Аз съм живият хляб“. Този хляб не може да се яде без любов. Това е едно правило. Ти не можеш да ядеш живия хляб, ако нямаш любов в себе си. Ако нямаш любов, той е неуловим. Има една американска книга, която носи заглавието „Писма от другия свят“. Между другото, в едно от писмата е казано: „Тук има голямо изобилие. Трапезите са пълни с ядене, и то богато, но щом речеш да се приближиш, трапезите започват да се движат. Ето, толкова години как сме тук, но още не можем да се вредим да ядем, постоянно сме гладни“. Значи нещата без любов постоянно се отдалечават. Тъкмо нещо да направиш, и виждаш, че не става. Тъкмо си намислил някаква теория, и от нея нищо не излиза. Казвам: онези неща, които трябва да оставят отпечатък в новата епоха, това са нещата на любовта. Всички неща, които са без любов, ще претърпят един крах. Това значи, че нещата в земния живот са преходни. Аз разбирам така земния живот: като преходен живот. И другите преди мене са го разбирали така.

Земният живот е живот на безлюбие. Светът, в който живеем сега, е почти свят на безлюбие. И ако вие бяхте ясновидци, ако вашите очи бяха отворени, щяхте да чуете такива вопли и стенания, такъв плач, че всичко във вас щеше да се размърда. Вие щяхте да видите света в една черна краска и навсякъде страдания, страдания, страдания! Сега вие гледате повърхностно на света. И благодарете на това, че слухът ви е отпен и очите ви не са развити, за да не чувате и да не виждате това, което става, защото иначе вие нямаше да можете да спите, щяхте да станете неврастеници. И сега, в този свят на безлюбие, Любовта иде да ви преобрази. Тя ще пусне своите динамични сили и ще хвърли всички замъртвели въглени. Писанието казва: „Всички тия, които са в

гробищата умрели, обезсърчени, разочаровани, с разбити надежди, за тях ще дойде живото слово, живият хляб, и ще им каже: „Станете вие, мъртвите, от гроба. Иде спасението за вас. Напуснете света на безлюбието!“.

Това е новото учение, което сега иде в света. Хората трябва да използват това учение. Казвате: „Трябва да се обичаме, но как? Не всичко става с любов“. Аз не говоря за тази любов, която вие познавате, но за любовта, която иде сега в света. Тя иде да ни помогне. Тя е онзи момент, онзи подтик за добро, който ще ни тури в правата посока. За тази любов говоря аз, не отвън, но отвътре. Велик момент е този момент на Любовта! Този е живият хляб, който трябва да ядете с любов. Ако вие не можете да обикнете вашата майка, вашия баща, вашите братя и сестри, аз не зная кой може да ви помогне. Кого можете тогава да обичате? Ако вие не можете да обикнете вашите учители, вашите слуги, които ви помагат, аз не зная тогава кой може да ви помогне. Най-първо, залюбете тези, които са ви били верни, които са ви служили, а след това ще вземете втората стъпка – ще се обърнете към онези, които са ви правили пакости. Това е последната работа вече, това е до враговете ви. Но най-първо, намерете онези, които са ви били верни, на тях бъдете признателни, а после на вашите врагове.

Този е живият хляб, който е слязъл от горе да подобри света. Така трябва да мислите всички. И светът сам по себе си после ще се уреди.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

10 февруари 1935 г., София, Изгрев

Бъдете прочее разумни!

Бъдете прочее разумни като змиите и незлобливи като гълъбите.

Отче наш
Ще се развеселя
10. глава на Евангелието от Матея, 16. стих
Духът Божи

„Бъдете прочее разумни като змиите и незлобливи като гълъбите.“ „Бъдете прочее разумни.“

В природата съществуват три положения. Първото положение, това са материалните предпоставки, или материалната страна, второто положение са съчетанията, които са органически постижения, третото положение са разумните постижения, тоест разумността. Има знания, които са общи за всички, има знания, които са само за някого, а има и специфични знания. Когато един професор преподава лекции в някой университет, казват, че това е специфично знание, което разбират само някои. Следователно училищата се съграждат не за всички, а само за онези, които искат да учат и са способни. Училището не е място за неспособните. За неспособните е нивата, ралото, чукът и така нататък. Не че са неспособни изобщо, но мястото им не е в училището, те трябва да поемат по-лека работа. За кого се създава една концертна зала? Тя не се създава за публиката, но се създава за онези, които ще дойдат да свирят и да пеят, или за онези автори, които ще напишат нещо хубаво. А що се отнася до слушателите, до тези, които ще си платят, те са преходни, те ще дойдат само да слушат. Така трябва да се разбират нещата.

В живота вие намирате, че нещата не са създадени както трябва, и като не са според вашите схващания, ги

критикувате. Това е вашата материална предпоставка, това е начало на знанието. Защо е така, вие не можете да разберете. Светът не е населен само с българи, нито само с англичани, нито само с французи, нито само с германци, нито само с японци. Светът е населен с разни видове хора, разни чешити има в него. Всички те могат да спорят за кого е създадена Земята. Това е философски въпрос. Дали е създадена Земята, това е въпросът преди всичко. Писал един човек – Мойсей, че Земята била създадена от Бога. Така е разбирал, така е писал. Ще кажете, че Бог е говорил на Мойсей. Ще направя едно малко възражение. Мойсей казва: „Око за око, зъб за зъб". Обаче Христос казва: „Ако те ударят по едната страна, дай и другата". Как ще примирите тези противоречия? При това Христос казва: „ Ако ти вземат връхната дреха, дай и долната". На друго място казва: „Не отмъщавайте на враговете си, но любете враговете си". Питам: как ще примирите всички тези противоречия? Кой от двамата е прав? Всеки, който е говорил, във времето си е прав. Мойсей говореше на евреите според тогавашното еврейско схващане. Той говореше на децата, нищо повече. Христос пък говореше на по-възрастните, и то с притчи им говореше. Хората по негово време не бяха учени, затова им говореше с притчи. А те казваха: „Какво иска да ни каже с тия притчи?". Това, което Христос говореше, във времето му не се приложи. Той не дойде да проповядва едно учение, което може да се приложи. И как ще се приложи?

„Бъдете прочее разумни." Защо? Защото вашата работа е много сериозна. Казано на наш език, мнозина от вас има да ядат дърво на общо разпореждане. Но да се върнем на реалната страна на живота, която трябва да разбирате. Има в живота неразбрани неща, които всякога ще останат неразбрани. Вземете примера: две тела се привличат, две се отблъскват. Има няколко теории за обяснение на това нещо. Силно и силно помежду си се отблъскват, слабо и слабо пак се отблъскват, но силно със

слабо се привличат. Значи има две възможности. Обаче и две силни неща могат да се привличат, и две слаби неща могат да се привличат, а от друга страна, едно слабо и едно силно нещо могат да се привличат. Следователно, при сегашните условия на живота, отношението е 1 към 2. Възможността да се прояви Любовта е 1 към 2 – имате две отблъсквания и едно привличане. Следователно, по отношение на Любовта, всякога ще свършвате с дефицит, а по отношение на борчовете винаги ще свършвате с едно уравновесяване, с един баланс, с един излишък в бюджета. Такъв е законът в природата.

Ето, и в химията винаги съществува нещо средно между киселината и основата. Всяка киселина се привлича от една основа и всяка основа се привлича от една киселина, а като резултат на това действие се получават солите. Какви изводи могат да се направят от това? Много изводи могат да се направят. Вие може да съедините една основа с една киселина и да получите отличен резултат, а може да съедините една киселина с една основа и да създадете цяло нещастие за хората. Следователно, в сегашното развитие, хората са влезли в една област на неустойчиви съединения, както се наричат в химията. Ето защо, при всяка стъпка в живота си, човек трябва да мисли какви съчетания ще стават между неговите мисли и чувства, за да знае какъв резултат ще се получи. Резултатът, това са постъпките на човека, а в химията това са солите. Желанията, чувствата на човека, това са основите в химията, а мислите му, това са киселините в химията. Така аз виждам: мислите са киселината, желанията са основата, а постъпките са солта. Какво можете да кажете на това отгоре? Това са изводи, които не спадат към материалните предпоставки. Те спадат между органическите и разумните постижения. Само един разумен човек може да мисли така. Иначе как ще обясним ние противоречията между хората? Как ще обясним омразата или как ще обясним завистта, или убийствата между хората? Вие можете

да дадете каквото и да е обяснение на тези неща, но трябва едно психологическо обяснение.

Какво е например кражбата или какво е лъжата? Лъжата е един резултат, една постъпка. Лъжата върви по женска линия. Тя не е момче, но момиче, и то младо момиче, на около 12 години, толкова хитро и дяволито, че на всекиго може да замотае главата. Това е фигура на речта. Ето какво разбирам, като казвам, че лъжата върви по женска линия. В лъжата преобладава повече сол, отколкото киселина. Следователно, когато се даде надмощие на солта в човека, ражда се лъжата. Когато преобладават киселините над основите, ражда се смелостта. Следователно в смелите хора киселините имат надмощие. Може на някои от вас това да не им е ясно. Казвате да им го обясня. Не може да им го обясня. Има неща, които не могат да се обясняват, те трябва да се направят. Върви един господин и стражарят му казва: „Господине, минете отдясно! Трябва отдясно да се върви по улицата". – „Защо?" – „Такива са разпорежданията." – „Аз искам да мина от лявата страна." Тогава стражарят му удря две плесници и той минава от дясната страна. Това било разпореждането на стражаря. – „Ама защо ме биеш?" – „Защото не изпълняваш закона на лявото и на дясното движение. Давам ти една плесница, да знаеш: като отиваш, отдясно да вървиш, а като се връщаш, да вървиш отляво." Често и вие получавате такива плесници в живота. Това е фигуративна реч. Не всякога човек получава такива плесници, но само когато не се съобразява със законите на природата. Щом не се съобразява със законите, с основните закони на природата, човек получава такива плесници. Нима всеки един карамбол, който човек претърпява, не е такава плесница? Нима когато ви боли глава или корем, или нещо в гръбнака, това не са тия плесници, които природата ви удря? Това са болезнени състояния, които представляват плесници от природата.

Аз не искам да ви говоря за медицина, защото всички ще се уплашите от диагнозата, която мога да ви дам. Ще ви кажа защо не искам да правя тази диагноза. В древността една красива царска дъщеря се влюбила в един велик учител и поискала да се ожени за него. Щом влезела в стаята му, не излизала, не си тръгвала. Един ден, както разговарял с нея, той намислил да ѝ даде добър урок. Дошла в стаята му една голяма кобра, седнала в скута му и обърнала главата си към царската дъщеря. Като я видяла, царската дъщеря много се уплашила, казала на учителя си: „Извинете ме, имам малко работа, ще си тръгвам“. И тя веднага си отишла у дома. Питам: де остана любовта на царската дъщеря? И какво означава кобрата? Тази змия била влюбена в същия учител и като влязла при него, погледнала към царската дъщеря, с което искала да каже: „И аз имам толкова права над него, колкото и ти. Достатъчно е само да те клъвна, за да видиш какво мога да направя. Ако учителят не си мръдне пръста в знак на съгласие, ти ще бъдеш спасена. Иначе аз мога да ти покажа какво съм в състояние да ти направя“. Като разбрала езика на кобрата, царската дъщеря казала: „Нека тази кобра седи в скута ти колкото иска, а аз ще си отида у дома, и колкото по-скоро, толкова по-добре“. Сега приказката трябва да се преведе, да се направи разбрана, защото всяко нещо, което не се превежда, то остава неразбрано, остава загадка. Когато човек се намира в благоприятни условия, всички обичат да са около него, но щом дойде кобрата – сиромашията, неволята, болестта, този човек отслабва и всеки веднага му казва: „Можете ли да ме извините?“. – „Може.“ И той остава сам. Това е един превод. Все ще дойде кобрата в живота. И като дойде кобрата, веднага онези, които са ви обичали, ще си отидат и ще ви оставят сам.

Вие може да запитате защо така е нареден светът. Дайте вие една програма как по-интересно може да бъде нареден. Направете вие една драма, където да няма никакви страдания, никакъв плач, в която героите да

не се влюбват, да не страдат, само да ядат и да пият, да седят като мумии, като восъчни статуи да гледат и да не разговарят помежду си. Питам: де ще бъде тогава приятността на живота? Сега се възмущавате, че нещата стават така или иначе, а не както вие сте очаквали. Но какво лошо има в плача? Когато един човек плаче, той ви показва, че страда, а щом страда, значи е жив. Щом плаче, този човек има сърце, което чувства. Радвайте се, че този човек има и ум – като плаче, той мисли вече. Като плаче човек, аз разбирам, че той има ум и е започнал да мисли. Щом умът в човека започне да мисли и сърцето му започне да чувства, това показва, че в него стават вече всички процеси. Ще каже някой, че според индуистката философия очите на човека трябва да пресъхнат. Кога? Когато земята е суха, очите трябва да бъдат влажни, а когато земята е влажна, очите трябва да бъдат сухи. Ще дойдат някои философи да тълкуват това и да кажат, че сълзите в очите на човека трябва да пресъхнат, че каквото и да види човек, той не трябва да се възмущава. Не, разбиране трябва на нещата.

Христос казва: „Бъдете прочее разумни“. Той не се обръща към обикновените хора, но към учениците си. Следователно, ако искате да придобиете нещо от този свят, вие трябва да го разбирате в неговата пълнота. Защо? Защото животът е съчетание на разумни съзнания в света. Ако бяхте ясновидци от първа степен, вие щяхте да видите, че светът е преплетен като един организъм. Щяхте да видите, че съзнанията на всички същества – от най-нисшите до най-висшите – са преплетени като един общ организъм. Всичко в света съставя един организъм. И ангелите, и херувимите, и серафимите, пък и най-малките буболечици, всички в света са преплетени в съзнанията си. Как ще разберете това нещо? Ще видите, че малката буболечица, която някой път на вас ви е отвратителна, интересува някое божество повече, отколкото може да го интересува един човек. Да, едно божество се интересува от една малка буболечи-

ца, която нищо не разбира, повече, отколкото от един човек. Сега ще преведа тази мисъл с други думи. Мене ме интересува една овца повече, отколкото един умрял слон. В дадения случай аз под думата „буболечица" вземам тази жива овца, която дава млякото и вълната си. А онзи голям мъртъв кит или онзи голям мъртъв слон, който се разлага, не ме интересува, неговата форма не ме интересува. В дадения случай за мене е потребна живата овца, която е проводник на Божественото. Умрелият слон е лош проводник на Божественото, на знанието. Следователно в света има мъртви форми, които не могат да интересуват човека.

Много хора има, които живеят автоматически. Те не са живи хора в съзнанието си, те са хора, които спят. Някой е извършил престъпление и ти трябва с месеци да му доказваш, че това е престъпление. Той казва: „Аз трябваше да убия този човек". Или казва: „Какво от това, че съм откъснал едно цвете?", или: „Какво от това, че съм заклал едно животно, една овца?". И тези хора понякога минават за герои! Даже и вие понякога се насърчавате, като казвате, че човек трябва да бъде герой в света, не трябва да бъде мек. Вие не страдате от мекота, но страдате от неразбиране на основния закон, който действа върху киселините, който действа върху основите и върху солите. Тъй щото религиозните хора трябва да се водят по този закон. Често вие казвате, че трябва да се обичате. Така е, но когато аз обичам един човек, първо трябва да изучавам неговите дела. Ако обичам един музикант, трябва да се интересувам първо от това, което той обича в музиката. Ако обичам един философ, трябва да се интересувам от философията, която той поддържа. Ако обичам един поет, трябва да се интересувам от неговата поезия. И когато казвате, че имате вяра, вие първо трябва да изучавате в какво седи вярата ви към този, в когото вярвате. Значи, щом обичате един човек, първо трябва да си съставите понятие за него, да изучавате формите, които той е създал.

За да се запознаете с Бога, първо вие трябва да изучавате формите, които Той е създал. Когато някой обича Шопен, първо трябва да изучава неговите произведения. Какво ще научите от произведенията на Шопен? Мнозина казват, че музиката на Шопен се отразява болезнено върху човека. Тези хора не разбират какво е искал да изрази Шопен със своята музика. Преди всичко, като свирите на някакъв инструмент, от голямо значение е как ще вземете тоновете. Важно е каква сила или каква мекота се придава на един тон. На един тон може да се придаде сила, но може да се придаде и мекота, тоест може да му се придаде сол. Тоновете, които представляват сол, действат успокоително върху човека. Тоновете на основите действат съзидателно, а тоновете на киселините действат възбудително, те събуждат енергия в човека. Когато някой иска повече да работи, да гради нещо, тогава му трябват повече тонове на основите. Когато човек е нервен, тогава му трябва да свири неща, които да внесат спокойствие в него.

Сега трябва да има една опитна школа. Ние говорим за влиянието на музиката, но няма какво да се говори за нейното влияние, трябва да се прилага. Като се пее и свири, от това пеене и свирене ще се види какъв ще бъде резултатът. Защото, като говоря, у вас се събужда нисшият ум и вие имате желание да научите нещо наготово от мене. Вие искате първо да съберете знание, а после да приложите това знание. В такъв случай малцина от вас ще мислят върху разумните постижения. Аз наричам обективен ум този, който е на материалните предпоставки, с който само се събират данни. След това иде влиянието на музиката върху ред други способности, както например върху паметта. Това влияние спада към областта на основите. Разсъдъкът у човека, това пък е киселината. Следователно с разумността в света ние можем да премахнем всички мъчнотии в своя живот. Разумният човек може да премахне всички мъчнотии, които съществуват в света. Но с всяка нова връзка,

която човек прави с хората, ако ги прави безразборно, той ще си създаде ред неприятности. Ако например се влюбиш в една кобра, ти ще си създадеш ред неприятности, защото по никакъв начин не можеш да измениш нейното естество. Ти не можеш да я направиш вегетарианка, кобрата непременно ще иска месо. Тя не ще може да поддържа твоите идеи и при това положение между кобрата и тебе ще има едно различие. Ако се влюбиш в един гълъб, пак не можеш да измениш неговото естество. Гълъбът, при всичките условия на своя живот, остава все вегетарианец. Единствен гълъбът, при всичките условия на своя живот, не е изменял на себе си, всякога си е оставал плодоядец. Аз вземам гълъба като тип. Има хора в света, характерът на които е постоянен, всякога си остава един и същ. Това са постоянни типове, които се отличават с известни черти на характера си. Малко хора имат тази отлика, тези линии в характера си. Който има тези линии, ние го наричаме светия, гений. Режи го, пречи го, на парчета го прави, той не се отказва от своите убеждения. Такъв е бил Хус*, такъв са били апостол Павел, апостол Петър, всички мъченици, всички апостоли – те са имали тези линии в характера си. Един българин проповядвал Евангелието, но като дошъл до живота на апостолите и на мъчениците, казал: „Аз още не съм стигнал до това положение, не мога да издържам да ме режат на парчета. Ако ще ме режат, готов съм да се откажа от убежденията си“. Честен е човекът, казва си истината.

Понякога у човека се зараждат вътрешни противоречия. Понякога вие мислите, че имате известни убеждения, и верни са убежденията ви, но се изискват три предпоставки. Ако твоята киселина не може да влезе в съединение с една основа, да образуват правилно една сол,

* Ян Хус (около 1369 – 1415) Знаменит чешки проповедник, философ и идеолог на чешката Реформация. Осъден от католическата църква като еретик и изгорен на клада.

ти не можеш да имаш тези възможности в света. Или другояче казано, ако твоите мисли не са чисти, ако твоите чувства и желания не са чисти и ако твоите постъпки не са добри, ти не можеш да имаш никакви възможности в света. Няма по-лесно от това мисълта на човека да бъде чиста. Сама по себе си мисълта е чиста, но като влезе в твоя ум, ти трябва да внимаваш да не я опетниш. В това отношение аз одобрявам съвременните лекари: когато ще правят операция, те измиват няколко пъти ръцете си със сапун, после пречистват добре инструментите си, да не би да стане някаква инфекция, и тогава започват да оперират. Лекарите вземат предпазни мерки. Ти говориш с един човек, но трябва да знаеш, че думите или езикът, с който опериращ, е един инструмент, който трябва да бъде чист. В главата си ти трябва да имаш само една чиста идея, да бъдеш носител само на една идея. И какъв трябва да бъде резултатът? Аз наричам резултат добрия живот. Добрият живот е смисълът! Ние искаме да живеем добър живот. Нашият добър живот е напълно зависим от нашите чисти мисли и чисти желания. Такъв е законът и за светиите, и за ангелите. Тук важи същият закон. Животът на един народ, животът на цялото човечество пак зависи от същия закон.

Аз говоря за един правилен процес на постижения, а не за онзи процес на постижения, който вие имате. Казваш: „Моите мисли са чисти“. Това е нищо. Чиста мисъл е само онази, която при всички условия остава една и съща, не се изменя. Допуснете, че имате един приятел. Може да се определи степента на вашето приятелство. Ако при всички условия на живота, каквото и да се случи, вие никога не се усъмните в него, само при това положение вашето приятелство е на здрава основа. Ако и приятелят ви не се усъмни във вас, имате вече един идеален резултат. Но щом вие в някое отношение се усъмните, а той в друго отношение се усъмни, отношенията помежду ви не могат да бъдат правилни. Много са хората, които, като се изменят условията и станат

лоши, казват: „Не си струва човек да живее добре“. Нещастията в света произтичат от факта, че ние не разбираме основния закон, който работи в природата. Сега да преведа какво означават думите на някои хора, които казват, че трябва да се откажем от живота. Ако червеят в продължение на известен период от време не се откаже от положението си на червей и не се превърне в пашкул, той е осъден да бъде стъпкан. Какво лошо има в това, че той ще се откаже от положението си на червей и ще се превърне в пеперуда? Не е въпросът да умре, смъртта не разрешава въпросите. В християнството мнозина не разбират правилно какво означава смъртта. Смъртта е преминаване от едно нисше състояние в едно висше, или преминаване от лошите условия в по-добри. Какво лошо има за човека, ако той преминава от лошите условия в добрите? Ако човек минава от лошите в добрите условия, това е живот; ако минава от добрите в лошите условия, това е смърт.

Казвате: „Трябва да се мре“. Какво лошо има в това? Ако някой умре, той е минал в по-лошите условия, слязъл е надолу, а вие го търсите горе някъде. Вие приличате тогава на онзи българин, който имал една много упорита жена. Същата приказка съществува в почти всички народи. Та тази жена била всякога на особено мнение. Отишли един ден двамата с мъжа ѝ да косят една хубава ливада. Като свършили с косенето, мъжът казал: „Хубаво е окосено сеното“. – „Не, сеното не е окосено, но е остригано.“ – „Окосено е бе, жена!“ – „Не, остригано е!“ – „Слушай, жена, ако настояваш на твоето, ще те хвърля във водата.“ – „Хвърли ме, но аз пак ще настоявам, че сеното е остригано, а не окосено.“ Той я хвърлил във водата и после тръгнал да я търси по течението нагоре. По едно време го срещнал един човек и го запитал: „Какво търсиш?“. – „Търся жена си, хвърлих я във водата.“ – „Ако е удавена, трябва да я търсиш по течението надолу.“ – „Не, и удавена да е, тя всякога върши нещата наопаки.“ Казвам: така и ние настояваме на някои неща в себе си, но по този

начин си създаваме известни неприятности. Мнозина съм срещал, които са ми казвали: „Има десет години вече, откакто се моля на Бога, откакто съм станал християнин, но работите ми от ден на ден вървят все по-зле, всичко ми върви назад. На хората им върви напред, а на мене – все назад“. Как е възможно на тебе, който вярваш в Бога, да ти върви назад, а на хората, които не вярват в Бога, да им върви напред? Как разбираш тези работи? Това е една материална предпоставка. И без да вярваш в Бога, пак може да ти върви напред. Как? Аз ще ви кажа как може да ви върви напред.

Един ловец отишъл в гората и видял две свини, които спокойно си пасели. Той започнал да ги убеждава да дойдат при него, защото ще им направи жилище, ще ги гледа добре. Едната от тях я убедил, съгласила се тя да отиде с него, но другата останала на свободно мнение, не се съгласила. Свинята, която ловецът взел със себе си, я поставил в кочина, хранел я по четири-пет пъти на ден. Тя се угоила и само се въргаляла, като казвала: „Много благодаря на Провидението, че ме извади от ония тежки условия в гората, където ровех по цял ден, докато намеря малко храна“. По едно време втората свиня, която останала в гората, отишла да посети другарката си и като видяла, че е надебеляла, че е спокойна и няма грижа за храната си, казала: „Много лошо направих, че не дойдох и аз с тебе. Кога ли ще може господарят ти и мене да приеме?“. – „Тези дни господарят ми казваше, че щяло да има един голям празник, Коледа, и тогава той щял да ме облече в нова дреха, пък щял да приеме и други свини в кочината. Ела тогава, той ще те приеме.“ Като дошла Коледа, втората свиня пристигнала да види какъв е този празник, но какво видяла? Господарят излязъл с нож в ръка, прерязал гърлото на другарката ѝ, после я изчистил и я турил на огъня да се пече. Това е факт! Който мисли, че работите му в света ще се оправят, той има философията на тези две свини. Дайте ми един пример, да видя, че някой човек в света е могъл по този начин да оправи работите си. Няма такъв пример в цялата история на човечеството.

Сега аз ще ви обясня какво разбирам под „здраво тяло“. Здравото тяло не се заключава в пълнотата, в дебелината. Когато в кръста човек надебелее, това показва, че му липсва нещо. Когато очите му хлътнат, липсва му нещо. Когато очите му изпъкнат, пак му липсва нещо. В тия неща има известно съотношение. Човек трябва да бъде изтъкан от тъкани, а не от мазнини. Всички клетки на човешкото тяло трябва да бъдат породисти. Здравото лице пък трябва да има особени линии. Аз ви говоря сега върху нещата, с които съм правил опити. Какво може да извърши човешката мисъл? Човешката мисъл трябва да намали до известна степен човешкия стомах. При сегашното развитие на хората стомахът има надмощие. Стомахът представлява солите, дробовете са основите, а мозъкът, това са киселините. Следователно ние имаме повече соли, отколкото ни трябват. Солите винаги предизвикват запичане. Всяко запичане се дължи на известни соли в организма. Не зная какво мислят съвременните лекари по този въпрос, но моята диагноза, според новото учение, показва, че запичането се дължи на соли в организма. Изобилието на основи предизвиква изобилие на венозна кръв, а изобилието на киселини в мозъка произвежда неврастенията. Щом господстват киселините в мозъка на някой човек, той непременно ще бъде неврастеник. Щом господстват основите в дихателната система на човека, той непременно ще има изобилно количество венозна кръв. Щом солите имат надмощие в човешкия организъм, тогава стомахът ще господства, вследствие на което ще се яви затлъстяването, а оттам и разните болести. Следователно човек трябва да има един добър организъм. Аз говоря за онези киселини в живота, които се ръководят от човешката разумност. Аз говоря за онези основи, които се ръководят от човешката разумност. Аз говоря за онези соли, които се ръководят от човешката разумност. Има соли, които са на мястото си, но нищо в човешкия организъм не трябва да бъде в излишък.

В духовния свят няма житници, той се поддържа от едно равновесие. Христос дава пример за онзи, богатия, който имал много жито, напълнил житниците си и казал на душата си: „Сега имаш много да ядеш и да пиеш. Аз ще се радвам и ще се веселя“. Но Бог му казал: „Глупако, тази вечер ще взема душата ти. На кого ще оставиш всичко това?“. Ти не мисли, че ако имаш пари в банката, си осигурен. Твоят живот е къс. Не уповавай само на парите си. Ако имаш сто милиона, те могат да бъдат като един лев. Не трябва да се обезсърчаваш – и без пет пари да си, пак да си богат. Ти трябва да се чувстваш над условията. И сто милиона да имаш, пак да се чувстваш така сякаш нищо нямаш. И при двете условия ти трябва да не се забравяш. Разумният човек разполага с всичко онова, което има в природата. Ти не можеш да уповаваш на банките, те не са образувани от разумни хора. Банките са едно възпитателно средство. Тази система, при която сега живеем, е образувана за децата, да се възпитават. Тя е отлична система, но не е за светиите. Тази система даже и за ангелите не е. Тя трябва да се измени. Че не е за гениите и за светиите, се вижда по това, че в нея има много недъзи. Понякога се пропукват съсъдите. Казвате, че някой е извършил голяма злоупотреба. Аз казвам, че съсъдите са се пропукали и златото е изтекло някъде навън. Като не могат да го намерят, казват, че е станала злоупотреба.

Христос казва: „Бъдете прочее разумни като змиите и незлобливи като гълъбите“. Ако аз съм на ваше място, ще си помисля така: „Хубаво, като слушам една реч или една беседа, или един музикант, какво ще придобия?“. Когато слушам например един музикант, аз непременно трябва да придобия нещо. Като го слушам да свири, аз все ще намеря нещо, все ще придобия нещо. Не е имало досега случай, да слушам някой да свири и да не използвам нещо. Който и автор да съм чел, все съм придобил нещо, все съм се възползвал. Следователно човек може да се ползва от всичко и от всекиго. Вие сега вземате кривата страна. Като четете някой автор, ще вземете отрицателната

страна, ще кажете, че тия неща не са верни. Има неща неверни, но всичко, което се говори в света, не може да бъде все невярно. Има неща в света, които не са верни, но има и неща, които са верни. Например аз не мога да ви представя Слънцето в неговата естествена форма, мога да ви го представя много малко, а това ще е невярно. Аз не мога да ви представя един микроб в неговата естествена форма, ще ви го представя голям, но и това не е вярно. Следователно има неща, които не могат да се представят в тяхната естествена форма. Вие посочвате: „Този човек е добър, онзи е по-добър, а другият е най-добър". Каква е разликата между добрия, по-добрия и най-добрия? Най-добрият има повече добродетели от добрия и от по-добрия. Тогава можем да кажем, че добрият има една трета добродетели, по-добрият има две трети добродетели, а най-добрият има три трети добродетели. Казвате: „Този е учен, онзи е по-учен, а другият е най-учен". Значи първият е една трета учен, вторият е две трети учен, а третият – три трети учен.

Питам: каква е била интимната мисъл на Христа, когато е казвал на учениците си да бъдат разумни като змиите и незлобливи като гълъбите? С това Христос е искал да каже, че змията е киселината, гълъбът е основата, а вие сте резултатът – солта. Бъдете прочее разумни като змиите, имайте киселината на змиите; имайте основата на гълъбите, за да дадете резултата – солта. Ако вие не можете да разберете змията като киселина в себе си и гълъба – като основа в себе си, те ще произведат обратни резултати. Ако не я разберете, змията със своята киселина ще произведе отрова във вас и ще ви отрови. Ако не разберете качествата на основата в себе си, вие ще си създадете други мъчнотии. Ако придобиете качествата на гълъба и станете съвършено мекушави, пък нямате смелост в себе си, вие ще станете много страхливи. Много от сегашните добри хора са страхливи. Те са добри от страх, а не от убеждение. Някой е добър и гледа да изпълни закона. Щом той гледа да изпълни зако-

на от страх, този човек е добър само на една трета. Ако законът ви заставя да бъдете добри, вие сте добри на една трета. Добри сте, но само на една трета.

Сега аз не искам беседата да стане нещо като морализиране, но искам да се свържете с Бога, за да доизкарате страданията си докрай. Ако ви цитирам стиха на Христа: „Бъдете разумни", ето каква е моята идея. Лошите условия, при които се намирате, аз ги считам за затвор. И понеже се намирате сега в затвор, един ден, като излезете от него, искам да си спомните думите ми, да бъдете разумни като змията и незлобливи като гълъба, та да не намерите пак затвора. Вие трябва да издържите страданията си. Не че искам да страдате, но казвам, че трябва да издържите страданията. Преди години дойде при мене един млад момък и ми каза, че имал големи страдания, големи нещастия го били сполетели. Казвам му: „Да не би да е умрял баща ти?". – „Не е." – „Да не би да е умряла майка ти?" – „Не е." – „Да не би да си пропаднал на изпити, да не си свършил училището?" – „Не е това." – „Да не си изпъден от службата си?" – „Не съм." – „Тогава какво е?" – „Влюбих се." – „Че какво лошо има в това?" – „Остави, сърцето ми изгоря! Откакто съм се влюбил, бял ден нямам, не мога да спя, мира не мога да намеря! Виж на какво съм заприличал, цял светия съм станал, очите ми са хлътнали. Тя и мене замота, и други замота, не зная какво да правя." – „Искаш ли да те освободя?" – „Ама да не направиш нещо по-лошо? Ти не знаеш ли някоя магия, да накараш тая мома мене повече да обича?" – „Не зная, тази работа е много трудна. Ако я накарам да обича тебе повече, тя и другите ще обича повече." – „Не, не казвай така! Аз сега от малкото не съм спокоен, а ако дойде повече, не зная какво ще правя." – „Ами ти не можеш ли да си помогнеш някак? Не можеш ли да я оставиш свободна?" – „Какво да правя, моят живот е в нейните ръце." – „Щом твоят живот е в нейните ръце, тогава тя ще ти бъде професорка, а ти, нейният ученик, ще я слушаш, ще правиш каквото тя ти каже. Понеже животът и на другите е в нейните ръце,

тя ще ви бъде професорка, вие ще ѝ бъдете ученици. Ще се примирите и ще оставите тя да ви възпитава като ученици. След десет години работите ви ще се уредят. Ако не се уредят, тогава елате при мене, аз ще ви ги уредя."

Казвам: в живота на хората има неща привидни, от които те се заблуждават. Вие още не сте изучавали човешката душа, да знаете какво представлява тя. Аз съм гледал: момата пред момъка има един образ, но щом се отдалечи от него, тя придобива друг образ, друг израз, такъв, какъвто той не е и сънувал. Докато е при него, тя се усмихва, но като си тръгне, взема сериозно изражение и си казва: „Колко малко разбира той живота!". Като въздъхне момата, момъкът мисли, че тя въздъхва от любов. Тя не въздъхва от любов, но въздъхва, защото иска да каже колко малко разбира той любовта. Той не е научил още пътя на страданията. Пътят на страданията, това е път на Мойсеевия закон. Докато не минем през Мойсеевия закон, през закона на страданията, не можем да дойдем до Христовия закон. Целият политически живот, целият обществен строй, това е все законът на Мойсей. Целия обществен строй ние трябва да го минем. И като научим всички неща, сами по себе си те ще станат безпредметни за нас, за бъдещото поколение. Затова ще оставите въпросите за сегашния порядък. Така седи великият закон.

Онези, които сте дошли вече на Земята, трябва да знаете, че съществува едно правило в света: никой не може да обича без позволение. Единственото позволение, което може да вземете за обичта, това е позволението от Бога. Следователно, ако един човек обича, той има позволение от Бога. Без позволение от Бога не може да се обича. Онова, което Бог е разрешил, считайте, че е право. Ако Бог не е разрешил, а вие обичате, тази любов не е правилна, тя е произволна. Ако любовта е проникнала във вас по Божие позволение, не правете тогава никакъв въпрос. Това е вечното благо, това е вечният живот, да

познаете Единаго, Истиннаго Бога! Та не съжалявайте. Ти можеш да обичаш, но не говори за тази любов. И тогава, откъдето минеш, всеки ще познае, че имаш в себе си тази любов. Ти ще бъдеш като едно цвете, което отдалеч изпуска своето ухание. В който дом влезеш, навсякъде ще носиш радост и веселие. Дето влезеш, всички ще утешиш. Това е Любовта в света! Като дойде Любовта, и сиромашия, и болести, и недоразумения, всичко се урежда. Но това ще стане, когато Бог позволи. Кога ще позволи? Когато сме готови да изпълним. Какво? Неговия закон. Тогава сърцата на добрите хора ще се отворят, сърцата на богатите хора ще се отворят, сърцата на братята и на сестрите ще се отворят, сърцата на майките и на бащите ще се отворят, сърцата на господарите и на слугите ще се отворят и тогава животът ще потече. А сега сърцата на всички хора са затворени. Ти проповядваш на някого, а той ще каже: „Какви ли са задните цели на този човек?“. Той или ще каже истина, или ще каже лъжа; или ще каже някоя научна теория, или ще каже някоя глупост. Защото в дадения случай този човек може да има някакъв личен или някакъв научен интерес. Не, човек трябва да се проявява вън от своя личен интерес.

Сега всеки от вас трябва да прави вътрешни опити. Това е необходимо, за да се увеличи неговата сила. Силата на човека се добива от неговите мисли и желания. Това трябва да го знаете. Вие не можете да бъдете силни, не можете да преодолявате мъчнотиите в своя живот, ако не сте чисти по мисъл и по чувства. След това ще дойде силата. Необходимо е за добрите хора в света да носят по възможност най-добрите и най-чистите мисли. Вие може да кажете, че светът е грешен. Хората може да са грешни, но светът не е грешен. Светлината не е грешна, топлината не е грешна, всичките блага, всичките постъпки на хората не са грешни. Има нещо грешно, но цялата земя не е направена само от кал. Земята е направена, освен от калта, и от една чиста материя.

Един ден ние ще се освободим от обвивката на земята, в която грехът расте и се развива. И тогава земята не ще бъде грешна. Това е, за което Писанието споменава: „Ще създаде Бог нова земя и ново небе!“. Един ден и вие ще се освободите от тази предпоставка. Всеки човек е обвит в една такава обвивка. Ако погледнете човека, ще видите, че той е опасан от един тъмен, черен пояс, който е носител на греха. Някой път вие не сте разположени, чувствате, че сте лоши, не знаете де сте, това греховно състояние функционира у вас. Това се нарича греховно естество на човека. Това е една тънка, тъмна обшивка, от която цялото човечество иска да се освободи. За да се освободим, препоръчва се да се родим изново, да се излюпим като пиле от яйцето. За да се освободи човек от бъдещите си страдания, той трябва да се излюпи, защото, ако яйцето седи дълго време под квачката, то ще се развали. За предпочитане е яйцето да се излюпи, отколкото да остане неизлюпено.

Практическият живот изисква следното: не съжалявайте за сегашния си живот, не съжалявайте за сегашните си погрешки, не съжалявайте за сегашните си мисли, чувства, постъпки. За нищо не съжалявайте, само се изправяйте! Използвайте всичко, което ви е дадено, защото онова, което вие мислите и чувствате, не е само ваше, то принадлежи на цялото човечество. Понякога ти чувстваш, че си грешен, но сам не можеш да изправиш света. Даже и след като се изправиш и станеш светия, ти пак ще чувстваш, че ти липсва нещо. Ние можем да бъдем свободни само когато цялото човечество се обърне, когато всички се издигнем и изчистим. Тъй щото, докато всички хора на Земята не се освободят, всякога ще чувстваме някаква липса. Ти си щастлив, но ще видиш, че твоят брат някъде страда. При това положение не можеш да бъдеш щастлив, не можеш да бъдеш спокоен. Майката може да е здрава, но когато детето ѝ боледува, тя не може да бъде спокойна. Бащата може да е здрав и щастлив, но като вижда, че синът му боледува, той не

може да бъде спокоен. Когато бащата вижда, че синът му върви по крив път, той не може да бъде щастлив. Има неща в света, които ни засягат. Човек не може да живее само за себе си в света.

„Бъдете прочее разумни." Разумността седи в това да живеете правилно. Вие искате сегашният свят да се измени. Светът никога не може да се измени. Ние трябва да се изменим, но не и светът. У нас трябва постоянно да стават промени и те да приличат на промените, които претърпява една ябълчена семка или едно ябълково дърво. Всяка година това дърво трябва да расте все повече и повече и да дава повече плодове, при това трябва да дава добри плодове. Човек не трябва да бъде като едногодишните растения, но трябва да бъде вечно растение. Човек представлява дървото на живота. Това дърво вечно расте, вечно се развива, но то дава само дванайсет плода. С неговите листа се лекуват всички болести. Следователно култивирайте в себе си дървото на живота. Листата на това дърво са човешките мисли, чувства и постъпки – чрез тях става дишането. Без тези листа дървото на живота не може да функционира. Без тези листа неговите клонища, неговите корени също така не могат да функционират. Първото нещо е: станете господари на вашите мисли – не изведнъж, но постепенно; станете господари на вашите чувства – не изведнъж, но постепенно. Не съжалявайте за нищо, но постоянно правете по едно малко усилие. Колкото и микроскопично да е това усилие, не се обезсърчавайте. Може да имате на ден хиляди подхлъзвания, но това да не ви безпокои. Не съжалявайте за нищо, защото това, което сте искали да постигнете, но не сте могли, други са го постигнали. Един ден и вие ще притежавате това, което другите са постигнали. Един ден, като музикант, вие ще вземете участие в това, което другите са постигнали. Понеже днес почти цялото човечество взема участие в музиката, един ден и вие ще се ползвате от неговите постижения. Вие можете да се ползвате от вашата разумност,

но един ден ще се ползвате и от разумността на цялото човечество. Направете само това, което е ваша длъжност, а другите работи ги оставете на Бога, Той ще ги уреди. Нека Бог уреди другите работи! Тази дума „уреждане“ не звучи толкова добре. Тогава казвам: оставете разумното у вас да урежда останалите работи.

Под думата „Бог“ аз разбирам единственото същество, което нито се променя, нито се изменя. Той е същество, което е безгранично, без да е ограничено. Бог е същество, което разполага с всички неща и което прави нещата така, както намира за добре. Следователно зад Него няма никакво друго същество. За Него няма никакъв закон, Той сам е закон. Бъдете винаги в съгласие с Него и ще видите как вашият живот ще се измени, ще се изправи. Ако хората разбираха днес този велик закон, животът им моментално би се изменил. Но по-добре е, че не го разбират. Този закон не може да се разбере, защото в разбирането трябва да има съответстваща любов. Светът не може да има едно правилно разбиране, преди Любовта да предшества това разбиране. Любовта седи по-напред, по-високо от всякакво разбиране. Любовта предшества разумността. Разумността е резултат на великото в живота, тя е резултат на Любовта. Когато се казва, че Бог е Любов, трябва да се знае, че Любовта е, която урежда всички работи в света. Всичко в света произтича от Любовта, която ние не съзнаваме. Ние искаме да уредим живота си вън от Любовта. Това е невъзможно! Ако нашите майки не се бяха жертвали за нас, ако нашите братя и сестри не се бяха жертвали за нас, ако растенията и животните не се бяха жертвали за нас, какво щеше да стане с нас? Навсякъде ние виждаме само жертви, но Любовта ни най-малко не съжалява за тези жертви, на нея ѝ е приятно, че ги е правила. Ние, като не разбираме закона на Любовта, страдаме.

Аз считам, че страданията са резултат на неразбиране на закона на Любовта. Ако не разбирате страданията, разбирайте поне закона на Любовта и тогава стра-

данията ще си дойдат в своето естествено положение. Представете си, че в света има същества, които никак не страдат, че има същества, които никак не грешат, никак не мислят криво, но тяхната мисъл е всякога чиста и права. Тези същества живеят благодарение на своите чисти мисли и желания. Вие казвате, че целият свят е грешен. Не, всички хора не са като вас грешни, те не са на вашия уровен, те не са с вашите разбирания. Ние не вършим това, което животните вършат, ние вършим нещо повече от тях. Следователно в човека има една добра черта: той иска да се учи, той иска да бъде кандидат за ученик в школата на Любовта.

Сега аз желая на всички ви да постъпите в тази школа на Любовта. Само тогава вашите несгоди и мъчнотии постепенно ще се уредят. Там ще научите всичко. Вън от тази школа всички неща са колебливи, няма никакво разрешение на въпроса. Може теоретично да знаете нещо, но не може да имате едно вътрешно разбиране на недоволството. Като влезете в тази школа, с вас ще стане един вътрешен преврат и ще видите, че животът може да бъде и по друг начин, че другояче може да се живее. Засега това е невъзможно, но като влезете в школата на Любовта, тогава всичко ще се уреди, всичко ще може да се постигне. Бъдете прочее разумни, за да влезете в школата на Любовта.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

17 февруари 1935 г., София, Изгрев

Тогава се обърнах аз и видях

Тогава се обърнах аз и видях всичките насилия, които стават под слънцето.

Отче наш
В начало бе Словото
4. глава на Еклисиаст
Духът Божи

Ще взема само няколко думи от първия стих на 4. глава на Еклисиаст: „Тогава се обърнах аз и видях“. Казва Соломон, че видял страшни работи. Когато казва човек, че вижда страшни работи, пита се тогава какъв е изходният път от тия страшни работи? Какъв е изходният път на болестта? Здравето. Какъв е изходният път на бедността? Богатството. Какъв е изходният път на невежеството? Знанието. Какъв е изходният път на лъжата? Истината. Така могат да се направят ред още сравнения. И тогава Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът“. Стихът „Аз съм пътят, истината и животът“ е цитиран много пъти. Ако този път е такъв обикновен, както са нашите шосета, тогава всеки би го намерил. Ако Христос е такава истина, каквато хората познават, тогава тази истина всеки би я намерил. И ако Христос е такъв живот, какъвто хората имат, тогава всеки би го намерил.

Има два начина на говорене. Понякога е опасно е да говориш на хората, когато публиката е здрава. На тия здрави хора можеш да говориш по един начин. Когато публиката е от болни хора, на тия хора трябва да говориш по друг начин. На болните хора не може да се говори това, което се говори на здравите. Ако на болните хора започнеш да им говориш как живеят здравите хора, как се обличат, как ядат и пият, как ходят на театри и на

концерти, как си градят домовете, това за тях ще е голямо отегчение, няма да им допада. Болните се нуждаят от лекарства, за да се освободят от болестите си. Те ще кажат: „Ние се нуждаем от здраве, нуждаем се да спим добре. Какво ни интересува как живеят здравите хора? Ние страдаме тук, в болницата, и не искаме да ни се описва животът на здравите хора“. Но във всичките положения на живота има два метода. За човек, очите на когото са здрави, има един метод. Кой е този метод? Ще му отворя прозорците, да влезе повече светлина в стаята му, или ще му кажа да излезе на видело. По този начин той ще разбере. Но питам: какво ще правиш с един човек, очите на когото са повредени? Този човек трябва да го хванеш за ръка, да го водиш стъпка по стъпка и да му обясняваш. При това положение и той ще е вързан, и ти ще си вързан с него. Той казва: „Не ме пускай, ще загазя някъде“. Ако го заведеш в гората, той ще каже: „Не ме оставяй сам тук, в гората, да не се изгубя. Ти трябва да ме водиш“. Някои хора са вързани за други, приличат на слепи. Такъв човек казва: „Какво ме оставяш сам в гората! Не е благородно!“. Наистина, не е благородно от страна на единия да остави другия в гората. Но не е благородно и от страна на слепия да се държи за другия, да не го пуска. Слепия трябва да го оставят малко сам, да му се отворят очите. Има хора, които не са слепи, но очите им не могат да се отворят, имат сякаш туткал и с години седи този туткал, не може да се отлепи. Ако им се пръсне малко вода в очите, те ще прогледнат. Много хора са слепи по единствената причина, че имат малко живот в себе си. Живот е онова, което дава мускулната сила в човека. Клепачите на някои хора са слаби, вследствие на което те не могат да отварят очите си. Тази сила, това динамо на живота, което се развива в тях, е слабо, тъй че те не могат да отварят очите си.

Сега аз мога да ви дам съвет, какъвто и един професор в странство дал на двама свои студенти. Професорът казал на единия от студентите си, който следвал

естествени науки, следното: „Гледай да се отнасяш добре с професорите си и да учиш добре предметите, които те ти преподават. Ако изпълниш това, от тебе човек ще стане. Ти си даровит, но две неща се искат от тебе: първо, да бъдеш в приятелски, в добри отношения с професорите си и второ, да учиш добре предметите, които ти се преподават". Този студент се срещнал със свой приятел и му казал, че професорът му дал един добър съвет. – „Кажи ми какъв съвет ти даде." – „Не, докато не завърша университета, не мога да ти кажа какъв съвет ми даде професорът. Той ми забрани засега да казвам. Като завърша, тогава само мога да ти кажа." Отишъл и вторият студент при професора, поискал му един добър съвет. Професорът дал същия съвет и на него, като му казал да не казва на никого. Първият студент решил в себе си да изпълни това, което професорът го посъветвал, а вторият, още докато слушал думите на професора, си казал: „Какво има да ги слушам тези дърдорковци, какво ще ми преподават? Аз си оставам на особено мнение по този въпрос". Първият студент изпълнил всичко, което професорът му казал, и в края на краищата от него излязло това, което този професор предсказал. Той станал такъв, какъвто професорът му казал, че може да стане. Вторият студент не изпълнил съвета на професора си и от него не излязло това, което професорът предсказал. Като завършил университета, първият студент казал: „Каквото предсказа професорът, то стана". Вторият студент казал: „Каквото предсказа професорът, не стана". Питам: кой е причината за това?

Един пророк или един гадател може да предскаже много работи, но има работи, които се обуславят от ред други неща. Някои хора искат Провидението да постъпи спрямо тях по един механичен начин. Това значи човек да се лиши от своята свобода. Да се предскаже на човек, че от него може да стане нещо, това значи условията на този човек да са богати. Обаче, колкото и да са богати условията на един човек, той трябва да приложи нещо

от своя ум, от своето сърце, от своята воля – те трябва да вземат участие в неговата работа. И ако някои хора в света сполучват и се повдигат, това показва, че те са верни на законите на Провидението. Ако не сполучват, това показва, че са съгрешили в едно или в друго отношение. Три са начините, по които хората могат да съгрешат: когато имат нещо криво или в своето подсъзнание, или в своето съзнание, или в своето самосъзнание. От тези три неща произтичат спънките на хората в живота. Обаче в свръхсъзнанието е изключена всякаква грешка. Та когато в нашия живот се стекат ред нещастия, трябва да търсим причините или в нашето подсъзнание – в далечното наше минало, отпреди ред поколения, или в нашето съзнание – в животинското ни състояние, или в нашето самосъзнание – в човешкото битие, откакто човек е взел човешката форма. Първите две положения са изключени от вашето съзнание, остава само третото положение, което зависи от вас самите. То се крие във вашето самосъзнание, във вашата природа.

Навремето Соломон имал желанието да постави една нова наука, тя била нещо подобно на съвременните науки. Ако той живееше в сегашния век, щеше да бъде един голям психолог, един голям естественик. Той обобщавал фактите, но не ги поставял в научна форма. Защо именно е било така? Сега в окултните науки не се успява, защото има много събрани данни, от които не могат да се направят обобщения. Там от един факт има много изключения. Например във физиогномиката е казано, че дългият нос е признак на интелигентност, но това не всякога е вярно. После, когато долната част на ухото е добре развита, а самото ухо е голямо, казва се, че е признак на дълъг живот, но и това не всякога е вярно. Има известни съотношения. Големите очи показват, че хората са много впечатлителни, но някои казват, че ако хората са родени вечер, тогава очите им са големи. Донякъде тези данни са верни. В астрологията пък се казва, че планетата Юпитер имала такова и такова

влияние върху човека, също и Слънцето, Марс, Венера, Сатурн, и те имали известно влияние върху човека. Как ще обобщим тези положения? Юпитер е едно физическо тяло. Как може това физическо тяло да оказва влияние върху ума на човека? Казват за някой човек, че имал нещо благородно в себе си, природата му била юпитерова. Де е благородството на Юпитер? Или казват за някого, че е сатурнов тип: гледал мрачно, песимистично на живота, бил критичен и всякога недоверчив. Защо да е недоволен Сатурн? Той има три венеца – готви се да се жени, защо трябва да е недоволен? Единственото нещо, което предполагам за него, е, че може да се съмнява дали неговата възлюбена ще го обича, или няма да го обича. Той е единственият, когото от хиляди години насам все венчават и все не могат да го венчаят. Това, което казвам, е алегория. Не могат да венчаят Сатурн по единствената причина, че когато е трябвало да го венчават, дошъл Юпитер и казал, че тази избраница се пада на него. И така Юпитер катурва Сатурн от трона му, защото и той искал да се ожени за същата избраница. Това са цели разкази, цели разговори между планетите, които, ако се наведат, могат да поставят хората в големи заблуждения.

Едно е вярно: Юпитер, както и всички останали планети оказват известно влияние върху човека. Когато астролозите са говорили за влиянието на планетите, те са имали предвид онова първоначално състояние, когато всички планети са били в един пояс. Тогава всеки пояс се е управлявал от едно разумно същество. И каквото влияние са оказвали тези пояси, тези планети върху хората, те днес едва го разбират. Когато едно време тези планети са били заедно в такива пояси, тогава те са повлияли на хората, а не сега. Хората сега го разбират, когато планетите вече са разделени. Днес те имат съвсем друго предназначение. Един астролог днес по никой начин не може да предскаже какво е влиянието на планетите върху човека. Някои неща са верни, а някои

не са верни. Например някои астролози могат да предскажат известни събития, които ще се случат в скоро време, но те не могат да предскажат далечните събития. Сега са предсказани много неща и трябва да се следи дали те ще се сбъднат. За една година някои неща могат да се сбъднат, но някои няма да се сбъднат. Има причини защо дадени предсказания няма да се сбъднат. Има неща, които липсват на тези предсказания. Някои предсказания не са направени както трябва.

Има неща в природата, които са точно определени. В окултната наука има известни максими, които не търпят абсолютно никаква критика. Например за челото на човека има известни максими, които са особено важни, но тези максими представляват съкровена тайна и не е позволено да се изнасят. Щом човек има тези максими в челото си, той непременно ще върви добре. Също така има известни максими за устата, за очите, за ушите, за веждите на човека, но не е позволено да се изнасят тези максими. Който знае точно какви са максимите, той може по тях да предскаже нещо точно. Тези максими не могат да се кажат на хората. Те днес мерят челата и казват, че някое чело е високо пет, шест, седем или повече сантиметра, но все таки ние виждаме, че и с високи, и с ниски чела хората пак вършат престъпления. Защо? Максимите ги няма на това лице. Тези максими ги има само тогава, когато между всички части на човешкото лице има едно математическо съотношение. Ако и челото, и носът, и очите, и ушите, и устата са в тези максими, ще има пълно равновесие, но ако има и едно изключение от това равенство, тогава тази хармония се нарушава. Щом равенството, което съществува, се нарушава, никакви предсказания няма да се сбъднат.

Другояче казано, човек може да живее в един физически, в един неорганизиран свят или в един организиран свят, или в един разумен свят и от това, в какъв свят живее, ще зависи неговият успех, неговата сполука в живота. При това положение сполуките ще бъдат

различни. В неорганизирания свят сполуките ще бъдат много малко, в организирания свят – повечко, а в разумния свят постиженията ще бъдат най-много, почти до максималните. Какво може да се постигне в един неорганизиран свят? Представете си, че някой е поет и пише своите стихове върху пясъка на брега на морето. След половин час идват вълни и заличават всичко, което е написал. Какво остава от неговата поезия? Всичко е пометено. Даже да се постави една статуя на брега на морето, и тя ще бъде катурната. На брега нищо не може да остане, това е един променлив свят. На какво може човек да уповава? Вие отивате на бойното поле и минавате за много смел човек. Казват за вас: „Този човек е голям юнак". Какво струва вашето юначество пред съвременната артилерия и пред картечниците? Ще се скриете в една дупка на сто метра далеч и оттам ще слушате тътнежа, ще гледате навън през един малък процеп като през мазгал*. Казвате: „Човек трябва да има вяра". Ако имаш вяра и излезеш отвън, на бойното поле, докато стреля артилерията, какво ще стане с тебе? Според мене, ако човек има вяра, той преди всичко няма да отиде на бойното поле.

Под „вярващи" ние разбираме най-разумните хора. Вярата не е достояние на обикновените хора. Вярата е достояние на най-разумните, на най-силните хора – само те могат да имат вяра. Вярата и вероуюто се отнасят до талантливите хора, а суеверието – до обикновените хора. Така седи самата истина. Някои хора казват, че имат голяма вяра. Христос казва, че който има вяра, той ще премества гори и планини. Вярата не е обоснована само на това да се вярва, но тя е обоснована на знание. Истинската вяра носи след себе си знание. Вярващият знае нещата. В какво вярва човек? Той вярва в онзи велик закон, вярва в своето знание, вярва в своите възможнос-

* мазгал *остар*. Дупка или отвор в кула, в крепостна стена и др., предназначен за стреляне през него; бойница.

ти. Аз съм един хирург и досега не съм правил операции, но казвам: „Аз вярвам в моята хирургия и операцията, която ще направя, ще излезе сто на сто сполучлива. Няма да има нито едно изключение“. Защо казвам така? Защото, като отивам да правя операция, аз не съм раздразнен, но съм тих и спокоен, концентриран съм и тегля ножа спокойно, гладко. Режа само това, което трябва да се реже, нищо здраво не докосвам, а след това зашивам и работите излизат сполучливи. Зная работите, зная как да направя известни хирургически манипулации. Така трябва да бъдете вие във всички области. Като дойдете до религиозния живот, и там ще срещнете много религиозни хора, които само минават за религиозни. За да бъде религиозен, човек трябва да бъде гениален. Ако хората могат да са религиозни, най-първо животните трябваше да бъдат религиозни. Защо? Казват, че страхът е произвел религиите. Ако е така, тогава заекът трябваше да бъде най-религиозен – по-страхливо животно от заека няма. Като казват хората, че страхът е развил религиите, съгласен съм с това, но в такъв случай заекът трябваше да е най-религиозен, защото той е най-страхливото същество. Също така много религиозно същество би била жабата, защото тя даже е по-страхлива и от заека. Един ден заекът отишъл да се дави в едно езеро. Като го наближил, всички жаби, които били на брега, от страх наскачали във водата. Тогава заекът си казал: „Значи има и по-страхливи същества от мене“. Така той се насърчил.

Не, страхът не е качество на религиозните хора. Той е състояние на падане, когато хората са съгрешили и са напуснали законите на природата. Страхът се е явил с греха. Когато човек е нарушил известни закони, страхът се е явил като естествено последствие на това нарушение. Човек е започнал да се плаши от последствията на греха. Следователно в сегашният си живот ние трябва да заменим страха с нещо. С какво? Казано е, че страхът е начало на мъдростта. Значи страхът е начало, встъпление на мъдростта. Като влезеш в мъдростта, ти тряб-

ва да оставиш страха отвън, пред вратата. Ти можеш да носиш страха със себе си до вратата на мъдростта, но щом дойдеш и влезеш през тази врата, трябва да оставиш страха отвън. Като влезеш при баща си, трябва ли да се страхуваш? Това, от което може да се страхуваш, то може да бъде една мечка или една кобра, или една боа. Може ли да се опасяваш от прегръдките на баща си? Това, от което може да се опасяваш, са прегръдките на някоя змия. Защо? Защото змията има друг интерес. Като те прегърне, тя повече няма да те пусне. Всеки, който те прегърне и те пусне, той е разумен човек. Всеки, който те прегърне и не те пусне, той не е разумен човек, той мисли само за себе си.

Сега аз искам да хвърля една малка светлинка върху вашия път. Вие може да направите възражение. Но представете си, че пътувате в една тъмна нощ. Ако аз не ви хвърля малка светлинка, вие ще се сблъскате с едно много голямо препятствие. На този път има едно опасно място, пред което трябва да ви се хвърли малка светлинка. Като минете препятствието, тази светлина не ви е потребна вече. Моята светлина ви беше потребна само за това опасно място. Да кажем, че вие се храните. Защо се храните? Тази храна, която приемате, задоволява една нужда на вашия организъм. Ако не задоволите тази нужда, няма да имате сили по този път, в който вървите. Без тази храна вие не можете да извървите пътя, краката ви ще отслабнат и ще се яви във вас обезсърчение и неразположение. А като си хапнете, ще се усетите бодри духом. В дадения случай яденето ви дава едно ободряване, за да можете да извървите пътя. Соломон, като се занимавал в старо време с окултни науки, искал по този начин да разкрие някои тайни. Като цар, той видял всичкото насилие, което ставало под слънцето. Питам: защо Соломон, царят, след като видя всичкото насилие, не тури в своята държава нови закони, да покаже на хората как трябва да се живее? Той правеше експерименти, но не успя да дойде до един извод, да изва-

ди такива закони, такова правило, с което да покаже на хората как трябва да се постъпва.

Аз изваждам следното правило: между две положителни тела, тела с положително електричество, непременно трябва да се тури едно тяло с отрицателно електричество. Ако това трето тяло не влезе между първите две тела, непременно ще се образува едно сблъскване и цяла катастрофа ще стане или цял взрив. Какво ли няма да стане! Две положителни сили винаги раждат злото в света. И две отрицателни сили също раждат злото в света. Обаче една положителна и една отрицателна сила винаги раждат доброто в света, не че го раждат, но дават възможност доброто да се прояви. Следователно на физическия свят имаме две възможности за злото и една възможност за доброто. Няма какво да ви убеждавам в това, но казвам, че се правят ред опити. В това отношение се правят ред опити. Представете си, че в една гимназия, дето има осем класа, в един от тия класове, а именно в четвърти клас, учениците са много непослушни, самостоятелни, не слушат учителите си. Учителите им се виждат в чудо, не знаят какво да правят с тях. Причината за това е, че всички ученици в този клас са станали положителни. Ако учителите им вземат тяхното положение, нищо няма да излезе. Ако аз съм на мястото на такъв учител, ето какво ще направя: учениците в класа са примерно двайсет на брой – ще ги разделя на две паралелки, във всяка ще има по десет ученика, като до всеки ученик ще поставя една ученичка, ще наредя едно момче до едно момиче, но сам ще избера момичетата. И така ще имам две паралелки от десет момчета и десет момичета. По този начин ще имам два отлични класа и работата ще върви отлично. В дадения случай жената е проводник на отрицателните сили. Ще уподобя тези сили на думата „благодат“, която се употребява в Евангелието. Думата „благодат“, която се употребява в Евангелието, не е нищо друго освен отрицателните сили в природата. Благодатта, благо-

родството спадат към женския елемент. Ти не можеш да даваш, да бъдеш щедър, ако нямаш характера на една жена. Ти не можеш да имаш отлично сърце, ако не носиш естеството на една жена. Ти не можеш да имаш отличен ум, ако не носиш естеството на един мъж. Защо е така, аз оставям тези работи настрани. Който от вас иска да знае нещо повече по тези въпроси, може да чете съчиненията на разни автори, защото много е писано по тях. Хиляди учени хора са писали по тези въпроси. Може да ви вземе много време четенето, но все ще си направите някои изводи за създаването на съвременното общество.

Има много противоречия, които са основани на ред криви постановки. Има нещо криво в основите на съвременния обществен строй, което природата иска да изглади. Ние сме вмъкнали в порядъка, в законите на природата някои наши възгледи, които сега произвеждат един дисонанс, едно страдание. Първият дисонанс се дължи на непослушанието, проявено от отрицателния принцип. В райската градина влязла една положителна сила, един положителен елемент – змията, която веднага казала на жената: „Защо не ядете от плода на това дърво?“. – „Забранено ни е.“ – „Не, ако ядете, всичко ще стане и знание ще придобиете.“ Жената, като отрицателен принцип, била възприемчива и веднага се съгласила, още повече като ѝ казала змията, че не са разбрали думите на Бога и че ако ядат от това дърво, очите им ще се отворят и те ще прогледнат, ще разберат смисъла на живота. Жената, със своето лековерие, яде от забранения плод и после каза на мъжа си: „Слушай, ние и двамата сме били в заблуждение, не сме разбирали този въпрос както трябва. На мене ми каза един професор, един адепт, че не сме разбрали Бога“. Понеже жена му яде, и Адам яде от забранения плод. Но след като ядоха, и в двамата се роди едно ново чувство, отвориха им се веднага очите и първото нещо, което видяха, беше, че са голи, че са невежи, че са простаци, че са животни. Те изгубиха своята вътрешна светлина, усетиха своята слабост и в тях настана един вътрешен смут.

Представете си, че довчера сте вярвали в Бога, но възприемате нови възгледи и започвате да не вярвате вече в Него. В който ден се усъмните в Бога и се откажете от Него, в ума ви веднага настава една суматоха. Ти казваш, че няма Господ, но Той ти зашие една плесница и се търкулнеш на земята. Казваш пак, че няма Господ, Той ти зашие още една плесница и пак се търкулнеш на земята. Така лежиш ден-два, краката ти отслабват и започваш да викаш, да се молиш, обръщаш се към Господа. Щом се обърнеш към Господа, всичко се премахва, ти започваш да се чувстваш здрав, бодър. Ти трябва да вярваш, защото със своето отричане не можеш да премахнеш реалността, върху която почива цялото битие. Със своето невярване ти не можеш да премахнеш това, което съществува. И със своята вяра ти не можеш да създадеш това, което не съществува. Тези неща, които съществуват, аз ги твърдя, а които ги няма, не ги отричам. Казвам: „Това е така, аз го зная". Нещата, които се доказват, те спадат към друга категория вече.

Обърнал се Соломон и видял всичките насилия и страдания, които стават под слънцето, видял, че нямало кой да утеши угнетените, нямало кой да ги спаси. Обаче въпросът останал в ума на Соломон неразрешен. Така казва Соломон: „Няма кой да те утешава, няма кой да те спаси". Най-после, като няма кой да те спасява и да те утешава, поне яж и пий. Като няма утешител, като няма спасител, поне да може да ядеш и да си пийваш. И тогава каквото ще да става! И досега всички носят тези правила на Соломон, според тях живеят. Обаче Христос казва: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето. Който ме яде и който вярва в мене, ще оживее". Питат: „Кога ще стане това?". Още днес може да стане. Като повярваш, още днес можеш да оживееш. Сега някои очакват да дойде Христос, за да възкръснат. Бъдещото възкресение е за децата, настоящото възкресение е за мъдреците, а миналото възкресение е за старите хора. Като говоря по този начин и някои религиозни хора ме слушат, те

ще се намерят в чудо. Добре, отивам при един бакалин да купя ориз. Питам го: „Чист ли е оризът ти?". – „Да, много е чист, първокласен е." Вземам един килограм и виждам, че в него има много камъчета. Казвам: „Този ориз не е първокачествен, не е чист". Тогава преброявам колко са зрънцата в един килограм ориз и намирам, че са 12 хиляди. Започвам да го чистя и преброявам 1200 камъчета. Чист ли е оризът? Ни най-малко не е чист. Разбирам да има едно камъче или най-много десетина в едно кило ориз, но при 1200 камъчета това не е вече чист ориз.

Питам: колко такива възгледи, подобни на тия камъчета, има във вашите схващания за живота? Чисто ли е това, което знаете за живота? Например казвате, че вашето разбиране за обича е чисто и трябва да се обичате. Най-първо, какво разбирате под думата „обич"? Да обичаш един човек, това значи да му дадеш най-хубавата храна да яде, да му дадеш най-чистата вода да пие, да му дадеш най-чистия въздух да диша, да му дадеш най-хубавите книги да чете и най-после да го туриш на най-хубавото място. Да го туриш на най-хубавото място, то значи да го поставиш в една хубава плодна градина да работи и всеки месец да му пишеш по едно хубаво писмо. Значи, дванайсет писма да му напишеш през годината и в тези писма да го питаш как е градината, какви плодове дава и така нататък. Това разбирам аз под думата „обич" или под думата „любов". Така е направена и самата природа. Сега има известни положения в света, при които често хората изпадат в състоянието на млекопитаещите. Съвременните хора не са напълно свободни, те се намират в една голяма зависимост. Тяхната свобода е външна свобода. След като извоюват своята външна свобода, те виждат, че има нещо вътре в тях, което ги заробва.

Вие трябва да се освободите, но как? Например какво е правото на овцата? Какви права има една овца майка? Всяка година нейните деца хората могат да ги продават. Изобщо нито нейният живот, нито този на мъжа ѝ,

нито този на децата ѝ е сигурен. Ти имаш една овца и ни най-малко не мислиш за нейната свобода, нито мислиш за свободата на обкръжаващите. Да оставим това, но ти имаш един слуга в дома си и ни най-малко не мислиш за неговата свобода. Ако отидете в Америка, ще видите, че американците проявяват една добра черта – те се отнасят добре със слугите си. Там слугата започва работата си сутрин от 8 до 12 часа, а следобед работи от 2 до 6 часа; в останалото време от деня той е свободен. Ако пък се случи, че някой слуга трябва да работи извън определеното време, тогава му се плаща за тези допълнителни часове. Обаче в България не е определено колко време трябва да работи слугата, той е зает от сутрин до вечер. Това се дължи на културата, която имаме. Питам тогава: как ще се образуват вътрешните отношения между хората? Най-първо, като се вгледате в нашия живот, ще видите, че отношенията между господари и слуги не са уредени, отношенията между мъже и жени не са уредени. Има известни икономически условия, които са влезли в живота и са попречили на правилните отношения между хората. Понякога синовете и дъщерите нямат нужното уважение към баща си по единствената причина, че той е сиромах и няма средства, за да ги поддържа да следват в странство. Вследствие на това те не са разположени към баща си. Обаче ако бащата е добре материално, синовете и дъщерите донякъде ще са разположени към него. Също така и отношенията между мъжете и жените не са уредени. Днес донякъде и мъжете, и жените са по-съзнателни, но все още вътрешните им отношения не са уредени. Например днес жената няма още това дълбоко вътрешно уважение към мъжа, външно само тя глади и маже. Нямам нищо против това, то не е лошо, но казвам: това не е основа, върху която може да се гради. На тази основа нищо не може да се гради. Като влезе мъжът в дома си, жената отвън е мека, глади го, но той чувства, че някъде дълбоко от нея вее една студенина към него. И тогава мъжът казва за жена си: „Кораво сърце има тя,

не се живее с нея“. Също така и мъжът понякога говори мекичко, любезничко, но жената чувства, че от него вее студенина. Най-после, като не могат да намерят това, което търсят, казват: „Такъв е животът, така ще се живее“. Така се е създала поговорката за жената: „Жена ли е, змия е, но гледай поне да не е отровна“. Това не е философия. Ако жената наистина е змия, защо трябва да се жениш за нея? Който мисли така, той трябва да знае, че тази жена-змия ще роди деца, които ще приличат на нея – змийчета ще бъдат. Онова, което мислите, то става.

Сега трябва да дойдат нови писатели, които да освободят мислите на хората от ред заблуждения на миналото. Прави са хората, но те трябва да знаят, че в съзнанието им има много неща, които са стари и трябва да се извадят навън, да се заместят с нови, да се превъзмогнат. Това е геройството на човека – да се освободи той от старото. Като се казва на човека, че трябва да търпи, мнозина мислят, че търпението е слабост. Но и Христос говори за търпението. Питам кой е повече юнак: който търпи или който не търпи? Един лекар, мой познат, ми разправяше една своя опитност. „Дойде при мене един българин и ми обясни от какво страда. Казах му, че трябва да се направи операция. Той каза: „Добре“. – „Да, но ще трябва да ти се сложи упойка.“ – „Не, без упойка.“ – „Как може без упойка? Операцията е сериозна.“ – „Няма нищо, аз съм българин, ще търпя. Ти само ще вземеш ножа и ще го прекараш спокойно, ще си направиш операцията, а за мене не мисли.“ – „Как така! Ти ще мръднеш, не ме вкарвай в беля.“ – „Не, давам ти честна дума, че няма да мръдна никак.“ И наистина, аз започнах операцията, но чудо – този човек е спокоен, гледа ме какво правя, не мърда, лежи като мумия. Като завърших операцията, той ме попита: „Господин докторе, свърши ли се?“. „Свърши се“ – отговорих аз.“ Казвам: това е един светски човек. Колко вярващи ще се намерят, които биха издържали в ръцете на един хирург без упойка? Аз зная още един такъв пример, той е за една наша сестра,

която е прекарала доста сериозна операция без упойка, само че тя през всичкото време на операцията е чела колкото молитви е знаела. А за този българин не се знае дали е чел някакви молитви. Той е човек със съзнание. Той казал: „Господин докторе, трябва да знаете, че аз съм българин. Като кажа нещо, правя го".

Такива трябва да бъдат всички българи. Аз ви говоря какъв трябва да бъде българинът, но разбира се, когато попадне в ръцете на умния, на опитния хирург. Докторът ще реже, а вие трябва да имате такова олимпийско спокойствие, че като приключи операцията, да кажете само: „Свърши ли се вече?". Ако вие нямате олимпийско спокойствие, какво ще правите с противоречията, на които ще се натъкнете? При сегашните условия ние се намираме в един сбор от минали последствия. Сега ние сме в края на една епоха, в която има много противоречия. Единственото нещо, което може да ни помогне, то е нашето търпение, то е нашата разумност, то е нашата вяра, то е нашата надежда, то е нашата любов. И затова трябва да дойдат сили, които да ни подкрепят. Този българин имаше нещо, на което уповаваше. Щом е така търпелив, аз го наричам хас* българин! Казва се, че Бог е дълготърпелив. И този българин е показал дълготърпение, имал е качеството на Бога, търпял е. Той си казал: „Това трябва да мине през главата ми, аз трябва да опитам тези страдания. Толкова хора страдат, и аз мога да страдам". На доктора казал: „Ти прекарай ножа си, а аз ще ти докажа, че има един българин, който може да търпи. Ти прави своята операция, а аз няма нито да мръдна, нито да ритна, нито да кажа „ох". Без упойка ще понеса всичко". И тъй лежал той с едно олимпийско спокойствие и всичко гледал.

Това е един отличен пример, достоен за подражание. Когато дойдете в това положение и Провидението ви

* хас *диал., нар.* (ар.-тур.) 1. Чист, истински. 2. Струвам, интересувам се, обръщам внимание, влияя се, засяга ме.

тури на операционната маса, трябва ли да ритате, да викате? Не, вие трябва да търпите като този българин, с олимпийско спокойствие. Вие трябва да търпите, докато минава ножът отгоре ви, за да извади нечистото от вашия организъм. Като се свърши операцията и докторът зашие раната, вие ще кажете: „Благодаря ви, господин докторе, много внимателно пипате!". Пък и лекарят ще си каже: „И аз научих един добър урок! Ако трябваше да се направи тази операция на мене, надали бих издържал като този българин". След това пак ще се обърнете към лекаря с думите: „Благодаря ви, господин докторе, за услугата. Ще ме извините, че ви създадох малко труд".

Питам: колцина днес са благодарни на природата за операциите, които тя им прави? Ако се направи една статистика, не зная колко хора ще се намерят да благодарят както трябва. Аз не съм правил такава статистика, но виждам, че благодарността към услугите, които природата прави на хората, е извънредно слаба. Когото срещнеш днес, все ще ти каже, че животът не отива на добър край или че светът не е направен добре, навсякъде все оплаквания ще срещнеш. Това не е статистика, но това са наши възгледи. Ние вървим по един научен път. Аз не отричам нещата, но казвам, че в живота има противоречия, с които трябва разумно да се справим. Противоречията не са само отвън. Външните противоречия са само условия, а има и противоречия, които са вътре в живота. Всеки човек има свои големи противоречия, при които никой не може да му помогне. Вътрешните противоречия в живота са най-страшните. Например представете си какво е положението на една високоорганизирана душа, която се чувства съвършено самотна, никой не се намира около нея. Знаете ли колко е тежко това положение?

Представете си, че сте сам в един хотел, който цял гори в пламъци и вие не можете да излезете. Какво ще бъде вашето положение? Такъв пример имаме в Америка,

където в един голям хотел избухнал пожар. Когато целият хотел бил обхванат от пламъци, един от пожарникарите останал сам вътре, нямало отде да избяга. По едно време му дошло на ума да се спусне по кабелите, които били отстрани на сградата. Той се хванал за два кабела, но увиснал на тях на височина 70 – 80 метра от земята. Така висял известно време, а всички хора долу го гледали и не знаели как да му помогнат. Стохилядна публика го гледала отдолу. Най-после друг пожарникар намислил да се качи със своята стълба до известна височина, оттам да свържат кабела с въже и така да се спусне другарят му. Като слязъл пожарникарят на земята, веднага се насъбрали около него репортери, да го питат какво е било положението му, докато висял на кабела. Той казал: „Господа, като се направи втори такъв опит, тогава вие вземете това място, да разберете точно какво е било моето положение. Иначе то не може да се опише". Това е едно безизходно положение, особено, което не се описва. Трябва да ви поставят в същото положение, за да го разберете. Има неща в света, които наричам реални и които не произтичат от волята на човека, нито от неговата фантазия. Реалното е туй, което всички разбират. Има нещо разумно в света, в което всички живеем. Това, разумното, ни обгръща. Има една разумност в света, която постоянно ти шепне. Има нещо разумно, което те обгръща и ти говори: „Не се бой, тази работа ще се оправи!". И ако слушаш този разумен глас, ти ще излезеш от лошото положение. Съвременните хора са обезсмислили това вътрешно говорене. В каквото и безизходно положение да се намираш, разумното начало в тебе ще ти покаже един път за излизане. И ти трябва да намериш този път. Ще го намериш само ако слушаш разумния глас в себе си. Ако го слушаш, ти винаги ще излезеш на правия път.

Казвам: противоречията, които Соломон видял, в тях имало едно голямо развитие. Христос казва: „Не мислете, че в многото си говорене ще бъдете послуша-

ни. Отец ваш знае от какво имате нужда“. Вашият Баща на небето знае от какво имате нужда. Вярвайте в Него и за това, от което имате нужда, Той ще ви помогне. Казва се: „Космите на главата ви са преброени. Знайте, че нито един косъм от главата ви няма да падне без волята Божия“. Следователно, ако и един косъм от главата ви няма да падне без волята Божия, какво има да се съмнявате? Щом се съмнявате, това показва, че друга е вашата воля. С това не искам да ви упреквам, но казвам: колко много сте се отдалечили от тази вътрешна връзка! Колко много се е увеличило у вас съмнението! Вие казвате: „Господ с нас ли ще се занимава?“. Това показва, че имате особено мнение. С тебе ли ще се занимава? Щом ти си дошъл в крайна нужда, в която никой не може да ти помогне, разбира се, че Бог е пръв, Който ще ти помогне. Ти се намираш в едно голямо противоречие, от което никой не може да те извади, никой не може да ти помогне. Бог казва: „Аз съм пръв и последен!“. Следователно, като се раждаш, ти ще срещнеш Господа. Когато се раждаш, Бог е първият, Който ще те срещне, ще те даде на майка ти и ще ѝ каже: „Отгледай това дете и колкото ти струва, Аз ще платя за него“. Като умираш, Господ ще каже: „Погребете го и каквото струва, Аз пак ще платя за него“. Тъй щото при влизането в живота Бог те посреща и при излизането от живота пак Той те посреща. Казвате: „Докажи ни това“. Аз бих желал друг някой да ви го докаже. Тези неща, които виждам, които зная, са толкова ясни за мене, че няма нужда да ги доказвам. Аз не искам никакви доказателства за светлината. Аз не искам никакви доказателства за това, че имам ум или че имам сърце, или че имам воля, или че имам живот. Що се отнася до други работи, аз съм готов да слушам. Ако някой ми говори нещо за развитието на моя ум или за облагородяването на моето сърце, или за постепенното усилване на моята воля, аз съм готов да слушам.

Казвам: вяра е потребна сега в новия живот. Вяра е потребна на хората сега, за да дойдат в света и да използ-

ват бъдещите условия. Не е въпрос те да създават. Ние, хората в света, нищо не създаваме, но трябва само да градим. Под „създаване“ съвременните хора трябва да разбират условията, които са им дадени. И тези условия трябва да се използват добре. Като отида сега при един лекар, ето какъв трябва да бъде той. Като ми даде едно лекарство и аз го попитам: „Уверен ли си 99 на сто в това лекарство, което ми даваш?“, той трябва да ми каже: „Уверен съм!“ Или лекарят трябва да каже, че е уверен в това лекарство 75 на сто или 50 на сто, или 25 на сто, или 10 на сто. Всеки лекар трябва да има една определена статистика, да знае всяко лекарство колко на сто може да лекува. Има лекарства, които не действат върху известни темпераменти, не могат да ги лекуват. Да допуснем, че някой дохожда при един банкер и му казва: „Господине, искам да ми дадеш пари назаем, но с условието заемът да е с най-ниска лихва“. Той се обръща към банкера като към благороден човек. Тогава банкерът му казва: „Добре, ще ти дам парите с пет на сто лихва, но с условие да си платиш точно навреме. Сега доволен ли си?“. – „Вижда ми се малко висока цената. Не може ли лихвата да е по-малка от пет на сто?“ – „Хайде тогава да е с четири на сто, но от тебе ще искам да изпълниш задължението си точно навреме, да бъдеш честен.“ Това са отношения! Казвам: трябва да се образуват между хората отношения на издържане на дадената дума. Всеки трябва да държи на думата си. Всяка дума има значение за даден период.

Когато някои хора се женят, те казват, че ще си бъдат верни до гроба. Значи след гроба няма да си бъдат вече верни! Аз пък не искам хора, които ще ми бъдат верни само до гроба. До гроба всички хора са верни, това не е нещо особено. Някой казва: „Аз ще ти бъда верен, но при известни условия“. Това е човешка страна. Аз пък казвам, че верността трябва да представлява една характерна черта в човека. Спрямо себе си човек трябва да бъде верен, нищо повече. Когато някой се отнася

спрямо мене така, както не трябва, това не значи, че и аз трябва да се изменя. Аз трябва да бъда верен спрямо онези принципи, които аз разбирам, а не които той разбира. Той ще постъпи така, както разбира нещата, и аз ще постъпя така, както разбирам нещата. Ние, съвременните хора, се месим там, дето не трябва. Мнозина религиозни хора се месят там, дето не трябва. Те се месят в съвременния строй и казват, че министрите не постъпвали добре. Та вие не знаете защо и как трябва да постъпят! Когато един министър не постъпва както трябва и както мисли, това показва, че той не е силен човек. Министърът може да е издал една заповед, която е намясто, но като има стотици и хиляди подведомствени, които не са изпълнили заповедта му както трябва, той не е виновен за това. Преди всичко един министър не може да види всички онези неуспехи, които се явяват впоследствие. Той не е ясновидец, да може да види и да предвиди всичко. Казвате, че министрите не управлявали добре. За да могат министрите да управляват добре, преди всичко цялото общество трябва да се превъзпита. Като започнете от най-малките – децата, и стигнете до най-големите – учителите, съдиите, чиновниците, всички трябва да се превъзпитат, за да имат едно общо съзнание, едно общо схващане. Във всички трябва да има добра воля, за да могат работите да вървят добре. Ето един пример за обществено съзнание: ако сте в Америка, ще видите, че американците, като минават покрай някои чужди градини, дето са нападали плодове, никога няма да се спрат да вземат за себе си. Ако сте някъде в Ориента, ще видите, че ориенталците току се навеждат и си събират от накапалите плодове, казват: „Да не гният!“. Не само това, но те късат даже и от плодовете по дърветата. Такъв е характерът на американците, те не са родени така, но са се превъзпитали от ред поколения. Там всеки има преизобилно всичко, но главното е, че това е тяхна характерна черта – там рядко ще срещнете човек, който взема от чуждите плодове.

Сега българинът трябва да развива вярата си. Той има вярвания, но вярата в него е слабо развита. Ако дадете на българина пари назаем, ако му услужите, той ви има доверие, но ако му откажете, той веднага се разколебава, губи доверието си към вас. Това не е вяра. Той не трябва да се съмнява. Той никога не трябва да очаква от мене или от когото и да било повече от това, което можем да направим за него. Казва Соломон: „Обърнах се и видях всички нещастия и насилия под слънцето". Той обаче не е могъл да даде някаква рецепта против тези нещастия, но казва: „Така е направил Господ". Другите пророци, които бяха след Соломон, казаха, че не е така. Те коригираха Соломон, като казаха: „Бог не съизволява в смъртта на грешника". Когато дойде Христос, каза: „Отец ваш знае от какво имате нужда, затова разумно търсете, хлопайте и просете". За това, от което имате нужда, ще бъдете послушани, но Бог се обръща към онези, които имат вяра, които имат доверие в Него, които Той е изпратил на Земята. За нас е привилегия, че сме изпратени на Земята, че ни е възложена някаква работа, за да се учим. Бог е предвидил всичко за нас, и не само за сегашния ни живот, но и за бъдещия, който ние не знаем. Аз говоря общо, но има някои, които са напреднали и виждат това нещо, знаят го. Който е излязъл от сегашното състояние, той знае тия неща. Ако някой човек живее в състоянието на рибите, как би могъл да разбере сегашния живот? Ако се намира в положението на животно, как би разбрал сегашния живот?

Има същества, има хора, които са излезли от ограничителните форми и това, което на вас ви се вижда далечно, за тях е ясно. Те виждат тези блага и ги използват. Но това е въпрос на съзнанието. Една малка постъпка може да поправи вашето положение. Ще ви приведа един пример. Един богат търговец в Ню Йорк дал обявление във вестниците, че си търси честен касиер. Веднага се явили около 10 – 20 души с разни препоръки, но никой от тях не хванал окото му. Най-после дошъл

един млад, спретнат момък, който, преди да пристъпи към търговеца, видял на пода една малка хартийка, навел се, вдигнал я и тогава доближил. – „Господине, четох във вестниците, че търсите един честен касиер. Аз идвам при вас, но нямам от никого препоръка." – „Вие имате една от най-добрите препоръки. Това навеждане, да вдигнете хартийката от пода, е най-добрата препоръка. Това показва, че вие ще бъдете касиер намясто."

Казвам: едно ваше разумно навеждане ще бъде вашата най-добра препоръка – или една ваша постъпка, направена навреме, направена както трябва, ще бъде вашата най-добра препоръка. Ето защо казвам: очаквайте препоръките си не от външни хора, но от вашето вдигане на една хартийка. Щом вдигнете тази хартийка навреме, вие ще бъдете назначени за касиер при богатия търговец. От вас не се изисква много, но само да вдигнете малката хартийка от пода на учреждението. И като влезете вътре, вие ще бъдете назначени точно на онова място, за което е дадено обявление във вестниците. Следователно, като влезете в учреждението на природата, вие ще бъдете назначени точно на онова място, за което тя е дала обявлението.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

24 февруари 1935 г., София, Изгрев

Всеки, който слуша тези мои думи

И тъй всеки, който слуша тези мои думи и ги прави, ще го уподобя на човек разумен, който прави къщата си на камък.

Отче наш
В начало бе Словото
7. глава на Евангелието от Матея, от 16. до 28. стих
Събуди се, братко мили

Ще взема само няколко думи от 24. стих на прочетената глава: „Всеки, който слуша тези мои думи". Най-важното от този стих е „всеки, който слуша". Слушането е важен процес. Само разумният човек може да слуша. Разумният човек, на когото съзнанието не е раздвоено, само той може да слуша. Човек, на когото съзнанието е раздвоено, не може да слуша, той е разсеян. Много студенти присъстват на лекциите на своите професори, но те не могат да слушат, умът им е раздвоен. За такива случаи една турска поговорка казва: „Ахмед е тук, но умът му е другаде някъде". Питам: по какво се различава обикновеният от разумния човек? Обикновеният човек се води по модата. Той е крайно консервативен, обичайно се води по модата. Разумният човек се придържа към онези основни принципи, по които животът се развива, той е човек на новото. Обикновеният човек се страхува да отвори прозорците на стаята си, да не го лъхне малко вятър и да се простуди, да го хване пневмония, да умре. Разумният човек държи винаги прозорците си отворени. Обикновеният човек носи всякога тесни обуща, заострени на върха, и краката му страдат от мазоли, не могат да се освободят от тях. Разумният човек всякога носи вълнени чорапи и широки обуща, той не страда от мазоли. Обикновения човек все ще го боли корем или стомах,

а на разумния стомахът е всякога здрав. Обикновения човек всякога ще го стиска нещо в гърдите, ще го задушава нещо, а здравият е всякога свободен. Обикновения човек все ще го стяга главата, ще му тежи в слепите очи, а на здравия нищо му няма. Здравия аз го наричам гениален човек.

Сега ще ви приведа една приказка, която и на мене разправяха, да видим какво приложение може да има тя. Това се случило някъде в Мала Азия, в Багдад, във времето на един прочут халиф. В един горещ летен ден, при температура около 40 градуса, халифът седял в къщата си и като бил цял изпотен, хвърлил дрехата си, останал по риза и започнал да размишлява. Всички хора се били изпокрили от горещината в къщите си. По едно време той видял, че към дома му тича един човек, и си казал: „За да тича този беден човек в горещината, трябва да има някакъв голям зор. Ако дойде при мене, ще му отдам правото". Бедният влязъл в дома му и дошъл право при него. – „Какво има? Какво те води тук?" – „Взеха жена ми." – „Кой я взе?" – „Един богат съсед я задигна и не ми я дава." – „Как така?" – „Е, нали е богат, взе я и не ми я дава, а аз не мога да живея без нея. Животът ми няма смисъл без нея. Моля ти се, отдай ми правото. Както виждаш, изпотих се, докато дойда при тебе." Тогава халифът извадил перото си и издал заповед до този богат човек веднага да върне жената на бедния. – „А защо той взе жена ти?" – „Много е красива, пък е и много умна." Халифът се заинтересувал колко ли е красива тази жена, поискал да я види. Довели я при него. Този халиф, който щял да разреши въпроса, като видял жената на бедния човек, много я харесал, влюбил се в нея. И сега започнал да убеждава бедния да се откаже от жена си, да я остави на него. – „Ти нали можеш без жена? Пък ако искаш, ето, аз имам в харема си много жени, можеш да си избереш която искаш. Остави на мене твоята жена. Готов съм да ти дам за нея и половината си царство." – „Не мога да я оставя, душата ми ще отиде по тази жена, не мога без нея." Какво да прави халифът? И

той харесвал младата жена, но нали бил обещал да отсъди право! Тогава казал: „Хайде да видим как ще разреши въпроса жената. Ще я оставим тя сама да каже кого от двама ни ще избере“. Халифът се обърнал към младата жена: „Ела при мене, тук ще имаш и дрехи, и скъпоценности. Каквото поискаш, ще ти дам. Ако при бедняка отидеш, ще навредиш на себе си“. На това тя отговорила: „Да, при тебе животът ми ще бъде богат, всичко ще имам, но без мъжа ми животът ми няма да има никакъв смисъл“. Понеже халифът бил обещал правилно да отсъди, като чул тези думи, казал: „Свободни сте и двамата. Вземете тези подаръци и пари и си вървете у дома“.

Съвременните хора са нещастни по единствената причина, че някой е задигнал жена им. Някой богат съсед е задигнал жена ти, понеже е красива. Като я обичаш, ти вече си нещастен и отиваш при халифа да ти отдаде правото. Тази приказка показва, че човек трябва да има един постоянен идеал. Животът трябва да се разбира. Хората нямат ясна представа какво нещо е светът, какво нещо е религията. Религиозните казват: „Светският живот е живот на греха“. Мислят, че всички светски хора са все грешни, че вършат грехове. Не, светът е една велика школа. В света грехът може да съществува, но то е по единствената причина, че хората нямат разбиране – от неразбиране хората грешат. Светът е училище за всички хора. Единствените богати хора в света, това са професорите, които преподават в този университет, в тази школа. Всичко, което имате, принадлежи на университета. Ти имаш право да се ползваш от всички блага на университета, но нямаш право нищо да вземаш от този университет и да го носиш у дома си. Ти имаш право да влизаш в лабораторията на университета, имаш право да се ползваш от книгите на неговата библиотека, но нямаш право да вземаш и да задържаш тези книги за себе си. Ще вземеш една от тези книги, ще я изучиш и ще я върнеш. Христос казва: „Не любете света“. Това значи: като влезеш в университета, няма да го залюбваш, пък

и професорите няма да залюбваш, но само ще учиш, за да придобиеш знания. Онова знание, което придобиеш в университета, то ще те ползва в бъдеще, а останалите работи са второстепенни. Това е една дефиниция.

Казваме, че човек в света ще има големи изпитания. Ще има големи изпитания, разбира се, защото светът е училище. Казва Христос: „По какво се отличават добрите хора?“. Добрите хора се отличават по това, че дават добри плодове. Добрият плод, това е реалното в света. Лошият плод, това е преходното в света. При това положение не може да има една обмяна между доброто и злото. Доброто и злото са несъвместими по единствената причина, че доброто принадлежи към един вечен порядък, а злото принадлежи към един временен порядък. На това основание между доброто и злото не може да става обмяна – ценностите са различни. Тъй щото ти не можеш да замениш ценността на един вечен плод с нещо, което още утре съвършено ще изгуби своята цена. Като казвам защо човек не трябва да прави зло, имам предвид, че злото се обезценява. Не само че злото се обезценява, но като го върши, човек ще фалира с него заедно. Злото не е в негова полза. Съвременните хора са дошли до положението да мислят, че и без да учат, могат да завършат училище. Ще видите, че някои студенти, като се явяват на изпит, написват всички формули по ръцете си, по ръкавите си, а през цялата година нищо не са учили. Те пишат по ръкавите си и после четат по ръкавите си. Разумните професори виждат това, но нищо не казват. Във Варненската гимназия преподаваше един от видните учители по математика, казваше се Белчев, много сериозен, но и голям добряк. Като излезе някой ученик на дъската, той го гледа, гледа и накрая му казва: „Ти нищо не разбираш, но хайде от мене да мине“, пише му четворка. Излезе друг, учителят каже и на него, че нищо не разбира, но пак: „Хайде от мене да мине“, тури му четворка. После казва на ученика, който нищо не знае: „Аз ще ти покажа как трябва да се реши задачата“. Навежда се близо до ухото

му и казва: „По-добре учи, по-добре учи. Само това ще те избави“. Какво друго може да каже един умен учител?

По този начин постъпва и природата. Тя е много снизходителна към всички погрешки, които хората правят не от зла воля. Аз говоря общо. Всички хора имат доброто желание да се изправят, но те имат и някаква крива представа, че с изклинчване животът по-лесно може да се изправи, отколкото ако човек върви по правия път. Затова мнозина казват: „С добро не става“. Най-първо, това не е съобразно със законите на природата. Доброто е ценното в живота. Ако ти имаш ценни книжа за десет хиляди английски лири стерлинги, това именно е доброто. Ти нямаш пет пари в джоба си, но имаш ценни книжа. Ако отидеш с тези ценни книжа в Англия, много неща можеш да направиш с тях. Ако нямаш никакви ценни книжа, никой няма да те погледне, особено ако си в Англия. Англичаните са много практични хора. Те казват: „Елате тук с пълни кесии, не с празни“. Казват още: „Ние обичаме да помагаме на бедните, но това за нас е изключение“. Хората от англосаксонската раса се отличават с едно качество: не обичат да дават подаяние на човека. Като отидете да им искате пари, те веднага ще ви дадат някаква работа. После ще ви платят за работата, която сте свършили. Така те искат да бъдете свободни. Те казват: „Труда можем да ви платим, но не можем да ви дадем даром“. Те ще ви дадат или печката да им запалите, или друга някоя работа да им свършите, но даром рядко ще дадат. Религиозните могат да ви дадат понякога нещо даром, но умните хора всякога ще гледат да ви създадат някаква работа. Същото нещо върши и природата. Тя всякога гледа да създаде работа на човека. Преди всичко, човек трябва да има цялото желание да работи. Никоя работа не може да се започне без мисъл. Никоя работа не може да се тури в действие без чувства. Никога не може да се извърши една добра постъпка без воля. Три са факторите. Първо, ти трябва да имаш една права мисъл в работата; трябва да имаш ясна представа

за онова, което можеш да вършиш и ще вършиш. Второ, ти трябва да имаш обич към своята работа. И най-после, ти трябва да имаш воля, да настояваш да извършиш онова, което желаеш.

Казвам: в съвременния живот са останали наследствени черти от млекопитаещите още от предпотопните времена. Понеже фауната в онця времена беше много богата, разполагаше с изобилна растителност и плодове, то всички тогавашни млекопитаещи ядяха по цял ден, без да вършат някаква работа и без да правят големи движения. Те бяха много богати, но като трябваше да станат проводници на днешната култура и за да не се парализират мускулите им, изпратиха им разни паразити и разни насекоми – да ги безпокоят и така да им създават работа. Млекопитаещите започнаха да махат с крака, с опашки и по този начин ги туриха в действие. Същото нещо става и със сегашната култура. Понеже съвременните хора са богати, ползват се от блага на миналите култури, на предпотопните времена, то за да не паразитират, изпращат им се ред нещастия и страдания. Страданията и нещастията на съвременните хора не са нищо друго освен паразити, които са с целта да поставят хората на работа. И какви по-големи блага можете да искате днес? Ето, и най-бедният днес може да се запише в университет, да следва каквото иска, след като е завършил гимназия. Питагор например е трябвало цели 20 години да чака, докато го приемат в школата. След това цели 10 години е прекарал в Палестина, откъдето е отишъл в Атина и там е създал своя школа. А вие, без да сте прекарали 20 години в чакане, щом завършите гимназия, веднага влизате в университета и се ползвате от всичките блага. Едно време, когато хората имаха много пречки, те използваха знанието, а сегашните хора, като нямат пречки, не използват знанието, което им се дава. Днес знанието се използва много материалистически. Днес хората са убедени, че всичките блага са в материалния свят. До известна степен е така, но

материалните блага са резултат на работата на хиляди и милиони същества, които са работили през хилядите векове. Вземете например разните скъпоценни камъни, разните метали и масла, които се намират в земята: те не са нищо друго освен богатствата на хилядите същества, които са работили с векове преди нас. Казвате, че това са наши богатства. Да, но тези богатства не принадлежат на един човек. Те са общи блага и трябва разумно да се употребяват.

Да дойдем до основните идеи, върху които почива съвременният живот. Имаме идеята за свободата. Върху какво почива свободата? Днес, ако имаш пари, ти си свободен, ако имаш знание, свободен си, ако имаш здраве, свободен си. Ако нямаш пари, ако нямаш знание, ако нямаш здраве, не си свободен. Така седят работите. Казвате: „От какво зависи да имаш пари? От какво зависи да имаш знание?“. Ще кажете, че някои хора са по-надарени. От какво зависи човек да бъде даровит? Това зависи от миналите поколения, които са били преди него и са се развивали, работили са. Ако вземем практиката, която е проверена с научна теория, ще видим, че ако преди 20, 30, 50, 100 поколения дедите и прадедите на някой човек са водили добър живот, работили са разумно, тогава и техните потомци имат добре развит организъм и подвижен ум, за да могат правилно да се справят с противоречията на живота и също да водят един добър живот. Ако пък повече от 50 – 100 поколения са водили нередовен живот, тогава техните потомци ще имат хилав организъм и като влязат в света, не ще могат да се приспособят към дадените условия, в които трябва да живеят.

Със своята еволюционна теория Дарвин се опита да обясни произхода на типовете, но не успя напълно да постигне това. Според тази теория как може да се обясни произходът на заека? Може да се даде някакво обяснение, но то няма да бъде пълно. Въпрос е дали това обяснение ще бъде истинско. По какво стечение на обстоятел-

ствата заекът е станал толкова страхлив? И как ще обясните положението на жабата, която също е много страхлива? Някой път това се обяснява с крайно бедните условия на живот. Това може да се обяснява и със закона на еволюцията, което обяснение да е правдоподобно, но съвременната наука не е засегнала същинските причини, които са задържали жабите в тяхното положение. Положението на жабата е една преходна форма. Положението на заека е също така една преходна форма. И много хора, макар че са излезли от формата на жабата, се намират при ограничителните условия на жабата. Много хора са излезли от формата на жабата и на заека, но и до днес още са останали в ограничителните условия на жабата и на заека. Страхът не е излязъл от тях, от хората. Например виждаме студенти, които са изучили добре материята по даден предмет, пред другите студенти могат да разказват, но ги е страх от професора. Като излезе такъв студент пред професора, всичко забравя. Той знае всичко, но като не говори, професорът мисли, че не е учил. Студентът се намира в положението на онзи американски проповедник, който от погледа на една дама забравил проповедта си. Проповедникът развивал добре проповедта си, когато в залата влязла една дама с черни очила, седнала на един от първите столове и го погледнала. Щом го погледнала, той забравил веднага проповедта си, нищо не могъл да каже. Тъкмо се канел да се извини пред публиката, че не се чувства добре и не може да продължи проповедта, и в залата влязъл един млад, засмян господин, който също погледнал към него. В този момент съзнанието на проповедника се прояснило и цялата му проповед се възстановила. Така той успял да завърши проповедта си. След това се обърнал към този млад човек с думите: „Господине, много ви благодаря, че ми помогнахте да завърша беседата си". – „Как така? Аз с нищо не съм ви помогнал." – „Дали знаете това, или не, не е важно, но вие ми донесохте беседата. Още с влизането си вие ми дадохте една нова светлина, която влезе в ума ми и ми помогна да завърша проповедта си."

Има неща, които са необходими в живота на хората. Такова нещо е правата мисъл. Правата мисъл е закон, който действа във всички хора еднакво. Никой човек няма право да се извинява, че няма условия да мисли право, защото това не е вярно. Може би някои хора не мислят така, но всякога законът действа. При всяка една мъчнотия на човека има нещо, което му показва пътя, по който той може да излезе от тая мъчнотия, от това положение. Разправяше ми един студент следното за една своя опитност: „Няколко дни наред решавах една задача и не можех да я реша. По едно време се обезсърчих. Легнах си вечерта неспокоен, недоволен, обезсърчен, но каква беше изненадата ми, когато на сутринта станах и видях на масата на един лист решена задачата. Гледам как е решена и намирам, че решението е много лесно. Зачудих се кой може да е дохождал през нощта, още повече че вратата на стаята ми беше заключена". Значи някой от невидимия свят е събудил студента през нощта, той е станал и сам си е решил задачата. Та когато вие сте заети с някой труден въпрос, можете преспокойно да си легнете да спите и като станете на сутринта, ще намерите задачата си решена. Ще кажете, че някой дух е дошъл и е решил задачата ви. Не, някой от невидимия свят ви е събудил и ви е показал как да решите задачата си. Щом на сутринта видите задачата си решена, благодарете на онзи, който ви е събудил през нощта, за да я решите. Това показва, че за всички разумни същества съществува вътрешен промисъл. От това гледище животът има друг смисъл. Днес ценността на хората не е толкова в телата им, които са нещо преходно. Утре човек ще умре и тогава неговото тяло, както и знанието, което е имал, привидно ще изчезнат, като средства, с които си е служил във физическия свет. От гледището на реалния свят изчезва онова, което е преходно, и остава само онова, което е истинско – остава само същинският човек.

Сега има ред доказателства, които ученитe, било то вярващи или невярващи, приемат. Чрез тези доказателства те се убеждават, че има една разумност във от физическия живот, който живеем. Каква е всъщност тази разумност, ученитe нямат ясна представа. Например те нямат ясна представа какво е това същество, което в даден момент обгръща в своето съзнание цялата Земя, вижда в къщите какво се прави, вижда всички живи същества по целия свят, разбира техните нужди и им помага. Това те не могат да си представят, не могат да разберат каква е тази памет. За нас е трудно да си представим как човек може да запомни наведнъж хиляда или две хиляди думи. Казваше се за един човек, че имал такава грамадна памет, че можел да възпроизведе в обратен ред 35 думи, които някой му прочита. Наистина, не е лесно това. Ние наричаме такива неща изключения, защото се намираме в пътя на отклоненията. Тази е причината да считаме тия неща като отклонения от нормалния живот.

Ние виждаме, че сегашният човек не може да прояви дарбите и способностите, които са вложени в него. Човек е нещо повече от това, което знае и разбира за себе си. Всички хора, които правят опити и наблюдения в областта на магнетизма, а не на хипнотизма, са забелязали особени прояви в човека, когато се постави в магнетичен сън от трета степен нагоре. Аз не говоря за хипнотизма като един особен процес, но имам предвид магнетизма. Ако се постави човек в магнетичен сън от първа, втора или трета степен, той ще се намери в едни области на илюзии. Могат да кажат на този човек, че около него има вода, която той трябва да преплува, или че има една стена, която той не може да прескочи. Тогава хората, които са около него, ще се смеят, като го гледат как се мъчи да преплува вода, каквато няма, или как се спира пред стена, каквато не съществува. Обаче щом мине от трета степен магнетичен сън нагоре – в четвърта или в пета степен, човек вече става

господар на себе си, никой не може да му заповядва. До трета степен другите могат да му бъдат господари и да го управляват, но като мине третата степен, той вече не се поддава на никакво магнетизиране. При това положение този човек, който никъде не е учил и никаква медицина не познава, може да се прояви като най-опитен лекар. Достатъчно е да му представят един болен, и той най-сполучливо да му определи диагнозата. Той ще каже, че този човек има туберкулоза в лявото крило на белия дроб, долу някъде, и ще му предпише лекарства, които ще действат много ефикасно. Като се събуди от този магнетичен сън, човекът ще е пак същият като преди. Питам: как може да си обясните това положение? Защо става така, е друг въпрос, обаче опитите, правени в това направление, показват, че в човека има способности и знания, които в даден случай могат да се събудят и след това отново да заспят.

Лошите условия, в които съвременните хора се поставят и от които се оплакват, всъщност не са лоши. Това са възможности за развиване на по-възвишени човешки способности. Всяка мъчнотия на човека не е нищо друго освен възможност да се развият в него възвишените му способности, да се събуди в него нещо повече от това, което той обикновено проявява. Колкото по-големи са мъчнотиите и страданията на човека, толкова по-големи възможности се развиват в него, толкова по-големи възможности за неговото развитие се събуждат в него. Ако не беше така, тогава страданията и ограниченията щяха да бъдат безсмислени. Ако е въпрос само да страдаме, всяко страдание в човека се компенсира с това, че в него се развива една вътрешна способност, едно чувство, от което зависи неговото благо. Който не може да използва страданието, в него се заражда философията да се освободи той от страданията колкото е възможно по-скоро. Всички можете да се освободите от страданията, но кога? Когато не носите тесни обуща и когато джобовете ви са пълни със

злато. Всички можете да се освободите от страданията, когато главите ви са пълни със знание, да можете да разбирате законите на природата. Всички можете да се освободите от страданията, когато сте отлични, гениални художници, всичко да знаете да нарисувате. Всички можете да се освободите от страданията, когато сте отлични музиканти, знаете как да теглите лъка на цигулката или как да свирите на пиано, та дето и да отидете, да можете веднага да засвирите.

Сега ще дойде възражението във вас: „Възможно ли е това?“. Казвам: единственото нещо, в което сегашните хора вярват, това са грамофонните плочи в света, те са авторитети за тях. Във вестниците писаха, че някъде се отворила една школа за папагали, на които им пускали грамофонни плочи и по този начин искали да ги научат да пеят най-видните класически произведения. Грамофонните плочи се въртят, по тях папагалите пеят, а публиката ги слуша. Един ден, когато папагалите се научат да пеят по грамофонни плочи, тогава ще започнат да ги учат да решават математически задачи, да разискват по различни философски теми и така нататък. Тогава вие ще се намерите в положението на онзи виден английски проповедник, който веднъж отишъл при един свой приятел и започнал да му говори по някакви въпроси. В това време папагалът на приятеля му се обадил: „Няма съмнение в това“. Като чул това, проповедникът много харесал папагала и казал на приятеля си: „Искам да ми продадеш този папагал“. – „Не ми се ще да го продавам.“ – „Не, продай ми го.“ Най-после приятелят се съгласил и му го продал за 250 лири. Той го занесъл вкъщи, като казал на жена си: „Имам един хубав папагал“. Папагалът веднага казал: „Няма съмнение в това“. Един ден той разправял на жена си, че като проповядвал някъде, не могъл да изкара добре проповедта си. В това време папагалът пак се обадил: „Няма съмнение в това“.

„Всеки, който слуша тези мои думи.“ Казвам: ако ние трябва да се убеждаваме от съвременните папагали,

че сме умни, и ако трябва да се учим от съвременните грамофонни плочи, не зная де ще ни отиде краят. Не казвам, че е лошо, но тази неразумна плоча не съзнава какво говори. Като се счупи утре тази плоча, нищо няма да остане от нея. Папагалът, който говори, и той е заучил всичко от грамофонната плоча. Това показва догде е достигнал човек. Реалното в света седи на друго място. Реалното се отличава от преходното. Дали сте в реалното, или в преходното, това се познава по две неща. Докато се смущаваш, ти си в преходния свят. А когато в твоята душа настане онази самоувереност, онзи тих мир и ти съзнаеш, че нищо в света не е случайно, но се направлява от една велика разумност, тогава ти си в света на реалното. Разправяше ми един български офицер една своя опитност от времето на войната, която опитност и до днес не можел да си обясни. „Един ден дивизионният полкови изпрати един войник с някаква заповед до мене, а в това време сърбите стрелят по нас с пушки, с картечници, с всичката си артилерия. Войникът трябваше да мине през този огън. Като го видях как иде, как върви тих и спокоен, си казах: „Този човек ще го убият. Каквото и разпореждане да му е дадено, едва ли ще мине. Не можеше ли полковият да намери друг някакъв начин, а трябваше да изпрати този човек през огъня?“. Но войникът пристигна, дадох му и аз своето разпореждане, след което трябваше да се върне назад. Той прие заповедта и тръгна спокойно отново през огъня. Нито един куршум не го засегна. И досега не мога да си обясня как стана това нещо.“ Казвам: има нещо разумно, което ръководи съдбините на хората. Има хора, които не могат да умрат. Това индусите го наричат мъртва зона – зона, в която огънят не действа. Те го наричат още закон на изключенията.

От всички разумни хора се изисква да изучават законите на природата. Това показва, че има един общ Божи промисъл. Не считайте, че този Промисъл е нещо механическо. Според този общ Промисъл всеки човек има

свое местоназначение: да функционира като един орган, като една клетка на дадено място и при дадени условия. Докато ти се намираш на определеното място в своя организъм, ти си сигурен. Излезеш ли вън от своя организъм, свободата ти се ограничава. Пръстът на човека е свободен, докато се намира в своя организъм, кракът на човека е свободен, докато се намира в своя организъм. Сам по себе си човек е уд на един по-голям организъм. И Писанието казва: „Всички ние сме удове на един общ организъм". Следователно никой не живее само за себе си. Голямата погрешка в света се дължи на това, че всеки мисли и желае да осигури своя живот. Питам: как ще се осигуриш с въздуха, как ще се осигуриш със светлината? Има една сигурност, в която човек е осигурен. Има една сигурност, в която човек може да се осигури – това е знанието, което той трябва да придобива. В това седи всичката осигуровка. Има причини за съвременните мъчнотии, които са в нашия индивидуален живот, в нашия личен живот, в нашия семеен живот, в нашия обществен и държавен живот, както и за мъчнотиите, които се зараждат в цялото човечество. Трябва да се разрешат мъчнотиите, но ние не сме пратени на Земята да разрешаваме мъчнотиите на цялото човечество, понеже смисълът на тези мъчнотии е съвсем друг. Онези същества, които разрешават мъчнотиите на държавите, те мислят за това. Професорите от университета ще разрешат мъчнотиите в университета, а не децата, които играят на пътя. Мъчнотиите в една музикална академия ще се разрешават от преподавателите в тази академия, няма да дойдат отвън хора да ги разрешават. Професорите от академията са авторитети за това. Следователно ние сме авторитети да разрешим своите мъчнотии. Представете си, че се намирате в една голяма мъчнотия и няма кой да ви помогне. Какво ще правите тогава?

Един американец предприел пътешествие в Африка с цел да ходи на лов. Взел пушката си той и тръгнал. В един

момент на пътя му се изпречил един голям лъв, който се готвел да се хвърли върху него. Наоколо нямало друг човек, нямало кой да му помогне. Тогава той чул гласа на майка си, която била в Америка: „В джоба си имаш кутия с кибрит, драсни една клечка и ще бъдеш спасен". Той механично бръкнал в джоба си, извадил кибрита, запалил една клечка и я хвърлил на земята. От клечката се запалила сухата трева наоколо, лъвът се уплашил и избягал. Така се спасил този американец. Питам: в дадения случай кой го спасил? Ще кажете, че майка му го спасила. Да, но майка му била в Америка. Спасила го кутията кибрит, която била в джоба му. Той драснал една клечка, запалила се сухата трева и лъвът избягал. Този американец нямал време да разсъждава, защото, ако започнел да разсъждава, лъвът щял да го повали на земята и той да изгуби живота си. Питам: ако в даден момент няма никого край тебе, който да ти даде един добър съвет, до кого ще се допиташ? Вътре във всеки човек има един авторитет, до който той може да се допитва. Няма някой сред вас, който да не е имал такава опитност в живота си.

„Всеки, който слуша моите думи и който внимава." Сега аз се обръщам към онези от вас, които сериозно искат да разрешат някои въпроси. Има въпроси, които в наше време няма да се разрешат. Ако започна да ви разправям как ще се оправи светът, няма нищо да се постигне. Каквото и да ви говоря, светът пак ще си остане неоправен. Сега светът не може да се оправи. – „Е, в бъдеще поне да се оправи." Но оправянето на света в бъдеще с нищо няма да ви ползва днес. Светът днес ще си остане такъв, какъвто е бил някога, и днес нищо няма да ви ползва. Това ни най-малко не трябва да ви спъва. Вие трябва да работите за бъдещето. Такъв, какъвто е светът сега, той не може да се оправи. Този свят е като един параход, който се е отправил към пристанището. Щом стигне до пристанището, параходът ще спре там. Докато е в морето, параходът има още да пътува. Докато е във формата на параход, той ще мисли, че трябва да пътува, за да стиг-

не до другия свят. Ще мислите в дадения случай какво можете да направите, докато стигнете до другия свят. Човек трябва да употреби онези способности, които са вложени в неговия ум. Ако някой знае 4 – 5 езика и отиде в Англия, той по-лесно ще си поправи път, отколкото онзи, който не знае никакъв език и тепърва започва да изучава един. При 4 – 5 езика пак ще ти бъде трудно, но ще имаш възможност по-лесно да си поправиш пътя. Да знаеш няколко езика, това са няколко способности, с които можеш да разполагаш.

Някой е даровит в музиката или в изобразителното изкуство, или в скулптурата, или в земеделието, или в някоя наука като ботаниката или зоологията и като изпадне в трудно положение, той ще тури в действие тази своя способност, ще вложи всичкото си усилие в това, което знае, а няма да мисли да си купи лотариен билет, че дано спечели нещо. Лотарийният билет е една хазартна игра, в която я се падне нещо, я не се падне. С такива надежди вие ще се намерите в положението на онази млада дама – софиянка, която дойде при мене преди 4 – 5 месеца да ме пита какво да прави с мъжа си. Женена била от няколко години, имала две деца, но вече не можела да търпи мъжа си, не искала да живее с него. Казах ѝ: „Сега е безпредметно да ти давам някакъв съвет. Ако беше дошла, преди да се ожениш, щях да ти кажа да не се жениш, но сега вече е късно. Защо не го обичаш?". – „Няма нищо интересно в него, по цял ден седи като някой кюп." Казах: „Мене не ме интересува, че сега седи той като кюп, но ме интересува как хареса ти този кюп, преди да се ожениш?". – „Е, тогава той беше търговец, имаше добро положение, но сега е закъсал, нищо няма. Аз съм чиновничка, работя, а той седи, няма пет пари в джоба си. Не съм доволна от това негово положение, не зная какво да правя с него." – „Сега няма какво да правиш, ще си го държиш като писано яйце. Виждам, че преди да се ожениш за него, ти си обичала друг." – „Да, сега не мога ли заради другия да напусна мъжа си?" – „Няма какво да напра-

вишь, ти си обичай онзи, а пък си дръж този мъж." – „Как така?" Аз нищо не ѝ казвам, но виждам, че ако тя напусне мъжа си, той ще я претрепе. Този човек ще ѝ каже: „Значи, докато имах пари, добър бях, а сега, като осиромашах, вече не ме искаш". Той ще я претрепе. – „Друго разрешение не ти остава освен да обичаш първия, когото и преди си обичала, а да гледаш сегашния и да останеш при него. Друг съвет не мога да ти дам, още повече че имаш две деца с мъжа си. Той не е толкова лош, ще си го държиш, нищо повече. Такава ти е съдбата." В дадения случай този съвет е най-практичният. Това не е най-доброто, не е най-умното, но в дадения случай по-добър съвет не може да ѝ се даде, той е относително добър съвет.

Сега да ви преведа този пример на друг език. Всеки от вас има по два възгледа за живота. Вие сте се оженили за богатия, който сега е изпаднал. Същевременно имате един възлюбен – той е идеалният живот, и сега, като сте закъсали с вашия стар живот, искате да го напуснете. Казвам: дръжте се за стария живот, но обичайте новия, идеалния. Кой е старият живот? Старият живот е нашата плът, от която не можем да се освободим. Ако речете да се освободите от стария си живот, от вашата плът, вие ще спрете своята еволюция и ще заминете за другия свят. Старият живот е нашето тяло, нашата плът, която не можем да пренебрегнем. Казвате, че не сте доволни от стария си живот. Каквото и да е вашето тяло, какъвто и да е старият ви живот, дръжте си го. Гледайте го като писано яйце, то има своите добри страни. При всички страдания, които може да ни причини нашето тяло (несъзнателно, разбира се), ние, с оглед на новото учение, към което се стремим, трябва да държим връзка с нашата плът, с нашето тяло и да го подкрепяме, та един ден, като се освободим от него, да не се връзваме. Като дойдем при новите условия, а кога ще бъде това, не се знае, тогава ще постъпим много по-добре.

Казвам: противоречията, които съществуват във вашия ум, старите възгледи, които имате, дръжте ги, но не изпускайте новите възгледи, имайте ги предвид. Старите си възгледи, своята плът вие трябва да възпитавате, да направите с нея каквото можете. От старата си вяра, от старото си суеверие мъчно можете да се освободите, затова дръжте ги в себе си, но не изпускайте новата вяра, която сега иде, която сега прониква в душите ви, имайте я предвид. Христос е казал какво ви трябва. Понеже трябва да градите, той подразбирал онези, които съграждат. Христос турил това в минала форма, затова аз казвам: животът, който градите, той ще се опита в бъдеще. Градете тоя живот. Ако разумно го градите, той ще устои, като се опита в бъдеще, и вие няма да фалирате. Но ако неразумно градите, този ваш живот ще рухне. Тогава всички ще опитате резултатите на своята работа.

„Всеки, който слуша тези мои думи." Следователно казвам: слушайте разумно, за да не се събори вашата къща.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

3 март 1935 г., София, Изгрев

И отиде, та се представи

Отче наш
В начало бе Словото
15. глава на Евангелието от Лука
Ще се развеселя

Ще взема 15. стих от прочетената глава на Евангелието от Лука: „И отиде, та се представи…“. Има два процеса в света. Единият е процес на обясненията, той е встъпителен процес. Когато ви се обясняват някои неща, ни най-малко не се предполага, че се разбират нещата. Обяснението подразбира приложение. Приложението е това, което наричат опит, а опитът изисква един добър резултат. Можеш да направиш какъвто и да е опит, но ако нямаш резултат, този опит не е сполучлив. Добрият опит е добрият резултат.

„И отиде, та се представи.“ Хората понякога се представят, представят – кой от добра воля, кой от немай-къде. Който прави това представяне без убеждение, той е в странство, далеч от баща си, застaвен от условията да се цани на работа някъде. Като се представяш, това още не значи, че си разбрал живота. Този млад син, като се представил, това е едва встъплението в неговия живот. Че е пострадал, това още нищо не значи. След като пасъл чуждите свине, които се наяждали с рожкови, станало му мъчно, че за него няма ядене. Тогава си казал: „Да отида при баща си, там поне с ядене ще бъда осигурен“. Мнозина мислят, че младият син разбрал живота. Не, той още не бил разбрал живота. Той съзнал само, че е направил погрешка, че е съгрешил пред небето и пред баща си. Това е встъпление, обяснение. А доколко, като слуга, ще изпълнява волята на баща си, това още е въпрос. Защо? Защото, когато една жена се ожени за един мъж, а след време го напусне и се ожени за друг, въпрос е

доколко ще живее добре с втория си мъж. Аз никога не бих се оженил за жена, която е напуснала първия си мъж, макар и да е светица, защото и себе си ще изкуша, и нея ще изкуша. Има неща в характерите на хората, които ги правят неподходящи помежду им. Двама души може да са добри, но да не могат да живеят заедно. Сега всички мислят, че ако двама души поотделно са добри, те ще живеят добре помежду си. Не смесвайте нещата. Не мислете, че двама добри хора непременно могат да живеят помежду си добре.

Най-първо, вие не разбирате живота. Ако кажа, че не разбирате, ще ви огранича, затова казвам, че идеята под думата „живеене" не е ясна в ума ви. Ако турите две дървета близо едно до друго, ще могат ли да се развиват? Те няма да имат сокове, с които да се хранят. Тези дървета трябва да се поставят на известно разстояние едно от друго, за да могат да възприемат свободно сокове от земята и да приемат свободно слънчевите лъчи. Ако са близо едно до друго, между тях ще има известно стълкновение. Често в умовете на съвременните хора има нещо криво. Не че те сами са криви, но имат една крива философия за живота, която се предава от векове насам. Хората мислят, че ако са наблизо, ще разберат нещата по-добре. Не, не се приближавайте наблизо, стойте на известно разстояние един от друг. Много надалеч да сте, е лошо, но и много наблизо да сте, пак е лошо. Ако един предмет е много надалеч, не можеш да го видиш ясно, но и ако е много наблизо, пак не можеш да го видиш ясно. Това са известен род разсъждения, които трябва да имате предвид, за да дойдете до новите положения.

Вземете как седят въпросите с науката. Един математик ми каза веднъж: „Аз искам да ми говориш на математически език, а не на един прост, на един обикновен език. Строго научно искам да ми обясниш нещата, иначе всичко е за мене празна работа". Казах му: „Прав сте, но това е по отношение на математиката на Земята. Що се отнася до физическия свят, е така, а що се отнася до

органическия свят, до органическата математика, не зная там какво можете да направите. Ако ви дам няколко клетки – едната от птица, другата от риба, третата от агне, а четвъртата от човек, как ще можете да изчислите с вашата математика какъв ще бъде развоят на всяка една от тия клетки? Можете ли математически да предскажете тия неща? Ето, големите съвременни астрономи могат да предскажат кога ще бъде например едно слънчево затъмнение, но не могат да знаят какво ще бъде в продължение на 20 години. Те не могат да кажат нищо за живота на Слънцето през няколко бъдещи години".

Едно е важно: всяка мисъл трябва да бъде ясна и в количествено отношение. Защо? Защото всяко количествено отношение е в зависимост от едно силово напрежение, а всяко силово напрежение е в зависимост от една разумност, която направлява тези напрежения отвътре. Значи имате формата, имате съдържанието, имате и смисъла на всяко нещо. Трябва да имате три изчисления, които представляват сложна работа. Сега, както и да разсъждавате, вие често казвате: „Това не се отнася до нас". Вие, които ме слушате тук, не сте светии, нито един от вас не е светия, но сте кандидати за светии. Не искам да ви обиждам, но казвам, че не сте светии. Защо трябва да кажа, че сте светии, да говоря нещо, което не е така? Ако кажа, че сте светии, ще направя друга погрешка. Че сте кандидати за светии, виждам по това: като наблюдавам червея, който пълзи по земята, имам предвид, че той е кандидат за пеперуда. Че днес е червей, вярно е, но че утре ще бъде пеперуда, това не мога да отрека. Той е кандидат за пеперуда. Няма да мине много дълго време, и той ще стане пеперуда. Ако днес не сте светии, това не е някакво голямо зло. Един ден ще станете светии, но няма да бъдете в по-добро положение, отколкото сте сега.

Аз разглеждам нещата от становището на Земята. Мнозина говорят за небесния живот. Какво има да

говорят за небесния живот? Ето, тази работа и за мене е малко неясна, защото сега съм на Земята. Когато един кон е мършав, не го товарят с много товар. Лошо е, че е мършав, той едва носи товара си. Нека да се поугои, да се подобри положението му, тогава всичко ще стане за него по-добро. Когато положението му се подобрява, той започва да скача, да се радва. Питам: каква разлика има между първото и второто положение на коня? Има разлика. При първото състояние ти усещаш вътрешно своята немощ и си казваш: „Така е, щом съм един мършав кон. Никой не ми обръща внимание, нямам никакво уважение и почитание". При второто състояние ти усещаш една вътрешна сила, виждаш, че можеш да риташ, да се браниш, и казваш: „Така е, щом съм угоен". Ако не знаеш как да се управляваш, ще те натоварят хубаво. Кое положение е за предпочитане? Разбира се, че второто. Нека да съм угоен, макар и хората да ме товарят. А като съм мършав кон, не мога да се освободя от това униние. Щом съм слаб, като снемат товара ми, едва ще се държа на краката си, а щом съм угоен, хайде в гората.

Сега ще направя един малък превод на тия две състояния. Според мене човек, който не мисли, е мършав кон, а който мисли, той е угоен кон. Мършавият кон малко знае, защото по-малко го товарят, но и угоеният кон, когото много товарят, и той не знае много. Обаче има една разлика: свободата е по-близо до умния човек, отколкото до онзи със слабия характер. Следователно светията има преимущество пред обикновения човек. Но светията не е свободен. Щом някой стане светия, пращат го на Земята, да помага на хората. Като станете светии, вие ще бъдете превозни средства за другите хора на Земята – ще дойдете от небето, за да пренасяте. Вие мислите, че като станете светии, на ръце ще ви носят. Не, щом станете светии, ще ви впрегнат на работа. Ако ме чуят светиите как говоря за тях и ако мислеха като вас, те биха ме дали под съд. Не искам да кажа, че светиите са коне, не искам да употребявам думата

„кон“, макар че тази дума има хубаво значение. Вземете например думата „куче“, тя не е българска дума. Частицата „ку“ означава искам, а частицата „че“ означава да бъде. Думата „куче“ означава: да бъде това, което искам. И наистина, каквото иска кучето, то всякога се сбъдва. Като започне едно овчарско куче да обикаля около господаря си, ту от едната му страна, ту от другата, като помаха с опашка, като му се поомилква, най-после овчарят го погледне и каже: „Нямам много хляб, но понеже си добро, умно куче, ще ти дам“. Отваря той торбата си и му дава хляб, казва: „Умно нещо е кучето“. Това, което ни заблуждава, е формата на кучето. Кучето има една непрогресивна форма. Аз не бих желал да имам такава форма. В дадения случай за кучето тя е на мястото си. Тя е една статична форма. Ако човек мине през тази форма, ще остане в нейното статично положение.

Понякога, като искам да ви обясня едни неща, всякога се натъквам на други. Наистина, ако искаш да избавиш хората от една погрешка, те ще се натъкнат на друга. На остров Цейлон се явила една мишка, която правила големи пакости на хората. За да се избавят от тази мишка, те пренесли на острова фараоновата мишка от Египет. Действително, тя ги избавила от тази мишка, но после хората налетели на друга чума. Тъй щото в даден случай се освобождаваш от нещо, но после става друго нещастие. Ще ви приведа един такъв пример: войната се счита за избавление от едно нещастие, от нападението на един неприятел. Две страни воюват помежду си, но след като свърши войната, дълго време се изисква, докато тия хора се освободят морално от убийствата, които са се научили да извършват по време на войната. Колко време трябва да мине, докато те създадат един нов морал в себе си! Хората, които са се научили да убиват, не мислят много, те току вадят пищов. Ще кажат някои, че това са наследствени черти. Не, това, че хората се убиват, показва известни навици, които те са придобили във време на война. Тези качества се преда-

ват след това като наследствени черти и в мъжете, и в жените. Ето, жените минават за миролюбиви, не ходят на война, но току някоя жена вдигне дилафа* и удари мъжа си по главата. Тя казва: „Да знаеш, че и аз мога да воювам". Аз привеждам този пример, за да изразя едно социално отношение. Ще кажете: „Толкова ли са лоши жените, че да бият мъжете си?". Това са редки случаи. Аз не вярвам между вас да има някой, на когото жена му да му е пукала главата с дилафа. И не мислете, че с това визирам някого. Не, аз само изнасям един факт от социалния живот.

Разправяше ми един приятел една своя опитност. Една котка влязла веднъж в къщата му и изяла сиренето. Като видял това, той я затворил вътре, искал да я накаже, че е посмяла без негово позволение да пипа сиренето. На първо време тя се опитвала да излезе оттук-оттам, но като видяла, че не може да избяга, опълчила се срещу него, и то така страшно, сякаш искала да му каже: „Господине, аз ще ти покажа какво нещо е борба с една котка". Каза приятелят ми: „Като видях това нещо, казах си: „Няма да се излезе на глава с този дявол, ще ѝ отворя вратата". Отворих ѝ и тя избяга навън. Видях, че ако още един миг продължи това положение, котката ще се нахвърли върху мене и ще ме издере с ноктите си. Спрях си и казах на себе си: „Тази работа ще се уреди". Като се опълчи срещу мене, котката искаше да ми каже: „Слушай, аз и нокти имам, и живот имам. Ходила съм на война, лесно ще се справя".

Казвам: има неща в живота ни, които ние вършим по стечение на обстоятелствата, по стечение на условията. Кои бяха подбудителните причини, които заставиха онзи млад син да напусне дома на баща си? Нему се виждаше, че положението, което заема при баща си, не е толкова благоприятно за неговото развитие, за неговия прогрес. Но какво спечели, какво научи, като отиде

* дилаф *диал*. Дълги щипци за хващане на горещи предмети или за разравяне на огън; маша.

в света? У вас много пъти може да се роди желание да отидете в света. Не е лошо да отидете в света, отлично е. Христос в тази притча е взел само отрицателната страна, която човек вижда в света. Светът не е толкова лош, както го е видял младият син. Вие си представяте света едностранчив. Вярно е, че в света има големи съблазни, но той има и своята добра страна. Младият син можеше да влезе в света, без да пада и да става, без да се поддава на своите другари. Нима всички хора в света само ядат и пият? Право е, че хората в света ядат и пият, но има такива, които и работят. Казвате: „Те са светски хора". Това е отчасти вярно. Синът доби в света една отрицателна опитност. Той направи сравнението между любовта, която баща му му даваше, и опитността, която придоби в света. Той намери голяма разлика между баща си и новия си господар, при когото се хвана на работа, като не се казва в Писанието каква е била заплатата му, но се казва, че нямал даже рожкови за ядене, понеже свинете ги изяждали. На мене ми се вижда малко чудно, че след като се е цанил да пасе свине, за него е нямало даже и от рожковите, с които тези свине са се хранили. Описанието е малко пресилено. Може ли да бъдеш свинар и да не ядеш от рожковите, с които свинете се хранят? Трябва да предположим, че свинете всичко са изяждали, за него нищо не е оставало. Значи свинете са били по-сръчни от него. Но все таки пише, че храната, с която свинете са се хранили, била неподходяща за него. Понеже тази храна била неподходяща за младия син, той съвсем измършавял, съвсем изпосталял и си казал: „Ако още няколко години прекарам между свинете, всичко ще изгубя, живота си ще изгубя, без да спечеля нещо".

Сега да дойдем до нашия живот. Тези далечни неща обаче имат връзка с нашия живот. Какво е било в миналото и какво ще бъде в бъдещето? Миналото трябва да бъде склад на опитностите, от които да се ползваме. Бъдещето трябва да представлява новите условия, от които ще се ползваме. От настоящето трябва да се полз-

ваме сега. Ти трябва да знаеш всяка идея, която е дошла в тебе, доброволно ли е дошла, или някак насилствено. Това всеки човек трябва да може да различава. Два вида идеи има в човека: едните са естествените идеи – те са като синовете, които са останали при баща си, а другите идеи са като синовете, които са напуснали бащиния си дом и идват при тебе, да ти се представят. Тези последните идеи ти се налагат, ти ги цениш на работа и ги пращаш някъде да пасат свинете. Следователно бъди уверен в едно нещо: няма да мине много време, и тази идея, която си пратил да пасе свинете, ще те напусне и ще отиде при баща си. Самата идея ще те напусне, това трябва да го знаеш. Много идеи има, които, след като дойдат у вас, ще ви напуснат. Това показва и друга страна: че вие не влизате в положението на тези идеи, да ги поставите на своето им място. Аз пък намирам още една страна: че господарят не е могъл да ги оцени. Той им казва: „Както напуснахте баща си, и мене ще напуснете".

Оттук Христос прави един извод. Той изтъква две противоположни положения. От едната страна изтъква свободата, която бащата дал на сина си, да направи той според волята си каквото иска. От другата страна представя новия господар, при когото младият син се цанил и който бил толкова скържав, че изпратил този млад син да пасе свинете. От тези две противоположни състояния в младия син се явява една нова идея, явява се едно чувство на смирение и той казва: „Досега, като син, не изпълних длъжността си, но сега ще отида при баща си, като слуга поне да изпълня своята служба. Сега като слуга ще започна да работя". Докато беше при своя скържав господар, синът си казваше: „Докато съм при тези условия, от мене нищо няма да излезе. Свинете ще си останат свине, рожковите ще си останат рожкови, а от мене нищо няма да излезе. По-добре да отида при баща си, да му работя като последен слуга". И като се върна при баща си, той влезе в естествените условия, в Божествените условия, при които е поставен като човек.

Съвременното човечество не разбира, че при Баща си има един естествен живот. Защо не разбира? Защото преди всичко то няма ясна представа за Баща си. Това, което хората мислят за техен баща, то е само една трета от истината. Щом синът на един баща умира, той не е никакъв баща. Щом дъщерята на една майка умира, тя не е никаква майка. За да бъдеш баща на един син, ти трябва да имаш власт над болестта на своя син. Когато синът се разболее, неговият истински баща трябва да каже: „Стани, синко!“ и синът веднага да стане. Като каже бащата на болестта да напусне сина му, тя веднага трябва да си излезе вън. Когато дъщерята се разболее, нейната истинска майка трябва да каже: „Стани, дъще!“ и дъщерята веднага да стане. И като каже майката на болестта да излезе, болестта веднага трябва да напусне дъщеря ѝ, да излезе вън. Какъв баща и каква майка сте вие, ако не можете да направите това нещо? То показва, че вие имате друг баща, при когото трябва да се върнете. Щом синът умира, това показва, че вие сте цанени при онзи господар, при когото Бог ви е изпратил. При такъв баща синът всякога ще умира, ще напуска земята.

Сега във вас влиза едно противоречие, нали така? Понякога вие искате да умрете. Защо? Тази идея не е ваша. Вие нямате желание да умрете, но искате да се освободите по някакъв начин от несгодите на живота. Аз съм срещал мнозина, които са недоволни от живота, но не знаят как да се освободят. Ти можеш да се освободиш от несгодите на живота моментално, в една секунда, в една минута, в няколко часа, в един месец, най-много в една година. В една година най-много човек може да се освободи от трудните условия на своя живот. Не ти върви в живота: не ти върви в училището, не ти върви в музиката, не ти върви в изкуството, не ти върви и в семейството. Как ще се освободиш от тези несгоди? Ще отидеш при Баща си и ще Му кажеш: „Татко, съгреших пред небето и пред Тебе. Прости ми и ме вземи като последен слуга!“. Щом кажеш така, всичко ще ти тръгне

напред. Баща ти веднага ще заповяда да ти донесат новата премяна, да ти дадат нова дреха, пръстен на ръката, ще заповяда да заколят за тебе най-угоеното теле, ще те прегърне и ще те целуне. Това означават новите условия. Това е, което се влага в живота. Това е, което Христос е изказал с думите: „Ако не се родите изново, не можете да влезете в Царството Божие". Като казва „ако не се родите изново", разбира „ако не се родите от вода и дух". С други думи казано, ако не си готов да напуснеш свинете, ако не си готов да се разкаеш за всички свои глупости, да се разкаеш, че си пропилял всичко, което ти е дал баща ти, и си живял разпуснато, ти не можеш да влезеш в новите условия, ти не можеш да се родиш от вода и дух.

Ще кажете: „Защо е необходимо това?". Ако не се родите изново, ако не се разкаете, вие ще умрете заедно със свинете, нищо повече. Можете да ми възразите, че толкова много хора са почитани, паметници са им направени. Аз съжалявам всички хора, които имат паметници. Аз никога не бих желал да имам паметник. Сега не ви казвам вие да нямате паметници. Аз говоря за себе си. Аз бих желал да имам онзи паметник на живота; аз бих желал да имам онзи паметник на любовта в своето сърце; аз бих желал да имам онзи паметник на знанието, на Божията мъдрост в своя ум; аз бих желал да имам онзи паметник на истината, на свободата в своята душа. Това е животът! Аз бих желал и като умирам, пак да живея; като умра в една форма, да се явя в друга. Тъй щото, като умирам на едно място, да оживея на друго и като ме търсят хората на едно място, да ме намерят на друго. Така гледам аз на смъртта на хората. За мене смъртта е една съдрана дреха. Като умира човек, това показва, че дрехата му се е съдрала. След това му дават нова дреха. Значи дрехите умират, но не и човекът. Човек никога не умира. Съдраните дрехи на човека ги турят настрани, а сам човек никога не умира. Дрехите ту се раждат, ту умират. Тази идея може да не ви е ясна, но нищо от това.

Има някои работи, които не трябва да разбирате. Някой път професорите по музика съзнателно ще ви лишат от самата музика. Когато искам да пея, понякога аз се освобождавам от всички правила на музиката. Понякога пея по всички правила на музиката, но когато искам да пея за себе си, тогава се освобождавам от всички тези правила, турям ги настрани. Когато пея за другите хора, спазвам всички правила, всички тактове, всички четвъртинки, осминки, шестнайсетинки ноти и така нататък. Спазвам всички повишения и понижения, всички смени на гамите. И в музиката има смени на настроенията: сменя се едно тъжно настроение с едно радостно или обратното. Като туриш един бемол, тъжното настроение се разстила. Когато искаш да предадеш страданието чрез музиката, ще го разстелеш, докато го смениш. Много е мъчно в музиката да се предаде едно състояние, главно е мъчно да се предаде страданието. Страданието музикално може да се разлее, то може да се предаде легато*. Затова именно музиката представлява едно действително лечебно средство. Тя може да разтвори страданието. Като го разтвори, освобождава човека. В това отношение се правят ред опити.

Ако някога нямате лекар на разположение, може да дойде някой музикант да ви свири, но в музиката му да няма бемоли. Нека той свири мажорни гами, като преповтаря често някои тонове. Каквато и болест да имате, като пеете или свирите около половин час, болестта ви непременно ще мине. Музиката има свойство да изменя трептенията на тялото. Всяка болест показва, че в човека има известно музикално понижение; понижението е под нивото на музиката. Болният човек не е разположен да пее, но ако не пее, той е осъден на смърт. Ако е склонен да пее, болният има условия да оздравее. Статистика

* легато *муз.* Щрих в музиката, който означава „свири или пей свързано“ или „тоновете прозвучават един след друг, като предният прелива в следващия“.

има в това отношение. И наистина, ако убиете в човека желанието за пеене, вие го осъждате на смърт, в него настава понижение. Сам по себе си животът не е нищо друго освен едно музикално изложение на Божествения живот. Сам по себе си животът е един музикален ритъм. Докато спазваме този музикален ритъм, ние живеем, а щом го изгубим, при нас идват всички болести. В това отношение ние трябва да препоръчваме музиката. От тази музика има и един по-висок стадий. Тя е встъпление към онзи Божествен темп на музиката.

Като ви дойде някоя болест, пейте, тананикайте за себе си. Изпейте тона „до“ петдесет пъти. Ако сте анемичен, мързелив или ленив, изпейте тона „ре“ деветдесет и девет пъти. Ако не обичате да мислите, изпейте тона „ми“ осемдесет пъти. Ако сте малко разсеян, разточителен, ако не обичате материалните работи, изпейте тона „фа“ седемдесет и пет пъти. Ако не обичате правото, изпейте тона „сол“ сто и един пъти. Ако не обичате изкуството и художеството, изпейте тона „ла“ сто и десет пъти. Ако не сте религиозни, ако не сте набожни, а искате да станете такива, изпейте тона „си“ сто и петдесет пъти. Това е теория, лесно се казва, но има училище, в което човек се учи как да съчетава тия тонове. Има едно съчетание в тия тонове. Първо те ще се пеят в тактове. Трябва да се знае какви да бъдат интервалите между едните и другите тонове, после трябва да се знае цели тонове ли да се пеят, или половинки, четвъртинки, осминки и така нататък. Това спада към една специфична област, която практически няма никакъв резултат за вас. Аз ви привеждам това само като факт в музиката. Ако вие прилагате всякога музиката така основно, ще имате възможност да се лекувате може би седемдесет и пет пъти повече, отколкото сега, когато не сте разположени музикално. Затова гледайте да имате едно оптимистично разположение. Оптимизмът се дължи на музиката. Сегашната музика е едно благословение за света. Аз бих желал за в бъдеще

във всеки дом да се свири. Всеки човек трябва да свири на някакъв инструмент. Било то на китара, на мандолина, на цигулка, на цитра, на кавал или най-после на гайда, но всеки трябва да свири. Ако нямате никакъв инструмент, вземете десет чинии и на тях дрънкайте.

Научният извод е, че ние се намираме в света и трябва да имаме ясна представа за него. Хората имат два възгледа за света. Според едни хора светът е придобивка, затова се стремят да го завладеят. Те цитират стиха, в който се казва, че Бог е направил света и е дал власт на човека да го владее. Но те изпускат от вниманието си по какъв начин може да се завладее светът. След като страда, Христос каза: „Дерзайте, аз победих света!". В Писанието не се казва, че Христос е завладял света, но се казва, че е победил света, а знаете каква история беше, докато той победи света! За да се завладее светът, трябва да стане една война, още по-страшна от тази, която сега се готви. Не е лесна работа да се завладее светът. А за да се победи светът, трябваше да дойде един човек съвършен като Христа, който без всякакви оръжия да го победи. Биха го, плюха го, туриха го на кръста, но най-после Христос каза: „Победата е моя". Как можеха тогава да повярват, че този човек ще победи света? Кой би могъл преди две хиляди години да повярва, че Христос ще победи света? Кой би могъл да увери хората в това? Обаче днес ние вярваме, че светът почти е победен. Светът не е завладян, но е победен. Под думите „завладян свят" ние разбираме такъв свят, в който да има ред и порядък, в който да влезе Любовта да управлява като закон.

Едно от големите противоречия при създаването на света е това, че се явяват две противоположни течения. Така поне говори окултната наука. Аз ви предупреждавам, че това е наполовина вярно. Така да го знаете, за да имате възможност да си образувате ваше мнение по въпроса. В едното течение поддържат, че светът трябва да се управлява със строгост, със сила, а в другото течение поддържат, че светът трябва да се

управлява с мекота. Първата епоха след създаването на света беше епохата на меко управление. Това беше епохата на хората, които живееха в рая. Те управляваха в кратко време и после казаха: „Така не може светът да се управлява". Тогава им дадоха един закон, но те не го изпълниха. След съгрешаването на Адам и Ева, като видяха, че с мекота не може да се управлява, божествата от невидимия свят дадоха управлението в ръцете на онези, които казваха, че с насилие, със строгост трябва да се управлява. И сега целият свят се управлява от хората на втората категория. Тяхното управление е вече към края си. Те направиха много повече и по-големи погрешки от първите. Те сами видяха, че техните погрешки са десет пъти по-големи от тези на първите. И в едните има погрешки, и в другите има погрешки.

Това, което става в общия живот, става и в живота на всеки човек. Има едно противоречие в живота, което вие не можете да си обясните. Всички хора искат да бъдат щастливи, да бъдат богати, да бъдат учени, да бъдат добри. Но те не разбират законите на живота, не знаят как може човек да бъде щастлив. Щастието е нещо велико. Дойде ли до щастието, човек трябва да бъде много умен. За да бъде щастлив, човек трябва да бъде нещо повече от светия. И светията не може да бъде напълно щастлив. Щастие има само при едно условие: то е резултат на Божествената любов. Който живее в тази Любов, само той може да бъде щастлив. Като ви говоря, не трябва да разбирате тази любов, която сега живеете. Понякога ви отпускат от Божествената любов само за няколко секунди или за няколко минути и след това прекъсват тока на тази Любов. И тук именно вие сте се излъгали. Като сте вкусили от тази Божествена любов, вие сте се подмамили от нея и заради нея сте влезли в човешкия порядък на нещата. Но това е само външно позлатяване. Съществата от невидимия свет, които са разумни, съзнателно са позлатили живота отвън, да ви подмамят с него, а отвътре са оставили горчивините. И

всеки, който вкуси отвън живота, се радва, но като влезе малко по-навътре, веднага се натъква на горчивините и казва: „Отвътре не е така“. Да, отвътре не е така. Отвътре има горчивини, големи горчивини! Не че животът е горчив, но в него има един примес горчив, който произтича от съвсем други причини. Тази горчивина произтича от краен егоизъм, от неразбиране на човешкото съзнание, от неразбиране на човешкия ум. Тази горчивина произтича от неразбиране на нещата. Вие си представяте, че разбирате нещата, но всъщност не е така.

Например в България всеки българин мисли, че може да стане министър. Да се мисли така, то е една глупост. Всеки мисли, че може да стане държавник, да управлява света. И затова всеки казва: „Да стана един път министър, ще избеся всички, които не се подчиняват на моите заповеди“. Това е второто управление, управлението с насилие. Не, светът така не може да се управлява. Светът така не може да се оправи. Които не разбират, казват: „Дърво, дърво на тези хора! Няма какво да им приказваш. Наложи го както трябва и той ще мълчи“. За да бъде държавник, човек трябва да бъде най-ученият в света. Той трябва да разбира дълбоко човешкото естество, човешката душа, човешкия ум, човешкото сърце; той трябва да разбира дълбоко човешките сили, да взема предвид всички неща. Това, което сегашните хора търсят, а именно свободата, не се намира така лесно. Каква свобода ще намерите? Свободата на едни хора е робство за други хора. Свободата на богатия е робство за сиромаха. Свободата на един народ е робство за друг народ. Щастието на един народ е нещастие за друг народ. Това са видими противоречия, които съществуват при сегашния ред на нещата. Така е, но има един изходен път. Ние мислим много криво, но ето къде е заблуждението. Дотогава, докогато хората се намират в положението на гъсеници, всички листа на дърветата ще страдат. Не може на гъсениците да се проповядва философията, че не трябва да ядат листата на дърветата. Каквото и да

правят листата, те винаги ще страдат от гъсениците. Щом гъсениците се превърнат в пеперуди, тогава листата на дърветата ще се освободят от страданията си. В тяхната еволюция много въпроси са правилно разрешени. В самата природа не е така, но тя ни е оставила тези процеси, за да видим, че има един път на разбиране на прогреса. Обаче прогресът на пеперудата е спрял. Като не може да прогресира така, тя снася яйца, завива се в какавида и след време отново се превръща в гъсеница. Тя се превръща ту в гъсеница, ту в пеперуда.

Значи ту зло има в природата, ту добро, но по този начин светът не може да се поправи. Какъв е законът, който трябва да извадите? Когато се намирате в неблагоприятните условия на живота, в положението на гъсеницата, вие трябва да знаете, че има и положение на пеперудата, че можете да се превърнете в пеперуда, да влезете в благоприятните условия на живота. Но ако не знаете как да използвате това положение на пеперуда, вие пак ще се върнете в първото си положение на гъсеница и тогава ще бъде по-лошо, отколкото е било отначало. Какъв е законът тогава? За да се освободи от сиромашията си, сиромахът трябва да бъде трудолюбив и търпелив – в това седи неговото спасение. За да запази богатството си, богатият трябва да бъде щедър и чист. Кой може да бъде чист? Чист може да бъде само честният и справедливият човек. Аз така тълкувам чистотата. Според мене чистотата е символ, емблема на справедливостта и на честността; така седи въпросът в моя ум. А щедър е човекът на Любовта. Ти не можеш да бъдеш щедър, ако Любовта не е проникнала в твоята душа. Като си богат и искаш да запазиш богатството си, ти трябва да обичаш всички хора около себе си, трябва да бъдеш честен и справедлив. Тогава всички тези хора ще се кооперират с тебе и ще образувате една фамилия.

Казвам: всички противоречия в света седят в частите. Това, което е законно за цялото, не е законно за частите и това, което е законно за частите на един организъм,

не е законно за целия организъм. Това, което е потребно за нас, не е потребно и за Бога. Това, което е закон за Бога, не е закон и за нас. Това е един логически извод, за който се изискват дълги доказателства. Има много философски, много богословски въпроси, по които не трябва да се говори. Например някой ви пита какво е Бог, но по този въпрос няма какво да се говори. Когато ме питат какво е Бог, аз казвам така: „Вярвам в Бога, нищо повече". – „Но какъв е Той? Троеличен ли е, или с едно лице?" За да се избавя от този въпрос, казвам: „Аз вярвам във всичките лица на Бога". – „Ама той е направил човека по образ и подобие Свое." Аз вярвам в един Бог и във всичките му лица. Лицето е само отражение, не е истински образ. То е както когато човек се фотографира: има различни негови портрети, от най-ранната до най-късната му възраст, но това още не е самият човек, това са неговите отражения. Всъщност Бог има само един образ, а всички други образи, това са само негови отражения. Аз нямам нищо против отраженията, но за да имате ясна представа за нещата, вие трябва да имате предвид поне три състояния, които аз обуславям така: Любовта е образ на Бога, достъпен за нас, този образ е понятен за нашата душа и нашето сърце; Неговият образ на Мъдростта, на знанието е понятен за нашия ум, за нашата интелигентност; и Неговият образ на Истината, на свободата е достъпен за нашата воля, за нашата разумност.

Следователно в света има три Божествени форми, с които ние можем да работим, те са сърцето, умът и волята. Чрез сърцето си трябва да работим с онези сили, с онези форми, с които Божествената любов работи. Чрез ума си трябва да работим с онези форми, с онези сили, с които Божествената мъдрост работи. Най-после чрез нашата разумност, или чрез нашата воля, чрез най-висшето у нас, ние трябва да работим с онези форми, с онези сили, с които Божествената истина работи, с които свободата работи. Това са теоретични предпоставки. Сега аз мога да ви говоря за музика колкото иска-

те, но то ще е само за обяснение на нещата. Мога да ви разправям, че има ангелска, небесна музика. Ще кажете: „Покажи ни ангелската песен". Ако ви запея една ангелска песен, вие ще се пренесете от този свят в друг, всички ще заспите, няма да остане никой от вас в този свят. Но ако само ви разправям каква е ангелската песен, ще кажете, че така пеят всички. Тъй щото ангелска песен на Земята не може да има. Донякъде само може да се каже за някого, че пее ангелски, в най-слаба форма. Например славеят пее донякъде ангелски. Аз съм чувал песента на славеите, но е трудно да се видят, те се крият обикновено, докато пеят. Един ден, като исках да видя един славей как пее, аз го издебнах. Гледам го, затворил е очи, вдигнал е главичката си нагоре под известен ъгъл, пренесъл се е някъде, нищо не вижда и не чува. По едно време се стресна някак, видя ме и веднага се скри. Той се почуди как съм го видял и като че искаше да ми каже: „Благодари, че ме издебна, иначе никога нямаше да ме видиш". Казвам му: „Голям певец си! Не се срамувай, хубаво пееш, и то по всички музикални правила. Такива трели аз не мога по никакъв начин да изпълня". После чета мисълта му: „Ти може да си философ, но аз нямам на никого доверие, нямам вяра в хората. На мене са ми разправяли много философски работи, но на никого не вярвам".

В разказа си за славея аз внасям един човешки елемент. Какво мислеше в дадения случай славеят, е друг въпрос. Аз ви представям това, което не е, за да обясня това, което е. Аз в себе си съм справедлив, зная, че не е така, както ви го представям, но ако ви го представя както е, няма да ви обясня това, което е. Ето защо аз трябва да ви представя нещата така, както не са, за да ви обясня това, което е. Как ще ме разберете сега? По-важно е за вас да разберете това, което е, отколкото това, което не е. Това не е лъжа. Представете си, че вземам един черен молив и рисувам с него един черен човек. Казвам: „Колко е красив!". Това вярно ли е? Не е вярно. Че каква красота има в него? Нарисувал съм един черен човек. При това

всичко е нарисувано приблизително, очите му, вежди-те му не са такива, каквито са в действителност. Ще разбе-рете, че нарисуваният не е точно така, както е самият човек. Аз трябва да го нарисувам както трябва, какъвто е той в действителност. Ако ви представя и нотите така, аз ще ви обезсърча. Ако ви изпея една ангелска песен, вие повече няма да дойдете в събранието. Защо? Защото тази ангелска песен ще ви задоволи така, че повече няма и да помислите за събрание. Следователно аз не искам да направя това сега. Ако искате да ви изпея една ангелска песен, аз няма да ви я изпея, защото с това ще ви направя голяма пакост. Ако ви я изпея, вие дълго време ще бъдете щастливи, но понеже това не е ваше положение и поне-же не знаете да пеете така, един ден вие ще паднете в едно положение много по-лошо от сегашното. За някои работи тя може да ви насърчи, но за някои може да ви обезсърчи.

Ние говорим, че няма погрешка в света, за която да няма цяр. Едно е важно да знаете: има известни условия в живота, които човек не трябва да изгуби. Човек трябва да бъде трудолюбив, за да добие своето щастие. Човек трябва да бъде щедър, за да добие своето щастие. Човек трябва да бъде чист, за да добие своето щастие. Той трябва да съедини качествата на сиромаха и качества-та на богатия в едно, за да бъде щастлив. Богатство-то и сиромашията са два противоположни полюса на щастието. Човек никога не може да бъде щастлив, ако не е минал през школата на сиромашията и през школата на богатството. Само при това положение – като мине през тези школи, той може да бъде щастлив. Следова-телно сиромашията и богатството са две училища, през които трябва да преминете, за да влезете в облас-тта на живота, който носи щастието. Някой от вас ще каже, че е разбрал това нещо. Аз още не съм го разбрал, че той ще го разбере! Казвам ви една истина: аз не разбирам това нещо. Има неща в живота, които не могат да се предадат. Това значи, че не разбирам нещата. Разбирам

ги, но те не могат да се предадат. Например аз никога не мога с думи да ви предам Любовта. Мога да ви заразя с нея (думата „заразяване“ не е хубава). Любовта може да се инжектира. Любовта може да се предаде чрез контакт, и то не всякога. Всякога няма условия за Любовта. Любовта в живота се предава само при специфични условия. Любовта в живота се предава само при най-благоприятните условия, които могат да съществуват. Ако тези условия не съществуват, Любовта не може да се предаде. Любовта може да се предаде в каквато и да е форма, но ако вие искате онази Любов, която повдига човека, тя си има специфични условия, при които може да се прояви. Всеки трябва да изучава живота, та като дойде този специфичен момент, това специфично условие, да може да се възползва. Ако се случи този момент да ви посети един-два или няколко пъти в живота ви, това ви е достатъчно. Ако използвате тези моменти, вие ще имате влиянието на Любовта. Достатъчно е веднъж да се запали този Божествен огън във вас и да не изгасва. Ако вие сте разумни, този огън няма да изгасва.

В какво седи разумността? Един пее, а друг му се смее, че не пее хубаво. Но този, който се смее, и той не може да пее. Казвам му: „Започни ти да пееш“. Той започва, но нищо не излиза от пеенето му. Казвам: и аз зная да пея колкото тях двамата, обаче това не е пеене според мене. Истинско пеене е онова, което може да отвори сърцето на най-големия скъперник банкер. Ако аз искам да отида да пея на банкера, няма да се явя пред него с тази си брада. Защо? Защото банкерът може да се заинтересува само от две форми. Едната форма може да представлява млада, красива мома, подвижна, пъргава, с начервенички устни, с очи, които светят, с мекички ръце, с ангелски глас. Другата форма може да представлява един стар, мъдър човек, с ангелски глас. Като види младата и старата форма, банкерът трябва да остане доволен и от двете форми. Той трябва да знае, че може да вземе нещо и от младата, и от старата форма. Банкерът трябва да

се чуди как този стар човек е запазил гласа си, как нищо не е изгубил от хубавото, което е имал в себе си. За да го привлече, старият ще му изпее една песен, но така хубаво, че банкерът да поиска още една. Тъй щото старият човек ще пее за младата мома, а младата мома ще пее за стария, за своя баща. Тогава банкерът ще разтвори сърцето си, ще даде колкото му искат и ще каже: „Елате и утре пак да ми попеете". Това сега са фигури на речта.

В живота си ние трябва да знаем да пеем като младата мома и като стария човек, като мъдреца. Не се срамувайте да пеете. Ако си стар, пей на банкера за младата мома, да отвориш сърцето му. Ако си млада мома или млад момък, не пей за себе си, но пей за майка си и за баща си, които са те родили. И банкерът ще ти каже: „Попей ми още веднъж за майка си и за баща си". Следователно мъдрецът трябва да пее за младата мома, а младата мома трябва да пее за баща си и за майка си. Това е хубавото пеене в света.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

10 март 1935 г., София, Изгрев

Благоприятната Господна година

Да проповядвам благоприятната Господна година.

Отче наш
Изгрява Слънцето
4. глава на Евангелието от Лука, от 14. стих нататък
Духът Божи

„Ще проповядвам благоприятната Господна година“ – 19. стих. Има две положения в живота, които човек всякога трябва да държи в ума си, ако иска правилно да разрешава въпросите на живота. Има един установен ред на нещата в природата, който е независим. А има един ред, който ние сега установяваме – той е отчасти животът, който сега живеем. Ние сега учим този ред. И по причина на неустановеността на този ред ние постоянно се усъмняваме в другия, в установения ред, който съществува в природата. Не е въпросът да се доказва, че има такъв установен ред на нещата. Защото, ако такъв ред не съществуваше, никакъв живот не би съществувал. Вие сега се поставяте на една основа, на която сте напоследък, не знаете какво има да ви се случи.

Всеки може да направи едно възражение на това положение. Но защо той не знае нещата, защо не знае какво има да се случи? Това е много естествено. Малкото кърмаче, което майката повива, дава му мляко, грижи се за него, има пита майка си защо го гледа? То не знае защо го гледа майка му, защо толкова се грижи за него. То даже не знае какви отношения има между майката и него. Като израсте, тогава вече детето ще започне да разсъждава. В някои отношения ние приличаме на такива малки деца, вследствие на което не съзнаваме установения ред на нещата. Щом не съзнаваш установения ред на нещата, ти си дете още. – „Ама аз не разбирам тези неща.“ Дете си

още. Един ден ще ги съзнаеш, ще ги разбереш. Това, че не разбираш нещо, ни най-малко не показва, че в него няма никаква разумност. Дете си още, не си дошъл до тази фаза да разбираш. Обаче има и души, които са напреднали.

Ние имаме изработен възглед за нещата, ние искаме животът ни да върви така, както сме намислили. Всеки човек иска да бъде щастлив, без да знае на какво се основава неговото щастие. Щастието на цялото човечество се гради върху нещастието на всички растения, на всички млекопитаещи. Ние се храним от тия растения и млекопитаещи. Всички живи същества на Земята, с малки изключения, са нещастни. Ние говорим за свобода, за това и за онова, но всички пъшкат под тежестта едни на други, навсякъде съществува робството. И всички казват: „Защо съществува тази голяма неправда в света?“. Кажете ми де е правдата в света? Както и да се изяснява, въпросът си остава все един и същ, все такъв, какъвто си е. Този въпрос не трябва да се изяснява, понеже, едни като поддържат едната страна, други като поддържат другата страна, ще се породят спорове. Ако речеш днес да обясниш истината, ти ще станеш еретик. Ако искаш някога да докажеш истината, ти ще си създадеш голяма беля. Ако влезеш в съдебната зала да свидетелстваш, че еди-кой си има да дава на еди-кого си, ти на едного ще угодиш, но на другиго ще станеш неприятел. Като защитаваш един народ, ще станеш враг на друг народ. Българите, като взеха участие в Тройния съюз, станаха неприятели на Франция, на Англия, на Америка. Те и досега още минават за техни неприятели, приятелство с тях още не е установено. Това са общи положения. Че хората са се били през 1914 година, за това няма какво да се говори. Че някой се е сбил с друг, това е негова работа. Че някой се е напил, това е негова работа. Че някой не вярва, това пак е негова работа. Ние не трябва да се месим в чуждата работа. Нали говорим за свобода? Всеки има право да вярва в каквото иска. Тогава нека да внесем едно общо верую. Дотогава, докато човек

държи едно верую за себе си, ние не трябва да се месим в неговия живот. Той държи това верую за себе си, колкото и противоречиво да е неговото гледище. Щом започне да го налага на други хора, които също си имат свое верую, и те започват да го ограничават. Тогава се казва, че между хората няма веротърпимост. Следователно противоречията в живота се дължат на липсата на веротърпимост.

Сега, ако речеш да уреждаш работите в едно семейство, ти ще станеш приятел на мъжа, но на жената ще станеш враг; или обратното – ще станеш приятел на жената, но на мъжа ѝ ще станеш враг. Едновременно на двамата не можеш да бъдеш приятел. Спорят в едно семейство мъжът и жената кой от двамата да управлява. Този спор естествено изпъква, защото в един дом все трябва да управлява един. Днес минава за меродавно мнението, че мъжът трябва да управлява. На какво основание отгоре? Така било писано. Когато бащата има няколко деца, какво трябва да прави? Каква нужда има бащата да управлява децата си? Това може да ви се вижда малко противоречиво. Ще кажете: „Този баща не трябва ли да управлява децата си?“. Когато един механик направи един часовник, как го управлява? Той го е направил и часовникът си върви според това как е направен. Часовникарят навива часовника и казва: „Ще вървиш така, както ти заповядвам“. Това изкуство хората не го знаят и не могат правилно да го прилагат в живота си. Бащата всеки ден навива сина си – навие го, подир малко той тръгне назад; пак го навие, той тръгне напред. Така цял живот бащата нагласява работата.

Хората имат отношения помежду си, но те трябва да знаят какви са първичните им отношения. Ти имаш два крака и трябва да знаеш какво да бъде отношението ти към тях. С краката си ти трябва да се обхождаш разумно, да им заповядваш разумно, защото, ако не им заповядваш разумно, един ден те могат да откажат да ти служат. Кракът ти може да каже: „Не помръдвам

от мястото си!“. Какво ще правиш тогава? Един ден и стомахът ти може да откаже да ти служи. Ще туриш в него храна, но той няма да иска да работи. Може да викаш колкото искаш лекари, но какво ще правиш? Стомахът е господар на положението. Човек трябва да знае разумно да се отнася. Казвам: от хиляди години хората все оправят света, но светът и до днес още не е оправен. Целият свят не е нищо друго освен поправки и изправления, поради което съществуват само правила и закони. Ако проследите цялата история на човечеството, ще видите, че тя е пълна само със закони и правила. И при всичките тия правила има нещо в живота, което куца. Онова, което куца в живота, то куца по единствената причина, че в света има два порядъка. Единият порядък, в който е щастието на живота, е Божественият, другият порядък е нашият, човешкият. Има неща, които принадлежат на Божествения порядък, а има неща, които принадлежат на човешкия порядък. Ако нашият живот куца, той куца по единствената причина, че човешките работи са навлезли в Божествения порядък, вследствие на което спъват живота. Те спъват Божествения порядък да се прояви. И за да се възпита един човек, не се изисква нищо друго освен да се извадят настрани човешките работи и да се остави само Божественото да функционира. Или другояче казано, извади калта, извади праха от часовника и тогава, такъв какъвто е направен от природата, той ще върви по-правилно. Щом влезе прах в часовника, той престава да върви.

Аз съм слушал мнозина да говорят за любовта. Какво има да говорите? Любовта не е нещо, за което може да се говори. Любовта само на опит се доказва. Да доказва някой какво нещо е любовта, то е все едно да доказва какво нещо е огънят. И цял час да доказва, нищо няма да докаже. Например вън е студ от 25 градуса под нулата. Трябва ли да доказвате какво нещо е студът? Или трябва ли да доказвате какво нещо е топлината? Казвам: запалете огън, нищо повече. Направете опит – запалете

огъня, нищо повече. Гледайте да заприличате на онзи турчин, който казвал, че като бил в Багдад, прескачал трапове, дълбоки и широки по 20 метра. Това говорил той, като се върнал в България. Тогава му казали: „Прескочи и тук един такъв трап. И тук има трапове по 20 метра широки и дълбоки". – „Тук не може да се прескача, хавата* не е такава." Значи за всяко нещо трябва да се съкрати времето. С една кибритена клечка може да се запали огънят. След като се стопли стаята, тогава може да се говори върху запаления огън. Ние сме на Земята, а говорим за любовта. Земята е място на безлюбие. И хората умират по единствената причина, че на Земята няма любов. Впрочем прониква малко любов на Земята, но това не е достатъчно, вследствие на което хората умират от безлюбие. Който има малко любов, според любовта може да живее 10, 20, 50 години, но после умира от безлюбие.

В първо време младият момък се въодушевява от своята възлюбена, казва: „Намерих я!". И младата мома в първо време се въодушевява. После в тях се явява едно малко съмнение. Като се роди едно дете, бащата вече в него вярва, на него разчита. Като се роди друго дете, майката пък в него вярва, на него разчита. Тогава бащата и майката казват: „Да ни поживи Господ децата". Но синът става на 21 години и гледаш, вече е разсеян, умът му не е вкъщи. Този същият син, който по-рано прегръщаше и целуваше баща си, сега не го слуша, станал е самостоятелен, иска да бъде свободен. Бащата казва: „Моят син е станал някак особен". И с дъщерята се случва същото. По-напред тя беше весела, радостна, слушаше майка си, но сега започва да ù се сопва. Сега дъщерята седи замислена като философ. По-напред ходеше според съветите на майка си, а сега е самостоятелна, започва да

* хава 1. *остар.* Време, състояние на атмосферата. 2. разг. Ситуация, положение, състояние, настроение. 3. жарг. Младежка танцова забава.

пише поезия. Като напише своята поезия, изпраща я по пощата и виждаш, скоро след това излиза във вестниците. Явява се критика, че поезията ѝ не е както трябва, и дъщерята отново започва да пише. Това са неща, които стават в живота. Всеки може да приведе такива примери. Няма някой от вас, който да не е правил тези неща. Те са известни на всички ви.

Обаче едно не ви е известно, вие още не сте опитали какво нещо е любовта. Аз ще бъда много благодарен, ако дойде при мене някой и ми я опише само с три думи. Аз ще му дам един подарък, една премия от десет хиляди лева. Който може да ми опише любовта само с три думи, той още сега ще получи тази премия, този чек от десет хиляди лева. Но не да започне да ми разправя, че в любовта сърцето му горяло. И преди да е любил, сърцето му пак е горяло. Ама топло било сърцето му! Че и една кола, която се движи, е топла. Като се движи по пътя, колата се е стоплила, но ни най-малко от любов, тя се е стоплила от зор. И в любовта някой път има топлина. А доколкото знаем, понякога любовта прави хората много студени. Ти обичаш някого, а той обича да попийва винце. Ти му казваш, че трябва да се откаже, и на него сърцето му се стяга. Казваме: ако обичаш някого, каквото поиска от тебе, ти трябва да го направиш. Ти не можеш да обичаш един човек, който не те обича. Едно задължение има в света: ти не можеш да обичаш, докато не те обичат. Следователно, когато говорим за Бога, Той е идеал за нас, понеже, преди ние да сме Го обикнали, Той ни е обикнал. Бог е идеал за нас, който ни показва как трябва да обичаме. Вън от този идеал ние не знаем как да обичаме. Затова именно ние не обичаме по същия начин, както Бог обича. Както Бог те е обикнал, по същия начин, по същия метод, по същата линия ще обичаш и ти.

Сега аз не казвам, че любовта у вас не действа. Действа любовта, но аз говоря за онази любов, в която смъртта е изключена. Аз говоря за любовта, която действа в един живот, в който смъртта е изключена.

Има един живот, в който смъртта е по-силна от самата любов и прекратява отношенията на хората. Пък има и един живот, дето любовта царува – там вече смъртта се изключва. Следователно, когато хората на Земята се борят, те се борят съзнателно или несъзнателно. Това се забелязва в целия органически свят, в растителното, в животинското и в човешкото царство. Единственият стремеж на всички същества е да проникнат от живота на ограниченията в живота на свободата, или както аз наричам това, да минат от временния живот към вечния. Има неща смъртни, а има и живот, в който кракът на смъртта не влиза. Където смъртта не влиза, там човек е свободен, там няма никакви страдания, никакви лишения, никаква сиромашия, никакви ограничения. Там е животът на вечната радост, на вечното щастие, дето човек знае как да живее.

Често се казва, че животът без страдания не може да бъде разбран. Да, но има едни страдания сладки, има и едни страдания горчиви. Горчивите страдания тровят живота, а сладките страдания продължават живота. Има едни мъчения, които са сладки, има и едни мъчения, които тровят човека, които го уморяват. Аз правя това разграничение. Питам: ти от кои мъчения и страдания имаш, от сладките или от горчивите? Ако са от горчивите, гледай да се освободиш от тях колкото може по-скоро. Ако са от сладките, гледай по-скоро да узреят плодовете им. Всеки човек трябва да има нещо, на което да се опира. Ти живееш сред един народ и зад тебе този народ седи като една идея, ти си готов да направиш за него всичко. Каква е истинската мярка? Някой ден ти правиш някаква погрешка по отношение на този народ и бягаш, отиваш в друга държава. Този народ не те обича вече. Какво ще правиш тогава? Като отидеш в друг народ, било то в Англия, в Германия, в Америка, този народ ще те приеме, ти ще се претопиш постепенно в него и ще станеш негов поданик, ти вече няма да милееш толкова за българския народ. Питам тогава: кое е онова,

на което трябва да вярвате? Не че сега ще научите това нещо, но всеки човек има едно правило в себе си. Природата е вложила това правило в него, да знае на какво в себе си да разчита. И всичко трябва да е насочено към това правило, то да се прояви. А относно въпроса как трябва да се живее, това всеки го знае.

Един художник рисувал портрет на един американски милиардер. Като го нарисувал, той го запитал: „Какво трябва да направи човек, за да стане милиардер като вас?“. Милиардерът му отговорил: „Ако човек получава седмично по 10 долара, 2 долара от тях непременно трябва да отдели настрани. Ако започне да получава по 20 долара седмично, тогава той ще трябва да отделя по 4 долара всяка седмица. Като дойде до положението да получава по 120 долара седмично, тогава ще отделя по 40 долара на седмица. Така ще забогатее“. Авторът, който дава този пример, според мене трябва да е скрил нещо. Въпрос е дали милиардерът така е забогатял. Един математик решил да изчисли каква сума ще се получи, ако са влагани в една банка по 25 стотинки от времето на Христа до наше време – значи за две хиляди години, като взел предвид и сложните лихви, които се падат върху парите. Като направил изчисленията, той намерил, че тия 25 стотинки в продължение на две хиляди години са се превърнали в такава грамадна сума, че дори нашата Земя да беше цялата от злато, надали би могло с него да се изплати тази сума. Този математик отишъл още по-далеч. Той казал: „Ако всяка минута в банката пада по една такава Земя като нашата, но направена от злато, то едва в продължение на девет години ще се изплати тази сума, на която са възлезли 25-те стотинки, внасяни в банката от времето на Христа до наше време“. Това е вярно по отношение на богатството на човека. Богатството на човека зависи от неговия ум. Човек, който няма богат ум, нито богато сърце, той никога не може да бъде богат. Всички хора са богати по ум и по сърце, но не употребяват своето богатство. Със своя ум и със

своето сърце човек може да развали своето щастие. Само с една дума ти можеш да затвориш своя път и само с една дума можеш да отвориш своя път. Само с един поглед ти можеш да отвориш пътя си и само с един поглед можеш да затвориш пътя си. Не знаете ли, че ако кажете на някой човек една дума не намясто, той не може и в двайсет години да я забрави?

Питам: как ще се възпитаме ние, как ще се възпитат хората? На първо място, човешкото сърце трябва да се освободи от всички непотребни човешки желания. На второ място, човешкият ум трябва да се освободи от всички непотребни човешки мисли. Човек трябва да остане да функционира само с ония Божествени мисли и желания, с които се е родил, а без ония човешки мисли и желания, които са се натрапили отпосле. Онези от вас, които искат да разбират живота, така трябва да го разбират – друго разрешение няма. Вие можете да четете колкото автори искате, пък и аз съм чел разни учени и философи, но досега нито един от тях не е дал правилно разрешение на сегашната криза, която съществува в света. Както се е родил този свят, така и ще умре. Този свят е непоправим, този порядък в света е непоправим, нищо повече. Могат да въведат в този свят каквато искат система, да му проповядват каквото искат учение, да му създадат каквато искат религия, но сегашният свят е непоправим, сегашният ред на нещата е непоправим, нищо повече. Така седи въпросът. Това е един кораб, на който вие сте се качили, и сега ще се молите на Бога да излезете благополучно на брега. Ако можете да излезете благополучно на брега, после ще се пазите кракът ви втори път да не стъпва на този кораб. Ако ще се качите на един модерен параход, тогава разбирам.

Казвате: „Ама ние трябва да вярваме“. В какво трябва да вярвате? Това, което хората са направили, в него ли трябва да вярвате? В съвременните аероплани ли трябва да вярвате? Че утре тези аероплани ще започнат да снасят своите яйца, големи по 25 килограма. Като

избухнат тия яйца, като се излюпят, сума хора ще изпоядат. Ние сме изопачили нещата в тяхното значение. И при съвременното възпитание на човешкия ум пак има неща, които са изопачени. Например хората говорят за усет на ума, но не могат точно да го определят. Какъв усет има човешкият ум? За да се произведе усет, трябва да се тури на ръката поне една трета от тежестта на един предмет. За да се произведе втори усет, трябва да се постави на ръката две трети от тежестта на дадения предмет. За да се произведе трети усет, трябва да се постави на ръката три трети от тежестта на предмета. И ако така се увеличава тежестта на този предмет върху ръката, най-после ще се дойде до положение, когато ръката на човека съвършено ще отмалее и той няма да усеща почти никаква тежест. Сега да разберем закона. Какво означава една тежест? Когато имате една трудна задача, това е една тежест във вашия ум. Да кажем, че сте се справили с тази мъчнотия. След това, при втората мъчнотия, вие трябва да прибавите още една трета от тежестта на мъчнотията, която сте имали по-напред. Ако при първото разрешение на задачата сте имали десет мъчнотии, при второто разрешение ще имате дванайсет мъчнотии, с които трябва да се справите. При третото разрешение на задачата мъчнотиите ще се увеличат.

Законът е верен във всяко отношение. Едно малко дете отначало се храни само с мляко. Колкото повече расте това дете, съобразно с порастването му се увеличават и разноските. Пропорционално на неговото растене се увеличават и разноските около него, увеличават се и мъчнотиите. Мъчнотиите, които ние срещаме в живота си, зависят от нашето растене. Колкото повече растем, толкова и мъчнотиите се увеличават. Например една мома се оженва за един момък и този момък си прави илюзии, че тя ще го обича винаги. Понеже тази любов не е един прогресиращ процес, момъкът трябва да знае, че тя постепенно ще се измени, ще се

намали. Аз казвам на този момък, че след една-две или най-много три години тази любов ще се намали с една трета от първоначалната. След още три години тази любов ще се намали с още една трета, докато най-после нищо не остане от нея. И този човек ще се чуди какво стана с любовта, която е причината вече да я няма. Този мъж ни най-малко няма предвид, че жената има в себе си способности, чувства, желания, на които тя трябва да даде ход да се проявят, да се развият. Той мисли само за себе си, без да подозира, че тя не е създадена само за да му готви. Тъй не влиза в положението ѝ. Нищо не ѝ плаща, а само изисква от нея. Той ѝ казва: „Моята женица". Така я залъгва с това-онова, докато един ден тя каже: „Не мога повече да се залъгвам".

Ако хората вървят в този път, те ще заприличат на онзи руски княз, който се оженил за една бедна, но благородна рускиня, която мислила, че той е богат. Като се оженили, на първия ден князът казал: „Ну, поцелуемся!". Така те се целували два-три дни, но най-после жената огладняла. Казала му: „Хляб ми се яде, гладна съм". Той ѝ отговорил: „Ну, поцелуемся!". Поцелуемся, но целувките без хляб не са приятни. Наистина, ако се разгледат целувките, тъй както са в природата, в тях има нещо мощно, нещо силно. С всяка целувка, която майката дава на детето си, тя влага в него сила, живот. Животът на детето зависи от целувките, които майката му е дала. Колкото повече една майка е целувала детето си, толкова повече живот е внесла тя в него. Аз не съм за това другите хора да целуват децата. То може да става в много редки случаи. Ако аз бих имал дете, не бих позволявал другите хора да го целуват. От целувките на майката зависи животът, който е вложен в детето. Аз говоря за онази майка, която е намясто, а не за майката, която съжалява, че е родила това дете. Аз говоря за онази майка, която, като погледне детето си, радва му се, защото между нея и детето има тясна връзка. И тогава животът на това дете се увеличава от целувките на майката. Целувката

не е нещо празно. Целувката на един момък непременно трябва да предаде нещо на момата. Ако момъкът не може да предаде живот на момата, по-добре да не я целува. Казано е, че трябва да се целуваме. Може да се целуват хората, но само ако тяхната целувка предава нещо. Живот трябва да предава целувката. Казано е при това: „Даром си взел, даром ще дадеш". Ако не можеш нищо да дадеш, тогава нито ще искаш тебе да те целуват, нито ти ще целуваш, нищо повече. Аз не говоря за онази традиционна целувка, каквато има в Русия. Там, като се срещнат, особено на Възкресение, на Великден, всички се целуват. С това те искат да покажат, че и богати, и сиромаси, и учени, и прости са равни помежду си. Но това равенство трае само един ден, на другия ден няма никакво равенство. Щом това става по традиция, по навик, въпросът седи малко по-другояче.

„Господната година." Това са най-благоприятните условия, при които човешката душа може да расте и да се развива. Вие трябва да знаете, че всички обществени, всички социални, всички общочовешки задачи, които съществуват в света, до известна степен зависят от онези задачи, които ние разрешаваме в себе си, понеже цялото човечество, това са разумни души, свързани в едно цяло. И тогава казваме, че целокупният живот на цялото човечество зависи от развитието на всички души. Ние казваме, че един ден човечество ще се поправи. Когато великото съзнание, когато тази светлина проникне в умовете на всички, тогава хората от цялото човечество ще се разберат помежду си, ще се поправят. Същият закон се отнася и до народите. Тогава техните чувства и способности ще назреят и хората няма да имат нужда да се убеждават дали някой говори право, или не. Аз няма какво да ви убеждавам дали говоря право, или не. Всички вие трябва да чувствате това. Само като ви погледна, аз вече зная дали вие ме слушате и как ме слушате. В дадения случай аз говоря по съвсем други съображения, различни от тези, които вие предполагате.

Казвате: „Трябва да се говори“. Да, понякога човек трябва да говори. Той е като един извор, който извира от планината, и трябва да има място, откъдето да мине. Той може или да заобиколи, или да върви направо, а може и да прави много извивки. Най-после той трябва да се върне пак в морето. Ако този извор не извира, той ще се подпуши и ще образува голямо езеро, а така ще се създадат големи злини на хората. Естественият път е всеки човек да говори. В света има едно положение, което не е естествено. Знаете ли кое положение не е естествено? Това е положението на пороите. Има някои долини, които са обрасли с трева, и като минат пороите през тях, образува се голяма кал. След няколко часа всичко това изсъхва. Такова нещо са пороите. Но от такова говорене вие трябва да се пазите. Всички трябва да дойдете до естественото положение, дето се развиват човешките чувства. Човешкият ум трябва да дойде на помощ. В какво отношение трябва да дойде на помощ? Ако във вашия ум има трезви мисли, вие винаги ще можете да се съедините с разумните хора. Мога да ви приведа ред примери за това. Съществуват даже и статистики по този въпрос. При един знаменит учител по музика идвали много ученици, които били готови да му заплатят скъпо, но той не приемал всички. Обаче случвало се да дойде някой беден ученик, който искал да учи музика, и като го поглеждал, учителят веднага разпознавал има ли нещо в този ученик, или няма. Ако намирал, че в този ученик има някаква дарба вложена, той сам му казвал: „Елате при мене, аз ще ви уча без пари“. Защо знаменитият учител преподава без пари на бедния ученик? В дадения случай в този ученик ще мине музикалността на учителя и в това той ще се удовлетвори. А онези посредствени ученици, които му плащат, за него те са материална работа. От тях учителят нищо не печели, той губи от тях. От даровития ученик учителят печели.

Добре е да срещнеш в света един даровит или един гениален, или един добър човек, да придобиеш нещо от

него. Добре е да срещнеш и силен човек в света. Кой човек е силен? Който може да ти предаде сила, а не който може да те уплаши. Този, който може да ти предаде малко сила, е благословение за тебе и ти трябва да благодариш за това. Хубаво е понякога да срещнеш и здрав човек, защото той ще ти предаде от своето здраве. Добре е да срещнеш и човек, който разполага с истинското знание в себе си, защото ще ти предаде от своето знание, но същевременно и ти не трябва да бъдеш от посредствените ученици, да очакваш да ти дават, да мислиш, че си сиромах. Едно трябва да знаете, аз сега ще ви го кажа: природата няма благоволение към слабите. Искам да ме разберете право. Под „слаб човек" аз разбирам онзи, който има непреривен копнеж, непреривен стремеж в своята душа да се домогне до реалното в живота, до истинското в живота, не да го завладее, но да има един постоянен копнеж да се развива и да расте. Вследствие на това този човек минава за слаб.

Вземете например гениалните хора – те са като деца. Срещате един обикновен професор и гледате, че се е надигнал, навъсил се е, като че иска да каже: „Знаете ли какво знание имам аз?". Срещате един гениален човек и той се държи като дете, което нищо не знае, обаче главата му работи – дето и да го пипнете, всичко знае. Ако го питате за музиката, не само че знае да отговори, но може да вземе един инструмент и веднага да засвири. Ако го питате за рисуването, той не само че може да говори за това изкуство, но веднага взема четката и ви показва как трябва да се рисува. Хората, които имат много дарби, те са най-малко претенциозни, но онези, които са малко даровити, те са много претенциозни, те постоянно имат нужда да ги насърчават. Аз бих желал всички да сте даровити и да нямате нужда да ви насърчават, отколкото да не сте даровити и да ви насърчават. Каква полза имаш от насърчението? Даровит човек трябва да бъдеш! Някой от вас ще каже: „Така хората ще се обезсърчат". Нека им се каже истината, че да не се заблуждават. Човек трябва да работи върху онези дарби,

които природата е вложила в него. Той не трябва да дава своите дарби под наем и да очаква после да го насърчават. Хубаво е насърчението, аз не го отричам, но човек трябва да се основава на Божественото, което е вложено в него, защото в Божественото е свободата му. Хубаво е да ви насърчават, но то е до време. Днес баща ви ви насърчава, майка ви ви насърчава, но утре баща ви ще умре, майка ви ще умре, кой ще остане тогава да ви насърчава? На какво ще разчитате тогава?

При установения порядък на нещата ти трябва да имаш една майка, която никога не умира, ти трябва да имаш един баща, който никога не умира. Кой е този ваш баща и коя е тази ваша майка? Господ е вашият Баща, Който никога не умира. Ами майка ви коя е? Това е Духът, който никога не умира. Майката и бащата никога не умират в новия порядък на живота. Вие трябва да знаете, че имате един баща, който никога не умира, и една майка, която никога не умира, няма какво повече да философствате. В това отношение аз зная повече от всичките философи. Те не знаят даже една трета от това, което аз зная. Един от големите философи се беше изправил един ден пред мене и ми каза: „Ти разбираш ли нещо?". – „Дошъл съм на Земята да разбера нещо." – „Ти знаеш ли какъв е смисълът на живота на Земята?" – „Не го зная още, нищо не мога да ти кажа по това. Ами ти поне знаеш ли го?" – „Човек трябва да знае, това е според мене смисълът на живота." Казах на този философ: „Сега ще се пошегувам малко с тебе". – „Но аз искам сериозно да ми говориш." – „Добре, слушай тогава. Един ден аз се срещнах с един голям философ и поисках от него да ми обясни смисъла на живота. Той ми каза: „Аз обикалям Вселената. Сега съм тръгнал да обикалям света и колко време ще седя на Земята, не зная, но ще обиколя света". – „Ама ти с ума си ли си?" – „Дали съм с ума си, не зная, но един ден, като се върна от тази обиколка, тогава ще ти кажа какъв е смисълът на живота."

Казах още на философа, който беше пред мене: „Вътрешния смисъл на живота нито ти можеш да го разрешиш, нито аз мога да го разреша". – „Как тъй? Аз ще го разреша!" – „Ще го разрешиш ти с двата метра под земята." – „Как така?" – „Да, най-много след 120 години ти ще го разрешиш с тези два метра." Казвам: прав е този човек, трябват знания. Той си има своите разбирания. – „Ама това са отвлечени работи." – „Кажи ми кои работи не са отвлечени!" Ти пипаш нещо и казваш, че то е реално. Реално ли е наистина? То е извън тебе. Според мене реално е само онова нещо, на което аз всякога съм господар и което не може да изчезне от ръцете ми. Това, което може всякога да се яви и да изчезне, то не е реално. Ти през нощта сънуваш, че си богат, но ставаш на сутринта и нямаш никакво богатство. Сънуваш, че имаш вол, но ставаш на сутринта и никакъв вол нямаш. В действителния живот е същото. Ти имаш стотици хиляди левове, но нещо се случва и ги изгубваш. Учен човек си, но нещо те удря по главата и изгубваш знанието си. Де е реалното тогава?

Ние живеем в света на постоянните промени, а казваме като сегашните учени, че като умре човек, всичко с него се свършва. Няма какво да се говори по това. Че всичко се свършва, това си е на мястото. Не е лошо, че се свършват някои неща. Но с какво трябва да се свърши? Добре е да се свърши с болестта, защото ще дойде здравето. Добре е да свърши с невежеството, защото ще дойде знанието. Добре е да се свърши със смъртта, защото ще дойде животът. Като изгубиш живота си, ще дойде смъртта. В живота изобщо няма никакво свършване на нещата. Някой идва при мене и ми казва, че искал да умре, нямало какво да го плашат с дяволи, които мушкат с вили в отвъдното. – „Това са бабини деветини, аз съм човек образован, не мога да вярвам в тези неща." – „Не, аз няма да ти говоря за тези неща, но има друго, което е по-опасно, и то седи в следното: когато човек умре, съзнанието му да не може да се отдели от тялото. Това

е най-страшното състояние, което човек може да изживее. Ако лесно може да излезе от тялото си, както и да е, но ако не може да излезе, тогава е страшно. Тогава човек става свидетел на целия процес на изгниване на тялото си. Частица по частица то се разлага и гние, а той не може да се освободи." – „Чакай, не говори така. Възможно ли е това? Че то било страшна работа!"

В това отношение аз съм за реални неща. Има една реалност, която не се меси в ежедневния живот на човека, нито във външния живот на природата. Външният живот си върви независимо от всичко друго. Ти не можеш да поправиш този живот. Ти не можеш да поправиш или да измениш климата на Земята. Земята сега е наклонена на 23 градуса и ние не можем да изменим това нейно положение, не сме дошли още дотам. Ако бихме могли да издигнем земната ос на 90 градуса, ние бихме създали най-големия катаклизъм, който някога е ставал. Ако можехме да издигнем оста на Земята от тези 23 градуса отклонение само с 3 до 10 градуса, то Северният полюс би приел 4 – 5 пъти повече топлина, отколкото има в днешното си положение. Всичкият лед тогава би се разтопил и би се превърнал на вода. Толкова много лед има на Северния полюс, че ако се разтопи, цяла Европа би се покрила с вода на височина около две-три хиляди метра. Не е лесна работа това. Сега всички говорят, че злато е нужно на света. Ако златото на Земята можеше да се увеличи, би станала друга криза в света. Недоимъкът на храна е нещо лошо, но и изобилието на храна пак е лошо, защото се обезценява трудът на хората, както се обезценява и самата храна, тя не може да се пласира. При изобилието на храна има едно свръхпроизводство, тогава не се знае какво да се прави.

Животът е поставен на чисто материална основа, но той не е само материя, както днес го схващат. Три свята има, в които човек може да живее. Ако е въпрос само да уредим своя физически живот, това е немислимо. Днес на Земята има повече население, отколкото

трябва да бъде, за да могат хората да живеят щастливо. Като възражение на това се цитира стихът от Библията: „Множете се и се размножавайте!“. На нас ни трябва да се размножават не глупавите и лошите хора, а да се размножават добрите хора. Повече разумни хора ни трябват на нас, добри хора ни трябват, гениални хора ни трябват – те да се размножават! Защо са ни обикновени хора в света? Добрите, разумните, гениалните хора, като дойдат, те ще оправят света, а обикновените хора са малки деца, които искат само да ядат и да пият. Казвате: „Трябва да има повече деца“. Защо трябва да се раждат повече деца? Повечето деца били благословение. Ако ти си земеделец, който има само един декар земя, но трябва да гледаш десет деца – пет дъщери и петима сина, какво ще правиш? Или ако разполагаш само с хиляда лева на месец, а имаш десет деца, как ще ги облечеш, как ще ги нахраниш? Тези деца ще ти изядат ушите! Как може да се справиш в тия трудни икономически условия?

Казват, че трябва да има една трезва философия при съвременното възпитание на човечеството. Но сега всички искат да се задомяват и не мислят за последствията. Съществува едно задомяване в природата, за което съм и аз. Има го положението в природата, според което майката трябва да ражда, но има и един определен закон колко деца трябва да роди една майка. Ще кажете, че рибата хвърля по 300 – 400 хиляди яйца във водата. Питам: мислите ли, че това е закон на природата? Това е закон на насилието, нищо повече. Там, дето условията на живота се влошават, и раждаемостта се увеличава. Това става, за да се балансират условията в живота, но щом се балансират, веднага се възстановява естественият ред на нещата. Природата се грижи за своето равновесие. При сегашните условия мъжете се избиват много повече, отколкото жените, вследствие на което жените са много повече от мъжете. По причина на това нарушение на равновесието някъде в държавите, например в Германия, е прокаран закон, според който на един

мъж да се дават по няколко жени, докато се възстанови това равновесие. Обаче с това ще се наруши Божественият ред на нещата, ще се явят известни пертурбации*. Ако в света имаше толкова мъже, колкото и жени, не би имало разврат или много малко разврат би имало. Ако мъжете са повече на брой, има разврат и ако жените са повече на брой, пак има разврат. Това показва статистиката навсякъде. Статистиката от Гражданската война в Америка показа, че там имаше в това време повече от 500 хиляди моми, които останаха неженени. Те искаха да се оженят, но нямаха възможност. За тях нямаше другари, много мъже бяха избити във войната.

Ако хората живеят с този подтик, че всяка жена трябва да има деца, какво би се родило? И след това ще търсят причините за социалните злини. Причините са в онази вътрешна анормалност, че след като направят известни погрешки, хората не искат да ги изправят. Ще кажат, че природата е създала нещата така. Природата е направила нещата много добре, но ние сме нарушили нейния порядък, вследствие на което се явяват социалните злини, които сега съществуват в света. Сегашните хора няма да разрешат този въпрос. Трябва да дойдат учители, свещеници, държавници, майки и бащи, разумни и добри хора, които да оправят света. Само така светът може да се оправи, а иначе, с писаните закони, няма да се оправи. Сега защо ви говоря така? Защото вие трябва да имате търпение. Този ред на нещата ще го търпите. Срещате един сиромах, втори, трети, къса ви се сърцето, но не можете да помогнете. Разправя Толстой какво изпитал, когато в 1897 година ходил из Русия да раздава по селата пари, храна, дрехи на бедните. Като обиколил много села, той изпитал едно особено чувство, вследствие на което му се отщяло по-нататък да посещава бедните. Навсякъде виждал една голяма индиферент-

* пертурбации (лат.) Смущения, нарушения в установения ред или ход на нещата.

ност, навсякъде бедните само искали. Като знаел, че те са умиращи от глад хора, осъждал се за това свое нежелание да върши по-нататък тази работа. Между другото, той описва една опитност, за която други хора му разправили. В едно село имало едно бедно семейство, петчленно – майка, баща и три деца, които умирали от глад. Най-малкото дете казало на родителите си: „Не се безпокойте, утре или вдругиден ще ни дойде помощ". – „Отде ще ни дойде тази помощ? Не виждаш ли, зимно време е, навсякъде са затворени пътищата, никакви съобщения няма. Как можем да се надяваме на някаква помощ?" Отвън имало наистина голяма виелица, снежна буря. Обаче на другата вечер, за учудване на родителите, на вратата похлопал някой. Какво се оказало? Един петербургски богаташ, като ходил от село на село, също както правил Толстой, да раздава на бедните пари и храна, попаднал в тази виелица, бил сам насред бурята и рискувал да загине. Като видял отдалеч малката светлинка на къщата, той се отправил към нея с надежда да се спаси. Отворили му, той влязъл вътре и видял, че цялото семейство било изпосталяло, измършавяло от глад. Веднага им дал пари и храна и така успял да продължи живота им. Цялото семейство се съвзело, но най-малкото дете, което предсказало, че ще бъдат спасени, трябвало след няколко дена да си замине за другия свят.

Докато хората ни говорят за този свят, работите ни добре вървят, но като започнат да ни говорят за онзи свят, че е красив, че е хубав, те като че ли с нож ни прерязват. – „Не ни се харесва да слушаме за онзи свят." – „Защо?" – „Защото този свят го разбираме, а онзи свят не го разбираме." Аз не съм виждал нито един човек да умира радостен. Малко изключения има в това отношение. Има нещо неразбрано за човека, като му се говори за онзи свят. Затова казвам: по-добре не умирайте. Не че онзи свят е лош, но докато минеш през тези митници на смъртта, през тези бирници, които ще те оберат, да те пази Господ! Те така ще те оберат, че нищо няма да остане в

куфарите ти. Те ще те изпратят в онзи свят гол-голеничък. Затова, като се страхувате от тия бирници, прави сте. Бирниците на онзи свят са като тия на Земята. Като попаднеш между тях, ще видиш и ще патиш – те са изпълнители на закона. Но и с тях има начин за справяне. В Стария завет се казва, че когато Илия се оплакал на Господа от бирниците на онзи свят, Господ му изпратил една огнена колесница, с която той се вдигнал на небето. Илия оставил на земята само кожуха си. Той минал в онзи свят благополучно, избавил се от бирниците. И втори случай има, при който е минал някой през бирниците, без да му вземат нещо, това е случаят с Христос. Те го хванаха, държаха го три дена в митницата, но после, като дойде възкресението, Христос се освободи от тях незасегнат. За другите, за обикновените хора, обаче има голямо секвестиране, те трябва да минат през всички митници, за да си платят данъка.

„Благоприятната Господна година." Това е онази философия на живота, според която е възможно безсмъртието, но не физическото безсмъртие. Човек трябва да се убеди, че е господар на своята съдба. За да стане господар, той трябва да бъде чист в своите мисли и желания, да стане едно с Бога. Всеки ден, като ставаш, ти трябва да знаеш, че има Господ, трябва да чуваш тихия глас на Баща си, Който ти говори, и това трябва да ти е приятно. Човек мисли, че като влиза в другия свят, няма защо да работи. Не, тогава именно има смисъл да работиш, като чуваш гласа на Баща си, Който ти казва: „Много добре работиш, синко". Приятно е да чуваш и гласа на майка си, гласа на своите братя и сестри, които ти казват, че лесно се работи на Земята. Но да останеш сам на този остров, Земята, майка ти да не ти пише, баща ти да не ти пише, братята и сестрите ти да не ти пишат, тогава ще видиш колко е тежък животът на Земята. Докато майка ти ти пише, докато баща ти ти пише, докато сестра ти и брат ти ти пишат, лесно е. Има начин, по който вие можете да получавате писма от близките

си. Вашата погрешка седи в това, че докато сте на този свят, не обичате често да пишете писма на вашите близки, скържави* сте много. Вие сте толкова заети, че не ви остава време да пишете. И когато трябва да напишете писма до онзи свят, извинявате се, че нямате време. Някой казва: „Нямам време, даже пет минути не ми остават свободни, за да се помоля на Бога". Друг един, и той нямал време да се моли, но като го прибрали веднъж в участъка и го държали там половин час, през всичкото време се молил. Значи, тогава намерил време да се моли!

Няма по-красиво, по-възвишено нещо от това човек да има общение с онзи възвишен свят, да чуе тихия глас на Баща си, не тихия, но музикалния глас на Баща си. И като му проговори веднъж този глас, да му светне в ума и в съзнанието. Тогава човек ще отиде на работа в света. Желая на всички ви да чуете този глас на вашия Баща. Не да търсите някой посредник, който да отиде вместо вас да ви извинява за погрешките ви. Не, вие сами ще си напишете писмото. Казвате: „Толкова време сме се молили на Бога, толкова време сме живели за Него!". Напишете едно писмо от три думи, които да бъдат като три семенца. Посадете тези семенца, та след няколко години да дадат своите добри плодове. Вие сега пишете по сто думи. Не, само три думи напишете, но да са намясто.

Една млада мома вървяла подир един богат момък. Той, като не намирал смисъл в живота, бил взел решение да се самоубие, затова отивал към реката, там да се удави. Докато момъкът се готвел да се хвърли във водата, момата го настигнала, приближила се до него и тихо пошепнала в ухото му една дума. Той веднага се усмихнал, погледнал я и се отказал от намерението да се дави. Коя дума му казала момата? Която и да е била тази дума, тя била в състояние да произведе в душата на момъка такъв обрат, какъвто нито една от книгите на най-видните философи не би могла да произведе. Тази

* скържави *остар., диал.* Стиснати, скъперници.

една дума от устата на младата мома произвела в душата на момъка цял преврат, след което той казал: „Разбирам сега смисъла на живота, има защо да се живее!“. Това е убеждение! Онова, което произвежда у вас една вътрешна промяна, което ви дава един вътрешен импулс, то е Божественото, на което всякога трябва да уповавате. Само на Божественото у вас, което ви дава подтик, вие трябва да уповавате всякога. И другите неща са хубави, но Божественото е семето, Божественото е силата, Божественото е щастието на човешкия живот. Върху Божественото почива здравето и щастието на човешкия живот – от единия до другия край на живота. Това е благоприятната Господна година.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

17 март 1935 г., София, Изгрев

Каквото вържете на земята

Каквото вържете на земята, вързано ще бъде на небето.

Отче наш
Грее Слънцето
Част от 18. глава на Евангелието от Матея
Духът Божи

„Каквото вържете на земята, вързано ще бъде на небето.“ Това е иносказание.

Едно време вълкът и лисицата се сдружили и като били приятели, пътували заедно из гората. Вълкът намерил едно агне и казал на лисицата: „По братски ще си разделим това агне“. Като по-опитен, той раздрал агнето. И като по-умен, започнал да го дели. Извадил белия дроб, сърцето, черния дроб, след което казал на лисицата: „Понеже ти си по-деликатна, на тебе ще дам вътрешността, а понеже аз се занимавам с външните работи, ще взема цялото агне, външността му“. – „Право ли отсъждаш?“ – „Ако не вярваш, можем да дадем това дело да се разгледа от човека.“ Най-после избрали човека, да реши той делото, да се произнесе като съдия. Занесли агнето при него. – „Какво има, де намерихте това агне?“ Вълкът казал: „Намерихме го в гората. Аз се потрудих, раздрах го, извадих вътрешността му и я дадох на лисицата, моята приятелка, но изглежда, тя е недоволна от дележа“. Съдията им казал: „Агнето не е раздрано правилно, нито е заклано както трябва, има една опасност за живота ви“. Обърнал се към вълка и му казал: „Ако ти ядеш от това агне, има опасност да се разболееш“. Същото казал и на лисицата. Тогава вълкът и лисицата попитали съдията: „Как мислите, какво трябва да правим?“. – „Ще почакате един-два часа. Аз имам тук една слугиня. Като зная, че лисицата е много деликатна, ще

накарам слугинята си да ѝ направи една кокошка. Също и за вълка ще я накарам да направи едно агне. Аз пък ще задържа вашето агне, ще се опитам да го съживя наново." Човекът отишъл при слугинята и ѝ казал да направи една кокошка от тесто и едно агне от тесто. След няколко часа лисицата получила тестената кокошка, заситила се с нея; и вълкът получил тестеното агне, заситил се с него. След това те тръгнали пак да пътуват. Започнали да се питат един друг: „Как ти се видя вкусът на това нещо?". – „Беше малко особено, не приличаше на това, което сме яли друг път. Видя ми се и малко меко." – „А как ли ще съживи съдията агнето?" – „Кой го знае? Но ние, като намерим втори път агне, ще знаем вече как да го заколим и как да го разделим." Сега аз оставям вие да си направите своите заключения.

„Каквото вържете на земята." Това значи, че всеки човек връзва по нещо на земята. Всеки човек има нещо в ума си – мисли той. И работите на човека в живота са успешни дотолкова, доколкото той знае как да връзва. Ако имаш две малки въжета, които не достигат до дъното на кладенеца, ти не можеш да извадиш с тях вода, но ако знаеш как да направиш възел, да ги завържеш едно за друго, да си направиш по-дълго въже, ще можеш да извадиш вода от кладенеца. Но трябва да знаеш да връзваш. Също така, ако не знаеш как да направиш възел, как да завържеш тези две въжета, ти, ако се намираш на дъното на кладенеца, не ще можеш да се покатериш, не ще можеш да излезеш навън и ще пострадаш. Казвам: право е, човек трябва да знае да връзва. Има едно еднообразие в мисленето, но човек трябва да знае, да разбира законите на новия начин на мислене. Има един нов начин на мислене. Всички хора искат да бъдат щастливи, но като търсят щастието, навсякъде намират нещастие. Всички сегашни хора са нещастни: и религиозните, и богатите, и учените. Навсякъде все нещастни хора срещате. Учените казват: „Без наука светът не може да се спаси". А като имат наука, казват: „Тази работа само с наука не

върви“. Имало нещо, което не достигало, така казват учените хора. Религиозните пък казват, че без религия не може. И тези хора, които са в религията, и в тях куца нещо, и на тях не достига нещо.

Казват сега, че Христос е спасил света. И като го е спасил, пак липсва нещо на света. Други казват, че като дойде Христос втори път, тогава ще спаси света. Но той дойде веднъж, светът трябваше вече да е уреден. Представете си, че при една съвременна мома отива жених да я иска, но не му я дават. Мислите ли, че ако отиде втори път момъкът, тогава ще му я дадат? Представете си, че тази мома има десет души кандидати, вие сте десетият кандидат. Каква е вероятността вие да вземете момата? Като ви говоря, разглеждайте нещата в преносен, не в буквален смисъл. Този закон има отношение и към всяка ваша мисъл, към всяко ваше чувство; законът работи по същия начин и там. Представете си, че имате желание да постигнете нещо, но за това нещо има още хиляда души кандидати. В дадения момент каква вероятност има да постигнете вашето желание? Ето, вземете например и политическия живот: кабинетът пада, има нужда от нов министър-председател. Представете си, че сто души дават кандидатурата си за този пост. Каква вероятност има за всекиго едного да бъде избран за министър-председател? Само един от тях може да бъде избран, а останалите деветдесет и девет какво ще правят? Според новата философия на живота не трябва да поставяш в себе си мисълта, че си роден да бъдеш министър-председател. Преди всичко, това е най-последната служба, която можеш да вземеш. Този въпрос аз мога да ви го обясня така, че всички бихте ме разбрали, но същевременно и всички бихте се обидили. Аз мога да ви обясня истината така, че всички ще бъдете доволни, но има нещо, което ме задържа – всички ще ви обидя. За да не ви обидя, ще оставя истината необяснена. Ако ви я обясня, ще я разберете, но и ще се обидите. И тогава вашата обида ще се върне върху мене. А така, като не я

обяснявам, ще си кажете: „Какво ли искаше да каже той?“. Засега оставете този въпрос.

Аз ще вдигна малко само единия край на завесата. Казвате: „Как така ще ни обидиш?“. Представете си, че вашата ръка е смазана, а трябва да дойдат сто души да се ръкуват с вас, един по един да ви стискат ръката. Какво ще бъде вашето положение? И всеки ще иска в това ръкуване да ви покаже, че ви обича. Преди няколко дена дойде при мене един млад момък, който така ми стисна ръката, че тя просто изпращя. Ако бях млада мома, щях да се съблазня от това стискане на ръката, да си кажа: „Много ме обича този човек“, но понеже не съм, погледнах го и казах в ума си: „По-малко стискай ръката ми“. С това стискане на ръката той искаше да каже: „Аз съм от тези хора, на които каквото и да поискаш, ще го направят. Но каквото и аз поискам от тебе, ти трябва да го направиш. Аз съм особен характер“. Ако сега аз по същия начин се ръкувам с вас, като стисна болната ви ръка, вие ще кажете: „Стиска ли се болна ръка така?“. Мнението ви за мене ще бъде лошо. Аз трябва да се откажа от своето удоволствие. Ще поискам извинение и ще ви кажа, че като оздравее ръката ви, тогава ще се ръкувам с вас. Тъй щото сега вдигам малко само крайчеца на завесата. Защо? Защото ще ви обидя. Ако ви стисна болната ръка, ще кажете, че това е диващина.

Има известни състояния, при които ние трябва да проявим деликатност към човешката душа. Има известни състояния в човешкия живот, които са толкова деликатни, че ако ние не ги схванем, ще причиним болка на човека. Дойде някой при тебе, стисне болната ти ръка, каже ти: „Искам да ти кажа истината. А именно че те обичам“. – „Днес ли намери да ми кажеш истината, на болната ми ръка да причиниш болка? Като оздравее ръката ми, тогава ми я казвай. Сега, докато ръката ми е болна, по-добре е да се откажеш.“ Та понякога вие трябва да се откажете от своето желание да се ръкувате така сърдечно. Кога? Когато ръцете на хората са болни. Кога-

то ръката ми оздравее, тогава можеш да ме стискаш колкото искаш. Това значи да вършиш правилно нещата. И после, като разглеждаме нещата, ние не трябва да изхождаме само от нашето гледище. Както в миналото са разглеждани нещата, така и съвременният културен свят ги разглежда – само от своето гледище, вследствие на което хората мислят, че светът е дотолкова добър, доколкото те се ползват от него. Това е така, право е, но всички хора щастливи ли са? Всички растения щастливи ли са? Всички животни щастливи ли са? За да бъде щастлив човек, в неговия живот трябва да дойдат много съчетания да работят заедно. Най-първо, Земята трябва да се осветява правилно. Тя трябва да има един правилен наклон към Слънцето, че да може то правилно да я осветява, да я огрява. След това теченията на ветровете трябва да бъдат правилни, теченията на реките трябва да бъдат правилни, растенията трябва да растат правилно и да дават изобилно от своите плодове. Най-после ще дойдем до хората – и те трябва да се развиват правилно, да направят поне нещо малко в тази обща работа.

Да допуснем, че един човек е болен. Какво има да му проповядвате? Най-първо, вие трябва да го излекувате, отдалеч още да го подемете. Болните хора лесно могат да оздравеят, в един миг могат да оздравеят. Но ние само един пример имаме в живота за болни, които са оздравели в един миг. Някъде в Южна Америка, в една болница, в отделението за парализирани пациенти имало двама болни, които лежали там от цели двайсет години и не можели да се излекуват. По едно време в същия град, дето била тази болница, влязла една змия, един голям питон. Стражарите започнали да гонят питона, за да го убият, но той успял да се скрие в болницата, и то в това отделение, в тази стая, дето лежали двамата парализирани. Като видели змията, те толкова се изплашили, че забравили и болест, и всичко, и моментално се намерили вън от болницата. Вече проходили, те казали: „Слава богу, че

този питон влезе в стаята ни, защото така можахме да излезем вън“. Казвам: това, което лекарите за двайсет години не могли да направят, един питон го направил в един момент. Понякога вие искате да знаете каква служба изпълняват големите неприятности, големите нещастия в живота. Те лекуват парализираните хора. Всички страдания, това са външни методи, лечебни методи, които наместват нашите центрове и разрешават всички противоречия. След това иде вече един друг, един хубав живот.

Хубавият, добрият живот е в разбирателството. Ти не можеш да разбереш един човек, докато в ума си не държиш за него една права мисъл, или казано на човешки език, докато не го обичаш. При това, в обичта си, ти трябва да имаш желанието никак да не го ограничаваш. Тогава ти ще бъдеш готов всичко да направиш за него. Нашата любов трябва да бъде такава, каквато е любовта на Слънцето. Като изгрява, Слънцето има всичкото желание да ни услужи. През целия ден то дава, прониква, но то не казва: „Аз ви обичам“. За любовта си Слънцето не говори, но то изпраща всичките свои блага – топлината и светлината, и след това си заминава. Съвременните религиозни хора поддържат думите на Мойсей, който е казал да не се покланяме на онова слънце, което виждаме, защото това е заблуждение. Казваш: „Аз видях слънцето“. Никакво слънце не си видял! Това, което си видял, е един малък диск на небето. Но има едно друго слънце, което схващаш в себе си, и то е разумното слънце в живота. Разумното слънце, което носи живот, е онова Божественото слънце, което работи в нас. Значи, да не се покланяш на онова, което виждаш на небето, но да се поклониш на онова слънце, което работи в тебе.

„Каквото вържеш на земята, ще бъде вързано и на небето.“ Кое е онова, което, вържем ли го на земята, ще бъде вързано и на небето? Днес всички си задават този въпрос. И сега хората очакват да дойде спасението някъде отвън. Всички очакват да дойде Христос от небето.

Всички очакват да дойдат ангелите и светиите от небето. Вярно е това, така е, право е, но то е външната страна на въпроса. Ако можеше светът така да се спаси, ето, Христос нали дойде преди две хиляди години! Ако това вярую е право, защо Христос, като дойде преди две хиляди години, не спаси света? Преди две хиляди години евреите казваха, че ще дойде Месия да спаси света. Христос дойде, но светът си остана такъв, какъвто си беше. Не е така, има известна промяна. Във времето на Христа светът беше един, а сега е съвсем друг. Днес светът не е такъв, какъвто беше преди две хиляди години. Ние казваме: „Днес не сме такива, каквито бяхме едно време, не сме толкова лоши, по-добри сме днес". В бъдеще светът ще бъде по-добър, отколкото е днес. Едно време бяхме добри, без да сме проявявали своята доброта. Сега съзнанието на хората седи по-високо. Те осъзнават, че има нещо добро в тях, което трябва да проявят. Във всеки човек има нещо добро, но ние още не знаем ония методи, по които можем да проявим своята доброта.

Най-първо, ние трябва да си представим реалността такава, каквато е. Ако с ума си ти не можеш да схванеш Божествения план, няма да разбереш колко хубаво е създаден светът, колко хубаво е създадена Земята. Ако не можеш да схванеш какво е движението на Земята, ако не можеш да схванеш устройството на океаните, ако не можеш да схванеш течението на ветровете, както и на водите, ако не можеш да схванеш процеса на развитието на растенията и на животните, ако не можеш да схванеш процеса на образуване на съвременното общество, ако не можеш да схванеш развитието на обществения живот и процеса на създаването на фамилията, ако не можеш да схванеш съществуването на онези закони, които действат върху човешкото сърце, върху човешкия ум, и ако не можеш да схванеш законите, по които се образува и развива човешката мисъл, ти нищо не си разбрал от великия Божи план. Сега ти седиш и очакваш като някой рентиер наготово. Направил си една къща,

дал си я под наем, искаш да уредиш работите си. Казваш: „Чудно нещо, защо не се уреждат работите ми?“. Има стечение на известни изключителни обстоятелства. Къщата ти е много добра, много хубава, но като влезе в нея, ти си помисли, че си напълно осигурен, че всичките ти работи са наредени, а забрави да помислиш и за друго нещо – да определиш своите отношения към Първата Причина. Тези, които влязоха после да живеят в къщата ти, са добри хора, но пропаднаха. Какво ще правиш? Да ги изпъдиш, не може. Минават година-две, техните работи не се уреждат, даже повече се забъркват, а заедно с това и твоите работи се забъркват.

Вие може да се намерите в положението на онзи варненски адвокат, който в Европейската война спечелил 40 хиляди златни лева и си казал: „Каквото ще да става вече! Аз се осигурих, мога да живея свободно“. На другата вечер обаче той се споминал. Какво по-голямо противоречие от това? В такова противоречие често изпадате и вие. Преди всичко, вие не сте осигурени. Ако някой ви попита утре ще бъдете ли живи, вие не знаете. Казваш: „Аз не зная дали утре ще си замина, или няма да си замина“. Ти си един слуга, нает от господаря си само за един ден! Питат те: „За колко дена си нает?“. – „За един ден, за днес. Дали утре ще бъда нает, не зная.“ Друг е нает за един месец. Трети пък е нает за една година. Питам ви: знаете ли вие за колко време сте нает на Земята? Вие трябва да бъдете прозорливи. Турците казват: „Трябва да знаеш, трябва да вярваш“. На вяра на Земята не се живее. Законът на вярата подразбира съвсем друго нещо. На вяра се живее само с един разумен човек, а с един глупав човек на вяра не може да се живее. С разумните хора аз разговарям по един начин, а с другите, не че са глупави, но с тях аз разговарям по друг начин. В първите, в разумните хора, има човещина, а в другите има човешки егоизъм. Сега аз мога да ви обясня много работи, но като се обясняват нещата, те често пак остават необяснени. Хората са така запълнени, че човек често не знае как да

им говори. Ако от мое гледище засегна например въпроса за честността, какво нещо е човек да бъде честен, аз, без да искам, ще ви обидя. Ако ви обясня какъв трябва да бъде справедливият човек, аз ще обидя и себе си, и вас. Хората днес говорят за справедливостта, но за такава справедливост, каквато е на вълка и на лисицата. След като одрал кожата на агнето и го разделил, вълкът дал вътрешностите му на лисицата, а за себе си задържал цялото агне. После заговорили кой на какъв дял има право. Вълкът има право и лисицата има право, но какво е правото на агнето, не питат. Като запитали съдията кой от тях има право, той казал: „Оставете агнето на мене, аз ще се опитам да го съживя". В тази басня остава един неразрешен проблем. Казва се само, че съдията имал намерение да съживи агнето.

Наскоро четох във вестниците за един случай. Разхождат се двама индуси с лодка, а в това време ловци гонят една сърна. Ранена, тя се хвърля в лодката. Ловците тичат подир сърната, приближават се към лодката. Понеже индусите вярват в преселението на душите, единият от тях взел сърната под свое покровителство и казал на ловците: „Вие нямате право повече да преследвате сърната, в нея е преселена душата на моя баща. Вие го ранихте и повече нямате право да го преследвате". – „Как така? От толкова време я гоним!" – „Не, нямате право върху нея." – „Отиваме тогава при един английски съдия да разреши въпроса." Съдията казал на ловците: „Вие нямате право да вземете сърната". После казал на индусите: „И вие нямате право върху сърната. Ще я оставите на мене, аз ще се разправям с нея". Това са странични работи, които вас не могат да ви интересуват. Какво ви ползва, ако знаете как е разрешил английският съдия въпроса със сърната? Ако знаете как е разрешил българският съдия въпроса с агнето, и това няма да ви ползва. За вас в дадения случай е важно да знаете какво можете да вържете на земята. Всеки човек трябва да знае какво може да върже на земята за даден момент. Той има една възможност.

Влиза един лекар в една болница и казва на болните: „Господа, аз мога всинца ви да излекувам, но от вас се изисква непременно вяра“. Всички го гледат зяпнали. – „Ще ви кажа една дума и който може да я разбере, той ще бъде здрав.“ Едната половина от болните казали: „Господин докторе, каквото ни кажеш, ще го направим“. Другата половина казали: „Ние пък ще си помислим малко, трябва да ни докажеш това“. Тогава лекарят казал: „Нека да останат тези, които вярват“. После на тях им казал: „Всички, които вярвате, излезте от болницата, идете по домовете си и си гледайте работите“. Тези хора станали и си отишли по домовете. Другите болни, които не вярвали, останали в болницата, там да разсъждават. Тогава лекарят се приближил към тях и им казал: „Господа, на всеки от вас му трябват 20 инжекции на гърба“. Направили на всеки по 20 инжекции. На другия ден пак дошъл, запитал ги как върви работата. – „Не върви добре работата, господин докторе, положението ни се влошава.“ – „Тогава ще ви трябват по още 20 инжекции.“ Сложили им за втори път по 20 инжекции. На третия ден пак ги запитал как върви работата. – „Още по-зле, господин докторе.“ – „Тогава по още 20 инжекции!“ Положението им обаче още повече се влошило. Най-после, след като им сложили три пъти по 20 инжекции, болните казали: „Господин докторе, няма ли и на нас да кажеш една дума, че да оздравеем?“. – „Идете си по домовете и си гледайте работите.“ Сега и аз мога да кажа една дума, но ще се въздържа. Хората от онази половина, на която се каза една дума, повярваха и си отидоха у дома здрави. Сега в света останаха хората от другата половина, която не повярва. Вие, които ме слушате, сте все от тези, които останаха в болницата до края. Но след като ви турят три пъти по 20 инжекции, или общо 60 инжекции, и вие ще кажете: „Господин докторе, не можеш ли да кажеш и на нас същото?“.

Казвам: от всички се изисква тази разумна вяра, която почива на истински, на определени факти. Аз намирам за вяра само онази, която почива на неизменната любов. Неизменната любов носи щастието в себе

си. Когато чуем нейния глас, ние всички трябва да тръгнем след нея и всичко да изпълним. Там човек не трябва да философства. Това ни най-малко не е заблуждение, защото тя му дава едновременно всичко онова, което му е потребно в живота. В любовта всеки може да бъде задоволен според степента на онова, което носи в себе си. Не искайте да бъдете задоволени както другите хора. Всеки е задоволен по своему от любовта. За всеки човек светът така е нагласен, така е направен, че той да бъде задоволен по специфичен начин. Вас никой не може да ви направи доволни, нито мене някой може да ме направи доволен. Моето вътрешно доволство напълно зависи от мене, от моето вътрешно разбиране. Хората са само едно външно условие, а моето щастие напълно зависи от онова вътрешно разбиране, което имам, от онова специфично отношение, което любовта има към моя материален, духовен и умствен живот. Защото любовта засяга всички области. Според мене любовта не е нещо отвлечено. По-реално нещо в света от любовта няма. Според мене въжето, което те задържа, това въже е любовта. Всяко едно нещо, което те задържа, има любов. Всяко едно растение, което те поддържа, има любов. Всяко същество, което има живот в себе си, колкото и малко да е, то има любов в себе си. Това е любовта. Това нещо, което в даден случай не ви прави никакви пакости, а ви служи, то е израз на любовта, а нещата, които са пакостни за нас, показват, че любовта ги разглобява, реформира и по такъв начин преобразява света. Нещастията в света идат от това, че Божествената любов е започнала вече да реформира човешкия свят. Тази е причината за най-големите нещастия. Мислите ли, че ако един съвременен хирург иска да ви извади един тумор, тази работа ще мине така лесно? Мислите ли, че този тумор може да изчезне с баенето на някоя баба? Не, нож трябва да играе! Хирургът ще отвори корема ви, ще изреже тумора, после ще ви зашие, след което ще ви даде ред наставления – да не се обръщате, да не пиете веднага вода и така нататък.

„Каквото вържете на земята, това ще бъде вързано и на небето.“ Питам: вие какво сте намислили да вържете? „Каквото вържете“, то се отнася до вас. Всички вие имате много добри желания. Даровити сте, гениални сте, само че не проявявате вашата гениалност. Всички сте добри, но не проявявате напълно вашата сила. И след това ще ви проповядват, че всички пътища водят към Бога! Сега ще ви приведа пример с един баптистки проповедник, който знаел, че като повярва човек, всичко става. И затова той решил да върже нещо. На едно голямо събрание, където имало две хиляди души, започнал да говори за случая, когато Христос отворил очите на слепия. Както проповядвал, дошла му идеята на излизане от църквата да отиде при слепия, който обикновено седял на стотина-двеста метра далеч оттам, и да му каже: „В името на Господа Исуса Христа, прогледай!“. Помислил си как всички хора ще го видят, че има вяра. Но като тръгнал да изпълни това, разколебал се в себе си и си рекъл: „Ами ако не излезе така? Ако не стане, както кажа? Ще ми падне ихтибарът*!“. Така и съвременните хора имат две противоречиви мисли и си казват: „Ами ако не стане? Ако това не е истина? Ако излезе лъжа?“. Преди всичко, хората живеят в заблуждения. Във всеки здрав човек винаги има едно чувство, което му показва какво нещо е истината. Бог не ни е оставил в тъмнина. Истината не трябва да се обяснява философски. На едно дете няма да му обяснявате каква е ябълката, доколко е сладка, но ще му дадете една ябълка и след една минута то ще ви каже колко е сладка и каква е. То има известен вкус, с който определя нещата. Детето не може да говори като философ или като професор, но то има в себе си едно чувство, с което определя какво нещо е сладчината. В нашия ум има известно чувство, което определя какво нещо е истината.

---

* ихтибар *диал.* (ар.-тур.) Добро име, почит.

Някъде в Америка тръгнали един дядо, една баба и една 19-годишна мома да посетят един виден американски банкер. По пътя започнали да разговарят помежду си. Бабата говорила, дядото говорил, какви ли не работи изприказвали! Като пристигнали при банкера, пръв влязъл дядото. Започнал той да говори, но при всичкото му говорене банкерът му дал само един долар. На излизане дядото го запитал: „Мога ли утре пак да дойда?". – „Ще ме извините, много съм зает, не разполагам със свободно време." Влязла след това бабата, започнала да говори, но и на нея банкерът дал един долар. Най-после влязла и 19-годишната мома, погледнала банкера и тогава започнала да му говори. Той я изслушал внимателно и веднага ѝ дал хиляда долара. На излизане ѝ казал: Заповядайте и утре, и вдругиден". Питам: коя е причината за това ? Според мене тази мома носи истината в себе си, а това е свободата. Банкерът има време за нея, кани я да дойде и утре, и вдругиден, готов е всеки ден да ѝ дава по хиляда долара. За всичката мъдрост на дядото и на бабата той дава по един долар. Какво е отношението на знанието на дядото към това на младата мома? Отношението е едно към хиляда. Ако един обикновен, прост човек положи ръката си върху главата на един болен и го излекува и ако един съвременен лекар положи ръката си върху главата на един болен и не го излекува, кой от двамата знае повече? Онзи, който може да лекува, знае повече от този, който има диплома, но не може да лекува. Щом някой човек може да лекува, не мислете, че той е прост, но мислете, че е учен. Той има знания в себе си.

Когато правех своите изследвания, дойде при мене един лекар и ме попита с каква цел ги правя, какви постижения имам. Казах му: „Изучавам геометрията. Според големината на ъгъла на носа, според разтвора на ноздрите аз мога да определя доколко един човек е здрав". – „Че как така?" – „Ето, ти имаш болни. Сложи своята диагноза на един болен, после и аз ще сложа своята диагноза, да видим кой по-право ще определи." Ако моят пергел се

отваря на 3 сантиметра, донякъде ти си нормален човек, но ако се отваря само на 2 сантиметра, ти си болен човек. Колкото по-широк е носът ти, толкова по-добре ще дишаш: ще приемаш повече въздух, дробовете ти ще са по-добре развити, а същевременно и кръвообращението ти ще става по-правилно. Тогава ще ти кажа какво е физиологическото състояние на твоите дробове. Но с това аз ти казвам само една втора от истината. С този мой инструмент, с този пергел аз мога да изследвам едновременно цялото човешко лице. С пергела трябва да се измерят ъглите на брадата, на устата, на скулите, на челото и тогава ще може напълно да се говори. При едно математическо изчисление на тия ъгли аз мога да определя доколко даден човек е здрав и колко години може да живее. Това са факти за мене, няма да ги изнасям пред света. Това знание е само за мене, не и за света. Който иска, той може да отиде да се учи. Земята е едно училище на отношенията. Отношения има във всички тия данни.

Ако човек не разбира устройството на своя мозък, на своите дробове, на своя стомах, ако не разбира и функциите, които те изпълняват, защо му е тогава това тяло? Вие например сте ученик, в час сте и учителят ви преподава урок по математика. Ако по време на часа заспите, нищо няма да сте разбрали от урока. Може би някои да спят, но това не се отнася до вас, които сте тука, то е само за обяснение. И като сте спали по време на урока, какво ще бъде вашето положение, ако утре учителят ви изпита? Вие нищо няма да знаете. Значи вниманието на ученика трябва да бъде съсредоточено. Всеки ден ние се намираме пред природата като пред един голям професор. Като ставате сутрин, природата ви говори като един велик професор. Ако не слушате, ще пострадате на общо основание. Ние мислим, че като сме дошли на Земята, няма защо да слушаме. Утре природата ще тропне на вратата ти и ти трябва да отвориш, да чуеш какво ще ти каже. Природата не говори като нашите професори, тя ще ти поговори на ден най-много за половин или един

час и след това ще те остави да правиш каквото искаш. Ако през този един час не внимаваш, главата ти ще има да пати. Ако ти не знаеш как да ставаш сутрин от леглото си, ще носиш последствията на това незнание. Сега аз не искам да ви кажа как трябва да ставате сутрин от леглото. За себе си имам едно правило, зная как да ставам. Колкото пъти съм се опитвал да ставам по различни начини, все съм опитвал резултатите. Опитвал съм по един, по втори, по трети начин да ставам. Не ставаш ли по начина, по който е определено, работите няма да вървят напред.

И като отива да спи, човек трябва да знае как да си легне на леглото. Някой ще си свие краката, ще се сгуши, друг ще се обръща на едната си страна, на другата си страна, трети пък ще легне по гръб и ще започне да мечтае. Леглото не е място за мечтаене. Като си легнеш вечер в леглото, никакво мечтаене да няма, там сметките трябва да са чисти, аржан-конте*. Вечерта всичките ти сметки трябва да са привършени, само тогава ти се позволява да си легнеш. Щом не можеш да спиш, работите ти не са свършени. Това показва, че природата тропа на вратата ти, да станеш, да отидеш да си свършиш всичките работи за деня и тогава да си легнеш. Щом свършиш работите си, ще имаш Божието благословение – това значи да спиш сладко. Понякога аз ставам по 4 – 5 пъти през нощта, за да свърша работите си. Вие си казвате: „Защо ли гори лампата на Учителя?“. Станал съм да си свърша работата. Като хлопа нещо, не можеш да спиш, ставаш. А като ще лягаш да спиш, всичките ти работи трябва да са свършени, тогава ще имаш Божието благословение. На сутринта ще продължиш с останалите си работи. Ако работите ти на физическия, в духовния и в умствения свят не са уредени, те трябва да се уредят. Аз говоря за материалния свет. Работите

* аржан-конте (фр.) 1. Преброени, разчетени, пресметнати пари. 2. Плащане в брой.

ти трябва да са уредени. С никой човек не трябва да си в стълкновение, нито със себе си, нито с ближните си, нито с децата си, с жена си, с приятелите си. Защо? Защото тази вечер може Господ да те повика. Какво ще Му кажеш тогава? Някои от вас може да вярват в това, други може да не вярват, но без значение е кой в какво вярва.

Нека да дойдем сега до същественото. Вие имате прави вярвания, обаче между вас няма нито един, който може да даде образец, модел за това как трябва да постъпвате. Модел ви липсва за това как трябва да се постъпва. Начин нямате! Как ще покажете любовта си? Аз ще ви представя един пример. В една стая седят стар дядо, стара баба и млад момък, при това те нямат никаква връзка помежду си. Идва при тях една красива млада мома. Как трябва да постъпят? Дядото може да е баща, бабата може да е майка, но как ще постъпят те с тези млади хора, с момъка и с момата? Ако дядото каже, че момата е за този момък, и ако бабата каже същото, те не са разрешили въпроса правилно. Ако и момъкът каже, че момата е за него, и той не е разрешил въпроса правилно. Преди всичко, момата не идва, за да се жени за някого. Защо е дошла тя в тази къща при стария дядо, при старата баба и при младия момък? Ако един ангел слезе от небето и посети нашите общества, защо идва той, да се жени ли? За нас ли ще се жени? Той иде с една определена мисия, която трябва да свърши: да донесе своите подаръци и благословения, за които е изпратен, и след това да чуе от нас какво трябва да предаде.

Сега и вие постъпвате така. Като дойде някой човек тук да слуша, казвате: „Нека остане той в нашето общество“. Вие сте чудни! Че кое общество е наше? За мене има само едно общество. Онези хора, които живеят в Любовта, те съставят Божественото общество и това общество не може да бъде наше или ваше. Всеки, който живее в Любовта, е наш. Всеки, който не живее в Любовта, е ваш. Питате как ще се оправи светът.

Светът ще се оправи, като стане наш. Ако е ваш, няма да се оправи. Искате някой да бъде ваш. Като казвам „светът да стане наш", аз разбирам да мога да внеса всичко за благото на своите ближни. А когато се отказвам да внеса всичко, тогава светът е ваш. Казвате: „Светът е ваш". Не, светът е наш. Това значи: светът на Любовта е наш. Така гледам аз на нещата, по онзи начин на непреривните прояви. За мене животът не седи в това да бъда добър само в един ден или само в един момент. Аз искам във всеки последващ момент да запазя онова състояние на разположение, което съм имал и по-рано. Не е въпросът само в един момент да имам добро разположение към човека и да го посрещна добре, когато го видя, но във всеки един момент да съм готов да го посрещна добре. Не само това, но в чувствата си всеки ден да усещам, че имам известна придобивка. И тази придобивка да не е в намаляване, но в известно увеличаване. Това е нашият ден.

„Каквото вържете на земята, вързано ще бъде на небето." Нещата могат да се връзват само чрез закона на Любовта. При това, само един начин има, по който могат правилно да се връзват нещата, този начин е правата човешка мисъл. В света има само една права мисъл, не много – тя е правата човешка мисъл. Тази мисъл е като правило, което във всеки един случай можем да приложим. Някои примери не изясняват нещата, защото са много далечни. Други примери донякъде изясняват нещата. Има и примери, които дават само един малък оттенък на нещата, за да мисли човек. Но не е лесно човек да мисли. Сега ще ви приведа следното изяснение. Да допуснем, че живеете само в една стая. Ако при вас дойде човек, когото не подозирате в нищо, вие ще сте готов да го приемете да спи във вашата стая. Но ако при вас дойде човек, когото подозирате в нещо, сърцето ви веднага ще трепне. Трябва ли да останете да спите с него в една стая? В дадения случай вие трябва да имате на разположение още една стая. Тогава ще оставите

този човек в стаята, в която е влязъл, а вие ще отидете в другата стая и оттам ще наблюдавате какво ще прави той през нощта.

Ние искаме всеки човек да прави опити. Има условия, когато престъпления не могат да се вършат, но има условия, когато човек всякога може да извърши престъпление. Първото престъпление в света е да оплюеш човека. Ако в Америка се изплюеш някъде, ще те глобят. Напоследък и в България започнаха да глобяват при такива случаи. Ако си много енергичен и говориш бързо, ти можеш да оплюеш и човека. Някой казва някому: „Ти трябва да вярваш в Бога, знаеш ли?“, но му говори толкова бързо, че целия го оплюва. Другият казва: „Малко настрани иди. Ти цял ме оплю, ще трябва да се мия“. Като говориш, не бързай, не оплювай човека. Този човек е дошъл при тебе да му помогнеш, а ти го съветваш да се моли на Бога, да вярва в Него и така нататък. Повикай човека при себе си и му кажи: „Приятелю, аз имам десет хиляди лева на разположение, ще ти ги дам, за да си услужиш с тях“. Казваш: „Как мога да направя това?“. Ти си един милиардер, какво ти струва да дадеш десет хиляди лева? Какво от това, че си дал десет хиляди лева за един опит? Ще кажете, че не сте милиардери. Не, всички вие сте богати, но сте дошли тук инкогнито, преоблекли сте се, за да не ви познаят. А то е, защото не искате да давате. Ако извадя оръжие срещу вас, веднага ще дадете. В турско време имаше богати българи, които заравяха парите си в земята, да ги крият от турците. При това, те се обличаха просто, бедно, да не ги мислят за богати. Умни бяха. Ако някой от тях се покажеше така добре облечен като мене, веднага щяха да му искат пари. Но след известно време турците започнаха да се досещат за това, което правеха българите, и тръгнаха да им искат пари. Казваха: „Стоян – на веригата!“ и Стоян изважда гърнето с парите. После Стоян казва: „Добре че извадих гърнето, иначе животът ми щеше да отиде. Животът ми е по-скъп от всякакво гърне“. Съвременните хора са

по-умни. Като имат пари, те ги турят в някоя банка, на по-безопасно място. Понякога Стоян така зарови парите си някъде в земята, че после не може да ги намери.

„Каквото вържете на земята." Като ви говоря по този начин, аз ни най-малко не искам да ви убедя да вярвате в моите думи или да вярвате в това, в което аз вярвам. Аз не искам да вярвате в моето верую. Защо? Защото моето верую, това е само мое право. Второто положение е това: аз не искам вие да мислите както аз мисля, защото, както аз мисля, това е само мое право. Аз даже не искам вие да обичате както аз обичам, защото и това е само мое право. Според мене това са чужди идеи за вас. Аз не искам да убеждавам хората, но имам желание да ви кажа, че е право да мислите така, както за вас е добре. Вие трябва да обичате така, както за вас е добре. Вие трябва да употребите вашата сила специално за себе си в дадения случай. Там е силата на човека. На какво основание? В света съществува една реалност, от която ние не можем да вземем нито една частица за себе си. Ние живеем и се движим в Бога. Всичко, което виждаме и което имаме, е Божествено. Тогава отде ще вземете това Божественото? Нима синът трябва да претърсва дрехите, джобовете на баща си, за да си вземе пари и да ги занесе в банката? Това, което бащата има, е на сина. Срамота е синът да краде от баща си. Срамота е да няма доверие в баща си. Ако няма доверие в баща си, той не е син, той е слуга. Аз не го укорявам за това, но слугата не може да остане вечно в дома на своя господар, щом иска да му се плаща. Вие искате да ви се плаща и да бъдете щастливи, но това е невъзможно. Щом искате пари, могат да ви се дадат колкото искате, но в дома не можете да останете. Като дойде времето, господарят ще си прегледа сметката и ще ви каже: „Довиждане, аз ще си намеря друг слуга". Синът обаче другояче гледа. Дали баща му му е изпратил много пари, или никак не му е изпратил, той не гледа на това. При никакви условия синът не може да изгуби доверие в своя баща. Ако баща

му не му е изпратил пари навреме, затова е имало много важни причини. Това не е станало, защото баща му не го обича, но друга е причината. И когато ние минаваме през известни изпитания и страдания, ни най-малко не трябва да хвърляме упрек върху Бога, че не ни обича.

„Каквото вържете на земята, вързано ще бъде на небето." Сега мога да ви запитам, както един еврейски пророк запитал, обичате ли вие Бога. Аз не считам, че това е възглед. Защото и вие може да ме запитате обичам ли аз Бога. Какво ще ви отговоря тогава? Ако някой ме запита обичам ли Бога, ще му кажа: „Хайде да се разходим заедно и от онова, което направя, ти ще разбереш обичам ли Бога. Което направя, от него и аз, и моите ближни трябва да сме доволни, а и Бог трябва да е доволен". Това е моето верую. Онова, от което Бог е доволен, от което моите ближни са доволни и от което аз съм доволен, това е, което аз съм проявил за този ден. Това е моето верую, това значи, че аз имам любов. Ако аз не съм доволен от себе си, ако моите ближни не са доволни от това, което правя, и ако Бог не е доволен, тогава моята любов не е такава, каквато Бог проявява и изисква от нас. Тъй аз гледам на работите. Не казвам, че твоят ум трябва да обгръща всичко, че сърцето ти трябва да бъде горещо. Горещото сърце не е меродавно. Понякога и при горещото сърце няма любов, и при студеното сърце няма любов. Това са две противоречиви неща. Не мислете, че в горещото сърце любовта се проявява по-силно. При каква горещина узряват плодовете у нас? При 30 градуса. При каква горещина се сваряват яйцата? При 100 градуса. Значи, ако на плодовете им трябват най-много 30 градуса, а на яйцата – 100 градуса, не зная коя топлина бихте предпочели, като казвате, че сърцето трябва да бъде горещо. Едно и също нещо ли са узрелият плод и свареното яйце? Грамадна разлика има между тях. Каква горещина бихте желали вие? Горещината, при която плодовете зреят, или горещината, при която яйцата се сваряват? Горещината, при която плодовете зреят.

Каква студенина бихте желали – при която телата се разхлаждат или при която телата замръзват? При която телата се разхлаждат. Тази студенина е по-приятна. Студенината, при която телата замръзват, и горещината, при която яйцата се сваряват, те вървят паралелно. Топлината, при която плодовете зреят, и студенината, при която телата се разхлаждат, също вървят паралелно. Тези неща трябва да седят в ума ви, за да имате правилно разсъждение.

Тъй се образува новото верую – като направите опит. Щом ви каже лекарят да си отидете по домовете, вие трябва да повярвате и да си отидете. Ако искате да разсъждавате, тогава ще дойдат шейсетте инжекции, а като видите, че от ден на ден положението ви се влошава, ще кажете: „Господин докторе, не може ли и на нас да кажете да си вървим по домовете?“. Сега желая на всички ви да кажете на лекаря така: „Господин докторе, не може ли и на нас да кажете, също като на първите, да си вървим по домовете?“.

Една права мисъл, едно право отношение на любовта, един прав метод за работа – това са насоките на новата култура, която иде сега в света. И едно ново схващане за живота. Само по този начин ние можем да съградим нещо ново в света.

24 март 1935 г., София, Изгрев

Който се учи на Словото Божие

А този, който се учи на Словото Божие.

Отче наш
Бог е Любов
6. глава от Посланието на ап. Павел към Галатяните, от 1. до 17. стих
Ще се развеселя

Ще взема само няколко думи от 6. стих: „А този, който се учи на Словото Божие“. Ученето е един метод за избягване на ненужните страдания в живота. Ученето се налага. Защо? Защото онзи, който не се учи, няма да може да се освободи от страданията на живота. Вие искате да бъдете щастливи, да живеете един добър живот, но не знаете, че добрият живот е съвпрегнат с големи мъчнотии. Даже и най-простите хора си задават въпроса защо светът е така създаден. Този въпрос се задава от дълго време, но на него не може да се отговори. Да се задава такъв въпрос, то е все едно да се пита защо едни хора носят определени дрехи, определени цветове, определени обуща и така нататък. Вземете например птиците, всички те имат свои определени цветове; както и всички млекопитаещи имат своя определена козина. Райската птица има свои особени пера; мечката има своя особена козина. За това нещо има особени причини, особени условия, които не могат да се докажат. Има въпроси, на които не може да се отговори. Като разсъждаваме върху тия неща, ние влизаме в един свят на обикновени разбирания за живота.

„Който се учи на Словото Божие.“ Казвам: за да избегне големите мъчнотии, човек трябва да учи, а не да помни. Хората се учат само от онова, което са преживели, което помнят. То с нищо не ги ползва. Какво те

ползва да помниш, че си паднал някъде и си счупил крака си? Важно е да знаеш условията, при които кракът ти е възможно да се счупи, за да можеш да избегнеш това счупване. Като се катериш по една хлъзгава скала, може да паднеш и да си счупиш главата или крака, затова трябва да знаеш как да избегнеш това падане. Мнозина казват, че може и без учение. И всички желаят да имат един богат баща, който да им остави голямо наследство, да бъдат те рентиери. Че всички вие сте рентиери! Земята е едно заведение, в което сте изпратени и където всичко е предвидено за вас според условията. Ако страдате, то е, защото не разбирате условията.

Ще ви приведа един мит. Един царски син искал да бъде щастлив и да знае как да управлява. Той влязъл в една окултна школа, дето учил цели двайсет години. Като завършил училището, учителят му го поставил на изпит. Завел го в един подземен палат, дето имало много съкровища – книги и разни ценности, но там било толкова тъмно, че нищо не се виждало. Учителят му казал: „Тук ще намериш своето щастие“. При това му казал още: „Ще пипаш внимателно по стените, да намериш светлина и да можеш да разгледаш всичко, което се намира в този палат“. След това го затворил вътре в подземието. Като останал сам, царският син започнал да пипа тука, да пипа там, но никаква светлина не намерил. Докато търсил светлината, ритал с краката си разни предмети и така изпочупил всичко, нищо здраво не останало в палата. Тогава той си казал ядосан: „Защо трябваше да остана в този палат на тъмно, да не мога видя нищо?“. Казвам: съвременните хора се намират в един такъв палат, дето всичко ритат и изпочупват, без да видят какви съкровища и ценности има около тях. Всички хора ритат и това ритане считат за някаква философия. Какво има да ритате? Ще ритате другите, но най-после ще дойдете до положение и вас да ритат. Ако не знаете как да пипнете един кон, и той ще ви ритне. От такова ритане много хора пострадват. След

като стоял известно време в онзи тъмен палат, ученикът надал вик и казал: „Тук искам да умра, това не е за мене. Разбирам да беше нещо по-разумно, но тук си намерих белята". Дошъл учителят му, отворил вратата и ученикът тогава видял пакостите, които е направил. Ние говорим за пробуждане на съзнанието. Когато дойде Божественото съзнание, когато дойде учителят и умът ни се просвети, ние виждаме хилядите пакости, които сме направили в живота си. И след това виждаме, че не сме използвали най-добрите условия. Колкото и примери да ви приведа, те са безпредметни, ако не се прилагат.

Понякога аз говоря за Соломон, но после идва някой и ме пита защо Соломон е бил такъв. Мене ни най-малко не ме интересува какъв е бил Соломон преди хиляди години, мене ме интересува какъв трябва да бъде сега. Мъдростта, която Соломон имал някога, е била на мястото си. С това, което е писал, той искал да каже на хората: „Ако сте толкова умни като мене, ще живеете такъв живот като моя". Днес хората не са толкова умни. Да предположим, че сега някои преповтарят опитността на Соломон. Какво ново ще придобият от тази опитност? Нищо няма да придобият. При това, ние не искаме такава опитност, която не можем да използваме. Ние не трябва да бъдем само едни пътници, да извървим едно място, да го видим и опишем, но ние трябва да се ползваме от това място, което сме извървели. Ако ти си минал по един път и кажеш, че знаеш този път, това още не е знание. Ти само си видял нещата, но не си ги разбрал. Животът трябва да се види и да се разбере. Всички твърдят, че животът е лош. Че вие още не сте видели живота! И най-лошият човек в света има добри черти, но трябва да знаеш как да ги бутнеш, за да ги предизвикаш. Ако не знаеш как да ги бутнеш, ти можеш да предизвикаш най-лошото в този човек.

Питам: задавали ли сте си въпроса защо сте недоволни от живота? Малко хора съм срещал, които да са доволни. Малко хора съм срещал, които да са добри. Като

казвам „добри“, разбирам човек да е добър в малките работи. Ако един професор, който е тръгнал да държи лекция, види на пътя, че някое малко дете плаче, спра се да му услужи и след това продължи пътя си, това е добър човек според мене. Той не се спира по задължение, както някой друг може да направи това, но по вътрешно разположение. Или ако този професор се спре при едно малко животно, да му услужи, и после си продължи пътя, това показва, че той е добър човек. Добрината на сегашните хора често е икономическа, търговска добрина. Щом някой човек е на служба, добър е той. Щом получава голяма заплата и всичките му работи вървят напред, по-добър от него няма. Докато един човек има условия да се храни богато, мазничко, пък и сам той е мазничък, добър е той. Когато започне да яде сухия хлебец, когато дойдат лошите условия, той казва: „Не се живее вече“. И после тия добри хора проповядват за братство, за равенство, за какво ли не проповядват, но това е относителна добрина. Значи има относителна добрина. Онзи, който изяжда пет кокошки, е по-добър от онзи, който изяжда десет кокошки. Онзи, който изяжда десет кокошки, е по-добър от онзи, който изяжда двайсет кокошки. Но това е относителна добрина. Казвате за този, който е изял петте кокошки, че е добър, но питайте кокошките какво е тяхното положение.

И след това религиозните хора ще кажат, че Бог така е наредил. В кой кодекс е писано това? Човек е писал това, то не е от Бога. Ето, имате закони в държавата, писани от хората. Един човек е откраднал сто лева и веднага го затварят. Друг е откраднал стотици хиляди, но казват, че това е комисиона. Като разгледате цялата процедура на сегашното право, виждате, че то е пълно безправие по отношение на Божието право. В живота има ред заблуждения, създадени от самите хора. Ще тръгна да се заблуждавам аз, че съм щастлив, защото получавам пет хиляди лева заплата! Представете си, че имам една проста цигулка, която нося постоянно със

себе си в една кутия, и където ида и започна да свиря с нея, всички сърца се отварят. Отивам при един богаташ, който е скъперник, и започвам да свиря. Той веднага се разширява, сърцето му се отваря, изважда кесията си. Кое е по-хубаво тогава, цигулар ли да бъдеш, или чиновник с пет хиляди лева месечна заплата? За предпочитане е да бъдеш майстор цигулар, който знае така да свири, че да отваря сърцата на хората. Ако такъв цигулар попадне в затвора, той ще започне и там да свири така. Тогава стражарят ще хвърли пушката си и ще излезе вън. Стражарят и затворникът заедно ще напуснат затвора. Какво по-хубаво от това?

Ще кажете: „Може ли да бъде това?“. Може, разбира се. Някои вярват, някои не вярват. Но даже и най-големите материалисти, които казват, че в нищо не вярват, и те вярват, че един ден светът ще се оправи, хората ще заживеят братски. Как ще заживеят братски? В Русия този нов ред на нещата какво оправи? Какво стана там? Богатите, аристократите, князете слязоха долу, станаха сиромаси, а сиромасите станаха богати, взеха техните места. Богатите, аристократите станаха пролетарии, а сиромасите станаха аристократи. С това поправи ли се светът? Че и едните имат душа, и другите имат душа! Богатите, които едно време бяха на власт, не разбираха живота, но и сиромасите, които сега са на власт, и те не го разбират. Не може днес животът да се нареди добре за всички. Сега аз не искам да засягам живота от социално гледище, понеже в света социална правда не съществува. Каква социална правда може да има, когато всеки ден ние колим милиони животни? Ще кажете, че това е за Отечеството. Ами какво ще кажете, когато един мъж затваря жена си от ревност? Пет-шест години наред той я държи затворена. Защо? Съмнява се да не би да ходи тя да прегрешава, да прави престъпления. Отде е дошла в ума на този свят мъж мисълта, че жена му може да направи някакво престъпление? И след това вие ще се възмущавате.

Когато Бог постави първите хора в рая, той ги остави свободни, без ключ, без стражари, като им каза само да не ядат от дървото за познаване на доброто и злото. Сега хората съжаляват, че Господ не поставил един ангел, да пази това дърво, да не ядат те от него, да не съгрешават. Хората се чудят колко бил глупав Адам, да пусне жена си сама да ходи из райската градина. Но коя жена досега не е направила погрешката на Ева? И кой мъж досега не е направил погрешката на Адам с жената? Ако разгледате живота на светиите, ще видите, че според една статистика, която няма да ви кажа, много малко светии са издържали на изпита с жената. Много малко от тях са запазили при този изпит своята чистота. Толстой разправя за един такъв светия в един от своите разкази. Този светия живеел в манастир, дето постигнал голяма чистота, болни лекувал. Един ден дошла при него млада, красива княгиня, която искала да го изкушава. За да се освободи от нея, той изгорил пръста си на една свещ. След това при светията дошло едно болно момиче, около 19-годишно, за да го лекува. Като го излекувал, той се съгласил да избягат заедно с това момиче и така напуснал манастира. Това са изключения, това не са недъзи. Тези факти аз мога да ги обясня съвсем другояче.

Аз не съдя хората за техните престъпления, защото зная причините за престъпленията, които стават в света. Ако една кола, която може да издържи само на петдесет килограма тежест, я натоварите с хиляда и петстотин килограма, тогава една от осите на тази кола непременно ще се огъне. Де е погрешката, във вас или в колата? Има хора, които са с по-голям товар, отколкото могат да носят. Тези хора ще се огънат, разбира се. Но какво лошо има в това огъване? Престъплението седи другаде. То седи там, дето хората даже и не подозират. Престъплението седи в това, че хората не са проводници на чистата мисъл. Тази е причината на престъпленията. И всички болести се дължат на това, че хората не ядат чиста храна. Вследствие на нечистата храна

се явяват у тях разни утайки, разни излишъци, които са и причината за болезнените състояния. Всичката престъпност се дължи на нечистите мисли и желания, които оставят у хората известни нечистотии и излишъци. Ако имах време, бих изнесъл една статистика, да видите как е било в старо време и как е сега. Ще видите как този закон варира, но не се е изменил и досега. Ако има някакво подобрение в съвременното човечество, то е само по отношение на съзнанието, но иначе почти същата е пропорцията на престъпността. Сегашните хора не правят толкова престъпления, колкото са се правили едно време, понеже имат повече светлина. Но ако ги поставят в същите условия, при каквито са били хората в старо време, сегашните хора ще бъдат като тях.

Днес малко хора има добри. Знаете ли къде седи добрината? Има хора, които са родени в бедни семейства, почти в калта на човечеството, но оттам те постепенно се повдигат, докато дойдат до положение да заемат едно високо място. Те излизат от тази кал, отърсват се от нея и заемат най-високо място сред обществото. Има хора пък, които са родени при най-добри условия, но постепенно слизат от своите високи места и стигат до дъното, до калта. Първите хора, които сами излизат от калта, аз ги наричам силни хора, силни души. Онези, които слизат от горе и отиват долу, в калта, ги наричам слаби души. Сега всички хора искат да имат добри условия. Те са прави, аз виждам какво искат, влизам в положението им. Това, което искат, показва, че те усещат, че са слаби. Мнозина мъже са се изповядвали така: „Господ да ме пази да не ме турят при красиви жени! На всичко мога да издържа – да не крада, да не правя престъпления, но ако ме поставят при красиви жени, там не мога да издържа“. Не мислете, че всички мъже имат слабост към жените. Френологически се знае кой център е слаб у тях, знае се къде е слабостта им. Слабостта им е отзад, в малкия мозък. Там са местата на два центъра, които щом пипнеш, можеш да познаеш този човек има

ли слабост към жените, или няма. Този въпрос е разрешен за френолозите. Те казват: „За да не се развиват тези центрове, човек не трябва да оставя много кръв да минава през тях, но да я прекарва в предната част на мозъка си, тоест да мисли повече. Повече мисъл е нужна". Значи, не оставяйте много кръв да минава през задната част на мозъка ви. Ако задната част на мозъка се храни с много кръв, тогава изкушението непременно ще дойде и човек или ще заболее, или ще направи някакво престъпление. В света всичко е в движение. Това е нормалното положение. И наистина, няма частица в света, която да е в покой, всичко е в постоянно движение. Всяко спиране на това движение произвежда едно анормално състояние. Всяко изменение или отклонение от пътя, в който едно тяло се движи, веднага ще произведе друго съответстващо отклонение.

Това са обобщения, от които трябва да се изкара един закон за личния живот, и то главно за тези условия, при които живеем. Вие се качвате да управлявате един модерен аероплан, имате всичките познания, но въпреки това трябва да бъдете много внимателни. Най-малкото невнимание, най-малката погрешка, която допуснете, ще ви коства живота. Като знаете, че и човешкото тяло, в което днес живеете, не е толкова устойчиво, трябва да бъдете много внимателни. Нито човешкият мозък, нито човешките чувства са така устойчиви, както си мислите. Ние се стремим към съвършенство, но това съвършенство подразбира едно тяло, един мозък, едно сърце, напълно преорганизирани, устойчиви, съвършени, така че съвременните престъпления един ден да бъдат невъзможни. Тогава престъпленията ще бъдат така невъзможни, както за пеперудата е невъзможно да прави същите престъпления, каквито гъсеницата прави. Но при сегашните условия се изискват известни предпазни мерки. Защото престъпленията не произтичат от единичния живот на човека. Някой върши престъпления, защото не може да не ги върши – той е маша на съвсем

далечни причини, които го заставят в това. Един стражар получава заповед да застреля някого. Той трябва да я изпълни, макар да казва, че няма нищо против този човек. Заповедта я е получил от друг стражар, който също я е получил от друг и така нататък. Налице са няколко стражари, които са предали тази заповед един на друг.

Питам: какви са основанията, за да се екзекутира един човек? Човек, който не е създал човека, има ли право да го екзекутира? Бог, Който го е създал, има право да се разпорежда с неговия живот, но човекът няма никакво право. Един грънчар, който е направил гърнето, има право да го строши и пак да го направи. Той може 10 – 20 пъти да го троши и да го прави отново. Но онзи, който не знае да прави грънци, има ли право да ги троши? Той няма право. Ако строши едно гърне, ще го накарат да го плати. Това сравнение сега нищо не допринася. Колкото и да разсъждаваме, колкото и да сме учени, колкото и идеали да имаме, има нещо неизбежно. Каквото и да правиш, ти трябва да ядеш. При каквито и условия да се намираш, има нещо, което трябва да извършиш: ти трябва да ядеш. Ти може да си окултист или евангелист, или православен, или комунист, може да си от която и да е партия, от която и да е народност, но като се намериш в гората сам, без никаква храна и стоиш 4 – 5 дена гладен, какво ще правиш? При това положение ще тръгнеш да просиш оттук-оттам. Ако никой не иска да ти даде храна, тогава какво ще правиш? Един англичанин описва своята опитност, преживяна при едно корабокрушение. След като корабът им потъва, десетина души успели да се спасят в една лодка. Но те били съвсем сами в океана, без никакви провизии. Като гладували в продължение на 4 – 5 дена, забелязали, че в тях се събужда нещо животинско. Не можели повече да понасят глада, започнали да се оглеждат един друг, докато най-после се спрели на едного, нахвърлили се отгоре му, убили го и го изяли. След няколко дена пак огладнели и пак започнали да се оглеждат помежду си, докато се спрели на едного, когото

изяли. Благодарение на това, че скоро минал един параход, който ги прибрал, те били спасени от извършването на още престъпления. Това са изключителни условия. Има нещо ужасно в глада – човек става като звяр.

В сегашния строй казваме, че обществото трябва да се уреди. Според мене обществото може да се уреди, когато съзнанията на хората се повдигнат. Защото едно съзнание прониква друго, по-малките съзнания образуват по-големите и живеят в тях. Бог е едно съзнание, в което всички други съзнания живеят. И Той се стреми да урегулира всички тия съзнания в себе си. Бог иска да ви каже: „Когато се нуждаете от храна, обърнете се към Мене, Аз ще ви задоволя, не я търсете един от друг". Обаче щом се нуждаете от храна, вместо да я търсите от Бога, вместо да се обърнете към Него, вие я търсите в курника. Кокошката кряка, кряка, но ти не искаш да знаеш, казваш: „Писано е, че кокошката е създадена да я яде човекът". Ако Бог живее в една кокошка, ти имаш право да я ядеш. Но има кокошки, в които Господ не живее, следователно такива кокошки нямаш право да ядеш. В някои животни Господ живее, в някои не живее. Засега Господ живее повече в плодовете. Външната страна на плода е турена като едно облекло, нея имаш право да изядеш. Плодът казва: „Като ме изядеш, посей семката някъде, за да може да се възстанови началното равновесие". Ще запитате какво може да се добие с такива разсъждения в света. Сега и аз мога да направя една критика. Наистина, тези разсъждения са от памтивека, но какво е добил от тях светът?

И друго възражение мога да направя. Учените казват, че един ден Земята ще остарее и всички хора, които живеят на нея, ще измрат. Ако е така, питам тогава: всички ежби, които стават между хората, какво ще ги ползват? Животът не е в това. Земята е едно училище. И хората на Земята няма да измрат, но ще се пренесат на други места, за да продължат своето учение. Следователно, докато си на Земята, ти трябва да се научиш на

всички правила на добрия живот, тъй щото в следващото място, дето отидеш, да те поставят в подобаваща форма. Знанието, което си придобил от хиляди години, ще определи следващата форма, която ще ти се даде. Всички животни, които сега живеят на Земята, са все разумни същества. И според развитието си всяко от тях ще вземе съответстваща форма. Волът не може да не бъде вол; конят не може да не бъде кон, комарът не може да не бъде комар; човекът не може да не бъде човек. Всеки ще вземе такава форма, додето е дошъл. Следователно формата на всяко живо същество трябва да се измени, но тя ще се измени според степента на съзнанието. Под „съзнание" разбирам Божиите закони, които функционират в живота. Не е въпрос да отричаме нещата или да ги твърдим. Ако отричаш реалността, ти си първокласен глупец. И ако твърдиш небитието – това, което не съществува, ти си още по-голям глупец. Не отричай реалността и не твърди това, което не съществува. Защо ще отричаш това, което съществува? И защо ще твърдиш това, което не съществува?

Сегашните хора казват, че любовта е празна работа. Любовта още никой не я е проверил, тя още не е опитана. Единственото благо, което хората търсят постоянно и навсякъде, то е любовта. Навсякъде я търсят! Но те не могат да я намерят, понеже искат да я материализират, да я хванат, да ѝ турят юлар, да правят с нея каквото искат. Като не могат да я намерят, казват, че няма любов или че любовта е празна работа. Нима кравата, която дава своето мляко, няма любов? Нима ябълката, която дава своите плодове, няма любов? За дадения момент това е любов. Така се изявява Бог във всички форми на своето битие. Едно същество не може да ви обича вечно, то ще ви обича само в един момент. Пък и вие можете да обичате целия свят в един момент. Ако в даден момент направите добро някому, това добро е общо за всички. Ако направите добро на някое същество, което страда, това добро се разпределя за всички оста-

нали същества. И когато едно същество страда, това страдание се разпределя между всички същества. Нашите страдания засягат всички същества, вследствие на което те се стремят да ги премахнат. Наистина, тях не ги засягат така, както нас, със същата сила, но те не искат да получават никакви сътресения. Когато с един трен стане някаква катастрофа, тя засяга най-силно онези, които са в първите вагони, а в последните вагони усещат само едно малко сътресение. Така напреднали-те същества получават от нашите страдания малки сътресения, обаче те не искат и толкова да получават.

Да се върнем сега към съществено-то. Аз не искам да ви кажа, че животът е едно нещастие или че страданията са най-голямото зло. Относно вас е така, но от Божествено гледище в страданията има нещо хубаво, което хората не разбират. От всички тези страдания, в които се намирате, ще видите, че един ден ще излезе нещо добро. И в Писанието е казано, че всичко, което се случва на онези, които любят Господа, един ден ще се превърне за тяхно добро. Ако не в този момент, това добро ще дойде в следващ момент. Казвам: мисълта е творчески принцип и ако тя престане да функционира както трябва, човек ще започне да се изражда. В Америка е констатиран един такъв случай. Един човек, който бил болен от 7 – 8 години, започнал да се превръща в маймуна. Ръцете му се удължили, започнал да придобива форма на маймуна. Сега учените искат да обяснят този факт научно, но важното е, че човек може да се превърне в маймуна. Казвате, че един от вавилонските царе се превърнал на животно и след 7 години се върнал в първото си положение. По-рано това се считаше за басня, а сега тази басня се проучва. Та когато ме питат защо трябва да се живее добре, казвам: „Ако не живеете добре, ще се превърнете в маймуни“. Това значи да се върнете назад. Среден път няма. Дали назад, или напред, но ще се движиш, на едно място няма да стоиш. Да вървиш напред, това е идеалът на човечеството. И ако ти вървиш назад, това е връщане

към миналото, към всички онези форми, през които си минал някога. В миналия живот няма никакво благо.

„Който се учи на Словото Божие." Като говорим за човешката мисъл, трябва да знаем, че тя не е човешки процес. Мисълта е Божествен процес. Когато през една канализация тече вода, може да запитате каква е ползата от това. Ползата е за самата чешма. Ако водата тече, и чешмата, и цялата канализация ще бъдат здрави. Ако тази канализация се запуши някъде, напрежението ще бъде толкова голямо, че нейните тръби ще се пукнат някъде и водата като извор ще изхвръкне. Следователно всеки човек е един извор, от който Божественото трябва да изтича навън. Вие казвате, че всеки има право да си живее така, както мисли. Това е една ваша самоизмама. Като остареете утре, по ваша воля ли ще остареете? А като сте млади сега, по ваша воля ли сте дошли да живеете? Казвате, че сте свободни, но тогава аз ви питам: по ваша воля ли дойдохте на Земята? И като сте дошли на Земята, отде сте тръгнали? Ще кажете, че сте дошли по желание на баща си. Да, но и баща ви друг го създаде, и бащата на баща ви друг го създаде и така нататък. Като проследите пътя на вашите бащи, ще видите, че ще се образува цяла верига, съставена от такива халки. Коя е причината, която тласка всички да дойдат на Земята? Казвате: „Ние не знаем това". И след това казвате: „Ще ядем, ще пием, докато един ден умрем и всичко се свърши с нас". Аз нямам нищо против раждането и умирането. Според мене, като се раждаш, ти си един кон, който се натоварва, а като умираш, ти си един кон, който се разтоварва. В този смисъл смъртта е разтоварването на коня, а раждането – натоварването. Когато един натоварен кон дойде в дома ти и донесе нещо, ти се радваш, но когато се отнесат благата, които е донесъл, ти не можеш да се радваш, скърбиш тогава. Аз разглеждам въпроса икономически. Понеже смъртта задига благата, ние не се радваме, а понеже животът носи благата, ние се радваме. Когато едно дете се ражда, то е натоварено с

благата, които носи. Защо плаче детето, когато се роди? То казва на майка си: „Уморих се от благата, които нося“. Тогава майката започва да го утешава: „Няма нищо, ние благодарим за благата, които ни носиш“. Това е иносказателен език. Някои майки донякъде издържат на плача на децата си, а някои не издържат.

Казват, че майките обичат своите деца. Съвременната наука опровергава донякъде това. Има майки, които наистина много обичат децата си, но има и майки, които едва ги търпят, дават ги на други хора или ги оставят в разни заведения, там да ги отглеждат. Много майки са като кукувиците, оставят децата си, други да ги гледат. Има майки, които са идеални, това не отричам, но има и такива, които съвсем не са идеални – от тях са се родили много неприятности в света. Каква майка е тази, която не може да научи своя син и своята дъщеря да мислят, да разбират смисъла на живота? Какъв баща е този, който не може да научи своя син и своята дъщеря да мислят, да разбират смисъла на живота? Какъв учен е този, който не може да научи хората да мислят, да разбират смисъла на живота? Какъв проповедник е този, който, като проповядва на хората, не може да ги научи да мислят и да разбират смисъла на живота? Ако въпросите се разрешават с това да прекараме живота си като актьори, тогава и аз съм съгласен. Но ако актьорството не разрешава въпросите, то е само едно забавление, то е само една почивка. Актьорството се допуска само като едно забавление, като едно представление, като един театър, но това е нещо фиктивно. Аз слушах веднъж един мъж и една жена, актьори, как се разправяха помежду си. Мъжът каза на жената: „ Слушай, говори ми като човек, не ми говори като че си на сцената“. И продължи: „Говори ми както трябва, не ми говори като актриса“. Този актьор сега е заминал за онзи свят, но неговата другарка е още жива. Питате кой е този актьор. Аз ще ви дам адреса му, имам го, а вие ще го намерите в онзи свят.

Като говорим за живота, той няма да се поправи нито като го хвалим, нито като го укоряваме. Според мене похвалите и укорите, това са странични методи. Животът изисква права мисъл, изисква разбиране на основните положения, на които се базира. Всеки човек, всяка душа, всяка форма, всяко животно си има свои закони, при които неговият живот е създаден. И за да се развива правилно, трябва да му се дадат съответните правила, които съществуват в природата. Не че ние трябва да му ги дадем, те са му дадени, но ние не трябва да препятстваме на законите, които съществуват в природата. Като препятстваме на природата, ние си създаваме ред нещастия и страдания. Питате: „Как да научим хората да постъпват правилно?“. Няма защо да ги учите да постъпват правилно, но не препятствайте на естественото положение на хората. Някой свири и пее в гората, ти минаваш покрай него и казваш: „Какво се е разкрякал този, не мога да го търпя!“. Този човек се учи. Нека да си пее и свири, ти няма защо да му препятстваш, той се упражнява. Мини покрай него и продължи пътя си. Най-гениалните музиканти и певци, и те са започнали така, първоначално и те са свирили и пеели така, но след десетина и повече години са се научили да свирят добре, да пеят добре и са излизали вече пред голяма публика. Казвате: „Гениален е този музикант“. Да, гениален е, но първият му такт какъв е бил, първото му свирене какво е било – търкане, триене на лъка! После е дошла гениалността. Някой човек има слабост към музиката, иска да свири и започва да се упражнява. Отначало едва свири, но елате да го видите след двайсет години – той е вече цял виртуоз. Най-първо, вие трябва да се научите на онази вътрешна толерантност, да търпите хората. Оставете всеки човек свободно да се проявява. Някой има желание да прояви една своя добродетел – не му препятствайте. Ако пък можете да му съдействате, още по-добре. Ако не му препятствате, ще направите едно добро на себе си, защото другите хора и на вас няма

да препятстват. Следователно ние трябва да се научим да не си препятстваме в живота, да не се подпушваме. След това ще дойдем до другото положение, да си помагаме.

Сега аз мога да ви държа една проповед като другите проповедници, да ви кажа като тях: „Живейте според Христовите правила“. Според мене, за да мога да ви кажа, че не живеете както трябва, аз трябва да ви покажа как да живеете, трябва да ви дам един образец. Непременно трябва да ви дам един образец. Всички Учители, които са идвали в света, се отличават единствено по това, че са дали един образец на хората как трябва да живеят. Христос се отличава по това, че всичко, което имаше, го даде. Той даде един образец. Той даде всички опитани от него неща. Той казваше: „Това, на което съм научен, и на вас ви го говоря“. Ако светът би тръгнал по пътя на Христа, най-малко 95 на сто от всичките мъчнотии биха изчезнали. Всичките мъчнотии биха изчезнали и между народите, и между религиозните хора, и между учените, и между държавниците, и между хората от разните партии. Вие може да поддържате каквато и да е идея – всяка идея е права, но всяка идея има и своите крайности. Като религиозен човек, вие може да се молите по десет часа на ден, а друг може да се моли само по един час. Ако се молите с часове, вашите молитви ще заприличат на проповедите на онзи американски проповедник, който обичал да започва от Битие и да продължава така до края на Библията. Един баща завел своето десетгодишно дете в църквата, дето проповядвал този проповедник. По обичая всички трябвало да коленичат, коленичило и детето. След като стояло един час на колене, то казало на баща си: „Татко, има ли още много?“. – „Той сега започна, стигна едва в пустинята.“ И наистина, проповедникът започнал от Адам и Ева, как създал Бог първите човеци, и следвал стъпка по стъпка нататък. По едно време бащата казал на детето си: „Той сега е при Исая“. Тогава детето му казало: „Татко, повече

да не ме водиш тук!“. Питам: има ли нужда Господ да му цитирате как е направил света, как е създал първите човеци? Няма нужда Господ от много говорене. Иди при Него и Му кажи: „Господи, аз имам нужда от знание, да мога добре да живея“. А ти сега, като идеш при Господа, плачеш, разкайваш се, цитираш стихове от Библията, от Евангелието. На следващия ден ще направиш същата погрешка и после пак ще плачеш, пак ще се разкайваш. Всичкият ни живот седи само в плачене и в разкайване. Сега аз ви говоря за миналото. Вярвам, че вие не сте от тези хора, които плачат и се разкайват.

Има два вида каещи се хора. Ще ви приведа пример с един случай, станал тук, в България. Съдили едного за умишлено престъпление. Адвокатът му започнал своята защита така: „Господа съдии, моят повереник не е виновен, той по погрешка е взел тези сто лева. Че това е така, се доказва от факта, че на същото място е имало 30 хиляди лева, които той не е докоснал“. Като чул това, подсъдимият започнал да плаче. Съдията го попитал защо плаче, помислил си, че той се разкайва за престъплението си. Обаче подсъдимият казал: „Господин съдия, плача, защото не съм видял тези 30 хиляди лева, а съм взел само стотe“. Аз съм срещал хора, които, като станат на 60 – 70 години, съжаляват за честния живот, който са прекарали. Един познат, вече 75-годишен, ми казваше следното: „Чудя се на себе си защо съм бил такъв идеалист! На млади години имах какви ли не възможности да стана богат човек, да живея един щастлив живот, но тогава моралът ми не позволяваше да се поддавам на никакви изкушения. Аз не исках да се подхлъзна. Сега съжалявам, че не използвах тези случаи, за да забогатея. Голям глупак съм бил! Трябваше да бръкна в касата, да си уредя всички работи“.

Питам: отде иде изкушението? Ако вие имате любов, вратата на този свят никога няма да бъде затворена за вас. Всички вие страдате по единствената причина, че не прилагате закона на Любовта. Вие носите

този ключ със себе си, но като дойдете до една врата, казвате: „Да отворя или да не отворя? Няма да отворя!“. Не, щом си гладен, тури ключа, отвори вратата и ще ти кажат „добре дошъл“. Мнозина са дохождали при мене и са ми казвали: „Кажи ни онзи магически закон, чрез който можем да си проправим пътя навсякъде“. Аз мога да ви дам този магически ключ, но казвам: ето де е магията, обичайте ближния си. Не задавайте сега въпроса как да го обичате. Ще ви приведа един пример. Един богат, но вече фалирал човек, като вървял по улицата, спряло го едно малко момиченце и простряло към него ръка. Той си казал: „Мене ли намери да спре?“, но като го погледнал, решил да помогне. „Хайде, аз съм привикнал, ще се помъча по някакъв начин да му помогна.“ Той го взел със себе си и тръгнал от къща на къща, докато най-после издирил семейството на това момиченце. Оказало се, че то е княжеска дъщеря, която се била изгубила. Бащата от няколко години търсел дъщеря си, но все не можел да я намери. Като открил кой е бащата, този човек завел детето у дома му. Как мислите, от този момент подобрило ли се е положението на фалиралия богаташ, или не? Подобрило се е, разбира се.

Казвам: ако вие сте на тази висота на любовта, ако държите този морал, който Бог е вложил у вас, и вие ще срещнете на пътя си една душа, която Бог е изпратил при вас, за да се подобри положението ви. Щом намерите една изгубена душа, положението ви ще се подобри. Ако намерите на пътя една страдаща душа и ѝ помогнете, и вашето положение ще се подобри. Казвате, че еди-кой си учен така е казал, така е писал. Оставете кой учен какво е казал и какво е писал! Преди всичко, вие не разбирате ученията. Според глупавите хора ученията пишат по един начин, според умните хора ученията пишат по друг начин, а според просветените – по трети начин. Ученията не пишат глупави работи. Досега аз не съм срещнал нито един учен, който да е написал нещо глупаво. Ученията казват понякога, че Господ не съществува. Те са прави, те

отричат онези богове, които хората са си създали. Тези учени никога не отричат онзи Бог, Който е създал всичко в света, Който е създал цялата природа.

Сега да се върнем към мекотата, която може да ви полза. Тази мекота се среща във всички хора. Седи в трена един англичанин, а срещу него един господин спокойно си пуши пурата. По едно време този господин задрямал, пурата паднала върху палтото му и го изгорила. Тогава англичанинът се обърнал към един българин, който седял до него, и му казал: „Познавате ли този господин? Ако го познавате, искам и мене да запознаете с него". Българинът казал, че го познава. По реда на етикецията българинът запознал англичанина с този господин, след като първо го събудил, а англичанинът внимателно му казал: „Господине, палтото ви се изгори от пурата". Ако беше българинът, той направо щеше да пристъпи към заспалия, да го бутне, да го събуди и да му каже: „Виж, че палтото ти е изгорено!". Аз виждам дълбокия смисъл в това запознанство. То говори, че за да влезеш във връзка с човека, ти първо трябва да пробудиш съзнанието му, за да можеш да говориш на неговия език и той да те разбере. И като знаеш езика му, ще кажеш: „Господине, вашето палто се запали от пурата ви". Тогава човекът ще ти благодари.

При сегашните условия хората са длъжни да започнат да изучават езика на човешката душа. Днес всички хора не говорят на един и същи език, на много различни езици говорят. Хората трябва да дойдат до онзи Божествен език, на който всички те ще се разберат. Това е езикът на Любовта, който някои хора не искат да научат, а други са го знаели, но сега почти са го забравили. Всички хора трябва да се заемат да изучават езика на Любовта. Аз съм правил много опити с кучетата. Срещам някое куче, то ме гледа, но не ме лае, очаква нещо от мене. Ако аз кажа в себе си, че нищо няма да му дам, то ще ме погледне вече накриво. Ако му дам едно парченце хляб, то ще ми стане приятел. И ако това продължи няколко пъти, приятел-

ските ни отношения ще се затвърдят. Щом направите услуга на едно куче, то е готово да бъде на ваше разположение. Това всеки може да опита. Ако направите една услуга на човека, и той ще е готов да ви услужи. Ще каже: „Малкото благо, което имам, готов съм да го разделя с вас, да дам половината". Така ще образувате една връзка.

Христос казва: „Обичай ближния си както себе си". Раздели наполовина благото, което имаш, с ближния си. Щом влезеш с твоя ближен в този закон, идва вторият закон, който гласи: „Дето са двама или трима, събрани в Мое име, там съм и Аз". Дето между двама или трима е любовта, там е и Бог. А дето е Бог, там всички работи тръгват напред. Законът на Любовта е първият, който всички хора трябва да научат. И като научат тези положения, ние ще наредим другите въпроси, защото навсякъде се изисква любовта: и в обществата, и в народите, и в партиите, и в семействата. Навсякъде любовта трябва да влезе като мерило, защото примирява нещата. Любовта ще смекчи сърцата на господарите, да влязат в положението на работниците си. Любовта ще смекчи сърцата и на работниците, да влязат в положението на господарите си. Ако любовта влезе в съзнанието на хората като един фактор, те ще влязат в правия път на онова естествено развитие, което както отделните хора, така и всички народи търсят. Няма друг път! Този път е опитан. Дълго време са го опитвали, докато най-после се е дошло до закона на Любовта. За да се приложи законът на Любовта в сегашните общества, изискват се нови форми, а не такива като сегашните. Не е лесно да се оправи светът. Не е лесно да се оправи едно семейство – трябва да се разбират нуждите на синовете и на дъщерите, на майките и на бащите. Не е лесно да се оправи едно общество – трябва да се разбират нуждите му. Не е лесно да се преподава на ученици. Имате например един клас от 50 – 60 ученици. Трябва да се образува една естествена връзка с тях, за да може да им се предаде някой урок. И в религиозните общества мъчно може да

се предаде идеята за Бога. Идеята за Бог мога да я предам дотолкова, доколкото самият аз я прилагам. Не е въпросът в това, в което аз вярвам, но в това, което излиза от мене. Хората дотолкова вярват в един извор, доколкото водата излиза от него. От водата, която излиза от него, се определя и неговата цена. Всичко е според качеството на водата. Ако този извор престане да дава вода, с това той губи своята цена. Ако водата на извора се увеличава, той придобива по-голяма цена. Дотолкова, доколкото ние ставаме проводници на Божията любов, да изтича тя от нас, дотолкова и нашата цена се увеличава.

„Който се учи на Словото Божие." Да се учим на Словото Божие, това е, върху което трябва да работим за в бъдеще. Това е, при което ние можем да съградим нашия живот.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

31 март 1935 г., София, Изгрев

Да обичаш и да те обичат

Отче наш
Духът Божи

Ще прочета 8. глава от Книга „Песен на песните“, която много рядко се чете. Тя е последната, най-малката глава. В нея има нещо каноническо. Тя трябва да се чете от най-старите хора. Но някой път съвсем не трябва да я четеш. „Песен на песните“ е една книга любовно-драматична. Тя е един малък опит за драма.

Има три положения в живота, чрез които съвременните писатели го изразяват. Едното положение е трагичното в живота, трагедията, в която главните герои умират. Главните герои свършват трагично. И поколенията след тях също така живеят и свършват. И Христос свърши с трагедия. Това, дето възкръсна, то е втората фаза на живота му. В първата фаза той свърши трагично и учениците му се разпръснаха. После се разпространи ученето му, след възкресението. Почти целият човешки живот завършва с трагедия. Животът, сам по себе си, е драма, в която героят и героинята минават през големи изпитания, но остават живи. След това иде комедията, третото положение в живота. Комедия е, когато героите нямат трагичен край, нямат и драматичен край, но имат комичен. Комедията е сянка на трагедията и на драмата. Такова е моето определение. Може да има и други определения в речниците. Когато в комедията е представен човек, който много страда, не мислете, че той трагично умира. Не, той не умира, но си представя неща, за които няма никакво понятие. Такова е комичното в живота.

Казвам: това са три фази в живота, които не могат да се избегнат. Ако те не съществуваха, не зная за какво щяха да пишат нашите писатели. Ако нямаше драма, ако

нямаше трагедия, ако нямаше комедия, как щеше да се опише животът? Това са контрасти. Трагедията започва по един начин, а свършва по друг начин. При трагедията и двамата главни герои умират. С тях се свършва всичко, те имат трагичен край. Дали това е вярно, или не е вярно, който има знания, може да провери нещата. Който вижда, той може да провери нещата. Онзи, който не вижда, който няма знание, той трябва само да вярва. Това са отношения в живота. За да провери дали някой страда, човек трябва да има едно съвършено чувство. Това чувство е необходимо и за да провери човек дали има друг свят, или няма. Онзи свят, който хората не виждат, е един свят непознат, който се нуждае от доказателства. Аз пък мисля, че няма нужда да се доказва онзи свят. Аз мисля, че няма нужда да се доказва, че Слънцето съществува. Даже и най-простите животни, които нямат никакви разсъждения, усещат, че има нещо, което съществува. Какво е тяхното понятие за Слънцето, то е друг въпрос. Все таки те съзнават тази реалност, понеже от тази реалност се подкрепя техният живот. И ние съзнаваме, че има нещо, което крепи живота ни, но какво е то, не съзнаваме. Можем да му дадем една или друга форма, можем да го отричаме или да го поддържаме, но нито доказването, нито отричането допринасят нещо за реалността. Реалността е нещо независимо от нашите доказвания или отричания. Нашите доказателства допринасят нещо за нас, но за самата реалност нищо не допринасят. Какво печели Господ, ако Го доказвате, и какво печели, ако Го отричате?

Мъчно е да се докаже какво е състоянието на един човек, който не вярва в Бога. Казвате за някого, че вярва в Бога. Какво нещо е вероюто, или какво нещо е вярата? Никой не може да даде един конкретен образ, какво нещо е да вярва човек в Бога. Никой не може да даде един конкретен образ, какво нещо е да не вярва човек в Бога. В ранна възраст младите вярват в любовта, а старите не вярват. В това отношение младите са вярващи, а

старите са безверници. Старите казват на младите: „Опитайте я! Ние я опитахме“. Младите казват: „Ние не искаме да опитваме любовта, ние вярваме в нея“. Те казват: „Любовта е едно богатство, което ние трябва да опитаме“. Като остареят, и те казват като другите стари, че не вярват в любовта, и те започват да я отричат. Младите вярват в любовта и искат да я опитат, а старите я отричат. Кои от тях са прави? И двете страни са прави. Аз разсъждавам малко по-другояче. Ние отричаме нещата в положителен смисъл и възприемаме нещата пак в положителен смисъл. Ако поддържам, че съм гладен, това показва, че съм млад. Някой казва: „Аз съм сит, аз вече съм се нахранил“. Това е старият човек, който отрича яденето. Старият човек отрича любовта, той се е нахранил. А младият, който поддържа любовта, той тепърва има да яде. Както виждате, моята философия е малко по-друга. Като срещнете един човек, вие ще го попитате: „Наяде ли се?“. Като ви отговори с „да“, ще му кажете: „Щом си се наял, ще отстъпиш своето място на нас, ние да се наядем“. Тъй щото, когато старият каже, че любовта нищо не струва, младите ще му кажат: „Бъди тъй добър да ни отстъпиш своето място, ние да опитаме тази реалност“.

Младите ще дойдат да търсят любовта, пък старите ще я отричат. Отричането на нещата не показва, че реалността не съществува. Реалността е вътре в тебе. Старият казва, че любовта е отвътре, а не отвън, докато младият казва, че любовта е отвън. И тук пак се различават. Те се различават малко в любовта. Старият казва, че любовта я няма, а пък младият я търси. Старият казва: „Аз тук ще спра“. Младият казва: „Аз бих дал всичко, за да позная любовта“. Понякога хората се опитват да подкупят някого да ги обича. По-глупава работа от тази няма. И бъдете уверени, че ако дадете пари на онзи, когото обичате, вие ще изгубите любовта, която имате. Ако някой те обича, то не е нито заради парите ти, нито заради къщата ти; той те обича безкористно

заради нещо друго. И ако речеш да му се разплатиш, ти ще изгубиш любовта му. Мислиш ли, че онзи, който те обича, е сиромах човек? Ако искаш по някакъв начин да покажеш и ти любовта си, ще я покажеш посвоему. И не е въпросът да задължаваш този, който те обича, да ти прави услуги. Нито пък трябва да казваш: „Понеже аз те обичам, направи ми тази и онази услуга". Който има любов в себе си, той няма нужда от никакви услуги.

Аз разсъждавам малко по-другояче. За да обичате един човек, той трябва да има някаква ценност в себе си. Повидимому той може да се показва прост, да няма някаква особена форма, да не е богат, но в себе си да носи някаква ценност. Вие минавате покрай един камък, който за вас няма никаква ценност, и го подритвате. Защо? Защото не разбирате неговата ценност. Обаче онзи, който разбира, взима камъка и го излъсква. Той знае, че този камък е скъпоценен, струва милиони. Следователно онзи човек, когото вие обикнете, в дадения случай струва много, той има някаква ценност в себе си. Тази ценност с нищо не може да се купи. Любовта е нещо, което нито можеш да купиш, нито можеш да продадеш. Тя е тъй свободна, както светлината свободно идва и си заминава. Тя никъде на гости не остава. И ако ѝ кажете да направи някаква услуга, тя не я прави. Любовта прави услуги от само себе си, но ако ѝ наредите да направи някаква услуга, ако изисквате от нея, тя си заминава. Ако започнеш да мислиш върху въпроса дали някой те обича, или не те обича, ти вече си загубил половината от любовта си. Ако започнеш да философстваш върху любовта, тя след известно време ще си замине. Това психологически е вярно. Тъй щото никога не мисли дали те обича някой, или не.

Питам ви: от ваше гледище кои са признаците, че някой ви обича или не ви обича? Първият признак, че някой е обикнал една мома, е този, че тя е станала хубавица. Щом момата е грозна, значи никой не я обича; щом започне да става хубава, обикнал я е някой. Първият

признак, че някой е започнал да те обича, е този, че ти ставаш хубав. Дали го знаеш, или не, то е друг въпрос, но това е една от диагнозите. Вторият признак, че някой е започнал да те обича, е този, че ти вече не си заспал. Ти започваш да се движиш, да мислиш върху нещата, да не се подчиняваш на никого. Тогава имаш особено мнение, ставаш особен човек, различен си вече. Третият признак, че те е обикнал някой, е, че ти ставаш мекичък, ставаш приятен като някой ароматен плод. Преди да са те обикнали, ти си бил груб, но след това ставаш мекичък, нежен. Следователно, ако не си мекичък, ако не се движиш (тоест ако не мислиш) и ако не си станал красив, значи никой още не те е обикнал. Но ако имаш тези три качества в себе си, това показва, че те е обикнал някой. Кой е той, не е важно, не трябва да се повдига такъв въпрос. Това са външни признаци на любовта, които са верни. Всички хора на любовта са красиви. Когато те обикнат и когато обичаш, винаги ставаш красив, само че в двата случая има разлика в красотата. Когато обичаш, ще станеш красив по един начин, а когато те обичат, ще станеш красив по друг начин. Когато обичаш, ще бъдеш мъж. Когато те обичат, ще бъдеш жена. Когато обичаш, ще развиваш своя ум. Когато те обичат, ще развиваш своето сърце. Това са донякъде разяснения върху любовта.

Аз говоря върху любовта малко философски. Каквито разяснения са дали и писателите върху любовта, и те са прави. Като описват любовта, те дават външните признаци на това преходно състояние в човека, което наричат любов. Например често описват как някоя героиня припада от любов. Един човек може да припадне само от страх. Аз не зная каква любов е тази, при която се припада. Според мене това е едно патологическо състояние на любовта. С това припадане на героинята авторите искат да покажат, че тя е много чувствителна. Обаче човекът на любовта никога не припада. От любов човек никога не припада, но без любов всякога може да

припадне. Една майка може да припадне заради това, че синът ѝ е умрял. Ако твоята любов допуска, че синът ти е умрял, това не е любов. Който има Любовта, той не може да бъде безверник. Който има Любовта в себе си, той вярва, че общият живот е целокупен и че всичко в него живее. Той вярва, че хората могат да се изменят, но онзи човек, когото той познава, живее и в този, и в онзи свят. Онези, които имат Любовта в себе си, те вярват и тази вяра – това качество в тях, излиза така спокойно, така непринудено.

Казвате: „Докажи това". Какво има да го доказвам? Аз живея в това, няма какво да го доказвам. Аз зная това, няма какво да го доказвам. Аз зная това! Питате ме: „Ти срещал ли си ангел?". Че Земята е пълна с ангели, всеки ден се срещам само с ангели. Има ангели, които са като професори в университета. Някои ангели са като химици, като физици, други са като проповедници, като държавници, като офицери, като генерали, като царе. На всякакви длъжности са назначени те. Това е, което аз зная, а дали вие го приемате, или не, то е друг въпрос. За мене това е една реалност, а за вас това е суеверие. За мене пък вашите вярвания са една глупост, едно отричане. Вие нищо не знаете, нищо не виждате, но отричате нещата. Аз виждам нещата и всеки ден ги проверявам. Христос казва на учениците си: „Както аз не съм от този свят, така и вие не сте от този свят". По-нататък казва: „Аз излязох от Отца си и се връщам при Него". Той знае отде е дошъл и де отива. Има хора, които виждат и отзад, и отпред. Те виждат на хиляди километри разстояние, ясновидци са. На такива хора трябва да се има доверие. Те виждат! Има хиляди хора, в които днес това чувство е силно развито. Мнозина от вас може да искат да видят нещо, но външното виждане нищо не доказва.

Ето, учените хора са изобретили микроскопите, с които могат да разглеждат и най-дребните частици. Досега един обикновен микроскоп увеличаваше две хиляди пъти. Като разделите един милиметър на две

хиляди части, с този микроскоп може да видите една двехилядна част от милиметъра. Вече има микроскопи, с които може да увеличавате толкова, че да виждате даже едномилионна част от милиметъра. И аз мисля, че за в бъдеще ще има един по-чуден свят. По време на войната един английски учен изнамерил някаква течност, през която можел да види етерния двойник на човека. Той виждал двойника на човека да излиза на около един пръст вън от тялото му. Когато е в здравословно състояние, човек има един цвят, а когато е в болезнено състояние, той има друг цвят. От цветовете можете да познаете дали състоянието на човека е здравословно или болезнено. В сегашния век не е въпрос да се отричат нещата. Отричането нищо не доказва. Това, което за едни съществува, за други не съществува. Нима за мравите човек съществува? Те даже нямат понятие за човека. Нима за дребните микроорганизми човек съществува? Въпреки че за тях човек не съществува, ние съществуваме. Това ни най-малко не ограничава, не отрича нашето съществуване. Дали ние отричаме един свят по-висок от нас, то е друг въпрос, но съзнанието на съществата, които са над нас, ни най-малко не се ограничава от това. Нито един психологически факт не се изменя от нашето отричане или доказване.

Ти искаш да направиш нещо и цяла нощ се бориш. Тази борба произлиза от тебе. Бориш се, докато най-после решиш в себе си, че трябва да извършиш това, което си намислил. Ти виждаш, че не си господар на положението. Но кой те застави тогава да го извършиш? Някой казва: „Аз мога да направя всичко“. Това е друг въпрос. Едно трябва да знаете: в света човек нищо не може да направи сам. Когато в даден случай вие правите нещо по своя воля, не сте в закона на Любовта. Аз отричам, че любовта произтича от човешката воля. Любовта е един акт на Божественото в човека. Когато ти се запалиш от любов, това е Божественото, което действа в тебе. Казва Писанието, че Бог е и в животните, и в хора-

та. Любовта се дължи на Божествения импулс, който твори. Когато и животните дойдат до положение този Божествен импулс да работи в тях, съвсем се изменя и тяхното естество. Вижте онази кокошка, която мъти своите яйца. Тя иначе е толкова разточителна, за нищо не мисли, но щом се излюпят пиленцата ѝ, щом стане майка, нейното естество съвсем се изменя. Докато любовта е в нея, нейното естество съвсем е изменено. Казвате за някого: „Няма да го обичам". Чудни сте вие! Най-първо, любовта не произтича от вас, тя е една привилегия за вас. Ако обичате някого, радвайте се, че Божественото се е проявило у вас. Вие сте едно стъкло, през което светлината минава. Благодарете, че сте станали проводници за Божественото. Като мине светлината през вас, ползват се вашите ближни, ползвате се и вие.

Има неща, които трябва да се дадат на подрастващото, на младото поколение. И мъже, и жени трябва да се домогнете до една права философия на живота. Казвате, че не си струва да се обича, че човек трябва да уреди своя живот. Никой не може да уреди своя живот. Друго е важно: човек трябва да запази живота, който му е даден, а не да урежда своя живот. Какво има да уреждате живота си? Ако Онзи, Който е създал живота, не е предвидил нужното количество въздух, светлина, вода и храна за всички живи същества, как щяхте вие да го уредите? Казва някой: „Аз отричам всичко". Не можеш да отричаш нещата. Това е една драма. В дадения случай аз не отричам нещата, но казвам: ето, Соломон се опита да напише една драма, не една трагедия. Тук мистиците разсъждават, че той е една събудена душа, която търси любовта. Там, в първия стих на прочетената глава, Соломон казва: „Дано ти да ми станеш близък като брат, да те хвана, да те прегърна, да дойдеш с мене". Това показва, че душата иска нещо конкретно. Понеже е на Земята, тя не обича да се занимава с вятъра, тя иска да хване нещо, да го прегърне, да почувства пулса на сърцето му, топлината

на живота, който излиза от него. Душата иска нещо реално. Вечерта ти спиш, в съня си искаш да прегърнеш любимата си. Тъкмо я прегърнеш, но се събудиш и видиш, че държиш юргана. В любовта нещата са реални, а извън любовта не са реални. Любовта е великото, реалното в света. Всичките ни скърби в света произтичат от единствения факт, че ние понякога спим, а като се събудим, виждаме, че държим юргана в ръцете си. Това е скръбта. Друг предполага, че никой не го обича. Юргана държи той в ръката си. Там е трагедията.

В любовта не може да има промяна. Ако има промяна, аз я обяснявам малко по-другояче. При моите изследвания аз съм правил много наблюдения и днес разбирам любовта и на младите, и на старите. Не искам да кажа, че старият е глупав, нито искам да кажа, че младият е глупав. Старият има едно разбиране, младият има друго разбиране, но и двамата вървят в една и съща посока. В края на краищата и двамата ще имат една и съща опитност. Когато една душа се събуди, тя вече започва да търси любовта. Когато човек се влюби, хората започват да го презират, да го считат за отвеян. Един виден германски професор бил много обичан от студентите си. Той държал много добре лекциите си и всички студенти били доволни от него. По едно време се явила една студентка, в която той се влюбил. Когато присъствала на лекциите му, той преподавал много добре, но когато я нямало в аудиторията, той ставал неспокоен, започвал захласнат да я търси с очи и лекциите не вървели добре. Щом присъствала, той се вдъхновявал и държал добре лекциите си. Питам: какво се случило с този професор? Студентката дошла много близо до неговия ум, много близо до неговите очи, тъй че той нищо не можел вече да вижда. Откакто дошла тя, той започнал да забравя лекциите си. Предметът на любовта отвлича вниманието на човека и той започва да забравя майка си, баща си. Аз съм виждал как децата стоят влюбено пред някоя ябълка. Майката изпраща детето си да купи нещо, а то

се спира пред ябълката и я гледа, стои там един-два часа. Като се върне у дома си, пеене ще има. Като се влюби дъщерята, майката и бащата се намръщват. Всички хора говорят за любов, но като видят, че дъщеря им се е влюбила, те настръхват, искат да знаят кой е този момък, дали заслужава тази любов, или не. Те искат да знаят още момъкът ли се е влюбил, или дъщерята им ли се е влюбила в него. Защо? Защото, ако момъкът се е влюбил в дъщеря им, тя печели, красива ще стане. Ако стане красива и малко кротка, това показва, че момъкът се е влюбил в нея. Ако пък дъщерята стане малко енергична, свободна, ако започне свободно да мисли, това показва, че тя се е влюбила в момъка.

Аз не искам да влизам по-дълбоко в психологията на въпроса, но разгръщам само крайчеца. Понеже вие сте били млади, знаете тези работи – кога са ви обичали и кога вие сте обичали. Соломон тълкува този въпрос. Той е бил една пробудена душа, която е търсила реалното. Ние не се занимаваме с временния живот, с временната любов. Като се влюби някой, той казва на възлюбената си, че ще ѝ бъде верен до гроба. Не, любов, която е вярна до гроба и пред гроба, тя е слаба любов. Сегашните автори пишат за любовта, която минава зад гроба. Това е любов! Аз не свързвам любовта с брака. Бракът е търговска сделка. А любовта е един Божествен процес, който е общ за цялата природа. Той е непреривен процес в цялото космическо битие, във всички същества, от най-малките до най-големите. Между ангелите бракът не съществува. Ако един ангел рече на небето да се ожени, ще го изпъдят оттам. Ако двама ангели си кажат и една груба дума помежду си, както в брака хората си казват, от тях нищо няма да остане. Между тях няма и помен от груби думи. Те нямат такива опитности, каквито хората имат. Ангелите са добри и крайно разумни, те разбират дълбокия смисъл на природните закони. Те имат грамадна сила, могат да се проектират със своите 25 милиона крила като аероплани. Те могат да хвърчат с бързина,

по-голяма от тази на светлината. В кратко време един ангел може да преброди пространството, да мине от една звезда на друга. Не че всички ангели са крайно разумни. Те са на степени помежду си, но в сравнение с хората седят много по-високо. Така и хората са на разни степени на развитие. Но да не се отвличаме по-нататък. Това е едно бъдеще, което ви очаква.

Сега вас да не ви е страх от този свят. Защото светът, в който днес живеете, е един идеален свят за по-нисшите от вас същества, те се стремят към този свят. Един ден и те трябва да дойдат до тези форми, в които ние се намираме. Тъй щото всяка форма, която се създава, отваря врата за влизане в един свят. Кое е онова, което определя човека? Неговата мисъл. Мисълта определя човека. Единственото същество, което мисли на Земята, това е човекът. Мисълта, това е свободата на човека. Чрез своята мисъл човек се е освободил от всички ограничения. Силата на човека е в самия него и той може да се освободи от всички несгоди, които съществуват на земята. Само че човек не може да се освободи нито в един ден, нито в една година, нито в един живот. Ако имат търпение, всички могат да се освободят. И тогава всеки мъж, всяка жена, всяко дете, всеки господар, всеки управляващ ще носи в себе си тази свобода. Ако всички хора, всички народи се съединят колективно, те всичко ще могат да направят. Сега ние седим и се молим на Господа да ни освободи от всички злини, които съществуват на земята, но има едно неразбиране, едно вътрешно разединение. Това е една разпокъсана философия, чрез която ние отричаме любовта. Тогава кое е онова, което ще донесе идеал в живота? Казвате, че трябва да имате пари. Парите, към които се стремят хората, това е знанието в живота. Но всяко знание произтича от съвсем друг източник. Който има знание, той е силен човек. Ако си слаб човек, ти нямаш никакво знание. Ако те е страх от страданията, ти си слаб човек. Страданието е негативната страна на живота. Да те предпази от най-неблаго-

приятните условия, на които можеш да се натъкнеш в живота си, това може да направи само любовта. Онова, което може да подкрепи живота ти, това е любовта, която трябва да се разглежда всестранно. Тази любов се отличава. Когато сте в най-лошото си състояние, вие може да направите опит да видите нейните сили. Това не може да стане мигновено, но постепенно. Ако държите ума си съсредоточен, ще забележите, че онзи мрак, който е вътре в него, постепенно ще започне да намалява като на зазоряване. Отрицателните ви мисли ще започнат постепенно да се оттеглят, както се оттеглят облаците. Тогава вашето небе ще започне да се изяснява и на хоризонта ви ще се яви едно слънце. И вие ще усетите в себе си радост, че всичко можете да направите. В дадения момент вие може да се усъмните, да си кажете: „Дали е вярно това, или не е вярно? Дали е възможно, или не е възможно?“. Щом се усъмните, веднага всичко ще рухне и вие ще се върнете в първото си състояние.

Кой е признакът на реалното? Казвате, че парите са реални. Не е така. Представете си, че на масата до вас седи един парализиран човек, който не може да яде. Турете пред него един милион и вижте дали тия пари ще му помогнат. Парите няма да му помогнат. Те не са никаква реалност за него. Обаче има случаи, когато любовта може да лекува. Един млад момък се бил парализирал. По едно време му казали, че иде неговата възлюбена, която той отдавна очаквал, и този момък веднага станал от леглото си, облякъл се и излязъл навън. Парализата му веднага изчезнала. Питам: кое е по-силно, парите или любовта? Това, което в даден случай може да възвърне здравето ти, да те направи самостоятелен човек и да те освободи от ограниченията, то е реалното. А всичко друго аз наричам условия в живота. Парите например са едно условие, силата е едно условие, знанието е едно условие, богатството е едно условие. Не отричам и тия неща, но казвам: реалното в света, което дава сила и мощ на човека, това е любовта, Божественото в човека.

Тази любов не обича много да се говори за нея. Тя обича повече да се работи за нея, отколкото да се говори за нея. Онзи човек, който е запален от тази любов, който я разбира, на него другояче са му отворени очите. Аз не съм виждал по-красиви очи от очите на онзи човек, у когото любовта прозира. Като го погледнеш, той прилича на едно ясно небе, украсено с всички звезди. Той представлява един необозрим свят, с всичката му красота, сила и величие. Той не се усеща слаб човек. Като дойде любовта в тебе, ти се усещаш като че цялата Вселена е в тебе. Ти вече възприемаш и слушаш любовта на всички същества. Тяхната любов и твоята любов, то е едно и също нещо. Тогава ти чуваш гласа на всички ангели, на всички светии, на всички същества по света. И те всички казват: „Какъв велик смисъл има в живота!“. Влюбеният не се страхува от смъртта.

Соломон, който имаше 300 жени и 900 наложници, се беше зает да опише любовта. Той показа своето тщеславие. Като се беше влюбил, искаше да напише една драма, та за в бъдеще да го знаят всички хора, да не го забравят. „О, ти, която седиш в градините, другарите слушат гласа ти, дай и аз да го послушам“ – тук говори възлюбеният. (*13. стих, 8. глава, „Песен на песните“.*) – „Бързай, възлюбени мой!“ Кой говори тук? Възлюбената говори. Тя казва: „Бързай, възлюбени мой, и бъди подобен на сърне или на еленче в благоуханнте гори.“ (*14. стих.*) Това са човешките заблуждения. Човек трябва да се освободи от всичките временни заблуждения в себе си, както и от външните заблуждения. Някой казва: „Аз не се нуждая от богатства“. Не е въпросът там. Ти можеш да бъдеш най-богатият човек в света. Злото не е в богатството, злото седи в неразбирането на живота. Всяко богатство е една възможност за тебе. Смисълът на богатството е да станеш чрез него проводник на великото, да помагаш на ближните си. И тогава със знанието, което имаме, със силата, която имаме, с доброто, което имаме, с всичко, което имаме, ние сме проводници, изпратени от невиди-

мия свят да помагат на онези, които имат нужда. Това не значи на целия свят да помагаме, но в даден случай поне на един малък кръг.

Какво по-хубаво от това да можете да проявите своята любов! А вие чакате другите да ви обичат. И това е хубаво, не е лошо хората да ви обичат. Две неща има в живота, които аз считам, че са най-хубави. Няма по-хубаво нещо в живота от това да ви обичат и няма по-хубаво нещо от това вие да обичате. Това са най-хубавите, най-добрите неща: да ви обичат и да обичате. Да оценяваш, когато те обичат, и да си оценен, когато обичаш. Ти да цениш любовта на онзи, който те обича, и когото ти обичаш, той да цени твоята любов. Който те обича, той никога няма да ти напише любовно писмо. Аз говоря за една любов, в която няма никакво писане на писма. Който те обича, той само ще ти говори, за да го виждаш. Ще кажеш: „Как да не го виждам?“. Там е противоречието именно. В един момък се влюбват сто моми, но отде ще знае коя го обича? Как ще познае коя го обича? Дойде едната, той каже: „Тази е!’. После идва втората, третата, той все казва: „Тази е!“. Така се изреждат една след друга всички и той не може да познае коя е онази, която го обича. Той не знае как да определи коя го обича. Какво представляват всички тия моми? Това е непонятно за вашия ум. Стоте моми един ден ще станат една мома. Като говорим за истинската любов, за любовта на сродните души, аз разбирам, че ще дойде една колективна душа и тогава всички тия души, които от памтивека са ви любили, ще влязат в тази душа, ще станат едно колективно цяло. Хиляди души, събрани на едно място, образуват любовта на една колективна душа. Хиляди души, събрани на едно място, образуват любовта. Хиляди и милиони капки вода, събрани на едно място, образуват един извор.

Малката любов е за нас, тя внася в нас утеха. А голямата Любов внася живота в човека, тя осмисля всичко в него и той става радостен и весел – това е щастието на

човека. Всички, които са писали по този въпрос, казват, че щастието е възможно само при великата любов в хилядите и милиони души, събрани в едно, които могат да те обичат, и в хилядите и милиони души, съединени в тебе, които могат да се обичат. Следователно това е Любовта. Това е драмата на живота, това е стремежът на цялото човечество – да се обичат всички. И аз бих желал така да се обичат всички.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

7 април 1935 г., София, Изгрев

Колко е хубава твоята любов!

Отче наш
Бог е Любов

Ще прочета 13. глава от Първото послание на апостол Павел към Коринтяните. Тази глава има две важни страни: една вътрешна, с нейните качества и форми, и една външна, с нейните качества и форми. Апостол Павел казва, че любовта може да се разглежда от две страни, двояко, но тъй както я разбира, той казва, че любовта може да се разглежда от гледището на природния ум, от гледището на етическия ум и от гледището на чистия разум. Според описанието, което дава за любовта, той я разглежда от гледището на чистия разум. Паралелно с тази глава ще прочета и 4. глава от „Песен на Песните", дето Соломон описва как любовта го е пленила като пленник, но как е станало това, и той не знае.

„Колко е хубава твоята любов!" Сега ще разгледаме любовта от три гледища: от гледището на обикновения, или природния ум, от етическо гледище и от гледището на чистия разум. Много писатели са писали и говорили за любовта, но нито един от тях не е засегнал нейната същина, тоест това, което е същественото в нея. Не от зла воля е станало това, но тези писатели не са имали условия за наблюдение на любовта. Любовта не може всякога да се наблюдава, тя има свое време за наблюдение. Например умерените пояси лятно време имат един изглед, а зимно време – друг изглед. Когато е в младините си, човек има един изглед, когато е в старините си, има друг изглед. Когато е болен, човек има един изглед, когато е здрав, има друг изглед. Когато е учен, човек има един изглед, когато е невежа, изгледът му е друг. Добър или лош, учен или невежа, здрав или болен, млад или стар и така нататък – това са все човешки идеи, човешки

разбирания. Ние сме кръстили нещата с тия имена. И ние имаме особено понятие за нещата, не ги разглеждаме тъй, както са. Ако обичаш някого, приятно ти е да го хвалиш, казваш: „Като него друг няма“. Всеки хвали своето стадо, всеки хвали своята стока. Това е частично разбиране на нещата. Това благо, за което говорим, трябва да бъде общо благо на цялото. Великото благо на живота се отличава със следното качество: то подмладява човека, възобновява неговата сила, просвещава неговия ум. Това, което отнема силата на човека, това, което отнема светлината на неговия ум, не е реалното в живота. Дали е религия, дали е наука, или нещо друго, но това, което лишава човека от онова, което той има, без да му придава нещо, това, което взема, без да дава, то не е това, което ние търсим. В резултат на това почти всички хора се намират в заблуждения. Ние имаме няколко възгледа: младите мислят едно, старите мислят друго, жененте мислят трето. Малкото момченце ще си мисли да има кон, да го язди. Малкото момиченце ще си мисли да има кукли, с които да си играе. Старият дядо току ще си чеше брадата, пък старата баба ту ще си туря, ту ще си сваля шамията. Жененият само ще се хвали с децата си – с дъщеря си, със сина си. Но това, с което се хвали той, утре ще дойде някой да му го вземе. С какво ще се хвали след това?

Ние живеем в един свят на постоянни промени, който аз наричам драматически свят. След това ще се чудим защо светът толкова много се е изменил. Светът не се е изменил, но има нещо, което у нас се е изменило, тоест у нас има нещо неразбрано. Например зимно време ти стоиш върху леда и мислиш, че имаш някаква здрава основа под краката си. Като дойде пролетта, виждаш, че този лед започва да се пука. Казваш: „Какво стана? Де отиде ледът? Де се изгуби?“. Не, не се е изгубил ледът, формата му само се е изменила. Някой се оплаква, че е изгубил любовта си. Никаква любов не е изгубил, но той е изгубил само формата на любовта. Любовта

нито се губи, нито се печели. Че си спечелил или изгубил любовта, това са човешки понятия. Защо? Щом имате някаква печалба, тя трябва да тежи. Спечелил си два, три, десет, сто, десет хиляди наполеона – те трябва да ти тежат. Щом изгубиш тия пари, ще ти олекне. Не само парите имат тегло. И ученият човек се познава по своето тегло, но трябва да знаете как да го претеглите. Ако претеглите един учен и един невежа, ще видите, че те се различават в теглото си. Ученият винаги тежи повече от невежия. – „Как е възможно това?“ Мозъкът на учения тежи повече, той е по-голям от този на невежия. Мозъците на учените са по-големи, по-тежки от мозъците на невежите. Що се отнася до тялото, трябва да се знае, че то не е човекът, то представлява дрехата на човека. Мускулната система на човека може да се губи. При една тежка болест човек, който тежи 70 килограма, може да изгуби няколко килограма от теглото си, да олекне примерно до 45 килограма. Но каквато и болест да има, човек много малко губи или почти нищо не губи от теглото на мозъка си.

Когато се говори за любовта, вие трябва да имате предвид многото условия, при които може да се прояви. Хората имат много общи понятия за любовта и тези понятия са предвестници на любовта, те още не са любов. Даже и сегашният живот на хората е предвестник на любовта. Те още не живеят в царството на любовта. Защо? Защото засега живеят в едно царство, в един свят на страдания. Земята е цял ад. Страдания, мъчения едно след друго се нижат. Едва си поотдъхне човек от едно мъчение, след него иде вече друго. Но така не трябва да се говори, вие не трябва да се обезсърчавате по отношение на бъдещето. Това сега е само една временна фаза, както когато един екскурзиант минава през някоя планинска местност и се натъкне на сипеи, които се подронват под краката му – той започва да се мъчи да излезе нагоре. Това е временно положение. Цялата земя не е направена само от пясък. Сегашният живот се дължи на едно особено,

специфично състояние, което хората още не са разбрали. В хората има нещо неустойчиво. Срещал съм млади момци и моми, у които няма никакъв устой. Върви млад момък през гората със своята Стоянка, държи кавал в ръцете си, свири и ѝ говори: „Стоянке, докле кавалът ми е в ръката, ти на мене разчитай. Нищо не може да те нападне, аз съм готов на всички жертви за тебе“. Гледа го Стоянка – напет, с пъстър кавал под мишца, хваща ѝ окото. По едно време насреща им се задава една голяма мечка. Момъкът бързо се качва на една круша, а Стоянка от страх ляга на земята, преструва се на мъртва. – „Не бой се, Стоянке, аз ще цъкам горе с кавала.“ Днес всички хора само цъкат! Едни лежат долу, на земята, и мечката ги души, а други седят на дървото горе и оттам цъкат. Аз наричам това реформи, дружества за подпомагане на бедните в техните нещастия. Обаче това не е онази система, която може да внесе в човека това, което ние търсим.

Вие не трябва да се обезсърчавате, защото сте в един свят, който е в движение. Ние сме пътници и за да не се обезсърчаваме, трябва да влезем в същината на живота. Сега вие можете да ми направите възражения от три страни. Младите ще ми кажат: „Ти млад не си ли бил?“. Прави са. Старите ще ми кажат: „Ти стар не си ли бил?“. И те са прави. Женените ще ми кажат: „Ти женен не си ли бил?“. Те също са прави. Аз влизам в положението на всички и казвам; да, аз искам да бъда млад, без да остарявам, аз искам да бъда женен, без да умирам; аз искам да бъда стар, без да страдам. Единствените хора в света, които страдат, това са старите. Младите водят широк живот. Това са общи твърдения за неща, които привидно само са така, а всъщност не са така. Младият страда по единствената причина, че иска да стане стар, той не се задоволява от своята младост. Като погледне дядо си, влюбва се в неговата брада, казва: „Да имах такава брада, да я тегля! Ех, де да бях като дядо си, да си седя като него, а не тъй по цели дни да съм на нивата, да ора и да жъна“.

Ето де е грешката на младите. Дядото, като е остарял, има и той своята опитност, казва: „Де да съм млад сега, че да отида като този момък да поработя на нивата, да дишам чистия въздух!“. Тези сравнения сега не могат да ви утешат. На едного умряла дъщерята, а друг го утешавал: „Не тъжи толкова! Господ те е обичал, затова е взел дъщеря ти“. – „По-малко да ме обичаше, но дъщеря ми да не беше взел.“ Така не се утешава човек: Господ го обичал и затова взел дъщеря му. Това не е утешение. Бог ни най-малко не се нуждае от нашите дъщери. Като ни даде нещо, Той не се нуждае после да си го вземе. Той не е причина за нашата смърт. Ако нося шише, пълно с масло, и по невнимание падна и го счупя, трябва ли да казвам, че такава е волята Божия? Бог не се нуждае от моето масло, но такава е моята воля, моята неразсъдливост. Ако бях по-умен, моето шише щеше да бъде здраво. Докато гърнето на любовта е здраво, всякога ще ви върви в живота. Любовта се носи в шишета, в гърнета. Някой носи шишето с любовта, но щом каже една дума не намясто, веднага разваля цялата любов. Щом счупиш шишето, любовта заминава.

Двама млади разговарят. Момата се обиди, разсърди се за нещо на момъка и каже: „Голям простак си ти!“. Обърне му гръб, не иска повече да го гледа. Тя е счупила вече шишето. След това ще му пише едно писмо, второ писмо. Момъкът не разбира какво означава „простак“ и се е докачил от тази дума. Но и момата не разбира какво значи думата „простак“. От една неразбрана дума счупиха шишето, изгубиха любовното масло. И единият не разбира, и другият не разбира. Любовта има свои прояви и в умствения свят. И в тази любов има известни отношения. В нея има етическа любов и любов на висшия разум. Соломон е описал главно любовта на обективния, на природния ум. Доколкото знаем, Соломон не е бил първокласен философ. Той е достигнал най-много до етическата любов, но до любовта на чистия разум не е достигнал. Соломон никъде не е засегнал какво нещо е

Божественият свят. Той казва: „Ще дадеш отговор на Бога на етическия свят“. В етическия свят има съдба, но в Божественния свят няма никаква съдба, никакви недъзи, никаква грозотия. В Божественния свят всичко е красиво, всичко е съвършено.

Понеже хората нямат понятие за Божественния свят, те го отричат. Какво нещо е Божественият свят? Ако им се каже, че това е свят без противоречия, те не могат да си представят как може да съществува свят без противоречия. Те се намират в положението на онази майка, чието дете живяло 3 – 4 месеца на една воденица и като се върнало у дома си, не можело лесно да заспива, постоянно плачело. И какво станало? Най-после бащата се сетил, че докато било на воденицата, детето лесно заспивало, защото се унасяло от дрънкането на воденичното колело. Тогава бащата взел една тенекия и започнал да дрънка: дрънкул-дрънкул, тандара-тундара – и детето заспало. Дрънкане иска това дете, нищо друго. Много хора и в любовта искат дрънкане. Ако не им дрънкате, не могат лесно да заспиват. Някой се разсърди, не може да заспи, но като започнеш да му дрънкаш, да му казваш, че го обичаш, той заспива. Трябва да му се дрънка! Сега някои от вас, като сте възрастни, ще кажете, че не е морално да се говори така. Ще ме извините, аз не съм от много моралните. Но и аз имам в себе си един морал, а именно: считам за морално това, което причинява полза едновременно и на мене, и на ближните ми. Ако нещо е вярно спрямо мене, трябва да е вярно и спрямо другите. Не е въпрос за количеството, но на онази светлина, на която се радвам аз, трябва да се радват и растенията, и животните. Както се радвам аз на храната, така трябва да се радват и едно растение, и едно животно. Разбира се, растението не може да се радва на светлината, както аз се радвам, но все таки и растението има известно разбиране. Ако растението нямаше известно разбиране на светлината, как би създало онези хубави цветове и плодове? Ако растението нямаше едно вътрешно разби-

ране на светлината, то никога не би създало своите хубави цветове. Ще възразите, че растението не ги е създало, но Господ ги е създал. Съгласен съм с вас. Тогава и това, което вие ми говорите, не вие, но Господ ли го направи? Езикът ти е блед, ти боледуваш. Господ ли направи това?

Ако мислиш, че всичко Господ е направил, ще излезе, че Той е в противоречие със себе си. Господ не може да бъде в противоречие със себе си. Като човек, и аз не мога да бъда в противоречие със себе си. Ако съм в противоречие със себе си, причината е вън някъде. Невъзможно е човек да влезе в стълкновение със себе си. Човек може да влезе в стълкновение със себе си само тогава, когато се намеси една външна причина, едно външно малко обстоятелство. Един млад момък, който не се е запознал със света, който не познава още момите, как почита той майка си и баща си! Един ден този момък излиза вън, запознава се с една мома, която има диаметрално противоположни възгледи на неговите, повлиява му, и той започва да се сепва на майка си и на баща си. Той вече иска да бъде съвършено самостоятелен, иска сам да живее. Защо? Момата е влязла да живее в него и той се е раздвоил. Защо е така? Защото не може да бъде другояче. Това е факт, който не може да се изясни. Сега ще направя друго сравнение. На масата имам сложено едно хубаво ядене. Докато аз се приготвя да ям, друг някой дойде, седне преди мене и започне да го яде. Този човек не може да ми бъде приятен. Защо? Защото той взима благото, което ми е дадено. В дадения случай момата е едно благо за момъка, а понеже бащата и майката реагират, момъкът казва: „Как! Да не ям ли?“. Момата му дава един вътрешен подтик, едно вътрешно вдъхновение. До това време момъкът се е носил неглиже, не е обичал да учи, бил е мързелив, не е слушал майка си, баща си, заради което често е бил наказван. Обаче откакто е обикнал тази мома, започнал е да се облича хубаво, да се сресва добре, да се учи, да помага на майка си и на баща си – иска да покаже той на Стоянка, че е гениален. Той има вече един вътрешен стимул. И

след всичко това баща му казва: „Пусни тази Стоянка!“. Да пусне Стоянка, това значи в един момент да разруши всичко това, което гради. Никога! Когато един момък напусне една мома, тя претърпява голяма криза. Аз съм виждал такива моми, които с години линеят, очите им хлътват, лицата им пожълтяват, не им се иска да живеят, но искат да умрат. След няколко години обаче това състояние минава. Същото става и с момъка, когато момата го напусне. Който не разбира законите, ще каже: „Отишъл този човек да тъжи, да плаче за една любов!“. Ще скърбиш, ще тъжиш и оттатък ще минеш! Любовта не трябва да се губи. Без нея животът е едно вътрешно мъчение, една вътрешна несрета, едно безсмислие. Без любовта животът няма никакъв смисъл. Най-малкият лъч на любовта осмисля живота.

Казвам: каквото ще ви изнеса, не искам ни най-малко да влезе в стълкновение с това, което имате сега. Това, което имате сега, и то е хубаво, но аз го наричам вашата стара дреха. Възгледите, които имате за любовта, това са вашите стари дрехи. Такива дрехи като вашите и аз съм имал, но отдавна вече съм ги закачил. Аз съм ги закачил, не съм ги продал никому и от време на време ги поглеждам, да видя каква любов съм имал някога. Сега имам вече нови дрехи. Любовта изисква ново, тя не търпи съдрани дрехи. Когато отиваш да посрещнеш любовта, трябва да бъдеш много добре облечен. Ти не можеш да отидеш при любовта, ако не си добър, ако не си умен, ако не си силен, ако не си здрав, ако не си благодарен. Ти трябва да знаеш, че любовта не търпи дребнави хора, не търпи сиромаси хора. Всички бедняци тя ги изпъжда навън (по човешки ви говоря). Не че не ги обича, но тя ги изпраща на баня и казва: „Дайте им чисти, хубави дрехи, с тях да се облекат, и тогава да дойдат при мене“. Да обясня какво е положението на онзи, който обича. Някои хора мислят, че като обичат някого, трябва да го търпят с всичките му недъзи. Не, няма такова нещо в любовта. Любовта може да търпи всекиго с всичките му недъзи,

но това не е никаква любов. Когато един артист трябва да свири на пиано, той ще свири на него само когато е напълно завършено, когато всичките му клавиши са на мястото си, когато е акордирано. При никакво друго положение той не би свирил на това пиано. Ако пианото е недовършено или разглобено, артистът никога не се заема да го поправя – това не е негова работа. Ако ти си музикант, можеш да свириш само когато туриш ръцете си на инструмента, но при условие да си нагласен с любовта. Щом има нещо ненагласено в тебе като инструмент, любовта няма никога да тури ръцете си и да свири върху тебе. Аз съм слушал музиканти, които свирят с един пръст като децата. Току ги чуете да свирят „Цвете мило, цвете красно". Днес слушате „Цвете мило", утре слушате пак същото, но това не е никаква любов.

Като умре някой, вие му слагате откъснати цветя. Това е криво разбиране. На умрял човек аз никакви цветя не слагам. Умрелите хора природата ги наказва. Тя им удря такъв бой, какъвто те никога не са виждали. Като види умрелия, природата го пердаши до второ нарождане. Като влезе той в гроба, природата за цели 4 – 5 години му удря такъв бой, че всичко му взема, оставя му само едни голи кости. С изключение на костите, тя му смъква всичко друго. Ще кажете, че това е изгниване. Природата иска да му каже, че с това, което пие, с това, което носи, с това, с което умира, той не може да постигне любовта. Любовта изисква безсмъртие, Любовта изисква чистота. При най-малкия оттенък на нечистота любовта веднага изчезва. Това виждаме в живота. Докато момата е чиста, те е весела, силна, мощна. Същото може да се каже и за момъка. Най-малкото прегрешение, каквото и да е то, винаги лишава човека от любовта. Най-малкият недъг лишава човека от любовта. Това всички трябва да знаете. Който иска да опита любовта, той трябва да се освободи от всички свои слабости. Вие не трябва да се обезсърчавате. На какво се дължат слабостите? На неразбиране на живота.

Казвате, че еди-кой си написал: „В грях ме зачена майка ми“. Това отчасти е вярно. Питам: в грях ли ме направи Бог? В началото Бог създаде човека, а грехът отпосле влезе. При тези условия, при тези разбирания, тъй както сега живеем, човек се зачева в грях, но щом изменим нашите възгледи в живота, човек ще види, че има един начин, по който той може да се роди даже няколко пъти на ден. Но сега аз ви говоря за едно ново раждане. Ако някой очаква да се прероди втори път, че тогава да започне нов живот, неговата работа е свършена. Аз поддържам, че в света има едно прераждане, при което човек сам трябва да се роди. При това раждане той не трябва да има никаква майка, никакъв баща. Той сам ще си бъде и майка, и баща. Той сам ще си бъде и син, и дъщеря. Майка му, баща му, брат му, сестра му, всички заедно ще живеят в едно тяло. Докато майка ви, баща ви, синът ви, дъщеря ви живеят в специални тела, те ще умрат. Щом придобият едно тяло, те ще са едно цяло. Ще ви приведа един пример. Ако вие отделите главата, двата крака, двете ръце от човешкото тяло, какъв човек ще представлява това? Този човек непременно ще умре. Но ако съедините всичките тия части заедно, той отново ще оживее. Краката, това са човешките добродетели. Ръцете са силата, която крепи живота. А умът, това е силата, която направлява живота да функционира в тялото. Следователно, ако ти изгубиш онази чиста мисъл, която направлява живота ти, ако ти изгубиш онази сила, която крепи живота ти, и ако ти изгубиш онези добродетели, които са основата на живота, ти не можеш да очакваш нищо. Това е философия.

Казвате, че не може да бъде така, че така не може да се разбира. Аз говоря на вас, които сте чели Евангелието, знаете какво е казал Христос, минавате за християни, за православни, казвате, че на небето ще отиде само онзи, който е правоверен, и така нататък. Аз съм срещал толкова правоверни хора, че пред тях минавам за еретик. Обаче единственият човек, който разбира живота, това

съм аз, еретикът. Това мога да го демонстрирам. Аз мога да въздигна един умрял човек, ако ме слуша. Казвате: „Направи това, за да повярват хората“. Мене не ме интересува вярата на хората, аз не се нуждая от тяхната вяра. Аз за себе си мога да направя това нещо, а не за да убеждавам хората. После ще ме питате как съм го направил. То не е ваша работа. И ако си мислите, че с това искам да си дам вид, че съм нещо голямо, вашето разбиране е криво. Аз искам само да демонстрирам един закон, върху който съм съграден. Божественото, на което седя аз, всякога мога да го демонстрирам. Божественото в мене е като един извор, който е затворен. Аз всякога мога да отворя крана на този извор и да покажа на хората, че тази чешма е отворена. Този кран е препятствие на Божественото. Аз мога да отворя крана, пък и вие можете да го отворите.

Сега, като ви говоря така, казвате: „Какво иска този човек? Не сме ли ние вярващи?“. Вярвате вие, но умирате. Вярвате, но не знаете дали ще отидете в онзи свят. Някои от вас не вярват, че го има онзи свят. И вярвате на вашата лична опитност, не на това, че баща ви бил вярващ, че майка ви била вярваща, че дядо ви и баба ви били ходили на църква; всичко това не е важно. И моите деди бяха вярващи, но докато аз носех техните грехи, бях нещастен. Когато закачих техните грехи на гвоздея и напуснах всички деди и прадеди, дойдох до правия живот. Дойдох до Божествения живот, в който да бъда като всеки човек проводник на Божественото. Казвам: всеки човек трябва да служи на Бога, нищо повече. Всеки трябва да служи на Бога тъй, както разбира, и трябва да е доволен от живота. От какво трябва да бъде доволен човек? Човек ще бъде доволен от това, че няма да умре; той ще бъде доволен от това, че няма да бъде беден; ще бъде доволен от това, че няма да бъде роб, че всякога ще бъде свободен, че никой няма да му вземе силата. Този човек носи доволството в себе си. Той може да бъде облечен както иска – и с добри грехи, и с лоши грехи, и със

здрави грехи, и със скъсани грехи, но нито скъсаните му грехи го правят лош, нито здравите му грехи го правят добър. Аз и при скъсаните си грехи съм добър, и при здравите си грехи съм добър. Когато съм с новите си грехи, аз мога да живея при един човек и когато съм със скъсаните си грехи, пак мога да живея при един човек. Под думата „аз" разбирам, че в света има две същини. Едната същина е първичната, тя е Бог – „Ти, Господи, от Когото аз излязох". Втората същина е тази, която излиза от Бога – „аз, Господи, който излязох от Тебе". Това значи, че аз мога да демонстрирам всичко. Ще кажа: „Господи, нека в Твоето име този човек да стане" – и той ще стане. След това ще кажа на човека: „Аз те съживих, за да познаеш този Господ, разбираш ли? Ако не вярваш, пак ще умреш. Ти трябва да вярваш в този Господ и трябва да вярваш, че само в този Господ си жив. Ти трябва да вярваш в този Господ като в една реалност".

Казвате: „Ама нали трябва да вярваме в някой философ?". Аз нямам нищо против философите, но като ги чета, виждам, че всеки философ има една встъпителна дума, с която си служи. А човек, който прави встъпление, той никога не знае истината. Той ще обяснява, че от еди-кой си автор е взел, от еди-кого си е черпил. Той ще бъде в положението на един художник, който оттук взема нещо, оттам взема нещо, да образува една нова картина. Това е сегашният живот на хората, скърпеният живот, както аз го наричам. Като правя своите наблюдения върху лицата на хората, и досега още не съм видял нито едно лице, което да е така хубаво, че да е правилно поставено. Някой е даровит, но линиите на лицето му са неправилни, анормалности има, които показват, че е минал през големи перипетии, през много нередовен живот. Като виждам това, понякога си казвам: „Чакай да видя прав ли съм в своите заключения, нека да проверя своята теория". Казвам на един човек: „Слушай, сега аз ще проверя своята теория. Аз ще ти говоря, а ти ще следиш дали даден факт, който ти казвам, е прав, дали е верен,

или не е верен. Искам да проверя дали някои твои черти са верни, или не. Същевременно ще проверя доколко ти познаваш себе си. Аз ще ти кажа някои работи, а ти ще ме слушаш". Аз искам да проверя дали този човек е роден в бедни, или в богати условия. Аз съвсем не го познавам, но като го наблюдавам, казвам му, че е роден в бедни условия. По някои черти на лицето му мога да кажа, че преди да е бил заченат, баща му е бил в много богати условия, а майка му е била много хубава, спретната мома, първата мома в селото, с хубаво чело и лице, с правилни вежди и уши – описвам майка му. Той казва, че всичко това е точно така. При това, аз не се задоволявам само с един факт, изреждам ред факти един след друг, за да не излезе, че случайно съм попаднал в истината. И така изреждам ред положителни черти.

Ние сме дошли, с малки изключения, до много верни данни. И така сме стигнали до заключението, че всяка мисъл оставя своите черти на лицето на човека. Аз наричам силна мисъл онази, която е минала през нашето съзнание. Всяка една силна мисъл и всяко едно силно чувство, които са минали през нашето съзнание и са оставили известен отпечатък, те са съграждащи мисли и чувства в човека. Добри или лоши, мислите ни са оставили своите последици. Върху тях сега се реди новото в света. Тъй както ние искаме да изменим света, то е невъзможно да стане. Ти не можеш да морализираш един човек, като му кажеш да бъде добър. Той и без това може да си е добър. Като съм правил измервания върху главите на хората, намерил съм, че ония, които имат ширина на главата 16 – 17 сантиметра около ушите, всички те са с престъпни наклонности. Такъв човек казва за себе си: „Понякога ме хваща такава лудост, че ми иде да взема един камък и да ударя някое животно, да го убия на място, или да взема една брадва, да отсека някое дърво. А понякога имам желание даже и човек да убия. Не зная какъв дявол има в мене". Меря главата му и какво виждам? Около ушите главата му е широка 16 – 17 сантиметра. – „Да, голям е

дяволът в тебе!“ Друг пък казва: „Аз нямам никакво желание да правя пакости на хората, много съм миролюбив“. Като премеря главата на този човек, виждам, че тя има широчина около ушите 15 – 16 сантиметра. Той казва: „Като ми дойде на ума да ударя някого, докато се наканя, и ми е минало вече“. И това си има своите причини.

Сега аз няма да се спирам върху подробностите по тези въпроси, да ги обяснявам, защото няма да ви ползват. Когато художникът рисува една картина, той трябва да се спира върху подробностите, но когато ученият изучава нещата, той трябва да се спре върху основните неща. Когато изучавате физиогномика, вие първо трябва да изучите челото, скулите и брадата на човека, после ще изучите очите, ушите, носа, устата и ще видите, че в това отношение човек представлява една добра скица за изучаване. Той представлява една добра книга, по която можете да четете. По този начин ще направите разлика между очите, веждѝте, носа, устата на добрите хора и на лошите хора. Ще видите, че в лошите хора тези части на лицето са особено устроени в сравнение с тия на добрите хора. Какво е това различие, аз няма да се спирам върху него. Според мене лошият човек представлява един анормален тип, а аз не се занимавам с анормалните типове. Нормалните типове са важни, те заслужават изучаване. Всяко отклонение от правия път в анормалните типове природата го е отбелязала с особени черти, които се виждат било в очите, било в устата, било в носа или в други части на лицето и на тялото на човека. Добрите хора имат особени очи, особени уши, особени вежди, особена уста – всичко в тях е особено устроено. Вижте в природата как е устроена една овца и как е устроен един тигър или един вълк, или една котка. Лесно може да се види разликата между тия животни. Ние казваме, че престъпникът може да стане праведник. Това е един въпрос, по който ученият свят е разделен. Има известни наследствени престъпления, които могат да се изправят, но има престъпления, които не са наследствени, те не могат да се изправят.

Аз говоря за наследствените престъпления, които имат свои външни причини и които се дължат на крив подтик в човека – те могат да се изправят. Обаче има причини, които са извън наследствеността. В тази категория престъпления, които са извън наследствеността, спадат престъпленията на тъй наречените в религията паднали ангели. Падналите духове могат да се изправят, но падналите ангели не могат да се изправят. Падналите хора могат да се обърнат към Бога, но падналите ангели не могат. Такава е теорията. Някои поддържат, че и падналите ангели могат да се изправят, но аз поддържам само това, което е възможно. Падналия човек го виждате, можете да го изправите. Падналият ангел е една отвлечена сила, не можете да го видите – как ще го изправите тогава? Той действа далеч някъде, не можете да го видите, следователно не може да се направи проверка.

„Колко е хубава твоята любов!“ Колко е хубаво, когато човек разбира живота! Животът е резултат на Любовта. Разбраният живот е разбраната любов. Неразбраният живот е неразбраната любов. В света, в който живеем всички, има за какво да работим. Първо, човек трябва да работи за своето щастие. Щастието си всички трябва да го поставите като идеал в своя живот, без да занемарявате другата си работа. Всеки ден трябва така да разпределяте времето си, че да работите за своето щастие, но без да разправяте на хората, че търсите щастието си. Всеки трябва да знае как да работи за своето щастие. Като работи за щастието си, с това човек ще си изработи градиво*, с което да подобри живота си. Каквото мисли човек, това ще стане. Затова именно са дошли религиите в света – като метод за превъзпитание на хората. Великите Учители в света внесоха религиите като метод, с който да превъзпитат хората, да постигнат те своето щастие. Но

* градиво – Това, което има градивна функция и/или служи за градеж.

хората криво разбраха религиите и ги взеха като форми за служене на Бога. Бог не се нуждае от такова служене. Ако религията не ни направи проводници на Божията любов и не ни накара да служим на хората, да им покажем Божията любов, такава религия не струва нито пет пари. Ако една религия не може да създаде велики, добри, мощни хора, които да внесат навсякъде ред и порядък, каква религия е тази? Ако речете обаче на хората да напуснат старото, ще видите, че те не обичат това. Аз влизам в положението на хората, които живеят с любов към старото, но има известни научни открития, нови, които трябва да се приемат. В човека има едно висше чувство, което се намира горе, в центъра на главата, и което индусите наричат хилядолистник. Това чувство е център на възвишеното съзнание в човека, на любовта му към Бога.

Любовта има три проявления. Първото проявление е любов към старото: да се почитат старите работи, да се почитат старите хора, да се почитат стариите, останали от древността. След това иде любовта към Бога, към Този, Който е направил света. В тази любов се взема именно физическата страна. Като са почитали стариите и старото, хората са забравили Бога. В това чувство на любов най-първо трябва да функционира любовта към Бога, после да дойдат другите работи. Тогава стариите и старостта ще имат смисъл. Не е въпросът да обичаш стария заради неговата бяла брада. Ние не се нуждаем от брадата на стария човек. Българите отдават почит на бялата брада. Но в англосаксонската раса пет пари не дават за бялата брада – там и стари, и млади се бръснат, никакви бради не си оставят. Там казват: „Покажи ми своята старост без брадата си“. Гледате, един човек е 80-годишен, но постоянно се бръсне. Казвам: не е брадата, която прави човека умен, нито е неговата бяла глава. Умът на човека, неговата стара глава, която разбира, тя прави човека учен. У нас има обичай, когато минава стар човек, младите да му стават на крака. Разбира се, това е една черта на мора-

ла, но според мене, когато и младият минава, старите трябва да му стават на крака. Аз наричам мъдрец онзи стар човек, който става на крака на младия. Понякога мъдрецът, като мине покрай една птица, я поздравява. А онези стари, които изискват от младите да им стават на крака, те са стари хора, с побелели глави.

Трябва да приложите закона на Любовта в живота си. Когато един мъж е почитан от жена си, това се дължи на обективния ум, или това е външната страна на любовта. Ако този мъж няма любов към Бога, неговата любов не може да бъде постоянна. Не че той не иска любовта му да бъде постоянна, но той не разполага с метод и със сили в себе си да задържи тази любов. По един или друг начин тази любов ще изтече и като погледне един ден жена си, мъжът ще каже: „Как съм могъл да бъда такъв будала, да се влюбя в тази жена? Едно време тя беше друга, а сега на какво е заприличала!“. И той ще хвърли око на друга, по-млада и по-красива от неговата жена. Хората едни други се състаряват. Дядото е състарил бабата от ревност. Горката жена от ревност се е състарила. Това съм го проверил навсякъде в живота, то 75 на сто е вярно. Колкото случаи съм срещал в живота, все тази е причината за състаряването на хората. Питам една баба: „Бабо, де е дядото ти?“. – „Замина за онзи свят.“ – „Сега ще ти кажа една истина: дядото няма да се върне от онзи свят, той беше много ревнив.“ – „Ех, колко съм теглила, колко бой съм яла на млади години за нищо и никакво! Че съм се била усмихнала на някой млад момък, много бой съм яла.“ На друга баба казвам: „Бабо, твоят дядо никак не те е ревнувал, ти си била много свободна при него“. – „Да, той беше много широка душа, имаше абсолютна вяра в мене.“ – „Гледам, лицето ти е така младо още. Познава се, че си живяла добре.“ – „Да те поживи Господ, синко!“ – „На онзи свят ще бъдете пак на едно място.“

Сега аз говоря на онези от вас, които искат новото в света. Новото в света е за умните хора, за онези, у които обективният ум, етическият ум и чистият разум работят едновременно. Вие сте дошли до една нова област,

дето трябва да станете носители на Божията любов. За тази цел трябва да имате ново понятие за любовта. Вие трябва да възпитавате и себе си, и бъдещото поколение. Мнозина от вас се измъчват. Мъчно е човек да се бори със старите си навици. Хората постоянно се терзаят, постоянно се измъчват, а те трябва да изхвърлят това терзание вън от своя ум. Постарайте се да изхвърлите всяко терзание, всяко мъчение вън от своя ум. – „Ама ще се мре, няма да го бъде." Че ще се мре, нямам нищо против, но когато дойде време за онзи свят, аз искам да отида с една колесница като тази на свети Илия, иначе пеш не отивам. Ако не дойде такава огнена колесница, впрегната с 4 огнени коня, то поне да дойде един ангел със своите 25 милиона крила. И като ви занесе ангелът на небето, там ще бъдете облечени с хубави дрехи. Като отидете на небето, ще кажете: „Тук е за живеене, втори път не се връщам на Земята!". Но щом научите там закона на Любовта, пак ще искате да слезете на Земята, да покажете на хората как се живее според този закон. Всички вие сте живели на онзи свят, но сте забравили. Онези от вас, които могат да си спомнят онзи свят, нека да си го спомнят. Искате да нахокате някой човек. Не, спрете се в себе си и си кажете: „Чакай, това не е по законите на онзи свят, това не е по ученето на онзи свят". Всеки може по този начин да си въздейства. Няма какво да хокате хората. Ако нахокате едного, той повече ще ви нахока.

Сега аз мога да ви изнеса много примери, но те няма да ви ползват. Животът е поставен на известни факти, които са проверени. Вие сте дошли до едно място – да вярвате в Бога. Радвам се на това. Вие вярвате в Бога, но още не Го обичате, и то по единствената причина, че като не живеете добре с мъжете си или с жените си, както и с децата си, вие обвинявате за всичко Господа. Няма защо да обвинявате Господа. Ако вашият мъж не е добър с вас, за това не е виновен Господ, вие сами сте виновни. Този мъж не беше за вас. Ако децата ви не живеят добре с вас, вие сами сте виновни. Вие ги повикахте от онзи свят,

но те не бяха за вас. Мнозина са дохождали при мене да се съветват, когато са искали да си осиновят някое дете. Питам ги: „Какъв е бил бащата на това дете?“. – „Не го знаем, но е бил болен.“ – „Това дете не е за вас.“ От мечка човек не става. Не е лесно някой да стане човек. За да стане човек, трябва с хиляди години да работят върху него със своите чукове Бог, ангелите, светиите, добрите хора и така да излезе нещо от него. С това не искам да ви обезсърча, но казвам: не е лесна работа да се създаде човек. За да направи човека, на Бог са му отишли хиляди години, докато намери червената пръст, от която го е създал. Казват, че човек е направен от специфична червена пръст. Вторият човек, в когото Бог вдъхнал дихание на живот, е направен от такава червена пръст. Видял после Бог, че тази пръст има някакви недостатъци, не е много чиста. Тогава взел бяла пръст – това са ребрата на човека, от които е направил жената. Мъжът е направен от червена пръст, затова се сърди. Жената е направена от бяла пръст, затова пък тя се страхува. Червеният цвят е цвят на живота, а белият е цвят на чистотата. Жената разбрала това нещо криво и мъжът го разбрал криво, затова работата не върви както трябва.

Казвам: ние трябва да носим чертите на баща си – чертите на живота, и чертите на майка си – чертите на чистотата. Майката трябва да предаде на детето си чистотата на ума, а бащата трябва да му предаде онзи велик импулс за живот, да оценява великите блага на живота. Оттам започват двете основи на живота, двете основи на Любовта. Ако разбираме тези две основи, тогава всичките вярвания за живота ще се осмислят и всичко ще върви добре. Ако нямате тези две основи, тогава ще ви сполетят онези разочарования, в които всички хора се развиват.

Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва

14 април 1935 г., София, Изгрев

Ако не ядете

Отче наш
В начало бе Словото
5. глава на Евангелието от Йоан, от 5. до 10. стих
Бог е Любов

„Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нямате живот в себе си.“ Ще намерите този стих в Евангелието и ще видите, че той представлява едно отрицателно изречение с положително съдържание. Кое е важното за човека? Яденето е процес, свързан със здравословното състояние на човека. Всички здрави организми ядат правилно. Тези, които заболяват, ядат неправилно, а тези, които умират, те съвсем не ядат. Когато човек не яде правилно, започват да му се броят ребрата, вратът му изтънява, очите му хлътват, лицето му изгубва своята красота и най-после той органически съвсем обеднява.

„Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нямате живот в себе си.“ Този стих има двояко тълкуване. Ако се вземе буквално, той почти никакъв смисъл няма. Съществено, което се яде, не е плътта. Съществено е онова, което се съдържа в плътта; това е животът, който е скрит в плътта. Това е, което са знаели още от старо време – жизненият еликсир, или условията на живота, които проникват чрез храната. Казвам: има две разбирания на живота според прочетените стихове. Сега аз няма да ви говоря за неща, които вие знаете, защото не искам да ви товаря. Това значи: аз няма да ви продавам вехти грехи, защото вие имате достатъчно такива грехи. Аз трябва да ви продавам нови грехи, тъй щото ще се постарая да ви продавам нови грехи, които или да продадете, или да ги носите, но във всеки случай да имате една печалба. За да яде човек правилно на физи-

ческия свят, неговата мозъчна и неговата симпатична нервна система трябва да са добре устроени; или научно казано, те трябва да се намират в музикална хармония. Само при това положение човек може да яде правилно. В окултен смисъл яденето е един процес на вътрешно съгласие. Човек трябва да има любов към храната, която яде, за да се ползва от нея. Щом няма любов към известна храна, той не може да се ползва от нея – такава храна внася най-големите отрови. Това всички хора знаят, но още не са го изнесли. За в бъдеще ще го изнесат, понеже умовете им сега са заети с много научни работи.

Съвременният свят е претрупан с научни теории, и то все неприложени. Всяко нещо, което не е приложено и не е опитано, то е една теория. А всяко нещо, което е опитано и приложено, то е факт вече и върху този факт се гради животът. Между светските и религиозните хора има спор за яденето. Светските хора поддържат, че трябва да се яде по четири пъти на ден, за да се поддържа в изправност тялото. Англичаните изобщо ядат по 4 – 5 пъти на ден, някои само по три пъти на ден. Религиозните хора поддържат, че в 24 часа трябва да се яде само веднъж, тялото не трябва да бъде много охранено. Сега да оставим какво поддържат хората. И едните имат право, и другите имат право. Аз бих ви навел много доказателства, но когато човек изнася доказателства, докато докаже едно нещо, той всякога ще събори друго. Като съграждате една нова къща, ще съборите старата. Онези, които са кандидати за новото, ще се радват, а онези, които излизат от позиция на старото, ще кажат: „Слушайте, тази къща не трябва да се събаря“. Какво трябва да правите? Голямо изкуство е да не събаряш старото, на това само природата е майстор. Тя едновременно и новото гради, и старото не събаря. Върху старото тя гради новото, а за това се изисква голямо майсторство. Човек, като дойде да гради, събаря старото и така съгражда новото, той другояче не може. Сега аз ще се постарая, без да съборя старото, да съгра-

дя новото. Дали ще го направя, не се знае. Ако се вдигне много прах около вас, ще знаете, че има нещо съборено; ако не се вдигне много прах, значи вървя според законите на природата. Защото, както и да се говори, все ще се засегнат в този индивидуален живот, който сега живеем, някои религиозни вярвания или някои обществени, или семейни вярвания. Какви ли не вярвания могат да се засегнат! Когато говори, човек трябва да бъде далеч от хората, за да не ги обиди.

В какво седи достойнството на човека? Едно от качествата на човешкото достойнство е правата мисъл, друго качество е честността и трето качество е добротата. Това са трите качества, необходими за човешкото достойнство: доброта, честност и права мисъл. Това отличава човека. Има и други качества, но най-главно тези трите изпъкват. Следователно всеки човек, който руши вашето добро, той не може да бъде добър човек за вас. Всеки човек, който руши вашата честност, той не може да бъде честен човек за вас и всеки човек, който руши вашата права мисъл, той не може да бъде прав човек за вас. Това е едно правило, по което можете да познаете кой човек е прав, кой е честен, кой е добър и кой не. За правото в човека няма един общ морал, който да е еднакъв за всички хора. В света общ морал, тъй както хората го разбират, няма. Но не ме разбирайте криво – има един морал, който е потребен за всяко същество, и туй същество трябва да го приложи. Ако този морал съгражда човешкия организъм, ако този морал съгражда човешките мисли, ако този морал съгражда човешките чувства, той е прав. Ако този морал или тази мисъл не помагат за съграждането на човешките мисли и чувства в широк смисъл на думата, той не е прав морал. Сега аз няма да се спирам върху въпроса за съграждането в широк смисъл на думата, но казвам: всяка мисъл има три степени. Тя трябва да придобие правилна форма, или трябва да се даде правилна форма на мисълта, трябва да се даде съдържание на тази мисъл и да се даде нейното бъдещо

предназначение, онова, което може да извърши дадената мисъл. Защото всяка една мисъл, която ни интересува, тя има отношение към нашия живот. Вие не считайте, че вашият живот е нещо отделно от общия живот. Вашият живот е капка от общия живот. И тази капка някога ще се върне в общия живот. Не считайте, че тази капка, като се върне в общия живот, ще изгуби своята същина. Не само че няма да изгуби тя своята същина, но вие ще придобиете нещо в същината на вашия живот. Дали мисълта е ясна, или не, но не се старайте да я изясните, да я направите ясна. Защо? Защото досега аз не съм срещал нито един философ, който да е направил мисълта ясна.

Например някой обича един красив човек, казва: „Обичам го, красив е, не мога да му се нагледам". Знае ли той в какво седи красотата му? Без да знае научно значението на красотата, човекът има известно схващане за нея. Че има известно схващане за красотата, се вижда по това, че той през целия ден ходи подир нея. Заради тази красота някой напуска и жена, и деца. Виждаш една красива картина някъде, но много мъчно може да се каже в какво седи красотата ѝ. Красотата не е нещо физическо, тя е духовно нещо. Днес я виждаш на едно място, утре не я виждаш на същото място, станала е някаква промяна. Ти можеш да я зърнеш само за един момент, в следващия момент тя вече е на друго място. Сега на вас ви се вижда чудно, както и на учените хора, защо не може да се определи красотата. Ти срещаш един човек на едно място, но в следващия момент той вече не е на същото място, мръднал е на един метър разстояние. Хората, с които е бил, и те са променили мястото си. Пък и самите хора са се изменили, не са същите, съвсем други са станали. Половин час преди да се е нахранил, тежестта на човека е една; половин час след като се е нахранил, тежестта му е съвсем друга. Същевременно той е възприел влиянието на готвача, който е сготвил месцето. Ако е ял агне, възприел е влиянието на агнето. Ако е ял ябълки или

круши, той възприема тяхното разположение. Значи, човек има разположението на ябълката, на крушата, а нашето понятие за крушите и за ябълките е, че те не мислят. Не, крушите и ябълките мислят по-добре, отколкото ние мислим. Те мислят така правилно, че са готови да се жертват за другите. Те не прилагат съзнателно Христовото учение, но казват: „Ако не ядете плътта ни, нямате живот в себе си". И агънцата казват така. Агънцата някой път тъгуват, но казват: „Господи, заради Тебе ще направим тази жертва. Мъчно ни е, но заради Тебе даваме живота си". Ябълките и крушите не казват така. Като те види една ябълка, тя се поусмихне малко и каже: „Ако ме ядеш, добре ще ти бъде, ако не ме ядеш, зле ще ти бъде".

Според моето схващане хората трябва да започнат от морала на плодните дървета, да бъдат добри като тях – като крушите, като ябълките, като сливите, като черешите и така нататък. Ако те биха били с качества, каквито имат плодовете, по-добри хора от тях нямаше да има. Ако трябваше да предпиша един морал за хората, бих им казал: трябва да имате морала на черешите, да бъдете червенички като тях, да бъдете сладки като тях; също така трябва да имате морала на сливите, да бъдете жълти или сини, да приличате на тях; трябва да бъдете подобни и на ябълките, да бъдете червенички, загладенички като тях. Сега ние търсим един морал извън природата и казваме, че това не е право, онова не е право, но те са относителни неща. Всички хора говорят за правото, а въпреки това светът живее в безправието. Нашият свят повидимому има някакво право, но в основата си живее в пълно безправие. Аз мога да ви докажа това, но ако започна да го доказвам, ще обидя половината от човечеството, затова се отказвам. Предпочитам да останат някои неща недоказани, отколкото да ви обиждам. Затова пък вие сами трябва да разсъждавате. Например някой ми казва: „Ама ти не вярваш в Бога!". Чудна работа! Че в какво седи вашето верую? По какво

се различаваме аз и вие в нашето вярване в Бога? Трябва да има нещо съществено, което да ни различава. И то не седи само в меките думи. Казвате: „Човек трябва да бъде мек". Мекотата е добра черта, но също така мекотата е опасна работа. На твърдата почва ти можеш да ходиш безопасно, но ако попаднеш на една мека почва, можеш да затънеш. И тогава има една философия, според която хората поддържат мекотата, без да разбират нейната опасност. Друга философия пък казва, че трябва да бъдем яки. Но ако всичко е яко като камък, какво ще бъде тогава? Камъните не трябва да бъдат меки като пръстта, а пръстта не трябва да бъде мека като калта.

Ние не трябва да бъдем твърди като камъните, нито меки като калта. Калта е изключение, което се явява само от време на време в природата. Защото в природата кал не съществува. Калта е изобретение на хората. Единственото ново нещо в света, което хората са създали, това е калта. Когато хората създали калта, Господ слязъл от небето, взел част от тази кал и направил човека. Затова човек има нещо Божествено в себе си, а останалото в него е калта. Като слязъл на земята, Господ видял, че от камъка не може да направи нещо, затова го превърнал в пръст, а пръстта превърнал в кал и от нея направил човека. Но разбирайте ме право: калта не е лошо нещо. И човекът създаде нещо майсторски – създаде калта. В продължение на милиони години човек, в своята гениалност, едва успял да направи едно съчетание между пръстта и водата, но като видял Господ неговото изобретение, казал: „Учен е човекът. Чакай сега и аз да направя една кукла, да има с какво да се занимавам". Като видял какво Господ прави, човек започнал да прави същите работи. И днес всички хора творят това, което Господ е сътворил. Външно вече хората се приближават към Бога, но вътрешно те не могат да постигнат онова, което Бог е вложил в тях, не могат да го създадат. В света има много добри майстори на подвързването на книги. Те отлично ще ви подвържат една книга и ще трябва да им

платите 1000 – 2000 лева за това. Те са големи майстори на външната обвивка, на формата, но те не могат да четат тази философска книга, не я разбират.

Сега ще ви приведа един малък разказ. Един баща имаше син, за когото мислеше, че е гениален, казваше за него: „Много е умно това дете". Един ден този баща ме срещна и ми каза: „Ти правиш научни изследвания, затова искам да те заведа вкъщи, да се произнесеш колко е гениално моето дете". И започна той да го описва: очите му били такива, веждите му били такива, ушите му били такива. Аз си казах: хайде да отида да видя туй чудо в България. Какво беше моето учудване, когато отидох и видях едно обикновено дете! Не казвам, че бащата не говори истината, но в ума му има един инструмент и като го постави той пред себе си, нещата вече ги вижда в друга светлина. И вие знаете това. Тъй щото от мое гледище бащата е прав. Не казвам, че детето не е даровито, даровито е, талантливо е, но не може да мине за гениално. Според мене то няма чертите на гениалността. Казвам на бащата: „Много е даровито твоето дете, кандидат е за гений". – „Ама какъв гений е, първостепенен или второстепенен?" – „За в бъдеще ще бъде." Тъй му казвам, за да не го обидя. Като казвам, че детето е много талантливо, аз разбирам едно, бащата разбира друго. Той мисли, че детето е талантлив гений – значи е гений, но и талантлив отгоре на това. Аз не се спирам върху подробностите, но казвам: прав е този баща. Да съм на негово място, и аз ще гледам по същия начин. Но тъй като има едно противоречие, затова след време този баща ще преживее разочарование в своето схващане. Бащата ще види, че се е излъгал в своите очаквания. В края доброто ще дойде.

Другото положение е, когато видим един човек, чрезмерно красив, и кажем: „Колко красив е този човек!". Чудно нещо, в началото този човек е красив, а после красотата му изчезва. Казвам: красотата в света е израз на правата мисъл, на честността и на човешката добро-

та. Това са, в общи линии, признаците на красотата. Докато човек има права мисъл, той е красив, мускулите на неговото лице са поставени геометрически правилно според правилата на органическата геометрия. Сега учените дават диагноза за патологичните състояния на човека. Според мене патологията не е наука. Каква наука е да изброявате патологичните състояния на очите? Според мене и медицината не е наука, и френологията не е наука, и съдопроизводството не е наука. Според мене много изкуства не са изкуства. Актьорството например не е никакво изкуство. Кой от вас не е актьор вкъщи? Като дойде да изкаже някой нещо, той играе вече някаква роля. Всички играят главни роли. Всеки човек играе една видна роля, взема една видна служба. Да играеш някаква роля, не е нещо особено. За да играеш една роля, преди всичко трябва да заемеш ролята на човек, който има права мисъл. При това, ти трябва да знаеш във всеки момент, че мисълта ти е права. Сега аз не се спирам само върху една посока. Ти можеш да се проявиш в каквато и да е посока, в която твоята душа иска да се прояви. В каквато и посока да се проявиш, важно е твоята мисъл да бъде права. Това е една положителна страна, а патологичните състояния, те са отклонения от правата мисъл.

Например има патологични състояния и в геологията. Пречупването на земните пластове, това е едно патологическо състояние, то не е наука. Ти трябва да възстановиш първоначалното положение на пластовете, а после да дойдеш до причините, които са нарушили хармонията. Човек трябва да знае причините, поради които са се пречупили земните пластове. Това пречупване не го е създала природата, други са причините. Първоначално Земята е била съвсем другояче построена. Сега аз мога да ви кажа нещо, в резултат на което ще дойдете до един спор, защото няма да повярвате в него. Било е време, когато на Земята не е имало никакви пречупени пластове, планини не са съществували. Земята тогава е била гладка като топка. Това е било времето, когато

на Земята са живели най-разумните същества. Досега историята е вървяла много добре, но ако ние се поставим в един свят на съвършенство, както някога е било на Земята, преди милиони години, това би било за нас най-голямото нещастие. Вие искате да знаете защо днес това би било нещастие за нас. Много просто, сега аз мога всеки един от вас да направя нещастен. Как? Ако на един грозен мъж дам една красива жена, около която обикалят 100 – 200 мъже, той веднага ще стане нещастен. Горкият мъж не ще може да се освободи от тях, няма да може да я защитава, пък може и да го претрепят. Най-после той ще бъде за красивата си жена като един слуга. А ако го набият тези мъже, тя ще започне да го защитава. Аз давам този пример, но той е нещо почти невъзможно, невероятно дори.

Сега идвам до друго положение. Питам: кое е заставило някога онези разумни същества да напуснат Земята? Тези същества са станали недоволни от Земята. Защо? По единствената причина, че дошло едно същество и направило една малка бразда в земната кора. Оттам насетне, като видели тази бразда, всички тия същества напуснали Земята. След това дошли други, които направили още по-голяма бразда в земната кора, докато най-после дойдохме ние, които съвсем я огънахме. Какво ще помислите за тия същества, които могат да огънат земята? Те не са от много простите, напротив, доста учени същества са. Но това са отвлечени работи. Те са и хубави работи, съставят даже една научна теза, върху която може да се говори. Има нещо останало от този морал и у нас. Аз мога да ви докажа това. Малкото дете например представя онова първоначално състояние на Земята – лицето му е гладко, хубавичко, като месечинка е. На това гладко лице живеят първите жители на Земята. Дойде време, когато току видиш, че в това гладко лице се е явила една бразда на челото. И за да утешиш човека, казваш му, че е започнал да се развива. Като му турят четири бразди, казваш, че е станал много умен.

И учените физиогномисти по тези бразди започват да тълкуват, че обществените чувства в този човек били развити. После се явяват такива бразди и на брадата – учените ще кажат, че волята на този човек се развива. Това са научни обяснения. Първоначалният човек не е бил такъв, какъвто е сегашният. Сегашният човек е само подобие на първоначалния. Първоначалният човек е бил разумен, пластичен. Може да го срещнеш и два, и три, и повече пъти, но никога няма да го видиш в една и съща форма, той постоянно се изменя. Затова именно постоянно се интересуват от него. А сегашния човек ще го срещнеш все в една и съща форма. Първоначалният човек постоянно се е изменял. Научно казано, той е живеел в света на парижката мода. Тези неща ги давам само за обяснение. Многото говорене има смисъл само когато се върши нещо с него.

Дойде при мене някой, но аз съм зает и не го приемам. Той пита: „Защо не ме приемате?“. Ето, ще докажа защо: аз съм знаменит професор, знаменит хирург и правя сега една операция. Човекът иска непременно да го приема. Аз му казвам: „Не мога, работата ми не позволява да те приема“. – „Ама как тъй?“ – „Един човек лежи на операционната маса, с него се занимавам.“ Питам кой от двамата трябва да чака: онзи, който е на операционната маса, или онзи, който е отвън? При мене са дохождали някои много интересни хора, казвали са ми: „Имаме много важна работа, искаме да ви видим“. Казвал съм им: „Много съм зает“. – „Молим ви, отделете малко време и за нас, нашата работа е важна, не търпи никакво отлагане.“ Добре, приемам ги. И каква била важната работа? Един от тях се захванал с някаква търговска сделка и ме пита: „Кажи ми ще успея ли?“. Казвам му: „Никога няма да успееш“. – „Защо?“ – „Защото тази работа не ти подхожда.“ – „Как така?“ – „Малкото пари, които имаш, ще ги изгубиш при тази търговия.“ – „Ами какво да правя тогава?“ – „Продавай на дребно.“ – „Дай някакво научно обяснение.“ – „Научно е това, по-научно от него не чакай. Преди всичко,

ти нямаш онези търговски способности, да познаваш хората, да познаваш условията, при които живеят. Тези способности не са развити в тебе. Но в твоя ум са влезли такива фантасмагории, че малкото пари, които си спечелил, ще ги изгубиш и ще останете и ти, и жена ти, и децата ти голи." – „Какво да правя, парите не ми стигат." – „Тогава пък съвсем няма да ти стигат." – „Ех, благодаря за услугата. Ами колко да ти платя сега?" Казвам: „Хайде, сега нищо няма да ти взема, понеже в търговията не ти върви, но ако намериш някаква служба, тогава ще ми платиш. Засега даром, а като спечелиш нещо от някоя служба и ти потръгне, тогава искам половината да ми дадеш". Той се поусмихна малко и стана да си ходи. Казвам му: „Ела сега да ти дам един добър съвет. Хората от вашия род са музикални и затова ти си вземи или пиано, или цигулка и започни да свириш. В музиката ще ти върви повече, отколкото в търговията. За десет години ти ще спечелиш повече като музикант, отколкото като търговец. Не си губи времето. И тогава, като спечелиш от първата си служба, ще донесеш половината си печалба. Сега нека мине от мене". Следователно всеки човек трябва да работи с най-силните си способности.

„Ако не ядете." Това именно значи, че ако не подхранвате в себе си най-силното, най-мощното, което да подкрепя вашия ум, вие нямате живот в себе си. Не влагайте в себе си никакви отрицателни мисли. Те ще дойдат сами по себе си, няма защо вие съзнателно да им се поддавате. Сега аз не говоря за онова, което ще дойде във вашия ум. Аз не говоря за птиците, които ще хвъркат около главите ви, аз не говоря и за мухите, които ще хвъркат около главите ви, за тях даже не правя въпрос. Но казвам: не оставяйте птиците да правят гнезда върху главите ви. Въшките могат да лазят по главите ви, но не ги оставяйте да се загнездят там. Не оставяйте паразитните мисли във вашия ум по никакъв начин, извадете ги от ума си. Нищо отрицателно не оставяйте в ума си. Това, което нищо не гради, извадете го

навън. Мнозина от вас се оплакват, че има неща, които не могат да преодолеят. Сега ще ви приведа един пример, един случай, описан от един автор. Доколко е верен, не зная. Един млад момък се оженил за дъщерята на богат търговец. Тя имала приготвен голям чеиз, хубава булчинска рокля, хубави обуща, скъпа шапка, скъпи огърлици, пръстени, изобщо всичко, от каквото се нуждаела. Обаче този момък имал слабостта да пие. Младата булка държала всичките си пари в банката на свое име. Като не можел да взема от тези пари, един ден мъжът ѝ задигнал пръстените ѝ, продал ги, а парите изпил. На другия ден той се домогнал до една от огърлиците ѝ, продал я и пак изпил парите. Така ден след ден той се домогвал до всичко онова, с което невестата му се оженила за него. Взел булчинските ѝ обуща, булчинската ѝ рокля, даже и шапката, продал ги и изпил парите. Един ден, както разговаряли, невестата казала на мъжа си: „Не зная кой ми е задигнал булчинската огърлица, няма я". – „Кой ли ще е направил това?" – „Ами знаеш ли, че и пръстените ми ги няма, задигнал ги е някой. И булчинската ми рокля, и булчинските ми обуща, и шапката ми ги няма, задигнал ги е някой." – „Кой ли ще е направил това?" Какво станало след това? Съзнанието в този млад човек се пробудило и като чувал своята възлюбена всеки ден да се пита кой ли може да е извършил кражбите, той започнал постоянно да се бори в себе си дали да ѝ каже истината, или да не ѝ казва нищо. Сега вие си мислите дали всичко това е вярно, или не.

Ако вие продадете една своя добродетел и я пропиете или ако продадете едно свое Божествено чувство и го пропиете, това не е ли като с онези булчински вещи, които младият мъж продаде и изпи? Казваш: „Едно време аз обичах да се моля, имах вяра, имах любов към Бога, но ето, всичко продадох и пропих". Казваш: „Едно време бях справедлив, но и това чувство пропих, нищо не ми остана вече!". Значи ти съзнаваш, че отношението, което си имал едно време към Бога, не е било такова, каквото е

днес. Изгубил си нещо. Това не е ли същото положение, в което се намира младата булка, на която всичко булчинско е продадено и изпито? Сега се намираш пред една дилема, не знаеш да кажеш ли истината, или да си мълчиш, да признаеш, или не. Онзи млад човек седи и слуша какво говори неговата избраница и въздъхва от време на време. – „Зная кой е този разбойник, ще го намеря. Той не може да се укрие от мене." Започва тогава да работи и откупува пръстените на жена си, връща ги, след това откупува огърлицата ѝ и нея я връща. Още продължава да работи, докато най-после откупува и роклята, и обущата, и шапката на своята жена и всичко връща назад. Това са прояви на един честен човек. Той връща всичко на жена си, като ѝ казва: „Слава богу, намерих този разбойник и взех от ръцете му всичко, което ти беше взел, но моля те, бъди тъй добра да не се интересуваш кой е той. Ако много се интересуваш, аз мога да ти кажа, но това ще ти причини небивали страдания. Затова по-добре е за тебе да не знаеш кой е той". Казвам: всеки човек трябва да мине и през втория процес. Като каже, че знае онзи, който е извършил всички престъпления, той трябва да бъде готов да намери всички задигнати вещи на своята възлюбена и да ги върне назад. Всичко, каквото е извършил, човек може да го поправи. Силата на човека седи в това да поправи всичко онова, което той някога е извършил. Това е възможно. Аз мога да оставя този разказ в неговия отрицателен смисъл, но ви го давам и в положителен смисъл, да се ползвате от него. Авторът на разказа е изнесъл положението в много бледи черти. Например Данте е описал ада, а Милтън е описал изгубения рай. Данте е силен в описанието на ада. Изобщо всички са силни, когато описват ада, но дойдат ли до рая, не могат добре да го опишат. Защо? Понеже ние живеем в ада, лесно можем да го опишем. И понеже не живеем в рая, мъчно можем да опишем едно райско състояние, мъчно можем да опишем райския живот.

„Ако не ядете." В яденето трябва да се образува една вътрешна връзка. Не може да се образува нормална връзка между две същества, ако тези същества не оперират помежду си. И в умствено отношение това е право. Ако ти не можеш да възприемеш мислите и чувствата на един човек, когото обичаш, ако не можеш да ги асимилираш в себе си, ако и той не може да възприеме твоите мисли и чувства и да ги асимилира в себе си, двамата не можете да направите никаква връзка помежду си. Като е казал: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нямате живот в себе си", с този стих Христос е изказал половината от истината. После е казал: „Както ме възлюби Отец ми, и аз възлюбих вас; пребъдете в моята любов". Това значи: както се храня от любовта на Отца си, по същия начин искам и аз да стана храна за вас, да влезете в мене; тогава, който пребъдва в мене, пребъдва и в Отца ми. И ние, като дойдем при Бога, по същия начин трябва да бъдем храна за другите. Да ви наведа закона: ако мислите на онзи, когото обичам, не са храна за мене и ако неговите чувства не са храна за мене, той не е човекът, който ме обича; и тогава не може да се образува съвършено сближение между двама ни. „Ако не ядете плътта ми" – чрез това ядене именно се познава любовта на Христос. Това значи: като ви давам Словото, вие ще възприемете това Слово и ще познаете моята любов.

Ако в продължение на две хиляди години ние бяхме възприели Христовото учение в неговата простота, то щеше да има грамадни резултати в целия наш живот. Сега ние искаме тъй да приложим Христовото учение, че да го нагодим според обкръжаваща среда, да не би, като поддържаме това учение, хората да ни считат за ненормални. В какво седи нормата в света? Единствената норма, с която се мерят нещата в света, това е Любовта. Единствената норма, с която се мери знанието, това е Любовта. Единствената норма, с която се мери правдата, това е Любовта. Навсякъде, в основата на всички стремежи в цялата природа, седи Любовта. Ти

отиваш да се биеш за отечеството си, защото го обичаш. В дадения случай жертвата, която искаш да направиш, се дължи на любовта. Дали правилно разбираш любовта, или не, това е друг въпрос. В дадения случай за любовта се искат подбудителни причини. Ти поддържаш религията – това е любов. Ти поддържаш науката – това е любов. Аз не говоря за любовта, както сега хората я разбират. Тъй както е съграден сегашният живот, ние не трябва да се занимаваме с тази любов. Ние имаме последствията вече на тази любов. Както сега е устроен индивидуалният, семейният, обществеият живот, всичко това се дължи на миналите разбирания за любовта. Това е, което е съградила тази любов досега, но ако ние искаме да продължава тази любов, ще имаме същите резултати.

Следователно, когато говоря за любовта, аз излизам от съвършено ново становище, което ще даде съвсем нови резултати, нови форми. Казва Христос: „Ако вашата правда, ако вашата любов не надмине тази на обикновените хора, вие нямате живот в себе си, вие няма да влезете в Царството Божие". Ако не си готов за Божествената любов да направиш всичко, ти нямаш живот в себе си. А за да направиш всичко, ти трябва да се освободиш от едно вътрешно чувство на страх. Вие имате добри желания, но страхът ги спира. Речете да направите нещо и изведнъж си кажете: „Ами какво ще стане с мене?". Най-лошото, което може да стане с тебе, е да изгубиш временния си живот. Или може да страдаш, или може да се разболееш. Например ти поддържаш известни религиозни вярвания, но не искаш да умреш. Много християни са се отказвали от Христа, щом са идвали страданията и мъченията; казвали са при мъченията, че не вярват в него. Какво са спечелили, като са се отказвали от Христа? Задържали ли са живота си? Съвсем не. Те пак са умирали. Когато дойдеш да говориш истината, никой не те заставя да кажеш кого обичаш и кого не обичаш. Човек трябва да бъде справедлив към себе си, той трябва да чувства тази любов. Каквото и да говорят хората,

той трябва да знае, че обича Бога, нищо повече. За тази любов той трябва да е готов да направи всичко онова, което е готов да направи и за себе си. Всички хора трябва да имат този морал. Този морал не е за едного, той е за всички. Това е Божественото Начало в нас. Ако не мислим така, Бог никога няма да се изяви, няма да действа в нас.

Мнозина търсят Бога отвън. Не, Бог се изявява и във вярващи, и в невярващи. Той се проявява във всички хора. Някой човек не вярва в Бога, но Бог пошепва в сърцето му да отиде да помогне на един страдащ и той отива и му помага. Някой път Бог пошепва в сърцето на вярващия да отиде да помогне на някой страдащ, но той казва: „Нямам време! Сега отивам да се моля". Често невярващите повече слушат Бога и помагат на страдащите, отколкото вярващите, които се занимават със себе си. Кое е по-важно: да извършиш волята Божия или да отидеш при Бога, да му кажеш, че много Го обичаш? Кое е по-важно: да кажеш на Господа, че много Го обичаш и вярваш в Него, или да отидеш и да изпълниш Неговата воля? Да служиш на Бога е по-важно и от вярата, и от любовта. А трите заедно, това е реалността на Любовта. Ако вярата влезе в обичта и ако обичта влезе в служението, образува се една вътрешна крива. Тогава се създават всички ония здравословни състояния на целия живот. Ако някой иска да има успех във всичките си работи, той непременно трябва да има вяра, той непременно трябва да има обич и той непременно трябва да служи. Той трябва да бъде човек на вярата, на обичта и на служението.

„Ако не ядете." Това значи: ако научно не се възприеме Словото, нямате живот в себе си. Мнозина мислят, че лесно може да се оправи съвременният свят. Според моите изчисления, за да се изправи сегашният свят, за да стане едно малко подобрение в него, изискват се най-малко хиляда години – и това е за едно микроскопично подобрение. За да станат две такива малки подобрения в човечеството, изискват се две хиляди години. За да се направи и трето такова подобрение, изискват се три хиляди

години. За да придобият хората истината, изискват се две хиляди години. И най-после, за да придобият любовта и да се научат да служат на Бога, изискват се три хиляди години. Това е по отношение на цялото човечество. Сега аз съкращавам това време. Съкращавам двете нули в края и казвам: десет години за вярата, десет години за обичта и десет години за служенето. Следователно след трийсет години вие може да имате това, което искате. За цялото човечество трябват три хиляди години, а за всеки човек индивидуално трябват трийсет години и тогава вие може да имате това, което искате. Вие може да се интересувате по какъв начин съм дошъл до тези изчисления. Докато намеря тези данни, главата ми побеля. От това е побеляла главата ми. Един ден, когато престана да мисля за това, косата ми ще приеме същия цвят, какъвто е имала първоначално. Аз изчислявах за себе си този въпрос – как да служа на Бога. В моите очи не е лесно да се разрешат въпросите за религията, за обществения строй, за приятелството, за семейството, за вярата, за любовта, както хората мислят. За всички тия неща ние имаме съвсем други схващания. Те могат да се схващат по два начина: тъй както вие ги схващате и тъй както вие не ги схващате. Понеже вие не ги схващате така, както трябва, косите ви са побелели. Понеже и аз не ги схващам, както вие ги схващате, и моите коси са побелели.

Ако разгледате белотата на моите коси и на вашите, ще видите, че те много се различават. Сега въпросът не е в бялата коса. За мене не е никаква мъчнотия, че косата ми е побеляла. Какво ми пречи това? Някой казва, че е остарял и побелял. Това нищо не значи. Че е почернала косата на някого, и това нищо не значи. Почернялата коса показва, че е пролет и трябва да се сее. Побелялата коса показва, че е зима и всеки трябва да учи и да чете, няма какво да прави навън. През зимата всеки трябва да учи своето изкуство в ателието си, там трябва да работи. А сега гледам: старите хора почиват, не искат да работят. Какво дърво искат те! Думите „какво дърво

искат“ са двусмислени в българския език. Някой има градина и при него дохожда човек, който продава плодни дървета, затова го пита: „Какво дърво искаш?“. Това значи: „Ябълка ли искаш, или круша, или слива?“. Както употребих аз думите, излезе съвсем друго нещо. Но ето какво разбирам аз: старият, ако е цигулар, по цял ден трябва да свири на цигулката си. Той казва, че ръцете му не държат. Там е неговата слабост. Младият трябва отвън да крепи, а старият трябва отвътре да свири. Ако аз бих създал света, ето какво бих направил: младите щях да пратя да копаят отвън, а старите щях да пратя да им свирят. Старите щяха да бъдат за веселба на младите, а младите щяха да бъдат за подкрепа на старите. Тогава младите ще копаят, старите ще ги веселят – и едните, и другите ще работят. Научно бих изказал това със следните думи: старите ще работят горе, в ума, а младите ще работят в тялото си, тъй щото едновременно да се развиват и умът, и тялото на човека.

В природата младите извършват една служба, а старите – друга. Младите съграждат тялото на човека. Без тях човек би се осакатил. Ако старите хора биха изчезнали, главите на хората щяха да се изопачат. В този смисъл и младите, и старите хора са необходими. Тялото е по-голямо от главата, обаче старите хора поддържат най-важното място. Защо са младите хора? Да поддържат човешкото тяло. Защо са старите хора? Да поддържат човешката глава. Като турите главата и тялото на едно място и ги съедините в Любовта, те всичко могат да направят. Младият и старият, като се съединят в едно цяло, всичко могат да направят. Старият не трябва да мисли, че е роден, за да остарее. Старите хора несъзнателно обичат младите. Като погледне тялото си, старият трябва да знае, че тялото му е младо, но главата му е стара. Новите хора мислят, че главата им само е остаряла, а не тялото и лицето им. Какъв зор е видяло лицето, че да остарее? Преди всичко, лицето не мисли, то не може да остарее. Остаряват

само онези неща, които мислят, а които не мислят, те не остаряват. Ако поставите един млад човек в магнетичен сън, той никога няма да остарее. Сто години да го държите в този сън, той няма да се измени. Това, което състарява човека, са неговите дисхармонични мисли и чувства, които му влияят. Следователно човек може така да хармонизира своите мисли и чувства, че в продължение на 120 години да бъде млад. Вие можете да премахнете бръчките от лицето си, когато искате, и да станете така млади, както сте били някога.

„Ако не ядете." Сега аз искам да схванете мисълта ми право. Аз не искам да се опълчвам против вашите вярвания. И не мислете, че омаловажавам вашата цена, ни най-малко не е така. Ето как гледам аз на работата: радвам се, че вие имате това знание, което сега имате. Защото, ако нямахте това знание, което сега имате, не бихте могли да слушате и да разбирате моите беседи. Ако едно дете не е завършило четвърто отделение, то не би могло да влезе в прогимназия и ако не е завършило прогимназия, не би могло да влезе в гимназия. Ако човек не завърши гимназия, не би могъл да влезе в университет и ако не завърши университет, той не може да влезе в обществения живот и там да работи. Има една последователност в природата. Ученето е потребно, за да може човек да се качи на по-висока степен. Не мислете, че не ви е потребно учене. Ученето е потребно за човека. Целият свят е една велика школа. Не само Земята, но и цялата Слънчева система, както и всички останали системи представляват видни факултети. Това са ред култури, една от друга по-чудесни. Ако можеше да се намери един съвременен гениален писател, който да опише във вид на роман цялата Вселена, да изложи всичко на понятен език! Но колко мъчно може да се опишат тези работи! Колко мъчно може да се пише за Слънцето, за Луната, за Венера, за Марс, за Юпитер, за Сатурн! Колко мъчно може да се пише за жителите на Слънцето! Преди всичко, ще се яви едно противоречие: как могат тия същества да живеят

на Слънцето? Ние си представяме, че те са подобни на нас. Тези същества могат да живеят на Слънцето, но това не подразбира, че се намират при същите условия, при които ние живеем на Земята. Те нямат организъм като нашия.

Ето, при тези сегашни условия на Земята се намират известен род микроби, които могат да живеят при температура около две хиляди градуса. Какво ще кажете за това? Нашата първична материя, материята на нашия първичен живот не може да се разруши и при 45 милиона градуса температура. Външната обвивка, с която е обвит животът, само тя се разтопява. Обаче има една вътрешна обвивка, която по никакъв начин не може да се засегне от тези топлинни вълни. Топлината не може да проникне в тази обвивка. Ние имаме смътно понятие за тази топлина. Даже и топлината, която съществува в Земята, колкото и да е голяма, тя е частична, не е обща топлина. Щом се издигнете нагоре в пространството, такава топлина там няма. Топлината е скрита в пространството. Там има друга една енергия. Ако вие сте гениален човек и се качите в пространството, там има достатъчно енергия, която можете да използвате. Но ако се качите в пространството с вашите разбирания и знания, вие ще се намерите при една температура от 273 градуса под нулата. Това са факти, които съществуват. Колкото и да са важни тия факти, нас те не ни интересуват. Ние не се интересуваме от това колко студ има в пространството. Ние се интересуваме от топлината и студа дотолкова, доколкото и при студа, и при топлината има известни облаги. При студа не става гниене, а при топлината става гниене, но живот има. При студа животът се развива много медлено, но там не става почти никакво гниене. Често многото страдания, както и пертурбациите в живота на хората се дължат на излишната топлина, която те имат в себе си. Намалете тази топлина и вие ще се намерите в нормално състояние.

Казват на някого: „Не се горещи толкова!“. Значи този човек има излишно количество топлина. Той трябва да регулира качеството и количеството на своята топлина. Каква е нормалната топлина на човешкото тяло? Според някои нормалната топлина е от 37 градуса, според други е от 36 градуса, а пък аз бих я определил между 36 и 37 градуса. Щом температурата на тялото се вдигне над 37 градуса, явяват се болезнени състояния. Ако пък температурата се вдигне до 41 градуса, хората не издържат на тази температура и умират. Ако намалим температурата на болните хора с 2 – 3 градуса, ние можем да ги върнем отново към живота. Значи температурата уморява хората. Може да се спаси умиращият само с едно намаление на температурата от 2 – 3 градуса. Лекарите дават разни лекарства за намаляване на температурата. С други думи казано, трябва да се измени психологическото състояние на човека. Сегашните хора умират по единствената причина, че всичките им мисли, чувства и способности не функционират равномерно, правилно. Според новите данни, ако в човека могат да се събудят всичките мисли, чувства и способности така, че да функционират правилно, този човек може да живее и до 120 години. Ако в даден момент можете да събудите в един болен човек известни мисли и чувства, той ще оздравее. Аз съм ви давал и друг път примера с онази американка, която била сериозно болна и лекарите казали на мъжа ѝ, че ще умре. Когато мъжът ѝ казал да се приготви за заминаване за онзи свят, тя го помолила да ѝ обещае нещо. Какво обещание искала тя от него? Че няма да се ожени за друга. – „Не мога да ти обещая, възможно е да се оженя.“ – „Тогава аз няма да умра. Аз ще бъда достойна за тебе.“ Наистина, всяка жена, която умира, не е достойна за своя мъж. И всеки мъж, който умира, не е достоен за своята жена. Сега не си вадете криви заключения. Ето какво аз разбирам под думата „умиране“: ако умреш, за да те забравят хората, това е умиране; ако умреш, за да те помнят хората, това е живот. Аз взимам нещата в положителния смисъл.

Казва Христос: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нямате живот в себе си“. Това значи: ако не възприемете онази моя любов, ако не възприемате онази жертва, която аз правя, вие нямате живот в себе си. Аз ви проповядвам едно учение, което трябва да опитате, и като го опитате, трябва или да го възприемете, или да го отречете. И ако не го приемете, нямате живот в себе си. Сега всички вие имате едно криво разбиране за живота. Но всички трябва да се оправите. Вие сте едва в началото на един нов живот, вие сте в една средна форма. Цялото човечество е в едно ниско състояние, стигнало е едва до половината на своя път. Като казвам цялото човечество, аз разбирам целия културен свят. Досега човечеството е слизало и то е слязло до дъното на ада. От сега нататък то едва започва да излиза, стигнало е до изходния път на своята еволюция. Това е новата енергия, която иде, това е новата крива линия, която се образува. Това е новото човечество, новият възход, до който дохожда сегашното човечество. Това е връщане на човечеството към едно ново състояние, към един нов живот, към най-хубавия живот, който сега иде. Досега е било все лошо. Каквото лошо ви се случи, считайте, че това е от миналото. В бъдеще идват нови работи, хубави работи, по-добри условия, не се обезсърчавайте. Ако се обезсърчите, пейте и така постепенно ще излезете от своето обезсърчение, от своето безверие. Безверието иде всякога от загуба на нещо. Вярата иде всякога от печалба. Безлюбието иде от загуба. Любовта иде от печалба. Следователно, ако губите любовта си, това показва, че имате някаква загуба. Ако любовта иде, това показва, че иде някаква печалба. Ако загубата представлява слизане, печалбата представлява качване. Така разсъждавам аз. Следователно, когато губиш нещо, ти слизаш надолу; когато печелиш нещо, ти възлизаш нагоре.

Казвам: сега всички сте в епохата на възкачването, на възлизането. Не живейте за вашето минало, за слизането. Докато слизате, вие всякога ще се оплаквате от съдбата си и ще се питате каква ли ще бъде занапред

вашата съдба. Вие сте в едно училище, всички имате програма и вашите учители казват, че трябва да учите добре, това изискват те от вас. Вие имате най-добрите условия да учите. Ще се стегнете да учите. – „Ще видим." Няма какво да видите, ще се стегнете да учите! Не мислете, че сте стари. Ще знаете, че главата ви е стара, а тялото ви е младо. Тогава вярвайте, обичайте и вършете волята Божия. Това са първите стъпки на новата култура, на новото човечество, на новото разбиране, на новото сближение на народите. Всеки народ трябва да вярва в другите народи, всеки народ трябва да обича другите народи и всеки народ трябва да служи на другите народи. Ако малките народи мислят така и вярват в големите, ако всички се обичат помежду си и служат едни на други, това ще бъде доброто и за едните, и за другите, и за техните ближни.

Благословен Господ Бог наш
Отче наш

21 април 1935 г., София, Изгрев

Един от дванадесетте

А Тома, един от дванадесетте, наречен Близнак, не беше с тях, когато дойде Исус.

Отче наш
В начало бе Словото
20. глава на Евангелието от Йоан

Човек може да живее и след като умре. Този е жизненият въпрос, който занимава хората. По този въпрос хората са разделени на два лагера. Ще взема няколко думи от 24. стих на 20. глава: „Един от дванадесетте". Дванадесет, това е реалното, конкретното число в света, в което хората вярват. Тома беше човек реалист. Той не беше нито мистик, нито съзерцател, не се занимаваше с отвлечени работи. Сега аз искам да ви занимая с един въпрос, но не както религиозните или учените хора могат да ви занимават. Ако искате да ви се говори както учените говорят, аз мога да ви изпратя в най-видните университети, да слушате речите на професорите. Когато отидете в някое заведение, каквито има в различните държави, там всичко е като извор, постоянно блика, но каквото изядете, трябва да го платите; там за всяко нещо се плаща. Но да се върнем на въпроса: всички се питат кое е реално и кое не е реално в света. Всички се питат кой ще остане и кой няма да остане, кой ще живее и кой ще умре, кой ще бъде полезен в даден случай и кой няма да бъде полезен, кое ще никне и кое няма да никне, кой може да стане пръв министър и кой може да не стане.

„Един от дванадесетте." Учениците казали на Тома, че видели Господа, а той им отговорил, че вярва само на това, което сам може да види и да пипне. – „А тъй, да ми разправяте за фантастични работи, не вярвам." Той сам си определил кое е реалното в света. Тогава и аз ще

определя кое е реалното. Реалността се отличава с една малка, микроскопична придобивка. Това микроскопичното, което се придава, то е реалното. Ако претеглите сутрин един човек, който има най-добро разположение и добри мисли към жена си, към децата си, към приятелите си, той ще има особено тегло. Колко и какво е това тегло, няма да ви кажа, друг път вие сами ще го намерите. Има едно тегло, с което човек се отличава, когато е в реалността и когато не е в реалността. Колко е това тегло, няма да ви кажа, защото няма да ви ползва, но важното е, че има разлика между едното и другото тегло – когато е в реалността и когато не е в реалността. Когато изгуби своето добро разположение, човек изменя теглото си, то спада с една десетмилионна част от милиграма. Значи, разликата в теглото от една десетмилионна част от милиграма определя реалността. Също така една седеммилионна част от милиграма определя временното в живота. Това е конкретно казано на научен език. Реалността придава всеки ден по една десетмилионна част от милиграма. Тъй щото, като живее човек хиляди години, всеки ден ще придава към теглото си по малко. Докато е в личността, човек се увеличава, но като влезе в реалността, той всеки ден се намалява, намалява, докато съвсем изгуби теглото си. Ще дойде ден, когато той ще бъде безтегловен. Сега някои могат да оспорват дали това е вярно. За мене това е абсолютна истина, а за вас дали е истина, то е друг въпрос. За мене е важно това, от което аз се интересувам, а от какво се интересуват хората, това не ме интересува ни най-малко.

Каква е твоята теглилка – на една десетмилионна част над нормалната мярка или на една десетмилионна част под нормалната мярка? От това зависи как ще слушаш и как ще разбираш. Ако си на една десетмилионна част под нормата, ти не можеш да ме разбираш. За да се разберем, аз трябва да вляза в този свят, в света на измеренията. Аз съм виждал видни цигулари как свирят. Един от тях вземе цигулката и започне да свири едно хубаво

класическо парче. След него втори вземе цигулката и свири пак същото парче. Това е повторение на нещата. Те се разправят кой какво знае да свири. Щом някой страда от крак, той все за болния си крак ще разправя: че му направили операция, че не можел да ходи, че куцал и така нататък. Друг някой, който страда от крак, и той ще разправя, че му направили операция, че окуцял, не можел да ходи. По какво се различават реалните крака от нереалните? Нереалните крака много хлопат. Хора, които много дрънкат, имат изкуствени крака. Дето ходят с тези изкуствени крака, те вдигат голям шум, отдалеч се чуват. Който има здрави крака, не вдига никакъв шум, като ходи, него никой не го чува – той е в реалността, реални са краката му. Има хора, които не знаят да ходят, понеже краката им са изкуствени. Аз вземам думите „изкуствени крака" в преносен смисъл. Ето какво разбирам под „изкуствени крака": това значи да ви поканят в Европа на някой голям бал или на някой жур-фикс*, или на някоя тържествена вечеря, а вие да нямате съответни дрехи за там. Там се искат скъпи дрехи, които струват хиляди левове, а вие нямате възможност да си купите такива. Какво ще направите? Ще отидете в някой голям магазин и ще вземете под наем едни хубави дрехи, с които да се облечете. Като мине вечерята, ще съблечете новите дрехи и ще ги върнете в магазина, от който сте ги взели.

Съвременните хора са облечени все с такива дрехи. Хубави са тези дрехи, но са само за една вечер, не са реални. Тези неща ги давам само за обяснение, не искам да се спирам върху тях. Защо? Защото, ако се спрете да наблюдавате кой как е облечен, няма да се научите. Облеклото не определя човека. По външните дрехи не можем да съдим за културата на човека, докъде е достигнал. Ако

* жур-фикс *остар.* (фр.) 1. Определен ден от седмицата за посрещане на гости 2. Гостуване и забава в тесен кръг, при домашна обстановка.

искаме да знаем органически докъде са достигнали хората, трябва да изучаваме тялото на човека в неговия естествен строеж. Понякога художниците рисуват голи човешки тела. Според мене голи тела не съществуват. Под „гол човек“ ние разбираме някакъв дефект на човека. Болният човек е гол, а здравият е облечен. Сиромахът е гол, а богатият е облечен. Невежият е гол, а ученият е облечен. Грешникът е гол, а праведният, светията е облечен. Това са различни положения в света. Казваме, че и Адам, и Ева били голи. Първият човек, когото Бог направил, бил гол. Той оголял, понеже съгрешил още като го направил Бог. Адам съгрешил, като пожелал да има жена. Той имал една жена в себе си, но пожелал да има още една. И така станали две жени, вследствие на което той съгрешил. Така говори преданието. Човек не може да прокопса* с две жени. Първата жена на Адам се казвала Лилит, а втората – Ева. Тези две жени се разсърдили, казва преданието. Сега да оставим този въпрос настрани, той е доста щекотлив. Пък и ако Адам научи какво говоря за него, ще се обиди, че го излагам. Той е отец на всички, а ние си позволяваме да говорим за него такива работи! И за старата майка да говорим това-онова, и то не е позволено. Трябва да бъдем внимателни към тях. Адам не харесвал първата си жена, която била много сприхава, постоянно му се карала, намирала му недостатъци. Като била много учена, казвала на Адам: „Ти няма ли да се занимаваш малко с по-други, с научни работи?“. И постоянно го поучавала какво да прави. Той не бил свободен от първата си жена. Тогава се обърнал към Господа и казал: „Господи, дай ми нещо по-близо на сърцето“. Господ му дал нещо по-близо на сърцето, Той създал Ева, която била много красива и обичала Адам. Първата му жена постоянно го поучавала, а втората го обичала, но като обичала него, започнала да обича и други. Адам се намерил в чудо, казал си: „Не зная дали Господ така създаде света, или аз

* прокопса *разг.* Има сполука, преуспява.

криво го разбрах“. Най-после Адам изчезнал и от двете си жени, напуснал рая. Такова предание има, но за верността на това предание аз не гарантирам. Все трябва да има някаква истина в него.

Това, към което трябва да се върнем, което е важно за нас в дадения случай, то е да се занимаваме със строежа на нашето тяло. Същевременно трябва да изучаваме и строежа на нашата кожа. Като ставате сутрин, пипнете кожата на ръцете си и вижте твърда ли е, или мека, топла ли е, или студена, влажна ли е, или суха. После погледнете челото си и с ръката си опитайте топло ли е, или студено. След това пипнете брадата си, да опитате топла ли е, или студена. Опитайте и краката си топли ли са, или студени. Това трябва да ви бъде като правило в живота. След това вземете едно малко огледало и огледайте на какъв тертип се намира носът ви. Направете няколко вдишки и вижте как се разширява долу носът ви. Ако вие се намирате в равновесие, ако сте разположени, крайниите на носа ви ще се разширяват и свиват като фисхармоника*. Ако разширяването не става правилно, това показва, че в организма ви има някаква анормалност, която се дължи на някакво физическо неразположение или на това, че сте сънували някакъв лош сън. Щом се яви някакво смущение в човешкия ум, то се отразява и в разширението на носа при дишането. Това смущение се дължи главно на някаква неправилност в малкия мозък. Всичките нещастия на хората се дължат все на задната част на мозъка. Руснаците имат една поговорка, че човек бил силен в задния си ум, в задния си мозък.

Всичко каквото човек чувства и мисли в даден случай, се отпечатва на лицето му. Ако неговите чувства и мисли са възвишени, всяка такава мисъл и всяко такова чувство се украсяват с една Божествена форма на това, което Бог е създал. В тези форми именно днес ние влага-

* фисхармоника (гр.) Вид хармоника с клавиши за една ръка; устна хармоника.

ме своите мисли и чувства. На всяка Божествена мисъл трябва да отговаря едно Божествено чувство. Значи, на процеса на вашата мисъл отговаря друг един процес. Всичко онова, което ние създаваме с нашата мисъл, за в бъдеще на него ще отговаря едно Божествено чувство. Следователно с нашите мисли ние сега ковем нашата съдба. Каквато форма си създадеш сега, такова съдържание ще си влееш в бъдеще. Затова се казва, че каквото си посееш, това ще опиташ. И ако не знаеш да ценищ твоя нос, който е барометър на твоя ум, ти нищо няма да придобиеш. Ако твоят нос започне да се изменя, да става син или червен или да изгубва цвета си, това показва, че ти се намираш в някакво неестествено състояние на организма, че твоята нервна система не е в нормално състояние. Като видите това, вие трябва да вземете известни мерки за своето подобрение. Това са научни данни, с които се занимават и най-учените светии, които са достигнали до съвършенство. Светията не идва на Земята само да се моли. Аз зная светии, които цели десет години са посветили на това да се молят на Бога да им даде знание как да устроят носа си или как да устроят очите си, устата си, езика си, да знаят как да говорят и какво да говорят. Казвате, че светиите постят. Не, никак не е постил той, но се е молил за знанието как да устрои носа си, да може правилно да мисли, и как да устрои очите си, че като излезе, да вижда и да знае защо и за какво е създадено всяко нещо. Та когато се казва за някой светия, че е постил, това значи, че той е работил и се е молил за нещо. Сега всички искат да станат светии. Постете, щом искате да станете светии. Срещат се двама артисти. Единият от тях може да свири, другият казва: „И аз зная да свиря". – „На какво?" – „На латерна." Първият е посветил цели двайсет години да се научи да свири, а вторият, като завърти латерната, мисли, че е много голям майстор. Според мене латерната представя един неустроен живот, нещо обикновено в света. На латерна всеки може да свири, а на друг инструмент може да свири само онзи, който се е учил да свири.

Ти не можеш да пипнеш реалното, ако не си учил. Ако не си посветил десет години на твоите очи, на твоя нос, на твоята уста, ти даже не можеш да се докоснеш до реалното в света. Някои хора казват, че трябва да намерят реалността. Реалността седи в това да намериш своето щастие. Щастието всеки ден го имаме. Щастието нито аз го търся, нито то ме търси, но ние се обичаме – и то ми пише, и аз му пиша любовни писма. Как разбирате това? Вие писали ли сте любовни писма на вашето щастие? Не е въпросът да ви кажа как аз съм писал писма на своето щастие. Ако ви кажа, това ще е профанизиране на нещата. Да напише писмо на своето щастие, това е най-изящното нещо, което човек може да направи. Като напишете едно такова писмо, то върви навсякъде с вас, никога не се губи. В този смисъл според мене щастието представлява външният облик на Бога, външната красота. Псалмопевецът казва: „Като видя лицето Ти, ще се зарадвам". Такова нещо е щастието: то е външният образ на Бога, който виждаме навсякъде. Щом срещнете своето щастие, нещастието моментално изчезва. Всички несрети в света изчезват пред щастието. Щастието е магическата пръчица. Тя е най-хубавата форма, която щом се яви, всичко изчезва. Аз мога да ви примамя, като ви кажа колко хубаво нещо е щастието. Колко хубаво е човек да бъде щастлив!

Ето в какво седи щастието. Представете си, че ви се дава една книга, която съдържа всички тайни на природата, но вие не знаете да четете и само я носите в ръка. С какво ще се ползвате от тази книга, щом не можете да четете? Това показва, че вашето щастие е у вас, но досега сте го търсили само отвън. Като го намерите, вие го прегръщате, милвате го, но не знаете да четете по него, не можете да го разгърнете, да видите в какво седи това щастие. Вие търсите Бога, но все отвън. И светиите, които са търсили Бога отвън, не са Го намерили. Бог не е вън. Всички хора, които са намерили Бога, са съгласни с това, защото, след като са Го търсили отвън, най-после са Го намерили вътре в себе си. Вземете сега думата „Бог"

– аз не разглеждам тази дума в този смисъл, както хората са я създали. Това, което хората създават, за мене не е реално. Това, което човек носи в себе си от рождение, не само от днес или от вчера, но от незапомнени времена, само то е реално. По какво се отличава реалното, което е в човека, от нереалното? Реалното освобождава човека от всички ограничения. Достатъчно е човек само веднъж да зърне своето щастие, за да придобие спокойствие. Неспокойствието, което съвременните хора имат, се дължи на онова вътрешно неразбиране на живота. Ти срещаш един човек и си казваш: „Дали ще ми помогне?“. Казваш, че всички хора били създадени по образ и подобие Божие. Отива един подсъдим при съдията и му казва: „Господин съдия, всичко, в което съм обвинен, е вярно. Аз постъпих несправедливо и затова се оставям да ме накажеш според законите на правосъдието“. Съдията го погледнал и му казал: „Понеже ти сам си каза истината и не доведе никакъв адвокат да те защитава, осъждам те на една година затвор. Ако беше довел адвокат, щях да те осъдя на десет години затвор“. Сега вие седите и се оправдавате, че условията били такива и онакива, че баща ви, майка ви, дядо ви, прадядо ви били виновни, че еди-кой си автор казал това и онова. Оправдавате се и не сте готови да си кажете истината. Нито дядо ви, нито баща ви, нито майка ви са виновни. Никой друг не е виновен, виновни сте вие самите. Вие сами изопачихте пътищата си. Господ ви е създал съвършени. Само съвършеният човек може да греши. Несъвършеният човек не може да греши. Само съвършеният певец може да греши, да прави погрешки. Какви погрешки ще прави онзи, който никога не е пял и който взема всички тонове фалшиво? Той не може да прави никакви погрешки. Само отличният певец, който не е грешил, може да прави погрешки. Онзи, който никога не е пял и взема само фалшиви тонове, и да прави погрешки, не се познава, че ги прави.

Сега да дойдем до истината, която седи в следното: ние, съвременните хора, направихме една погрешка,

която можем да изправим. Погрешката не е кой знае колко голяма, много малка е тя, но малките погрешки, оставени дълго време неизправени, после мъчно се изправят. Това изправяне е мъчно по причина единствено на математическите съотношения, не геометрическите резултати. Един математик изчислил на каква сума биха възлезли в днешно време 25 стотинки, внесени под сложна лихва още от времето на Христа. Получила се толкова голяма сума пари, че би могла да се сравни със стойността на количеството злато, с което може да се обвие цялата Земя, но дори и това злато не би било в състояние да изплати сумата, до която са нараснали внесените преди две хиляди години 25 стотинки под сложна лихва. Казвате, че вашите погрешки са големи. Ако искате да ликвидирате с тях, всяка вечер си давайте отчет какво сте правили през деня. Само по този начин може да ликвидирате с погрешките. Сега ще запитате как може да се постигне това. Аз ще ви кажа как може да се постигне. Ще ви дам един пример. Вчера дойде при мене една млада сестра и ми каза: „Учителю, искам да направя нещо за вас". Щях да ѝ кажа да си гледа работата, но си помислих: явило се е в нея едно добро желание, нека да се прояви. Затова ѝ казах да отиде горе, в стаята ми, да поизмие прозорците. Като тръгнала нагоре, сестрата видяла, че на едно стъпало има поставено бурканче със сладко. Нещо ѝ казало да го отмести настрани, но си помислила, че ще бъде внимателна, няма да го закачи. Обаче, докато миела прозорците, тя забравила, че бурканчето е на стъпалото, бутнала го някак си, то паднало и се счупило. Започнала да мисли как да ми каже сега. Най-после дойде при мене и ми каза, че е направила една голяма пакост. – „Каква пакост?" – „Счупих бурканчето със сладко." – „Сега какво ще направиш?" Гледа ме тя, не знае какво да направи. Да отиде да купи друго, не може, то е домашно сладко, донесе го една сестра. Казвам тогава на младата сестра: „Ще отидеш сега при сестрата, която донесе сладкото, и ще се извиниш, ще ѝ разправиш

как си счупила бурканчето. Ако тя има още от същото сладко и ако иска, може да даде друго бурканче. Ако не си кажеш истината, с това ще ме заставиш да кажа една бяла лъжа. Аз не обичам нито белите, нито черните лъжи. Утре сестрата ще ме пита дали съм вкусил от сладкото. Трябва ли да кажа, че съм го вкусил? Трябва ли да си послужа с бяла лъжа? По-добре е ти да се изложиш пред сестрата и да си кажеш истината, отколкото аз да си служа с бели лъжи. За тебе е по-добре да кажеш истината". Казвам: когато счупите буркана със сладкото, идете да се изповядате, но не казвайте, че сте го вкусили, без да сте го вкусили.

Казваш: „Откакто съм се родил, бял ден не съм видял". Това е една бяла лъжа. Или казваш: „Мене хората не ме разбират, аз не мога да бъда щастлив". Това не е вярно, ти криво разсъждаваш. Ако твоят баща не те разбираше, ако твоята майка не те разбираше, ти нямаше да се родиш на Земята. Щом си се родил, те те разбират, но ти не говориш истината. Най-после, има и кой да те обича. Ако не те обичаха, от невидимия свят не биха ти дали разрешение да се родиш на Земята. А те ти подписаха паспорта и те изпратиха на Земята. После ще кажеш, че никой не те обича, че си дошъл като чужденец на Земята. Това са бели лъжи, които всички вие трябва да държите настрани. Аз не искам да ги държите в ума си. Силата на човека седи в неговата права мисъл в дадения момент. Ако искате да знаете, по този начин вие се намирате пред един изпит, макар и много малък, но той решава вашето бъдеще за десет и повече години. Аз мога да ви приведа много такива примери, но някой път примерите обясняват нещата, а някой път ги потъмняват.

„Един от дванадесетте" – той е реалист човек, който добре разбира нещата. Вие трябва да наблюдавате носа си, да виждате как се развива. Ако вашият нос започне да се завива надолу като клюн на орел, вие ще започнете да придобивате хищнически характер. Щом носът ви започне да се завива надолу, придобивате един хищнически

навик или ставате песимист. Носът на песимистите е завит надолу. Аз съм виждал котки, които, като не могат да хванат мишката, започват да се обезсърчават и да мяукат. Ако носът ви започне да става чрезмерно широк, вие отивате в друга крайност. Има известни съотношения между широчината и дължината на носа. Вие не знаете какви са тези съотношения, затова трябва да ги изучавате. Вие не знаете колко дълъг трябва да бъде носът ви. Щом мислите добре, носът ви е толкова дълъг, колкото трябва. Вие трябва най-малко десет години да мислите и за чувствата си, да знаете какви трябва да бъдат вашите чувства. Вие не мислите, а искате Господ да ви удължи носа с половин сантиметър. Че това е грамадно нещо! Ако с половин милиметър можете да го удължите, това не е малко постижение. Отдалеч разгледан, този половин милиметър представлява много нещо. Това трябва да се има предвид в съвременното възпитание и да се работи.

Казвате: „Ние имаме наследени черти. Какво можем сами да направим?“. Аз зная за една американка, която живяла 90 години и в продължение на тези години прочела цялата Библия деветдесет пъти. Като ѝ погледнеш лицето, придобило е характера на тия библейски типове. В нея се е просмукало нещо от този дух, нещо светло е придобила на лицето си. Някой е прочел един път Библията и мисли, че много е направил. Не, Библията не е обикновена книга, просто написана. Тя има една особена страна, която трябва да се разбере. Тя има една жива страна в себе си. Всяка книга съдържа една животворна сила в себе си. Вие можете да направите един опит, и не за своето лично благо, но да видите дали Провидението се грижи за вас. Това всеки може да опита. Направете един опит, проверете дали Провидението се грижи за вас, дали Бог се грижи за вас, дали животът има смисъл. Можете да правите различни опити, каквито опити искате, и ще ви се дадат доказателства. Могат да ви се дадат няколко доказателства. Обаче, като правите опит, ни най-малко

не трябва да засягате вашето лично благо. Ако искате да знаете дали Господ мисли за вас, направете следния опит: идете при един болен и кажете: „Господи, ако е писано така, нека този болен да оздравее“. Ще видите, че след два-три дена този болен ще е здрав. Щом стане това, значи вие сте получили отговор на молитвата си. Какво има още да се съмнявате? Вие не сте нито светия, нито праведен човек, но получавате отговор на молитвата си. После ще дойде съмнението: ама този човек може да е бил здрав от по-рано или може би и без това щеше да оздравее! Направете още веднъж същия опит. Но ако се усъмните, ще ви поставят на легло и животът ви ще се държи на конец. При това положение вие ще трябва пак сами да направите опита. Сега кажете: „Господи, ако ми върнеш живота, ще повярвам вече в Тебе“. Ще видите, че най-много след една седмица вие ще бъдете здрави. Трябва ли да се съмнявате и след това?

Тези опити можете да ги направите и сами да се уверите в истинността на думите ми. Сега аз изключвам личното благо. Това не значи, че под името Божие вие трябва да криете своите престъпления. Често хората под името Божие крият своите престъпления. Не е въпросът някой да поддържа, че Бог съществува, когато иска да прокара свои лични интереси или цели, а когато не иска да даде нещо, същият да отрича, че Бог съществува. Един мъж казва на жена си: „Ще знаеш, че аз съм Господ! Каквото ти кажа, това ще вършиш, аз съм Господ“. Че кога стана този мъж Господ? Някой казва, че е господар на себе си. Как се определя това господарство? Ако ти боледуваш всеки ден, какъв господар си? Господар на себе си е онзи човек, който е господар на своите мисли, на своите чувства, на своите постъпки – той е господар и на външните условия. Не е господар онзи, който иска всичко да става според неговото желание, но господар е онзи, който е в сила да измени условията, при които се намира. Вие сте християни, вярващи сте. Опитайте доколко сте справедливи, доколко сте алтруисти.

Например ти не си вегетарианец, донасят ти една хубаво опечена кокошка, а на масата до тебе седят и други хора. Сега въпросът е как да постъпиш, как да разделиш кокошката. Ако за себе си вземеш най-голямото и най-хубавото парче, а на другите дадеш каквото остане, ти не си алтруист човек. Ти трябва да дадеш първо на другите, а каквото остане, то ще бъде за тебе. Това значи да бъде човек алтруист.

Ако всички ученици вървяха в този път, други резултати щеше да има. Ще кажете, че ще ви оберат. Досега в историята на човечеството аз не съм срещал случай добър човек да бъде обран от някого. Лошите хора са обирани, но добрите – никога. Не можете да оберете един извор. Колкото и да черпите от извора, неговото богатство е несметно. Щом не те обират, ти си добър човек, а щом те обират, ти не си добър. Щом се докачаш, ти не си добър човек, а щом не се докачаш, ти си добър човек. Не е въпросът да не се обиждаш, но и като се обидиш, да кажеш: „От мене да мине!“. Върви един белобрад турчин и около него се умилква едно куче. – „Какво искаш, синко?“ Бръква турчинът в торбата си, изважда едно парче хляб, дава го на кучето. Кучето изяжда хляба и доволно маха с опашка. Този турчин разбира езика на кучето. Като му казва: „Какво искаш, синко?“, кучето му отговаря: „Гладен съм, нищо не съм ял“. Той му дава парче хляб и му казва: „Сега толкова имам. Като мина втори път, ще ти дам пак“. Съвременните хора се спират пред такива положения и не знаят как да постъпят. Те се намират в един свят, в който нищо не са дали, нищо не са донесли. Вие сте екскурзианти на Земята и нищо не сте донесли, всичко ви е дадено даром, а при това се оплаквате. Защо се оплаквате? Хотелът е пълен, ти си дошъл последен и казваш: „За мене няма легло“. Ще почакаш малко, да се освободи едно легло и за тебе. Представете си, че влизате в един хотел, дето нищо не плащате. Защо трябва да роптаете? От Земята вие вземате всичко без пари: въздух вземате без пари, светлината вземате без пари,

животът ви се дава даром. Обсебили сте част от Земята и после казвате, че сте я купили. Нищо не сте купили! Всичко, каквото сте взели на Земята, ви е дадено даром. Ние трябва да съжаляваме, че не съзнаваме това.

Казваш: „Тези хора не се обхождат добре с мене". То е друг въпрос. Няма какво да чакаш хората да се обхождат добре с тебе. Ако се намерите пред един човек, който не се обхожда добре с вас, какво бихте направили? То не е лесна работа, голямо изкуство е да знаете какво да направите. Не е лесно за цигуларя да вземе един правилен тон. За да вземе тона правилно, изисква се едно тънко чувство. Тонът не е определен, мястото му трябва да се чувства. Най-малкото отклонение на пръста изменя и правилността на тона. Същото нещо е и в живота. Да постъпиш правилно в живота, за това се изискват деликатни и нежни чувства. Като дойдат някои хора при мене, те си носят своята аура. Аз правя наблюдения. Идва един и аз, ако не разбирах законите, бих го изпъдил навън. Дойде друг и на него съм готов да услужа, да направя всичко каквото желае, добър е човекът. Сега изнасям тия примери за ваше добро, не заради себе си. Аз даже се излагам, но искам да се ползвате от моите опитности. Аз не трябва да говоря нищо за себе си, защото умният човек не говори за себе си. Дойде някой и започне: „Слушал съм за тебе, че си ясновидец, четеш в бъдещето на хората. Кажи ми какво е моето бъдеще, но няма да ме лъжеш". Аз изключвам лъжата, аз искам да кажа това, което е право. Казвам му: „Какво бъдеще изискваш ти? Аз нагласявам бъдещето". – „Кой си ти?" – „Не е въпросът кой съм. Аз нагласявам бъдещето, то зависи от мене." – „Ама ти искаш с мене да се шегуваш ли?" – „Не искам да се шегувам, сериозно говоря. Ти преди една седмица имаше едно дело в окръжния съд и те осъдиха да платиш 50 хиляди лева." – „Право е. Кой ти разправи това?" – „Агенти имам там." Казвам още: „Ако ти разкажа твоето бъдеще, какво се ползваш? Твоето бъдеще има две страни. Има неща, които мога да ти кажа, но има някои неща, които

не мога да ти кажа, ти сам ще си ги научиш, аз не мога да те предпазя от тях.“ Той настоява, иска да знае бъдещето си. – „Слушай, сега съм зает, не мога да се занимавам с тези работи. Като искаш да знаеш бъдещето си, мога да ти посоча къде да отидеш, там ще ти дадат точни сведения по това, което те интересува. При мене ела само когато съвсем загазиш и няма кой да ти помогне, тогава аз ще оправя работите. Понеже още не си загазил, аз не се занимавам с тези работи. Ще ти дам адреси, да се обърнеш към някои хора, да им платиш. Такива хора има и в Англия, и в Америка, и в България, и другаде. Пък при мене като дойдеш, някой път съм много щедър, всичко давам, но някой път съм много скържав, нищо не давам.“

Вие отивате понякога при Господа и казвате: „Господи, не виждаш ли моите нещастия? Не виждаш ли моите страдания?“. Ако вие не можете да носите страданията си, какви хора сте тогава? Единственото нещо, по което се познава силата на човека, то е как носи страданията си. Човек мисли и като мисли, казва: „Аз мога да изнеса своите страдания“. Човек се е явил в света, за да поправи своите погрешки. Как се поправят погрешките? Като учите. Бог създаде света за известни души, да се учат те и да прогресират. Следователно раждането, прераждането, умирането, всичко това са възможности в света за прогресирането и развиването на тези души. Ние не сме дошли за щастие на Земята. Щастието е извън живота. Преди да дойдат на Земята, всички хора бяха щастливи. Но реалното е това, че тези души трябваше да слязат от небето и да донесат нещо и за другите хора. Мислите ли, че Христос не беше щастлив? Щастлив беше, пък и най-богат от всички хора, но напусна своето щастие и слезе на Земята между тези грешни, страдащи хора, да им покаже пътя, по който трябва да се развиват. Сега аз искам да разглеждате само реалните неща, от тях да се интересувате, а не от онези, които не съществуват. Аз ви говоря за неща, които зная, а дали вие вярвате в тях, или не, то е друг въпрос. Има неща, които съм опитал 999

пъти и в които живея, а има неща, които не съществуват за мене.

Доброто е нещо реално за мене. Правдата е нещо реално за мене. Добрите хора са нещо реално за мене. Аз съм правил ред наблюдения и съм дошъл до заключението, че при известни условия най-лошите хора могат да проявят много добри черти. Има и случаи, когато най-добрите хора проявяват най-лоши черти. Мога да ви приведа ред примери от живота. Ако влезете в един дом и не се отнесете добре с дъщерята на този дом, колкото и добри да са тези хора, те няма да се отнесат добре към вас. Отишъл един българин в дома на един знаменит проповедник в Америка, който имал красива дъщеря. Българинът се увлякъл по дъщерята и се опитал един ден да се приближи повече до нея, стиснал ръката ѝ. Като научил това нещо бащата, веднага го извикал и му казал: „Господине, скоро да си вървиш!“. Кое накарало този българин да ѝ стисне ръката? Не можеше ли той да отиде при бащата и да каже: „Много красива дъщеря имате. Аз я обикнах. Ще ми позволите ли да ѝ стисна ръката?“. Ако попитате така, този човек ще си каже мнението, но няма да ви изпъди от къщата си. Какво правите вие? Влезли сте в рая и ядете от забраненото дърво. Не питате бащата дали ще ви позволи да стиснете ръката на дъщеря му. Ако ви позволи, това показва, че няма нищо лошо във вашето желание. Сега вие трябва да разбирате вътрешния смисъл на нещата. Вие се намирате в един свят на вътрешна чистота, дето трябва да пазите свободата на душите. Не е въпросът в това, че някой ме прегръща или че говори лошо за мене, но ние трябва да пазим чистотата на другите, трябва да пазим и тяхната свобода. Всеки трябва да пази свободата на другите. Някой може да обиди другите било с думите си, било със своята обхода, със своето незачитане към тях, но в мислите и в чувствата си той трябва да пази известна чистота, да не нарушава свободата на другите хора. Вие трябва да постъпвате към другите хора така, както към себе си.

Когато видя Тома, Христос му каза: „Аз не искам да те срещна да проповядваш неща, които не си опитал и видял, затова тури пръста си в ребрата ми и провери, че съм аз. Аз харесвам твоето поведение, че не повярва в думите на другите, но повярва в моите думи". „Блажени, казва Христос, онези, които, без да са видели, са повярвали. Блажени онези, които изтърпяват до онова време, когато аз дойда да им покажа ръцете си. Сега заминавам." За Тома обаче бяха нужни осем дена, докато повярва. Ако вземем всеки ден за една година, тогава, за да видиш някои неща, нужни са осем години. Сега всеки от вас иска Христос да има особено мнение за него. Какво мнение е нужно да има за вас Христос? На какво почива любовта? Аз ни най-малко не искам да ви изпитвам. Когато Бог сближава хората, с това Той иска да им се открие. Когато Бог иска да се разкрие на двама души, Той им се явява и тогава те се обичат. Тъй щото, когато двама души се обичат, те се обичат не за да се познаят, но за да познаят Бога в себе си. Любовта в света е процес, за да познаят хората Бога. Можем ли да познаем Бога, ще се познаем и ние едни други. Ако не познаем Бога, ние ще бъдем чужди в света едни за други. Някой не познава Бога, Който му е дал всичко в света, а ще познава човека! Казвам: всеки трябва да познае Бога. Щом познае Бога, той ще познае и реалността, ще познае същината на живота. Той ще познае реалността и същината на живота. А без това не може да се познае любовта. Който е познал Бога, неговата любов никога не може да се измени.

В Писанието е казано: „Написах ви на дланта си". Трябва да знаете, че Бог никога няма да ви отхвърли. Вие се плашите дали ще ви обичат, но кой е онзи в света, когото вие обичате? Онези, които не познават реалността, първо гледат хората, а после себе си. Онези, които познават реалността, те знаят, че каквато и любов да им покаже някой, това е Бог, Който се проявява чрез този човек. Всеки човек, който крие в себе си любов към Бога, той е верен. Всеки човек съзнава, че има нещо в него, което не е негово, а при това и той има малко любов,

но по отражение. Божията любов се познава по това, че тя е готова на всички жертви. Когато обичаш човека по човешки, ти ще виждаш лошите му страни, но ако го обичаш по Божествено, ти никога няма да виждаш в него нещо лошо, но ще виждаш само доброто. Всички недоразумения в живота се дължат на това, че хората вървят по пътя на човешката любов, а животът по този начин не може да се поправи. Досега хората са вървели по пътя на човешката, на личната любов, която е създала много неща в света, но тя не може да донесе тяхното щастие. Човек трябва да дойде до така наречената космическа любов, или до любовта на душата. Любовта на душата трябва да се прояви, за да се оправи светът. Като говоря по този въпрос, вие се натъквате на друго едно противоречие и казвате: „Ние досега не сме ли познали любовта?“. Опитвали сте я, но реално е само това, което никога не остарява и за което имаш възпоменание всякога. Например ти имаш един приятел, който е жив, с когото постоянно се обменяш, но може да имаш и един приятел, който е умрял. Живият приятел представлява Божията любов, а умрелият е човешката любов. Ти може да обичаш един мъж и да го считаш за приятел, за божество, което всякога да е с тебе и да се обменяте. Казва се за Авраам, че бил приятел Божи. Това показва, че Бог всякога може да ви бъде приятел със Своята любов.

Следователно за Бога вие трябва да имате съвсем ново понятие, да не считате, че Той е тъй изменчив, както е човекът. Ако си съставите ново понятие за Бога, първо във вашия личен живот ще се създаде такава промяна, каквато не сте и сънували даже, после в семейния, в религиозния, в обществения живот, в съдопроизводството, във военщината, навсякъде ще настане голяма промяна. Не че в сегашния свят не съществува никакъв ред на нещата, но тогава ще настане пълна справедливост. В сегашния свят няма справедливост. В него съществува само една лична справедливост, в която има пристрастие. Засега справедливостта съществува само

към богатите хора. А тогава ще има справедливост и към богатите, и към сиромасите. Тогава сиромасите ще бъдат по-щастливи от богатите. При личната любов богатите са по-щастливи от сиромасите, а при Божията любов сиромасите ще бъдат по-щастливи от богатите. Аз разглеждам въпроса от друго гледище, понеже вие искате да живеете на Земята не като временни гости, но да живеете по-дълго време, да строите, да оставите нещо след себе си. Сега вие мислите дали пак ще живеете, като заминете за онзи свят. Важен е този въпрос. Когато ученикът завърши университета, какво ще прави? Ще продължава да работи в живота. Когато майката роди едно дете, нима тя не мисли, че трябва да му даде условия да се развива? Трябва ли да каже майката, че е дошла да си поживее на Земята, пък да става каквото ще? Не, така мислят само глупавите хора. Разумният човек трябва да разреши в себе си въпроса за безсмъртието, той трябва да знае ще живее или няма да живее. Той трябва да знае ще бъде ли щастлив за в бъдеще, или няма да бъде щастлив. Според мене щастието е постижимо само в любовта. Без любов никакво щастие в света не може да съществува. И когато някой път ние сме щастливи, това се дължи на онова временно проглеждане през лъчите на любовта. Щом тези лъчи изчезнат, у нас настава пак същият мрак, същото нещастие.

Сега аз виждам, че мислите ми са малко отвлечени за вас. Те са отвлечени по единствената причина, че у вас отсъства любовта, за да ги разберете. Как ще утешите едно дете, което е изгубило майка си? То е расло с нея, привикнало е на нейните мисли. Как ще му кажете сега, че майка му не ще дойде? Ако в съзнанието си то не държи образа на своята майка, тогава възможно е друга жена да я замести. Всяко дете мисли, че като неговата майка друга няма. По какво се отличава една майка от друга? Все има нещо, по което се отличават майките една от друга. Вие трябва да излезете от личния си живот. Онова вярую, което досега сте имали, е отлично, но то в

бъдеще няма да ви служи, затова ново вярую трябва да си създадете. Като заминете за онзи свят, какво ще ви ползва богатството, което сте имали на Земята? Какво ще ви ползват вашите халати? Какво ще ви ползва вашата плът? Какво ще ви ползва вашето знание? Вие още не сте изучавали живота на онзи свят, да знаете какво му трябва на човек, след като умре. Мнозина считат, че като умре някой, започва да мисли само за небето. Умрелите никак не обичат да се говори лошо за тях, да се мисли лошо за тях. Защо не обичат? Защото и без това те сами вече се съдят, те сами виждат своите грешки и страдат. Затова вие не трябва да притуряте нещо към техните страдания. Ако пък са ви направили някакво добро, дръжте него винаги в ума си. Ако искате да направите една хубава връзка с даден човек или с който и да е светия, или пък даже с някой от заминалите, дръжте в ума си поне една добра тяхна черта. Така ще намерите и Бога. Някой иска да намери Бога, но идва с цялата си критична мисъл. Така Бог не се търси. Така не може да намерите Бога.

Разправяха ми един случай за един от обикновените вярващи, който обичал да се присмива на всички, които вярват по друг начин, различен неговия. Една сутрин го виждат, че е станал рано и плаче. – „Защо плачеш?“ – „Сънувах снощи, че съм в черквата. По едно време дойде Христос при мене и ми удари две силни плесници.“ След две седмици този човек умрял. Не се позволява на човека да се подиграва с името на Бога и на Христа. Пазете се в едно нещо: човек трябва да бъде крайно внимателен, когато му се представи случай да обяснява истината. По адрес на истината, на светиите, на великите хора трябва да бъдете крайно внимателни, защото иначе резултатите ще бъдат лоши. Няма да казвате само, че Бог е Любов, но трябва да си кажете: „Бог е справедлив и аз трябва да бъда справедлив като Него. Бог е щедър и аз трябва да бъда щедър. Бог е добър и аз трябва да бъда добър. Бог иска от нас, като Негови деца, да бъдем подобни на Него“. Казано е в Писанието: „Така да просветнат делата ви пред Божието лице“.

Желая ви всички да бъдете Томовци. Но като тури всеки от вас пръста си в раната, да каже: „Господи, сега съм готов да направя всичко каквото ми заповядаш“. Какво ще ви заповяда Господ? Той ще ви заповяда това, което Любовта изисква. Казано е в Писанието: „Ако имате любов към мене, ще опазите моите заповеди. Ако имате любов един към други, ще опазите моите заповеди“. Тогава ще дойде Христовото учение в света. Всеки да бъде така искрен към себе си, така справедлив, че да прояви любовта си както я разбира. – „Ами ние не знаем как да любим.“ Аз съм се убедил, че хората знаят как да любят. Аз съм се убедил в искреността на малките деца. Като правих своите изследвания, отидох в един дом, дето имаха едно малко момиченце. То ме прегърна, когато излезе майка му. Казах му: „Да се не огорчи майка ти“. – „Тя не знае, аз няма да ѝ кажа.“ Аз си направих своята преценка: страшно е положението на това дете. Като порасне, то ще чува от родителите си, че това не трябва, онова не трябва. Но защо се обичаме ние? Господ е казал да се обичаме. Нямам нищо против майките, но казвам, че те трябва да се превъзпитат, да станат като малките деца. Ако не се върнете към своето детинство, към своята младост, вие няма да намерите Бога. Щом дойдете до името Божие, там трябва да се проявите с всичката си чистота и справедливост. Казвате, че любовта е опасно нещо, огън е тя, гори сърцата на хората. Никакво горене няма в любовта. Любовта носи здраве, сили, щастие, знание, богатство.

Като дойдете до любовта, вие казвате: „Пазете се от нея, защото тя обърква умовете на хората“. Според мене, дето любовта влезе, тя оправя умовете на хората и всичко тръгва по мед и масло. Така е в Божествената любов. Щом нещата не вървят по мед и масло, ти не си в никаква любов. Ние очакваме онази любов, която сега иде в света. Тази любов е в Словото Божие, в Неговата светлина. Тази любов трябва да дойде в света. Ти трябва да видиш Онзи, Който те обича, Който е минал от

смърт в живот. Единственият, който показва любовта си, това е Христос. На жената той каза: „Не се допирай до мене, защото не съм отишъл още при Отца си“. На Тома каза да тури пръста си в раната му. Любовта никого не отхвърля. Щом искате да намерите правия път, любовта непременно ще ви го покаже. Защо трябва постоянно да се тревожите, че няма кой да ви обича? Вие по стар обичай казвате, че няма кой да ви обича, баща ви не ви обича, сами сте останали. Вие си въобразявате, че майка ви не ви обича, че баща ви не ви обича, че братята и сестрите ви не ви обичат. Не, вие страдате от много любов. Вие сте растения, които страдат от много вода – поливат ви повече, отколкото трябва. Трябва да поизсъхнете малко, да се освободите от излишната вода. Някои от вас страдат от голяма мокрота, а някои страдат от голяма сухота. Какво трябва да направим? Да вземем малко от мокрия и да дадем на сухия, а после да вземем малко от сухия и да дадем на мокрия. И като съберем мокрия и сухия на едно място, ще оправим света.

28 април 1935 г., София, Изгрев

Пак се яви

Ще прочета част от 21. глава на Евангелието от Йоан. Ще взема от първия стих само думите „пак се яви“. Да се явиш на някого, това е едно вътрешно осветление в разбирането на човешката душа. Изявява се в света доброто, изявява се в света Любовта, изявява се в света Божията мъдрост, изявява се в света Божията истина, изявява се в света Божието милосърдие. Изявява се в света всичко онова, което е възвишено и добро. Отрицателните неща в живота са второстепенни. Сега всички се спират върху второстепенните неща в живота, но те не са важни за нас. Че някой е болен, това не е важно; че някой умира, това не е важно; че някой е фалирал, това не е важно; че затварят някого в затвора, това не е важно. Важно е, когато човек се ражда, когато човек мисли, когато човек оздравява, когато човек прави нещо добро. Другите неща са отрицания на живота. Що се отнася до отрицателните работи, те не са важни.

„Пак се яви.“ Кое трябва да се изяви? Човек трябва да изяви нещо. В природата има едно непреривно очакване. Ние очакваме да мине зимата, да дойде пролетта; да мине пролетта, да дойде лятото. Младият очаква да стане възрастен; неженените очаква да се ожени; женените очаква да има деца. Който учи, той пък очаква да завърши образованието си. И праведният очаква нещо. И светията очаква нещо. Какво очаква грешният? Той нищо не може да очаква. Да очакваш болестта си, това не е очакване, това е треперене, това е страх. Да очакваш страдание, и това не е никакво очакване. Да очакваш радостта в душата си, това разбирам под очакване. Когато човек очаква да завърши училище, има смисъл това очакване; когато очаква да направи някакво добро, има смисъл; когато очаква да научи някои истини, има смисъл.

При сегашните условия мъчно може да се говори на хората, и то по единствената причина, че не можете да ги задоволите. Ще ви дам едно правило: никога не угощавайте ситите хора, ако искате да ви е мирна главата. По никакъв начин не угощавайте ситите хора. Ако искате да угощавате някого, намерете гладни хора и тях угощавайте, ще имате тогава Божието благословение. Щом угощавате сития човек, той ще ви направи някаква пакост. Вие не можете да нахраните сития човек. Той ще бъде крайно взискателен, ще каза, че това не е хубаво, онова не е хубаво. Ако искаш да нагостиш някого, очаквай някой пътник в планината. Ако му дадеш едно парченце хляб, това ще има за тебе по-голям смисъл, отколкото ако дадеш едно угощение на сития човек. Сега аз разглеждам нещата в техния вътрешен смисъл. Има един вътрешен процес в живота. След като сте яли дълго време, най-после зъбите ви окапват, стомахът ви се разваля, а след това ви викат в онзи свят да дадете отговор защо не сте яли както трябва. Някой път човек е сит, но пак иска да яде – с това той върши престъпление. – „Ама чакай да хапна малко, да не ми стане нещо.“ Не, яж само когато си гладен!

Когато Христос беше в пустинята, дойде дяволът да го изкушава, като каза: „Направи тези камъни на хляб“. Христос му отговори: „Всички хора, които са яли от хляба на камъните, са умрели“. Този хляб, който хората сега ядат, е пак от камъните. Почвата, която сега обработвате, е все от камъни направена. И аз да направя хляб, пак ще умират хората от него. Но ако се хранят със Словото Божие, те няма да умират. Хората трябва да се научат да се хранят с всяко Слово, което излиза от устата на Бога. На хората им се вижда странно, че могат да се хранят със Словото Божие. За всички онези, които не разбират нещата, има странни работи. Онзи, сърцето на когото никога не е усетило какво нещо е любовта, за него е странно да му се говори за любов. Онзи, умът на когото никога не е опитвал какво нещо е

знанието, светлината, той казва: „Поп няма да ставам!“. Той мисли, че всеки, който се учи, поп ще става. Че ако ти не станеш поп, работата ти е свършена! Не, всеки не трябва да става поп. Който се учи, той поп не става, но господар става. Поп означава „баща“. Папото (яденето), или бащата, ние го ядем. На френски език думата „папа“ значи баща, англичаните казват „май фадър“, в турския език е другояче.

Но казва Христос: „Един е вашият Отец“. Другите бащи на земята са представители на Бога. Той се явява чрез тях. В множеството на бащите Бог съставя цялото. Всеки баща учи сина си да вярва в Бога, а не в него да вярва. Ако бащата обича сина си, Бог живее в Него и тогава и синът ще обича баща си. Ако бащата има някаква задна мисъл, той ще се натъкне на някаква мъчнотия. Много бащи се натъкват на големи мъчнотии, защото синовете им не ги обичат. Един ден и синовете им ще се натъкнат на същите мъчнотии. Ако синът не обича баща си, той ще се натъкне на същата мъчнотия. Сега аз не искам да ви говоря за неща, които вие знаете. Аз ще ви говоря за неща, които отдавна сте знаели, но сте ги забравили, понякога само ги сънувате. В сегашния живот всички хора се намират на един кръстопът или в подножието на една планина, която е идеал за всички. Всеки иска да стигне до върха на тази планина, да стигне до своя идеал. Всеки човек иска да постигне нещо в живота си, но едни на други хората си препятстват в постиженията, в постигането на целите. Един английски художник е представил тази идея в една картина. Той нарисувал един планински връх, като идеал за постижение на всеки човек, и в подножието му – много хора. Кой как рече да тръгне към върха, другите го дърпат, спират го, не му позволяват да върви нагоре. Едни на други тези хора си пречат, никой никому не дава право. Всеки иска да бъде пръв, но не може, спират го. Дайте път на хората да се качат нагоре! Всеки трябва да може да се качи.

Дали си първи, или последен лист в една книга, то е все едно. Всеки не може да бъде първи лист. Всички листове в една книга не могат да бъдат първи. Един ще бъде първи лист, друг ще бъде последен лист, а останалите ще бъдат средни. Питам сега: само с първия и с последния лист на книгата какво може да стане в света? Нищо не може да стане. В средата на книгата вие ще имате други листове и всички те ще съставят едно цяло. Обаче не се смущавайте от това. В съвременната техника има един закон, според който всеки може да бъде пръв. Когато зъбците на едно зъбчато колело се движат, всеки един от хилядите зъбци, които влизат в другото колело, в даден момент е пръв. Всеки зъбец, който се помръдва и тегли колелото, той е пръв. Следователно всеки ще бъде пръв, но трябва да почака да дойде неговият ред. Ако навсякъде искаш да бъде пръв, ти не разбираш Божия закон. Ако в този смисъл искаш да бъде пръв, ти трябва да носиш товара на целия свят. Ако не можеш да носиш товара на целия свят, вземи само толкова, колкото можеш да носиш и с този товар се качи на планината. Всеки от вас трябва да види колко товар може да носи на гърба си и да дойде до онова дълбоко разбиране на нещата. Често вие говорите за любовта, но трябва да знаете, че любовта никога не се мени. В любовта няма никаква промяна. И когато дойдат страдания за хората, това е един признак, че любовта се е оттеглила от тях. Страданието е резултат от оттеглянето на любовта от човека. Тогава казваме, че или любовта се е оттеглила от нас, или ние сме се оттеглили от нея. Кои са причините за това? Настанала е някаква дисхармония. Вследствие на тази дисхармония ние усещаме в себе си голямо страдание. Това страдание е дошло на пътя ни, за да направим връзката си с Бога, с Любовта.

В света има един паралел. Питам сега: от историческа гледна точка, защо пострада Христос? Христос пострада заради удоволствието на една жена. Първата жена в рая искаше да си направи удоволствие, да хапне

от забранения плод. Тази жена създаде удоволствието за най-праведния човек, който се е явявал в света, да пострада на кръста! Тя направи престъплението, но не повикаха нея да я разпнат. Господ влезе в мъжа ѝ, в този праведен човек, и каза: „Може мене да разпнете, а жената ще оставите отвън, за да гледа моето разпятие, да гледа последствията на своята философия". Христос беше Адам. Жената беше зрителка, когато пробождаха Христа. Ева гледаше отстрани. Нея я измамиха всички онези учители, онези адепти, един от които седеше около забраненото дърво в райската градина. Сега аз няма да ви казвам коя е Ева, вие сами знаете, сами ще я намерите. С това аз направих един паралел.

„Пак се яви." Изяви се, но какво? Изяви се не Божието наказание, а се изяви Божията любов. Това, че първият човек се показа непослушен спрямо Божия закон, показва, че в Адам имаше двама души. Първият Адам, който послуша жена си, казваше: „Ако е възможно, нека тази чаша да ме отмине". Той се страхуваше от страданието. Вторият Адам казваше: „Нека бъде Твоята воля". А дървото, от което се съблазни Ева, на това дърво разпнаха Христа. От дървото, от което се съблазни Ева, направиха кръста, на който разпнаха Христа, та по този начин и дървото пострада. Жената седеше отстрани, а дървото и Адам научиха урока, който жената им предаде. Така се яви Христос. Какво стана с това изявяване? Изяви се Божията любов и Бог прости прегрешенията на света. И след това каза на Ева: „Не греши повече!". Оттогава тя се зарече да не греши. Сега казвам на жените: ако не се заречете да не грешите, вие не сте разбрали Христа; ако се заречете да не грешите, вие сте разбрали Христа. Сега никой не може да се извинява с това, че има някаква слабост. Ако не разпъват жените за тяхната любов, ще разпъват мъжете им. Вие, жените, не разбирате мъжете си: в тях е Христос, който се мъчи. Вие по цял ден разпъвате Христа. Жената трябва да разбира мъжа си, да не го мъчи. Този морал може да се прокара навсякъде в обще-

ството. Каква е целта на живота? Вие търсите някой да ви обича, но неговата любов трябва да бъде нормална. Вие не търсете променлива любов, но онзи, който ви обича, трябва спрямо вас да бъде такъв, че никога да не схващате в неговата любов някакъв фалш. Той да бъде за вас като едно божество, да остава един и същ. Ами той е човекът, който страда на кръста, и той не каза да хванат жената, но каза: „Тя нека гледа". Знаете ли защо разпнаха Христа? Защото Христос в райската градина беше с Господа и като видя, че на Адам му е криво, дето няма другарка, каза: „Господи, направи на Адам другарка, за да се радва". Господ каза: „Щом гарантираш за него, ще му дам една другарка". Но като съгреши Адам, Господ каза: „Сега и двамата ще отидете на кръста, а жената нека да гледа отстрани". Така седи въпросът.

Сега аз не искам да се впускам в друга една философия. Пред философските неща могат да се явят критики за това или за онова. За да критикува, човек трябва да има развити дванадесет сетива в себе си, да вижда ясно нещата. Сегашните хора имат едва пет сетива, трябва да се развият в тях още седем. Следователно те не са дошли още на половината път в развитието си. Ето, учените хора, които разглеждат въпроса за създаването на Земята, едва сега са започнали да създават своите теории. Прекрасни теории има за създаването на Земята. Трябва да ви представя някой филм, да видите какви теории има за създаването ѝ. Те са едни от най-красивите теории. Още по-красиви теории има за създаването на водата, на въздуха, на светлината, на човешката душа. Засега на Земята човек е последното творение. Следователно, понеже са създадени преди човека, водата, земята, въздухът и светлината са създадени за него. Ако вие не разбирате защо е създаден този свят, какво ще разберете тогава? Аз не казвам, че нищо не разбирате. Вие разбирате много неща, но питам ви: разбирате ли езика на Бога? Говорите ли на Неговия език? В Божествения език няма нито една отрицателна дума. В Божествения

език не съществува думата „не мога“ . В Божествения език думите „неверие“, „безлюбие“ не съществуват. В Божествения език съществуват само положителни думи. Там всяка дума има само едно значение и каквото кажеш, то става. Вие отивате да се молите на вашия език и се чудите защо не се отговаря на молитвите ви. Като се молите на Господа, Той не ви разбира.

Сега и най-напредналите същества, за да отидат при Господа, за да се приемат молитвите им, трябва да се молят по двайсет години. Даже и най-големите светии са бръщолевковци пред Господа. Това не е унижение. Те с години бръщолевят пред Господа като деца, докато се научат да се молят. И такива бръщолевковци говорят за Любовта, пред хората минават за големи светии! Много светии, като заминат за онзи свят, се чудят как са ги произвели на Земята за светии. Светия е онзи, който носи Бога в себе си, който е готов на всички жертви, който е готов да помага на човечеството. Той не се отрича от нищо в света. Светия е онзи, в душата на когото не прониква никакво съмнение. Светия е онзи, който гледа със светъл поглед на всичко. Каквото и да види, той знае, че това е Божие дело, а Божиите дела за него са прави. Не е светия онзи, на когото лицето е изпито, а очите хлътнали – той е болен човек, а не светия. Лицето на светията не е пожълтяло, то свети, и особено вечер. Светията, като те намери в трудно положение, ще ти свети на пътя. Той ще ти покаже пътя и пак ще си отиде по работата. Светиите са тълкуватели на Божия закон. Те учат хората как да говорят. Те са учители на човечеството, учат го на Божия език. Като срещнеш един светия, първо ще те учи на азбуката на Божествения език, а после ще започне да те учи на думите, но те ще са най-простите думи, които можеш да разбираш. Като произнесеш една дума, ще видиш дали нещата стават. Като кажеш думата „ябълка“ на Божествения език, ябълката веднага ще се яви пред тебе и плодовете ѝ още пред тебе ще узреят. Като кажеш думата „къща“, веднага

пред тебе ще се яви такъв палат, какъвто искаш. Като кажеш думата „пиано“, ще имаш най-хубавото пиано, ще седнеш и ще свириш на него. Като кажеш думата „виртуоз“, ще станеш такъв, какъвто искаш. Каквото кажете, това ще бъде. Питате възможно ли е това. За някои от вас това може да стане след осем хиляди години, за други може да стане след хиляда години, за трети – след петстотин години, за четвърти – след сто години, за пети – след една година, а за някои – може би след 1 – 2 месеца. Като се говори по този начин, има една особена страна и някои ще кажат, че това са илюзии, невъзможни неща. Има един неразбран свят на невъзможности. Всички спорове, които стават между хората, се дължат на факта, че като дойдат до едно място, те спират, както е в геологията със земните пластове. Често аз наблюдавам земните пластове, гледам как са пречупени и зная причините за тяхното пречупване, зная защо са се огънали. Когато един човек преустройва своята къща, той си направи един свод и продължава по-нататък. Как ще обясните това научно?

Сега ще приведа един анекдот от българския живот. Един млад българин, родом от едно българско село, ходил да учи в странство. Като се върнал в селото си, влязъл вкъщи и видял на тавана две изсъхнали парчета волска тор. Тогава започнал да доказва научно на баща си как са се залепили те на тавана. Бащата погледнал нагоре, изслушал сина си и после му казал: „Синко, нищо не можах да разбера от твоето научно обяснение, но видях един ден, че майка ти се качи на стълбата и залепи тази волска тор горе“. Има неща в живота, които не могат да се обяснят научно. Цялата история на Земята е филмирана и един ден вие ще видите тия филми. Всичко е зарегистрирано по един научен начин. Няма нещо, което не е отбелязано и което не се знае точно как е станало. Съвременните учени, както и тия на миналото, много неща са казали, но ние не трябва да бъдем от тези бъбриви учени. Когато детето се учи в училището, и то говори много, но само

онова, което са го научили учителите му. Учените хора са изнесли отлични работи, хубави работи, но аз намирам, че всички факти, които те са изнесли, трябва да се съчетаят в едно цяло, за да се обясни цялата история на човека и човешкото развитие. Нас ни занимава човешкият живот на Земята, но този живот, който сега очакваме, за него още няма нужните условия да се прояви. Засега хората могат да живеят по 40 – 50 – 60 години, те рядко достигат до 120 години, а според данните едва ли ще се намерят хора, които да са живели 250 години. Изобщо хората минават на Земята един кратък живот. Какво ще научите за 120 години?

Впрягат един кон да върти дарак, с който се чепка вълна, и поставят пред него малко сено. Конят по цял ден гони сеното, а с това едновременно извършва и работата. Чак вечерта, когато свърши всичко, му дават сено, да се нахрани. Той си мисли, че е догонил онова сено. На другия ден пак върти дарака. Така прави и човек: цели 120 години той върти дарака, догонва своя идеал, мисли, че прави нещо, и накрая ще му дадат малко сено. Като прегледа сметките си, вижда, че нищо не е направил. Какво е научил човекът през тези години, ако не се е научил да обича Бога? Който и човек да обича той, в края на краищата този човек ще умре. Кого ще обича после? Казвате, че в реалното е човекът. Но като умре този човек, ти ще търсиш друг на негово място. Представете си, че един ден всички измрем. Учените казват, че по какъвто начин се е явил човек на Земята, по същия начин ще изчезне. Ще се изгубват хората постепенно, докато най-после остане само един човек. Какъв ще бъде този човек? Той ще се отличава с възвишената идея, че ще победи Земята, но когато я напусне, ще види, че нищо не е постигнал от това, към което се е стремил. Какво ще стане с него? Ще има една скръб, подобна на Христовата, че напуска Земята. Христос напусна Земята с една голяма скръб, че този народ, между който дойде, не го позна, не възприе неговото учение.

Ако ние не предадем своето сърце в служение на Бога, нищо няма да постигнем. Сега всички хора живеят в домове, дето се делят помежду си. Каква делба е тази, дето всички живеем в Бога и се делим в Бога? Как ще делите Божието имане? Като ви говоря така, не считайте, че вие сте виновни за това. Вие сте зрители в този свят. Но ето де е вашата погрешка: вие сте като зрители в един театър. Гледате една драма и като свърши, плачете за героите, които са страдали. За тези герои плачете, а като излезете вън, на пътя, и видите истински герои, които страдат, за тях не ви дохожда на ума да плачете. Като срещнете един страдащ човек на улицата, за него не плачете. Дошло му на ума на някой автор да напише някоя драма, след това актьорите играят на сцената някаква роля във фалшива история и вие плачете за тези актьори, за техните фиктивни страдания. Някой актьор само представя, че умира, после той възкръсва. Или той представя, че е извършил някакво престъпление. После ще кажат, че актьорите играели много добре в представлението. Че светът е едно доста хубаво и реално представление! Ако искаш едно действително представление, влез в един дом, дето мъжът и жената се бият, да гледаш какво става. Те са в главните роли при това. Влез в един дом, дето синът бие баща си и дето дъщерята бие майка си, да видиш какъв плач има там. Всички играят главни роли. И след това ще обясняват, че бащата или майката били виновни. Не, неразбранщини има в този дом. Работата е неразбрана от самите учители, които са учили хората. Те не са им казвали истината. Аз съм гледал из България как бабите ходят да сватосват младите моми и момци. Те минават за гадателки, затова им гадаят, увещават ги, че момата била много добра, че момъкът бил много добър, че щели да си живеят щастливо. Момата не иска момъка, но те я уговарят, докато най-после я убедят. Един ден, когато не си живеят добре, бабата казва: „Е, синко, така е казал Господ. Божа работа е тази!“. И това са учители! Не, така

не се говори. Ти не можеш да събереш един вълк и една овца да живеят на едно място. Вълкът ще изяде овцата, нищо повече.

Ще ви приведа един факт, който не съм проверявал, но други са го проверили и го твърдят. Ако турите на цигулката си една струна от овчи черва и една струна от вълчи черва, няма да мине много време, и струната от овчите черва ще се скъса на върха. Това показва, че както вълкът изяжда овцата, така и вълчите струни изяждат овчите. Защо? Вибрациите им не са хармонични. Въз основа на същия закон, ако вие дружите с един лош човек, по същия начин ще се скъсате, нищо повече. Ако дружите с един лош човек, няма да прокопсате, от вас нищо няма да остане. За да дружите с един лош човек, вие непременно трябва да бъдете по-силни от него. Аз съм виждал много случаи, в които при такава дружба нищо не се постига. Не можеш лесно да се справиш със силите, които излизат от лошия човек. Друг е въпросът, ако искате да се справите с онова, което е вътре във вас и с което сами се борите. Няма защо да търсите лошия човек отвън, той е вътре във вас. Всеки е забелязал колко мъчно може да се умири човек, когато омразата се надигне в него. Когато се надигне гордостта, подозрението, озлоблението, безверието, човек много мъчно може да се справи с всичко това. Даже и най-праведният човек понякога е изложен на изкушение. Това са изпити, чрез които се проверява човешкият характер. Грехът не седи в това, че омразата е минала през човешкото сърце. Грехът се заключава в това да възприемеш омразата в трите свята – и във физическия, и в духовния, и в умствения свят. Тогава ти си вързан.

Казва се в Писанието: „Яви им се Христос“. Това, което ви описвам, аз го вземам в най-хубав смисъл. Вие често се спирате върху въпроса кои хора са добри и кои са лоши. Оставете лошите хора настрани, с тях Бог ще се разправя, няма защо вие да се справяте с тях. Освен Бог, никой друг не е в състояние да се справи с лошите хора.

Помнете това. И Христос е казал: „Не се противете на злото“. Всеки, който се е опитвал да се бори със злото, всякога е плащал с живота си. Бог, Който разбира закона, само Той е в сила да се бори, да се справя със злото. Вие не се борете със злото. Между вас и злото нека седи Бог на Любовта и само по този начин можете да опитате злото, ако искате да го опитате, разбира се. Дойдете ли в голямо общение със злото, няма да победите. Ева дойде в пряко общение със злото, но победи ли? Не победи. Те двамата с Адам пропаднаха. Но когато дойде Христос, постъпи другояче. Между злото и себе си той тури Бога и каза: „Ако е Твоята воля“. На едно място искаха да го направят цар, но той си замина и каза: „Царуването не е за мене“. Когато хората искаха да му отдадат слава, той каза: „Аз дойдох да изпълня волята на Отца си, а не своята воля“. Ако и вие изпълнявате Неговата воля, приближавате се към Него.

„Аз не дойдох да изпълня своята воля, но волята на Отца си.“ Всички, които ме слушате сега, трябва да имате този стих предвид. Между злото и себе си турете Бога на Любовта. Това да бъде изявлението на Бога. Казвате: „Възможно ли е това?“. Ако знаете Божествения език, всичко е възможно, ако не знаете Божествения език, не е възможно. Ако знаете Божествения език, това ще е възможно даже след два месеца. Ако не знаете този език, това ще е възможно след осем хиляди години. Сега ние трябва да влезем в пътя на знанието. Светът е създаден като една школа, да се приготвим за бъдещия живот. Всички растителни и животински стадии не са били нищо друго освен училища, през които е трябвало да мине човек. За да стане човек, той се е учил някъде. За да дойде до това положение, човек е минал през големи изпитания, през голяма школа. Нито едно животно не е минало през този път, през който е минал човекът. Ако вие искате добре да минете тези изпитания, трябва да започнете най-напред да изучавате минералогия. Скъпоценните камъни, които днес имат такава голяма цена,

са минали през големи изпитания, през голям огън и налягане, докато кристализират. След това са минали през голяма шлифовка. От обикновени камъни те са станали скъпоценни. А някои хора сега искат да минат без изпитания. Тогава те ще бъдат обикновени камъни. Ако искате да бъдете човеци, да се разбирате с Бога, трябва да сте минали през огън, през напрежения. Тогава ще сте станали такива камъни, които пречупват светлината и дават хубави краски.

Скъпоценните камъни са носители на живота. Ако някой болен носи един диамант, той ще оздравее. Затова хората носят скъпоценните камъни. Аз бих ви препоръчал да носите скъпоценни камъни. Не само скъпоценните камъни, но и благородните метали носят живот, затова бих ви препоръчал да носите и благородни метали. Един златен пръстен или друг някакъв златен предмет е проводник на живота, затова хората обичат златото. Богатите обичат златото, но не знаят как да го използват. Те го държат затворено в касите си и му стават роби. Човек, който има злато, трябва да стане проводник на живота, да го прекара през всички хора. Всички хора трябва да имат злато, но не само външно, те трябва да го имат в кръвта си. В бъдеще, когато момък се жени за някоя мома, трябва да изваждат малко злато от неговата кръв и от това злато да направят пръстен. Знаете ли колко ще струва един такъв пръстен? А сега отидат на пазара и купят един пръстен – това е лесна работа. В бъдеще обаче от кръвта на момата и на момъка ще изваждат злато, за да направят по един пръстен за двамата. Тогава кръвта на мъжа ще се съедини с пръстена на жената и кръвта на жената ще се съедини с пръстена на мъжа и така те ще живеят един идеен живот. В това седи новото учение. А сега момата взема злато от баща си, смесва го с друг някакъв метал и така прави пръстен. След това ще живее с мъжа си такъв щастлив живот, че никой няма да ги види! Не, от кръвта трябва да се извади злато. Опитвал ли се е някой да извади от кръвта на

някого злато? Трудна работа е тази. Всеки, който не е могъл да извади злато от кръвта си, ще остане неженен. Сега хората лесно се женят, но в бъдеще, когато не могат да извадят злато от кръвта си, неженени ще останат. Без това условие женитбата няма да бъде позволена. Според мене това е идеалната женитба, да направиш на своята възлюбена един пръстен от златото в твоята кръв. Тогава, като те погледне, тя ще те познае. И ти, като я погледнеш, ще я познаеш.

Това са великите добродетели, които трябва да се проповядват на съвременните религиозни хора. Когато Господ дойде, какво ще види в твоето сърце и в твоя ум? Навсякъде ще види смут. Когато Господ дойде, Той трябва да намери ума ти тих и спокоен. Съвременните християни трябва да бъдат много търпеливи, поне колкото Епиктет, онзи езически философ. Той бил роб при един римски патриций. Този патриций имал около две хиляди роби и се отнасял жестоко с тях, в това число и с Епиктет. Когато биел другите роби, те се молели да не ги бие, но Епиктет никога не се молел, той само се усмихвал. Това дразнело господаря му, но същевременно той се чудел на това голямо търпение. Един ден господарят го бил много и тогава Епиктет се обърнал към него с думите: „Господарю, не ме бий толкова много, защото може да счупиш крака ми, а така няма да мога да ти работя". Наистина, при един бой господарят счупил крака му и Епиктет му казал: „Нали те предупредих, господарю, сега вече не мога да ти бъда полезен". Патрицият се зачудил на търпението на своя роб и решил да го възнагради, като му дал една крупна сума и го освободил. След това Епиктет отишъл в Гърция, дето станал един от видните философи. Това е търпение! Ако ти на един от най-лошите господари можеш да кажеш да не те бие, защото ще ти счупи крака и така няма да си му полезен, това говори за голямо търпение. Коя е онази жена, която, като я бие мъжът ѝ, може да му каже: „Не ме бий, да не би да счупиш крака ми и да не мога да ти бъда полезна"? Или

кой мъж може да каже на жена си: „Не ме бий, да не би да счупиш крака ми и да не мога да ти бъда полезен“? Това е философско гледане на нещата.

Сега вие искате, като се помолите на Бога, да изпрати Той един ангел от небето да ви помогне. Но знаете ли какво може да се случи? Вие искате ангелът да разреши вашия въпрос. Какво може да се случи? Един ден един гагаузин* от Варна биел жена си. В това време минавал покрай дома им един свещеник. Той чул, че жената вика, и влязъл в къщата с намерението да ги разтърве. Веднага жената го запитала: „Какво искаш?“. – „Дойдох да ви разтърва.“ – „Ние не искаме поп да ни разтървава. Хайде, върви си.“ Те сами се помирили. Опасна работа е поп да ви помирява. Няма какво да търсите второ лице, то да ви примирява. Не търсете примирение отникъде. Бог, Който живее у вас, Него слушайте. Защо да слушате човек, който отвън идва да ви примирява? Не вземайте това в лош смисъл. В това отношение имаме хиляди примери. Голямо изкуство е да знае човек как да постъпва. Аз съм се поставял в разни положения, да изпитам какво нещо е търпението. Не е лесно човек да търпи. Същевременно приятна работа е човек да търпи. Седи на улицата един беден човек, покрай когото минава един богаташ и нищо не му дава. Бедният веднага започва да говори за богатия, че е изедник, че е скъперник, а той се усмихва и нищо не казва. Като престава бедният да говори, богатият се връща, спира се пред него и му дава една златна английска лира. Бедният го поглежда и само се усмихва. Богатият продължава да му дава втора, трета, четвърта, пета, десета монета. Тогава бедният се обръща към него: „Ще ме извините, аз не ви познавах, затова така говорех“. – „Няма нищо, ти си добър човек. Аз досега не съм срещал човек, който така да ми говори, да ми казва такива хубави думи. Аз ти плащам за урока, който ми даде.“

* гагаузин – Човек, принадлежащ към гагаузите – тюркоезична етнографска група с православно вероизповедание.

Човек трябва да има идея. Как иначе ще приложим християнството? Казвате: „Да дойде Христос, че да вземе бича, да вземе камшика!“. С камшик тази работа не става. Христос изпъди от храма всичките продавачи, но те отидоха в света и там се размножиха. Тогава бяха десетина души, а сега целият свят е пълен с такива продавачи. Не, светът с бой няма да се оправи. Светът ще се оправи с онази любов, при която да видим нуждите на всички хора и да ги задоволим. Като се задоволи великият копнеж в човека, ще дойде обратният процес. Христос се яви на учениците си и ги запита: „Имате ли нещо за ядене?“. Там имаше една жарава. Жаравата представлява любовта, а рибата представлява живият хляб, или Христос. Христос каза на учениците си: „Дайте от вашите риби“. Но и той носеше от своите риби. Отде взе Христос тези риби? Той ги носеше от другия свят. Когато учениците ядоха от своите риби, а после и от Христовите, те намериха, че Христовите риби са много по-хубави. Един ден и вие ще ядете от рибите, които сами хващате, както и от рибите, които Христос хваща. Хлябът на твоя възлюбен и хлябът на господаря ти, който всеки ден те хока, това са две различни неща. Знаете ли какво нещо е да седите на трапезата и да ви четат молитва? Знаете ли какво нещо е да ядете и да ви обвиняват? Аз съм слушал как някой баща се кара на сина си по време на обяда. – „Синко, синко, съжалявам, че толкова съм харчил за тебе! Няма да излезе от тебе човек. Да бях знаел, да не бях харчил.“ Синът яде и си казва: „Не ме остави сладко да се наям. Говори ми, че съм хайлазин*, а аз зная това. Да беше ме учил, но той не знаеше какво да ме прави. На мене нямаше кой да ми каже какво да правя. Едно знаеше баща ми: да ме стивасва**. Много пъти ме

* хайлазин *разг.* (тур.) Безделник, мързеливец.

** стивасва *остар., арх.* Бие. (Стивасването е етап от архаична техника за обработка на вълна и памук, при която стивасарят удря с бухалка памука или вълната.)

е стивасвал, но от това само гърбът ме е болял, нищо повече. Нищо не съм се научил“. Това е отрицателната страна на живота.

Любовта седи в това да откриеш в човека една добра черта и като откриеш тази черта, той да се радва. В онзи, когото не обичате, виждате само лошите черти. Ако видите добрата му черта, вие ще го повдигнете. Ние се нуждаем от хора, които могат да откриват не лошите, но добрите черти в човека и като открият една добра черта, да я държат пред себе си. Христос се яви в света, за да извади хубавото в човека. Казано е в Писанието: „Възлюбил си истината в човека“. В Адам имаше една хубава черта. Като сгреши другарката му, той си помисли малко и каза: „Аз няма да оставя другарката си сама, да я изпъдят от рая“. Според едно предание първата жена на Адам го напуснала, а Ева е втората му жена. Тогава Адам си казал: „Първата ми жена ме напусна, без да ме разбере. Ако напусна сега жена си, и аз няма да я разбера. Нека тогава да изляза с нея заедно, да носим заедно съдбата, която ѝ се пада заради греха“. Той искал с това да поправи погрешката на първата жена. Добродетелността на Адам седи в това, че яде от плода, който Ева му даде от любов. Той ѝ казал: „Хайде, ще отстъпя. Каквато е твоята съдба, такава да бъде и моята“. Като видял доброто в човека, Бог му помогнал, обикнал го. И сегашният човек има две жени: едната е лоша, тя постоянно му прави пакости, а другата е добра. Затова и Христос е казал: „Да бъде Твоята воля!“. Понеже всички сте излезли от рая, аз виждам доброто във вас. Вие сте излезли от рая не току-тъй, но са ви изпъдили. Сега гледайте да се върнете отново в рая. Отпреди колко хиляди години Адам е започнал да убеждава другарката си да се върнат в рая! Едва от две хиляди години насам тя е започнала да мисли и да гледа другояче на нещата. Допреди две хиляди години тя още питаше: „Защо да не мога да вкуся от плодовете на забраненото дърво?“, но от две хиляди години насам тя придоби друго разбиране.

Грехът вече никак не е потребен за нас. За нас е потребно доброто. Затова всички хора сега трябва да се обърнат към Бога на Любовта, не към онзи Бог, Който е вън от нас, Когото не познаваме. Аз говоря за онзи Бог, животът на Когото прониква в хляба, във водата, във въздуха и в светлината. Аз говоря за онзи Бог, Който прониква и в мисълта, и в чувствата – във всичко прониква. Според мене няма какво да се доказва Бог. Вие всеки ден може да опитвате присъствието на Бога. В Писанието е казано: „Потърсете ме в ден скрьбен и аз ще ви се изявя. Елате при мене да оживеете. Ако греховете ви са червени, ще станат бели. Ако ме любите, ще опазите моя закон". Според закона на Любовта трябва да вършим волята Божия. И като дойде Христос на Земята, да не завари хората в такова положение, че да ги съди. Защото каква радост ще има тогава? Както казва Писанието, да не би Христос, като дойде, да намери, че сърцето ни е натегнало от ядене и пиене, но да ни намери, че вършим волята Божия. Сега хората ги е страх от любовта, от мъдростта и от истината. Ако сега кажеш истината, това е опасна работа. Ако кажеш някому, че го обичаш, и това е опасна работа. Ако му кажеш, че е добър, и това е опасна работа. Ако речеш, че не се кълнеш, всички ще започнат да ти предлагат клетва и ако се откажеш от клетвата, ще изгубиш всички съдебни дела. Човек с вяра може да служи само на онзи, който превръща желязото в злато. Ако ви съдят за нещо, което дължите, ще стиснете едно парче желязо, то ще се превърне в злато и ще кажете на съдията: „Плащам!". Дето ходи праведният, той пита: „Пари имаш ли?". – „Нямам." – „Аз мога да ги правя. Керемиди нали имаш, дай ми една." И като стисне една керемида, тя се превръща в злато. Като стисне петалото* на коня, и то се превръща в злато. Сега хората имат по десетина петала в домовете си, но не могат да ги превръщат в злато.

* петало *диал., ирон.* Подкова.

В човека има нещо мощно, на което той трябва да разчита. Отива една млада американка, красива мома, при един банкер в Ню Йорк и го запитва: „На колко оценявате моя поглед? Колко можете да ми дадете за него?“. Той я поглежда и казва: „На Ваше разположение съм“. После изважда 2 хиляди долара и ѝ ги подава. – „Когато имате нужда, пак заповядайте.“ Магия е това – само един поглед! Банкерът оценява погледа ѝ на 2 хиляди долара. Това са 180 хиляди лева български пари. Ако вие не можете да погледнете един човек така, че да оцени скъпо вашия поглед, какво струвате тогава? Ако оценят погледа ви на 10 лева, какъв поглед е това? Законът на вярата е такъв: ако имате вяра, можете да направите и невъзможни неща, ако са съгласни с волята Божия. С вяра всичко може да се направи. И тогава човек няма да прави нещата за себе си, но ще ги прави за другите. Там е животът.

„Пак ще се яви.“ И като се яви Христос, всичко във вашия живот ще се умири: ако сте болни, болестта ще изчезне, ако имате някакви недоразумения, те ще изчезнат. Щом Христос се яви сред вас, всички недоразумения, които имате, ще изчезнат. Ако Христос се яви между свещениците, всякакво недоразумение ще изчезне между тях. Ако се яви между религиозните, които спорят, недоразуменията ще изчезнат и ще се яви братството между тях. Щом няма братство между хората, Христос още не се е явил в света. Ще кажете, че Христос е проповядвал в света преди две хиляди години. Той е казал: „Идете и проповядвайте, аз ще бъда с вас до скончанието на века“. От гледището на църквата Христос е горе, на небето, и ще дойде при второто си пришествие да съди хората. Същевременно Христос казва: „Когато Син Човечески дойде на Земята, ще намери ли достатъчно вяра между хората?“. И сега Христос ще дойде, но хората няма да го познаят, скрит ще бъде той. Щом помислиш, че е той, ще видиш, че не е той. Първото доказателство ще е идването на свободата, която ще настане за хората и

народите, както и онзи вътрешен мир и справедливост между народите. Това са онези малки светли лъчи, които показват зазоряването. Любовта ще бъде първият лъч на Божия ден, който ще дойде. Той не е онзи ден, който хората очакват. Защото онзи ден, който хората очакват, той е много тъмен ден. Той е сега! Недоразуменията между хората, те са Божият ден на съдбата. „Когато Син Човечески дойде между хората, ще намери ли вяра между тях?“ – това подразбира сегашното проявяване. Христос иска да намери хора, които са готови да приложат Любовта. Той иска да намери всички онези, които са готови да станат проводници, проповедници на това учение. Всеки ден се проповядва учението за братството. Навсякъде и във всички области се проповядва това. И ако всички хора – англичани, германци, французи, руснаци, китайци, индуси и други, се решат да изпълнят волята Божия, тогава Царството Божие ще дойде на Земята. Това значат думите „пак се яви“. По този начин Христос ще обедини хората и те ще бъдат едно стадо с един пастир, ще има една любов и всички ще се наричат помежду си братя. За това се изискват дълги години и от сега нататък трябва да се работи. Всички трябва да бъдете готови за този ден, който ще дойде. Всички ще минете през малки изпитания. И след това, след тези изпитания, облаците ще се разпръснат.

Сега ще завърша с един сън, който един наш брат имал като видение преди няколко години. Този сън ще се изпълни. Той видял, че цялото небе се замъглило, явили се бури, облаци, тръскали гръмотевици. После половината небе се изяснило, на запад останало тъмно. По едно време той видял двама души – едри, облечени като нашите шопи с бели дрехи, да водят вързан един голям вълк. Като видял вълка, той си казал: „Този вълк е изял толкова овце! Я чакай аз да му ударя няколко ритника“. Но вълкът му проговорил: „Не ме рипай, че като те ритна с крак, ще видиш!“. И братът се оттеглил настрани, казал си: „Защо ми трябва да го ритам? Тези двамата и без това

го водят някъде да го убият“. Двамата души са ангели, които са вързали змея и го водят някъде, няма защо повече да го бием. След това видял една голяма дъга на небето, а горе, на зенита, седял Христос, който гледал на изток. И след това братът се събудил. Наистина, това ще бъде приблизително така. След едно голямо изпитание на бялата раса ще дойде едно изяснение, защото змеят ще бъде вързан. Тогава ще дойде нов успех в природата и в живота.

Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва

5 май 1935 г., София, Изгрев

Светите Твои градове

В начало бе Словото
Книга на пророк Исаия, 64. глава
Духът Божи

Ще взема само три думи от 10. стих на прочетената глава: „Светите Твои градове“. Тази глава е писана в усилни времена. В стиха е изобразена една колективна идея, или една идея на колективното човечество. Това е един град, образуван от същества, които се събират да живеят на едно място. Има нещо общо, което ги свързва. Три неща има, които са необходими за човека, за всички хора, светски и религиозни. Във физическия свят човек трябва да запази своята сила, в духовния свят човек трябва да запази своите чувства, а в умствения свят трябва да запази своята мисъл. Който във физическия свят губи своята сила, той е изложен на промени. Всяка промяна се дължи на известна загуба. Всяка промяна във физическия свят е свързана с някоя промяна в духовния свят и всяка промяна в духовния свят е свързана с една промяна в умствения свят. Или казано другояче, промяната в мислите, в чувствата говори и за промяна в постъпките. Постъпките са свързани с мислите и с чувствата, следователно те представляват край, един завършен резултат.

Всички хора са събрани на едно място, тоест организирани са да си помагат. Целта на организирането на хората е органическата идея. Животът е, който организира хората. Следователно там, където има живот, има организиране. Ако животът е правилен, и организирането е правилно. Това организиране има израз. Израз на правилното организиране, това е здравето, това са правилните чувства, това е правата човешка мисъл. Организирането е външно условие, за да се проя-

вят мислите. Вън от всяка организация, мисълта не съществува. Не мислете, че тези организми, които така са организирани, са нещо временно. Обаче човешките организации са временни. Виждаме, че от човешките организации нищо не остава на Земята. След 50 – 60 или най-много след 120 години човек се стопява, изчезва. Който разбира закона, радва се, а който не разбира закона, плаче. Който не разбира този вътрешен закон, той иска да му се докаже съществува ли някакъв задгробен живот вън от Земята, или със смъртта всичко се свършва. А пък онзи, който разбира нещата, той знае, че нищо в света не се свършва, нищо не изчезва. Има един закон на контрастите, според който това, което има начало, няма никакъв край; и това, което има край, няма никакво начало. Разбирайте го, както искате. Това е закон, който можете да разглеждате според разбиранията си. Аз няма да се спирам повече върху него. На онези от вас, които са философи, оставям сами да разрешат задачата. Който я разреши, за себе си я разрешава, а ако не я разреши, той няма да се ползва.

Понякога щастието на човека зависи само от едно почесване, само от една казана дума, нищо повече. Ако знаеш как да кажеш думата или как да се почешеш, ти ще бъдеш щастлив. Ако не знаеш как да кажеш думата или как да се почешеш, ти ще бъдеш нещастен. Това са факти, които трябва да се докажат, но и да не се докажат, те пак стават. Тури ли се фитил на една бомба, трябва да се докаже, че като се запали фитилът, тая бомба ще експлодира. И без да доказвам това, щом запаля фитила, бомбата ще експлодира. След това хората ще разправят как била направена бомбата. Ние се спираме в живота да доказваме защо стават нещата. Убиват един човек и лекарите след това правят аутопсия, констатират откъде е влязъл куршумът, какви артерии е засегнал, как е настъпила смъртта. След като се констатират фактите, ако намерят кой е убиецът, държат го отговорен. За всички тези изследвания се прави протокол,

който се изпраща в невидимия свет. Казват, за да замине човек на онзи свят, трябва му само един куршум. Колко струва един куршум? Десет лева. Значи за десет лева той отива в другия свят.

Сега да се върнем към основната идея: „Светите Твои градове". Човек е едно неорганизирано същество, което не познава себе си. Той не познава онези сили, които са складирани в него. Той не знае какво е складирано в неговата глава; той не знае какво е складирано в неговите дробове; той не знае какво е складирано в неговия стомах. По три пъти на ден човек туря хляб в устата си, по двайсет пъти на минута вдишва въздух. Всичките бели, които прави през деня, идат все от главата му и той не знае с какво разполага, какво има в тази глава. Много хора са завършили социални науки, без да знаят какво е социалност. Много хора са завършили химия, без да знаят какво нещо са елементите. Говорят за кислород, но какво нещо е кислородът? Казват, че кислородът поддържа горенето. Това, което поддържа горенето, не е кислородът. Водата пък се състояла от водород и кислород. Когато водородът и кислородът се съединят, те сами не образуват водата – и друго нещо има в нея. Че науката е доказала това или онова, тъй могат да казват учените, разните авторитети. И бабите казват, че децата се вадят от реката, а децата вярват в техния авторитет. Че са излезли децата от реката, право е. Аз вярвам, че е така, идеята не е много отвлечена. Но тъй както я представят бабите, в тази форма, идеята не е вярна. Има известни истини, които непременно трябва да превърнем, за да ги разберем. На един приятел обяснявам какво нещо е водата. Казвам му, че като се съединят два атома водород и един атом кислород, образува се една молекула вода, но получената вода ни най-малко не прилича поотделно на водорода и кислорода. В случая кислородът е бащата, водородът е майката, водата е детето. Питам: какво е това дете, което не прилича ни на майка си, ни на баща си? Като съберете 1 и 2, получава-

те 3. Като съберете петел и кокошка, получавате яйце, но яйцето ни най-малко не прилича нито на петела, нито на кокошката. Това яйце трябва да го турите при известни условия, да седи то 21 дена на топло, за да излезе от черупката нещо, което приблизително да прилича на петела и на кокошката.

Следователно нещата трябва да се превръщат. Съвременните хора разполагат с истини, които са неразбрани за тях. Като кажат, че трябва да се вярва в Бога, с тази идея те мислят, че всичко изразяват. Но мнозина се питат трябва ли да се вярва в Бога, или не трябва. По какво се познава, че хората вярват в Бога? Ако хората вярват, че имат цар, който управлява държавата им, но не изпълняват законите му, каква е ползата от това, че имат цар? Или какво ни ползва, ако вярваме, че има правосъдие, че има закони в света, а не изпълняваме тия закони? Следователно във вярата ние трябва да отидем още по-далеч. Вярата изисква изпълнителност, вярата изисква, на модерен език казано, деятелност, акуратност. Вярата е подтик към знание, а знанието е подтик към любовта. Според мене човек първо се учи в света и като се научи, тогава започва да обича. Защото само умният човек може да обича, глупавият – никога. Следователно любовта според моето схващане не е наука за глупавите хора, тя е наука само за най-умните хора. Ако някои още не са опитали любовта, те се отнасят към тази първа категория. На тях им трябва вяра, знание и като придобият вярата и знанието, тогава ще започнат да изучават великата наука за Любовта, която урежда живота. Затова е казано в Писанието: „Ти, която си слязла, да беше раздрала небето". Какво е небето? Мястото, откъдето Любовта трябва да слезе. „О, да беше Ти раздрал небесата и слязъл! Планините биха се разтопили от лицето Ти като от огън, който разтопява,..." (*Книга на пророк Исаия, 64. глава, 1. – 2. стих.*) Защо ни е един Господ, който ще ни изгори? Ако той ще ни изгори с огъня си, каква полза от това? Разправят ни,

че при второто пришествие, като дойде Господ, цялата земя щяла да изгори. Нямам нищо против този огън, но казва се, че грешните ще изгорят, на пепел ще станат, а праведните ще се стопят. А това, което се топи, то може да се оформя; то е кал, от която може да се сформира бъдещият организъм на човека. Пепелта, която ще се получи от грешниците, тя може да се употреби само за наторяване. Така тълкувам аз тези положения.

В сегашната религия хората са разделени и казват, че едни са набожни, а други са безверници, но и безверниците, и набожните правят едно и също нещо. Безверникът отрича Бога и яде, но и онзи, който поддържа, че има Господ, и той яде. Безверникът отрича, че има Господ, и диша, но и онзи, който вярва, че има Господ, и той диша. Безверникът мисли и вярващият мисли. Не че този човек, безверникът, е без вяра. Според мене думата „безверник" не е права. Ето какво аз разбирам под тази идея: безверници са само мъртвите хора, измрелите, а живите хора имат вяра. Следователно аз деля хората на живи и мъртви. Всички, които са живи, имат вяра, а които са измрели, които са в гробищата, те са безверници. Може да турите на мъртвите каквито искате имена, но те са безверници. Ако трябва някой да се изпъди от църквата, това са безверниците. Църквата ги е турила в гробищата, не ги иска при себе си. Сега ще кажете, че това разсъждение е парадоксално. Питам ви, откъде знаете, че някой човек е безверник? С какъв патент, с какъв авторитет се произнасяте? Събрали се на едно място духовни хора и се произнасят кой е безверник и кой е вярующ. Къде им е авторитетът? На кой закон отгоре ще съдят човека? Къде е Божественият закон, с който ще го мерят? Казано е в Писанието, че религиозните хора с устата си се приближават при Бога, а сърцето им е далеч. Тъй щото ти можеш да произнасяш името Божие по десет-двайсет пъти на ден, но това нищо не значи. И при това положение може да си безверник. Сега аз не искам да ви поставям в противоречие със самите вас,

затова поддържайте в себе си само онази идея, с която сте родени. Другите идеи, които отпосле сте възприели в живота си, тях проверявайте. Онези идеи, с които сте родени, са Божествени, а които сега възприемате, са човешки. Например животът е една свещена идея, една Божествена идея. Мисълта, която прониква във вашия ум, е Божествена; чувствата, които се проявяват в сърцето ви, са Божествени; силата, с която разполагате в даден случай, и тя е Божествена. Кривият начин, по който вие можете да използвате своите мисли, чувства и сили, това е човешката страна.

Пророкът казва: „Светите Твои градове“. Какво разбирате от този стих? Ако разгледате стиха буквално, ще кажете, че този пророк е бил голям патриот. Той вижда, че много градове са опустели, и казва: „Отиде нашият народ, в робство пропадна!“. Също така и човек съжалява, когато онези хубави, благородни градове в него – неговите мисли и чувства, са опустошени. Понякога човек чувства, че е без никакъв идеал, без никакъв стремеж, че има една вътрешна празнина в себе си. Това не е ли вътрешно робство? Ето защо всички ние се стремим към свобода. Има нещо в света, което ограничава хората – то е смъртта. Смъртта представлява външната страна на живота. Всички онези условия, които отнемат живота на човека, всички онези условия, които отнемат човешката мисъл, всички онези условия, които отнемат човешките чувства и ги спъват, показват, че вие сте в областта на една сила, която действа разрушително. Някой път вие падате духом и като не знаете какво да правите, дохожда във вас мисълта да се самоубиете, да идете и да се хвърлите от някоя голяма канара. Защо? Този човек, който отива да се хвърли от канарата, той е тщеславен. Той иска всички хора да говорят за него, след като се хвърли от високото място. Някой отива в един кладенец да се хвърли. С това той показва, че като е искал да яде и да пие, да се удоволства, но не е намерил тези условия, решил е да се хвърли в кладенеца. Тези са

причините за самоубийствата. Когато човек избере някое високо място, някоя канара, за да се самоубие, канарата го лекува, без той да знае. В тези условия, на високото място, човек рядко може да се самоубие. Законът е такъв. Като погледне отвисоко, човек се изплашва, започва да мисли, казва: „Хайде, днес няма да се хвърля от канарата, ще отложа“. Камъните поглъщат онази отрицателна енергия, събрала се в чувствата на човека, и по този начин той се лекува. Човек иска да се убие, всякога когато се реагира върху неговите чувства, а не върху неговите мисли.

Всичките нещастия в света произтичат от ограничение на чувствата. Следователно, за да се изправи светът, трябва да се създадат такива условия, в които да се даде ход на човешките чувства, те да се канализират. Така може да се изправи човек. Ако могат правилно да се канализират чувствата на отделния човек, на един народ, на една раса и на цялото човечество, светът моментално би се изправил. Невидимият свят, възвишеният свят и досега работи по свой определен план за канализиране на чувствата на хората. Светът все канализира чувствата си. Страданията, които идват в света, не са нищо друго освен канализиране на човешките чувства, за да се впрегнат те на работа. Понякога хората спорят, питат се едни други вярват ли в Бога и по какъв начин вярват. И мене са ме питали вярвам ли в Бога. Бог за мене не представлява обект на вяра. Хората могат да бъдат вярующи, а могат да бъдат и безверници, но аз не съм нито вярующ, нито безверник – нито едното поддържам, нито другото. Вярата е само един подтик за моя ум, а що се отнася до Бога, аз Го виждам, аз живея в Него, изучавам законите Му, изучавам езика Му, уча се да говоря на Неговия език. Някой приказва много на Бога, но Бог не обича двусмислените думи. Като те хване, че не си изпълнил думата Му, или като сгрешиш един път, Той повече не прощава. Тук няма делба като на Земята – да сгрешиш и да искаш прошка от Бога. В Божествения свят

няма прощаване. Щом направиш една погрешка, веднага трябва да я изправиш в мисълта си.

Седят две деца на едно място. Едното държи две хубави ябълки и другото му казва: „Я си затвори очите, да ти покажа едно голямо изкуство". Като затвори първото дете очите си, другото му взима двете ябълки от ръцете и ги скрива. Какво е изкуството му? Показва на другарчето си, че може да му вземе ябълките. Питам: отде дойде в това дете мисълта да каже на другарчето си да затвори очи, за да му покаже това изкуство? Всякога човек, като иска да направи едно малко престъпление, казва на ума си: „Затвори си очите" и като затвори умът очите си, тогава той взема ябълките. В дадения случай аз искам да потърсите коя е онази подбудителна причина, която се ражда в ума на човека. Сега аз не говоря за един акт, но говоря за едно подбуждение, което служи в ума на човека. Това подбуждение изменя цялото негово настроение. Ти си честен човек, но беден, пък си женен, деца имаш. Минаваш край една отворена каса и я забелязваш, тя те привлича. Погледнеш в нея веднъж, погледнеш два пъти, обърнеш поглед нагоре, помисliш малко, кажеш най-после: „Ех, Господ така е наредил, да мина покрай касата в това време". Тогава бръкнеш и вземеш пари от тази каса. Къде седи престъплението? Престъплението не седи в това, че си бръкнал и си взел пари от касата, но ти трябваше да се обърнеш към онзи, на когото е касата, и да му кажеш: „Ти си добър човек, позволяваш ли да бръкна в касата ти, да си взема малко пари? И аз съм добър човек, имай доверие в мене. Ако ми позволиш, ще си взема малко пари, толкова, колкото ми трябват. Ако не ми позволиш, добър е Господ". Това е морал. Онзи, който бърка, без да пита, той престъпва, понеже не пита. Ако ти позволяват, бръкни, ако не ти позволяват, не бъркай.

Тъй както ние искаме да се изправи сегашният свят, трябва да имаме висок морал. Религиозните хора очакват да дойде Христос от небето и да оправи света. Светските хора очакват да се роди някой силен човек, той да

оправи света. Ако се яви някой голям крив рак, какво ще разправя на другите раци? Той ще приема кривото по същия начин, както и другите го приемат. Каквото и да разправя, каквито и нови закони да внася, те ще бъдат все старите. Следователно, ако дойде Христос в света, той няма да дойде между кривите раци. Той ще дойде между правите раци, които право вървят, а не между кривите. Той ще дойде между ония раци, които вървят нито наляво, нито надясно, но право. Ако Христос би избрал един народ, между който да дойде, това ще бъде онзи народ, който е готов да положи идеята, която той носи. Казват сега, че нашето учение не било в съгласие с учението на Христа. Кое е Христовото учение? Евангелието ли е Христовото учение? Мъртвото евангелие ли е Христовото учение? Не, аз съм по-живо евангелие, отколкото е сегашното. Хиляди евангелия не могат да се сравнят с живото! Каквото и да ми говорите, така е. И след това ще ме съдят! Не, не сте прави. Вие ме съдите сега, а Бог не ме съди. Бог не ме съди, пък вие ще ме съдите! Една турска поговорка казва: „Господарят дава, слугата не дава". Сега аз ви навеждам тези мисли, за да не се заблуждавате от вашите криви идеи. Някой е православен, друг е евангелист. Оставете вашите идеи на православието и евангелизма настрани. Правете онова, което Бог е вложил във вас. Евангелието не се разбира с интерес. Материалните интереси пречат да се разбере Евангелието. Евангелието, Словото е семето, което трябва да се посее. Всеки човек е жива нива, в която трябва да посееш словото, за да поникне семето, да израсне и да ядеш плод от него. Като опиташ от неговия плод, тогава можеш да кажеш какво е било семето. Докато не си изорал нивата, докато не си посял семето, докато не си ожънал, не говори.

Преди да дойде Христос, в какво вярваха евреите? Евреите осъдиха Христа на основание на това, че не вярвал в Мойсей. Христос казваше: „Това, което ви проповядвам, е по-горе от онова, което Мойсей е писал".

То е по-горе и от това, което Соломон е писал. Че какво е писал Соломон? За жените е писал той. Аз искам всички да имате една свещена идея в душата си за Бога, да слушате гласа Му. Тогава ще бъдете подобни на Него, ще бъдете носители на Неговата идея. Тогава ни най-малко няма да чувствате беднотията. Че сиромашия щяло да има, че страдания щяло да има, всичко това ще изчезне. Според мене, когато повярваш в Бога, каквото и да пожелаеш, ще го имаш, всичко ще имаш, светът ще се отвори пред тебе, небето ще се отвори пред тебе, ангелите ще ти проговорят, Бог ще ти проговори. Тогава, каквото помислиш, ще стане. Като помислиш за хубавото, то ще дойде. Като помислиш за плодородието, ще дойде; като помислиш за дъжда, за вятъра, за бурята, ще дойдат. Като повикаш един ангел, десет ще дойдат. Човек, който е запознат с Бога, може да изпоплаши хората, тъй че всички да се изпокрият в миши дупки. Онова, което сте съградили, този човек може моментално да го разруши. Аз не искам сега да се спирам върху един много щекотлив въпрос. Обясняват ни как стават земетресенията. Старите гърци вярваха, че един бял вол носи на гърба си Земята, понякога комари хапят вола и като се почеше той, стават земетресенията. Това е теория на старите учени гърци. Съвременните научни теории гласят, че всички земетресения стават под влиянието на някакви магнитни промени на Слънцето. Те влияят на Земята и разместват нейните пластове. Донякъде тези неща са вероятни, но човек трябва да ги провери за себе си. Тези неща аз ги зная, но не искам да ви ги разправям. Ако река да разправям нещата, които аз зная, вие ще забъркате цяла каша. Следователно това, което един човек знае, той не трябва да го разправя на другите. Например аз съм минал през гората и съм видял 99 мечки, които са ме следили от едната и от другата страна. Какво има да ви разправям за тези мечки? Няма какво да ви разправям. Както аз съм минал, така и друг може да мине и да ги види. А ако му разправям, той ще каже: „Де са тези мечки?“. Няма какво да му разправям, това е изкушение.

Учените теории са за учения човек. Много хора спорят. За мене спорът е гимнастика. Едно нещо е, когато говоря, когато правя гимнастика; друго нещо е, когато развивам известна теория, а когато прилагам тази теория в живота си, това е трето нещо. Тези три положения се различават. Всеки закон, всеки принцип, това е теория, която може да се приложи в живота. С това аз не искам да разклатя вашата вяра. Вие вярвате в Бога, но има нещо човешко във вашата вяра. Вие мислите, че Бог е като човек. Казвате: „Някой път и Той е като нас, едно мисли, друго върши". Не, не е така. Ако твоето сърце е раздвоено по отношение на Бога, ти може да Му се молиш с хиляди години, но ни глас, ни услишание*. Ако и твоята мисъл е раздвоена с хиляди години, пак нищо няма да стане. Ако и твоята воля е раздвоена с хиляди години, ти нищо няма да придобиеш. Това трябва да знаете. Няма защо да спорите с Бога. Всички сегашни страдания, които хората имат, както и ония, които в старо време са имали, се дължи на това, че те не мислят право. Не че всички хора не мислят право, но онези, които мислят право, са малко. Онези, които не мислят право, са много – те мислят, но по обикновен начин. В какво вярват те? Турците имат една поговорка: „Имането на държавата е като мера. Който не пасе от него, той е свиня". Така мислят източните народи. Но при такъв морал как могат да се възпитат? Сега в която и държава да отидете, ще видите, че навсякъде кражбата господства. Няма държава, в която кражбата да не си е пробила път, вследствие на това хората са изгубили доверие един към друг. Като отидете в Англия, ще видите, че директорът на Английската банка, който е най-почетното лице, когато слиза долу, в хазната на банката, ще го претеглят колко тежи на влизане и на излизане пак ще го претеглят, да не би да е глътнал нещо. Англичаните вярват само на теглилката, дотам са стигнали хората.

* услишание *остар.* (рус.) Чуване, слушане.

Днес навсякъде хората хитруват. Това е възпитание на миналото. Какво може да се постигне с такова възпитание? Ние нямаме още християнско възпитание. Да се говори за християнство, за християнски морал, за братство, за равенство, е лесно, но това трябва да се приложи. В българските вестници бяха писали за едно дело, по което един баща бил обвинен в убийството на сина си. Бащата първо отричал, но след като го били и третирали зле, той казал най-после: „Убих го". – „Къде го уби?" – „На еди-кое си място." Осъдили бащата, но когато се готвели да го екзекутират, синът му се явил, той бил жив. Така се спасява този баща, който не е извършил никакво убийство. Сегашният век почива само на подозрения. Възможно е някой да е убил човек, но това трябва да се докаже. Казват за някого, че работи против държавата, че се обявява против религията. Значи, всяко нещо, което не е съгласно с възгледите на известно число хора, то е против държавата. Държавата е израз на един народ, на най-възвишеното в него. Държавата е народът. Държавата е форма на нещо, в което живее целият народ, и народът се ползва от нея. Законите са произлезли от душата на този народ. Следователно чиновниците са слуги на народа. Това е държавата. Тя показва пътя към онова благо, което иде от невидимия свят.

Едно време религията другояче се е проповядвала. Тя не е едно просто вярване. За да бъдеш религиозен човек, ти трябва да се научиш да мислиш, трябва да пречистиш чувствата си, да станат чисти като кристал, и трябва да постъпваш абсолютно справедливо, в тебе не трябва да съществува нито косъм от неправда. Това значи религиозен човек. Ако сега започнем да теглим всички религиозни хора, както и всички високопоставени хора, колко от тях ще излязат чисти? Мислите ли, че ако от невидимия свят биха поискали България да изпрати на някой техен събор десет души владици, такива щяха да се намерят? И да се бяха намерили, колко от тях щяха да приемат горе? Аз зная, но нищо няма да ви кажа. Нека

сами да се изпитат българите. Нека изпратят десет души, да видим колко и кои от тях ще се приемат. Нека праведните български владици да се помолят, за да оправят България. Защо да не излязат с такава молитва, нали вярват в Христа? Нека да съберат народа и да кажат: „Ще се помолите". А какво става сега? Навсякъде убийства, престъпления – след това чакат държавата да се оправи. Според мене и тия, които вярват в Господа, и те са безверници. Ако е така, да дадат място на хора, които могат да оправят България. Аз слушам какво говорят българите. Някой казва: „Да стана министър, всички ще избеся!". Виж му ума, щял всички да избеси! С избесване досега светът оправил ли се е? Бог не позволява нито бесене, нито войни. Защо? Нито с бесене, нито с войни се оправя светът. Светът може да се оправи с едно вътрешно разбиране на човешката душа. Всеки баща, който е умен, трябва да даде на своите деца това, което е необходимо за развитието на тяхната душа. Аз разсъждавам принципно. Не искам да ви направя адепти, но вие трябва съзнателно да вярвате. Не мислете, че аз не зная какво е вашето верую. Зная го и за пет минути мога да го изпитам. Не ми коства много да позная един човек. Макар да познавам хората много добре, онова, което зная за тях, никога не го изнасям. Имам един опит, с който всякога познавам човека. Щом не издържи на опита, не се заблуждавам за него. Този опит е мородавен. Аз поставям човека на 35 милиона градуса топлина и ако той не изгори, а само се стопи, казвам: на този човек може да се вярва. Не питайте дали това е вярно, или не е вярно.

Един проповедник обяснявал веднъж как Господ е направил човека. Той казал: „Като създал човека, Господ го държал три дни на плета да го суши". Един от слушателите му го запитал отгде е взел Господ тия пръстове. – „Това не е ваша работа. Това е една идея." – „Ама защо са му тия пръстове?" Проповедникът продължил: „След като духнал Господ на човека, той станал жива душа. Като

виждал, че хората няма да изпълнят закона му, за всички тях изваждал по един от тези пръстове, да ги пердаши". Вие нали казвате, че тоягата е излязла от рая? В рая е имало доста пръстове, от които Господ направил плет. Растенията съществуваха преди човека, затова Господ си направи от тях плет, на който да суши човека. Така разбирал теорията за създаването на човека този проповедник. Ако вие вземете буквално неговото тълкуване, ще изпаднете в едно голямо противоречие; и вие ще имате това криво разбиране, че Господ изважда пръстове от плета, да бие с тях хората. Но ако вземете другата страна на тълкуването: че пръстовете са преградите, които пречат да не изпълнявате законите, тогава има смисъл в това обяснение.

„О, да беше Ти раздрал небесата…" Когато се съберат облаци, трябва да се раздерат, за да проникне светлината през тях. Тази светлина трябва да проникне в човешкия ум, за да се организира човекът. Съвременното човечество върви по един отрицателен път. И мисълта се предава. Някои от вас, без да знаят, мислят отрицателно. Ставаш сутрин и не си разположен духом; криво ти е, мъчно ти е, но не знаеш причините. Това неразположение се дължи на чужди мисли. Аз съм правил опити в това направление по време на моите изследвания. Задавах си задачата да изследвам само нормални здрави хора. За да намеря нормалната мярка, трябваха ми няколко максими в изследванията. По едно време бях заставен да изследвам и няколко престъпни типа, но казвам, че на мене ми вземаше цяла седмица, докато се очистя от техните мисли. То беше ужас! В Сливен изследвах един български войвода, който беше на 70 години. Главата му беше правилна, лицето му – правилно, но като дойдох до ръцете, гледам, че са ръце на престъпник. И му казвам: „Главата ти е правилна, лицето ти е правилно, но ръцете ти са на човек, който е извършил много престъпления. Ти си убил повече от трийсет души". Той си поклати главата, каза: „Да, това ме измъчва и досега. На младини

ходих да избивам хора, да освобождавам своя народ, но сега това ми тежи на главата“. Престъпленията не се изтриват. Всякога може да има повод да извършат хората някое престъпление. Или за някоя религиозна идея, или за някоя семейна идея, или за някоя лична идея, но все ще има повод за някакво вътрешно недоволство.

Христос казва: „Всеки, който се гневи на брат си без причина, върши престъпление“. Значи в Христовото учение трябва да се изключат всички тези неразположения. Нека да дойде любовта със своята положителна мисъл да действа в света. В света има една любов, която мори хората. Всеки човек, който влезе в тази любовна каша, умира. В света има и една любов, в която всеки, който влезе, оживява. Следователно в едната любов хората умират, а в другата оживяват. Старите в едната любов умират, младите в другата любов оживяват. Онези, които живеят в първата любов, тях Бог ги назначава за чиновници. Които се раждат, Бог ги назначава на служба, а които умират, на тях Бог им взима службата, понеже не вършат нищо. Сега онези от вас, които са стари, казват: „Да умрем“. Знаете ли вие какво нещо е умирането? В мене идеята за умирането е съвсем друга. Когато гъсеницата влезе в своя пашкул, а после прояде пашкула и излезе от него като пеперуда, това не е смърт. Докато е в пашкула, това е един транс, който продължава известно време – това е смъртта. И когато казваме, че някой е умрял, той, ако е праведен, е вътре в този пашкул за известно време. След като поседи там, ще излезе като пеперуда. Грешникът пък се стопява, той не се превръща в пеперуда. Тази е разликата: грешният се стопява, а праведният прояжда пашкула и излиза навън, става пеперуда, която се храни от сладките сокове. Тъй щото праведните хора навсякъде може да ги намерите, а грешните може да ги намерите само долу. При това, идеята за Бога е само за праведния, не и за грешния. При сегашното им верую хората мислят, че като умрат, отиват при Бога. Права е идеята. Аз съм съгласен с тях

по отношение на това, че ние живеем и се движим в Бога, но че отиваме направо при Бога, то е съвсем друга идея. Отиването при Бога, това е закон на Любовта. Когато ти се привличаш по чувства, отиваш при Него с едно съзнание. Това е най-голямата привилегия, най-голямото благо, една душа да може да отиде при Бога. А да живееш в Бога, без да виждаш лицето Му, това е закон на страданието.

В една евангелистка църква пасторът говори за онзи свят. Той разправя какво е положението на падналите, на грешните души. В това време един богат англичанин се обръща към пастора и го запитва: „Дъщеря ми умря, моля кажете ми, къде е сега тя?". – „При Бога е." До този англичанин седи един господин, който се обръща към него и му казва: „Не е така, както казва пасторът. Дъщеря ви е тук, при вас". И той започва да описва дъщеря му, казва какво е нейното желание. Бащата започва да се чуди кой от двамата е прав: проповедникът, който казва, че дъщеря му е при Бога, или господинът, който казва, че дъщеря му е в църквата при баща си, и описва какво е нейното желание? В Америка има създаден университет от един милионер, единственият син на когото по някакво нещастие умрял. Този баща бил отчаян. Най-после по някакъв начин синът му се явява и му казва: „Татко, нали тези пари ги беше събрал за мене? Сега вече те не ми трябват. Ще ми направиш голяма услуга, ако отвориш един голям университет и поемеш всички разходи за бедните студенти". Казвате: „Това не е ли заблуждение?". Не, това е правата идея в света. Ако всички съвременни християни, които са около 500 милиона души, имаха идеята да употребят за нещо полезно онова, което се пада на техните заминали близки, светът и материално, и духовно би се повдигнал. Какво правят съвременните християни, като умре техният баща? Бащата е завещал всичко на синовете си, които започват да се съдят, да се карат след смъртта му кой повече да вземе. Християнството не позволява да се правят никакви завещания. Каквото ще дава бащата на

сина си, да му го даде приживе, да не оставя никакви завещания, да няма каранници след смъртта му. А каквото остане, бащата да го задържи за себе си или да го раздаде на други, както той разбира. Сега той оставя на единия си син наследството, да го погребе хубаво, да му направи помен, а след това братя и сестри ще се карат помежду си. И това било християнство! Това си има своя произход. Това са езически традиции.

Казвам: всички грехове са построени от едно криво учение, от едно криво разбиране. В съвременния християнски свят на престъпленията се говори за Христа. Хората от една евангелска църква и от една православна църква не могат да се съберат на едно място. Един евангелски проповедник и един православен свещеник не могат да се съберат на едно място, гледат се като кучета. Не само това, но и другите църкви, било то баптистка или адвентистка, и те се гледат зле помежду си. Братя са, а не се разбират. И в православието, и в католицизма, и в евангелизма всички са християни, но са разделени. Като дойде Христос, какво ще направи? Сега той няма да вземе камшик. Едно време взе камшика, но видя, че с камшик нищо не става. Той прекатури масите на търговците, каза, че са направили дома Господен дом търговски, но сега във всичките църкви, след като се отслужи известно богослужение, започват с дискосите*. И в евангелската, и в православната църква, и навсякъде се събират дискоси. Най-после нека да събират парите отвън! Какво ще коства на човека да остави нещо? Не е лошо това, но е лош начинът, по който се възпитават хората. Аз съм гледал какво правят в православната църква. Някой тури един лев на дискоса и след това си взема половин лев назад, размяна прави. Други пък турят по десет-двайсет стотинки. Сто души да турят по

* дискос 1. *спец.* В църквата – метален поднос с кръгла форма, върху който се събират помощи. 2. *прен.* Пари, събрани върху такъв поднос; помощ.

двайсет стотинки, това са двайсет лева, нищо не може да се направи с тях, разходите по салона даже не могат да се платят. Материалните блага в света показват какво е материалното ни състояние, а то показва каква е нашата идея за Бога.

Любовта се отличава с щедрост, а не с разцепление, не с делба. Даром сте взели, тоест изобилно сте взели, затова изобилно давайте. Не всеки човек да чете морал на другите хора как трябва да дават, но всеки човек да чувства, че като го е благословил Бог, той трябва да дава, защото, като дава, се благославя. Ако чакаш да забогатееш и тогава да дадеш, твоята работа е загубена. Каквото имаш днес, от него давай. Ако чакаш да забогатееш и тогава да дадеш, ти приемаш благословението си, когато заминеш за оня свят, а с това нищо не се постига. Но да оставим настрани тоя морал. Вие сте свободни да правите каквото искате, свободни сте и да носите вашата отговорност. Сега, като ви говоря, някои от вас казват: „Ние вярваме в това, което Учителя говори". Не, аз не искам това, но казвам: докато вие не повярвате в Божественото учение, докато не проверите нещата, нищо не можете да знаете. Има известни принципи, които трябва да се приложат, да се опитат. Грях е, ако не се приложат. И Христос казва: „Ако ме любите, ще опазите моите заповеди". Съвременните вярващи трябва да знаят това. Всичко зависи от нашата вяра, от нашата любов, от нашата мисъл. Ние сме в сила сами да изправим живота си. Няма мъчнотия в света, която да не можем да изправим. Ако навън е студено, достатъчно е вярващите да се помолят, за да се стопли. Ако има буря и те се помолят, бурята ще престане. Ако има сиромашия и те се помолят, сиромашията ще замине. Ако има болести и те се помолят, болестите ще престанат; ако има земетресения, ще престанат; ако има облаци, ще се разпръснат. В малък размер много християни са опитали това нещо, но те го намират мъчно, понеже трябва да се работи. Като дойде до това да се молят, хората

мислят, че един човек може да направи всичко. Всеки може да направи нещата точно както трябва, ако работи съобразно с великия Божи закон. Ти направи доброто в света и всички онези души, които са почувствали твоето добро, един ден ще ти се отплатят, ще ти бъдат близки. В това няма изключения. Каквото и добро да направиш в света, това добро ще бъде едно благо за всички хора. Тези хора, които са засегнати от твоето добро, един ден ще ти се отплатят. Затова не се обезсърчавайте, дръжте вашата вяра, желайте доброто на хората, без значение дали ги познавате, или не. Правете добро на хората чрез вашата вяра, без да ги познавате. Като правите доброто, извикайте любовта. Действате ли така, благото на хората ще дойде при вас; или туй благо ще мине чрез вас към другите хора и после пак ще се върне към вас.

Вие сте дошли до положението да разсечете гордиевия възел. Когато се прави кораб, връзват го с един възел, преди да го пуснат на вода, а щом е готов, разсичат този възел и целият кораб отива в морето. Отрежете последния възел, с който се държите в света, и тръгнете тогава с пълна пара. Аз не ви казвам още сега да пуснете вашия параход на вода, той не е още съграден, но ако е съграден, нека да бъде като онзи последен френски параход „Нормандия“, който направи чудеса. Той е най-големият параход засега. Един човек може да направи много повече от този знаменит параход. Защо и вие не влезете в морето с вашия параход, вместо да седите със скръстени ръце и да говорите за сиромашията? Казвате, че чакате попътен вятър. Щом дойде попътният вятър, не чакайте повече, пригответе парахода си и хайде в морето. Не мислете за последствията. Щом има попътен вятър, бързайте да тръгне вашият параход. Нека на вашата вяра днес да се придаде едно качество: тя да е вяра, в която да не се дразните. Дразненето е малък недъг, но големи пакости прави на хората. Най-големите пакости произтичат от дразненето. Ти вярваш в нещо и се дразниш, че другите хора не вярват като тебе. Ти

се дразниш, че нещата не стават тъй, както очакваш. Не се дразнете, вашата мисъл не е мерodавна. Вярвате, но оставете нещата да стават тъй, както Бог мисли. Всички неща в света трябва да стават тъй, както Бог мисли, както Бог е съизволил в своята Любов, както Бог ще ги възрасти със своята сила. Тогава церът на това дразнене е в мисленето. Мислете! Всеки човек, който не мисли, всякога се дразни. Мислете! Вие не можете да се избавите от дразненето. То е най-мъчното нещо. То е последствие, с което човек има да се бори в света. Някой човек иска да отключи една врата, но като не става, дразни се, захвърля ключа, после го взема, туря го пак в ключалката, обаче го счупва. Защо трябва да се сърди той? Ключалката не е намазана с масло. Като се намаже, вратата ще се отвори. Или някой човек, като види камък на пътя си, разгневява се, взема го и го захвърля настрани. Камъкът не е виновен, защо ще му се дразни той?

Силата на човека седи в малките работи. Той не трябва да се дразни в своята любов, той не трябва да се дразни в своите добродетели, той не трябва да се дразни в своята вяра. Избягвайте дразненето във вашата вяра, във вашата доброта, във вашата любов. Като дойдете до дразненето, вие трябва да се чувствате господари на положението. Само по този начин могат да се образуват истински връзки на братство и равенство, на вътрешно разбиране. Само по този начин можем да изпълним волята Божия. Само по този начин можем да бъдем проводници на великото и да преобразим света. Този свят може да се преобрази. Всичко може да му се противопостави, но светът ще се преобрази. Кога? Има едно определено време. Светът ще се оправи така, че и хората няма да знаят как е станало. Ще дойде този ден! И този ден е вече близо. Една педя разстояние има до него. Каква педя? Една човешка педя е това. Една педя значи една определена мярка. С нея целият закон се разбира. Ръката е истинската мярка. Петте пръста са една правилна мярка. Всичко е определено. Кога се ражда детето? На деветия месец.

Ако се роди по-рано, то умира; ако се роди по-късно от деветия месец, пак умира. Значи времето му е точно определено. И за оправянето на света е точно определено времето. Светът ще се оправи точно на своето време, след девет месеца. Вие трябва да знаете кога се е заченал светът. На колко месеца е сега? Не знаете на колко месеца е сега светът. А точно на деветия месец светът ще се оправи.

„Светите Твои градове." Значи това, което сега иде, то ще съгради светите градове в нас: онзи светия град на сърцето, онзи светия град на ума, онзи светия град на човешката воля. Тези градове ще се съградят и тогава ще настане вечното веселие и вечната радост, за които всички сега гладуват и жадуват.

Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва

12 май 1935 г., София, Изгрев

Каза ми всичко

Отче наш
В начало бе Словото
4. глава на Евангелието от Йоан

„Каза ми всичко, що съм сторила." Ще взема само част от 39. стих на прочетената глава: „…каза ми всичко". От степента на човешкото съзнание зависи да се каже някому нещо. Ти можеш да говориш на човек, на когото съзнанието е будно. Щом съзнанието му не е будно, не можеш да му кажеш нищо. Само онзи, на когото съзнанието е будно, може да каже, че му е казано всичко. Когато съзнанието ни е будно, ние разбираме някои неща, но когато съзнанието ни не е будно, не ги разбираме. Щом разбираме нещата, значи съзнанието ни е будно и ние имаме светлина. Щом съзнанието ни не е будно, намираме се в тъмнина. И докато в тази област не дойде светлина, работите остават неизяснени.

Явява се въпросът: кои са причините? Съвременните научни изследвания показват, че колкото по-тънък е черепът на човека, толкова по-възприемчив е за светлината. Има особени инструменти, с които се измерва черепът. Забелязва се, че при онези места на мозъка, дето човек е напрягал повече мисълта си, там черепът е по-тънък. При онези места пък, дето мисълта не се е упражнявала, там черепът е по-дебел. Когато човек е разумен, учен, когато здраво мисли, съответната част на черепа му е по-тънка, по-изтънчена. Ако вие нямате желание костта на черепа ви да изтънее, ще си останете в това положение, в което сте се родили. Същото нещо е и със стаите в една къща. Ако една голяма стая е с много малки прозорци, в нея ще влиза малко светлина и тя ще бъде тъмна. Ако искате да влиза повече светлина, трябва да отворите по-големи прозорци, иначе стаята ще си

остане тъмна. Някои хора имат криви възгледи за нещата. Според тях гениите се раждат такива. Това отчасти е вярно. Мнозина казват, че някое дете се е родило гениално, талантливо. Значи, според тях това дете не е работило, но наготово се е родило такова и сякаш неговата гениалност е наследена. Не, гениалният човек, за да се роди такъв, той е работил много години наред. Гениалността е резултат на милиони години работа, труд, постоянство. Така седи въпросът. И ако човек не е гениален, няма защо да се обезсърчава, той има време още да работи върху себе си. Ако работи, той е достоен за своята гениалност. Гениалността е плод, резултат на неговия труд, на неговата работа. Казвате: „Хубаво е човек да е гениален". Хубаво е човек да работи.

Самарянката казва за Христа: „Каза ми всичко, що съм сторила". Нова светлина прониква в ума ѝ. Христос ѝ казва, че е водила петима мъже, но и този, който сега води, не ѝ е мъж. Питам: защо са ѝ петима мъже на една жена? Да има една жена пет деца, разбирам, но да има петима мъже, това не е в реда на нещата. Един мъж на една жена, това е на мястото си, пет деца на една жена, това е пак на мястото си, но петима мъже на една жена, това не е на мястото си. Нас ни интересуват само ония неща, за които нашето съзнание е будно, защото има от какво да се ползваме. Например каквито и да са желанията на едно млекопитаещо, то не може да ги постигне. Каквито и условия да дадете на една маймуна, с каквито и грижи да я заобиколите, тя никога няма да има тези постижения, каквито човек има. Маймуните са същества, изостанали назад. Ако вземете животните изобщо, те са изостанали още по-назад от маймуните. Че наистина са изостанали, се вижда от това, че Господ каза за тях: „Да бъде" и животните се създадоха. За човека обаче въпросът не седи така. Под думата „човек" се разбира онова същество, от което Господ специално се заинтересува. Той го огради, погрижи се за него, вследствие на което човек се повдигна над животните и днес

още продължава да се повдига и да расте. Когато дойде до човека, Господ каза: „Да направим човек по образ и подобие нашему. Да му дадем един специален начин на възпитание, да знае как да живее между нас".

Често се казва, че за да се повдигне един човек, той трябва да дружи със същества, които стоят по-високо от него. Наистина, забелязано е, че говедар, който дълго време е пасъл говедата, заприличва на тях. Вместо говедата да заприличат на господаря си, господарят заприличва на тях. Свинар, който дълго време е пасъл свинете, заприличва на тях. Вместо свинете да заприличат на него, той заприличва на тях. И затова, когато казваме, че средата влияе на човека, това отчасти е вярно. Ако ти седиш в една среда на свине, непременно ще се повлияеш несъзнателно от свинската мисъл. И свинете имат своя мисъл, но тя е користолюбива. Свинята е същество на крайното удоволствие, на кефа. Като я напече слънцето, тя влиза в някоя локва и започва да се обръща на едната и на другата си страна. Ако речеш да я погладиш малко по корема, да я погъделичкаш, тя веднага ляга по гръб, приятно ѝ е. Ако пък я хванеш за ушите и тя усети, че искаш да вземеш нещо от нея, ще има голямо квичене. Под думата „свиня" се разбира същество, което е лениво, мързеливо, не иска да работи. Под думата „магаре" се разбира същество, което е крайно упорито, своенравно, горделиво. По-горделиво същество от магарето няма. В магарето няма тщеславие, но има гордост. Тури магарето сред камили, и то веднага ще вземе първото място. То никога не взема последното място. Магарето казва: „Аз не искам последното място". Може би всичкото му нещастие седи в това, че като е магаре, иска всякога да вземе първото място. Ако води стадо овце, магарето пак взема първото място. И сега, като се е намерило между хората, иска да вземе първото място, но като не му стига умът за това място, то стига до тоягата. Магарето е станало нещо пословично между хората. Това е по отношение степента на съзнанието. Представете

си, че се намирате в един свят, където живеете между разумни същества, тъй както магарето живее между хората. Какво ще бъде вашето положение при тях, ако се движите от амбицията да се покажете? Тези разумни същества ще постъпят с вас точно така, както хората постъпват с магарето.

Като не знаете своето минало, вие страдате, измъчвате се, когато ви сполети някакво нещастие, защото не знаете причините за това нещастие. Вие мислите, че Бог някак по своему е наредил нещата, по своите разбирания. Не, Бог е поставил всяко същество при такива условия, каквито са нужни за него. И всяко същество се ползва от това, което е изработило навремето. Сега вие ще се спрете да питате защо е така. Ако във вашия дом дойдат двама певци и единият от тях пее отлично, а другият само вдига шум, само кряка, на кого от двамата ще дадете първото място? Разбира се, че на онзи, който знае хубаво да пее. На него вие ще направите баница, ще го нагостите добре, ще го поканите и втори път да дойде. На другия, който само вдига шум, ще кажете: „Ние сме много заети сега, нямаме време да ви приемем“. Питам: защо постъпвате така? Право ли е да постъпите така? Право е. Представете си, че вие сте един колар. Бихте ли турили на колата си една върбова ос вместо една дъбова? Разбира се, че ще турите дъбова или желязна ос. Ето защо ние трябва да си послужим с най-силните черти на нашия характер или с най-силните способности, с които разполагаме. Всички хора нямат еднакво предназначение, както и всички животни нямат еднакво предназначение. Предназначението на птиците е едно, на млекопитаещите е друго, на рибите е по-друго, на насекомите е съвсем друго и най-после предназначението на човека е съвършено различно от това на всички останали животни.

Ние имаме пет човешки раси, но грамадно е различието между всички тия раси. Грамадно е различието между един бял и един черен човек. Християните искат да ни покажат един изключителен случай на рядко развит в

умствено отношение чернокож. Така е, този човек се различава по устройството на своя череп от всички останали чернокожи. Аз имам образа на един прочут чернокож проповедник, който има доста правилни черти. Изобщо челюстите на чернокожите са доста издадени. Ъгълът на челюстта им не е като при бялата раса от 80 градуса, но е около 75 градуса, значи има една разлика от пет градуса. Устните на чернокожите са дебели, те са хора на чувствата, страстите у тях преобладават. Те са като своенравните деца. Когато хората в детинството си са направили първия грях, първото престъпление, по наследство те са приели черния цвят. Черният цвят показва крайно користолюбие. Когато човек иска да вземе надмощие, да се слуша само неговата воля, той почернява. Гледам, когато някоя мома се ожени, в първо време тя е бяла, но после става крайно честолюбива, иска да се слуша само нейната воля, да не дава нищо от себе си и постепенно започва да почернява – тя става по-черна, отколкото е била по-рано. Когато човек има хубав цвят на лицето, това показва благородни черти, щедрост. Аз наблюдавам, сегашните християни имат доста тъмен цвят на лицето. Защо? Те възприемат едно верую с цел да вземат нещо от него, да турят нещо в джоба си. В Америка има известен род християни, които търгуват със своето верую. Те са от различни народности. Сега аз няма да обяснявам това. Който иска да провери, нека да отиде в Америка и ще се увери в думите ми. Някой влезе в една секта, минат две-три седмици, дадат му пари, ако е беден. Като закъса там, ще се прехвърли в друга секта. И тук ще прекара известно време, ще вземе малко пари. Като закъса, ще отиде в трета секта. Ще поседи и в нея известно време, ще вземе пак малко пари, ще отиде после в нова секта. Така ще обиколи той четирийсет секти, ще ги използва. При това ще разправя чудновати истории. Като влезе в една секта, ще дава ухо, ще слуша кой какво говори, ще използва тия опитности и като иде в друга секта, ще разправя и своите опитности, и чуждите. Има

една опасност в изучаването на Свещените книги. Като четете например Книгата на пророк Исаия, вие мислите, че неговите думи са и ваши думи. Не, думите на един пророк могат да станат ваши само когато станат плът и кръв ваша. Понеже словото е храна, то само след като тази храна я възприемем и тя стане плът и кръв в нас, само тогава това слово е наше. Следователно само онова, което човек е възприел и опитал в себе си, е негово.

„Каза ми всичко." Когато Христос срещна тази жена самарянка, каза ѝ много важни думи: „Иде час и сега е, когато истинските поклонници ще се кланят на Бога в дух и истина". Тя му отговори: „Израилтяните казват, че в Йерусалим ще се покланяме. Ние казваме, че на тоя хълм ще се покланяме". – „Така е, но иде ден, когато истинските поклонници ще се кланят в дух и истина." Сега има доста евреи. Всички православни са все евреи. Те казват: „Защо не дойдете да се поклоните в Йерусалим?". Ако влезете между учения свят, там ще ви кажат: „Защо не дойдете на тази планина, тук да се поклоните?". Христос казва: „Иде час и сега е, когато истинските поклонници ще се поклонят в дух и истина". Значи, човек е само онзи, в когото съзнанието се е пробудило и неговото сърце, неговият ум, неговата душа, неговият дух вземат надмощие над всичко нисше в него. Тогава човек съзнава добре нещата, има ясна представа за всичко и не ходи с пипане, но с виждане. Всеки от вас може да има опитността на апостол Павел. Той отиваше да гони християните, когато го срещна Христос и му каза: „Савле, Савле, защо ме гониш?". Той чу гласа на Христа и каза: „Кой си ти, Господи?". – „Аз съм онзи, когото евреите разпнаха, но възкръсна. На мене се даде всяка власт на небето и на земята. Ти отиваш в един много крив път и ще познаеш, че си в крив път." Търкули го Христос от коня му и той ослепя. Ослепяването е един начин, по който можеха да се отворят очите му. Защо трябваше да ослепее? За да се отворят очите му за новото. От този момент Павел отиде да проповядва в името на Господа Исуса Христа.

Казвам: докато с всички християни не стана такава промяна, те никога няма да познаят Христа. Трябва да стане промяна, но не с насилие. Насилието нищо не допринася в света. Ако ме питате какво е Бог, казвам: Бог е единственото същество, което страда. Хората се мъчат да ограничат Бога. От хиляди и милиони години Бог иска да покаже на хората, че Той предпочита да страда, предпочита да бъде разпнат, но да запази свободата си. Той иска да им покаже, че страданията са пътят, по който могат да запазят свободата си. Обаче хората мислят, че е най-естествено да прекарат живота си без страдания. Не, все трябва да има едного, за когото да страдаш! Законът е такъв. Когато обичате някого, вие сте готови да страдате за него. Бог обича хората и затова е готов да страда заради тях. Но страданията на хората не са такива, каквито са на Бога. И страданията на Бога не са такива, каквито са на хората. За да бъде едно същество търпеливо, трябва да има нещо, което да му е неприятно. Хората мислят, че Бог не се гневи. Гневи се Бог! И хората ще опитат Неговия гняв. Като се разгневи Бог, светът ще се запали, а после ще се оправи. Ако Бог не се разгневи, светът няма да се оправи. Най-първо, вие не знаете що е гняв Божи. Вие се разгневите за нищо и никакво и мислите, че това е гняв. Като чувате думите „Агнец Божи", мислите, че се говори за някакво агне. Не, тук се разбира Божественият пламък, който дава живот. Агнецът е онзи пламък, който ще оправи света. Христос не е от онези прости агнета, които хората могат да колят, но Христос е такова агне, че в която къща влезе, хората ще гледат как да излязат навън.

Сега вие се чудите защо работите ви не вървят добре. Ще ви приведа един смешен пример за един вярващ. Той слушал да се говори, че Господ живее във всички хора и че каквото човек поиска, Господ ще му го даде. Един ден този вярващ попаднал в особено положение. Срещнал един човек, който бил глух. Като не знаел, че този човек е глух, той започнал да му се моли. Молил му се, молил

му се, разправял му това-онова за Господа, но глухият нищо не му отговарял, не му обръщал никакво внимание. Вярващият си казал: „Чудно нещо, на камъните и на канарите да се бях молил, по-скоро щяха да ме чуят и да ми отговорят, отколкото този човек. Той не иска да ме чуе". Като не получил никакъв отговор, зачудил се защо този човек не влиза в положението му. Какво било най-после разрешението? Вярващият си казал: „Аз не искам да бъда като този християнин". Той помислил, че човекът е лош. Не знаел, че този християнин има един недъг в ушите си. Мислите ли вие, че ако един човек няма разбирания, Бог ще може да се прояви чрез него? Мислите ли, че Бог може да се прояви чрез един лош човек? Че ако вие можете да направите лошия човек добър, няма какво повече да искате от него! Казано е в Писанието: „Горко на онзи, който се надява на човек". Това значи: горко на онзи, който се надява на човешкото в себе си. Понякога вие мислите, че сте умни, че всичко можете да направите, но това е под въпрос. Човек не трябва да се обезверява, но той първо трябва да намери себе си, да знае кой е и кое е съществено в него. Докато твоите възгледи не се изменят, ти не си в реалността в живота и не можеш да имаш никакви постижения. Законът е верен и във физическия, и в духовния, и в Божествения свят. За да имаш каквито и да било постижения, ти трябва да се намираш в реалността на живота. Щом дойдете до реалното, до съществено в себе си, вие може да очаквате постижения. Реалността седи в единството на мисълта. Докогато ти си раздвоен в своето сърце и в своя ум, дотогава твоите желания, твоите стремежи, твоите молитви не могат да бъдат постигнати. Такива са опитностите на всички, които живеят в миналото. Но когато се обедини съзнанието на човека, когато се обединят неговото сърце и неговият ум и той няма вече никакви противоречия в ума и в сърцето си, той ще може да очаква постижения. Вън от това човек не може да очаква никакви постижения. Например ти искаш да направиш едно добро, но в душата

ти нещо казва, че няма да успееш. Когато в ума ти няма никакво противоречие и ти седиш като на твърда канара, като на Хималаите, тогава трябва да знаеш, че онова, което Духът ти е казал отвътре, то ще бъде.

Питам: това, което е добре да стане в живота ти, трябва да бъде от един временен или от един вечен характер? Временните неща ние ги имаме всякога, но онова, което е добре да вложиш в живота си, то трябва да спада към Божествения порядък на нещата. Никога не се спирайте върху противоречията в живота – какво са те и защо са дошли. Можете да се спирате върху противоречията, но само когато имате свободно време. Щом нямате свободно време, не се спирайте върху противоречията, не ги разрешавайте. Например мъчно може да се разреши въпросът защо едни хора са добри, а други са лоши. Мъчно може да се определи кои са причините едни хора да са добри, други да са лоши. Понякога вие чувствате в себе си едно неразположение, но не можете да си дадете отчет на какво се дължи това неразположение. Казвам: ако ви поставя в една южна стая, където има изобилна светлина, достатъчна храна и достатъчно забавление, на вас ще ви бъде приятно, но ако ви поставя в една северна стая, която е без прозорци, влажна, без светлина, вашето разположение ще се измени. По същия начин и от вашите мисли вие може да направите една хижа, в която да се разболеете. От тези отрицателни мисли вие ще образувате около себе си една нездрава аура, или едно съвсем нехигиенично жилище.

Сега аз не говоря за наследствените неща, но за неща, които ние сами можем да си създадем. Всяка лоша мисъл, всяко лошо желание ще има лоши последствия в нас. От статистиката се вижда, че много майки в България кълнат децата си, казват им лоши думи. Може да им кажат 10 – 15 пъти някоя лоша дума и нищо лошо да не се случи, но понякога само един път казват лоша дума и веднага нещо лошо става. Един познат, който вече замина в другия свят, разказваше: „Аз имах навик сутрин,

като стана, преди да започна каквато и да е работа, да си направя молитвата. Докато спазвах този навик, никакво нещастие в живота ми не се случваше. Една сутрин станах по-рано, понеже трябваше да замина за Търново. Като бързах за трена, казах си, че тази сутрин мога и да не се моля. Турих си шапката и излязох. В същия този ден моето дете си играло с друго дете, което хвърлило камък и му извадило, без да иска, окото. Може да е съвпадение, но факт е: един път не се помолих и ме сполетя нещастие". Аз мога да ви дам още ред такива статистически данни. Така и вие всеки ден виждате, че ако измените онзи естествен ред на нещата, все ще ви се случи нещо. И казвате: „Бог като че ли ме забрави". Аз съм слушал много хора – и учени, и християни, да казват: „Не си струва човек да бъде добър! С доброта не си струва да се живее. И много мек не си струва да бъде човек, все трябва да се поопълчи малко. Пък не трябва да бъде и много честен, добре е тук-там да употреби лъжата. Като ти дойде отнякъде зор, можеш да бръкнеш и да вземеш нещо, с честност нищо не става".

Сега ще ви обърна внимание на този закон, който наричат закон на последствията. Лошите постъпки и на животните, и на човека еднакво се наказват. Разправяше ми един господин, кръчмар в село Чатма*, за две лястовички. Те си направили на една греда гнездата близо едно до друго. И двете лястовички си пренасяли кал и слама за гнездата. Но едната се изхитрила: когато другата излизала да си търси кал и слама, тя влизала в нейното гнездо да си взема наготово материал. Другата лястовичка гледа: две седмици е работила, а няма нищо в гнездото си. Един ден пак излиза да си търси калчица, но се връща и заварва крадливата лястовица да вади кал от гнездото ѝ. Започват тогава да се бият и в тази борба двете падат на земята. Котката на кръчмаря се хвърлила върху тях и сграбчила една от лястовичките. И чудото било, че котката хванала тъкмо крадлата. Ще кажете, че това

* село Чатма – старото име на село Левски, Варненска област.

е едно съвпадение. Разправяха ми един друг случай за един касапин в София. Веднъж се мъчил да заколи един вол, но като искал този вол да живее, цели два часа употребил касапинът и не могъл да го заколи. Най-после го свалил на земята, извадил му едното око и след това го заклал. Не се минали и две седмици, когато друг вол ударил този касапин и му извадил едното око. Като прекараме същия закон в живота, виждаме, че всяка мисъл, всяко чувство, всяко действие при дадени условия имат своите добри или лоши последствия. И в Писанието е казано: „От думите си ще се оправдаеш", значи приложение трябва. Когато е казано това, законът на последствията не беше така ясен, но сега новите изследвания показват доколко са верни тези факти, които констатираме от живота. Понеже искате да живеете добре, турете това желание в живота си, както онази самарянка, която каза за Христа: „Каза ми всичко".

Не е въпросът в сегашния живот да се осъждаме за нашите постъпки, не е въпросът да казваме кой колко е прогресирал. Прогрес има само в любовта. Прогрес има само в истината. Прогрес има само в знанието. Другояче човек не може да прогресира. Всички други неща, в които няма никаква истина, никакво знание, никаква любов, в тях няма никакъв прогрес. В прогреса ние разбираме, че трябва да има придобивка; колкото и малка, колкото и микроскопична да е тя, но трябва да я има. Ако в прогреса няма никаква придобивка, този прогрес не ни интересува. В живота на добрия човек, в сегашното негово състояние, ние виждаме един прогрес. Било е време, когато лицето на човека е било сраснато с гръбначния му стълб – тогава той е бил животно. После това първо лице се е завъртяло на 180 градуса и сега е отпред, успоредно е на гръбначния стълб. Прогресът на човека седи в това, че лицето му е отпред. Човек е дотолкова добър, доколкото лицето му е успоредно на гръбначния стълб. Всяко отклонение на лицето от гръбначния стълб е лошо. Някоя майка се хвали, че детето ѝ е много умно,

много миличко, но когато му се кара, то все към земята гледа. Казвам: това много умно дете един ден ще я върти на шиш. И затова турците казват: „Който гледа надолу, душата изгаря". Естественото положение е, когато говориш на човека, да те гледа той право в очите, но не да се втренчва, а свободно да те гледа. Човек, който гледа право в очите ви, той е свободен. И на вас ви е приятно да гледате такъв човек. Затова добре е всеки ден човек да прави едно упражнение: да си изправя главата. Ти седиш, замислил си се, гледаш надолу – не дръж очите си надолу, но обърни ги нагоре. Някой път такива хора, които гледат нагоре, ги считат за завеяни. Не, забележете, че всички хора, които се молят, винаги държат главата си нагоре, очите си също държат нагоре. Дали вечер или денем се молиш, вдигни очите си нагоре. Онзи, който иска да бъде християнин, който иска да бъде благороден, който иска да се моли, той трябва да вдигне очите си нагоре. Какво по-хубаво от това?

„Иде час и сега е, когато истинските поклонници ще се кланят на Бога в дух и истина." Ако Христос би се явил сега на хората, какво би им казал? Под думата „поклонение" разбирам: дървото се покланя, когато има плод. Когато се покланя надолу, то благодари на Бога, че има плодове, но когато дървото няма още плодове, когато класовете са празни, те стърчат нагоре с вирнати глави. Когато се казва, че ще се поклониш на Бога в дух и истина, ти трябва да имаш една свещена идея в себе си, с която да можеш да се поклониш. Казвам: успехът на човека в света зависи от тази вътрешна връзка, която той може да направи. Има една връзка и сега, докато хората грешат. Някои казват: „Ние живеем и се движим в Бога". Вярно е, че Бог е свързан с нас, но има нещо, което липсва на хората. Има една връзка, която ние трябва да направим. Докато ние не направим тази съзнателна връзка, нашият живот не може да прогресира. Едно дете, което е заченато, докато е в утробата, майката е свързана с него. Но тази връзка е направил бащата, не майката. Това дете е скрито в утробата на майка си, но ако седи

в нея десет години, нищо не би научило. Затова именно детето седи в утробата най-много девет месеца. Бабата прерязва тази връзка на бащата и детето само трябва да се учи, само трябва да мисли. Ако остане и след това майка му да мисли за него, то е загубено. Вие не трябва да се държите за връзката, с която сте свързани с баща си, но да възприемете само това, което ви е дадено от майка ви. Ако вървите по стария начин, очаква ви смърт, нищо повече. Мнозина искат да бъдат свързани според сегашните възгледи. Не, трябва да направите една нова връзка и тя е връзка с новото. Това се изисква сега. Новото седи в това, че ти сам ще се връзваш и сам ще се развързваш. Ти ще бъдеш вързан с едно верую, което не е чуждо за тебе. Ако си свободен да служиш на Бога с твоето старо верую, дръж го, но ако с това верую ти не си готов да служиш на Бога, тази връзка нищо не струва.

Христос каза на самарянката: „Иде час и сега е, когато истинските поклонници ще се поклонят на Бога в дух и истина". Христос ѝ каза всичко. Той ѝ каза, че не трябва да има петима мъже, но същевременно ѝ показа как трябва да живее. Мистично как могат да се обяснят тези петима мъже? Това са нашите заблуждения. През какви ли не заблуждения е минал човек! Ние трябва да оставим настрани всички заблуждения на миналото. Това знание, което сега имаме за природата, за Земята, за Слънцето, за звездите, един ден съвсем ще се измени. Ако един ден ти можеш да слезеш в центъра на Земята и да се върнеш обратно горе, ако можеш да видиш цялото устройство на Земята, няма ли да се изменят твоите възгледи за това устройство? Ако един ден можеш да се качиш на Слънцето и после да слезеш на Земята, няма ли да се изменят твоите възгледи за Слънцето? Ще се изменят. Ако един ден можеш да посетиш звездите, няма ли да се изменят възгледите ти за тях? Не само ще се изменят, но ще се допълнят, ти ще имаш нещо реално. Не казвам, че това, което знаем днес, е лъжа, но то не е пълно. Ние не можем да разчитаме на това знание, което имаме на Земята. Онова, което знаем, трябва да

можем и да го направим. Например някой от вас говори за ясновидството, държи цели лекции; добре е това, но нека да направи една демонстрация. Малко хора могат да направят демонстрация на ясновидството. Защо? Защото онзи, който е ясновидец, той вижда и отпред, и отзад. Други очи действат в него и разкриват света в друга светлина. Но ако един човек не е готов за ясновидството, както много хора не са готови, и се развие в него тази способност, тя би го поставила в крайно смущение. При мене са дохождали такива хора и са ми казвали: „Аз видях нещо много страшно". Няма нищо страшно. Какво страшно има в света? Някой си представя ада страшен, друг си представя дявола страшен. Как си представяте вие дявола? Представяте си го с рога, с опашка и как мушка грешниците с големи шишове. Че какво чудо има в това? Идете в който и да е затвор и там ще намерите такива шишове. По време на Инквизицията са набивали клинове под ноктите на хората, и на краката, и на ръцете им. Какви по-големи противоречия от тези? Но да оставим противоречията настрани, защото противоречията са от научен характер.

Според мене дяволът е първото същество, което се е заблудило. Дяволът искал да образува една своя теория и с нея заблудил себе си, но успял да заблуди и половината човечество. Половината човечество му вярва сто на сто, една четвърт от човечеството му вярва петдесет на сто, а останалата една четвърт му вярва едно на сто. Вие сте от онези, които му вярват едно на сто, а би трябвало никак да не му вярвате. Защо никак не трябва да му вярвате? Защото дяволът никога не може да каже една истина, без да ви заблуди. Ето, той излъга първия човек, като му каза една истина, за да го накара да съгреши. Той каза на Ева, че ако ядат хората от забраненото дърво, ще станат като Бога. Вярно е това. Дяволът каза една истина на хората, за да ги накара да престъпят Божия план. И тогава, като се яви Бог в рая, каза на дявола: „Понеже ти употреби една истина, за да прокараш една лъжа, затова ще те пратя на земята при човека". Следователно всеки

човек, който казва една истина, за да прокара една лъжа, главата му непременно ще бъде отсечена, нищо повече. Онова, което Христос казва, е следното: „Всеки, който е казал една истина, за да прокара една лъжа, главата му ще бъде строшена“. Каквото и друго да ви се каже, вие може да ме разберете криво.

Вие се подвизавате от много години, доста сте напреднали в пътя, но ето как аз разглеждам вашия успех от практическо гледище. Представете си, че сте работили двайсет години и сте придобили 500 – 600 хиляди лева, които сте внесли в някоя банка. Обаче стомахът ви е разстроен, не можете да ядете каквото искате и затова ви препоръчват да ядете овесена каша. Питам: защо са ви тези пари, за които сте издивили* цели двайсет години в труд и усилие? Не беше ли по-добре да бъдете без пари, но със здрав стомах, отколкото с пари, но с разстроен стомах? Защо са ви богати, но болезнени възгледи? И след това ще идете на небето да живеете при ангелите! Вие тук, с хората, не можете да живеете, а с ангелите ще живеете! Тогава няма ли да бъдете в заблуждение? Една мома изпитвала момците доколко имат интуиция и доколко обичат жените. Тя била много красива, но всякога криела лицето си с маска. Цели десет години минавала между момците с маска и кой как я виждал, заплювал я и казвал: „Такава грозотия!“. Един ден тя махнала маската си и минала покрай един момък. Той я харесал, коленичил пред нея и казал: „Ако живееш с мене, ти ще ощастливиш моя живот“. Питам: този млад човек има ли разбиране за хубавото? Така и вие разглеждате човека и казвате, че е лош. Той не е лош, лоша е маската му. Един грозен човек може да си тури една красива маска и тогава вие ще изпаднете в друго заблуждение. Човек не трябва да има никаква маска. Той може да не е много красив, но пък да е грозотия, не е добре. Представете си, че устните ви са дебели по 4 сантиметра, носът ви е 10 сантиметра

* издивили 1. *остар.* Изразходили, изхарчили. 2. *прен.* Проявили, изживели.

широк, очите ви са 10 сантиметра в диаметър, а ушите ви са големи като на магаре – красота ли е това?

Сега ще ви приведа един пример във връзка с един от социалните въпроси. Всички искате да бъдете обичани. За да бъдете обичани, вие трябва да имате някакви достойнства, някакви качества или във физическия свят, или в духовния свят, или в Божествения свят, в умствения свят. Без такива качества не може да бъдете обичани. Вие може да бъдете обичани заради вашето тяло, заради вашето сърце, заради вашия ум – поне в този живот, който е сега, е така. Ако пък имате тези трите неща едновременно и заради тях ви обичат, любовта към вас ще бъде естествена. Аз не съм против любовта, но когато говоря, аз засягам живота. Любовта в живота е най-великото благословение, най-великото благо, стига човек да може да го възприеме. Не зная колко от вас са обичали и колко от вас могат да напишат един роман за това. Тъй както ви гледам, аз не бих се заел да напиша един роман за вас; не мога да си избера герои. На някого кожата му дори се запалва от любов, но само за два-три месеца или за две-три години и после каже: „Това беше само едно увлечение“. Някой човек се увлича по някое религиозно вярване, но след пет-шест години това увличане изгасва. Всички неща, които се изгубват, не са от Божествен характер, те са от човешки характер и затова не трябва да ви е жално. Те са на мястото си, но понеже човек е стъпил вече в Божественото, не трябва да се спира върху тях. Ако не минем през човешкия път, не можем да влезем в Божествения. Като говоря така, на вас може да ви се вижда криво, но като ви гледам външно, аз искам да ви изпитам, да можете и вие да се познаете. Аз съм за реалността. Тъй както ви гледам, не искам да кажа, че не сте герои. Но не сте и такива, каквито трябва да бъдете – по-малки или по-големи герои. Един от героите тъкмо дойде до положение да каже истината, и се отдръпне: „Не мога да кажа истината“. Аз искам, като описвам един герой, моето описание да съответства приблизително на реалността. Ако нещата не са верни

и ги изнасям, аз считам, че спъвам себе си. Затова се въздържам да се произнасям за характера на тия герои. Аз казвам за себе си: не дойдох на Земята да търся погрешките на хората, дойдох да търся добродетелите им и като ги намеря, мога да взема и вашето мнение, а докато не ги намеря, няма да се произнасям. Сега да не оставям някакви противоположни мисли във вас. Вие ще кажете: „От толкова години работим, няма ли нито един герой сред нас?“. Не казвам, че няма, може да има, но аз не смея да го взема за герой, защото може да се излъжа, да направя погрешка. Ако не държите туй правило, и вие ще се излъжете, затова не бързайте да изказвате своето мнение. Българите имат една пословица: „Три пъти мери, веднъж режи“. Докато си ученик, десет пъти ще мериш, веднъж ще кроиш. Докато си чирак, пак е същото: десет пъти ще мериш, един път ще кроиш, но след това ще имаш правото три пъти да мериш и един път да кроиш. Сега срещам мнозина, които даже и един път не мерят.

„Всичко ми каза.“ Какво трябва да се прави? Не се тревожете за вашите дъщери, за вашите мъже, за вашите приятели, за вашето верую, за вашето богатство и така нататък. Накривете си шапките, както жените сега си накривяват шапките. В турско време момците носеха калпаците си накривени, а сега жените си накривяват шапките. Жените имат да минават през големи изпитания, затова носят шапките си накривени. Не се тревожете, понеже Бог е създал света като едно велико училище. Каквито и противоречия да ви дадат, не се тревожете. Тревогите ще дойдат, но не се спирайте при тях. Често са ми казвали: „Лесно е да се казва „не се тревожи“. Ами ако се тревожиш, какво ще спечелиш? Счупил си крака си – ще го оправиш. Ще поболедуваш и ще ти мине, ще зарасне счупеното, няма опасност. Изгубил някой десет или сто хиляди лева – ще пострада малко и ще ги спечели наново. Парите не са се изгубили кой знае къде, пак ще дойдат. Когато праведният изгуби хиляда лева, той ще спечели десет хиляди; когато грешникът спечели хиляда лева, той ще изгуби десет хиляди. Според

моята статистика е така. Когато праведният претърпи някое голямо страдание, за него това е едно благо. В Писанието е казано: „Всичко ще се превърне на добро за онези, които любят Бога“. Някой път вие се колебаете и се питате: „Дали моето верую е право?“. Ако вероюто ви не е право, намерете правото. – „Дали съм близо до рая?“ Трябва да се осведомиш. Отде ще научиш това? Като отидеш в училището, ще учиш, за да завършиш добре. Така трябва да кажеш: „Аз зная, че като уча, учителят ще ме възнагради и ще мина в по-горен клас. Ако не уча, даже и по две-три години да карам един клас, пак няма да мина в по-горен“. Някои казват: „Десет години сме слушали, но каква е тази работа, да не сме завършили още? Нали вървим по правия път?“. Че кой е виновен? Аз ли съм виновен? – „Кажете ни поне начин как да го направим, от толкова време вече слушаме!“ Със слушане вие не можете да изработите в себе си едно верую, пък и чрез налагане не може да се придобие едно верую. Вие може да вярвате в това, в което аз вярвам, понеже вървите в същия път, но разликата между мене и вас е тази, че аз рано повярвах и тръгнах в този път, още от първата дума повярвах, а вие седите и казвате: „Дали не се излъгахме?“. Не зная кой се е излъгал. Понякога аз предпочитам да ме лъжат в истината, отколкото да ми казват истина в лъжата.

Казват: „Сега се проповядва на хората едно учение за спасение. Те искат да се спасят, да отидат в онзи свят да живеят добре“. Това е вярно, но светът се нуждае от училище, светът се нуждае от работници. Много от учениците, завършили с отличие някой университет, могат да бъдат добри работници. Те трябва да излязат от небето и да проповядват Словото Божие. Ако например сега ви запитат в какво седи Божията любов, как ще отговорите? Всички казвате, че Бог помага на бедните. На кои бедни? Според мене на хората трябва да им се създаде работа, не трябва да има просия. Сега хората са дошли до друга една фаза. Било е време, когато този метод се е прилагал, но сега всички хора трябва да работят, всички държави трябва да работят, да уредят

положението на своите поданици. В Америка има сега повече от сто милиона безработни. Там е такава криза, каквато никъде в Европа досега не се е срещала. Как постъпват модерните апаши в Америка? Посред бял ден на някой милионер ще му отвлекат сина и за да откупи сина си, той ще трябва да плати 200 хиляди долара. Разбира се, оставяме тия работи Господ да ги поправя, но ние не трябва да вървим в пътя на това криво верую. Онези от вас, които са стари, нека вървят по пътя на Божественото знание, а онези, които са още млади, нека вървят по пътя на Божията любов, която дава живот. Младите не трябва да се обезсърчават, те трябва да работят. Хората казват, че младият трябва да си поживее. Старият какво трябва да прави тогава? Старият трябва да се пенсионира. Не, аз не говоря за света, но говоря да излезеш от служба и да се пенсионираш като онзи, който искал да пее.

„Каза ми всичко." Това значи да имате вяра в Бога, Който живее вътре във вас. Понеже имате противоречия в себе си, спрете се и турете ги настрани, защото само Бог е в сила да ви извади от тези противоречия, от това трудно положение, в което се намирате сега. Вие имате противоречия в индивидуалния, в семейния, в обществения живот, но от всички тези противоречия само Бог е в сила да ви извади на сто процента, всички други надежди са палиативни. В Писанието се казва: „Млад бях, остарях и не видях правда". Който върви в Божиите пътища, той не може да бъде в лишение. И на вас казвам: вървете в този път и не се обезсърчавайте. Аз виждам много млади и стари хора, които се обезсърчават. Старият не иска да живее, но иска да умре. Младият иска да се самоубие. Много млади моми, като не могат да се оженят, искат да се самоубиват. Аз зная езика им. Когато младата мома иска да се самоубие, всъщност тя не го иска, това са долапи* само. Тя иска да се влюби, иска да се ожени. Тя иска само да взема, а не иска нищо да дава. Това е най-малкото

* долапи *ост., разг.* Измами, капани, хитрини, интриги.

страдание. Казвам: слушайте, не търсете да се влюбвате в никого! Не търсете да се влюбите в някой бедняк, който няма нищо на земята, но влюбете се в Бога. Аз ви препоръчвам да се влюбите в Бога, Той има какво да ви даде. Той ще ви даде цялата Месечина в дар. Всеки, който се влюби в Бога, ще има толкова преизобилно, че никога няма да бъде в лишение. Някой казва: „Любов за любов". Не, любовта разбира нещо съществено, което човек може да придобие. В любовта ти можеш да придобиеш вечния живот.

Казано е в Писанието: „Това е живот вечен, да позная Тебе, Единаго Истиннаго Бога". Какво повече от това искате? Ако в този именно живот имаме всички неща на разположение, тъй че да можем да поддържаме живота си, тогава си заслужава да се върви в този път. Казвам: поддържайте вашето старо верую с новото заедно, та като ви срещна втори път, да не протягате ръце да просите, но да сте богати, да разполагате с Божиите блага. Сега всички казвате: „Учителю, бъди милостив". И лошите ученици искат учителят им да бъде милостив към тях, те са доволни и на тройка. А способните ученици, като им тури учителят петица, казват: „Учителю, защо ни писа петица, а не шестица?". Учителят им казва: „Аз турям шестица на себе си, а петицата е за учениците". Следователно, като се пише петица на ученика, ще знае той, че е ученик. Само учителите имат право на шестица, а учениците всякога имат право на петица. Сега желая на всинца ви, като ви слуша вашият Учител, да ви напише пет, а за себе си да задържи шестицата. Неразрешените за Бога въпроси са разрешени за вас. Разрешените за Бога въпроси са неразрешени за вас.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

16 юни 1935 г., София, Изгрев

Сгърбената жена

И сгърбена беше, и не можеше никак да се изправи.

Ще взема 11. стих от 13. глава на Евангелието от Лука. „Имаше там една сгърбена жена.“ Много пъти еднообразните мисли и еднообразните постъпки не водят към това, което ние търсим. Еднообразието в света винаги произвежда едно тягостно състояние. То не е закон за прогрес. Ако постоянно ти дават слама, какво ще придобиеш? Ако си чиновник в една банка и постоянно те товарят с пари, които трябва да пренасяш до друга банка, какво ще придобиеш? Ако си библиотекар и постоянно пренасяш книги от едно място на друго, какво ще спечелиш? Ако си религиозен и всеки ден ходиш от една църква в друга, какво ще спечелиш? Това са все еднообразни неща, които нищо не допринасят. А ние очакваме да добием онова, което може да ни донесе нещо ново.

Има три важни правила, които трябва да държите в ума си, за да се освободите от всички ваши заблуждения. Първото правило е: Любовта е път в живота. Ако искаш да се освободиш от всички заблуждения, трябва да ходиш в пътя на Любовта. Не си ли в пътя на Любовта, ще те застигнат най-големите нещастия. Второто правило е: светлината на Мъдростта е път на знанието. Следователно, ако нямаш този път, тази светлина, ти не можеш да добиеш знанието. Щом нямаш тази светлина на Мъдростта, ти няма да знаеш как да си подредиш живота, не ще можеш да си подредиш работите и ще се намериш във вечно противоречие със себе си. Третото правило е: Истината е път на свободата. Следователно, ако не си в този път на Истината, ти не можеш да бъдеш свободен. Това са максими, формули. – „Защо е така?“ Свършено е, няма какво да се пита. Но тези неща трябва да се опитат. Всеки трябва да ги опита. Ние не можем да говорим за неща, които не са опитани. Само за опитани

неща може да се говори. Аз не позволявам хората да говорят за неща, които не са опитали. Казвам на всеки: „Ти опитал ли си живота?“. Аз не позволявам на невежия да свири. Докато се учи да свири, човек може да прави много погрешки, позволено му е да прави погрешки. След като се научи да свири, не му е позволено да прави погрешки, тогава за него няма никакво извинение. Погрешките са за децата. Не е позволено на един виртуоз, който се е специализирал, да прави погрешки и да се извинява за тях. Ако е виртуоз, той не може да прави погрешки. Някой ще се извинява, че не знаел как да живее. Няма какво да се извиняваш! Ти не си виртуоз още. Влез в пътя на живота и тогава говори.

Сега вие ще започнете да философствате защо е такъв животът. Донесли веднъж на руския император един проект за нов път от Москва до Петербург. Той погледнал проекта и видял, че пътят много криволичи. Веднага теглил една права линия и казал: „Този ще бъде пътят!“. – „Ама с това криволичене се улеснява движението.“ – „Не, този ще е пътят, нищо повече.“ Така и Господ е направил един прав път, а вие го извивате на една и на друга страна за по-лесно. Господ казва: „По този път ще вървите, нищо повече! Правият път е краткият“. Господ е прекарал един път и вие не трябва да го извивате насам-натам. Ще доказвате след това, че по този път, с извивките, работите се улесняват. Не, ни най-малко не се улесняват. Криволичението в живота не го улеснява ни най-малко. Отлагането на плащанията по полициите не улеснява ни най-малко живота. Тези неща само ни забавляват. Сега аз искам да ви наведа на мисълта какво нещо е животът, какво нещо е светът. Светът не е приют, не е болница, не е Обществена безопасност*, не

* Обществена безопасност – в Царство България Обществена безопасност се нарича отделение на полицията, създадено през 1907 г. по Закона за столичната полиция. От 1925 г. Обществена безопасност е преобразувана в Отдел Държавна сигурност към Дирекция на полицията.

е църква. Светът е място за живеене, за придобиване на знания, за изучаване на законите на свободата. Светът е Божествено училище, в което всяка душа е постъпила да се учи. Че прави погрешки тя, това са вметнати работи, които са в реда на нещата. В природата, както и в Божествения свят погрешките нищо не струват. Аз често съм слушал хора да говорят за погрешките си, но нито един човек досега не е казал колко тежат погрешките му. Казва някой, че носи тежка раница. – „Колко тежи твоята раница?“ – „Не зная.“ Като не знае колко тежи раницата му, как може същевременно да се оплаква, че била тежка, че му причинявала големи беди? Ама еди-кой си бил много скръбен. Колко скръбен е? Който казва, че е много скръбен, той трябва да знае колко тежи неговата скръб. Ако се претегли, ще види, че и като скръбен тежи толкова, колкото е тежал по-напред, само с една малка разлика от стотина грама. Ако е ял нечиста храна, тежестта му ще бъде малко по-голяма от по-рано. Аз мога лесно да определя каква храна е ял някой човек. Как? Когато е поканен на обяд, аз ще го претегля преди обяда и след това и от разликата в двете тегла ще позная дали този човек е ял добре, или не е ял добре. Ако теглилката ми мръдне малко, ще позная дали си ял добре, или не си ял добре. Също така ще позная дали, като си излязъл от гостилницата, си платил на гостилничаря, или нищо не си платил. Ако не си платил на гостилничаря, ще тежиш десет грама повече, а ако си му платил, ще тежиш десет грама по-малко. Ако не платиш на гостилничаря, ще тежиш повече, но трябва ли този гостилничар да се счита за виновен, че те е натоварил с десет грама? И трябва ли този, който е натоварен, да каже, че е обиден, дето са го натоварили?

Питам: кой от вас, като го натоварят с десет грама тежест или като го ударят с десет грама сняг, ще бъде убит или ще се разболее? Никой няма да се разболее, нито пък ще бъде убит от такава малка тежест. Това са отвлечени неща, с които се занимава висшата матема-

тика, или тъй наречената метафизическа математика, над която дълго време трябва да се мисли, за да се обяснят някои работи. Онзи, който се занимава с нея, трябва да има здрав ум, за да не му стане нещо. Това трябва да стане по един естествен начин, защото, ако проточите един дълъг, но тънък конец оттук до Витоша, той непременно ще се скъса. Ако искате да проточите такъв дълъг конец, той трябва да бъде като някое дебело гемиджийско въже, за да устои. Сега вие искате с тънки и дълги конци да отидете далеч някъде. Не, тези конци непременно ще се скъсат. Опнали сте един тънък конец и аз ви казвам да не уповавате на него, защото ще се скъса. С малко знания вие искате да разрешите някои важни въпроси – ще се скъса конецът ви. За да разрешите важните въпроси, изискват се много знания. Под „много знания" не трябва да разбирате механични знания. Всеки от вас може да знае много, това не е мъчно. Щом имаш голям чувал, много ще туря в него; ако е малък чувалът ти, малко ще туря в него. Всичко зависи от това колко можеш да носиш. Ако си голям юнак, ще ти дам много; ако си малко дете, ще ти дам малко. Има ли виновен, че съм ти дал малко? Аз не съм виновен, взел съм в съображение колко можеш да носиш. Доброто ти мисля, затова ти давам малко да носиш. Аз не обвинявам детето, че малко носи, но казвам: дете е, толкова може да носи. Ако големият човек, юнакът, не иска да носи един стокилограмов чувал на гърба си, ще ме накара да се замисля и аз ще си съставя понятие за него, че не е толкова голям юнак, колкото си въобразява. Ако пък детето се стреми да носи повече, отколкото може, ще кажа, че това дете е много тщеславно. В живота си ние често правим същата погрешка: товарим се повече, отколкото трябва. В това отношение сме едни малки деца, в които тщеславието изпъква.

Ние приличаме на онези два коня, за които се разправя в баснята. Един стар кон бил впрегнат да кара една кола с грънци, но като трябвало да слиза от една височина, вървял бавно, да не би да счупи грънците. Срещнал го

един млад кон и го запитал: „Защо караш колата толкова бавно? Да не си остарял вече?“. – „Ами как да я карам?“ – „Бързо я карай, скоро да стигнеш.“ – „Покажи ми ти, синко, как да карам.“ Младият кон се впрегнал в колата и ударил най-бързия ход, почти с тичане слязъл до долу. Скоро слязъл, но изпочупил всичките грънци. Тогава господарят му го наложил добре, обяснил му, че така не се пренасят грънци. Казвам: младият кон, това сме ние. Понякога, без да знаем как трябва да станат работите, ние се ангажираме да поправим света. В това отношение сме като онзи средновековен лекар, който завършил медицина и след дълго мислене решил да лекува болните по един нов начин. Начинът му се състоял в това, че на всеки свой болен давал да пие топла вода и му пускал кръв. Той практикувал това лечение в продължение на двайсет години, но нито един от неговите болни не оздравявал, всички умирали. Той се чудел защо лечението дава такива резултати, но най-после си казал: „Нима другите лекари все са излекували болните си?“. Питам: възможно ли е да се дава топла вода и същевременно да се пуска кръв? Като се отворят вените и след това се даде на болния топла вода, става разширение на кръвоносните съдове и по този начин кръвта му изтича. Дали е вярно това, или не е вярно, не е важно, то е анекдот, но важното е, че докато ние вършим в живота си нещата, без да разбираме техния смисъл, винаги резултатите са такива.

„Сгърбената жена.“ Христос видял тази сгърбена жена и пожелал да я освободи. Христос знаел, че тя е вързана от дявола и затворена в затвор, и понеже нямало кой друг да ѝ помогне, той ѝ казал: „Свободна си вече от затвора“. Един от правоверните служители на евангелската църква казва, че шест дена човек ще работи, ще се моли, на църква ще ходи, ще се лекува, но съботата няма да престъпва, нищо няма да прави в този ден. И евреите казват, че шест дена може да се работи, но на седмия ден нищо не трябва да се прави. Това е разбиране. Философията, която трябва да имаме в живота, трябва да

дава подтик на човешката мисъл, трябва да бъде непрекъсната. Ние трябва да изучаваме природата и да черпим поука от нея. Представете си, че има светлина, която е тръгнала преди три хиляди години от някоя звезда и още не е достигнала до нас. Светлината на някои звезди пътува от десет милиона години, на други – от хиляда милиони години, но и в двата случая още не е стигнала до нас. Има такива звезди, светлината на които пътува от два милиарда години и още не е стигнала до нас. На много звезди светлината и топлината още не е достигнала до нас. Как ще обяснят учените това нещо? Какво ще кажат те за тези звезди, които пътуват в пространството от милиарди години, но и до днес още светлината им не е дошла до нашата Земя?

Питам: какво ни говорят звездите? Звездите ни говорят за онази велика закономерност, за онзи велик Промисъл, който съществува в природата и според който всяко нещо е поставено точно на своето място. Вследствие на това нищо не се губи, нищо не изчезва, нито се създава. От толкова милиони години Земята се върти около Слънцето и не спира своето движение. Някои искат да ни докажат как един ден това движение щяло да спре. Ние знаем, че Земята се движи по свой определен път и че всеки от вас се движи по свой определен път, тъй както Бог е определил. Вие никога не трябва да се спирате в своя път за никакви чужди желания, за никакви чужди хатъри*. Ако Бог ви е център, вие трябва да се движите около този център. Какво ще мислят хората, какви ще бъдат условията, това са второстепенни работи. Какво правят хората на Земята? Карат се, бият се, раждат се, умират, но Земята си върви в своя път, тя не се спира в движението си, не се меси в тяхната работа. Земята казва: „Вие може да вдигате колкото искате шум, но аз си вървя напред, гледам си своята работа“.

* хатър *разг.* 1. Угода, удоволствие. 2. Воля, желание, изискване. 3. Проявено внимание, почит, уважение.

Искате да знаете защо работите на света са така объркани. Не, работите на света никога не са били объркани. Например сега за Италия казвате, че работите ѝ са объркани. Италия иска да разшири своите колонии, търси път за това и се готви за война. Япония пък има голямо население, за което сега търси място. Работите на Италия не се объркват, но се оправят. За нас работите видимо се объркват, за тях не се объркват, но се оправят. Важно е, че трябва да се върши Божията работа. Всички държави – и Англия, и България, сега вършат работата на Господа. Бог изисква от всички хора. Ако нямаш работа, вземи едно въже и го навивай, после го развивай. Ако още нямаш работа, вземи една стомна, втора, трета и започни да носиш вода. – „Но ще ме бият." Това нищо не значи. Така ще накараме поне онзи, който никога не е работил, да работи. Това не са въображаеми неща, те са неща, които един ден ще станат. Това става всеки ден в живота. Това майките добре го знаят. Когато детето не слуша, майката взима палката и започва да го шари ту по гърба, ту отпред и ако досега то не е можело да пее, сега започва постепенно да пее правилно, да казва: „Миличка мамо!". По-напред детето не казваше „миличка мамо", но като видя капелмайстора пред себе си, започна да казва.

В живота има една философия, която е потребна на хората. Да оставим сега вярванията, които хората преди са имали, те са били прави на времето си. Има вече нови вярвания, към които хората трябва да се обърнат. Кое е новото вярване за болния? Здравето. Кое е новото вярване за невежия? Знанието. Кое е новото вярване за онзи, който мрази? Любовта. Кое е новото вярване за онзи, който прави зло? Доброто. Кое е новото вярване за сиромаха? Богатството. Всички вие искате да станете богати, но не знаете как. Мнозина от вас сте талантливи, можете да пеете, но не знаете как да пеете. Вие не можете да пеете по единствената причина, че се притеснявате. Казвате, че ще ви се смеят хората. Аз ще

ви дам едно правило как да започнете да пеете. Най-първо, отидете пред кокошките да пеете. След това ще намерите едно ято патици и на тях ще пеете. После ще пеете на едно стадо овце, на едно стадо говеда и по този начин ще се престрашите. Така ще дойдете и пред хората да пеете. Кокошките, патиците, овцете, говедата, те са все публика, която ви е слушала. Ако преди твоята песен кокошките са кълвали, а щом започнеш да пееш, престанат да кълват и вдигнат глави нагоре, това показва, че те са оценили твоето пеене.

Един американски милиардер поканил видния певец Карузо да пее в дома му, като обещал да му плати две хиляди долара. Карузо се съгласил да отиде в дома му да пее, като се надявал, че на концерта ще бъдат поканени много от близките на този милиардер. Какво било учудването му, когато в стаята видял само милиардера и неговото куче. Карузо започнал да пее, но по едно време кучето започнало силно да лае. Тогава милиардерът прекъснал пеенето му и казал: „Достатъчно, ти си добър певец. Моето куче разбира, че пееш добре. Щом кучето започна да лае, значи ти си добър певец". След това той извадил от джоба си обещаната сума и му платил. Какво ще кажете на това отгоре? „Стига", казал милиардерът на певеца и певецът престанал да пее. Ако кучето не започне да лае, това показва, че то не оценява добре пеенето. В случая кучето е авторитет. И кокошките, и патиците могат да бъдат авторитети. Щом кокошките се разбягат, щом патиците се разбягат, ти още не си станал певец. Нали знаете онзи мистичен разказ за Орфей: когато започвал той да пее и да свири, всички животни утихвали, всичко живо се умълчавало; даже и растенията утихвали. Това не е лъжа, това е една истина.

Това, в което човек вярва и което желае, зависи от единството на съзнанието. Това, в което човек вярва, може да го постигне. Щастието на човека зависи от единството на неговото съзнание. От единството

на съзнанието, от вярата на човека се определя онова, което той може да постигне в живота и в природата. Ако имаш непреодолима любов към Бога, ако съзнанието ти не е раздвоено, ти всичко можеш да постигнеш. Аз наричам постижимо всичко онова, което дава задоволство на човека. Ето в какво седи задоволството: минавам някъде, правя едно добро някому, без да ме вижда никой. Или на някоя баба, на някой дядо, на някой болен човек правя добро и никой от тях не ме е видял, даже „благодаря" не са ми казали, но аз съм доволен от постъпката си. Някой път обаче направя едно добро, без да съм доволен от постъпката си. Това, от което си доволен, то е право. Това, което никой не те е видял да правиш и за което не те е похвалил, то е Божествено. Това, което отвътре ти дава доволство, то е хубаво, то е Божествено, а това, което отвън те задоволява, то е човешко. Това, което не ти дава никакво доволство, то не е добро, то не е хубаво. Всяко добро, направено по Бога, носи живот в себе си. Всяко добро, направено по човешки, отнема живота на човека. Ако направиш едно добро по Бога, ти печелиш. Ако направиш едно добро по човешки, ти губиш. Сега вие ще се уплашите, ще кажете, че сте направили добро по човешки. Няма защо да се плашите, но правете добро по Бога. Всички наши сегашни добрини са направени по човешки, вследствие на което губим. Та кой не е губил? Ти ще дадеш на един човек десет хиляди лева, а той ще каже, че навярно имаш най-малко един милион, и ще те ограби. Някой друг пък ще пише във вестниците за тебе. Ако дадеш двайсет хиляди лева, пак ще пишат за тебе във вестниците. Ако дадеш всичкото си имане, ще напишат: „Той е голям будала, несретник!". И ако някой ден страдаш, ще кажат „нека си страда". Какво показва това? Че ние никога не можем да задоволим хората. Обаче, когато правим нещата по Бога, те имат вече друг характер. Когато правиш нещата по Бога, ти имаш на разположение всички банки в света. Когато човек прави нещата по Бога, той има на разположение всички добри хора в света.

Когато човек служи на Бога, дето и да отиде, всички врати за него са отворени. Срещам някой, който казва: „Няма къде да се спра“. Това е, защото ти правиш нещата по човешки. Как трябва да направиш нещата, за да има къде да се спреш? Пък и как да няма къде да се спреш? Толкова хотели има в света! Но когато хотелджията разбере, че джобовете ти са празни, няма и пет пари в тях, той казва: „Нашият хотел не е за тебе“. Ти виждаш, че пътят ти е затворен. Така е в света.

Тогава по какво се отличават добрите хора, които живеят по Бога, и ония, които живеят по човешки? Добрите хора, които живеят по Бога, се отличават с най-голяма разумност, те са най-разумните хора в света. Онези, които живеят по човешки, се отличават по това, че са най-глупавите хора в света. Това е начинът, по който аз разпознавам едните и другите. Гледам две моми: едната е толкова грозна, че да ти настръхне косата от грозотия, а другата е толкова красива, че да ти завърти ума. Един момък се е завъртял около красивата мома, друг се е завъртял около грозотията. Онзи, който се е завъртял около красивата мома, е първокласен глупак, а онзи, който се е завъртял около грозната мома, е умен, той е по Бога човек. От мое гледище е така, а как е от ваше гледище, то е друг въпрос. На втория момък казвам: „Ти си избрал много добра жена, Господ ще ти даде с нея всички благословения“. А на първия казвам: „Тази жена е красива, но на ръжен ще те върти“. Може би във вашия свят да не е така, но в моя свят, там, дето съм аз, е така. Красивите хора в този свят са крайни егоисти. Няма по-голям егоист в света от красивия човек. Гледаш, красива е момата, но тя е суетна, току върти очи навсякъде, вежди те си прави и така нататък. В какво седи красотата? В тънката кожа ли, в червенината ли? Не, тази красота още утре може да изчезне, да се стопи като сняг. Аз не говоря за външната красота. Има една вътрешна красота, за която говоря. И в този случай грозната мома е красива. Тя е умна, тя крие своята красо-

та. Но умният момък казва: „Колкото и да се криеш, аз ще те позная“. Красивата мома е отвън красива, а грозна отвътре. Грозната мома е отвън грозна, а красива отвътре. Сега аз не говоря само за една страна на красотата, да извадите кривото заключение, че красивите хора са грозни отвътре. Има една относителна красота, която не може да се определи. Затова казвам, че на физическото поле има относително хубави неща и относително грозни неща.

Казвам: грозотата в дадения случай е една външна опаковка на красотата. Красивата мома е опакована и грозната мома е опакована. Ако красивата мома е опакована с хубава опаковка, а грозната мома е опакована с грозна опаковка, след време, като стигнат местоназначението си и опаковките им са вече разкъсани, какъв ще бъде халът им? Красивата мома тогава ще бъде грозна, а грозната ще бъде красива. Красивата мома ще има доста печати по гърба си. Всяка наша мисъл, всяко наше желание, всяка наша несрета оставя известни отпечатъци върху нас. Не мислете, че без отпечатъци ще минете. Всички живи същества в природата, било то растения или животни, оставят в нас известни влияния. И ако не сте будни, мъчно можете да се освободите от тези чужди влияния. Това е много ясно. Представете си, че вие влизате някъде с вкочанени ръце, понеже температурата вън е 25 градуса под нулата, и се доближавате до един огън. Мислите ли, че този огън няма да ви окаже влияние? Най-много след половин час ръцете ви ще се стоплят и вие ще се почувствате разположени. Какво внася огънят във вас? Внася нещо. Вие след половин час приемате нещо от еликсира, който огънят има, и се чувствате добре разположени.

Нашата погрешка в живота седи в това, дето понякога мислим, че можем да се освободим от влиянието на живите същества. Това е невъзможно. И ти ще влияеш, и на тебе ще ти влияят, това е закон. Следователно не искай да се освободиш от влиянието на живите

същества. Целият свят е под влияние. Нашата Земя е под влияние на Слънцето и Слънцето е под влияние на Земята. Не само това, но и всички останали планети и звезди се намират под взаимното влияние едни на други. Затова онези, които изучават астрономия, говорят за влиянието на звездите и на планетите. Когато Венера влияе върху човека, той има хубави чувства, топло сърце, хубава любов в себе си. Когато Юпитер има това благородно влияние върху човека, той е благороден, щедър в постъпките си, в него има нещо възвишено. Когато Сатурн има добро влияние върху човека, той е разумен, той е философ, разбира далечните причини на нещата. Когато Меркурий влияе на човека, той има изтънчен вкус, разбира практическия живот, урежда работите си лесно. Когато Меркурий не оказва влияние на човека, той се оплаква постоянно от борчове. Който е меркурианец, джобът му винаги е пълен с пари; който не е меркурианец, джобът му е винаги празен. Онзи пък, върху когото Слънцето влияе, той има изобилен живот и ще живее дълго време. Който иска да живее дълго време, той трябва да се намира под влиянието на Слънцето, Слънцето да му помага. Онзи, на когото Слънцето не помага, той казва: „Де е Господ?“. Господ е в Слънцето. Слънцето е слуга на Господа. И ти по цял ден мислиш за Слънцето, понеже го обичаш; където ходи, все го гледаш. Когато изгрее, Слънцето не търси богатия, но бедния. И като го намери, сипва отгоре благословението си. Господ е казал на Слънцето да ти изпрати своето благословение, а ти се скриеш под някое дърво и оттам го гледаш. Аз съм виждал как българите се крият от Слънцето. Казвам: „Слънцето така няма да внесе живот у вас. Защо седите под крушата?“. – „Да не слънчасаме.“

Аз ви давам тези факти за обяснение. Има неща, които ние не разбираме. Слънцето има трояко отношение към нас. Първото му отношение е физическо. То е опасно, защото човек може да слънчаса. Второто отношение е това, че Слънцето събужда космическото съзна-

ние в човека. И тогава човек изпитва една приятност. Третото отношение е, че Слънцето събужда мисълта. От астрологическо гледище Слънцето е едно живо колективно същество, което има космическо съзнание. В него е мисълта. Когато това космическо, Божествено съзнание в човека се събуди, Слънцето мисли за него. Когато Слънцето мисли за тебе, ти ще бъдеш здрав. Това е така за разумните хора, които разбират. Онези, които не разбират, казват: „Това са заблуждения“ или „Това са недоказани неща“. Да ви се докажат тези неща от ученията, нужни са още десет хиляди години. След десет хиляди години тези неща ще бъдат доказани. Ето, от осем хиляди години насам колко неща има доказани! Доказано е, че 2 плюс 2 е равно на 4; че две линии, равни на трета, са равни помежду си; че срещу равни страни лежат равни ъгли. Това е за онези, които разбират.

Казвам: по отношение на нашето съзнание ние още не сме авторитети в света. Вие още не сте срещали учени хора. Има учени хора, които могат да ти кажат днес какво може да ти се случи. Има учени хора, които могат да ти кажат за един месец напред какво ще ти се случи. За повече от един месец те не могат да предсказват. Други учени хора обаче могат за една година да ти предскажат какво може да ти се случи. А има и такива учени хора, които могат да ти предскажат от единия до другия край на живота ти какво ще се случи. Даже има такива, които могат да ти предскажат какво има да ти се случи, като умреш и отидеш в другия свят. Знаят тия хора, учени са. Адептът казва: „Да дойде дядо ти“ – и дядо ти дохожда. Каквото заповяда ученият човек, дядо ти го слуша, дохожда. Достатъчно е да трепне той три пъти, за да дойде дядо ти. Тогава ти можеш да питаш дядо си каквото искаш. После ще се сбогуваш с него и той ще си замине. Когато един учен адепт повика дядо ти, той ще дойде, но ако друг го повика, той няма да дойде. Природата има един език, на който всички живи същества, от малки до големи, се подчиняват. Това не е ли чудно? Ако аз,

със своята молитва, с погледа си нагоре, мога да привлека вниманието на Бога, това показва, че имам сила в себе си. Тогава какво противоречие може да има? Съвременните хора казват: „Сега Господ с нас ли ще се занимава?“. Не е въпросът Господ да се занимава с вас, но вие да се занимавате с Господа. Криво поставяте въпроса. Вие трябва да се занимавате с Господа, да изучавате Неговия език. Ще опитате веднъж, два пъти, три пъти, докато разберете езика Му. Тогава ще привлечете вниманието на Господа. Ще се обърнете към Него да ви даде каквото искате. И Господ ще каже на Слънцето: „Дай на този човек“.

Когато имате някоя болест, викате един, втори, трети лекар, дано ви помогнат. Аз нямам нищо против лекарите, тях Господ ги създаде. Има лекари, които Господ създаде, има лекари, които хората създадоха, има лекари, които сами себе си създадоха. Тези лекари, които Бог създаде, те са асистенти на Бога, изпратени с цел да служват на човечеството. И те лекуват и в лекуването им няма никакво изключение. В едно село във Варненско имало един прочут лечител, който оправял изкълчени крака. Случило се, че една ханъма*, жена на турския паша, си изкълчила крака, затова трябвало да се намери някой да го намести. Търсили лекари, но не могли да намерят. Най-после чули за този прочут българин чакръкчия. Турчинът го извикал в дома си и му казал: „Искам да наместиш крака на жена ми, без да я пипнеш“. – „Добре, дай ми една седмица срок, да намисля как да я излекувам.“ Наистина, не е лесно да намериш начин да лекуваш човека, без да го пипнеш. А ханъма не се пипа! Като намислил как да постъпи, българинът запитал пашата: „Имате ли тук арабски ат**?“ – „Имаме.“ – „Тогава дръжте този ат три дена гладен и жаден. На третия ден го изкарайте от конюшнята, нахранете го добре и му дайте да се напои колкото иска. В това време пригответе ханъмата да

* ханъма (тур.) Женена туркиня; кадъна.

** ат *нар.* (тур.) Едър и силен яздитен кон.

седне на ата.“ И той се разпоредил как да поставят краката ѝ под корема на коня, та като се надуе от многото ядене и от многото пиене на вода, да изпъне изкълчения ѝ крак. Така и направили. Кракът на ханъмата се наместил добре от напъването на корема на коня. Пашата останал много доволен от лечителя и го наградил добре. За да покаже на пашата какво знание има, той казал: „Наредете на слугите си да ми донесат едно голямо гърне, пъхнато в един чувал“. Пашата наредил. Тогава българинът казал на слугите да начупят на парчета гърнето, без да го вадят от чувала. Слугите изпълнили каквото им било казано. След това, в присъствието на пашата, той започнал да намества счупените части на гърнето отвън, през чувала. Пашата седял и го гледал какво ще направи. След известно време цялото гърне било възстановено в първоначалния му вид. И за това му изкуство пашата възнаградил добре българина. Това е знание! Ако ти не можеш да възстановиш счупеното гърне в чувала и ако ти не можеш да наместиш крака на ханъмата, нищо не знаеш. И ние като този българин сме поставени в известни противоречия и за разрешаването им може да искаме срок от седем дена, в които да мислим. Значи в седем дена могат да се разрешат всички противоречия.

Казвам: всички противоречия, които съществуват в света, са все лични противоречия. Съществуват народни противоречия, съществуват и противоречия в цяла Европа. Тези противоречия са в реда на сегашната еволюция. Вън от тях ще дойдат противоречия още по-големи. Едно голямо противоречие предстои да дойде. След това голямо противоречие ще дойде едно голямо добро. Сега всички искате да живеете един тих и спокоен живот. Природата не обича спокойния живот. В природата има слънца, които ще изгорят и ще запалят цялата Слънчева система, а с това ще настане катаклизъм. Една система ще изчезне, друга ще се роди. Понякога цели народи могат да изчезнат. Ето, сега в Британска Индия имаше голямо

земетресение*, в което изчезнаха около 90 хиляди души от един град; така казва статистиката. Изчислено е, че годишно на Земята умират около 30 милиона души. Но да оставим статистиката настрани, тя ще оплете умовете ви. За вас е важно това, което мислите да постигнете и което можете да постигнете. Всеки от вас трябва да има отлично понятие за живота и да престане да се безпокои. Престанете да се безпокоите за ненужни работи. Ако Бог царува на Земята и ако казвате, че Той е ваш Баща, какво има да се безпокоите?

Да допуснем, че се разболявате. Какво лошо има в болестта? Или да допуснем, че сте осиромашали. Какво лошо има в сиромашията? Зависи какво е разбирането на човека. Или вие сте забогатели. Какво добро има в забогатяването? В сиромашията зло няма и в богатството добро няма, това са само условия. Сиромашията е едно условие, богатството е друго условие. Болестта е едно условие, здравето е друго условие. Учеността е едно условие, невежеството е друго условие. Това са условия, задачи за разрешаване. Човек, който разбира тези условия, трябва да е над сиромашията и над богатството, над учеността и над невежеството, над доброто и над злото. Доброто и злото носят условия, при които човек може да се развива. Защо съществува злото, този въпрос не може да се разреши. Оставете този въпрос, не се занимавайте с него. Вие не можете да се занимавате с любовта и с омразата – и те са условия. Вие трябва да използвате тези условия. Щом не ги използвате, не можете да разрешите въпроса защо са създадени. Колкото и да мислите, не можете да разрешите въпроса за противоречията. За учените хора противоречията са разрешени. За онези, които знаят и

* *в Британска Индия имаше голямо земетресение* – На 31 май 1935 г. става силно земетресение с магнитуд от 7,7 по скалата на Рихтер в град Куета, провинция Белуджистан на Британска Индия (сега Пакистан). Броят на жертвите е 60 хиляди души по официални данни.

разбират нещата, няма противоречия. Противоречието е привидно нещо.

Представете си следното положение: двама приятели се разхождат свободно и разговарят. По едно време слагат на гърба на единия от тях чувал от 50 килограма тежест, а на гърба на другия нищо не слагат. Първият трябва да носи този чувал на разстояние десет километра. Какво ще бъде положението на двамата приятели? Първият ще бъде крайно недоволен от положението си, дори и чувалът да е пълен със злато, а вторият ще бъде доволен. Или може на единия приятел да дадат чувал с двайсет килограма хляб, а на другия приятел нищо да не дадат. Първият, като върви, на няколко часа ще спира и ще яде, а вторият няма да яде нищо, той няма хляб. Сега първият ще бъде доволен, а вторият ще е недоволен. Следователно материалните работи, условията са тези, които изменят временните настроения. То е само при известна система временно. Ако аз съм един слуга, с когото господарят постъпва така – само той носи хляб по пътя и яде, а за мене няма нищо, ще кажа: „Господарят така съизволява". И ако разбирам законите, ето какво ще направя. Когато този господин яде хляба, ще му кажа: „Моля да ме извиниш", ще се отдалеча малко, ще отида при някоя канара, ще хлопна, ще се отвори една врата и аз ще имам богат обяд. Щом се нахраня, ще хлопна пак, всичко ще изчезне и аз ще се върна при господаря си. Той ще се чуди сега: той яде и може да върви, но и аз, без да съм ял, вървя. Не че аз не съм ял. И аз съм ял. Но той яде по един начин, зависим е от хората, а аз ям по друг начин – аз имам знания, разбирам тайните на природата, говоря с нея. На този човек хората служат, а на мене природата служи. Тя ми служи, понеже аз разбирам нейния език. Ако не разбирам нейния език – ни глас, ни услишание! Ако не разбирам езика на природата, аз ще умра гладен.

Където хората умират, там житното зърно расте. Кой е по-умен тогава, аз или житното зърно? Житното зърно е по-умно. Сега хората умират, а мъховете живеят. По камъните мъховете живеят от милиони години

и изкарват своята прехрана. Мъхът може от камъка да изкара прехраната си. Ако човек живее на камък, той ще умре. Но ако един учен човек иде при камъните, като хлопне с пръчицата си, той ще отвори една врата. Какви ли не тайни се крият в камъните! Ще попитате вярно ли е това. За вас не е вярно, за мене е вярно. Всичките богатства в света се намират в запас в канарите. Канарите и планинските вериги съставят енергии. Там се дава направление на теченията на Земята. Кръвообращението на Земята иде от планините – това го казвам като сравнение. Те представляват складирани енергии, които дават разни течения. Ветровете взимат направление от планинските места. Планини има и на Слънцето. Планините на Слънцето влияят върху планините на Земята. Казвам: ако ние искаме да подобрим нашия живот, трябва да се ползваме от методите на природата. И ако ние научим нейния език, ще се освободим от всички недоразумения. Понеже хората не знаят нейния език, затова имат недоразумения. По този начин, по който вървят, те ще добият неща, но то ще е временно. С хиляди години хората се бият за свобода, а колко малко гражданска свобода се е добила! След като са се били, виждат, че пак не са свободни. Век след век хората се бият за своята свобода и не са дошли до положение да имат истинска свобода. Ако те се събудят, ако дойдат да се споразумеят едни с други, да стане взаимно обединение между хората по мисъл, по чувства и по постъпки, това ще освободи света.

Ако човек не върви по пътя на Любовта, живот не може да има. Ако човек не върви по пътя на Мъдростта, светлина и знание не може да има. Ако човек не върви по пътя на Истината, свобода не може да има. Истината, това е пътят на свободата. В Истината човек може да бъде силен. За да добие свободата си, човек трябва да бъде силен. Слабият не може да бъде свободен. Силният може да бъде свободен. Силен е онзи, който има живот, който има знание, който има истината на своя страна. Това е свободен човек. Сега туй е теоретично казано.

В съвременния обществен живот виждаме, че всички, които се занимават с подобрението на обществото – социолозите, учителите, религиозните, имат подобни схващания. Религията е потребна, но тя не разрешава всички въпроси. Просветата не разреша всичките въпроси. Социалните науки разрешават нещо, но всичко не разрешават. Туй, което разрешава всичко в живота, то е Любовта. Любовта не може да разреши въпросите без пътя на знанието. Знание не може да има без пътя на Истината. Живот, знание, свобода, това са резултати на Първичната Причина. Животът е резултат, знанието е резултат, свободата е резултат. Ако ти зад живота нямаш Любовта, ако зад знанието нямаш Мъдростта, ако зад свободата нямаш Истината, твоята свобода ще бъде неустойчива. Ако зад свободата нямаш Истината, ти ще изгубиш тази свобода.

Всеки човек, щом изгуби своето богатство, изгубва своето влияние. Щом изгуби знанието си, пак изгубва своето влияние. Щом изгуби живота си, човек се обезценява – и светия да е, заравят го. Докато човек е на Земята, има живот, хората го държат. Докато си свободен да работиш, да действаш, ти си силен човек, ти имаш уважение и почитание. Следователно ние трябва да разрешим въпроса не както хората го разрешават. Социолозите говорят за външните условия. Всичко в света е условие. Но човекът сам по себе си, човешкият дух е над всичките условия. Човечеството е над всичките условия. Ако човечеството е под условията, тогава е неизправимо. Едновременно с всички условия аз не мога да се справя. С едно дебело въже аз не мога да се справя, не мога да го скъсам. Но то е въпрос на време: за четири-пет часа мога да го скъсам, колкото и дебело да е това въже. Има учени хора, които и най-твърдата стомана разтопяват, щом прекарат своята лампа. Няма нещо за тях, което да е скрито-покрито. Скрити неща има само за онези, които не знаят. Има известни думи във всеки език, които могат камък да разтопят. Има думи,

които злато могат да правят. Има думи, които мъртви възкресяват. Има думи в човешкия език, които знание дават, ако ги произнесеш.

Някой ще каже: „Това са заблуждения". За мене заблуждения няма. Заблуждения има за невежите хора. Аз, който съм опитал нещата, зная. Онова, което съм опитал сто пъти, аз го зная. Онова, което съм изпитал, в него имам резултати. Как ще минете по моя път? Най-първо, ще ви поставя пред грозната и пред красивата мома. Ако изберете красивата, ще ви дам пътя; ако изберете грозната, ще ви приема за мои ученици. Ако сте човек, който вижда само погрешките на хората, вие сте невежа. Престанете да виждате погрешките на хората, защото те са от друго естество. Че някой е направил една погрешка, това е друг въпрос. Тази погрешка не е негова. Имате един син, който по наследство е пияница. Той не е виновен. Дядо му е пил, прадядо му е пил, а сега всички казват, че синът ви е пияница. Не той първо е пияница, прадядо му е пил първо. Човек, който има знание, трябва да се върне четири поколения назад. Много мъчно е да се поправи един пияница, който е такъв по закона на наследствеността. Може да се поправи, но е мъчно; много дълбоко е вложен този навик в съзнанието му. Имаше един евангелист, който беше слуга в книжарницата на нашия приятел Голов*. Умен човек беше, но в продължение на много години пушел тютюн. Той разказваше: „Исках да се освободя. Какви ли не молитви четох, какви ли не стихове от Евангелието, но без резултат. Казвах си: „Няма да пушиш!" и въпреки това пушех. Един ден си казах: „Господи, намери един начин да се освободя от този тютюн".

* Димитър Голов (1863 – 1917) Български просветен и духовен деятел, сподвижник на Учителя Петър Дънов. Димитър Голов заедно с Петко Гумнеров (друг от първите последователи на Учителя) са бързописци и стенографират част от първите сказки на Учителя, както и Словото от годишните срещи на Веригата – съборите от 1905 до 1915 г. Той е един от първите издатели на окултна литература у нас.

Тогава ме хвана магарешка кашлица и три месеца ме държа. По този начин отвикнах да пуша. Казах си: „Слава богу, че ме хвана тази магарешка кашлица, да ме откаже". Нито евангелие, нито молитви ми помогнаха. Магарешката кашлица ми помогна". Питам сега: тази магарешка кашлица не е ли била намясто? Не мислете, че с някои мерки човек може да се поправи. Случва се едно нещастие на човека и след него той поумнява. Това нещастие е на мястото си. В природата то е един възпитателен метод. Другите методи са ваши човешки методи.

Сега аз искам да ви обърна вниманието към светлата страна, да видите, че всички имате вложени в себе си възможности за вашето повдигане. Тази наука, която имате, вие трябва да я изучавате. Аз не зная кои са причините да не учите. Понеже наскоро съм дошъл в България, аз не зная тук кои са социалните причини да не учите, сега трябва да ги изучавам. Земеделието дава разгадка на причините. Вземете за тази цел например житното зърно. Ако посеете едно житно зърно в земята и го покриете отгоре с два, с три или с четири сантиметра пръст, то скоро ще израсне. Ако го затрупате с две педи пръст, то няма да израсне, то ще изгние, като е толкова надълбоко. Следователно, ако не учите, коя е причината за това? Имате много пръст над себе си. Какво трябва да направите? Да изхвърлите излишната пръст, да оставите само два сантиметра пръст върху себе си. Ако имате много мъчнотии, част от тях трябва да премахнете. Ако имате малко мъчнотии, и това не е добре. Нито много, нито малко мъчнотии трябва да имате. Ако никак нямате мъчнотии, трябва да си турите поне два сантиметра от тях; ако имате четири сантиметра от мъчнотиите, поне два ще извадите, а другите два да останат. И тогава това, което искате, ще го постигнете. Съвременната механика е показала, че без налягане не може да се извърши никаква работа, никаква машина не може да се движи. Ако не съществуваше атмосферното налягане, никакви машини не биха могли да действат. Следователно върху всеки трябва да има налягане, всеки

трябва да има известни мъчнотии. Съобразно силите на човека са и неговите мъчнотии. Всички противоречия в нашия живот са съобразно силите ни, за да можем да ги използваме като условие за нашето повдигане, за нашето благо.

И тъй, като видял сгърбената жена, Христос казал: „Аз трябва да я освободя". Всички съвременни хора трябва да се освободят от много заблуждения. Казват: „Ние сме вече остарели". Това е една лъжа. Те са остарели, защото нищо не са работили. Вие трябва да се подмладите наново. Затова Христос казва: „Ако не станете като малките деца, няма да влезете в Царството Божие". Като стар, човек не може да влезе в Царството Божие, но като млад, като дете, той може да влезе в Царството Божие. Ако мислите, че като сте старци, ще можете да влезете, лъжете се. Ако не станете като малките деца и не се подмладите в тялото си, вие не можете да влезете в Царството Божие. Това значи да се подмлади вашият ум и това, което не сте постигнали, да го постигнете. Трябва да имате едно ново разбиране и тогава това, което не сте постигнали, ще го постигнете.

Аз ви желая да имате постижения. Не глупави постижения, но онези хубави, възвишени постижения, които ще ви направят хора – тях желая да постигнете. А онези неща, които нищо няма да ви допринесат, оставете ги настрани. Има неща, които непременно трябва да постигнете. Ако не ги постигнете, ще съжалявам. Сега ви давам три правила: Любовта да бъде път за вашия живот, Мъдростта да бъде път за вашето знание и вашата светлина, Истината да бъде път за вашата свобода. Това е новата наука, която трябва да положите като основа и с която ще придобиете всичко онова, което желаете.

Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва

23 юни 1935 г., София, Изгрев

Бъдете като децата

Отче наш
Духът Божи
5. глава на Евангелието от Матея, от 1. до 17. стих
Бог е Любов

Ще взема само няколко думи от 3. стих от 18. глава на Евангелието от Матея: „Ако се не обърнете и не станете като децата, няма да влезете в Царството небесно“. Този стих „Ако не станете като децата“ е в условна форма, но аз ще го взема в положителна форма, ще кажа: „Бъдете като децата“. Не казвам „Ако не бъдете като децата“, но изменям малко ударението в думата „бъдете“ и казвам „Бъдете като децата“. В българския език я има тази специфичност, че като се изменят ударенията, изменя се и смисълът на думите. Като изменям ударението на думата „бъдете“, аз давам изречението в повелителна форма: „Бъдете като децата!“.

Сега искам да ви наведа мисълта, че трябва да напуснете обикновените неща в живота. Обикновените неща създават всички нещастия в живота. Следователно обикновени неща са тези, които създават всички нещастия в живота, а необикновени неща са тези, които създават всичкото щастие в живота. Повечето хора са нещастни, значи те са влезли в обикновения живот. Вие страдате, понеже сте влезли в обикновения живот. Влезте в необикновения живот, ако искате да се освободите от страданията. Обикновеният живот се отличава с вътрешна неподвижност. Неподвижността е едно от условията, които раждат всичките нещастия. Онова, което дава подтик за движение, то е щастието. Щом дойде щастието, ти се раздвижваш, весел ставаш. Щом дойде нещастието, ти навеждаш глава надолу и не помръдваш от мястото си. Щом дойде здравето,

ти ставаш от леглото и ходиш. Щом дойде болестта, лягаш в леглото и се замисляш. Болестта е едно обикновено състояние, а здравето е едно необикновено състояние. Има ред философи, които искат да докажат кои са причините на тези неща. Няма никакви причини, но всичко се дължи на неразбиране. Когато не разбираш един добър човек, ти ще си създадеш нещастието, а когато го разбираш, ти ще си създадеш щастието. Сега ще приведа един малък пример, който не говори добре за жените, но те не трябва да се докачат. Онзи, който е наредил този пример, не е бил много умен. Примерът не е много благоприятен за жените, но вярвам, че няма да се обидите, понеже вие не сте хора на миналото, а сте хора на настоящето.

Разказът е следният: в едно царство жените искали да управляват като мъжете, да имат права като тях. (Сегашните жени поддържат това, което тогавашните не успели да постигнат.) По онова време се повдигнал голям социален въпрос, понеже жените искали да имат граждански права като мъжете и да управляват като тях. След като мислил дълго време царят по този въпрос, най-после казал на жените: „Преди да се реши дали могат да ви се дадат права, ще ви поставя на един изпит. Ако издържите този изпит, ще се задоволят желанията ви". За тази цел той им дал една затворена кутия, в която имало нещо, и им казал: „Ще държите тази кутия при себе си цяла седмица, без да я пипате, и трябва да бъде през всичкото време затворена. После ще ми я върнете". Всички жени се събрали да решат какво да правят с кутията. Едни казвали да не се пипа кутията, други пък настоявали да се отвори. Трябвало да се постави въпросът на гласуване. При гласуването се взело решение кутията да се отвори. И наистина, отворили я и от нея изхвръкнала една птичка, която царят бил затворил вътре. Като се явили при царя на определеното време, той отворил кутията и видял, че птичката я няма. Тогава казал на жените: „Вие не можете още да управлявате". Аз вярвам, че сегашните жени няма да направят същата погрешка.

Всеки човек иска да управлява в света, но всеки човек не може да управлява, защото, първо, човек трябва да се научи да слугува, пък после да управлява. Като задали веднъж някакъв въпрос на един стар мъдрец, той казал: „Най-добрият господар съм аз, но и най-добрият слуга съм аз. По-добър слуга, който да слугува така добре като мене, няма, но и по-добър господар, който така добре и умно да заповядва като мене, няма. Аз съм най-добрият слуга и най-добрият господар". Сега да оставим настрани въпроса какво нещо е добрият господар. На този въпрос може да ви отговори Слънцето. То е най-добрият господар на Земята, която се движи постоянно около него. Този господар е много добър. Аз сега взимам Слънцето във формата, в която си е, а не според религиозните схващания на хората за него като създадено от Бога. Аз говоря за едно Слънце, което Господ не е направил. Обаче вие ще ме разберете, че говоря за едно Слънце, което Господ е направил. Така ние няма да се разберем. Вие си дръжте вашите знания за Слънцето, но аз ви говоря за едно Слънце, което не е направено от Бога. Слънцето, което вие виждате, е излязло от едно ненаправено Слънце. Значи, има в света едно ненаправено Слънце. И като говорим, че нашата Земя се движи, ние имаме предвид направената Земя, но има една ненаправена Земя.

Вие разглеждайте тези неща, тъй както са ви дадени във философски смисъл. Дадена ви е например една торба с пари, но нямате време да ги броите. Когато имате време, ще ги броите, но сега ги приемате на доверие. И сега ви казвам, че има една Земя, която не е създадена. Какво ще изгубите, ако повярвате, ако приемете това на доверие? Казвам ви още, че има едно несъздадено Слънце, около което нашата несъздадена Земя се движи. За създаването на Земята и на Слънцето има толкова много теории, които вие сте приели. Какво ще изгубите, ако приемете още една теория? Нищо няма да изгубите. Приемете и тази теория. Тя обяснява нещата малко по-другояче. Не казвам, че трябва да изхвърлите стари-

те си теории. Напротив, старите си теории дръжте, но при тях приемете и новите теории. Новата теория ще помогне малко на вашите стари теории да се подмладят. Това е в съгласие с онзи закон, който съществува в природата. Защо се раждат деца? Те се раждат, за да подмладят старите хора. Когато детето се роди, в първо време умно ли е? От гледище на старите това дете не е умно. Това дете, което старите считат, че не е умно, то носи в себе си живота. Природата дава на детето много повече, отколкото на стария. Тя дава на младия живот, а стария лишава от живот. Природата готви младия за служба, а стария лишава от служба. Защо е така, няма да доказвам. Ако го доказвам, то е губене на време. Има неща, които мога да доказвам, но тия няма да доказвам, вие сами ще си ги докажете.

„Бъдете като децата." За да бъдете като децата, вие трябва да възприемете живота в неговите нови форми. Защото постиженията, които ние търсим на Земята, можем да ги имаме само при дадени условия, само при новите условия. Ако можем да намерим тези условия, можем да имаме постижения. Ако не можем да ги намерим, тогава в нас ще настане едно разочарование. Всички ние се разочароваме в живота си по единствената причина, че не възприемаме нещата както трябва, но ги възприемаме както не трябва. Ето, всеки човек, който се е родил на Земята, първо мисли, че всичко може да направи. Но той се самозаблуждава. Най-първо, всичко е направено. Това, което ти мислиш да направиш, преди тебе други, по-умни същества, са го направили. Досега то е направено хиляди пъти вече. Аз виждам, някой български изобретател е измислил нещо и иска да го патентова. Че това нещо е вече измислено, в странство то е патентовано преди десет години. Тъй щото, каквато и нова идея да ви дойде в ума, тя вече е измислена. Често говорите за хората, които са живели преди нас. Питам: за кои хора говорите? Защото има два вида хора: едни, които живяха преди нас и умряха, и други, които живяха преди нас и

напред отидоха, напред вървят. Затова не ми говорете за онези, които живяха преди нас и умряха. Говорете ми за онези, които живяха преди нас и напред отидоха; друг е въпросът за тях. Та когато вие ми говорите за вашите деди, които живяха преди вас и умряха, казвам: за умрели хора не ми говорете, ние не се занимаваме с умрели хора. Нямам нищо против тях, нека се споменават, но казвам: от мъртвите ум и съвет не вземам. Ние вземаме съвети само от онези, които минаха преди нас и могат да ни дадат някакви упътвания. Аз ще ви говоря за онези, които могат да ни дадат съвети.

Вие трябва да имате в себе си една съществена идея. Коя е тази съществена идея? Съществената идея е тази, че трябва да имате един център, около който да се движите, но и да знаете този център. Не е въпросът сега да говорим кой е този център. То е все едно, когато дойде някой при мене, да ме пита: „Ти в Бога вярваш ли?". – „Вярвам в Бога." – „А виждал ли си Го?" Всички хора така казват, че вярват в Бога. Като ги питаш виждали ли са Го, казват, че те не са Го виждали, но баба им и дядо им казвали за Него, че съществува. Не е достатъчно само да вярваш в Бога, но ти трябва да имаш един център, около който да се движиш. Тъй е създаден животът. Всеки, който живее, има един център, около който се движи. Когато изгуби посоката на този център, той спада към онези, които живяха преди нас и умряха. Следователно, когато се измести центърът, около който човешкият живот се движи, човек умира. Смъртта е изгубване на равновесието на твоето движение около центъра. Тогава ти преставаш да се движиш. Смъртта произтича от две неща: от загубване посоката на центъра, около който ти трябва да се движиш, и от загубване на равновесието на движението около себе си. Следователно, когато изгубиш движението си около първия център, който ние наричаме Бог, и движението около себе си, около втория център, който ние наричаме човешка душа или човешки дух, тогава настава смъртта.

Всички хора си задават въпроса защо трябва да живеят, но никой от тях не може да си отговори. За да можете да си отговорите на този въпрос, най-първо, вие трябва да имате един център, около който да се движите. Мнозина искат да живеят на небето. Хубаво е това желание, но ако искам да живея на небето, какво ще добия? Ще живееш на небето година, две, три, сто, хиляда години, но какво ще добиеш? Не, така не се разсъждава. Ще ви дам един прост пример. Сипвам в един чувал пет, десет, сто, хиляда, милион, сто милиона килограма жито. Какво ще придобие този чувал, като издържа това жито? Нищо няма да придобие. Като имаш една идея, ти трябва да разбереш какво отношение има тази идея към самия тебе. Ако една идея няма никакво отношение към тебе и не може да ти създаде никаква радост, тази идея не трябва да съществува. Казвате: „Трябва да вярваме в Бога". Право е това, но ние трябва да вярваме в Бога, за да имаме живот – това е резултатът. Следователно първият резултат от вярата ни в Бога е животът, който имаме. Обаче животът, който сега имате, се дължи на вярата на вашата майка и на вашия баща. Майка ви и баща ви са вярвали в Бога и ви родиха. Те ви кредитираха. Майка ви и баща ви, които вярваха в Бога, образуваха една система и ви родиха на повърхността на тази система, на която и вие днес живеете.

И след всичко това вие питате какъв е смисълът на живота. Вие разрешавате един въпрос, който не се отнася до вас. За да разбереш какъв е смисълът на живота, ти трябва да намериш един като тебе, който ще се върти около Бога, ти ще се въртиш около себе си и така ще разрешите този въпрос. За да разбереш смисъла на живота, формата му трябва да бъде вън от тебе. Докато е вътре в тебе, ти не можеш да разбереш смисъла на живота. Щом зададеш един философски въпрос, ти се ограничаваш. – „Какъв е смисълът на живота?" Аз не разглеждам този въпрос, защото се ограничавам. За мене този въпрос е безпредметен. – „Ти какво търсиш в живо-

та?“ Нищо не търся. – „Живота не търсиш ли?“ Никакъв живот не търся. – „Ами щастието не търсиш ли?“ Никакво щастие не търся. – „Ами добротата?“ Никаква доброта не търся. – „Ами любовта?“ Никаква любов не търся. – „Че какво търсиш тогава?“ Нищо не търся, аз имам всичко. Ако търся всички тези неща, значи те са материални. Според мене любовта не е нещо като водата, нито нещо като захарта, нито нещо като хляба, за да мога да го взема. За мене любовта не е нещо материално. Любовта е същината на живота. Тя не е нещо, в което да се вслушвам. Аз не правя думите на любовта на две. Аз не се питам дали любя, или не любя. Щом се запитам дали любя, всичко с мене е свършено. Някой иска да изпита любовта. Аз съм правил много опити, но никога досега не съм правил опит да изпитвам любовта. Никога не ми е влизал този бръмбар в ума да правя опити с любовта, тоест да я изпитвам. И вярвам, че никога няма да влезе в ума ми този бръмбар да изпитвам какво нещо е любовта. Да правя опити с любовта, това е една съблазън, то значи да нямам доверие в любовта. „Коя е жена ми?“ Щом питам коя е жена ми, моята работа е свършена вече. „Ами ти кой си?“ Щом питам ти кой си, моята работа е свършена вече. Щом питате кой е Господ, вашата работа е свършена вече. Тези въпроси представляват един философски жаргон, една философска неразбория. В този речник, в тези понятия няма никакво разрешаване. – „Ама аз имам право да питам.“ Всички хора, които в живота си са питали по този начин, са умрели досега. Смъртта е едно неизбежно противоречие.

Сега да не ви навеждам противоречия. Вие и без това имате много противоречия, поне аз да не ви навеждам такива. Но казвам: не се съмнявайте в живота, който имате. Вие търсите това, което никога няма да постигнете. В живота, който имате, вие имате всичко, а при това пак сте нещастни. Сега ще ви дам едно малко обяснение. Когато сте дошли на Земята, един мъдрец ви е дал една кибритена клечка и ви е казал: „Когато се намерите

в най-трудните условия на живота, драснете тази клечка кибрит". Обаче вие седите и философствате: „Какво ще ми помогне една клечка кибрит?". Ако сте изложени на студ от 25 – 30 градуса под нулата, една клечка кибрит наистина с нищо не може да ви помогне, тя не може да стопли стаята ви. Но ако тази кибритена клечка поставите в съчетание с ред други условия, които съществуват в стаята ви, тя ще стане една динамична причина, която ще измени условията на вашия живот. Вие имате една малка идея или едно малко чувство. Микроскопични са те, мислите, че с нищо не могат да ви помогнат, и не ги поставяте в съчетание с ред други условия в живота ви, да станат динамични причини, които да изменят условията ви, и вследствие на това се раждат ред противоречия във вашия живот. Това е, защото вие търсите щастието отвън. Всеки от вас търси един човек съвършен, с когото да се сдружи и да бъде щастлив. Това е най-голямото разочарование, което хората преживяват. Те мислят, че са намерили или ще намерят такъв човек, и остават разочаровани. Те не знаят, че съвършеният човек никога не се жени. Съвършената мома няма защо да се жени. Кой човек търгува в света? Бедният търгува, защото той иска да спечели нещо. Богатият няма защо да търгува, той има всичко. Богатият няма нужда от пари. Някоя мома идва и казва: „Аз искам да се оженя за един съвършен момък". Казвам ѝ: „Не се лъжи! Този съвършен момък няма да се ожени за такава като тебе, да му побелее главата". Идва един момък, и той иска да се ожени за една съвършена мома. Казвам му: „Не се лъжи, тази съвършена мома никога няма да се ожени за тебе, да ѝ побелее главата". С една съвършена мома можеш само да дружиш, но да се ожениш за нея и да ѝ кажеш, че тя е твоя жена, твоя собственост, това никога няма да бъде.

Сега вие ще навлезете в противоречията, които хората само са си създали. Казвате например, че животът, който имате, не е ваш, че длъжността, на която сте поставени, не е ваша, че условията, при които се

намирате, не са ваши. Аз не зная колко хора има в света, които да са се оженили съзнателно. Хората ги женят, те сами не се женят. Българите казват: „Или се млад жени, или се млад калугери". „На младини хората сами се женят, на средна възраст други ги женят, а на стари години дяволът ги жени" – това е българска пословица. Какво искат да кажат българите с нея, аз разбирам. Познавам българите, но не искам сега да разправям тази работа. Аз виждам каква е тяхната философия. Когато казват, че на младини човек сам се жени, то значи, че на младини Бог те жени. Щом не изпълняваш волята Божия, хората те женят. Щом хората не могат да те оженят, дяволът ще те ожени. Щом дяволът те ожени, ти ще умреш, нищо повече. Когато Адам беше в рая, Господ му постави задачата да даде имена на всички животни. Животните бяха много и макар че беше учен човек, Адам не успя сам да свърши тази работа, затова се обърна към Бога с молба да му даде една другарка, един помощник в работата, който да го стимулира. Адам се видя в невъзможност да се справи с толкова много животни, затова поиска от Бога един секретар, който да му помага. Господ обеща да му даде и му даде Ева. Това учение не е прието от общите вярвания и не е приложено, но аз съм човек извън общите вярвания. Аз съм човек на извънредните вярвания, не на общите вярвания. Погрешката на Адам седеше в това, че той имаше една слабост, вследствие на която жена му не си гледаше работата. Ева пък имаше една слабост, каквато имат всички жени: тя не се занимаваше със своята работа, с децата си и къщата си, но се занимаваше с това кой какво казал, какво казали тези и онези съседи, а съседите всякога развалят работите. Тя не се занимаваше с това, което става в рая, но се занимаваше с това, което става извън рая. Един ден Ева чула, че имало един велик адепт извън рая, който знаел много неща, и те го поканили на гости, да им разправи някои неща. Възползвайки се от това, адептът предаде на Ева първата лекция, която ѝ донесе всичката беля на главата. Заради тази

лекция я изпъдиха от рая. Това са приказки, на които и да вярвате, нищо няма да получите. И да не им вярвате, пак нищо няма да получите. Но дали вярвате, или не, носите последствията и до днес. Дали ще вярвате в нещо, не е важно, но последствия ще има. Има една първична причина, която се приписва на Адам и на Ева, задето съгрешиха, но аз вземам една философска причина за тяхното съгрешаване.

Първата причина за съгрешаването на Адам и на Ева е това, че те изгубиха правата посока на движение около онзи център, около който трябваше да се движат. Втората им погрешка седи в това, че те изгубиха посоката на движението около себе си, около своята ос. Това са погрешките и на съвременните хора. Вследствие на тези две погрешки ние сме образували около себе си един застой. И сега трябва да се яви такава една сила, която да възстанови движението ни около орбитата на нашето слънце и движението ни около своята ос. В това седи спасението на света. Аз определям това по следния начин: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и с всичката си сила“. Този е първият и най-важен закон. Това значи да се движиш около своето слънце, както Земята се движи около Слънцето. Вторият закон гласи: „Да възлюбиш ближния си като себе си“. Това значи да се въртиш около себе си, около своята ос, както Земята се върти около своята ос. Това са двата важни закона. Учените казват, че един ден нашата Земя щяла да спре своето движение. Тя се опита един ден да се спре в своето движение, но от това станаха много работи. Мойсей казва, че Земята била създадена в четвъртия ден. Значи, в четвъртия ден се явило желание в Земята да се движи. Земята повярвала в Бога по-рано, отколкото човекът. Защо? Защото човекът бил създаден в шестия ден. Едва тогава се пробудило в човека съзнанието, че трябва да се движи към великия център – Бога, и около този център. Това означава създаването на човека в шестия ден. Второто положение е,

че в него се пробудило съзнанието, че трябва да се движи около себе си, около своята ос. Така той добива и друго едно съзнание. Първото движение на човека е движението около един велик център на живота; второто му движение е около своята ос, около себе си, и това е едно относително движение. Като се движи около своята ос, Земята излага всичките си части еднакво да се огряват от Слънцето, еднакво да възприемат слънчевата енергия.

Много хора сега не разбират какво е дълбоката вяра и мислят, че с техните вярвания ще отидат напред. Те не разбират как да вярват и в какво да вярват. Една проста вяра нищо не допринася. Има една вяра, която пречупва слънчевите лъчи, и същевременно се явява като мощна сила, която така огъва човека, че го кара да се движи на всички страни, да се огрява от всичките си страни от Слънцето. По същия начин тя дава възможност на всички живи същества да се развиват. Казвам: задачата на съвременната наука е да започне да изучава човешкия мозък от всички страни. Той още не е изучен както трябва. Нещастията в съвременния живот се дължат на факта, че повърхността на нашия мозък не се огрява еднакво. И повърхността на нашето сърце не се огрява еднакво. В това отношение нашият мозък представлява една слънчева система. Или мозъкът представлява движението на Земята около Слънцето, а симпатичната нервна система представлява движението на Земята около своята ос. Следователно симпатичната нервна система е заета с храносмилането, както Земята в движението около своята ос е заета само със себе си. Всички нещастия на Земята сега произтичат от онова неестествено състояние, в което се намират нашите симпатична нервна система и мозъчна система. В това аз не съм намерил досега нито едно изключение. Всички нещастия, всички болести и недоразумения в света се дължат или на симпатичната нервна система, или на мозъчната система. Положението на семейния живот

на хората може да се подобри само когато се преустрои положението на нашата симпатична нервна система и на нашата мозъчна система. Ако не се подобри огряването на мозъка, да става то както трябва, нищо не може да се постигне.

Някой се съмнява в Бога и казва: „Докажи ми, че съществува Господ". Казвам му: „Ти ми докажи, че не съществува". Аз имам повече доказателства, че Бог съществува. Светът, който ни заобикаля, е наполовина доказателство, че има нещо извън нас, което съществува. Този човек ще каже, че това е една случайност. Какво нещо е случайността? Случайността в света е една голяма неразбранщина. Само онези, които не разбират законите на природата, приемат случайностите в живота. Само обикновените хора вярват в случайности. Мъдрите, учените хора не че не вярват в случайности, но те знаят, че случайните работи са условия само за обикновените хора. Обикновеният човек казва: „Едно съвпадение е това, така се е случило". Да, така се е случило, защото по-умни хора са действали да се случи така или иначе. Ти не си помислил нищо. Един кон може да тича там, дето не е мислил, но едно умно същество се е качило върху него и го е довело тук. Ако питате коня защо е дошъл тук, той ще каже: „Не зная някаква съдба ме е довела на това място". Ако питате онзи, който го е възседнал, той ще ви каже защо е довел коня на това място. Сега, ако и вас питам защо сте дошли на Земята, няма да знаете какво да кажете. Вие не сте дошли на Земята по своя воля. Помните ли кога дойдохте? Помните ли онзи момент, когато излязохте от небето? Помните ли пристанището, на което слязохте? Помните ли, когато се пробуди вашето съзнание? Вие даже не помните времето от девет месеца, което сте прекарали в утробата на майка си. Вие не помните и своето раждане. Сега аз няма да ви говоря тези неща, защото вие казвате: „Този човек засяга малко неморални въпроси". Когато се проповядва на хората как да уредят материалните си работи, морално ли

е? Когато някой иска да изкара един човек от една църква, това морално ли е? Когато се обиждате, това морално ли е? Казвате някому: „Ти си голяма будала“. Това не е ли обидно? Човек е създаден от Бога, а при това го наричате будала. Така вие обиждате Бога. Сега аз не искам да ви въвеждам в ново верую, но искам да ви избавя от едно заблуждение, в което сами доброволно вървите. Докато мислим, че нашият живот е резултат на някаква външна случайност, ние ще бъдем във вечно заблуждение.

Някой вярва, че ако вземе един лотариен билет, работите му ще се уредят. Това е една случайност, която математически може да се докаже. В Англия има един астролог, който математически доказва нещата. Той е правил ред опити. Какви са неговите методи, сега няма да разправям, но той е демонстрирал много опити пред хората. Когато отиде някой при него и го пита дали ще спечели от еди-коя си лотария, той му казва: „Дай ми номерата на три билета от онези, които в досегашните тегления са печелили“. Като има тия числа налице, той прави изчисления и доказва кои от останалите билети могат да спечелят. Това е факт. Този човек съществува някъде в Англия и които се интересуват, могат да го намерят и да проверят тия неща лично от него. И в лотарията, която вие считате за случайност, има един закон, който регулира нещата. Наскоро ми разправяха един случай, станал някъде във Варненско. Един бирник, държавен чиновник, като ходил да събира данъци по селата, носил няколко лотарийни билета, които предлагал на хората. Един човек се съгласил и купил половинка от един билет. Друг насила се съгласил и купил четвъртинка от цял билет. Като си отишъл бирникът, той казал: „Този изедник! Не стига че ни обира, но още и от лотарийни билети иска да печели“. Скоро се теглила лотарията и тъкмо тези билети спечелили. Първият човек взел сумата от 50 хиляди лева, която билетът му печелил, но вторият не могъл нищо да вземе, защото в яда си скъсал своя билет.

Когато някой човек иска да ни направи едно добро, ние се възмущаваме. И когато някой иска да ни обясни една истина, ние пак се възмущаваме. Казвате сега: „Този човек иска да ни вкара в едно ново вярую“. Съгласен съм с вас. Когато някой иска да ни вкара в едно заблуждение, няма защо да вървим подир него – и без това имаме заблуждения. Но ако някой иска да ни изкара от нашите стари разбирания и да ни обърне към същността на нещата, защо да не се съгласим? Какво трябва да се проповядва? Идва някой и ви казва да четете Библията. Вие казвате: „Какво има да я четем? Тя е писана от много хора. Кому каквото е дошло на ума, това е писал“. Ако разсъждавате така, мога да кажа, че и вие сте писали каквото ви е дошло на ума. Тогава как ще разрешим нашия живот? На тебе ти дойде на ума да си вземеш един лотариен билет, за да спечелиш. Взимаш билет, но не печелиш. После пак ти дойде на ума, че можеш да спечелиш. Пак взимаш билет, пак не печелиш. Питам: колко пъти трябва да купиш билети, за да спечелиш? Ако аз трябваше да взема един билет, за да спечеля, ето как бих постъпил. Разбира се, този закон е за мене, не е за вас. Как бихте постъпили вие, аз не зная, това е ваша работа. Аз ще искам този, който ми продава билета, на никого преди мене да не е продал билет, аз да съм първият. После, денят, в който ще взема билета, трябва да е много ясен, да няма нито едно облаче на небето, птичките да пеят, петлите да кукуригат, цветята да цъфтят. Само тогава аз бих се съгласил да взема един билет. Ако тези условия не са спазени, не бих купил билет. Колкото хора са ми предлагали билети, аз не съм купувал, ако го е нямало това съчетание на условия. Ако тези съчетания съществуват, аз бих се съгласил да платя за билета колкото ми искат, без да правя въпрос за цената. – „Ама това е невъзможно.“ Тогава продайте билетите си на други хора.

Сега да се върнем към съществения въпрос: животът, това е един лотариен билет, не го късай. Добър или лош, макар този билет да ти е даден от бирника, не го

късай. Зад този билет може да седят неприятности, но бъди благодарен, че го имаш, понеже той е най-голямото благо, което сега ти е дал Бог. Вие може да вярвате в това или да не вярвате. Колкото и да е горчив животът, все пак той е едно благо, което ви е дадено от Бога. Ако искате сега, дръжте новото в себе си. Първо, не обременявайте мозъка си с непотребни мисли. У тебе може да се зароди желание да бъдеш голям човек в света. Че ти си най-голямото същество в света! Колко по-голям си от малките бръмбарчета! Колко по-голям си и от млекопитаещите, и от рибите, и от птиците, даже и от най-големите животни, защото твоят ум може да направи всичко. Какъв по-голям човек от този, който си сега, искаш да станеш? Или ти искаш да станеш голям човек, за да заповядваш на хората? Ако искаш това, ще си строиш главата. Ето, Бог, Който е толкова велик, и Той даже не си е присвоил правото да управлява хората така, както те днес се управляват едни други. Свободата, която Бог ни е дал и която съвременните философи не виждат, е причина за нашите погрешки и престъпления. Но Бог ни е дал тази свобода, за да можем свободно да се развиваме. Ти искаш да направиш нещо. Ако то не е добро, ако не е в твоя полза, Бог ти казва: „Не прави това, няма нищо да научиш от него". Когато искате да изобретите нещо, с което да спасите вашия народ от неприятелите му, пак ви се обръща внимание, че това няма да ви донесе добро, защото няма да се мине много време, и същото изобретение ще мине в ръцете на неприятелите. Ето, всички изобретения на германците, на французите, на англичаните минаха и в едната, и в другата страна и противниците се ползват от тях. Какво придобиха те със своите изобретения? Нищо не придобиха.

Сегашното човечество, сегашната култура, сегашният век се отличават с едно нещо: със своята голяма разрушителност. Днешната култура е култура на разрушение. Никога човечеството не е било така разрушително, както сега. Нито историята на миналото, нито

предисторическата култура помнят такова време, когато човек да е дохождал до такова голямо разрушение. Вземете например сегашните кораби, те са нещо грамадно. Ако римляните, във времето на тяхната империя, биха имали един такъв параход, те само в един ден биха помели флотата на целия свят. Но сега една от тези големи, мощни единици сама нищо не струва. Вие не сте виждали до каква степен е дошло съвременното разрушение. Не само във военно отношение е стигнало разрушението до такава висока степен, но и в друго едно отношение. Никога досега в света не са се писали такива книги, каквито сега се пишат. Тези книги не са основани на нещо положително. Не е въпрос да се отричат нещата, но ние трябва да поддържаме онова, което съществува в природата, а не онова, което хората са създали. За нас не е важно да възстановим един Бог, който не е съществувал. За нас не е важно да създадем една своя религия, на която да придадем Божествен характер. За нас е важно да възстановим онова, което носи щастие, защото за нас Бог трябва да бъде един извор. Той трябва да бъде единственият извор, от който можем да черпим. Той трябва да бъде един Бог, от Когото можем да научим много работи и с Когото можем да живеем. Онези, които са разбирали законите, за тях така е било. За този Бог е казал един от израилските пророци: „Ще напиша закона си в сърцата им и ще ме познаят от малко до голямо“. И всеки ще разговаря с Него под своята смоковница и няма да има от какво да се страхува.

Питам: от какво произтичат нашите страдания? Ние сме един християнски свят, но хората живеят без Бога. Какво ще кажете за богатия, покрай когото минава един беден, умиращ от глад човек? Той го поглежда само и казва: „Нека иде да работи, никой не му е виновен“. Мислите ли, че това е вяра? Никаква вяра не е това. Могат ли съвременните хора да се похвалят с нещо, в което са като образци? Ще кажете, че сте много учени. Ако е въпрос само за наука, не е лошо да има учени, науката е спасение

за хората. Но съвременната наука се използва повече в нейното разрушително приложение. Науката има две страни. Ако попадне в ръцете на един благороден, възвишен човек, науката е на мястото си и ще бъде в полза на човечеството, ще се употреби за благото на всички хора. Но ако науката попадне в ръцете на един неразумен човек, тя ще бъде една разрушителна сила. До какво ли не са дошли сегашните хора! Например сегашните учени са дошли до положението с известни методи да могат да спрат правилното течение на кръвообращението. Те могат да спрат правилното течение на кръвта в капилярните съдове на човека, както и в артериалните съдове и по този начин да увеличават количеството на венозната кръв. Щом се увеличи количеството на венозната кръв в човека, тогава се създават условия за всички болести в него. От какво произтичат болестите в света? Много от сегашните лекари ни най-малко нямат желание да оздравяват техните пациенти или да бъдат здрави. Те казват: „Колкото повече болни, толкова по-добре за нас, защото ще имаме възможност да печелим повече. Ние имаме деца, имаме жени, трябва да живеем“. Не, така не може да се мисли.

И аз като ви проповядвам, може да се запитате какви ли са моите намерения. Едно от двете е: имам намерение да ви замотая или имам намерение да ви кажа една истина. Кое е вярното от двете, вие сами ще си отговорите. Аз не ви казвам, че трябва да мислите за мене добре; то е ваша работа. Аз държа за себе си един закон: да бъда всякога изправен към себе си и да имам правилни отношения спрямо всички хора. Аз зная едно нещо с положителност: по-голяма отрова от лъжата в света няма. Най-страшното нещо, от което всеки човек трябва да се плаши, то е най-малката лъжа. Никога не се опитвай да лъжеш себе си. Дойдеш ли до лъжата, кажи си: това е лъжа. Според мене честен и благороден човек е онзи, който не допуска лъжата. Той може да прави различни прегрешения и всички могат да му се простят, но единственият грях,

който природата не прощава, това е лъжата. Първите хора ги изпъдиха от рая не заради прегрешението им, но заради лъжата. Адам излъга Господа. Той му каза: „Господи, жената, която Ти ми даде, ме накара да съгреша“. Това беше първата лъжа в света. Като хванаха Ева, тя каза: „Змията ме накара да съгреша“. Това беше втората лъжа. Оттук казвам, че има два вида лъжи в света: женски и мъжки. Женските лъжи са лъжите на змиите, а мъжките лъжи са лъжите на жените. Като срещнете един мъж, той ще каже: „Остави се, жената била цяла змия“. Жените са фабрики за женски лъжи, а мъжете са фабрики за мъжки лъжи. Според мене нито женски лъжи трябва да употребявате, нито мъжки. Адам трябваше да каже на Господа: „Господи, прости ми, че съгреших със своя секретар. Не го турих на работа, но го оставих да се занимава с външни работи. Аз не го доведох пред Тебе“. Такава беше истината. А Адам искаше да прави политика, да има доброто разположение на своята възлюбена, да не си състави тя лошо мнение за него. Той имаше слабост към своята възлюбена и тази слабост го заведе в дъното на ада. Той искаше да угоди на жена си. Това е първото угаждане. И жената искаше да угоди на мъжа си. Не си угаждайте един други. Да угаждаш на човека, това значи да му говориш истината, нищо повече. Щом ви говоря лъжи, това не е почитание. Когато един човек ми говори лъжи, той не почита нито себе си, нито мене. И аз ако ви говоря лъжи, нито себе си почитам, нито вас.

В новата култура човек трябва да говори истината. Който не може да говори истината, не зная какво друго може да каже. Ако аз не ви говоря истината, не зная какво друго мога да кажа, защото това значи, че аз нито себе си почитам, нито вас. В новата култура човек трябва да говори само истината. И ако той не може да говори истината, не зная какво друго ще може да направи. Не е въпросът да не мислим. Свободно можем да мислим. Не е въпросът да се считам за учен човек и само да говоря. Ако съм учен човек, това значи, че няма защо да се препо-

ръчвам пред вас. Ако река да се препоръчвам, какво ще придобия? Глупаво е да ви се препоръчвам, че съм учен човек, нищо няма да придобия от това. И да ви се препоръчвам, че нищо не зная, това нищо не допринася; и да ви се препоръчвам, че много зная, и това нищо не допринася. Ако кажа, че съм много учен, вие ще искате да ви изнеса много неща, пък аз не обичам да казвам много неща. Ако кажа, че нищо не зная, това значи да не ме питате за онова, което ви е полезно. И в единия, и в другия случай вие ще изгубите. На мнозина съм давал съвет как могат да бъдат щастливи в света. И на вас ще кажа как можете да бъдете щастливи. Що се отнася до вашето верую, нямам нищо против него, ще го държите, то е един стар метод. Аз съм опитвал този ваш метод, познавам го. Какъв е новият метод? Христос е казал: „Да любиш врага си". Питате: „Как е възможно да обичаш един човек, който ти е враг?". Ами дяволът ти е най-големият враг, а ти обичаш дявола!

Писанието казва: „Противи се на злото". Но това не е цялата философия. Същевременно Христос казва: „Не противете се на злото!". Ти можеш да се противиш на злото, но не можеш да се противиш на онзи, когото обичаш. Можете ли да се противите на онзи, когото обичате? Другото заблуждение, което съществува в света, е, че думите „не се противете на злото" подразбирали, че трябва да го обичаме. Това зло, което човек прави, него той не го обича, а това зло, което не прави, него го обича. Злото може да се обича, когато не се прави, а доброто може да се обича, когато се прави. Следователно, ако не правиш доброто, ти си лош човек, а ако не правиш злото, ти си добър човек. Така трябва да се разсъждава. Само като правиш доброто, ти го обичаш. И само като не правиш злото, ти го обичаш. По това се познава, че обичате злото – като не го правите. По този начин вие казвате на злото: „Ти направи вече злото, няма защо и аз да го правя. Ти уби вече човека, на мене остава аз да го погреба". Ти, който разбираш закона на доброто,

ще съживиш човека, няма да казваш на злото, че си го съживил. Този е законът, с който Бог работи. Когато някой убие един човек, оставят този човек после на Бога, Той да го съживи. Бог не се възмущава, че еди-кой си е убил някого, Той съживява убития, но оставя онзи човек да носи последствията на своето престъпление. Следователно човек носи последствията от всяко извършено от него престъпление. Това, върху което трябва да се спрете, е следното: обичайте злото, без да го правите, и обичайте доброто, като го правите. Сега не разбирайте криво. Злото можете да го обичате само като не го правите. А доброто можете да го обичате само като го правите. Следователно правенето на добро в света аз наричам любов; неправенето на зло в света наричам друг вид любов. Този закон работи в света. Доброто има една положителна, естествена страна, която действа в света и е като електричеството. Който не познава тази сила, тя може да го убие. Но електричеството е и една отрицателна енергия, която дава светлина. Същият закон действа и в другия полюс, положителния, който дава топлина. Този полюс връща тази топлинна енергия с цел хората да я използват. Има една топлина в света, която причинява смърт, но има и една топлина, която дава живот. Тази топлина, която дава живот, произтича от центъра на доброто, а другата топлина, която причинява смърт, произтича от центъра на злото, тя умъртвява хората. Има някои учени хора, които си служат със светлината с цел да умъртвяват.

Сега мнозина страдат, защото възприемат чужди мисли. Представете си, че една мома е влюбена в един момък. Отначало тя е щастлива, доволна от него. По някое време момъкът попада под лъчите на злото и настроението му по отношение на тази мома се променя, той започва да я пренебрегва. Момата възприема неговите мисли и се отчайва. В нея се явява желанието да се самоубие. Всяка мома и всеки момък, които са поискали да се самоубият, са попаднали под лъчите на

топлината и светлината, които излизат от центъра на злото. Това показва, че този момък или тази мома не са били един за друг. И тогава казвам, че в света има два вида момци: едни, мозъците на които служат за възприемане на положителните лъчи на светлината, тоест на доброто, и други, мозъците на които служат за възприемане на отрицателните лъчи на светлината, тоест на злото. Вторите момци не са виновни за това положение, защото то се получава несъзнателно у тях. Аз съм слушал някоя мома да казва: „Не мога повече да обичам този момък". Защо? Защото сега е намерила друг момък, но утре ще намери трети, после четвърти и така нататък. Това е закон на размножаване. Но това размножаване не води към онова щастие, което всички хора търсят. Сега аз ви говоря за един вътрешен закон, от неспазването на който вие се намирате в постоянно противоречие. За тази цел вие трябва да се научите и при най-неблагоприятните условия на живота си да не губите кураж. Ако обичате Бога, вие трябва да си кажете: „Всичко, през което минавам, е за добро". Това само вътре в себе си го кажете. Не го казвайте на другите, но в себе си допускайте, че всичко е за добро. Може да четете какво е писано в Свещените книги, може да търсите какви са опитностите на другите хора, но не разправяйте какво мислите. И при най-лошите условия да сте, допуснете, че всичко е за добро. Щом допуснете това, вие веднага ще дойдете във връзка с Първия принцип, във връзка с Божественото. Кажете си: „Това, което аз не мога да разреша, Бог ще го разреши". Кажете ли си така, ще видите, че най-много след 24 часа ще дойде разрешението на въпроса, защото не сте вие тези, които разрешават въпросите в света.

Това същество, за което ви говоря и което познавам, не е както са обикновените хора, които вие познавате, не е както когато познавате един човек. Това същество, към което всички се стремят, което урежда всичко в живота, пред него благоговеят даже и най-напредналите

същества, които имат знание. И всички се стремят към Неговото благоволение. Защо? Защото то е един извор, който съдържа необятното знание, необятните блага, необятното щастие в живота. Сега аз не ви говоря за един Господ, в Когото само да вярвате. Аз не ви говоря за един Господ, в Когото хората едно време са вярвали. Моят Господ, за Когото ви говоря днес, казва, че всичко, което искате и очаквате от Него, ще го направи. Днес имате облаци в живота си, но ако вярвате в този Господ, облаците ще бъдат по-малко, небето ви ще бъде ясно – няма да има нещо, което да ви препятства. Не казвам, че всичко ще ви върви по мед и масло, но ще ви дам десет случая, в които да опитате това, което ви говоря. Като ви дойде едно голямо нещастие, което не можете да разрешите, кажете си: „Нека да опитаме този Господ. Нека да видим каквото ни говореше онзи господин за неговия Господ. Да се помолим на неговия Господ, да видим дали ще ни помогне". Повикайте моя Господ! Като не можете да разрешите някакъв въпрос, оставете го на моя Господ, Той да го разреши. Ако в тези десет случая не се сбъдне каквото ви казвам, ще ви дам още десет случая, за да познаете моя Господ. Ако и тогава не можете да Го познаете, ще ви дам още десет случая. Ако отново не успеете, повикайте мене, на тридесетия път аз ще дойда. И като дойда, тогава всичко ще стане. Дотогава аз ще ви оставя да сте свободни.

Има една положителна наука, която трябва да създаде бъдещата култура, бъдещото възпитание на майките, на бащите, на братята, на сестрите. Това е новото, което трябва да се съгради. То ще се съгради в лицето на едно общество, в което злото ще се обича, без да се прави, а доброто ще се обича, като се прави. Омразата ще се обича, без да я прилагаме; любовта ще се обича, като я прилагаме. Единственото мощно нещо в света, това е Любовта, която повдига живота. Вярвайте в Любовта. Любовта, това е Бог, Който съизволява към всички, Който има отношение към майки и бащи, към

свещеници, към учители, към държавници, към слуги, към всичко живо. Обичайте този Господ! Казвате: „Ние трябва да бъдем щастливи“. В бъдеще не само хората, но и говедата, и кокошките, и всичките животни трябва да знаят, че ние обичаме Бога, да почувстват те нашето щастие, да разберат, че у нас е станало едно вътрешно, едно социално, едно съществено преобразуване. Всички трябва да знаят това.

„Бъдете като децата.“ Вярвайте във вашия Баща и не му приписвайте вашите слабости. Не казвайте: „Този Господ с мене ли ще се занимава?“. Величието на този Господ, за Когото ви говоря, се познава по това, че Той се занимава с най-малките работи, с които никой друг в света не се занимава. Господ не се занимава с големите работи. Той оставя големите работи на други същества, а като се дойде до малките работи, с които никой не може да се занимава, Той ги поема и ги урежда. Затова и в Писанието е казано, че Бог живее в сърцата на смирените, на малките. Когато някой каже, че всичко с него е свършено, тогава Господ му проговаря: „Досега те ръководиха другите хора, сега Аз ще те ръководя, ти ще имаш моето разположение“. Ти сега ще започнеш да му обясняваш: „Господи, аз съм голям грешник“. Веднъж да духне Господ, всичките ти грехове ще се разпръснат. Ние искаме да продадем греховете си на Господа. Той не ги купува за себе си, но ако ги купи, ще ни накара само да ги занесем до неговите хамбари. Той има специални места за складиране на стари чешити*. Той складира нашите грехове в специални складове, хамбари, и като ги събере всичките един ден, ще стане, както е казано в Писанието: Господ ще запали земята, за да изгорят всички грехове на хората. Като се запалят тия наши стари грехове, тия стари чешити, събрани от памтивека, те ще изгорят и ние ще се освободим от тях. Така ние ще бъдем

* чешит 1. диал., *разг.* Сорт, разновидност. 2. *разг.* Странен човек, особняк.

свободни и ще останем само с онова, което Бог е създал още от вековете. Тогава ние ще мислим като Бога.

Нали казваме така: „Добър син е онзи, който е наследил чертите на баща си. Добра дъщеря е онази, която е наследила чертите на майка си“. Такъв е законът. Онзи син, който не носи чертите на баща си, и онази дъщеря, която не носи чертите на майка си, те не са добър син и добра дъщеря, те не са техни син и дъщеря. Ако ние не носим чертите на Бога, ние не сме Негови. И ако ние не носим чертите на Божия Дух, ние не сме Негови. Какво друго можем да кажем? Какво друго можем да кажем за Бога? Чертите на Бога трябва да нося, нищо повече. И трябва да постъпвам като Бога, не като хората – тогава ще бъде добре и за мене, и за вас.

„Бъдете като децата.“ Има един център, около който трябва да се движите. Движете се около великия Център на живота, движете се около себе си и обичайте злото, без да го правите, обичайте доброто, като го правите. В това седи вашето щастие в бъдеще и сега.

Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва

30 юни 1935 г., София, Изгрев

На утрешния ден

Отче наш
Напред да ходим смело
12. глава на Евангелието от Йоан, от 12. стих нататък
Ще се развеселя

Ще взема само част от 12. стих, която изисква едно малко обяснение: „На утрешния ден“. В обикновения език утрешният ден е неизвестното. Днешният ден е известното, а утрешният ден е неизвестното. Утрешният ден, това са възможностите на бъдещето. Евангелистът разправя какво се е случило на утрешния ден. Този ден, който още не е бил, може да се изрази чрез едно станало събитие. Тъй щото има известни неща, които са станали и ние можем да ги знаем, а има и неща, които не са станали и ние не можем да ги знаем. Значи според мене има две положения. Същото е и според учените хора.

Аз наричам учени хора тия, които разбират законите на живота, законите на природата. Животът не седи в многото, което ние желаем. Животът е в малкото, в микроскопичното. Може ти да си богат човек, но да не знаеш да използваш богатството си. Може да имаш цял хамбар с жито и пак да умреш гладен. А може да имаш само един хляб в торбата си и пак да живееш. От човека зависи да може да обработва малкото. Малкото, но обработено, струва повече, отколкото голямото, което никога не е обработвано. От памтивека и досега почти всички хора имат един стремеж – те се стремят към великото в света и пренебрегват малкото. Ние можем да кажем, че всички страдания и нещастия в света произтичат от онзи ламтеж за великото, за незнайното, изобщо за такива неща, които и след като ги имаме, пак не можем да ги задържим. Ти може да си цар, да си завладял цялата земя, но един ден остаряваш и идва друг, който

те детронира, замества те. Ти може да си учен човек, да си написал 50 тома научни трудове, но утре се явява друг учен, който те засенчва. Ти може да си пръв певец в света, но утре идва друг певец, по-добър от тебе, и те засенчва. После ти казваш, че животът е лъжлив, че светът е лъжлив. Не, нито светът е лъжлив, нито животът е лъжлив, лъжливи са твоите разбирания за живота.

Ние мислим, че щастието на целия свят зависи от нашето щастие. Право е казал Настрадин Ходжа: „Когато жена ми умре, половината свят умира. Когато аз умра, целият свят умира". Според него жена му е половината свят, а той сам представлява целият свят. Ние мислим, че когато сме щастливи, целият свят е щастлив. И мислим, че когато сме нещастни, целият свят е нещастен. Често аз се учудвам на хората. Дойде някой и каже: „Мене никой не ме обича". Какво разбира този човек под думите „никой не ме обича"? Друг пък казва: „Ти ме обичаш". Нито единият знае какво означават думите му, нито другият знае. Под думата „обич" аз разбирам нещо понятно, нещо, което и децата разбират. Който ме обича, той е готов заради мене да направи всичко, което искам. Това значи обич. Който не ме обича, той не е готов да направи нищо от това, което аз искам. Такова е в най-прост смисъл обяснението на думата „обич". Понякога ние придаваме философски смисъл на това понятие, говорим за неговия субективен, обективен, абстрактен смисъл и така нататък. Дойде някой при мене и ме пита: „Ти разбираш ли какво нещо е квадратен корен?". Много добре разбирам какво нещо са квадратните корени. Кореният изобщо се развиват в много гъста среда. Там, дето материята е много рядка, никакви корени не могат да се развиват. Кореният се развиват винаги в много гъста среда. Какво ще кажете от двете философски гледища – от гледището на онези, които вярват в реалността на света, и от гледището на онези, които казват, че светът е една фикция? Какво ще кажете от гледището на онези, които вярват, че животът е непреривен, и от

гледището на онези, които вярват, че животът е преривен? Двете вярвания имат еднакво значение. И онези, които казват, че животът е непреривен, нищо не разбират, и онези, които казват, че животът е преривен, и те нищо не разбират. И едните, и другите минават за учени хора, но са много обикновени хора. Едните лесно разрешават въпроса, като казват, че животът е непреривен, но какво нещо е непреривният живот, те не разбират, нямат никаква опитност.

Някой говори какво нещо е смъртта. Питам: ти умирал ли си, да знаеш какво нещо е смъртта? Лесно е да се каже „като умра", но когато наистина умреш, само тогава може да се говори има ли смърт, или няма. Сега още не можеш да говориш за смъртта. Да се говори за смъртта, без да си умрял, това е само едно предположение. Ама еди-кой си човек е умрял. Отде знаеш, че е умрял? Той може да се е престорил на умрял. Ще ви приведа един пример с един богат човек. В дома на този богаташ работел един беден момък, който имал идеята да си подобри живота и да се задоми. Богатият бил много скържав и нищо не му плащал. Цели петнайсет години момъкът работил на богатия, докато последният един ден го изпъдил от дома си и му казал: „Няма какво да се оплакваш! Благодари, че толкова години те храних, не те оставих да умреш гладен". „Добре, аз ще ти дам да разбереш! Ще ти отмъстя някой ден така, че да ме запомниш" – казал сиромахът. Той чул след време, че богаташът умрял. Тогава си казал: „Аз ще ти дам сега да разбереш с кого си имаше работа". Според тогавашните обичаи умрелите ги закарвали на гробищата и на следващия ден ги заравяли. Сиромахът решил: когато няма хора на гробището, ще отиде и ще отмъсти на своя господар, да го помни той и на онзи свят. Той взел едно голямо дърво, отишъл и започнал да налага умрелия. Налагал го, налагал го, докато видял по едно време, че умрелият се съживява. Като се съживил, богатият казал на своя слуга: „Много ти благодаря за това, че от твоя бой оживях. Ако ти бях

изплатил каквото ти се падаше, ти нямаше да дойдеш да ме биеш и щяха да ме заровят. Сега ела с мене у дома". Завел го в дома си и му платил двойно и тройно на това, което му дължал. Та и вие, ако имате да биете някого, чакайте го да умре и тогава идете да го биете, за да го съживите и да ви плати той двойно и тройно.

Сега, дали тези работи са станали, или не са станали, не се знае. Това е само един пример. Казват се понякога неща, които са близо до ума, и те са логични, възможни неща. Обаче има неща, които не са възможни в дадени случаи. Например невъзможно е сега да отидеш с тялото си на Слънцето. Защо? Защото на Слънцето има повече от сто милиона градуса топлина. Как може човек да отиде на Слънцето при сто милиона градуса топлина? Питате как се измерва тази топлина. Тя не може да се измери с уредите, с които съвременната наука разполага. Тази топлина е от съвсем друго естество. И преди всичко, тя не е страшна. Тази топлина става страшна и опасна само тогава, когато ѝ се постави някакво препятствие. Един извор е опасен само тогава, когато му се постави един бент, с който да се спре неговото течение. Ако не поставите на извора никакво препятствие, никакъв бент, тогава никаква опасност няма да има. Вземете като пример един прост кръг. В този кръг електричеството може да се движи без никаква опасност, но достатъчно е само на едно място да се пречупи кръгът, да се постави там един бент и това място става вече опасно. Който влезе в това място, той може да плати с живота си. Като не разбирате живота, вие го взимате като един кръг, като един венец, даден ви от Бога. Някой ден пожелавате да видите какъв е този кръг и го разчупвате, но като го разчупите, с това вие си създавате всичкото нещастие.

Вие искате да знаете защо Господ ви е създал. Не питайте нищо по този въпрос. Всички задавате този въпрос. Не го задавайте. Защо Баща ви ви е създал, не питайте. Защо ви обича, и по този въпрос не питайте.

Какво ще разберете от това, че ви обича Баща ви? Някой може да ви обича по единствената причина, че може да вземе нещо от тебе. Ти обичаш някого. Защо го обичаш? По две причини може да обичаш човека: или защото искаш да вземеш нещо от него, или защото искаш да му дадеш нещо. Понякога аз считам любовта за един голям товар, който човек носи. Често този товар му е много тежък и той не може да го носи, затова търси случай да се разтовари. Като намери някого, той го обиква и така се разтоварва, дава на него половината товар. Тогава казва: „Слава богу, намерих един човек, за да се разтоваря". По този начин той благодари, че е залюбил някого. Така гледам аз на въпроса от чисто детинско гледище. Щом ме залюби някой, казвам: да, този човек иска да тури половината си товар на гърба ми, но трябва да види дали мога да го нося. Ако мога да го нося, той ще се разтовари. Ако не мога да го нося, по-добре да не се разтоварва, защото ще оставя половината му товар насред пътя. И често слушам някой да казва за някого: „Не му искам любовта". Той не му иска любовта, защото е тежка, не може да я носи. Такава любов е тежка. Аз искам, като ви говоря, да четете между редовете. Това, което сега казвам, още не е съществено. Вие, хората, често се заблуждавате. Дават ви едно ядене, поглеждате го и казвате, че е хубаво. Мислите, че яденето е хубаво. Не се лъжете. Докато не го изядете и не мине известно време след това, не се произнасяйте. Вие често казвате, че сте разбрали нещата. Аз пък се пазя да казвам, че съм разбрал нещата. Когато ме питат дали съм разбрал нещата, аз казвам, че не съм ги разбрал. Защо? Защото тия неща не искам да ги разбера. Минава един човек и ти искаш да знаеш колко е богат. Така ще го уплашиш. Защо? Защото той минава за беден, не иска да се знае колко пари има вложени в банката. Този човек се плаши да не плати с живота си. Той трябва да те излъже, затова не го излагай, не искай да знаеш колко е неговото богатство. Представете си, че този човек има сто милиона лева. Защо трябва да се

интересувате колко са парите му? Или най-после, защо трябва да се интересувате дали някой човек ви обича? Това е практическата страна на въпроса. Сега аз говоря за въпроси, които не са толкова съществени.

Има една любов непреривна и тя си върви в живота. Ние за нея не питаме. Щом някой те обича, не питай защо те обича. И щом ти обичаш някого, не му казвай защо го обичаш. Ако се опиташ да обясняваш любовта, ти ще направиш един процеп, ще разкъсаш тази верига, в която любовта се движи. От създаването на света досега аз съм разглеждал този въпрос. Всеки, който се е опитвал да знае кой как го обича, той всякога е изгубвал любовта. На този човек любовта му е излизала солено. Ще ви приведа примера за онзи богат американец, който имал много красива жена. Двамата се обичали и си живеели добре. По едно време жената се разболяла сериозно и лекарите се произнесли, че не може да се излекува. Тогава мъжът, със сълзи на очи, отишъл при жена си и ѝ казал: „Слушай, миличка, няма защо да крия, лекарите се произнесоха, че болестта ти е много сериозна и не може да се лекува. Те казаха, че след 12 часа ще заминеш за онзи свят. Затова, ако искаш, приготви се за заминаване“. И продължил той да рони сълзи. Жена му се натъжила много, въздъхнала, но казала: „И така, умирам, но ще те помоля само за едно нещо. Искам да ми обещаеш, че ще го изпълниш“. – „По-напред ми кажи какво искаш, да видя мога ли да го изпълня. Иначе, ако не мога да го изпълня, ще мина за нечестен пред тебе, а аз не искам да постъпя нечестно.“ – „Слушай тогава. Искам да не се жениш за друга жена след моята смърт.“ – „Виж, в това няма да издържа. Не мога да ти обещая, че няма да се оженя. Може да срещна някоя красива жена и да се влюбя в нея.“ – „Щом е така, аз тогава няма да умра!“

Наистина, щом умираш, това показва, че не обичаш човека, на когото казваш, че го обичаш. Който обича, той никога не умира. И когото обичат, той пак не умира. Защо умря Христос? Защото хората не го обичаха. Ако

хората обичаха Христа, той и досега щеше да бъде на Земята между тях. Обича ли те някой, ще живееш; не те ли обича, няма да живееш. Сега на какво отдават ученията дългия живот? На някакво присаждане на някаква особена жлеза. Според мене има живи жлези, които могат да продължат живота на хората. Всеки човек, от своя страна, е една жива жлеза. Щом те обичат, ще живееш; щом не те обичат, няма да живееш. Когато се казва в Писанието да възлюбиш ближния си, това е един закон за продължаване на живота. И когато те любят, и когато любиш, животът ти ще се продължи. Защо трябва да обичате? За да бъде животът непреривен. Защо трябва да обичаме Бога? За да бъде животът ни непреривен. Защо трябва да обичаме ближния си? За да бъде животът ни непреривен. Това са двата важни закона в света. Това е философия, която има смисъл. Казва някой: „Не може ли без любов?". Може без любов, но това важи за ограничената любов. Ако искаш да имаш идеята да обичаш Бога и да обичаш ближния си, това е друг въпрос. Работата седи в това, че ние трябва да бъдем готови да обичаме. Като ви говоря по този начин, аз искам да ме разберете добре. Един турчин отишъл на гости в дома на един български чорбаджия и казал на всички около себе си, че разбира добре български език. С това той искал да ги уплаши, да ги застави да не говорят по негов адрес, защото ще ги разбере. По едно време, както си пушил лулата, чалмата му се запалила. Казали му на български: „Ефенди, чалмата ти гори". „Възможно е" – отговорил турчинът и продължил спокойно да пуши. Пак му казали: „Ефенди, чалмата ти гори." – „Възможно е." Тогава българите разбрали, че той не знае български език, и му казали същото на турски. Гостът се стреснал и казал: „Така кажете, да ви разбера!". Често нашите чалми се запалват, но колкото и да ни говорят, че са се запалили, ние не разбираме. Като ни се каже на наш език, тогава разбираме.

Днес всички се запитват на какво се дължат страданията в света. Страданията имат два произхода:

те идат или от чрезмерна любов, или от безлюбие. Човек може да страда по единствената причина, че не го обичат, а може да страда и по причина на това, че много го обичат. Майката толкова много обича детето си, че не го пуска никъде. Където и да мръдне детето ѝ, тя все го следи и . А понякога никой не те обича, никой не се грижи за тебе и тогава ти пак страдаш. Така седи въпросът за страданията в моя ум. Две са причините на страданията: или че много те обичат, или че никак не те обичат. Следователно това са две положения в света, които трябва да имаме предвид. В даден случай аз мога да обичам, а мога и да възприемам любовта. По отношение на първия закон, Божествения закон, аз мога първо да възприема Божията любов. И след като съм приел тази Любов, аз мога да бъда неин проводник, мога да я предавам на другите. Следователно и в двата случая – и като възприемам, и като предавам, аз участвам в онзи живот, който е в Бога. По-нататък не се интересувам дали хората ме обичат, или не. Когато се намирате в трудно положение, вие можете да регулирате вашето състояние с помощта на първия закон. Всеки човек е една форма за вас. Човекът, когото обичате, за вас е един малък проблясък от Божията любов. Той не представлява всичката любов на Бога, но една малка част от нея. За вас е непонятно как грешните хора могат да бъдат обичани от Бога. Според човешкото разбиране на живота Бог не би трябвало да обича грешниците. Но Той именно се грижи за тях и ги обича. Той иска да ги обърне към себе си. Коя е причината за това? Този въпрос е ясен, няма какво да се спирам върху него. Има неща, които могат да се опишат, но няма да ви ползват. И този въпрос може да се опише, но какво ще ви ползва? Да ви описвам една бременна жена как ражда, това е възможно, но това описание няма да ви ползва, в него няма никаква философия. Има неща, които, като се описват, губят значението си. Ожени се и като ражда жена ти, ще видиш какво нещо е раждането. Може да прегледате някой научен трактат по въпроса, но това

ще е субективно описание. Ако искаш да знаеш какво нещо е раждането, стани жена, ожени се и като заченеш и родиш, ще разбереш какво е раждането. В един от своите разкази Толстой описва как е раждал насън. Толкова се измъчил при това раждане, че цял се изпотил. Стреснал се и като разбрал, че е било сън, си казал: „Ако наистина раждането е толкова страшно, тогава страшно е човек да бъде жена". Защо Толстой сънувал това? Защото сам той бил бременен със своето учение, със своята идея, но разбрал, че не може да го износи както трябва. Само ако се роди едно учение, то ще представлява един завършен процес. Ако дадена идея не се роди, тя ще създаде противоречие в утробата на майката, вследствие на което тази идея може да бъде пометната и да умре.

„На утрешния ден." Това е новото, това е неразбраното, от което ние се интересуваме. Всички се интересуват дали ще обичат, или ще ги обичат. Единственото важно нещо, което от сутрин до вечер ви интересува, е това дали вие ще обичате, или вас ще ви обичат, дали ще намерите някого, който да ви обича, или вие ще обичате някого. Красотата на живота седи в това вие да обичате. Когато намерите човек, който да ви обича, умът ви започва да работи, когато и вие обичате някого, умът ви пак работи, но има разлика в тези два случая. В основата на заниманията на учените с науката, в основата на заниманията на религиозните хора с религията, в основата на заниманията на политиците с политиката, изобщо в основата на всичко седят две положения: човек работи, за да го обичат – то е едното положение, и човек работи, за да обича – то е другото положение. Първият закон е източник на живота. Там е силата на човека. Ако човек изхожда от това положение, той ще има една положителна наука. Когато видя някой нервен човек, казвам му, че той трябва да има в себе си някаква наука, с която да може да смени това нервно състояние. Нервното му състояние се дължи на енергията, насъбрала се в излишък някъде в мозъка, и тази енергия трябва да

се смени по някакъв начин, да се впрегне на работа. Ако не знае как да я смени, може да станат известни избухвания в него, много нежелателни работи могат да се случат. Вие трябва да се спрете върху научната страна на тия ваши състояния.

Съвременните хора са слезли в един път на леснопостижимите неща. Лесно нещо е човек да бъде щастлив. Но как? Ти не можеш да бъдеш щастлив, ако не те обичат. Ти не можеш да бъдеш щастлив, ако не обичаш. Ще кажете, че не искате да знаете за хората. Все таки трябва да има поне един, когото да обичате. Едного непременно трябва да обичате. Ако не обичате нито Бога, нито ближния си, кого ще обичате тогава? Какъв смисъл ще има тогава вашият живот? Тук се изнася една тънка психология, върху която съвременните хора не се спират. Ние идеализираме нещата и като не ги постигнем, се разочароваме. Някой иска да стане богат и мисли, че тогава ще бъде щастлив. Така е, но само за разумния. Ако е умен, човек може да стане щастлив, но ако не е умен, той не може да стане щастлив. – „Искам да съм силен." За да си силен, ти първо трябва да бъдеш умен. Ако си умен и силен, ще знаеш как да използваш силата си. – „Искам да съм учен." Да си учен, но да си разумен, защото ще знаеш как да използваш своята ученост. Ако не си разумен, с тази ученост ти ще си създадеш най-големите нещастия. Днес в София ще излязат двама пехливани да мерят силите си. Кой от тях ще бъде щастлив, кой ще победи, не се знае, но двамата ще премерят силите си. Питам: кое е подбудило тия двама души, особено единия, дошъл чак от Америка, да се бият? Искат да премерят силите си. Цяла София сега се интересува кой ще победи. Някои религиозни хора ще кажат, че не е добре да се показва този пехливанлък, грубо развлечение била борбата и така нататък. Така е, но понякога хората се нуждаят от груби забавления. Сега нас ни интересува примерът. И в двамата пехливани има една любов. Българинът Дан Колов иска да повдигне България пред външния свят, да покаже на другите наро-

ди какъв е българинът. Както и да е, аз похвалвам тия хора, че не ги е срам да се бият. Ще се търкалят по земята, ще скачат, ще се хвърлят един върху друг, докато единият от тях победи. Вие наричате това диващина, но тия хора не се срамуват да се проявят, да премерят силите си. Те ще излязат пред публиката, ще се намажат с масло, ще се бият, не ги е срам. А вие, както и други, се срамувате пред хората да изкажете своите убеждения. Често срещам идейни хора, които се срамуват от своите идеи, не смеят да се изявят пред хората. Казвам на тия хора: „Вас не ви бива за пехливанлък". На страхливите казвам да отидат при Дан Колов, да вземат от него уроци по смелост и безстрашие.

„На утрешния ден." В света съществува една реалност, с която ние, живите хора, трябва да се свържем. И тази връзка трябва постоянно да я възобновяваме. Животът на Земята не е нищо друго освен едно вечно възобновяване, една вечна обнова. Момент след момент е нужно възобновяване на тази връзка. Ако не я възобновявате, ще пострадате. Вие мислите, че като я възобновите един път, въпросът вече е свършен. Не е така. С живата природа всеки ден ще се свързвате. Като се свързвате с нея, вие ще се възобновявате. И това трябва да става постоянно. В природата няма застой. Тя всеки ден обновява нещата и всеки ден внася нещо ново, нещо живо. Тя никога не оставя човека със старото. Тя през целия ден внася нещо ново в човека. Който разбира това и може да го използва, тогава добре; който не може да го разбере и не го използва, пак добре. В това именно седи красотата на живота – в това вътрешно разбиране. Ако ти търсиш общество, което да те разбира, Бог ще те постави в такова общество. Ти искаш да намериш човек, който да те обича. Това е естествено, защото този, който те обича, продължава живота ти със своята любов. Изобщо любовта продължава живота.

Христос казва: „Аз дойдох да дам живот на хората, и то преизобилно". Христос обича хората, затова им даде живот. Той казва: „Крадецът не иде, освен да открадне,

да погуби и да заколи. Аз дойдох да им дам живот, и то преизобилно“. Сега ще приложите този закон в своя психически закон, да знаете кое е възможно. Всяка мисъл, която внася живота, е Христовият принцип: „дойдох да им дам живот“. Всяка мисъл, която отнема живота от вас, тя не е Божествена, тя е второто положение, тя е крадецът, който иде да открадне и да погуби. Всяко желание, което внася живот, това е първият принцип. Всяко желание, което отнема живот, това е вторият принцип. Не питайте защо някой не ви обича. Въпросът е разрешен, вие нямате нужда този човек да ви обича. Каква нужда имате дяволът да ви обича? Каква нужда има овцата от вашата обич? Ако я обичате, вие ще я изядете. Има хора, от любовта на които ние не трябва да се нуждаем. Когато някой от тия хора не ви обича, това е по-голямо щастие за вас, отколкото ако ви обичаше. Така трябва да мислите. Някой път се разочаровате в себе си, че не сте постигнали това, което сте желали. Вие се заблуждавате. Благодарете, че не сте постигнали това, което сте желали. Вие не сте първият фактор в света. Първият фактор в света е Бог, Който е създал всичко и е начертал плана. Той е начертал известен план, който постепенно се реализира. На второ място, като втори фактор в живота, е вашата душа. Ако работите според закона на Бога, ще бъдете щастливи. Вие може да бъдете щастливи още днес, а може да бъдете щастливи след една година или след десет, или след сто, или след хиляда години, или след десет хиляди години и така нататък.

Има неща, които още днес могат да се постигнат. Например ти още днес можеш да се научиш да пееш. Аз определям срок от десет години за онзи, който иска да стане лекар, да се научи да бъде лекар. За един художник също определям срок от десет години, за един музикант – също. Повече от десет години не са потребни. От една до десет години работа е достатъчен срок за постигане на нещо. Десет години работа са достатъчни за успеха на човешкия живот. Който не разбира числата от едно до десет, той няма да има успех. Щом хванеш едно от тия

числа, например единицата, тоест ако срещнеш първия човек и го обикнеш, той ще внесе в тебе сила и знание. Вторият човек ще внесе в тебе мекота и пластичност. Много други неща има още, но важното е, че първата любов е една, втората любов е друга. Хората казват, че втората любов не струвала. Те имат грешка. Първата любов ще внесе нещо ново и хубаво и втората любов ще внесе нещо ново и хубаво, но съвсем различно от онова, което първата е внесла. Третата любов ще внесе в човека мъдрост, да стане той мъдрец, да не се смущава от нещата. Тройката е крайният предел. Аз ви разкривам нещата от едно до три. От четири нагоре вие сами ще си ги разгадаете. Питагор, който беше най-ученият грък, живял двайсет години в Египет, за да научи тайните на окултните науки, и още десет години в Палестина, дойде едва до числото 4. Цялата му философска система се основава върху числото 4. Като съберем числата 1, 2, 3 и 4, получаваме сбор от 10. Питагор разбираше смисъла на числата само до 4. Като не разбираше смисъла на 5, 6 и на останалите числа, той се оплете в една своя ученичка. След това ученициите му се разпръснаха. Питагор имаше ученички, които учеше да проповядват, и една от тях го оплете, стана му тя учителка. В кое число влиза жената, знаете ли това? Казано е, че в шестия ден Бог направи човека. А в кой ден направи жената? При това, предиобед ли я направи, или следобед? Адам беше последното творение на Господа, но после Господ извади ребро от него и направи жената. Значи, мъжът остана като предпоследно творение на Господа, а жената беше последното. Затова и до днес жената разрешава всичко. Другояче казано, чувствата са последното нещо, което ние можем да опитаме. Ако мислиш, че зад любовта можеш да намериш нещо друго, ти нищо не разбираш. Любовта е последната граница. Какво има зад любовта? Има нещо страшно. Който е пипнал оттатък любовта, косата му е побеляла, той се е разкаял и се е върнал назад.

„На утрешния ден.“ В утрешния ден се крият всичките възможности. Както ви виждам, всички искате да бъдете щастливи. Вие искате да бъдете музиканти или художници, или богати търговци, някои искате да бъдете красиви, какви ли не искате да бъдете. За да постигнете тия свои желания, всички се молите на Господа. Молите се, но нищо не постигате. С това аз не искам да ви осъждам. Много право постъпвате, но не сте умни. Ще ви кажа какво разбирам под думите „не сте умни“. Представете си, че всеки ден ходите при един добър професор по музика да му се молите да ви научи да свирите, но нищо не учите. Вие само му се молите, а нищо не учите. Щом професорът ви предаде един урок, вие трябва да свирите, да се упражнявате. Казваш: „Аз съм се молил цели двайсет години на Господа, но нищо не съм получил“. Защо? Молил си се, не си работил нищо. Ти само ядеш и пиеш, не работиш, а после се молиш. Не, работа се изисква в света. Да кажем, вие имате едно чувство на неразположение. Какво представлява вашето неразположение? То представлява една корда, която не е добре нагласена. Вие се карате през целия ден. Защо? Защото кордата ви е малко спаднала от времето. Ще я вземете, ще я опнете малко, ще я нагласите и ще започнете да свирите. Казваш: „Аз съм неразположен, не мога да работя“. Именно когато човек е неразположен, тогава трябва най-много да работи. Разправят за германския император, че в продължение на 5 години нарязал три хиляди дървета с бичкията* си. Ако той беше нарязал тия дървета преди войната, чудо щеше да бъде. Такъв пример имаме и за Гладстон**. Когато е тряб-

* бичкия – Опънат на рамка ръчен трион за рязане на дъски, дърва и под.

** Уилям Гладстон (1809 – 1898) Британски политически и държавен деец. Бил е четири пъти министър-председател на Великобритания. През 1876 – 77 г. именно Гладстон е фигурата от най-голям мащаб в Англия и Европа, която привлича вниманието към България след жестокостите при потушаване на Априлското въстание.

вало да се решава някакъв труден въпрос в парламента, той предварително отивал да нареже няколко дървета и след това се явявал с решение на въпроса. На всички вас сега ви трябва бичкия. Вие се страхувате да режете. Ще режете, нищо повече. Като дойдат мъчнотиите, няма какво друго да правите освен да се върнете у дома си и да режете. Защото, ако вие не режете, вас ще режат. Ако едно лошо желание, което се е вмъкнало в тебе, го жалиш и не го туриш на мястото му, то ще те победи. От това желание ти трябва да се освободиш, нека да иде да странства. А ти го жалиш, гледаш го като писано яйце, внимаваш да не му създадеш някаква неприятност. Ако го жалиш, то ще ти създаде цяло нещастие.

Сега ще ви приведа един пример, с който ще направя мисълта си по-ясна. Колкото и ясна да я направя, тя пак няма да се разбере, но поне ще събуди други мисли, с които ще работя. В древността един светия се уединил в пустинята, където да работи за своето усъвършенстване, да се пази от изкушенията на дявола. Там прекарал цели двайсет години. Дяволът мислил дълго време как да намери начин да го изкуши. Светията имал една стомна, от която често пиел вода. Най-после дяволът измислил да се скрие в стомната му и като пие светията вода, да влезе в него и така да научи тайните му. Светията надигнал стомната, разбрал, че вътре се е скрил дяволът, затова я прекръстил и добре я запушил. Така седяла стомната цели десет години, без да я отваря. Един ден светията си казал: „Чакай да отворя тази стомна и да я измия". Отворил я и колкото вода имало вътре, излял я, а на дъното ѝ видял едно малко детенце, красиво като ангелче. Светията веднага решил да вземе това дете и да го отгледа. Отгледал го той, детето пораснало, станало много умно. Както разговаряли един ден, това ангелче казало на светията: „Ти ще станеш виден човек, ще можеш да оправиш света. Аз ще те направя цар". С тези думи умът на светията се забъркал. По същия начин и вие имате в себе си едно дяволче, което отглеждате.

Под „дявол“ аз разбирам един дух. Дяволско дете наричам това, което е родено от този дух, дяволито дете. Всяко желание, което не може да ти допринесе нещо добро, то не е за тебе. Много желания има, които не са за тебе.

Оттук аз вадя следния закон: всякога когато една и втора добродетел в тебе следват една подир друга, те произвеждат нещастие. Никога не допускай тези добродетели да следват в тебе една подир друга. Това ви се вижда малко противоречиво, но аз обяснявам закона по следния начин. Нагостил те е един твой приятел с много хубаво ядене. Тъкмо си се нахранил, дохожда друг твой приятел и те кани на втори, също толкова хубав обяд. В този случай ти се откажи от втория обяд, отложи го за друг ден. Не се пресищай с ненужни желания. Като наблюдавам децата, и в тях виждам много желания, и в тях има нещо преситено. В такива хора е втълпена мисълта, че не са получили това, което са искали. Та те още не са дошли до крайните предели на живота! Ако един кон искаше да има по-голяма сила, да може повече да рита, повече да бяга, да бъде по-културен, това негово желание щеше да му причини по-големи нещастия. Ако един вол искаше да има по-големи рога, да може повече да боде с тях, да бъде по-културен, това негово желание щеше да му причини по-големи нещастия. Питам: какво може да постигне конят с по-голямата си сила или волът с по-големите си рога? С по-големи рога какво ще се постигне? Когато искат да кажат за някого, че нищо особено не е постигнал, българите казват: „Да не би рога да са му израснали!“. Значи, рогата се взимат като знак на достойнство. Но за вола, който постоянно си има рога, това е едно противоречие. Разправят за Мойсей, че имал рога – това е един окултен символ. Казано е там: „Няма да оставя рога ми да се унижи“.

Сега вие можете да си зададете въпроса: „Каква нужда имаше Христос да дохожда на Земята?“. Христос е дошъл, говорил е на хората, спасил е света. Спасението на света е цяла наука. Онези, които сега говорят за спасението,

спасени ли са? И ти, който сега говориш за спасението, спасен ли си? Спасението е непреривен закон. Ти трябва постоянно да се спасяваш. И съвършенството е непреривен закон. Във всички неща трябва да има непреривност. Ние мислим, че Христос е живял преди две хиляди години и е умрял. Не, Христос и днес живее; и днес се повтаря същата история. Ако Христос дойде в твоята душа и ти го посрещнеш с овация, и в тебе се зароди любов, какво повече можеш да искаш от това? Обаче не минават две-три години, и ти казваш: „Не си струва човек да обича". Питам: с това ти не разпъваш ли Христа в себе си, както едно време евреите го разпнаха на кръста? Ти казваш: „Не е нужна любовта". По този начин показваш, че не разбираш любовта. Христос може да дойде в сърцето на един учен човек, на един лекар, на един поет, на един музикант, на една мома или на един момък – навсякъде може да дойде Христос. Вложете широки възгледи за нещата, широк простор, и се освободете от тесните възгледи. Ти може да си жена или мъж, или дете, или слуга и Христос да е в сърцето ти. Положението, което заема човек, ни най-малко не трябва да го унижава. Умният слуга, който си знае работата, струва повече от господаря си; това е в даден случай, разбира се.

„На утрешния ден." На утрешния ден, като дошъл Христос, излязъл много народ. Онези, високопоставените, като видели това, казали: „Отиде народът подир него!". Какво са разбирали тогавашните учени равини? Мислите ли, че ако тогава светът беше възприел Христовото учение, тъй както Христос го проповядваше, нямаше да спечели? В прочетената глава от Евангелието на Йоан не се казва къде отиде народът след Христа. Вие казвате, че сте християни. Не е лесно Христовото учение, не е лесно да бъдеш християнин. Христос казва: „Ако не вдигнеш кръста си и не се отречеш от баща си, от майка си, от брат си, от сестра си, от приятеля си, и не дойдеш да ме последваш, ти не можеш да бъдеш мой ученик". Да се отречеш от баща си, от майка си, от брат

си, от сестра си, от приятеля си и най-после от своя живот, това значи да се отречеш от старото, което е в майка ти и в баща ти, в брат ти и в сестра ти, в твоя приятел и в твоя живот, и да възприемеш новото, да тръгнеш след него. В този смисъл аз разбирам отричането: да се отречеш от старото. Има едно старо, което е Божествено – то е от друг порядък.

„На утрешния ден." Ние казваме за някого: „Виж той как успява". – "Ама аз още нищо не съм направил, в нищо не съм успял." Ние криво разсъждаваме. Този човек още не е успял. Когато бях преди време в Шумен, да правя своите изследвания, дойде един господин при мене и ми каза: „Искам да знам докъде си достигнал в твоите изследвания, искам да проповядвам твоето учение". – „Че аз още нищо не съм направил, трябват ми още дванадесет години усилена работа, за да извадя един малък резултат." Аз още не съм се добрал до нужните данни, а този човек иска да му кажа докъде съм стигнал, да му дам своите тайни. Казах му: „Можеш ли да работиш геометрически, математически, за да разбереш моите формули?". Дадох му една геометрична формула. Той я погледна и каза: „Нищо не разбирам". – „Когато разбереш, тогава ще ти дам тия данни." Всяка формула, всяка задача в психологическия живот е едно семе, което трябва да посадиш в земята, да го полееш, да го обработиш и като започне то да никне, да расте, в този процес именно ти ще различиш Божественото. Иначе ти ще имаш едно повърхностно понятие за нещата. Не е лесно човек да изучава формите.

Често се говори за гениите. Какви са отличителните черти на гения? Под думата „гений" аз разбирам онзи, който не се стъписва и пред най-големите мъчнотии. Геният е в състояние да излезе от най-трудното положение, в което е поставен. Геният е цял акробат – дето и да го затвориш, той пак ще излезе навън. Който е светия, той не само че разбира нещата, но може да излезе от всяко затруднение. Светията в това състояние моделира и от обикновените работи минава в творчество.

За да твориш, ти трябва да бъдеш светия, а за да можеш да побеждаваш мъчнотиите, ти трябва да бъдеш гений. Ако нямаш в себе си никаква гениалност, ти не можеш да победиш и най-малката мъчнотия. За да можеш да създадеш нещо, ти трябва да имаш ум на светия, в даден момент да го имаш. Следователно в един момент поне ти можеш да бъдеш светия и в един момент можеш да бъдеш гений. Ако знаеш как да излезеш от мъчнотиите, в които си попаднал, ти си гений. Ако знаеш как да предадеш знанието, което имаш, ти си светия. Ако не можеш да предадеш знанието си на друг, ти не си светия. Аз разглеждам гениалността и светийството за себе си. Гениалността в света се познава по това, че гениите могат да разрешават мъчнотиите. Има семейни, обществени, религиозни, политически, народни, индивидуални и ред още мъчнотии. За тази цел се изискват гениални хора, които да извадят човечеството от мъчнотиите, в които се намира. При това, не само един гений трябва да дойде в света, много гении трябва да дойдат. В състоянието, в което се намирате, какво можете да направите? Вие имате една богата опитност, но нямате възможност да проверите кога ще бъдете гениални хора. Някой път се усещате нервни, разстроени, мислите, че нищо няма да излезе от вас. А това е най-доброто условие за вас. За сегашните учени се казва, че нещо им липсва. Не е така. И геният е поставен при най-лошите условия да работи и да се справя с мъчнотиите на живота, но първото нещо е, че той започва да мечтае и така намира правия път. Затова и окултният ученик трябва да вижда гениалността в своите схващания.

Гениалният човек не трябва да се поколебава в своите добродетели, но винаги да казва: „Всичко работи за добро". – „Ама не виждаш ли, че не е така?" – „Аз зная как е сега, но трябва да се работи." Като вземе един въглен, гениалният човек го превръща в диамант. Като вземе една ябълчена семка, гениалният я туря в земята, да поникне, да израсте. Като влезе гениалният между

лошите хора, те стават добри, защото той знае как да работи между тях в пътя си. Когато се каже някому, че това, което иска да постигне, е невъзможно, той се обезсърчава и спира в пътя си. Тогава този човек му казва, че каквото търси, не може да го намери в този път. Той му казва истината. Казва му, че пътят, по който върви, не е добър, и има друг път, по който трябва да поеме и в който ще постигне желанията си. Желанията не се постигат само в един път или само по един начин. Много са пътищата и много са начините, по които могат да се постигнат желанията, но всеки човек трябва да намери онзи единствен път, онзи единствен метод, който е специфичен за неговите желания. Някой мисли, че пътят е един за всички. Не, за всеки човек има специален път и специален метод за постигане на неговите желания и за реализиране на неговите мисли. Следователно всеки трябва да намери своя специфичен път, по който може да постигне своята гениалност.

Някой казва: „Аз ще почакам да умре дядо ми, да получа наследство от него и след това ще започна да уча“. Не чакайте дядо ви да умре, да получите наследство и тогава да учите. Ако имате богат дядо, ето какво трябва да направите, за да го предразположите още приживе да ви помогне със своето богатство. Как ще го предразположите? Дядо ви е скържав, но обича живота, обича да живее хубаво. Вие ще отидете при него и ще му кажете: „Дядо, аз искам да уча, трябват ми по няколко хиляди лева на месец. Ако ми обещаеш тази сума, аз ще продължа живота ти с няколко години, ти ще бъдеш здрав“. Като чуе това, дядото ще се отвори към вас и ще ви поддържа, за да учите. Щом отвори сърцето си към вас, дядото, ако е бил болен, ще оздравее, ако е бил немощен, ще се подмлади. Вие се страхувате да кажете на дядо си, че можете да продължите живота му, и чакате да умре, че да получите всичкото му богатство. Кой ви е виновен? При такива разсъждения и очаквания от ваша страна дълго време още дядо ви ще живее, макар слаб и немощен, и вие не

ще можете да учите. По-добре е за вас дядо ви да живее, отколкото да умре. Някой казва, че ви обича, а след време казва, че не ви обича. Вие не разбирате закона и се обезсърчавате. Вие не разбирате езика на този човек. Той иска да ви каже: „Пътят, по който ти искаш да се домогнеш до мене, не е прав. Иди да намериш правия път и като го намериш, пак ела при мене. Тогава аз пак ще те обичам". Когато даден човек ви каже, че не ви обича, това означават думите му. Като не разбирате тази философия, вие си блъскате главите, не можете да намерите вашия път. За да ви обича някой, вие трябва да му дадете нещо, трябва да му продължите живота с няколко години – с десет, с двайсет, с трийсет години. Тогава той ще бъде готов всичко да ви даде. За да ви обича дядо ви, вие трябва да му дадете нещо от себе си, да му продължите живота. Тогава той ще бъде готов всичко да ви даде. Много дядовци са се обръщали към мене с думите: „Синко, остарял съм вече. Помогни ми да се подмладя, да зная как да живея. Остарял съм, но младо ми е сърцето. Ако ми продължи Господ живота, ще зная вече как да живея". – „Аз мога да те подмладя." – „Така ли?" – „Да, аз мога да те направя млад момък на 21 години. Ще хвърлиш бялата брада." Така говоря на дядото и той започва да мисли за своята възлюбена, сърцето му вече трепери – поумнял е, иска да живее по друг начин. Това става и в християнството. Казвате: „Вече разбрахме Христа".

Като дойде истинската любов между хората, тя ще изхвърли навън това подозрение, това съмнение, този песимизъм на човека. Песимизмът днес посещава човека по десет пъти на ден. Песимизмът, обезсърчението днес са обикновените спътници на човека. Всички се оплакват, че животът няма смисъл. Казвам им: „Аз мога да ви подмладя всички, но трябва да ме слушате". Казват: „Докажи ни това". – „Много искате." За да покажете послушание, от вас не се изисква много. От вас се иска само да пренесете една сламка на един-два километра разстояние. Пренасянето на тази сламка е свещеният

огън, за който говорят гръцките митолози. Казва се за Прометей, че е откраднал този огън. Той не е можел да го открадне, защото не е знаел законите на този огън. Никакъв огън не е откраднал той. Гърците откраднаха огъня – така се казва за тях, но те и досега са останали невежи. Свещеният огън е огънят на Любовта, който Христос донесе от небето. Христос каза: „Дойдох да им дам живот, и то преизобилно". Свещеният огън подразбира този живот. Само при любовта вие можете да имате свещения огън, който е между живота и любовта. Ако изучавате любовта, както аз я изучавам, вие ще намерите смисъла на живота. Тогава между хората ще има едно разбирателство. Като срещнете един човек, първо ще видите в него добрата му страна. Не е въпросът, като видиш един човек, да искаш само той да ти помага, но трябва двамата взаимно да си помагате.

Когато двама души се обичат, първото нещо, което се изисква от тях, е да има помежду им взаимна обмяна. В това седи смисълът на живота. Не искайте само да ви обичат. Животът седи в това да обичате и да ви обичат. Това е утрешният ден, това е днешният ден. Днес е Божественият ден, утре е човешкият ден. Тези двата дни трябва да се съединят в едно. Бъдещето, бъдещите възможности са в човешкото, а настоящето е в Божественото. Въпросът е като хора какво можете да направите. Постиженията се крият във всички ония форми, в които са вложени човешки души. Пред вас седи велико бъдеще, което вие не подозирате даже. Вие сте богати, но седите с клюмнали глави и казвате, че животът няма смисъл. Не, велико бъдеще ви очаква! Вие ще станете гении, ще станете светии и светици. Дето минете в света, навсякъде се изискват хора за работа. Всички противоречия, през които минавате, те са все забавления за вас. Някой плаче, но какво означава този плач? Той нищо не значи. Детето плаче, че майка му е заминала, умряла. Агнето плаче, че са го отделили от майка му. Аз гледам другояче на живота. Като видя, че някой е умрял,

аз казвам, че този човек се е дегизирал. Хората около него, като не знаят това, плачат, вдигат шум. Казвам на дегизирания: „Вашите вдигат много шум". – „Нека вдигат шум, нека плачат, така по-добре ще се научат на Божия закон." Нека се научат хората да познават Бога, да познават и своите заминали. – „Поне не пишат ли заминалите?" Не, не си дават адреса.

Сега мнозина говорят за онзи свят. Ако аз го опиша, той ще е такъв, какъвто хората не могат да си го представят. Ако хората го опишат, той ще е като земния свят, но така криво ще го предадат. В онзи свят има неща, които те по никакъв начин не могат да схванат. Там има нещо особено красиво. Като срещнете една душа от онзи свят и тя ви погледне, в погледа ѝ ще видите нещо красиво, особено, пълно с любов. Каквито придобивки имате, тази душа ще се радва, като че тя ги придобива. Там няма такова състезание, каквото има на Земята между хората. Там всеки се радва на придобивките на другите. Този закон още не е научен на Земята. Та радвайте се на всичко онова, което Бог е приготвил за вас. Радвайте се на всичко онова, което Бог е вложил в душите ви. Радвайте се на страданията, с които Бог ви е удостоил, защото е вложил в тях нещо добро за самите вас. Радвайте се на всички ваши добродетели, на всички ваши възможности. Радвайте се на всичко. Това е Словото на Бога.

Благословен Господ Бог наш
Отче наш

7 юли 1935 г., София, Изгрев

Развързано ще бъде на небето

Отче наш
Духът Божи
18. глава на Евангелието от Матея, от 18. до 21. стих
Ще се развеселя

Ще взема няколко думи от 18. стих: „Каквото вържете на земята, вързано ще бъде на небето, каквото развържете на земята, развързано ще бъде на небето". Ще говоря само върху думите „развързано ще бъде на небето". Това е последният резултат. За да се разбере последният резултат, трябва да се има предвид предшестващото. Казва се в стиха, че каквото е вързано на земята, ще бъде вързано на небето и каквото е развързано на земята, ще бъде развързано и на небето. Казано другояче, каквото е вързано в човешкия живот, ще бъде вързано и в Божествения, в небесния; и каквото е развързано в човешкия живот, ще бъде развързано и в небесния.

Има един научен въпрос, според който спасението на човека седи в правилното разбиране. Правилното разбиране произтича от една наука, която хората тепърва започват да проучват. Ученето, както сега го разбираме, не е във външната му страна, не е само в теорията. Има известни изкуства, които теоретично не можеш да изучаваш. Може и теоретично да се изучава пеене, но човек трябва да пее, за да стане добър певец. Ти може да си завършил няколко музикални академии и пак да фалираш в себе си. И може да не си завършил никаква музикална академия, но пак да бъдеш първокласен певец. Ако пък при това положение учиш, ученето ще придаде нещо на дарбата, която имаш. Следователно дарбите, които са дадени на човека, могат да се развият само при едно външно усилие от негова страна. В природата има два момента на учене. Единият момент е на Провидението – когато

Бог работи върху нас. Това хората приемат по един или друг начин и различно го определят. Другият момент е, когато сам човек работи върху себе си, прави усилия, за да придаде нещо към работата на Бога. В развитието на цялото битие има нещо, което движи света. Това, което движи света, е важният момент. В битието всичко се движи. Външното изявление е външният момент. Тези два момента в битието се сменят. Ученето не спада към първичния момент на битието, но към вторичния. Ние трябва да се учим, за да стане Божественото у нас явно отвън. Ако човек не прави усилия да се развива, това, което е вложено в него, ще остане недоразвито и той ще си остане невежа. Ако придобиете знания, това ще бъде за вас, не за другите. Като се научите да пеете, ще знаете да пеете за себе си. Ти искаш светът да бъде добър, хората да бъдат добри. Ако един човек е добър, той е добър за себе си, а не за тебе. Ти не уповавай на доброто в другите, но уповавай на доброто, което е в тебе. Това е до разбирането, до прогреса на човека. Ако човек сам не е добър, това е резултат на ученията му. Ти не можеш да бъдеш добър, ако не си се учил. Някой иска да направи добро. Как ще го направи? Ти си дрехар, искаш да скроиш една дреха. За да я скроиш както трябва, трябва да си учил, да знаеш как да кроиш. Ако я скроиш както трябва, ти ще се повдигнеш. Ако не я скроиш както трябва, ще изгубиш, ще развалиш дрехата.

В съвременния християнски свят има една опасност: хората мислят, че и без учение могат да минат. И волът може да мине без учение, но той си знае какъв е животът му. Кой от вас би желал да има живота на вола? И рибата минава без учение, но кой от вас би желал да е риба? Аз мога да ви посоча много същества, които минават без учение. Аз мога да ви посоча много същества, които с хиляди години само ядат и пият, които нямат никакъв стремеж, никаква наука, никаква религия, никаква вяра, никакво понятие за Бога и изобщо от нищо не се интересуват. Мидите от нищо не се интересуват, те са затворени в

своите черупки. Онези учени, които изучават живота на рибите, разправят какъв е техният морски живот. За мене природата е една жива книга. Всички живи същества, това са форми, етапи на знанието. Но знанието не го създадоха рибите. Казвате, че знанието се придобива по еволюционен път. Не, това е общо казано, това не е наука. Еволюцията нищо не е създала, еволюцията е един процес. Някои могат да кажат, че еволюцията е създала ред картини. Еволюцията не е създала никакви картини. Гениалните хора са тези, които са създали картините. Еволюцията само хроникира онова, което е създадено. Еволюцията е разумното, което е работило в света. Ние наричаме еволюция разгръщането на онзи Божествен план, на онзи велик план, който съществува в света.

Има един голям спор за произхода на човека, но ние ще оставим настрани този научен въпрос. Човек отникъде не е произлязъл и никъде няма да влезе. Като казваме, че човек е произлязъл отнякъде, ние разбираме неговата форма, в която той сега се намира. Ние можем да разискваме върху това как е създадена вашата къща, но ако искаме да разискваме върху създаването на камъните, които влизат в нейния строеж, това не можем да направим. За това, за което е създадена къщата, можем да разискваме, но върху създаване на камъните – не можем. Създаването на камъните съставлява един дълъг геологичен и биологичен процес, който трябва да се изучава. Първоначално камъните не са били така твърди, както са сега. Минералозите казват, че са се изисквали милиони години, за да се втвърдят. Онези от вас, които искат да знаят как са станали камъните твърди, нека питат геолозите и минералозите, те ще им хвърлят светлина по този въпрос. За нас въпросът е важен, но биологически това ни интересува. Всичко в света е важно, понеже произтича от човешкия дух. Всички науки са произлезли от човешкия дух. Следователно няма наука в света, която да не е важна. Човек е създал всичко, всички предмети. Всички науки са създадени от

човешкия дух, той ги е систематизирал. Великото в човека е това, че той постоянно изучава. Но той още не е дошъл до крайния предел на своята наука, той е едва в пелените на знанието. Понятието на човека за Слънцето, за вътрешната му температура, за вътрешното му състояние, за състоянието на материята там и ред други въпроси още не са абсолютно установени. Някои учени имат верни понятия по тия въпроси, но някои още са в тяхното начало. Аз съм срещал първокласни учени, които твърдят, че на Слънцето има хора, и доказват това научно. Тези учени казват, че само външната страна на Слънцето е гореща, а отвътре то е обвито с една атмосфера, която го пази, вследствие на което там могат да живеят същества и да водят един хубав живот. Тези учени даже си позволяват да казват, че са ходили на Слънцето, но това трябвало да си остане между тях. Това не е за онези деца, които нищо не разбират. За тях се казва, че Слънцето представлява една огнена топка, в която живеят същества, но какви са тези същества, нищо не се казва.

Още в древността някои от видните астролози – тези, които са създали астрологията, са си позволили да уподобяват хората на планетите. Казва се за някои, че са слънчеви типове, за други се казва, че са венерини типове, дошли са от Венера. За трети се казва, че са юпитерови типове, дошли са от Юпитер; за четвърти се казва, че са меркуриеви типове, дошли са от Меркурий; а пети са марсови типове, дошли са от Марс. Всички хора са все типове в това отношение. Астрологията е много отвлечена наука, защото тя ще свърже известни чувства на човека с Венера или известно негово благородство с Юпитер, или ще свърже Слънцето с онзи велик, възвишен живот, който блика в човека, или ще свърже Сатурн с онази песимистична склонност, която съществува в даден човек. Но всичко това не може да се обясни. Чудно е как може едно тяло като Сатурн, толкова далеч от Земята, да повлияе върху човека така, че да

го направи песимист. При това, чудно е защо едни хора Сатурн ги прави песимисти, а други не може да ги направи. Същият Сатурн прави едни хора умни, а други – глупави. Защо Юпитер прави едни хора благородни, а други – горди? Защо Венера прави едни хора да имат възвишени и благородни чувства, а други – да бъдат завеяни? Завеяността може да се обясни научно. Когато съзнанието на човека е разкъсано, той има много по-голяма широчина, колкото е нужна, за да може да схваща в даден случай, вследствие на което предметите за него не са ясни. Всички онези хора, у които чувствата вземат надмощие, те държат един предмет много близо до съзнанието си, те го чувстват. Щом държат един предмет далеч от съзнанието си, те мислят за него. Следователно, ако държиш един предмет много близо до съзнанието си, той ще оказва влияние върху твоите чувства и ти ще станеш разсеян. Майки, които държат децата си много близо до съзнанието си, стават разсеяни. Младите момци, които държат момите много близо до съзнанието си, стават разсеяни. Младите моми, които държат момците близо до съзнанието си, стават разсеяни. Даже и някоя баба, ако държи много близко до съзнанието си своя дядо, ще стане разсеяна.

Това, което сега ви казвам, не е научно, то е само за развлечение. Това са само мои твърдения. Те не са доказани. Например съвременните хора се страхуват от числото 13. Какво лошо има в това мъртво число? Като турят единицата и тройката една до друга, хората се страхуват вече. Един европеец по никакъв начин не можеш да го настаниш в стая с номер 13 в някой хотел. В номер 12 може да го настаниш, в 12 и половина също може, но дойдеш ли до 13, не можеш да го заставиш да влезе в тази стая. В стая с номер 14 той влиза, но при 13 не влиза. Той казва: „Фатално число е 13. На всеки, който влиза в това число, ще му се случи нещо неприятно“. Никъде по хотелите в Европа няма да намерите стая с номер 13, но в България ще намерите по хотелите това число. Зато-

ва на българите не им върви. Защо хората ги е страх от числото 13? Ще кажете, че това е атавизъм. Това е една предшестваща опитност, която хората са имали. Българина го е страх от вторника, той го счита за злокобен ден и намира, че работите му тогава не вървят. Донякъде той счита и петъка за неблагоприятен ден. Ако българинът срещне на пътя си поп, той веднага се връща в дома си. Ако селянин е тръгнал на работа с воловете си и срещне поп, не отива на нивата. Защо българинът, като срещне един свещеник, един служител на Бога, трябва да се върне назад и да не отиде на работа? Две тълкувания има за това. Едното тълкуване е, че като срещне поп, материалните му работи няма да вървят добре, затова предпочита да се върне в дома си, отколкото да отиде на работа. Донякъде това тълкуване е вярно. Второто тълкуване е, че като срещне свещеник, той си спомня, че трябва да служи на Бога и си казва: „Къде съм тръгнал сега по нивите! Я да се върна у дома, да не работя този ден, но да го посветя в служене на Бога". Затова той се връща у дома си, разпряга колата, не иска да работи. Дошло му е на ума, че трябва да посвети този ден в служене на Бога, но как трябва да служи, не знае. Жена му го пита: „Защо днес не отиде на работа? Защо се върна от пътя си?". За да се оправдае, той казва, че е срещнал поп. – „Какво от това?" – „Няма да ми вървят материалните работи." С това той се оправдава пред жена си. Защото, ако ѝ каже, че иска да служи на Бога, тя ще му възрази, че това, което е намислил, е една неестествена връзка.

На много мъже сред съвременните християни Христос не е любим по единствената причина, че жените им са възлюбили Христа. Такъв мъж казва: „Дотегна ми този Христос. Отде се намери? Откакто е влязъл в къщата ни, не може да се живее. Аз мисля едно нещо, а жената мисли друго. Аз ѝ казвам едно, тя ми казва какво е казал Христос. Аз ѝ казвам да отидем на бал, тя казва, че Христос не е казал така. Казвам ѝ да отидем на разходка. Тя казва, че и това не е казал Христос". Но това са наши

твърдения, това не е казано от Христа. Когато между мъжа и жената съществува разногласие, това показва, че те не се обичат. Разногласието е признак, че между двама души няма обич, няма взаимни отстъпки. Когато двама души се обичат, те взаимно си правят отстъпки. Могат да се направят опити с двама, с трима души, както и с повече хора и ще се види, че това е така. Може някой да иска неща, които видимо се показват, че са глупави, но в дадения случай хората, като се обичат, ще са готови да си отстъпват. Така е и в природата. Каквото ние желаем, Бог ни го отстъпва. Чудно е, че понякога Провидението туря в човека известни предпазни мерки. Нещо в тебе ти казва, че известна храна не трябва да я ядеш. Ти не го послушаш, ядеш от тая храна и ти става лошо. Кой е виновен? Ти нямаш тази наука, да знаеш коя храна ти подхожда. Казвате, че човек може да яде каквато и да е храна. Не е така. Точно и строго определено е каква храна човек трябва да употребява. Това е строго определено в живота на човека. Също така е определено какви чувства и мисли човек трябва да допуска в себе си. Определено е на човека с какво трябва да се занимава в живота си. Животът не може да бъде скучен. Ако е скучен, това е по единствената причина, че ние не знаем с какво да се занимаваме.

„Каквото развържем на земята, ще бъде развързано и на небето." Под думите „развързано на небето" аз разбирам разумния живот. Според мене небето, това е човешката глава; земята, това е човешкият стомах. Ако ти си бил весел и радостен, когато си се хранил, стомахът ти е смлял храната добре, соковете добре са използвани, тогава и мозъкът ти, главата ти ще мисли добре. Обаче ако стомахът ти не е могъл да смели добре храната, соковете не са се асимилирали правилно, тогава и главата ти, мозъкът ти няма да мисли добре. Каквото е разположението на стомаха в човека, такова ще бъде и разположението на неговата глава, на неговия мозък. Казвам: в съвременното общество, в индивидуалния

живот на човека е нужна една наука, с която той може да подобри живота си. Животът трябва да се подобри. За да се подобри, не се изискват големи усилия. Аз съм правил много опити с болните, вие също може да правите такива опити, да видите колко лесно може да им се въздейства. Един американец изнамерил някакъв ултра микроб, който бил толкова дребен, че и при най-силното увеличение на съвременните микроскопи едва можел да се види. Макар и толкова малък, той бил в състояние да изпояде всички други микроби. Най-страшните микроби на чумата, на холерата той изяждал на общо основание. На това основание казвам: ако човек, и при най-опасната болест, може да постави в ума си мисълта, че ще оздравее, тази мисъл е толкова силна, че е в състояние да надвие над всички останали мисли, тъй както ултра микробът изяжда всички останали микроби. И в края на краищата човек неизбежно ще оздравее. Понеже хората не могат да поставят тази мисъл в ума си, те не могат да се лекуват сами. Някой поставя в себе си мисълта, че може да оздравее, а в същото време поставя и противоположната мисъл: „дали наистина ще оздравея“ или „не зная дали ще оздравея“. Това е вече опозиция.

На мнозина съм казвал, че могат да се подмладят, а те са ми отговаряли: „Как е възможно стар човек да се подмлади?“. Когато Христос каза на Никодим, че докато човек не се роди изново, той не може да влезе в Царството Божие, Никодим го запита: „Как е възможно човек отново да влезе в утробата на майка си и изново да се роди?“. Христос му отговори: „Ти си учен човек, но не знаеш ли това? Не можеш ли да разбереш как става това?“. Има разни теории, които говорят за подмладяването на човека. Някои мислят, че за да се подмлади, човек трябва да влезе в една реторта. Въпросът за подмладяването е лесен за онези, които го разбират, но много мъчен за онези, които не го разбират. Тези, които не го разбират, за тях по-мъчен въпрос от този няма. Ако рече човек да се подмлади, той ще влезе в стълкновение с хиляди

същества от ред поколения и ще се започне едно състезание, една голяма война. Ако победиш в тази война, ще се подмладиш; ако не можеш да победиш, ще умреш. Много хора умират, понеже, като влязат в тази война, не издържат. И наистина, няма по-страшно нещо от обезсърчаването. Представете си, че двама момци се състезават кой от тях да вземе една мома. Докато момата не се е определила към едного от тях, и двамата се вдъхновяват. Щом момата се определи към единия, другият се попарва. Защо се попарва този момък? Коя е причината? Двамата момци нямат право да се състезават за момата. Това е един неестествен процес, който природата не допуска. Дето има състезание, там процесът е човешки, а не Божествен. Вследствие на този човешки процес един от двамата момци се попарва. Казвате: „Какво трябваше тогава да се направи?“. Още в началото този момък трябваше да премери своите сили. Отначало той трябваше да знае дали момата ще го вземе, или няма да го вземе. Той трябваше предварително да има това знание. Ако аз имам знание и отида някъде, дето трябва да вдигам тежки камъни, предварително ще зная мога ли да вдигна един камък от стотина килограма, или не мога. Трябва предварително да съм измерил силите си. Ако ми дадат един камък с тежест от сто или двеста килограма, няма да правя никакъв опит да го вдигам. Аз ще съм първи глупец, ако се опитам да го вдигна. Трябва да познавам силите, с които разполагам.

Човек може да вдигне не само един камък от сто килограма, той може да вдигне един камък даже и от хиляда килограма, ако знае законите на равновесието. Има ред закони, които трябва да се познават. Ако при вдигането на един камък вие го задържите в хоризонтално положение, без да се образува даже най-малък ъгъл в плоскостта, вие ще успеете да го вдигнете, колкото и тежък да е, защото по този начин ще стане известно разлагане на силите. Но ако се образува и най-малък ъгъл в плоскостта, вие ще усетите тежестта на камъка и

няма да можете да го вдигнете. По този начин можете да вдигнете и една планина. Как ще си обясните това? Има хора, които могат да вдигат по 100, 150, 200, 500 килограма тежест. Някой вдига с едната си ръка 200 килограма тежест. Този човек разбира закона за поляризирането на енергиите. Ако той направи най-малкото отклонение, неговият гръден кош ще се строши, неговият гръбнак няма да издържи. В ръцете на този, който знае закона, това е игра, това е лесна работа, той лесно вдига и най-тежкия камък, като пази хоризонталното положение. Вследствие на този закон хората падат и в морално отношение. Те не познават закона за равновесието. Казват за някого, че е неморален човек. За мене неморален човек е този, който не знае да пази закона на равновесието. Следователно, каквито са законите на физическия свят, такива са законите и в духовния свят, само че се изисква едно крайно дълбоко разбиране на законите. Мнозина мислят, че като отидат на небето, там ще бъдат научени на всичко. Ако на земята сте вързани, като отидете на небето, пак ще бъдете вързани. И тогава ще ви върнат отново на земята. Сега се проповядва ученето, че като отидете в онзи свят, там ще ви учат. Ако на земята сте учени, и там ще бъдете учени; ако на земята сте невежи, и там ще бъдете невежи. Ако на земята сте свободни, и на небето ще бъдете свободни; ако на земята сте роби, и на небето ще бъдете роби. Това са само твърдения. Но ако вие разбирахте тази наука, върху която почива животът, главно човешкият живот, и ако разбирахте цената и значението на числата на датата и годината, когато сте родени, много щяхте да научите. Датата, числото и годината, в които сте родени, определят цялата ваша съдба. Това нещо може да се докаже. Това може да се докаже, след като се подложи на една проверка. Има хора, които могат да ви предскажат какво ще ви се случи след две години или след три години, или след десет години. Други пък могат да ви предскажат какво ще ви се случи до края на живота ви. И ако всичко

се случи, както са ви го предсказали, това е една истина. Ако всичко не се случи според предсказаното, това е лъжа. Следователно опитът доказва истината.

За едно твърдение могат да се направят много опити. Изисква се много време, за да се опитат и проверят фактите. Щом е налице опозиция, ние казваме, че нещата са неверни. Само ония неща могат да бъдат верни, които са опитани. Неща, които не са опитани, не могат да бъдат верни. Някой казва, че е опитвал нещата. Че кой не ги е опитвал? Един лекар дава лекарства на болния, защото ги е опитвал и знае кое лекарство в какъв случай трябва да се употреби. От носа на един човек аз мога да заключа дали той е здрав, или не. Някой казва: „Как може от носа на човека да се докаже дали той е здрав, или не? Аз отричам това нещо, казвам, че не е вярно". Тогава аз пристъпвам да му доказвам. Питам този човек: „От какво зависи здравето на човека, нали от неговата дихателна система? Здравословното му състояние зависи от това какво количество въздух приема, за да се пречисти кръвта му, да се разширят дробовете му. Колкото по-малко въздух приема човек, толкова по-малки ще бъдат и неговите ноздри, толкова по-тесен ще бъде и неговият нос. Оттам пък и кръвта му не ще бъде толкова чиста". Има и други признаци, по които се познава здравият човек. Цветът на кръвта в здравия човек е ясночервен. Освен това неговият организъм е изтъкан само от мускули, в тялото му няма никакви мазнини. Той върви изправен като свещ, не прилича на буквата S. Започне ли човек малко да се прегърбва, той е влязъл вече в областта на болните хора. Това е закон. Затова казвам: пазете се от вашите гърбици. Когато поставите на гърба на човека един голям товар, може ли той да ходи изправен? Не, товар носи той, вследствие на което ходи прегърбен. Товарът, който носиш, ще те състари.

Ако ти държиш в ума си една тревожна мисъл – например че децата ти няма да могат да завършат своето висше образование, защото нямаш средства да ги

издържаш, тази мисъл преждевременно ще те състари. Или пък, като имаш дъщеря, постоянно да мислиш за нейната зестра, тази мисъл пак ще те състари. Ти трябва да имаш една дъщеря, която не се нуждае от зестра. Тя трябва да бъде умна и красива, първа по ум и по сила – за такава дъщеря не е нужна никаква зестра. Но ако дъщеря ти е глупава, за нея трябва зестра от един милион лева. И тогава, ако умните хора в света искат да бъдат осигурени, какво означава това? По-добре е да има една осигуреност в ума, една осигуреност в сърцето и една осигуреност в човешката воля, отколкото една осигуреност във външните положения, които лесно се изменят. Това са твърдения на новата наука. Вие говорите сега за обществено положение, за наследствени черти. Наследствеността вие я създадохте, тя не играе голяма роля. И тя играе роля, но не е мощен фактор в света. В света има два мощни фактора, които играят важна роля. Те са човешкото сърце, или човешките чувства, и човешкият ум, или човешките мисли. По-важни фактори от тях няма. На тях съответстват човешката любов и Божествената мъдрост. Това са мощни сили, които трансформират, които тласкат света към прогрес. И въз основа на това ние вървим от нисшето към висшето.

„Ще бъде развързано и на небето." Какво трябва да се развърже? Време е вече да се говори на хората. Сега аз не искам да ви кажа, че само това, което аз ви говоря, е вярно, а каквото другите хора ви говорят, то не е вярно. Не, аз разглеждам нещата другояче и казвам: всичко онова, което хората ви говорят, то е материал за гориво, а всичко онова, което аз ви говоря, то е клечицата, която ще запали този материал. Тогава моето и тяхното, това е мощното в света. Ако вие нямате техния материал, моята клечица ще бъде напразно и ако вие имате техния материал, но нямате моята клечица, този материал няма да има смисъл. Така разбирам аз нещата. За мене знанието е условие, материал, с който вие можете да си служите, а Божественото е мощното,

което запалва този материал, човешкото, и всичко това се трансформира. Всичкото усилие на съвременната наука седи в това, че тя се стреми да събуди човека, да пробуди съзнанието му. Например музиката събужда човека, но не целия човек. И философията събужда не целия човек, тя отчасти го буди. Всяка наука и всяко изкуство отделно събуждат част от човека, а всички науки и всички изкуства, събрани заедно, събуждат целия човек. И религията не събужда целия човек. Тя е наука, която може да събуди главно висшите способности в човека. Религията може да събуди най-висшите чувства и способности в човека. Онази религия, която не събужда в човека висшите способности за разбиране, за различаване, тя не е истинска религия. Когато у човека се събудят висшите способности, той дохожда до положението да бъде господар на себе си.

Ще ви приведа някои положения. Между другите си занятия аз съм се занимавал около двайсет години и с метеорология. Съвременните барометри и хидрометри, с които учените метеоролози си служат, дават наполовина верни данни. Някой път гледате, че барометърът спада повече, но при това дъжд не вали; понякога спадането е по-малко, а дъжд вали. Като съедините сведенията на барометъра и на хидрометъра, показанията тогава са по-верни. Барометърът показва промените в атмосферното налягане, а хидрометърът показва количеството на влагата в атмосферата. Когато барометърът спада, времето се разваля. Когато барометърът се повдига, времето се оправя. Когато барометърът показва едно спадане до 700 милиметра, непременно ще завали дъжд. Така е в София. Ако в това време хидрометърът показва 75 – 80 кубически метра влага, тогава пак ще завали дъжд. Обаче, ако барометърът е спаднал, а хидрометърът показва 30 кубически метра влага, тогава няма да има дъжд, макар че барометърът е спаднал. Значи, ако съедините показанията на двата уреда, вие ще имате едно приблизително понятие за времето. Това са уреди,

които дават изключения. Освен това вие трябва да разбирате теченията в природата, както и движението на ветровете, техните посоки. Има две течения в природата: магнетично и електрическо. А ветровете могат да бъдат източни и западни, северни и южни. Ако един или два дена наред духа топъл вятър, тогава няма да вали дъжд. Ако след това започне да духа студен вятър, като се съединят тези две течения, непременно ще дойде дъжд.

Следователно вие трябва да наблюдавате теченията в природата. Сегашните учени изучават теченията, движенията на самия въздух, на ветровете и от тях правят своите заключения. По същия начин и вие трябва да изучавате себе си. Вие трябва да изучавате онези течения, които стават във вашето сърце, във вашия ум, във вашия мозък и да правите тънки различия между тях, да следите как се отразяват тези течения върху общия физически и психически живот на човека. Съзнанието ви трябва да бъде будно. Щом дойде в ума ви една лоша мисъл, вие трябва да намерите нейния произход. Като дойде едно лошо чувство, вие също трябва да намерите неговия произход, да знаете отде е дошло. Ако не знае отде идат лошите мисли и чувства, човек може да стане роб или жертва на тия лоши мисли и чувства в себе си. Ще ви дам един пример. Един мой познат варненец, млад момък, ми разправяше следната своя опитност: „От детинството си досега аз съм живял един чист, целомъдрен живот, но въпреки това ето какво преживях веднъж. Разхождах се на едно място край морето, което е високо, а брегът беше долу, на около 50 – 60 метра. В това време ми дойде в ума една мисъл за нещо, към което никога не съм се стремял. Представих си една красива мома и пожелах в това време да я прегърна. Започна този дявол да ме мъчи. Отде ми дойде това желание? Аз никога не съм допускал подобни мисли в себе си. Като слязох на брега, видях, че един момък и една мома се прегръщат. Тогава разбрах, че тази мисъл, това желание, което се беше

явило в мене, не е било мое. Тези двама млади се прегръщаха, а аз мислех, че у мене се явява такова желание – да прегърна една красива мома“. Казвам: този млад момък е възприел по своето радио това, което другите желаят.

Представете си, че някой човек, когото познавате, има симпатия към вас и така вие сте свързани. В даден момент у него се явява желание да краде и след време вие възприемате това негово желание по радиото си. Ако не знаете, че това желание да крадете иде от вашия познат, ще мислите, че е ваше, и ще се чудите отде се е зародило. Вие не сте причината за тази мисъл. Какво трябва да направите? Понеже вие сте във връзка с него по симпатия, ще му изпратите противоположната мисъл, че това, което прави, не е хубаво, не е хубаво да краде. Този е начинът, по който вие можете да помагате на всички ония ваши близки, у които се зараждат лоши мисли и желания. На всяка една отрицателна или лоша мисъл поставете като контра една добра мисъл. Дойде ли в ума ти мисълта да прегърнеш някоя красива мома, ще знаеш, че тази мисъл не е твоя, тя е дошла от някой твой близък, свързан с тебе по симпатия. Затова ще му кажеш мислено: „Ти не трябва да прегръщаш тази мома, докато не си питал баща ѝ и майка ѝ. Досега баща ѝ не я е прегръщал и целувал, а ти си позволяваш! Тя е чужда още“. Има едно право в света, което трябва да се спазва от всички. Дъщерята е свързана с баща си и с майка си, освен това тя е обична на баща си и ако ти си позволиш да я целунеш, ще се случи нещо лошо с бащата. Аз мога да приведа ред примери за потвърждение на тази си мисъл. Много бащи и много майки боледуват по единствената причина, че децата им не водят добър живот. Кой с когото е свързан, носи последствията на неговия живот. Ако ти си свързан с човек, който не живее добре, може да платиш с живота си. Ти трябва да разбираш добре този закон. Ако синът ти не живее добре, ще му кажеш: „Синко, понеже аз съм свързан с тебе, твоят лош живот се отразява и върху мене. Аз съм те родил, станал съм

гарант за тебе и затова искам да живееш добре. Гледай да изправиш живота си, да не ме заведеш преждевременно в гроба“. Със своя лош живот дъщерята може да умори майка си, а синът със своя лош живот може да умори баща си. Без позволение на вашия баща вие нямате право да обикнете никого. В това правило има едно изключение: без позволение на баща си вие можете да обикнете само Бога и ближния си. Що се отнася до другите, за тях трябва да питате баща си и майка си дали може да ги обичате. Всички раздори в света се дължат именно на това, че вие обиквате някого без позволението на вашите майка и баща. Това са научни данни, които за в бъдеще учените хора ще изнесат. Та ще знаете, че нямате право да обичате без позволение. Защо? Защото, ако с вашата обич към едного причините смъртта на баща си или на майка си, каква обич е тази или каква добрина е тази? Ако обикнеш един външен човек и тази любов внесе живот в баща ти, обичай го, но ако твоята любов донесе смърт за баща ти, тя не е правилна, тогава ти не трябва да обичаш този човек. Ако твоята любов е правилна, тя трябва да внесе живот в майка ти и в баща ти. Това е закон, който трябва да имате предвид. Този закон се отнася не само до семействата, но и до религиозните общества, и до всички останали общества и сдружения. Ако любовта ти към твоя приятел внася живот в него, тя е права; ако не внася живот в приятеля ти, тя не е права, не е намясто.

Казвам: всички хора, които вървят в пътя на новото учение, трябва да имат най-светли възгледи, научни възгледи, обосновани на данни. Не е достатъчно, че така е казал Христос. Какво е казал Христос? Много работи е казал Христос, но още никой не ги знае. Даже това, което е казал Христос на Никодим преди две хиляди години, и до днес още не е разбрано. И до днес хората се питат като Никодим как е възможно човек да се роди изново. Това не може да се разправи, не може да се опише. Мнозина обаче поддържат друг един възглед. Често аз говоря за един живот, по-висок от този на земята, но както и колкото

да се говори, този живот не може да се опише, той трябва само да се опита, за да се разбере. Има една краска, един особен цвят, който не може да се опише, може само да се опита. Не само този цвят не може да се опише, но и любовта, и знанието не могат да се опишат. Онзи, който има истинското знание в себе си, ще го познаете по това, че от мозъка му излиза една особена светлина с един особен цвят, който е много приятен. Който има голяма светлина в себе си, той притежава голяма самоувереност. Той е като един майстор художник, който разбира от изкуството си и чията четка правилно върви. Който не разбира от изкуството си, неговата четка не върви правилно. Същото се установява и в графологията. Един човек пише, но като не е самоуверен, писането му не върви добре. Той започва с големи букви, в края свършва с малки, после зацапва някъде, някъде търка, задраска, пише отгоре, после се извинява, че много бързал, че писмото не излязло добре писано. Не е въпрос до бързането, но най-първо, този човек не знае да пише. След като е започнал да пише на български, ще преведе едно изречение на френски, после пак ще завърши на български – това е тщеславие. Друг пък ще започне на български, ще вмъкне тук-там по някое английско изречение или китайско, или турско – и това е все от тщеславие. Има смисъл да вмъкнете някое изречение на чужд език в писмото си, но само когато това изречение ще усили речта ви или когато чрез цитат от някой автор ще внесете някакъв принос към българския език. Това нещо има смисъл, ако между цитата и вашето писмо има връзка, а ако няма никаква връзка, вмъкнатото изречение е безпредметно. Има и случаи, в които може да се вмъкне едно българско изречение в писмо на английски език.

Има молитви, които при известни случаи могат да се четат и на български, и на английски, и на санскритски, и на гръцки език. Защо? По-силни са тия молитви в случая. Но има молитви, които на български език са най-силни. Същото може да се каже и за отделни думи, и за отделни

изречения. Има случаи в българския език, когато някои думи са точно на мястото си, сила имат те. Щом е така, те не могат да се заместят с думи от никой друг език. Англичаните дължат мощта си на своя език. Те дължат силата си на своята мисъл. Англичанинът е много практичен човек. Като говорите известно време с него, той ще ви каже: „Законите на Англия са взети от законите на природата". Значи, каквито закони употребява природата, такива употребява и Англия. Наистина, англичаните имат малко писани закони, а тези закони, които не са писани, вървят по силата на традицията. Англичаните се отличават с такава голяма честност, която е просто за похвала. Каквото обещае, англичанинът го изпълнява. Малки изключения са случаите, когато той не издържа на обещанието си. В България, и да сте обещали някому нещо, щом например ви дойдат гости, вие ще нарушите обещанието си, ще се извините с гостите си. Ако един англичанин е дал дума на някого, и десет души гости да дойдат в дома му, той ще вземе шапката си и ще каже: „Господа, извинете ме, имам рандеву". Той ще излезе, а гостите му, ако искат, нека го чакат. Ще кажете, че това не е благоприлично. Кое е по-благоприлично, да оставиш гостите си и да изпълниш дадената дума, даденото обещание, или да останеш при гостите си и да не изпълниш обещанието си? В света има два закона: към Бога и към ближния. Ако аз не изпълня думата си, дадена към Бога, и не изпълня думата си, дадена към моя ближен, питам: де е тогава човекът?

Сега да дойдем до общото положение. Има случаи в живота на човека, когато той идва до някои принципи, които трябва да провери, и вижда, че ако рече да говори истината, ще замине от този свят. В такива случаи човек трябва да предпочете да замине от този свят, отколкото да се откаже от известни принципи, да се откаже от истината. Така се случи с Христос. Той каза: „Аз дойдох на света да свидетелствам за истината, но понеже няма условия за това, предпочитам да си замина

от този свят, отколкото да се откажа от истината и да остана на земята“. Христос имаше силата да се освободи, да се защити, но той не употреби силата си. В Евангелието се казва, че когато дойдоха римските войници при него, той ги запита: „Кого търсите? Ако търсите мене, ето ме, но оставете другите“. Той освободи учениците си. Христос не употреби силата си за своето избавление. Ако беше употребил силата си, за да запази своя земен живот, той щеше да изгуби небесния живот. Той предпочете да изгуби земния си живот, но да придобие небесния. Той предпочете смъртта, но да каже истината, отколкото да замълчи пред истината. По този начин той развърза нещата. Ако беше предпочел да остане на земята, той щеше да се завърже. Обаче Христос предпочете да замине от този свят, да се развърже, отколкото да остане на земята и да се завърже. Той предпочете да каже истината, отколкото да замълчи. И затова казва: „Даде ми се всяка власт на небето и на земята“.

Тази сутрин ви обяснявах някои неща за смъртта и казах, че смъртта не е опасна. Мнозина ме питат къде са умрелите. Задаването на такъв въпрос показва, че те имат физическо разбиране за смъртта. Умрелите са тук. – „Къде тук?“ Във вашия ум. Щом мислите за тях, те са във вашия ум. Преди да умре майка ви, вие не мислите за нея; щом умре, започвате да мислите за нея, а това показва, че тя е във вашия ум. Разправяше един млад човек, атеист, следното: „По натура аз съм голям атеист. Прочел съм съчиненията на всички съвременни и стари философи, но нито един от тях не ме накара да повярвам в Бога. Откакто умря майка ми, аз започнах да вярвам. Никой друг не беше в състояние да ме накара да повярвам в нещо различно от това, което виждам във физическия свят, но майка ми ме накара. Оттогава започнах да вярвам“. Откакто умряла майка му, тя влязла да живее в неговия ум и го направила вярващ. Затова казвам: онези, които заминават за другия свят, влизат в нас и започват да живеят заедно с нас. По този начин те стават едно с

нас и ние ставаме едно с тях. Тъй че в едно тяло може да живее не само една душа, но хиляди души могат да влязат и всички да живеят заедно в това тяло. На вас ви се струва странно, че в едно тяло могат да живеят хиляди души. Питам: колко души могат да живеят в един хотел? И в една казарма само един войник ли може да живее? Не, хиляди войници живеят в казармата. Човек е едно голямо здание, в което могат да влязат хиляди хора и да живеят заедно. Колкото повече разумни същества влязат да живеят у вас, толкова по-добре за вас. Когато казваме, че сме разумни същества, ние подразбираме, че сме свързани с всички разумни същества по лицето на земята. Същевременно ние сме свързани и с всички разумни същества, които живеят на небето. Следователно ние имаме на разположение небето с целия негов архив, с всичкото негово знание. Това ние наричаме вдъхновение.

Седне един поет да пише, дойде едно разумно същество от невидимия свят и започне да му диктува. Поетът се вдъхновява, а то диктува. Някои, като се занимават със спиритизъм, драскат по листа, но нищо не излиза. След това ще кажат, че духът им говорил нещо и това са написали. Нищо не им е говорил духът. Когато духът говори, той говори ясно и определено. Когато Божественият дух дойде в човека, каквото обещае той, това става. Ако Духът ти обещае цар да станеш, ще станеш. Ти си болен, дойде Божественият дух в тебе, каже ти: „Утре ще бъдеш здрав“. И на следващия ден ти оздравяваш. Имаш да държиш изпит, дойде Божественият дух в тебе, каже ти: „Ще си издържиш добре изпита“. Наистина, ти минаваш изпита си добре. Някоя жена е бременна. Дойде Духът, каже ѝ: „Ти ще родиш добре“. Както е казал, така става. Или ти си роб някъде. Идва Духът, казва ти: „Утре ще бъдеш свободен“. На другия ден ти вече си свободен. Ти се намираш в морето, настава голяма буря. Духът ти казва: „Не бой се, всичко ще утихне“. И наистина, скоро всичко утихва. Значи, дето е Божественият дух, там нещата стават както той е

определил. Скарат се мъж и жена, викат някой трети да ги помирява. Няма какво да викат човек отвън, че да ги помирява, нека повикат Господа в себе си, Той да ги помири. Жената трябва да каже: „Господи, Ти, Който си в мене и в моя възлюбен, в моя ближен, ела ни на помощ, за да се разберем". Щом двама възлюбени не могат да се разберат, те не се обичат. Казвате: „Едно време се обичахме, но сега не се обичаме". Вие се лъжете. Не си правете илюзии, не се самоизмамвайте! Любовта никога не се мени. Един стар дядо, като искал да прескочи един трап, си казал: „Трябва да го прескоча, да покажа, че и дядото може да прескача трапове". Той мислил, че ще го види някой, затова не искал да се изложи. Засилил се, но паднал в трапа и като бил вътре, си казал: „Едно време, на младини, така ли беше?". После излязъл от трапа, огледал се, не видял човек около себе си и тогава си казал: „Каквото беше на младини, такова е и на старини". И на млади, и на стари години човек може да изпадне пред хората. Човек носи в себе си това, с което е роден. Умният, роден умен, всякога си остава такъв; глупавият, роден глупав, всякога си остава такъв. Не мислете, че това е нещо произволно. Аз искам само да потвърдя една истина. Това, което е вложено в човека, никой не може да му го отнеме, следователно няма от какво да се обезсърчаваме.

Сега ние изискваме благоприятни условия, за да се развие у нас хубавото, да подобрим живота си и да бъдем полезни на своите ближни. Ние не трябва да очакваме спасението си само от едно място. Слънцето изпраща своите лъчи навсякъде. Безброй лъчи падат на земята. Слънцето огрява света не само от един прозорец, но отвсякъде. Ако кажем, че за един човек Слънцето ще дойде само от едно специално място, неговата работа е изгубена. Където и да си, Слънцето може да те огрее. Някой пита де ще намерим Господа, де ще намерим Любовта. Любовта навсякъде можем да я намерим. Любовта е основа на сегашната наука. Не мислете, че без любов наука може да съществува. Любов, която не подкрепя

науката, не е любов. Любов, която не подкрепя изкуството, не е любов. Любов е онова, което подкрепя всички възвишени и благородни начинания. Любов, която не подкрепя живота, не е любов. Любов, която не подкрепя добрите връзки, не е любов. Любов, която не може да ни цери от нашите тъги и скърби, не е любов. Любов, която не може да цери нашите болки, не е любов. Аз наричам любов всичко онова, което може да премахне нашите спънки в живота. Тя не може да премахне всичко изведнъж, но всеки ден по малко може да премахва. Вие можете всеки ден по малко да опитвате тази любов. Някои от вас са я опитали, имат тази опитност. Опитностите ви са различни, понеже всички не сте на еднаква степен на развитие. За в бъдеще вашите въжета трябва да бъдат по-здрави. Като говоря по този начин, аз ни най-малко не подценявам вашите знания. Аз зная, че в бъдеще вие ще имате по-големи мъчнотии от днешните и въжетата, с които днес си служите, които са от ефирна материя, за бъдещите ви мъчнотии не могат да послужат. Вие трябва да бъдете умни поне колкото паяците. Наблюдавайте паяка, който си тъче паяжината. Ако усети, че ще се яви буря, той веднага започва да удвоява нишките на своята паяжина. Казва: „Буря ще има“ и започва бързо да тъче. В това отношение паякът ми служи като барометър, който показва, че времето ще се развали, ще се яви буря. Ако този паяк не удвоява паяжината си, няма да има буря.

Следователно към знанието, което имаме, трябва да се прибавя по една нишка, колкото и малка и тънка да е тази нишка. Това ще усили онова въже, което е поставено у нас заради пътя, по който вървим. С това аз не искам да оставя у вас идеята да бъдете учени като еди-кого си. Това не трябва да желаете. Някой е даровит човек. Даровитият вярва в Бога и развива дарбите, които са му дадени. Вие казвате, че еди-кой си е даровит, защото майка му и баща му са такива, а той по наследство е приел всичко наготово. Не мислете така. Вие не знаете колко труд

е положил, какви усилия е употребил този човек, докато стигне до това, което днес виждате. Ето защо нека трудът и учеността на този човек да ви послужат като стимул в живота. Не се спъвайте и от това, че някой е богат. И вие можете да бъдете богати – ако не в това направление, в друго някое. Срещате един силен човек, искате да бъдете силни като него. Можете да бъдете силни. Силата не се проявява само в едно направление. Един е силен на физическото поле, друг е силен със своето богатство, трети е силен по това, че може да превръща простите метали в злато. Кой от двамата е по-силен: царят, който управлява цял народ, или онзи, който може да възкресява мъртвите? Последният може да е обикновен човек, да не носи царска корона, но той може да съживява мъртвите. Този човек е по-силен от царя, който управлява цял народ. Кой е по-силен? Онзи, който разрушава, или онзи, който съгражда?

Хората в съвременното общество, като се съберат, започват да разговарят кой в какво вярва. Някой от тях казва: „Аз в това не вярвам, в онова не вярвам, в нищо не вярвам. Всичко в света е празна работа“. – „Много добре, всичко в света е празна работа, но в тебе има нещо, което е пълно, има някаква пълнота. Кажи ми тогава в какво вярваш. Има нещо, в което вярваш, но не искаш да го изкажеш.“ Някой казва: „Не искам да си изкажа мнението“. Прав е човекът. Онзи, който казва, че не вярва в нищо, и той вярва в нещо. Закон е: ти не можеш да отречеш едно нещо, докато не вярваш в друго. Отричането на известни положения, на известни предмети показва съществуването на други. Ако ти отхвърлиш приятелството на едного, ще се сприятелиш с другиго. Ти не можеш едновременно да отхвърлиш всичките си приятели. Ако отхвърлиш любовта на двайсет души, любовта ти ще се отнесе към едного. Следователно онзи, който не вярва в нищо, той има в себе си една любовна мисъл, едно любовно чувство, към които животът му е привързан. Срещнах един млад момък, който

ми каза: „Аз вече в нищо не вярвам. Но да ти кажа защо се обезверих. Влюбих се в една красива мома, която ми каза, че не може да се ожени за вярващ човек. И за да придобия нейната любов, аз се отказах от всичко, в което вярвах“. Следователно негово божество сега е тази красива мома. Той има едно божество в дома си, друго божество не му трябва. Момъкът каза: „Да, друго божество не ми трябва. Сега ние си живеем много добре“. – „Ами ако твоето божество един ден си замине?“ – „Да не дава Господ!“ Този млад човек се е обезверил заради една мома. Много хора в света са се обезверили все по същата причина. Каквото развържем в нашето сърце, ще бъде развързано и в нашия ум. В това отношение всички християни от различните категории трябва да си подадат ръка за взаимна работа. Този млад човек се е обезверил заради една мома и така е придобил правата вяра. По-рано той е нямал нищо, но сега е придобил живия Господ и казва, че много добре си живеят. Казва по-нататък: „Не съжалявам, че се обезверих“. Нека и вие да направите това – да се обезверите във всичко заради любовта на Бога; да вярвате само в любовта на Бога и в любовта на ближния си, а във всичко друго да се обезверите. И в тези два закона гледайте да създадете нещо друго, един нов ред и порядък. Ако вярвате в тези два закона, свободата в света ще дойде моментално за всички народи. Ако тези два закона проникнат в сърцата и умовете на всички и те започнат да мислят по този нов начин, аз ще кажа: дошъл е денят, когато всички ще бъдат свободни. Или както е казал пророкът: „Всички ще бъдат научени от Господа, всички ще бъдат научени от своя ближен“. Това няма да стане по механичен начин. Този дом е съграден.

Говорим за двата закона. Ако се вгледате, навсякъде в живота функционира числото 2. Имате бащата и майката: бащата, това е първият закон, майката, това е вторият закон в света. Бащата, това е законът към Бога, а майката, това е законът към ближния. Имате пак същия закон за двойката при брата и при сестра-

та. Братът е първият закон – към Бога, а сестрата е вторият закон – към ближния. И ако не зачитаме тези закони, ако не зачитаме майка си и баща си, брат си и сестра си като прояви на тези закони на физическото поле, ние няма да имаме живот в себе си. Тези закони съществуват и в трите свята – във физическия, в духовния и в Божествения свят. Навсякъде съществува тази паралелност. Двойката съществува и в очите – две очи имаме, съществува и в ушите – две уши имаме. Някои предполагат, че първоначално човек е имал само едно око. Да, първоначално е било така, но сега човек има две очи. Мозъкът на човека е съставен от две полушария, белите му дробове са пак два – навсякъде съществува тази удвоеност. Тези два закона са разпределили всички функции в човека. Има функции у нас, които се регулират от Божествения закон, има функции, които се регулират от човешки закони. Ние наричаме човешките закони второстепенни. Във философията наричат тези закони вметнати – те са такива, които отпосле са се вмъкнали в човешката природа, те са придадени закони. Първият закон, който е към Бога, се отнася за вложеното в човека, за онзи капитал, който е вътре в човека. Вторият закон се отнася за онова, което е вън от човека, за неговия ближен. Ако човек не държи тези два закона – към Бога и към ближния си, в своето съзнание, в своето самосъзнание, в своето свръхсъзнание и подсъзнание, той нищо не може да постигне. Това, което ние наричаме душа, то е човешката страна. Духът, това е Божествената страна. Сърцето, това е човешката страна. Умът, това е Божествената страна. Когато говоря за сърцето, аз разбирам този променлив ред на нещата, в който те се развиват. Когато говоря за душата, аз разбирам това, в което става разрешението на нещата. Духът пък е това мощното в човека, което носи сила.

Числото 2 е мощното в света. Невъзможно е без числото 2. Човек трябва да разбира тези два закона. Освен тези два закона, има и трети, който отпосле вие

сами ще познаете. За третия закон не може да се говори, той е закон на съвършенството. Законът на човешкото съвършенство е непознато нещо. Човек трябва да научи закона към Бога, закона към своя ближен и след това той ще изучава закона на съвършенството. Този закон предполага завършване на човешката еволюция, а това е път, към който човек сега върви. Сега всички се стремите към пътя на съвършенството. Този път може да се постигне, когато бъдете развързани. „Каквото развържете на земята, ще бъде развързано на небето. И каквото завържете на земята, ще бъде вързано на небето." Сега желая на всички ви да завържете нещо на земята, за да завържете нещо и на небето, и да развържете нещо на земята, за да развържете нещо и на небето. Това желая на вас и на всички народи по земята.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

14 юли 1935 г., София, Изгрев

Блажен, който яде хляб в Царството Божие

Отче наш
Духът Божи
14. глава на Евангелието от Лука, от 15. до 29. стих
Аум

Полезно в живота е онова, в което няма никаква тенденция. Всяко нещо, в което има тенденция, то не носи пълната истина, то е човешко. Всички хора се отличават с една тенденция. Писателят пише една книга, но има тенденция в неговата книга, в неговата мисъл. Проповедникът проповядва, но има някаква тенденция в неговата проповед. Майката ражда едно дете, но в това има някаква тенденция. Търговецът търгува, но и в неговата търговия има някаква тенденция. Във всяка тенденция има известни материални заложби. Някой обиква някого и в това има някаква тенденция. Не е лошото в обичта, но човек трябва да се освободи от тенденциозното в нея. Лошото не е в наклона на водата. Този наклон дава стремеж на водата да тече надолу, без него нямаше да има никакво течение. Ако наклонът е по-голям, тогава и устремът на водата е по-голям, отколкото трябва. Тъй щото при тенденцията вие трябва да турите по възможност най-малкия наклон, при който може да става движението.

Казват, че трябва да се проповядва истината. Истината не може да се проповядва. Истината може да се живее, но не и да се проповядва. Как ще проповядваш истината? Лесно е да поискат да кажеш истината, но за да кажеш истината, ти трябва да оживееш, ти трябва да имаш любов и тогава, като имаш любов, тя ще излезе от тебе, както светлината излиза от Слънцето. Когато ние възприемаме светлината от Слънцето, даваме ли на някой друг да я приеме вместо нас? Когато по обед

ни напече, всеки гледа да се скрие някъде на сянка. Като дойде температурата до 35 – 40 градуса, хората могат да умрат. В Чикаго някои, при такава температура, са умирали са от слънчев удар. Аз се чудя на тия хора, които не могат да издържат на температура от 35 – 40 градуса. При такава температура мравките не умират, а човек умира. Чудя се на такъв човек. Слушал съм хората да казват: „Не ходи на слънце с открита глава, че ще слънчасаш“. Казвам: когато глупавият ходи гологлав на слънце, за него има слънчев удар, а когато умният ходи гологлав на слънце, умът му се просвещава. Следователно глупавият трябва да бъде непременно с шапка на слъце, а умният може да бъде без шапка. Това не е тенденция. Може да си извадите сега заключение и да кажете: „Ами ние, които носим шапки, какви сме?“. Ако сте от умните, хвърлете ги, ако сте от глупавите, носете шапките на главите си. Ако казвам, че не сте от умните, това не е тенденция. Не си умен, но си кандидат да бъдеш умен. Не си завършил още училище, не си професор, но си кандидат за професор по музика. Не си още гений, но си кандидат за гений. Не си още светия, но си кандидат за светия. Тъй щото има възможност за всеки да стане и светия, и гений – това е въпрос само на време. При сегашните условия това не може да бъде. Сегашните условия са едно звено за всички онези бъдещи съчетания, които са необходими, за да станеш светия. И за да станеш светия, непременно трябва да има някой, който да желае това за тебе. Чудни сте вие, като мислите по друг начин. Дъщерята става красива, понеже майката, която я ражда, желае тя да е красива. Ако майката не желае дъщеря ѝ да се роди и да стане красива, от тази дъщеря нищо няма да излезе. Ако Бог не е пожелал аз да се родя и ако не е пожелал да бъда красив, от мене нищо не би излязло. Аз ще гледам да изпълня това Негово желание. А ако нещата не станат както трябва, тогава аз съм причината за това. Ако не станат нещата, както са замислени, това ще внесе едно смущение в ума ми, аз ще си кажа, че не съм красив.

Щом не съм красив, коя е причината за това? Красотата носи сила в себе си. Красивият човек е доволен от себе си. Красивият има мир в себе си, има самоупование и никога не отпада духом. Като го погледнат, всички хора се влияят от него. Но и красивият човек се нуждае от нещо.

„Блажен, който яде хляб в Царството Божие." Блажен е красивият, който яде хляб, защото ще покаже своята красота. Нещастен е грозният, който яде хляб, защото ще покаже своята грозота. Това са афоризми. Красивият, като яде хляб, мисли, че хлябът ще му допринесе нещо. Грозният яде хляба с недоволство, вследствие на което това недоволство му се отразява. Недоволството е създало почти всички нещастия в света. Не само на хората, но недоволството създаде нещастия и на ангелите, и на боговете, и на различните светове. Пуснеш ли и най-малкото недоволство в душата си, оттам насетне ще знаеш, че то е пуснало там своето малко краче. Недоволството ще е причината да бъде твоят дом нещастен, това е въпрос на време само. И ангелите бяха недоволни от своето положение. Недоволството е разединило света. Ангелите, които участваха в създаването на света, в създаването на Слънчевата система, не останаха доволни. Те казват, че недоволството било непозната за тях сила, небивала сила. Сега аз няма да се спирам да обяснявам защо са недоволни. Аз не искам да питам повода за недоволството. Щом почувствате, че не ви обичат, вие вече сте недоволни. Питам: коя е мярката, с която измервате, че баща ви или майка ви не ви обичат? На какво почива предположението, че не ви обичат? Коя е нормата, с която се показва, че един човек не ви обича или че ви обича? Какво трябва да правиш, когато обичаш някого? Към земята ли трябва да гледаш? Ако много гледаш нагоре, ще кажат за тебе, че си захласнат човек. Ако гледаш някого право в очите, ще кажат, че си нахален. Тогава как трябва да гледаш: нагоре ли, към земята ли, или направо? Казвам: нито към земята гледай, нито нагоре, нито направо. Защото, ако

гледаш надолу, към земята, значи търсиш нещо долу, ако гледаш нагоре, търсиш нещо нагоре, ако гледаш направо, търсиш нещо направо. Следователно твоето гледане е тенденциозно и тогава или ще намериш нещо, или няма да намериш. Ако намериш нещо, ще бъдеш доволен, ако не намериш, ще бъдеш недоволен.

За да разберете известна истина, не се спирайте както светските хора се спират или както религиозните и учените хора се спират в своите познания. Преди всичко, вие трябва да се абстрахирате от сегашните си познания, защото сегашните ви познания един ден ще бъдат нищо. С тези познания след хиляди години вие ще бъдете последни. Сега един голям виртуоз го считат за гений, а той така малко знае! В бъдеще децата ще свирят много по-мъчни работи от нашите сегашни свирци, които минават за гениални. Ще кажете, че тези неща са предполагаеми. Не са предполагаеми. Ето, вземете арфите, с които в древността са свирили. Арфата на Давид много се отличава от сегашните цигулки. Грамадна разлика има между тези два инструмента. Какво е свирил Давид на своята арфа, когато е укротил Саул? Ако Давид със своята арфа е могъл да укроти Саул, как да не можете и вие днес със своята цигулка да укротите един Саул? Обаче Давид изгуби това изкуство. Един ден, докато той свиреше, Саул хвърли копието си върху него. Тогава Давид напусна своята арфа и избяга. Знаете ли защо избяга? В него имаше вече една тенденция. Той беше хвърлил око на царската дъщеря. Давид имаше едно потайно мнение за себе си, той не беше скромен. Като влезе в дома на Саул, у него се яви желанието да стане зет на царя. Ако прочетете цялата история, ще видите как се е развалила работата. Саул си казваше: „Довчера си бил един овчар, а днес се надяваш да ми станеш зет. Може да ми станеш зет, но първо ще видиш". Давид трябваше да избие толкова много филистимци и да донесе краекожията им на Саул, за да вземе неговата дъщеря. Давид не уповаваше на своята музика, но уповаваше на жените.

Аз не говоря тенденциозно, но казвам: когато ти уповаваш на парите си, на силата си, на жена си, на синовете и дъщерите си и така нататък, това е тенденция. Ти си напуснал вече Божественото изкуство и си изложен на известна опасност. Тези неща са все външни условия, те не са вътрешният смисъл в живота. Докато жена ти е жива, ще ти помага, но като умре утре, какво ще правиш? Докато парите ти са в банката, ще ти помагат, но утре, като ги изгубиш, какво ще ти помага? Докато силата е с тебе, ще ти помага, но утре , като я изгубиш, какво ще ти помага? Има неща, които ти всякога можеш да изгубиш, затова трябва да разчиташ на нещо в себе си, което при всички условия остава едно и също. С това аз не искам да ви обезсърчавам, но казвам: вие имате едно изкуство и трябва да свирите, да укротявате Саул в себе си, а не да хвърлите око на Сауловата дъщеря и по този начин да изпуснете арфата си.

Един от нашите способни българи отишъл в Америка на гости на едно видно семейство. Той хвърлил око на дъщерята в това семейство. Като забелязал това, бащата казал: „Господине, моля ви да напуснете дома ми. Моята дъщеря не е за вас. Може би в България е така прието, но тук, в Америка, не е така“. Питам: в какво седи в този случай тенденцията? Тенденцията седи в това, че на този, който седи до тебе, ще обърнеш по-голямо внимание, а на другите няма да обърнеш никакво внимание, ще бъдеш небрежен към тях. Вследствие на това пренебрежение, когато към едни се показваш един, а към други – друг, ти създаваш две противоположни течения. И тогава онзи, към когото си бил внимателен, ще бъде изправен с тебе, а другият, към когото си бил невнимателен, ще ти стане неприятел. Питам: какво ще придобиеш при това положение? Каква философия има в това? Каква философия има в една тенденция? Ако аз обичам една книга заради съдържанието ѝ и се уча от нея, в това няма никаква тенденция. Но ако аз взема тази книга и започна да я разнасям навсякъде, да се хваля с нея,

за да я продам по-скъпо, в това вече има една тенденция. Тенденция може да има и в нашите възгледи. Някой ме пита какви са моите възгледи. Казвам му: „Няма какво да те интересуват моите възгледи. Те са само за мене. Моите възгледи с нищо няма да те ползват". Един човек може да има моите възгледи за Слънцето, може да има същите методи като мене за ползване от енергиите на Слънцето, но в края на краищата той няма да се ползва от същите енергии на Слънцето, от които и аз се ползвам, за да разбирам езика му така, както никой друг не може да го разбира.

Не мислете, че хората се разбират само когато си говорят. Наскоро един млад човек дойде при мене и ми разправи една своя опитност. Това ще ви го кажа не с някаква тенденция, а защото искам да ви предам една моя идея как хората могат да се разбират, без да си говорят. Този млад момък срещал всеки ден една девойка, която била ученичка в католическия колеж в града. Той я обикнал, но не му дошло на ума нито един път да я заговори, да я попита как се казва, къде живее. Нищо не знаел за нея и въпреки това я обичал. Същевременно той знаел положително, че и тя го обича. – „Как разбираше това?" – „По погледа ѝ познавах." Това е вярно, има нещо в погледа на хората, по което те могат да се разбират, без да си говорят. Понякога ние мислим, че разбираме истината, мислим, че хората ни обичат, а при това сме нещастни. Ние мислим, че сме благоугодни на Бога, но Писанието казва: „Когато пътищата на някой човек са благоугодни на Господа, Той го примирява с враговете му и неговият живот тече тихо и спокойно". Тенденция има. Някой казва: „Който служи на Господа, него го очаква велико бъдеще". Вие ще кажете, че Христос е имал най-голямото нещастие и най-голямото разочарование. Да, Христос имаше най-голямото нещастие, но и най-голямото щастие. Той беше най-праведният човек в света. Историята не познава човек с по-големи страдания и разочарования от тези на Христа.

Вие имате едно хубаво чувство в себе си. То не е нищо друго освен доказателство за това, че Христос е отправил ума си към вас. Това е, защото то обичате. По един или друг начин Христос се стреми да просвети хората. Той иска да ги просвети. За някои хора са нужни хиляди години, докато станат християни; за други по-малко време е нужно. В това отношение човек е като житото – трябва му известно време, за да узрее. Не мислете, че в една година можете да станете светии. Да станеш светия в пълния смисъл на думата, да вярваш, да обичаш така, както Христос обича, да изпълняваш волята Божия и да разполагаш със силите на природата както трябва, за всичко това се изисква дълго време. Това семе трябва да узрее в твоята душа. В Христа имаше и друго нещо. Той не казваше само, че е блажен този, който вярва, но казваше, че е по-блажен този, който изпълнява волята на Отца. Един от еврейските пророци говореше за изкушенията на Христа. Казано е на едно място, че дошъл Сатана и казал на Христа: „Ако наистина си Син Божи, направи тези камъни на хляб, да ядат тези хора“. Христос му отговорил: „Не само с хляб ще бъде жив човек, а и с всяко Слово, което излиза от устата на Отца“. Следователно въпросът не е само в яденето, но и във вярването. Ако вярваш в Словото Божие, може да дойде сила в тебе и тогава си нахранен. Сега вие искате да бъдете силни. Имате малко хляб в себе си – чрез вярата този хляб може да се увеличи. Ако имате вяра и знаете как да извадите енергията от житното зърно, в един самун хляб ще има толкова сила, че с енергията от него ще можете да се храните най-малко шест месеца.

Днес аз говоря за неща, които са постижими за ума на сегашните хора. Защо? Защото неверието и съмнението толкова са се врязали в душата на човека, че той обръща внимание повече на външните работи, отколкото на вътрешните. Днес важна роля в живота играят парите, къщите, нивите, богатството. Ако нямаш пари, и да искаш да отидеш в странство, не можеш. Обаче ако

владееш някакво изкуство, ти можеш да отидеш навсякъде. Ако си виден цигулар, целият свят ще бъде отворен за тебе. Колко видни цигулари има в света? Много са малко. Но въпросът сега е, че ти трябва да вярваш в невъзможните работи. Ти не цениш себе си и казваш: „Аз не съм ангел, не съм светия". Вие още не знаете мярката, с която Бог цени хората. Казано е в Писанието, че Бог живее на небето, но Той живее и в сърцата на смирените. Ако Бог живее целокупно в твоето сърце, от какво ще се нуждаеш? Денят, в който Бог дойде да живее в сърцето ти, всичките ти работи ще се оправят. Ти не искай материално да се оправят работите ти. Дъщеря ти и синът ти трябва да имат същото просветление като тебе. Ако твоят мъж не може да обича Бога, както ти Го обичаш и ако твоите дъщеря и син не могат да обичат Бога, както ти Го обичаш, ти не можеш да искаш благословение за тях.

За да бъде някой истински музикант, той трябва да има пластични пръсти, добре устроени. Той трябва да има изобщо една отлична ръка. Музика трябва да има в него. Той трябва същевременно да бъде и много досетлив. Ние, съвременните хора, се задоволяваме с това, което имаме. И то е хубаво, но има неща, които истински трябва да ни задоволяват. Само Божественото може напълно да ни задоволява. Ти искаш да знаеш ще бъдеш ли богат, или няма да бъдеш. Това не е най-съществено. Човек първо трябва да търси съществено, а после другите работи. Когато търсиш да отгледаш една породиста кокошка, трябва да намериш такива яйца, които да съдържат съответния зародиш в себе си. Ако вземеш яйца, които нямат никакъв зачатък в себе си, можеш да ги туриш под някоя квачка, но от тях нищо няма да излезе. В яйцето трябва да има такъв зародиш, от който непременно да излезе породиста кокошка. Ако ти искаш да отгледаш една ябълка или една круша, или една слива, трябва да намериш съответното семе и да го поставиш при съответните условия. Ние трябва

да отделим съществено от несъществено в живота и на това съществения всякога да разчитаме. Онези обикновени идеи, които съвременните хора имат за обществен строй, за майки и за бащи, за братя и сестри, не отговарят на реалността, върху която е създадено братството. Истински брат е само онзи, който е едно с тебе и по дух, и по душа, и по ум, и по сърце. Истински сестри, истински приятели са само онези, които са едно с тебе и по ум, и по сърце, и по дух, и по душа. Те трябва да споделят твоята съдба при всички условия. Всички те трябва еднакво да споделят нещата и еднакво да си помагат. Помощта седи в човешките мисли, а не в човешките чувства. Не са важни думите, които човек изказва, но делата му са важни. Едно дело трябва да се направи навреме.

Една сестра разправяше за своя разговор с един адвентист. Той ѝ казал, че адвентистите смятат своето учение за най-право. Те вярват, че Христос ще дойде втори път на Земята и като дойде, мъртвите ще възкръснат от гробовете си, праведните ще отидат в мястото на славата, а грешните ще отидат на вечно мъчение. Сестрата му казала, че според нея ученията на адвентистите не задоволява душата ѝ. Аз пък, от своя страна, твърдя, че докато човек уповава на адвентизма, това е заблуждение; докато уповава на католицизма, това е заблуждение; докато уповава на евангелизма, това е заблуждение, докато уповава на православието, това е заблуждение; докато уповава на окултизма, това е заблуждение; докато уповава на каквото и да е учение, това е заблуждение. Докато човек не дойде до положението да уповава на Любовта, той не е на прав път. И щом започне да уповава на Любовта, той е вече на прав път. Следователно истината изключва от себе си всички заблуждения, а включва всички добродетели. Що е Истина? Това, което изключва от човека всички заблуждения, всички злини, всички неправди, всичко зло, всичко лошо и което включва в човека всичко добро, всичко възвишено,

то е Истина. Това, което внася в човека живот, смисъл, което го облагородява, то е Истина. Това, което може да ме извади от едно състояние и да вкара в друго, то е Истината; това, което всякога ме е повдигало и в бъдеще ще ме повдига, то е Истината. Но както и да определям Истината, пак не мога да я определя. Истината има практически смисъл в приложението. Ще се яви въпросът дали можем да приложим това. Можем да го приложим, има ред правила за това. Те не са крайни правила. Преди всичко, силата в човека се развива постоянно, тя не е нещо, което може да се постигне изведнъж и да спре. Когато децата постъпват в първо отделение, те не изучават всичко изведнъж. Те изучават цяла година само азбуката, а във второ отделение изучават друго нещо. Така минават от отделение в отделение, като изучават все нови и нови неща. В продължение на шестнайсет години учене те завършват училище и университет и могат след това да говорят върху някои отвлечени въпроси.

Христос казва: „Блажен е онзи, който яде хляб в Царството Божие“. Той пристъпва да обяснява какви са условията, за да бъде човек блажен. Блажен е онзи, който яде хляб в Царството Божие. Христос има особени схващания за блаженствата. Той казва, че има три неща, които спъват хората да бъдат блажени. Едното е желанието на човека да си купи нива – това е крайният материализъм. Другото, което спъва човека, е желанието му да си купи волове и да ги опита – това е чувственият му живот. Човек търси удоволствията в живота, това е животинското начало в него. Третото, което спъва човека, това е желанието му да се ожени – това е нисшето начало в него. И трите положения обаче носят нещастия за човека. Нивите му ще вземат, воловете му ще продадат, а жена му ще умре. Утре още неговата жена ще пристане. Кажете ми коя жена не е пристанала? Според мене всяка дъщеря, която изневерява на своя Баща, едновременно с това тя изневерява на всички. Така гледам аз на въпроса. Следователно, ако дъщерята изне-

верява на Баща си и ако синът изневерява на Майка си, целият живот е едно изневеряване. При това положение и на онзи мъж, за когото се ожени, дъщерята ще изневери. Тогава мъжът ще ѝ каже: „Ти на Баща си изневери, че на мене ли няма да изневериш? Ти Баща си напусна, че мене ли ще обичаш?“. Аз бих уважавал онази дъщеря, която може да каже на своя възлюбен така: „Обичам те, но не повече от Баща си, затова не мога да напусна Баща си заради тебе“. И след това някой ще ми цитира Евангелието, в което е казано, че човек ще напусне баща си и майка си. Какво е казал Христос?

Питам: какво е твоето верую, ако напуснеш Баща си и Майка си заради една жена? Или по-право, какво верую имаш ти, ако напуснеш Бога и веруюто си заради една жена? Ще кажеш на своята възлюбена така: „Ако обичаш Бога, аз мога да те обичам. Ако не Го обичаш, ще си намеря друга, по-добра от тебе“. Под „по-добра“ разбирам такава, която обича Бога. Според мене всяка мома, която обича Бога и вярва в Него, е по-добра от онази, която не обича Бога и не вярва в Него. Според мене любовта към Бога е мерило, което определя всички неща. В тази любов няма никакво изключение. Историята на всички велики хора показва същата опитност. Всеки, който е опитал Божията любов, никога не се е разочаровал. И постиженията на света седят именно в Божията любов. Понякога аз съжалявам, че говоря за любовта, но благодарете, че говоря само за външните дрехи на любовта. Що се отнася до вътрешните ѝ дрехи, аз още не съм обелил дума за тях. Аз говоря само за работната дреха на любовта на Бога, с тази дреха Той работи, но за външната дреха на любовта аз още нищо не съм казвал. С тази външна дреха Бог работи на нивата, за нея само съм ви говорил.

Това, което осмисля живота, е онзи дълбок поглед, с който щом погледнеш, всички страдания, всички нещастия изчезват. Достатъчно е само един лъч на Любовта да дойде в човека, за да изчезнат всички съмнения, всички подозрения, всички неволи и страдания. Тогава целият

свят се обръща и в тебе се зараждат нови чувства и способности. Дотогава ти си бил невежа, но щом те погледне Любовта, ти ставаш вече ангел с крила. Чудно е, че съвременните хора, когато са влюбени, искат да знаят дали ги обичат. Трябва да знаете, че дотогава, докогато ви пишат любовни писма, вас не ви обичат. Когато престанат да ви пишат любовни писма, вие сте повече на правия път, отколкото когато ви ги пишат. Мислите ли, че богатството в света е благо? И то е благо наистина. Но има едно богатство, което иде от Бога и е благословено, и има едно богатство, което не иде от Бога и не носи благословение. Има една сиромашия, която иде от Бога и е благословена. Има и една сиромашия, която не иде от Бога. Аз не бих желал нито богатство, нито сиромашия, които не идат от Бога.

Сега ще ви прочета някои афоризми.

Постигнатият път, изгряващата истина и постигнатият живот са радост, веселие и мир, щастие, блаженство и доброта.

Мисли върху водата, която тече надолу, върху вятъра, който вее нагоре, и върху светлината, която свети навсякъде.

Хлябът е за сърцето, мисълта – за ума, а работата – за човешкия дух.

Туй, което не остарява, е дрехата на Любовта.

Туй, което не се мени, е дрехата на Мъдростта.

Туй, което не се губи, е дрехата на Истината.

Изгряващата звезда показва красотата на нощта. Изгряващото слънце показва славата на деня.

Туй, което носи съблазън и радост, поле се казва. Аз превеждам думата „поле“ с живота на човека.

Това, което носи опасност и чистота, планина се казва.

Туй, което задоволява душата, е Любовта.

Туй, което задоволява духа, е Мъдростта.

Туй, което осмисля всичко, е Истината.

Път без прах, истина без съмнение и живот без страдания, това е безсмъртие.

Младостта е дреха на живота.

Светлината е дреха на знанието.

Свободата е дреха на здравето.

Живот без добродетели е подобен на градина без цветя, на дървета без плод.

Не търси това, което не ти трябва.

Не носи това, което не те задоволява.

Бъди всякога свободен и никога не се впрягай.

Тури хомота на почивка, а силата си – на работа.

Постави страха страж на силните.

Постави милосърдието страж на слабите.

(*Извадки от „Ценни мисли из книгата на великия живот“, 23 – 24 юли 1932 г., Рилски беседи – бел. ред.*)

„Блажен е онзи, който яде хляб в Царството Божие.“

Живият хляб в света, това е Божественото, с което ние всеки ден се храним. Този хляб е проводник на живота. За да се разбере това, изисква се едно по-добро разбиране. В сегашната химия се казва, че водата е съединение на две части водород и една част кислород. Според моите схващания това е външно разбиране за водата. Водата не се е образувала от водород и кислород, тя съществува вън от тези два елемента, тя е някъде далеч от тях. Водородът и кислородът са само проводници на водата, но не и нейни съставни части. Ако наистина водата произлизаше от водород и кислород, тя би трябвало да прилича по свойства на тия два елемента. Всъщност водата ни най-малко не прилича на водорода и на кислорода. Водородът и кислородът са тръби, през които водата минава. И затова, като пиете вода и останат от нея водородът и кислородът, казвате, че тази вода не е чиста. Щом стане нечиста, това показва, че сме взели полезното от нея и сме оставили непотребното. Такава вода не е добра за пиене. Такива са нашите схващания: това са тръбите, а водата я няма. Такива са и нашите разбирания за любовта. Това, което в тебе се опетнява, то не е любов. Това, което в тебе се съмнява, то не е вяра. Това, което показва твоето безсилие, то не е сила. Това в

тебе, което показва външната природа, още не е твоята разумност. Разумността в света върви по съвсем друг закон. Тя подразбира да можеш да се справяш с всички мъчнотии, които съществуват за самия тебе.

Сегашните хора имат хиляди случаи, при които могат да изпитат своята вяра и разумност. Вие правили ли сте опити да проверите своята вяра? Когато косата ви побелее, можете ли да я почерните? Защо се смущавате от белите коси, а черните желаете? Бялото винаги дава повече, а черното взима повече. Черната краска, това са хората икономисти. А бялата краска, това са щедрите хора, филантропите – капиталът на такива хора отива. Затова, като старява, човек всичко харчи. Старите хора са крайно суеверни и много доверчиви. Често те минават за много благочестиви. Наистина, младият човек се опасява от младите моми, а старият не се опасява. Като види някоя млада мома, старият дава вид, че не иска да я гледа. Тенденция е това. Той няма сила в сърцето си, затова не иска да я гледа. Навремето той е изхарчил всичките си пари, затова не се радва на младата мома. Старият трябва да каже на младата мома: „Дъще, ела при мене, за да ти дам съвет как да намериш един момък, когото да обичаш и който да те обича и да е готов на всички жертви за тебе“. Бабата, и тя не трябва да избягва младия момък, но да му каже: „Синко, ела при мене, да ти кажа как да намериш една млада мома, която да те обича и да е готова да направи всичко за тебе“. Какво правят днес старите? Като видят един млад момък или една млада мома, ще въздъхнат и ще им кажат, че едно време самите те са се лъгали и че тези млади сега ще се лъжат като тях. Не, такъв съвет не се дава. Всички хора днес са остарели по единствената причина, че са се лъгали едни други. Значи, всички сте лъгани и самите вие сте лъгали. Старите са остарели, понеже са лъгали и лъжат. Младите ще остареят, понеже се учат да лъжат. Казвам: напуснете този път. От гледището на живия хляб това са стари пътища. Вие гледате, че и моята коса

е побеляла, но аз сега уча закона на щедростта – да давам, да давам. Обаче аз никога не раздавам безсмислено, уча щедростта и раздавам по всички правила. Когато дойде някой при мене и поиска да му направя някакво добро, аз ще му разгледам всичките сметки на миналото. Като му направя едно микроскопично добро, ще му взема десет подписа на една полица. Вие ще кажете, че това е скъперничество. Оставете вашите разбирания. Любовта е крайно щедра и крайно взискателна.

Сега, като говоря всичко това, аз не искам вашият живот да се измени. Вие не можете да направите всичко това, не можете да го приложите. Това не можете да го приложите. Аз мога да ви дам правила, да ви покажа пътя, по който да се подмладите, но за да се подмладите, изисква се дълъг период на работа. Не е мъчно да се подмлади човек. Той и без операция може да се подмлади. Обикновените хора могат да се подмладят чрез операция, а вярващите хора и без операция могат да се подмладят. Всяка сутрин, като станете, трябва да се подмладите най-малко с един месец. Ако всеки ден се подмладявате с един месец, за една година ще се подмладите много. Тогава направете сметка с колко години ще се подмладите в продължение на 10, 20, 30, 40 години. С 12 години може да се подмладите в една година, ако всеки ден от тази година се подмладявате с един ден. От вас зависи да се подмладите по-бързо или по-бавно. Сега аз не искам да ви насърчавам в глупави, в невъзможни работи – спрете се върху тази мисъл в себе си. Това, което ви отегчава в живота, са противоречията, на които се натъквате. На всинца ви искам да дам едно правило: оставете настрани, вън от себе си всички противоречия, които съществуват в живота ви. Ето едно от противоречията, на които можете да се натъкнете. Представете си, че сте беден, но религиозен човек. Отивате в десетина богати къщи да поискате да ви помогнат с нещо, но никой нищо не ви дава. Тогава вие се връщате в дома си огорчен, наскърбен и започвате да изреждате всички тия

десет души богаташи, при които сте ходили, но нищо не сте получили. Казвате: „Този нищо не ми даде, онзи нищо не ми даде, всички се отнесоха с мене грубо и жестоко“. Не, като идете при един богат човек и се върнете, без да ви е дал нещо, кажете си: „Колко благо ми говореше този човек! Бих желал и утре да отида при него, да ми говори със същия език“. На другия ден пак идете при този човек. Като ходите в продължение на един месец, най-после ще имате някакъв резултат. Това е едно противоречие, с което лесно можете да се справите.

Христос е казал: „Разрушете този храм и аз в един ден мога да го въздигна“. Какво означават тия думи? Под думата „храм“ Христос разбираше своето тяло. Евреите разбраха Христовите думи буквално, те помислиха, че им говори за Йерусалимския храм. Христос искаше да им каже, че в един ден може да разруши тялото си и в един ден да го съгради. Сега вие искате да бъдете послушни, но най-първо трябва да имате в себе си сила, с която да разполагате. Вие искате да отидете при някой богат човек и да му поискате пари, с които да разполагате. Като отидете при този богаташ, казвате, че Господ ви е изпратил при него да му искате пари. Не, вие криво разбирате тази работа. Първо трябва да се помолите в себе си на Бога, а после на хората. Като се помолите на Бога, ето какво може да се случи. Този богаташ има болна дъщеря, която лекарите не могат да излекуват. Обаче вие имате изкуството да лекувате, отивате при него и казвате, че можете да излекувате дъщеря му. При това положение той ще бъде готов мило и драго да даде. Но преди това вие трябва да дадете нещо от себе си. Закон е: никой не може да ви обича, докато не дадете нещо от себе си. Децата обичат майка си, понеже тя им е дала нещо от себе си. Всички ние обичаме Бога, понеже Той ни е дал много от себе си. Ние трябва да обичаме Бога, понеже всичко, което имаме, ни е дадено от Него. Ако не Го обичаме, ние се поставяме на крива основа, на опасен път. Казвате, че вярвате в Бога. Вие трябва да вярвате в Бога, в Любовта, защото от вярата, която имате, от

тази Любов зависи не само вашето щастие, но и това на жена ви, на децата ви, на целия ви род. От вярата ви всичко зависи.

„Блажен е онзи, който яде от живия хляб, от хляба, който е в Царството Божие." Като ядете този хляб, трябва да знаете, че в него присъства Божията сила. Всичко, което става в света, има известно разрешение и това разрешение зависи от хляба, който ядете. Много мъчнотии има в живота, но Бог е поставил хиляди разумни хора, които да се грижат за разрешаването на тия трудни въпроси – например за войните, които могат да станат, и така нататък. Хиляди разумни души са поставени за разрешение на въпроса какъв трябва да бъде общественият строй, как трябва да се възпитават децата, какви трябва да бъдат отношенията в семействата. Хиляди мъже и жени се занимават с разрешаването на тия въпроси и почти са дошли до едно разрешение. Има една програма, която е турена в действие. Тази програма е като слънце на небето. Щом тази програма се приложи, всички стари възгледи на хората, всички стари училища, изобщо всичко старо ще изчезне и ще се замести с ново. Както виждате сега, хората, след като се оженят, даже и три години не могат да се търпят, на третия месец вече се развеждат. Старият порядък не може повече да се търпи. Всички изискват нещо ново.

Новото учение, учението на Христа седи върху следния закон: „Дето са двама или трима, събрани в Мое име, там съм и Аз между тях". Защото мъжът и жената, това са части на целия човек – мъжът е едната половина, жената е другата половина. Следователно мъжът и жената, събрани заедно, това е човекът, а вътре между тях е Бог. Това са значи тримата, събрани в едно име. Щом се съберат мъжът и жената заедно, те имат дете. Детето е третият, това е идейната любов на майката и на бащата. Човекът ще даде условията на семейството. И като дойде Бог, това е Божественото, това е новата фамилия, която трябва да се създаде. Някои питат защо хората се развеждат. Заради тяхното безлюбие. Мъжът

и жената трябва да бъдат богати по ум и по сърце. И те не трябва да бъдат хилави, но всички трябва да бъдат здрави. Болните хора не трябва да се женят, глупавите хора не трябва да се женят, безсърдечните хора не трябва да се женят. Човек, който влиза в Божествения път, трябва да бъде без недъзи. В Писанието е казано, че човек ще напусне баща си и майка си. Кога трябва да стане това? И за кого се отнася това? То се отнася за първите хора, които Бог създаде. Като създаде Адам, той напусна баща си и майка си. Това и до днес си остана, от хиляди години вече се казва същото: човек трябва да напусне баща си и майка си. Първоначално Адам беше като животно. Той от хиляди години беше размърдал опашката си и като го намери, Бог го запита: „Ти готов ли си да оставиш баща си и майка си заради Мене?". – „Готов съм, Господи." И наистина, Адам ги напусна. Тогава Господ го въведе в училището, вдъхна му през ноздрите дихание и той стана жива душа. Всичката спънка седи в това, че жената, детето на Адам, още не се е отрекла от баща си и от майка си. Жената още не може да се отрече. Жената уж се е отрекла, но като види, че не може да живее с мъжа си, бяга при майка си и при баща си. Тя трябва да дойде до положението да се отрече от майка си и от баща си. Тя трябва да се откаже от старите си привички и да тръгне подир Бога, както Адам е тръгнал.

Христос дойде на Земята, за да покани жените да се обърнат към Господа, да се покаят и да Го последват. Новата религия ще бъде религия на жените, да се откажат те от баща си и от майка си, от сегашните си мъже – от всичко да се откажат. Какво ще кажете вие, мъжете, за това нещо? Трябва да се радвате, защото ще имате една нова жена, от която ще лъха нещо идеално, нещо хубаво, ново. Тогава целият свят ще се преобрази. И новата жена ще започне да меси хляба в света. Тогава майките ще месят хляба, от който ще се раждат бъдещите деца. Тогава ще се раждат гении и светии. Какво правят сега в Германия? Там насила въвеждат Христовото учение. Там законът е такъв, че могат да се женят само здрави-

те. На хилавите, на слабите не се позволява да се женят, със закон им се забранява това. Ще кажете, че това не е човеколюбиво. Можете да мислите каквото искате, но Христос казва: „Човек ще напусне майка си и баща си и ще се прилепи към жена си". Към коя жена? Към тази, която утре може да го напусне ли? Не, в тези думи не се подразбира сегашната жена. Или ще кажете, че жената трябва да напусне баща си и майка си, за да се прилепи към мъжа си. Не, идейно трябва да се разбира това нещо, не е въпрос да се заблуждаваме. В света всички трябва да работят за повдигането на жената, за да се изпълни Божественият план. Жената минава през посвещение. Тя трябва да бъде красива и при това да се отрече от баща си и майка си и да се прилепи към Бога. Докато жената не залюби Бога и не пожертва всичко за Него, тя по никакъв начин не може да се повдигне. Тя не трябва да жертва разбиранията, с които се е родила, за никакъв мъж в света. Това означава жена, която е посветена. Всяка жена, която се отрича от своите религиозни вярвания заради един мъж, е ужасна жена. Тези жени именно са донесли най-големите нещастия, които съществуват.

Ако ние не сме готови заради Онзи, Който ни е дал всичко, да се жертваме, ако не сме готови заради Него да жертваме и своето верую, какво можем тогава да направим в света? Имаме две раси в света: едната раса върви по пътя на Каин, по пътя на майка си, а втората раса върви по пътя на баща си. Значи втората раса върви по пътя на Сит*, тоест по пътя на Адам, на баща си. Има едни мъже в света, които вървят по линия на Каин, а има и други мъже, които вървят по линия на Сит. Тези мъже, които вървят по линията на Каин, са непросветени мъже. Има и жени, които вървят по линията на Каин. Писанието казва: „Вие сте чеда на дявола". Обаче има мъже и жени, които вървят по линията на Сит – това са мъже и жени, които трябва да създадат новата религия. Тези мъже

* Сит – третият син на Адам, роден след убийството на Авел от Каин.

и жени, като се съединят в едно, ще образуват новата религия, новата култура. Като се съединят, те не трябва да питат какво ще стане със света. Те ще превъзпитат каиновите мъже и каиновите жени. Това ще бъде полето, върху което ще работите. Когато дойде Христос, хората бяха ли праведни? Не, Христос дойде в една епоха, когато хората бяха крайно груби. Благодарение на това, че от толкова години Христос работи в света, сега имаме една съвсем различна култура в сравнение с тази, която беше по римско време. Знаете ли колко жестока беше римската култура? Когато превзеха Йерусалим, римляните разпнаха 60 хиляди евреи на кръст. Разправят, че пътят от Йерусалим до Рим бил цял в кръстове. От това евреите били толкова ожесточени, че когато 12 хиляди от тях били обсадени в една крепост, те избрали 12 души помежду си, които да избият всички останали. После тия 12 души избрали помежду си един да избие останалите 11, а той, като последен, накрая се самоубил. Такова ожесточение било настанало между тях. Питам: ако хората могат по такъв начин да извършат един подвиг, защо да не могат да се пожертват за истината и доброто в света? Ако един момък се самоубива заради една мома, която го е излъгала, защо по същия начин той да не може да се пожертва за Христовото учение? Ако много жени могат да носят несгоди заради един мъж, защо да не могат да носят по същия начин несгоди, за да придобият Царството Божие? Какво противоречие има в това? Никакво противоречие няма.

Казвам: в сегашния век Бог ни наблюдава със Своето око. И аз чувам гласа на Господа, Който казва: „Адаме, къде си сега?“. Сега у всички вас виждам как Адам се е присламчил към жена си или пък се е скрил в банката зад парите си. Всеки се е скрил, присламчил се е и казва: „Дано мене не ме повикат, не съм още готов“. Всичко това са заблуждения. Това е театър и всички сте отишли на представление. Представлението трябва да се напусне. Ти седиш в театъра, но какво ще видиш? Казваш: „Чакам

да видя последното действие“. Аз да ви кажа какво ще бъде последното действие. В последното действие героят и героинята ще умрат и ще ги заровят. Тези герои, които вие виждате, не представляват никаква реалност. Както са живели в миналото, така живеят и сега и в края на кращата ще умрат. Те умряха един път, а сега втори път ще ги изкарат на сцената. Един американски проповедник излязъл пред една публика от учени и цели 4 часа им разказвал историята за пророк Йона, как бил глътнат от кита. През цялото това време държал Йона във въздуха, докато най-после китът го глътнал. Той доказвал в продължение на 4 часа на тези учени американци как точно китът е глътнал Йона. Какво има да доказва? Ако го е глътнал, глътнал го е, ако не го е глътнал, не го е глътнал, нищо повече. Наскоро четох, че един моряк от един английски параход паднал във водата, дето един кашалот го глътнал и той прекарал в утробата му цели 24 часа. Като убили кашалота, морякът излязъл навън. После разправял своята опитност: усетил, че влязъл в нещо топло, но след това изгубил съзнание. Разликата между Йона и този моряк седи в това, че Йон не изгубил съзнание, но през всичкото време в утробата на кита се молил на Бога. Тогава Господ заповядал на кита да го изхвърли навън.

Блажен е всеки от вас, който може да яде от този хляб, който сега се меси. Блажени сте вие, които можете да ядете от хляба, който е в Царството Божие. Блажени са вашите деца, блажени са вашите дъщери и синове, блажени са вашите слуги, които могат да ядат от хляба, който е в Царството Божие. Блажени са тези, на които Духът е дал този Божи хляб. Блажени са, които ядат от този хляб, който носи благото на цялото човечество.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

21 юли 1935 г., София, Изгрев

Всичко чрез Него стана

Отче наш
В начало бе Словото

Ще прочета няколко стиха от първа глава на Евангелието от Йоан. Сега ще ви позанимая с един разумен предмет, който е малък по съдържание и по смисъл. „Всичко чрез Него стана" – всички неща в света стават все чрез разумното. Причината за всичко, което става в света, е разумното. Може би вие ще изтълкувате, че някои неща в света са добри, а някои неща са лоши. Това е ваше тълкуване, това не е тълкуване на Първата Причина. Съвременната наука например определя що е студ и що е топлина. Какво разбира тя под топлина и под студ, това можете да намерите в разни научни книги или речници, но аз ще ви дам друго определение за топлината и за студа. Студ е това, което взема, а топлина е това, което дава. Изгаряне е това, което взема повече, отколкото трябва. Когато взема повече, отколкото трябва, и студът причинява изгаряне. Следователно и студът изгаря, и топлината изгаря. Когато топлината дава толкова, колкото можете да носите, тя е приятна. Понякога студът взема толкова, колкото можете да понесете – тогава той е приятен.

Сега ще си зададете въпроса дали това определение, което ви давам, е научно. Научният метод е прогресивен. Всеки метод, който не е прогресивен, не е научен. Научните работи не са установени, те не са аксиоми, не са вечни истини. Методите, това са пътища, по които знанието може да стане достъпно. Следователно всички ония методи, чрез които първичното знание става достъпно, те са научни. Всяка наука, която не може да направи първичното знание достъпно, тя не е никаква наука. Науката не спасява хората. Ако науката спасява-

ше хората, тогава най-учените хора трябваше да бъдат спасени. Посочете ми един учен човек, който да е бил спасен от науката. И най-ученият човек умира, както умира и най-простият. И най-ученият човек, и най-големият простак еднакво се препъват. И най-ученият човек, и най-големият простак еднакво си пукат главите. В какво седи разликата между учения и простия? Разликата се заключава само в това, че когато ученият пукне главата си, той знае как да я превърже, докато простият не знае. Като срещна един човек, който си е пукнал главата и знае как да я превърже, аз казвам: „Учен човек е този". Като срещна друг, който си е пукнал главата и не знае как да я превърже, казвам: „Прост е този човек, невежа е". Това е едно страдание, една рана, която е произведена или от мраз, или от топлина, но и в единия, и в другия случай вие имате нужда от превръзка. И при изгарянето от студ, и при изгарянето от топлина имате нужда от превръзка, само че при изгарянето от студ не можете да направите същата превръзка, каквато ще направите при изгарянето от топлина. Ако искате, можете да проверите това. Това е новото, което сега ви казвам и което вие не знаехте. Ако някой знае това, аз съм готов да си взема думите назад.

Има един начин за гледане на нещата в природата. Няма по-съвършено око от човешкото в цялата природа. По този въпрос се води спор. Аз съм на мнение, че по-съвършено око в света от човешкото няма. То е по-съвършено и по-сложно от всяко друго око. Не че то няма абсолютно никакъв дефект, не че е абсолютно съвършено, но засега на Земята по-съвършен орган от човешкото око няма. Когато критиците се изказват за нещо, казват, че това или онова не е добре нарисувано. Обаче кое именно, на кое място и в коя част не е добре нарисувано, те не могат точно да определят. Те виждат някакъв дефект в една рисунка, но не могат да определят в какво точно седи тази погрешка, нито могат да я поправят. Критикът казват: „Виждам погрешката". Питам: как можеш да

виждаш това, което не знаеш в какво точно седи, нито пък можеш да го направиш? Казвате: „Ама погледът му не е добър“. Ето какво правя аз, за да разбера от погледа на човека дали той е добър, или не. Взимам за тази цел една квадратна площ и турям друга площ перпендикулярно на нея. Така имам две площи, които са перпендикулярни една на друга. Когато лъчът, който излиза от човешките очи, пада под площта, която е отдолу, според мене този човек не е добър. А когато лъчът, който излиза от човешките очи, отива над същата тази площ, този човек е добър. Това може математически да се провери. Който може да даде други обяснения на тази теория, ще го поставя на изпит. Аз мога да избера някого от вас и да го поставя на изпит. Опитът ще бъде следният: ще взема десет каси, в първата от които ще има 100 хиляди лева, във втората ще има 200 хиляди лева, в третата – 300 хиляди лева и така нататък до един милион лева. След това ще оставим пред тези каси онзи, който аз съм избрал, и онзи, който според вашия метод минава за честен човек, и ще видим кой от двамата ще издържи. Така ще видим кой колко е честен.

Един господин се похвалил на приятеля си, че успял да дресира своята котка и я научил да сервира кафе. Приятелят му казал: „Трябва да се опита, да се види доколко наистина е дресирана“. Той турил един ден една мишка в джоба си, отишъл му на гости и тъкмо когато котката носела кафето, пуснал мишката на земята. Като видяла това, котката хвърлила таблата с кафето и хукнала да гони мишката. Често казват за някого: „Този човек е много морален“. Той е морален дотолкова, доколкото не е видял мишката пред себе си; види ли я, всичко захвърля настрани – и морал, и убеждения. Да гони мишката, това е стар занаят на котката. Щом види мишка, тя хваща първия си занаят, първия си морал. Котката има едни разбирания, нейният господар има други разбирания, но ние не трябва да мерим живота на котката с живота на един човек. Това е морал, да дойдем до разбиранията,

до схващанията на природата. Според мене под думата „природа“ се разбира сбор от колективни, съзнателни същества, които работят заедно и които са завършили своята еволюция. Тези същества се намират в разни департаменти на обширната природа. Те направляват цялата природа, те направляват целия живот. Как направляват цялата работа, как я разпределят помежду си, ако да започна да ви разправям, за вас това пак ще остане непонятно, неразбрано, а за мене ще бъде губене на време, пък и нищо няма да спечеля от това. Но фактът си е факт: те направляват живота. Какви са техните намерения, аз зная – те са всякога добри. Те нямат абсолютно никаква користолюбива цел. Понякога се показва, че са много користолюбиви, но то е привидно така. И понякога може да се покаже, че са същества злонамерени – това обаче може да се докаже в бъдещето, не в настоящето. Ние, съвременните хора, търсим благото като един настоящ момент.

Сега аз искам, при многото знания, които имате, да ви дам и едно друго знание, което ви е потребно. Това знание се заключава в следното: в даден момент ти можеш да се освободиш от злото, което те мъчи, и от доброто, което те мъчи. И доброто може да мъчи човека, както злото го мъчи. И доброто може да мъчи човека, както един грях го мъчи. Ако около тебе има един добър човек, ти можеш да се измъчиш като него. Ако около тебе има един лош човек, ти можеш да се измъчиш точно като него; той ще те измъчва със своето зло. И в двата случая може да се мъчиш. Това е едната възможност. Другата възможност е, че може и да не се мъчиш. Кога? Когато и в единия, и в другия случай ти си умен човек. В съвременния живот много пъти ние се мъчим от разни неща. В Америка имаше двама видни проповедници, единият от тях се наричаше Бийчър, а другият – Толмач. Няма да тълкувам целите им имена, но ще се спра само върху първите букви на имената им – *Б* и *Т*. В църквата, дето проповядваше Толмач, идваха хиляди хора да го слушат,

той беше много красноречив. Това силно безпокоеше другите проповедници в Америка, защото техните църкви се изпразваха от богомолци. Те се молеха на Бога да се премахне този проповедник по някакъв начин, за да започнат и техните църкви да се пълнят с богомолци. И действително, неговата църква се запалила от само себе си. Един ден от органа изхвръкнала една електрическа искра, от която изгоряла цялата църква. След известно време и той изгорял, заминал за онзи свят. По този начин се спасиха другите църкви. Защо го мразеха другите проповедници? Красноречив беше човекът. Със своето красноречие той привличаше американците. „Тол" означава „висок", „мач" означава „човек, който знае да се бори", следователно Толмач означава „високият човек, който знае да се бори"*. Буквата *Т* означава човек, който във всеки един случай може да преодолява мъчнотиите в живота. Бийчър пък го сполетяха най-големите нещастия. Той имаше голяма афера с една жена. И

* *„Тол" означава „висок", „мач" означава „човек, който знае да се бори", следователно Толмач означава „високият човек, който знае да се бори"* – фамилното име Tolmuch има англосаксонски и френски произход. Думата означава на старофренски език „раница", т.е. това е човек, който носи раниците на другите. Но както е изписана старофренската дума „раница", много напомня на гръцката дума „телемах", произходът на която означава „този, който се бори на разстояние". Това е една далечна връзка, но не невъзможна. Думата „махи" означава „борба", откъдето е минала в „much" в английския език. Втората част на името Tolmuch може да се изведе до древногръцкия корен „борба". Първата част на фамилното име Tolmuch не следва правописа на думата „висок" – tall, а се изписва Tol, като спелуването тук не е правилно. Но езикът минава през различни метаморфози, поради което лингвистите гледат и по-свободно на правописа. Това може да е едно правописно изменение, което много често се среща в английските фамилни имена, когато се извеждат от някаква конкретна дума (глагол или прилагателно) – името звучи по същия начин като думата, но се пише различно.

откакто започна тази афера, църквата му се раздели в спорове дали той може да има такива афери с жени, или не трябва никаква работа да има с тях. Въпросът така и си остана висящ. Всички жени около красноречивия оратор се увличат по неговата реч. А като се увлекат жените, нали знаете какво става? Влюбват се. Както и да е, това са човешки работи. „Бийчър" означава „човек, който прониква надълбоко". Той прониква надълбоко, но не може да узрее. Толмач беше човек, който побеждаваше всички мъчнотии, но не успя да спаси себе си, нито своята църква. Той замина за онзи свят, а църквата му изгоря и така даде възможност на останалите проповедници да се успокоят, да се утешат и да кажат за него: „Господ да го прости, по-добре е, че отиде на небето, там да проповядва, отколкото на земята". В изводите, които сега правя, има нещо тенденциозно. И аз съм виждал това нещо.

Ако ме слуша някой евангелистки проповедник, ще каже: „Така не става". Ако ме слуша някой православен проповедник, ще каже: „Аз да съм на негово място!". Не, нито едното, нито другото одобрявам. Аз искам да изнеса факта, че и злото може да ни мъчи, и доброто може да ни мъчи. Но злото и доброто, това са отношения, които съществуват и са необходими при нашето развитие. Злото почива върху един живот, който е останал от миналото. Злото съществува като един недъг, който е останал от миналото. Злото съществува като един недоразвит органически живот. Съвременните учени намират, че всички болести се дължат на един нисш живот, който не функционира в хармония с висшия живот на човека, и този нисш живот оказва голямо влияние върху нашия организъм. Семената, зародишите на всички тия нисши същества са причина на заболяванията ни. Окултната наука кръщава тия същества с различни имена, но едно е важно: ние трябва да се пазим от тях. Наричат нисшите същества „плът", а висшите същества наричат „висш живот в човека" или „живот на духа". Ние трябва да дадем друго направление на нисшия

живот в себе си, а не да мислим, че можем да се освободим от него. И този живот е потребен на човека. И материалният живот е потребен на човека, както калта е потребна на грънчаря. Докато меси калта, грънчарят все ще се изцапа, но като я направи на глина и опече от нея няколко грънци, ще спечели няколко гроша за храна на децата си. Ако тази кал не съществуваше, какво щеше да направи този грънчар? Като работиш с калта, все ще огрубеят ръцете ти, все ще ги изцапаш, ще поизгубиш своята мекота, но това е друг въпрос вече. Без тази кал в материалния свят не може. Има известни неща, които са необходими при сегашното развитие на човека. Тази идея трябва да залегне в умовете ви. В света няма лоши работи. Всъщност лоши работи има само тогава, когато ние не разбираме това, което ни е дадено, и не можем да го използваме.

Казано е: „В начало бе Словото. Всичко чрез Него стана“. Обаче ние, хората на Земята, имаме нови идеи и искаме да внесем тези идеи в живота си с цел да го подобрим. Ние можем да направим това. Но ако тези наши нови идеи не са в състояние да подобрят живота ни, ние трябва да ги изменим, ние трябва да изоставим тия свои идеи. Задръжте в себе си само онази идея, само онова чувство и само онази постъпка, които в даден случай помагат да се създаде във вас един подтик, един импулс към въздигане нагоре. Защото, ако една мисъл в тебе не дава поне микроскопичен подтик да се роди друга, нова мисъл, тази мисъл не е права. Ако едно твое чувство не може да създаде в тебе никаква интензивност, да имаш един нов подтик, то не е право, то не е намясто. И ако една твоя постъпка не може да създаде един нов подтик в човека или в самия тебе, тя не е намясто. Всяка такава мисъл, всяко такова чувство и всяка такава постъпка не са потребни за тебе. При сегашното възпитание, аз искам да зная какъв метод употребявате практически, когато трябва да се освободите от един свой стар навик, който носите от миналото си. Може би някой от ваши-

те сегашни лоши навици в миналото да е бил добър, но впоследствие да се е развил в лош навик. Представете си, че някой ваш дядо в далечното минало е имал обичай на обяд да си пийва само по една чашка винце. Следващият ваш дядо си е пийвал вместо една чашка две чашки винце. Дядовците ви след него започнали постепенно да увеличават броя на чашките, като пиели по четири, после по осем, по десет, по двайсет чашки, докато днес вашият баща вече пие по 30 – 40 чашки винце. Вие пък пиете още повече от него. Това е един навик, който има причината си във вашето далечно минало. Вашите деди и прадеди постепенно са увеличавали нещата, докато сметката им е излязла съвсем погрешна. Погрешната сметка е създала лошите навици. Навиците могат да се превърнат в погрешки, погрешките могат да се превърнат в престъпления, а престъпленията могат да се превърнат в най-лошите постъпки. Казвам: човек не може да се освободи от един свой лош навик, от една своя погрешка, от едно свое престъпление и от една своя най-лоша постъпка, докато първо не измени своята мисъл. Също така ти не можеш да измениш един свой навик, не можеш да се освободиш от него, както и от своята погрешка и от своето престъпление, докато не измениш своите чувства и постъпки.

Идва при мене един болен и му казвам: „Ти лесно можеш да се излекуваш". – „Как ще се излекувам?" – „Като си представиш, че си здрав." – „Как ще си представя, че съм здрав, когато съм болен?" – „Там е именно твоето зло, че казваш „как ще си представя, че съм здрав, когато съм болен". Тогава ти не можеш да се лекуваш." Това е цяла една вртележка. Дойде един беден човек и ми каже: „Знаеш ли колко съм закъсал? Отникъде работите ми не вървят". – „Представи си, че си богат." – „Как ще си представя, че съм богат, когато нямам пари в джоба си? Да имах нещо в джоба си, можех да си представя, но нямам нищо. При това положение как мога да си представя, че съм богат?" – „Затова именно ти не можеш да оправиш работите

си.“ В това седи реалното. Онзи земеделец, който посява житото на нивата си, той трябва да вярва, че идната година ще има повече жито. Като е посято, житото така ще се трансформира, че идната година от тия десет килограма земеделецът ще събере сто. Земеделецът знае как да трансформира житото. Когато дойдете до един болен, когото трябва да лекувате, вие трябва да посеете в него тази проста истина, че ще оздравее. Като приеме той тази истина в себе си като едно семе, то ще израсте и ще даде плод. Като посеете в себе си мисълта, че сте здрави, наистина ще бъдете здрави.

Сега ще ви приведа един пример за един българин, който се казвал Стоян. Като обичал много да си попийва, той станал бекрия*. Казвали му: „Знаеш ли, че като пиеш така, момите няма да те искат“. – „Оставете ме, по-хубаво е за мене така, нека да не ме искат.“ – „Ама баща ти и майка ти не са доволни, помисли малко за тях.“ – „Оставете и тях настрани, не ме закачайте.“ Чашата била за него над всичко. Казвали на кръчмаря да не му дава да пие. – „Защо да не му давам? Човекът си плаща добре.“ Един ден един от неговите приятели дошъл в кръчмата и му казал: „Стояне, искам да ме слушаш какво ще ти кажа“. – „Хубаво, ще пия и ще те слушам.“ Тогава приятелят му, който носел една голяма змия в торбата си, бързо я извадил и я пуснал. Като видял това, Стоян веднага изскочил навън, а с него заедно избягал и кръчмарят. Змията останала свободно да се разхожда из кръчмата. Този безверник, този голям пияница, се излекувал от една змия. После му казали: „Стояне, влез в кръчмата“. – „Не, докато онази змия е там, не влизам в кръчмата.“ Следователно, ако не можете да турите в човешкия ум една голяма змия, която да се загнезди вътре като една сила, вие никога не бихте могли да изправите даден човек. Ние възставаме против нашите мисли, когато не знаем как да ги поправим. Не е въпросът да се изправи човек, когато

* бекрия *остар.* (ар.-тур.) Пияница.

е мирен, когато е трезв, но когато Стоян е в кръчмата, ще вземеш една боа и ще я пуснеш вътре, та и той, и кръчмарят да излязат заедно навън.

Мисълта е творчески принцип. Тя е мощна сила. Ако вие задържите една мисъл в ума си само за една тристахилядна част от секундата, тя ще произведе голям резултат. Не е нужно да я задържате даже една секунда. Ето какво аз разбирам под думите „резултат на мисълта". Представете си, че докато вървите по пътя, получавате удар. Този удар може да не е толкова силен, но вие го чувствате месеци наред. Причината за това е, че ударът се повтаря в съзнанието ви, което предизвиква спомен за него. Тъй щото ударът е еднократен, но повторението му в съзнанието ви е многократно. Така и щастието е само за един момент, и злото е само за един момент. Щастието трае само една тристахилядна част от секундата. Тази малка част от секундата подразбира едно мигновение, което и съзнанието даже не може да схване. За един мързелив, бавен човек мигането е по-дълъг момент, а за съвършения човек мигането съответства на една тристахилядна част от секундата, едва се забелязва, че той мига. Защо мигат хората? Турците имат поговорката „Който земята гледа, той душата изгаря". Ако дойде някой да ти иска пари назаем и гледа към земята, ти му кажи: „Ела след една седмица, защото и аз искам да погледам малко земята". Ще ви приведа един пример с български банкер (няма да ви казвам името му), при когото отишъл един човек да иска пари назаем с висока лихва. Банкерът му дал 300 наполеона, толкова му поискал господинът. Като му дал парите, погледнал го и си решил: „Ще проследя този човек, да видя какво ще прави с парите". И го проследил. Видял, че той веднага се отбил в един голям дюкян, дето купил черен хайвер. Тогава банкерът го спрял и му казал: „Господине, който купува черен хайвер, той не може лесно да върне заема си". Но за да сложи парите си в своята ръка, банкерът първо му казал, че иска отново да ги преброи, защото му

се сторило, че е направил погрешка при първото броене. Като си взел обратно парите, повече не му ги върнал.

Ще ви приведа още един анекдот. Казва се в анекдота, че това се случило в Цариград с един ходжа, който имал много пари, с които въртял голяма търговия, но бил и много алчен. Той давал пари назаем под висока лихва. Един ден дошъл при него един мукалитин* да му иска 200 лири. – „С каква лихва ще ми ги дадеш?“ – „Аз взимам голяма лихва.“ – „Добре, готов съм да ти платя сто на сто лихва.“ Ходжата му дал 200 лири назаем. След шест месеца длъжникът се явил и му донесъл само лихвата за определеното време, и то сто на сто, както се били уговорили. Той запитал ходжата: „Доволен ли си сега?“. – „Доволен съм, но майката на парите къде е?“ – „Ти вземи лихвата, майката остави настрани.“ Сега ще ви дам една идея, един съвет: никога не влагайте майката в каквото и да е предприятие. Като проверите това и придобиете печалба, ще дойдете да ми платите колкото струва този съвет. Понеже сега нямате никакви печалби, давам ви съвета без пари, но с условието непременно да го проверите. Когато започнете каквато и да е работа, каквото и да е предприятие, гледайте да посрещате загубите с печалбите, а не с майката. Щом започнете да посрещате загубите с майката, тази работа ще излезе катастрофална. Ако посрещате загубите с печалбата, това е в реда на нещата. Всяко страдание, всяка загуба трябва да се изкупва от печалбата, не от майката. Никога не влагайте Божественото. Никога не ангажирайте Божественото, което Бог ви е дал даром. Никога не излагайте своята любов за нищо и за никакво. Човек никога не трябва да изкарва любовта си на пазар. Предпочитай ти да отидеш сто пъти на пазар, но никога не изкарвай любовта си да отиде на пазар. Щом любовта отиде на пазар, тя никога няма да се върне. Това е закон, в който няма никакво изключение. Не е било случай в живо-

* мукалитин (ар.-тур.) Шегобиец, шегаджия.

та, когато един човек или един ангел, или едно божество да са изпратили любовта си на пазар и да не са изгубили всичко. Като дойде въпросът до любовта, ти ще застанеш на топа на устата, но никога няма да изнесеш любовта на пазара – тя трябва да остане като нещо свещено. Дойде ли въпросът до любовта, ти трябва да бъдеш готов на всички жертви за нея; само тогава и тя може да се застъпи за тебе. Аз зная, че всички нещастия в света се дължат на неспазването на този закон. Ние мислим, че като е богата, любовта трябва да върши всичко за нас. Не, тази работа не става така. Любовта трябва да ни бъде тил.

Има един стар анекдот, в който се казва, че когато Господ създал света, изпратил светлината първа да го посети. Светлината дала обявление, че ще посети света, но всеки трябва да си остане такъв, какъвто си е, и всеки може да вземе каквото си иска, но да бъде доволен. Всички останали доволни от светлината. След това дошъл на гости въздухът. Той казал на хората: „Аз искам всички да се кланяте наляво и надясно“. Тогава само половината хора останали на земята, те не били доволни от това кланяне. После дошла водата на гости на хората. Тя им казала: „Искам всички да си наведете главите в посока надолу. И докато не си отида, никой не трябва да си вдига главата нагоре“. Най-после дошли на гости планините. Те казали на хората: „Като сме ви дошли на гости, всички трябва да се изпокриете в миши дупки“. И тъй, ако стоиш прав и си доволен, светлината те огрява. Ако се кланяш наляво и надясно, вятърът те вее. Ако главата ти е наведена надолу, вода тече край тебе. Ако се криеш в миша дупка, планините са ти дошли на гости. Питам: какво ще спечелиш, ако се криеш в миша дупка? Който е разбрал този анекдот или тази приказка, нека си извади заключение. Истина, знание и свобода. Употребете метода на светлината, който дава свобода и простор на всяка душа. Този метод на светлината е с най-малките противоречия, с най-малките разноски. Така работи светлината.

Сега да дойдем до правилните разсъждения. Като ви гледам, аз виждам, че всички сте големи богаташи, но не знаете как да употребите имането си. Някой е затлъстял, чуди се какво да прави. Малко яде, а е затлъстял. Що е тлъстината? Тлъстината се дължи на едно криво възпитание на човешките клетки. В тях е внесена идеята, че трябва да си доставят храна и за утрешния ден. Вследствие на това тяхно разбиране те си доставят храна дори за няколко дена. Това са тлъстините, които се трупат в организма. Ще убедите клетките си, че няма нужда днес да се запасяват за утрешния ден. Аз виждам младите моми и момци – ще ме извините, че говоря за тях, но виждам желанието им да са загладени лицата им, да бъдат красиви. Лицето е израз на човешкия ум, на човешкото сърце. Лицето показва какъв е човек в умственото си развитие. Ако се измери човешкото лице, по него може да се познае до каква степен на развитие е дошло човешкото сърце и до каква степен е развит човешкият ум. Лицето е израз на човешката душа. Лицето показва капиталът, който е в обращение, какви печалби и загуби ще има един човек. Според мене френологията е наука, която показва само какъв капитал е вложен в човека. Грамаден капитал има човекът, но той още не е вложен в обращение, само това може да каже френологията. Лицето обаче показва този капитал в обращение, какви печалби, какви приходи ще имаш от него. Според хиромантите ръката показва капитала, който дава приходи. Като гледаш човешката ръка, ти виждаш колко добри неща има вложени в човека. Следователно, като живее, човек търси колко капитал е вложен в неговата глава, в неговия мозък, колко капитал е вложен в неговото лице и колко – в неговата ръка. Затова човек ще изучава своите глава, лице и ръка. Всеки ден, като ставаш, ще преглеждаш колко капитал аржан-конте имаш в касата си и до вечерта ще теглиш линия, да видиш колко приход имаш на разположение: две, три, пет, десет, сто хиляди лева или повече. В това отношение трябва да се работи практически.

Някой казва: „Мене не ме интересува хиромантията“. Не те интересува да си хиромант, но ти трябва да знаеш какво можеш да спечелиш с ръката си. – „Мене не ме интересува лицето ми.“ Но в твоето лице е вложен капиталът, с който ти ще правиш оборот. Без глава, без лице, без ръка ти пет пари не струваш. Ако ръката ти е студена, значи от тебе се взима повече, без ти да искаш; ако ръката ти е топла, ти даваш повече. Ако ръката ти е влажна, нещата ще започнат в тебе да гният; ако ръката ти е много суха, нещата ще започнат в тебе да изсъхват. По ръката на човека може да се познае много. Когато ръката на някого е много топла, аз му пошепвам тихичко: „Слушай, много взимат от тебе. Ще посъкратиш малко бюджета си“. Тъй щото, ако ръката на човека е много топла, това показва, че той дава много. Ще даваш, но намясто ще даваш. Студената ръка показва, че от човека взимат много, без той да иска. В такъв човек кръвообращението е слабо и капилярните му съдове не са в естествено положение. Здравословното състояние на човека зависи от капилярните съдове. Всички болести в човека се дължат на разширението и на свиването на капилярните съдове. Когато при кръвообращението капилярните съдове се свиват повече, отколкото трябва, в резултат на това могат да се явят различни болести. Преди всичко, ръката на човека в долната си част трябва да бъде малко топла, а в горната си част – малко студена, за да бъде целият му организъм в изправно състояние.

Електричеството винаги носи хладина, а магнетизмът – топлина. Между тези две течения работи законът на Любовта, който създава връзката между тях. Връзката дава хода на живота. Между електричеството и магнетизма се ражда топлината. Топлината е резултат на онази първична връзка между електричеството и магнетизма. Ако тази връзка не съществува, топлина не може да се образува. Ако между електричеството и магнетизма няма връзка, тогава и светлина не може да

се образува. Следователно, като се обединят електричеството и магнетизмът, между тях се създава като резултат топлина и светлина – единият резултат е образуването на топлина, а другият е образуването на светлина. Топлината и светлината са необходими в процеса на растенето на човека. Ако връзката между електричеството и магнетизма не се формира правилно, в мозъка не може да се образува онази правилна светлина, която е необходима за мисълта. При това, и сърцето на човека не може нормално да бие. Пулсът на сърцето е точно определен, той показва нормата, при която става тази връзка между електричеството и магнетизма. Пулсът на сърцето показва онази точка, в която става връзката между електричеството и магнетизма. Това е един постоянен импулс. Когато става една връзка, сърцето отбелязва това. Всяка връзка е един удар на сърцето. Следователно биенето на човешкото сърце показва връзките, които стават в една минута. Нашето сърце не ги хроникира точно. Сърцето на един човек бие по-малко от сърцето на един ангел. Обаче сърцето показва всички онези връзки, които стават между електричеството и магнетизма и които в резултат образуват светлината и топлината. Това е една нова теория, един нов начин на обяснение, който сега даваме.

Следователно, когато човек е неразположен духом, това показва, че връзката в него не е естествена. Като забележиш това, ти веднага трябва да измениш своята мисъл. Ти казваш: „Но аз не вярвам в Бога“. Това е най-глупавото нещо. Когато един човек ми казва, че не вярва в Бога, аз подразбирам, че той не вярва в себе си. Че ако ти не вярваш в Бога, в ближния си и в себе си, в кого ще вярваш тогава? Три неща има, в които човек не може да не вярва: той не може да не вярва в Бога, не може да не вярва в себе си и не може да не вярва в своя ближен; това е невъзможно. Колкото и да отрича някой нещата, досега аз не съм срещал човек, който да не вярва в Бога. „Не вярвам в Бога“, това са празни думи. Когато някой казва,

че не вярва в Бога, ето какво аз разбирам: в този случай вярата на човека в Бога се замества с вярата му в самия себе си – той вярва в себе си. Понякога нашето „аз“ взема мястото на Бога. Понякога пък нашите ближни могат да вземат мястото на Бога и тогава ние мислим, че ближните са всичко за нас. Всеки трябва да знае, че онова Цяло, което е отвън, то е същото, от което и аз, и моите ближни сме излезли. Всички са части от това Цяло. Едно трябва да знаете: Бог създаде първо бащата, после създаде и майката, но децата не са създадени от Бога. Бог създаде само бащата и майката, а те създадоха децата. Така говорят окултистите. Децата не са произведения на Бога, те са произведения на хората. Мъжът е създаден от Бога, жената е създадена от Бога, а децата, за които вие плачете, са създадени от вас.

Аз не съм за това да се разберат нещата непременно, но трябва да знаете, че човешките работи не се ограничават от първичните. Каквито са бащата и майката, такива ще бъдат и децата. Този закон е верен без изключение. Каквито са вашите мисли и чувства, такива ще бъдат и вашите постъпки. Онази сила, която подбужда вашия ум към мисъл, е от Бога. Онази сила, която подбужда вашето сърце към деятелност, е от Бога. А в дадения случай постъпката е от вас, постъпката не е от Бога. В първичните схващания тя съществува, но стремлението на човека да направи нещо, това е от самия него. Де е човекът? Човекът е в своята постъпка. Бог е в неговите мисли, а природата е в неговите чувства. Така схващам човека психологически. Това е закон, който трябва да се разбере. Ние мислим, че нашите постъпки са от Бога, и затова, като направим една крива постъпка, държим Бога отговорен, питаме защо Той е допуснал тази постъпка. За всяка твоя постъпка ти си отговорен, а за всяка твоя мисъл Бог в тебе е отговорен. Следователно престъплението не седи в нашите мисли и в нашите чувства. Докато мислиш и чувстваш, няма никакво престъпление, но в момента, когато ти, като човек, съединиш мисълта и

чувството и постъпиш по един или друг начин, тогава вече Провидението те държи отговорен за постъпките ти. Че някоя лоша мисъл е дошла в ума ви, ни най-малко не се смущавайте, това нищо не значи. Че някое гниещо вещество отвън дава своето ухание, ти ни най-малко не си отговорен за това. Ти си отговорен само когато започнеш да ядеш това гниещо месо. Като започнеш да мислиш и да чувстваш, ти ще се освободиш от всякаква отговорност, защото няма да ядеш от това гниещо месо. Следователно ще се пазите от вашите лоши постъпки.

„Всичко чрез Него стана." И тогава казвам: всичко, което във вас става, то чрез вас става. Благодарете, че е така, защото по този начин вие сте в състояние да изправите своя живот. Само трябва да знаете как. Да допуснем, че ти си закъсал, нямаш пет пари в джоба си. Защо си закъсал? Защото твоят език прилича на един наточен нож, на една наточена сабя и където когото срещнеш, все ще го мушнеш. Затова първата ти работа е да изгладиш своите мисли и желания, както и своите чувства. Направи езика си гладък. Измени характера си, да започнеш да гледаш добре. Като гледаш добре, ще се измени и твоето положение. Чудни сте вие! Ако знаете как да гледате, как да постъпвате, в един ден ще се подобри положението ви. Ти си беден, а имаш деца, жена и си се хванал за главата, не знаеш какво да правиш. Едно искаш само: да спасиш своя дом. Затова трябва да се научиш да говориш сладко. Всяка твоя дума трябва да бъде казана намясто. Дъщерята на един банкер се разболява зле. Събират се дванайсет души лекари на консулт и всички се произнасят, че тя няма да оздравее, а ще умре. Бащата се отчайва, не знае какво да прави, готов е мило и драго да даде за своята дъщеря. Ти иди и пошепни на този банкер, че дъщеря му ще оздравее, да не се безпокои. Но ти сам трябва да вярваш в това. И така ще се случи. Утре дъщеря му ще оздравее и този банкер ще те търси да ти благодари. Той ще каже: „Господ здраве да ти дава, ти ме

успокои. Както каза, така се случи. Изпълниха се твоите думи, дъщеря ми оздравя".

Кажи на богатия банкер, че дъщеря му ще оздравее, и работата ти ще се нареди. И аз правя така. Като закъсам понякога и не зная какво да правя, срещам един банкер, дъщерята на когото двайсет и четирима лекари са лекували и са се произнесли, че няма да оздравее. Тогава аз му казвам, че дъщеря му ще оздравее. Работи Божият закон! Щом кажа така, дъщерята на банкера оздравява, а моите работи се оправят. Че тази красива банкерска дъщеря Бог не я е създал за умиране! Ако хората умират, те умират главно от своите постъпки. Щом дъщеря ти е създадена да живее, тя трябва да живее, а не да умира. Вярвай в Бога, и така ще бъде. Като оздравее дъщерята на богатия банкер, той още утре ще ме потърси. Гледам, след няколко дена иде банкерът при мене, носи цяла торба със злато. – „Не, нищо не трябва да ми даваш." – „Аз благодаря на Бога, че дъщеря ми оздравя. Както каза ти, така се и случи. Дъщеря ми оздравя, но ти нищо не ми поиска за това." Аз вземам най-после торбата.

Питам: колко струва да кажете на човека една красива, една блага дума? Колко струва да кажете на човека, че дъщеря му ще оздравее?

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

8 септември 1935 г., София, Изгрев

Когато беше по-млад

Отче наш

Ще взема само 18. стих от 21. глава на Евангелието от Йоан: „Истина, истина ти казвам, когато беше по-млад, ти сам се опасваше и ходеше, където си щеше, но когато остареш, ще простреш ръцете си и друг ще те опасва и ще те води, където не щеш“. Думата „млад“ означава богат човек. Старостта, това е сиромашия. Здравият човек е богат; болният човек е сиромах. Умният човек е богат; глупавият човек е сиромах. Ето едни определени дефиниции!

„Когато беше по-млад.“ Като си млад, ти разполагаш с известни суми и ходиш, където искаш. Като остареш и не разполагаш с никакви средства, ще ходиш при разни банкери, а те ще ти налагат високи лихви от 10, 15, 20, 25, 50 процента – животът ти ще се влоши. Младостта е привилегия, която Бог дава на всеки човек. Няма човек в света, който да не е бил богат. Ако вие кажете, че не сте били богати, не сте справедливи. И ако сега сте сиромаси, тази сиромашия се дължи на вас. Младостта е от Бога, старостта е от човека. Затуй на небето има само 24 старци, всички други там са млади. Тъй казва Писанието: само 24 старци има. А на Земята е пълно със стари хора. Три възрасти има: млади, възрастни и стари – една трета млади хора, една трета възрастни и една трета стари. Бедни хора са тези, които уповават на богатите. Младостта има една външна страна. В младия гледаш лицето да е красиво, свежо, мускулите да са загладени, гръбнакът да е изправен. Младият може да направи нещо. Старият си е изгубил капитала, затова отслабват мускулите му, нервите му и той постепенно заприличва на буквата S, най-после се обръща на една въпросителна. Старият човек, като осиромашее, пита: „Защо светът е

такъв?“. Щом питаш това, ти си вече много стар. Всеки въпрос трябва да носи знание, богатство. Да питаш защо светът е направен такъв, то е безпредметно. Такъв е направен! Защо някой е богат, и това е безпредметно да питаш. Богат си, но в дадения случай не е важно, че си богат. От това богатство какво можеш да изкараш за себе си? Едно сравнение ще направя. Магарето, което е натоварено с 60 килограма злато, богато ли е? То може да пренесе 50 – 60 килограма злато, но нему пак ще дадат малко слама. Ако ти си богат като това товарно животно, магарето, за тебе ще има само малко слама. Богатството трябва да има отношение към тебе. Външното богатство е резултат на човешкото сърце. Човешкото сърце е резултат на човешкия ум. Човешкият ум е резултат на човешката душа. Човешката душа е резултат на човешкия дух. Човешкият дух е резултат на Бога, на Божественото. Всеки един сегашен резултат впоследствие може да бъде една причина. Резултатът не че не е реален, но той е в зависимост. Като турям тази стълба, аз показвам едно съотношение, една зависимост. Душата зависи от духа, умът – от душата, сърцето – от ума, а човешката воля и човешкият организъм зависят от сърцето.

Днес се задава въпросът: коя е причината на болестите в света? Или вие често питате: „Грехопадението на какво се дължи?“. Тъй както е казано в Библията, че Ева яла от забранения плод и така съгрешила, с това нищо не се обяснява. За едно дете това може да мине, но за един възрастен човек не е обяснение грехът да е дошъл само защото Ева е яла от забранения плод. Плодът е един повод да мине грехът. Плодът е една среда за онзи адепт. Казват, че Ева не е откъснала сама плода, но адептът го откъснал и го подал с ръката си. Следователно той със своята ръка вложил нещо в плода. Ева, като яде от този плод, съгреши. Змията подразбира много учен човек – такъв, какъвто светът не е виждал. Така дойде грехът, но това още не е обяснение. Причината на съвременните нещастия започва от нечистотията, която влезе

в умовете на съществата, които живееха някога във вечността и които напуснаха първоначалната чистота на ума си. От това започват съвременните страдания. Писанието казва, че ангелите, които напуснаха небето, не устояха на своята чистота. Те затова напуснаха небето. Човек се зарази от тази нечистота. Понеже нечистотата влезе в умовете на ангелите, тя влезе и в сърцата на хората. Погрешката на ангелите не може да се изправи, а погрешката на хората може да се изправи донякъде. Благодарете за това. Сега невидимият свят ви опитва. Всички казват, че причината на страданията е в човешкото сърце. Ако ти мислиш криво, вече си във връзка с онази причина, поради която нечистотата влезе в човешкия ум. И ако ти си в света на нечистата мисъл, тебе не те очаква нищо друго освен нещастие – ще се поквари сърцето ти. Щом се поквари сърцето ти, ще се поквари и твоят организъм, а оттам насетне бял ден няма да видиш.

Казвате: „Това са отвлечени работи". Съгласен съм с вас. Всяко нещо, което човек не разбира, е отвлечено. Следователно нужно е едно усилие, за да разберем причините на нещата. Сегашният свят се стреми да посочи някои причини, но те са резултати. Някои обясняват, че причина са икономическите условия. Икономическите условия са резултати. Или казват, че причина е невежеството на хората. Но и то е резултат. Тогава, ако невежеството е причина, за туй невежество има цяр. Ако причина са икономическите условия, и за тази причина има цяр. Икономическите условия може да седят в нямане на хляб, в нямане на дрехи, в нямане на пари, в нямане на жилища, в нямане на ред и порядък, но всичко туй зависи от човека. Щастието в един дом напълно зависи от бащата. Ако жена му е донесла зестра от два милиона лева, а той го е ударил нашироко, само да яде и да пие, така ще изхарчи всичко. После децата му ще гладуват. Коя ще е причината? Ако този баща донесъл два милиона лева, а неговата жена беше започнала да се облича разкошно, толкова много дрехи да си направи за

една година, че да изхарчи всичко, резултатът щеше да е същият. Един американски милионер отишъл с жена си в Париж. Там тя направила грамадна покупка, за която предоставили на мъжа ѝ чек от 15 милиона долара за изплащане. Като се върнали в Америка, той решил да се разведе с жена си. Дал ѝ още 6 милиона долара, за да се освободи от нея. Тъй щото в съвременното човечество я има погрешката, че всички харчат повече, отколкото средствата им позволяват. В човека има едно желание да бъде големец, да управлява, да бъде силен. Не е лошо човек да бъде силен, да управлява, но ако стане силен, какво ще допринесе в света? Силните хамали на пристанището пренасят големи товари, големи торби. Силните борци, каквито сред българите има, се борят здраво. Искаш да бъдеш големец, тогава трябва да имаш сила. Евреите имаха един цар, който първо се бори с Голиат, победи го и оттам насетне стана цар. Умен човек беше, написа псалми, написа много хубави неща.

„Когато беше по-млад." На какво почива щастието? Религиозните хора казват, че трябва да вярваме в Бога. Съгласен съм, но само да вярваме в Слънцето, това според моите разсъждения няма да ни спаси. Ето как разсъждавам аз: ако вярваш в Слънцето, но се затвориш в една стая, където и прозорците са затворени, тази вяра какво ще те ползва? Вярата в Слънцето значи да си в съприкосновение с неговата светлина, с лъчите, които излизат от него. Съвременната наука е разложила светлината на седем цвята. Сега само седем цвята знаем ние. Казваме, че са толкова. Това не е вярно. Едно време е имало само три цвята, после са станали четири, пет, шест, а сега сме дошли до седем. В следващата раса ще има още един, осми цвят, после ще станат девет, десет, единайсет, дванайсет цвята. По-висшите светове имат цветове колкото искат. Ще попитате какви са тези други цветове. Нима мислите вие, че нагоре от 40 хиляди трептения няма звук? Ти не можеш да схванеш този звук. Най-високите тонове в пианото не можеш да схванеш, но едно по-усъвършенствано ухо може да схване

тонове от 100, 200, 300, 500 хиляди трептения, даже от един милион трептения. Какви ще бъдат тези тонове? Ако ти можеш да употребиш един тон от 35 милиона трептения, само като изпееш този тон, мъртвият ще стане. Болестта, както прахта от тъпана, ще отскочи от този човек; смъртта, и тя ще отскочи.

Вие вземате един хляб и казвате, че тежи едно кило. Хляба, който вземате от фурната, теглили ли сте го? Всичките ви погрешки са там, че вие не теглите хляба. Претеглете го и ще видите, че му липсват 10 или 15, или 20 грама. Понеже вярвате в една лъжа, оттам произтичат болестите. Като вземеш хляба, ще го претеглиш, да видиш колко тежи, да имаш мярка. Следователно ще имаш една точна мярка, да не мислиш, че е хиляда грама. Трябва да имаш вярно понятие за нещата. Вие ще кажете, че такъв един ред на нещата ще бъде съвсем несносен. Но ако не го спазвате, животът ви ще бъде още по-несносен. Ако не спазвате този порядък на нещата, вие ще опитате какъв ще бъде животът ви. Като претеглите хляба и намерите, че има примеси, че фурнаджията не го е направил както трябва, ще идете и ще му кажете приятелски по-хубав, по-чист хляб да опече. Хлябът трябва да е чист, да няма в него никакви примеси. Ти може да платиш повече, но фурнаджията хубав хляб трябва да опече, и то от прясно брашно. И водата, с която замесва брашното, не трябва да е каквато и да е. Ако знаехте някой път каква вода е сложена в брашното, вие не бихте яли този хляб. Благодарете, че не знаете. Веднъж ме покани един господин да ме черпи с пасти. Каза, че с хубави яйца са направени. Аз не ям пасти, но ги помирисах. Най-малко двайсет развалени яйца имаше в тия пасти, освен това със свинска мас бяха опечени, а и тя беше развалена. Онзи, който ги е правил, не го виждаш, но той турил и хубави, и лоши яйца, и всичките пасти продава за хубави. В сегашния свят хората страдат все от лоши продукти. В Америка продуктите имат много примеси. Там се прави статистика за примесите. В лекарствата има примеси, в захарта има примеси, в ориза има примеси. Вземеш

ли си ориз, трябва да го чистиш. Като купиш едно кило ориз, да намериш само едно камъче, разбирам, но да намериш сто камъчета! Че колко си дал за тези камъчета? Питам: при такъв един ред на нещата как можем да бъдем здрави? Казва някой, че маслото, което купил, било пречистено. Какво ти пречистено масло! Като го ядеш, веднага стомахът казва, че не е пречистено. И от какво произтича това? От желанието на всички хора да имат много, при което те не държат сметка по какъв начин ще спечелят. Плащаш на бакалина, но някой път и той ще те излъже. Всички прокарват нещата така. Даже и вие, които мислите доброто, прокарвате нещата, без да ги довършвате.

Ако ти си религиозен човек, най-малко 15 минути трябва да употребяваш за размишление, като ставаш сутрин. Длъжен си за 15 минути да се спреш и да чакаш, защото на всеки 15 минути от невидимия свят иде по един трен. Като се събудиш сутрин, туй време от 15 минути няма да го употребяваш за нищо друго, но ще се молиш. Ако не се молиш както трябва, в този ден ще ти дойдат най-големите нещастия на главата. Сега да обясня защо е така. Тръгваш на екскурзия в пусто планинско място, където няма нито село, нито хижа. Казваш: „Лесна работа“, но забравяш да си вземеш хляб и вода, забравяш да си вземеш и пари. Пусто е мястото, където си отишъл, вървиш 10, 15, 20 километра, но вода не можеш да намериш, пък и хляб нямаш. Питам: какво ще стане? Ще гладуваш. Казваш, че ще гледаш да намериш някой турист, който е минал преди тебе и носи повече хляб. Туристите, които са минали преди тебе, бързат, не можеш да ги стигнеш. Кой е виновен? Още предишната вечер, като си наумиш да ходиш на екскурзия, ти трябва да туриш хляб в раницата си. На сутринта не бързай, но претегли хляба.

Сега да ви кажа точно коя е причината за човешките страдания. Има четири неща в човека, които може да са причина за нещастията му в света. Причината може да произтича от тялото му – от това как е устроено;

причината може да произтича от неговата воля – от това, което той върши; може да произтича от неговите чувства; може да произтича и от неговия ум. Причината на болестите може да произтича от въздуха; може да произтича от водата; може да произтича от храната; най-после може да произтича от светлината. Туй поверие на хората да бягат от Слънцето, то си има своите дълбоки причини. Някой път трябва да бягаш от Слънцето, но не всякога. Трябва да знаеш кога да бягаш. Някои хора, като са се наплашили, бягат всякога, но там е погрешката им. Ако човек слуша своята вътрешна интуиция, той рано сутрин няма защо да се плаши от Слънцето, но от 10 – 12 часа нататък трябва да бъде много внимателен. Има един промеждутък от време, който не искам да ви казвам кога е, но той е пълен с тъй наречените тъмни, черни лъчи, и тогава човек слънчасва, получава слънчев удар. Но това е кратковременно, благодарете, че е само няколко минути. Като минат тия няколко минути, всичко минава. Когато в тия няколко минути се е случило някой да е на слънце, той винаги е бил поразен. Тук, при нас, мина една буря и изсуши няколко дървета. Имахме едно голямо дърво, кайсия, което беше ударено от черен лъч и изсъхна. Този черен лъч унищожи дървото. Черните лъчи са тези, които унищожават, те по едно течение вървят. Добрите мисли, добрите чувства са една броня против черните лъчи на Слънцето. Ако ти не си въоръжен с отлична, чиста мисъл, с отлични, чисти желания и с чисти постъпки, всякога тази черна светлина може да те атакува. Денем, към обед, не е хубаво да спите по единствената причина, че може да пострадате от тези лъчи. Да седиш на едно място, тъй както конете седят, не е опасно, но да си легнал в леглото, както старите хора правят, излагаш се на опасност. Всеки, който е спал по обед, след като се е събудил, е бил неразположен.

„Когато беше по-млад." Значи, когато беше по-умен. Хората трябва да разбират. Аз искам да оправим не света отвън, но да оправим нашия вътрешен свят. Не е важно аз в какво вярвам и ти в какво вярваш, то е

резултат на нашите криви разбирания. Има един път, по който всички вървим, и сега въпросът е как ще го извървим. Ако този път е стръмен, планински, а ти носиш голям товар, мъчно можеш да го изкачиш. В планинските места ще носиш колкото е възможно по-малък товар. Когато имаме работа с духовния живот на хората, то е същото. Казвате: „Защо религиозните хора не искат да носят товар?“. Религиозният човек (религиозен не в обикновения смисъл на думата) по възможност трябва да има по-малък товар, за да може да се изкачи на върха. Като се изкачи, той ще разбере смисъла на живота. Ако аз съм религиозен и нищо не съм научил, защо ми е тази религиозност? Като съм станал религиозен, нека да се запозная със Слънцето. Представете си, че един човек е лишен от всички свои сетива. Тогава той няма никаква връзка със Слънцето. Слънцето е първичната причина на физическото поле да се отворят очите, ушите, носът, устата. Слънцето е подействало за това. Има известни сили, известни лъчи на Слънцето, които са подействали за създаването на сетивата. Ако ред лъчи, които са създали очите, ушите, носа и устата, липсват, явяват се болестите. Някой път хората боледуват по единствената причина, че се лишават от тази храна на Слънцето.

Мога да ви приведа много примери, но с един пример някой път може да ви заблудя. Като ви разправям как някой лекар лекува, така мога да ви заблудя. Лекарят не може да лекува. Лекарят може да ви постави в хигиенични условия, в хигиенична среда някъде сред природата и така отчасти може да снеме товара ви. Но той да лекува, това е невъзможно. Онова, което лекува в света, то е природата, не са хората. Някой се молил и оздравял – с молитвата си той е бил асистент. Казваш: „Аз се молих и тъй оздравях“. Христос, който разбираше закона, казва: „Да ти бъде според вярата ти“. Както вярваш, тъй да ти бъде! Следователно от вярата ти зависи, а не зависи от това ти какъв си. Какъвто и да си – човек на някое религиозно общество или учен, или професор, или друг някакъв, от вярата ти зависи. Ако ти имаш вяра, вярата ти ще

определи твоето бъдеще. И важно е не в какво официално вярваш, но всъщност какво е твоето верую спрямо онова, което виждаш. Сега, като ви говоря, аз не искам да ви убеждавам, че вие нищо не разбирате, нищо не знаете. Но искам да ви наведа един факт. Отиваш на кино и гледаш на платното как някакви туристи се изкачват в Алпите. Казваш: „Видях туристите да се изкачват нагоре". Най-първо, не е права идеята, право е да кажеш: „Видях сенките на туристите, които се изкачват нагоре". Питам: какво ще се ползваш от това? Ти искаш да седиш в едно кино и да гледаш филм, в който туристи изкачват Алпите, а те мързи да идеш на Витоша, да се качиш на Черни връх, мързи те да идеш на Рилските езера. – „Кой ще ходи да се поти?" А да ходиш да се потиш в киното, можеш. Аз бих се изпотил десет пъти на Рила, отколкото в киното.

Във филмите нещата са невярно свързани, скърпени са, няма нищо естествено в тях. Аз виждам и добрата страна: всичко това е направено за ефект. Но резултатите са обратни. Театърът е възпитателно средство. Киното е възпитателно средство. Методите, начините, по които са направени филмите, не постигат целта. Не че е лоша картината, но един филм трябва да я предаде вярно. Като гледам картините на сегашните художници модернисти, не ги критикувам, но чудя се какво представят. В природата имало един момент, който бил най-красивият, и те искали него да нарисуват. Преди няколко дена видях една картина на Мусала. Казвам си: „Туй ли е Мусала?". Излизам навън, гледам Мусала – 150 основни точки има, после пак гледам картината – едва има 15 основни точки. Като ще рисуваш един човек, най-първо трябва да схванеш вежди те му как са. Сегашните цивилизовани дами си скубят вежди те, правят ги тънки. Защо ги правят тънки? Аз зная защо. Дебелите вежди са свързани с обективния ум, те показват краен материализъм. Тънките вежди показват една Божествена интуиция. На някои жени, които вървят по мъжка линия, вежди те им са дебели. Казва: „Мога ли да

бъда религиозна?“. Аз казвам: „Като си оскубеш вежди-те“. Или другояче казано: като измениш начина на своето мислене. У тия хора, с обективния ум, има един вечен страх. На хората с дебелите вежди мускулите се удължават, образуват се прави линии. Казва някой: „Виж какъв мъжки тип!“. Аз казвам: болезнен мъжки тип. Казва: „Виж врата му как е задебелял“. Аз казвам: това е началото на болест. И много тънкият врат, и дебелият врат, това са признаци на едно болезнено състояние. При моите изследвания съм намерил, че има математическо съотношение между широчината на носа и окръжността на врата. Има една пропорция. Например два пъти мярката на ръката е мярка на врата. И два пъти мярката на врата е мярка на кръста. Сега, ако измерим благоутробието на някои хора, ще намерим там десет пъти мярката на вратовете им. Като гледаш такъв човек, няма я линията на кръста му. Кръстът трябва да бъде тънък.

Природата обича кривите линии. Раменете на мъжа трябва да бъдат широки, туй показва енергичност. Кръстът му трябва да бъде тесен, бедрата не трябва да бъдат широки. При жената раменете трябва да бъдат тесни, а бедрата – широки. Природата така е създала нещата. Ако жената е с тесни бедра, ще страда; ако мъжът е с тесни рамене, ще страда. Онзи, с широките рамене, мисли по-хубаво, а онзи, със закръглените рамене, чувства по-хубаво. Жената трябва да има криви линии, за да чувства по-хубаво. Чувствата служат като мярка. Сърцето е създадено, за да намали страданията на хората. С ума си ти не можеш да намериш начин, метод, с който да намалиш страданията. Сърцето е, което ще даде вътрешния начин. Някой работи, страда, труди се – влез в положението му. Веднага трябва да се роди желание в тебе да намериш начин да намалиш страданието му. Ако в тебе няма сърце, ти, като имаш един слуга, ще го хокаш, хокаш и най-после ще го умориш. Ние, съвременните хора, сме създали злото. И религиозните, и светските хора, като хокат своите слуги, те после говорят лошо по техен адрес. Тогава казвам: такъв господар не е

умен. Срещал съм и някой господар, който разбира какво трябва да прави. Идва неговият слуга и той го потупва по рамото, казва му: „Можеш ли да направиш това и това?“. Слугата го погледне, поусмихне се, иде, свърши работата, после се върне радостен. Другият господар, който не е умен, ще повика слугата си, пък ще го нахока, а като излезе, слугата ще го хока зад гърба му. Някои чиновници по министерствата постоянно псуват по адрес на своите началници, които ги хокат. Може да си директор на училище и всичките учители да те псуват зад гърба ти. Ако си учител, учениците може да казват за тебе: „Да се махне от главата ни, да ни освободи“.

При такива разбирания ние искаме да живеем по Бога. Каква религия има в това? Казваш: „Обществен строй, морал, дълг, учение какво ме интересуват?“. И ако един англичанин, един французин, един американец или един българин по този начин хока слугата си, какво разбиране има в това? Един учител изкарва ученика на дъската да реши една задача. Ученикът се пообърква, но учителят му казва: „Няма нищо, задачата е трудна“, после му помага и го връща да седне на мястото си. Аз съм слушал учители в гимназията да казват на някой ученик: „Голям простак си, нищо не знаеш“. Виждам и добрата страна в това. Като каже учителят на ученика си, че е простак, с това иска да събуди желание у него да каже: „Аз няма да бъда простак, ще започна да уча“. Това е педагогически метод донякъде. Казвам: при сегашните условия на живота трябва да се създаде едно училище, в което да се приложи един нов метод на разсъждение, една нова философия. Някои ме питат: „Какво е твоето учение?“. Казвам им: „Аз нямам учение“. Те започват да мислят какво ли искам да кажа с тези думи. Един художник рисува една картина, която не е негова. Той е взел сюжета отнякъде, взел е тялото на едно магаре, копитата на един кон, рогата на някой вол, но това не е изкуство. Изкуство е да представиш природата тъй, както си е. Като цъфти едно дърво, трябва да го представиш във формата му на цъфтене. Всички форми, в които природата се

проявява, ти, като художник, трябва да ги представиш според твоето вътрешно разбиране, но да не се влияеш от никакъв модернизъм. Неспособните хора създадоха модернизма. Ще тури някой едно тенеке, понеже не знае да рисува. Тогава аз съм най-големият художник модернист. Една тенекия, едно гърне, един човек много вещо ще ги нарисувам – ще изкривя формите им нанякъде. Това не е рисуване. Тази хумористичност, която се туря, тя много зле влияе. Всеки от вас е донякъде модернист, а понякога и хуморист. Някой, като приказва, си криви устата. Никога не си кривете устата.

Изслушвайте се едни други. Кажи за човека: „Да бях на негово място, по-добре нямаше да направя“. После го повикай, дай му един метод, малко светлина хвърли в ума му. Ние имаме известни навици. Някой казва: „Аз зная това, но не мога да го слушам“. Научете се да слушате. Аз се отличавам с едно нещо: обичам да слушам. Един ден тук аз се разхождах. Мина един господин, интелигентен, учен, и ми каза: „Моля, господине, ще ми позволите ли да вляза и да видя пчелите ви?“. Казах: „Заповядайте!“. Отворих му вратата, той влезе, разгледа пчелите и после ми държа една лекция. Започна да ми дава наставления: „Тия пчели ще ги турите там, аз двайсет години съм се занимавал с пчеларство“. Казах: „Отбелязвам си, при първи случай ще го приложа“. Той ни най-малко не ме попита аз какво зная за пчеларството. Но туй, което ми каза, за мене беше ценно, аз си направих едно заключение. Понеже е наблюдавал търтеите, той ми говори за тях: „Когато много търтеи се намират в един кошер, много мед изяждат, затова трябва да се махнат“. Аз зная, то е така, но при слабите пчели, при силните пчели търтеите не са опасни. Търтеите са мъжкият елемент, който дава енергия на всичките работнички, както и на царицата, за да снася яйца. Търтеите са възлюбените на царицата. Тя снася по няколко хиляди яйца благодарение на тях. Ако не са те, царицата ще изгуби вдъхновение и няма да снася яйца. Някои царици започват да снасят само яйца търтеи – в тях се заражда желание да има мъже

и тогава няма работнички, идва се до крайност. Казвам: човек е кошер и вътре в него има царица, има работници, има и търтеи. Не се старайте да изтрепете вашите търтеи. Не се стремете да се освободите от вашите погрешки, не се стремете да се освободите от вашите лоши мисли, които минават, не се стремете да се освободите от вашите лоши желания, които минават. Вие не ги създадохте, те са посторонен свят. Че минава някаква местност пред вашите очи, нищо от това; тя е един факт, който трябва да проучвате. Има неща, които се оцапват, но след туй ще дойдат хубавите работи. Вие в живота може да имате много лоши мисли, но те да не ви спъват. Могат да ви спънат само вашите криви заключения.

В една беседа съм казал, че човек може да се спъне и от доброто, и от злото. Един добър човек може да те спъне, може да те обезсърчи. Един руски цигулар, като слушал един виртуоз как свири, се обезсърчил. Отишъл си вкъщи и си казал: „Аз не мога да стана такъв цигулар, ще си тегля куршума". Това е една човешка лудория. Някоя мома не може да се ожени за някой момък и иска да се отрови. Защо? Желанието си не е могла да постигне. Ти имаш едно съкровено желание и като не можеш да го постигнеш, искаш да се самоубиеш. И без това желание можеш да минеш, то не ти е нужно. Какво ще допринесе някой красив момък на момата? Най-голямото нещастие. Грозният може да е по-добър и да ѝ донесе голямо щастие. Ако момъкът е грозен, тя може да бъде сигурна, че другите жени няма да се влюбват в него. И с грозната жена е по-сигурно, отколкото с красивата. Богатият човек е изложен на повече изкушения, отколкото бедният. По-скоро богат човек могат да претрепят някъде, отколкото някой сиромах. Бедния никой не го закача, за него ще кажат: „Оставете го да си върви".

Казвам: в законите на природата има една разумност. Ние понякога роптаем. Има някои неща, против които трябва да роптаем, и те са нещата, които ние сме създали. Това са човешките работи, от които непре-

менно трябва да се освободим. А онова, което природата ни е дала, от него не трябва никога да се стремим да се освободим. То е едно благо, то е един материал, то е едно богатство. Ако разбирате така нещата, вие ще се ползвате. Ако проучвате този закон, ако обичате живота, както някои хора го обичат, то вие можете да поправите живота си. Само с две думи вашето материално положение може да се измени. Аз съм ви привеждал един пример. Един беден човек, след като обиколил всички врачки, хироманти, физиогномисти, все така не можел да си поправи положението. Накрая отишъл при един мъдрец и му казал: „Дойдох последно при тебе. Ако и ти не ми помогнеш, няма да живея повече в света, не мога да търпя този живот". Мъдрецът му казал следното: „Тук, в града, скоро ще се разболее дъщерята на най-големия богаташ. Ти всеки ден ще ходиш да питаш как е дъщеря му. Когато ти кажат, че лекарите са вдигнали вече ръце и бащата се е отчаял, ти ще идеш при него и ще му кажеш само две думи: „Ще оздравее дъщеря ти". Той ще те пита: „Как ще се оправи тази работа?", а ти пак ще кажеш: „Ще оздравее дъщеря ти". После отново ще идеш при него и ще го попиташ: „Дъщеря ти оздравя ли?". Той ще ти каже: „Оздравя!". Оттам нататък всичките ти работи ще тръгнат напред". Казвате: „Как да разбираме това?". Да ви го тълкувам, не съм длъжен. Как да го разберете? Този богаташ, той е заинтересован да се оправят работите. После казва на бедния: „Много ти благодаря! Каквото ти каза, стана. Оттам насетне и твоите работи ще се оправят. Ти спаси живота на дъщеря ми и аз ще постъпя с тебе по същия начин". На вас мъдрецът казва: „Не пропускайте този случай, в който да кажете: „Дъщеря ти ще оздравее!". – „Ама кога?" Важното е да кажеш тези думи. Ти сега си в най-трудното положение на живота си и ако пропуснеш случая да кажеш тези думи, работите ти кога ще се оправят? Да преведем това по друг начин. Ти казваш, че имаш любов към Бога. Тогава, като наближи времето да умираш, кажи: „Господи, от умрели хора Ти

нямаш нужда. Нека да живея на Земята, да работя за Тебе, да Те обичам".

Ние, съвременните хора, трябва да се научим да обичаме Господа. Всичките ни нещастия произтичат от факта, че не обичаме Господа. Аз не говоря за един външен Господ, но за онзи Господ, Който в нас живее и казва: „Не прави това!". Ние не го слушаме в себе си. Майката не го слуша, приятелят не го слуша, слугата не го слуша, господарят не го слуша – навсякъде има непослушание. Ако всички ние сме на правия път, ако нашите вярвания от толкова хиляди години не са заблуждения, нека да дадат резултат. Според мене едно верую, което има резултат, то е правото верую. Онова верую – любовта към Бога, при което всички хора да направим връзка помежду си, да живеем добре, да се обичаме, да си помагаме, то е верують в света! Без разлика на народите, нека бъдат българи, англичани или други, но тия народи взаимно да си помагат. В каквото и положение да е човек – дали е баща, или майка, син или дъщеря, учител или ученик, отношение трябва да има между хората, обмяна трябва да има. Туй отношение трябва да работи, между тях трябва да има една връзка на любов. Всеки нека да се радва на положението си. Слугата нека да се радва, че е слуга – неговият господар е много учен човек, но той не може без слугата си. Някой е капелмайстор, но то не значи, че знае повече от музикантите, които свирят. Той само обръща партитурата и дирижира с палката, а онези, които свирят, повече знаят от него. Благодарение на тях този капелмайстор е капелмайстор. Ако една пчела царица нямаше работници, какво щеше да направи? Тя може да снася хиляди яйца, но ако нямаше кой да ги топли, за да се мътят, да се излюпят, какво щеше да стане? Самата царица не ходи да работи, нейните работници са много учени, знаят с каква храна да хранят и себе си, и мъжките пчели, търтеите, след туй знаят как да хранят и царицата. Тия работници са толкова умни, знаят как да уреждат работите в кошера. Ако си работник, трябва да знаеш как да разбираш живота.

Един човек те е обидил. Направи този опит, кажи му: „Аз ти давам хиляда лева за тази обидна дума. Ако втори път ми я кажеш, още ще ти дам". Колко от вас биха дали хиляда лева за една обидна дума? Това е нова философия на живота. Когато Христос проповядваше: „Любете враговете си", то е същата философия. Да любиш врага си, да му даваш по хиляда лева за една обидна дума. Този човек да ти прави пакост, а ти да го обичаш! Да го обичаш, понеже в него има едно Божествено начало. Ако ти се отнасяш към Божественото начало както трябва, като се събуди Бог в този човек, Той ще ти плати десетократно за онази услуга, която си направил. Ти, като любиш лошия човек, няма да го любиш заради неговата лошотия, но заради Онзи, Който живее в него. И тебе ще те обичат не заради самия тебе. Ние сме обичани не заради самите нас, ние сме обичани заради онова, което живее в нас, заради Божественото в нас. Това е обичта. От проявяването на Божественото произтича любовта. Без Божественото в света никаква любов не може да има, никакво щастие не може да има, сърцето на човека не може да прогресира. Без Божественото човек не може да бъде млад, но винаги ще бъде стар и недоволен от живота. Туй, което ви говоря сега, до известна степен прилича на морализиране.

Ако например вашият показалец не е доволен от своето положение, казва: „Много съм тънък, много съм малък". Какъв иска да бъде? Иска да бъде по-дебел, по-голям. Ако всичките пръсти пожелаят да станат по-големи, човек ще се деформира. Вие в дадения случай бъдете доволни от положението, което имате. Това, което желаете, за в бъдеще ще го имате. Няма желание в света, което да не можете да постигнете, то е въпрос само на време. Може сега да стане, може утре, може след 10, след 15, след 120 години, но ще се изпълни. Уверявам ви, че в последния ден, когато ще си заминавате, това желание ще се изпълни. Като мома, ти си била влюбена в един момък. Бъди уверена, че като станеш баба на 120 години и вече ще умираш, той ще дойде, ще се засмее, ще

те погали, ще те помилва. Ще му кажеш: „Синко, защо не дойде, когато бях млада?“. Той ще те целуне и сега неговата целувка ще бъде чиста. Или ако ти си един дядо на 120 години, момата, в която си бил влюбен някога, ще дойде в последния ти ден, в деня на твоето заминаване и ще те целуне. Ти ще ѝ кажеш: „Дъще, защо не дойде по-рано, когато бях млад, ами сега?“. Все таки тя ще дойде. Всичките тези работи са израз на нещо велико, което е дълбоко вътре в човешката душа. Хората, като не разбират работите, са турили неразбрани думи. Да прегърнеш един човек, под това аз разбирам да го заобиколиш с най-хубавите условия на живота, тъй че той да е радостен, щастлив. Това е любов. Под думата „целувка“ разбирам да дадеш на човека най-хубавата мисъл, най-хубавите желания и където ходи, да чувства той, че в него има нещо хубаво, че може да приема и да дава. Тебе може да те целунат десет пъти по устата, но целувката е емблема, тя е нещо право, аз виждам. Ще ви приведа един български пример. Всеки българин преди, когато нямаше кибрит по селата, държеше една кесия и в нея кремък, огниво и прахан. Като иска да си запали огън в планината, той извади кесията, дръпне огнивото по кремъка, възпламени праханта, духне и огънят започне да гори. Ако те целуне някой по устата и така се запали огънят на любовта, тази целувка я разбирам, тя ще свърши работа. Някой цъка, цъка, но влажни са кремъкът, огнивото и праханта, не вършат работа.

„Когато беше млад, ходеше, където искаше.“ Когато остареещ, ще те погребат, ще те водят, дето не искаш. Ако си млад, ще изпълняваш волята Божия, ще ходиш, където искаш. Ако не вървиш по волята Божия, ще те водят, накъдето не искаш, главата ти ще оголее, ще се охлузи и най-после от тебе нищо няма да остане. Та сега искам да ви оставя мисълта: млад е онзи, който е запознат със светлината на Любовта. Има един лъч в света, който аз наричам лъч на Любовта – той е първият лъч на Слънцето. Всяка сутрин трябва да ставаш рано, при изгрев-слънце, и да знаеш кога идва този първи лъч, за да

го хванеш. Ако десет пъти можеш да го хванеш през годината, то е доста. Някой път излезеш, вън е облачно, не можеш да го хванеш. Трябва да търсиш изгрева в най-хубавия ден и трябва съзнанието ти да бъде будно. Хората от обкръжаващата среда не трябва да те спъват, не трябва да си отвличаш вниманието. Ти гледаш Слънцето, а мислиш за жена си, за децата си – така нищо няма да постигнеш. За да хванеш този лъч на Любовта, трябва сърцето ти и волята ти да бъдат свободни от всички влияния. Ако хванеш този лъч, това е вече посрещане на Слънцето! Пише един сръбски журналист, че ходили някои да посрещат Слънцето, но нищо не придобили. Прав е човекът. Да придобиеш, то е една наука, то не е проста работа. Казват: „Слънцепоклонници". Едно време имаше слънцепоклонници, но те нищо не допринесоха. Ти можеш да се кланяш колкото искаш, но трябва да знаеш, че във времето и пространството Бог е турил един лъч и ако можеш да хванеш този лъч, тогава ти си посрещнал Слънцето. Как ще го намериш? Ще учиш. Как ще учиш? Ще намериш един професор да те учи. Учителите във всички тайни школи навремето са учили учениците си кога може да хванат този лъч. Като го хванат, те ще прогресират. Ние трябва да бъдем запознати с природата. Всеки един ученик в една школа, в едно верую, трябва да се освободи по възможност от всички ненужни страдания. Имаш разстроен стомах, трябва да поправиш стомаха си. Имаш разстроени дробове, трябва да поправиш дробовете си. Имаш разстроени уши, трябва да поправиш ушите си. Мозъкът ти е малко разстроен, трябва да го поправиш. Туй трябва да стане – поправянето, ако искаш да бъдеш здрав и щастлив. Ти не трябва да бъдеш в анормално състояние. Ти трябва да разбираш това, което става в природата. И ще се учиш да бъдеш търпелив, няма да се дразниш от хората. Кой как дойде, иска да ти говори дълго време, но ти му кажи: „Много си приказлив, но сега нямам време да слушам, ще ме извиниш. Имам работа, чиновник съм и ако не ида на време, ще ме уволнят. След една седмица ще бъда свободен".

„Когато бях млад.“ Млад е онзи човек, който е готов да услужи на всички. Млад е онзи човек, който е готов да носи всичките страдания, всичките несгоди. Млад е онзи, който се учи, който обича, който не лъже, който не се страхува, който е безстрашен. Млад е онзи, който работи и изплаща навреме всичко. Млад е онзи, който е изправен, а който не е изправен, той е стар човек. Млад според мене е човекът, изправен във всичките си положения. Млад всеки може да бъде, стига да му знае цаката. Христос казва на Петър: „Когато беше млад, ти ходеше, където искаше, а като остареещ, ще ходиш, където не искаш“. И казва: „Гледай да не остареещ!“. Понеже, ако остареете, единственото нещо, което ви остава, то е погребението.

Затуй ви казвам: бъдете млади, бъдете готови да служите на Любовта. Бъдете готови поне два-три пъти в годината да хванете онзи лъч на Любовта. Не казвам буквално да го хванете. Като хванеш този лъч, ти ще се обновиш. Този лъч, като влезе в тебе, ще влезе и в обкръжаващата среда – баща ти ще се измени, майка ти ще се измени. Този лъч магически ще подейства. Той е един съзнателен лъч. Аз не искам да вярвате в тия работи. Искам да ги опитате и като намерите, че са верни, да кажете, че е така. Сега ни най-малко не ви задължавам. Може да кажете, че на вас ви трябват пари. Аз да ви кажа къде има пари. В океана има десет милиона тона разтопено злато. Направете една фирма и започнете да го изваждате. Десет милиона тона злато, какво голямо количество! „Когато беше млад, ходеше, където искаше.“ Аз желая да ходите, където искате. Това ви пожелавам: за в бъдеще да бъдете млади.

Тайна молитва

15 септември 1935 г., София, Изгрев

Защо им говориш с притчи?

Отче наш
В начало бе Словото

Ще взема само 10. стих от 13. глава на Евангелието от Матея. Ще разгледам този стих по смисъл. „Защо им говориш с притчи?“ Когато се говори на хората с притчи, всякога има две страни на разбиране. Така е било и в старо, и в ново време, като единият начин на разбиране е метафизичен, а другият е материалистичен. Целият спор, който съществува между хората, седи в това: материален ли е светът, или е духовен. Цял научен спор се води по въпроса. Съвременната наука върви по пътя на субективното разбиране на нещата. Този път е за онези хора, които са начинаещи. Светът не може да се разбере вътрешно, ако не се разбере външно. Защото, тъй както сега съществува светът, той е резултат на една усилена деятелност, която е работила с хиляди години. Какви са били условията, при които е създаден светът, ние не знаем; защо и за какво е бил създаден светът, никой не ни е казал, ние само предполагаме.

Геологът изважда заключения за земята от това как са устроени нейните пластове. От моретата и океаните той изважда заключения за това как те са били създадени. Астрономът прави заключенията си от това, което вижда в звездното пространство. В това детинско състояние, в което днес се намира човек, на него, както на децата, не може да се говори още философски. На децата може да се говори само образно. Образното говорене е само повод, за да се изяснят нещата. Например с образното говорене искате да обясните думата „любов“. Както се пише думата любовь* на български

---

* *любовь* – По Дриновско-Иванчевския правопис, отменен с правописната реформа от 1945 г., всички думи, които завършват със съгласна при произнасяне, се пишат с графична гласна накрая – *краесловен ер* – ъ или ь.

език, тя започва с буквата *Л*, която е съставена от две счупени линии. Втората буква *Ю* е образувана от една права линия, една перпендикулярна на правата и до тази перпендикулярна линия има едно О. След това идват буквите *Б*, *О*, *В* и *Ь*. Написаната дума „любовь“ не е още любов, това е само един символ на любовта, само една притча. Дълго време трябва да мине, за да разбереш тази притча. Това е един символ, както в химията са формулите, но дълго време трябва да се работи с този символ, докато се разбере. Колко години трябва да се мъчи човек, докато произнесе тази дума правилно! Колко години се е мъчил българинът, докато се научи как да пише тази дума, и още не се е научил нито да я пише, нито да я произнася. Ръкописно, българската буква *Л* се пише, като започва с едно малко слизане от горе надолу, после се качва нагоре, след това слиза пак надолу и пак се качва малко нагоре. Значи, в любовта го има момента, че първо слиза от горе надолу, после се качва нагоре, пак слиза и пак се качва нагоре. В ръкописната буква *L* на латиница, която се използва в английския и други езици, се започва отгоре с едно слизане надолу, после малко качване, слизане и пак качване – буквата там има друг характер. Във всеки народ, от писането на буквата *Л*, се виждат какви противоречия съществуват. Под „противоречия“ се разбират неща, които не са изяснени. Всички неща, които ние не разбираме, съставят противоречия.

Например ти не можеш да си обясниш защо не си богат, защо не си учен. Ако жабата запита защо не е учена, много просто ще ѝ се отговори. Тя не може да бъде учена, защото мозъкът ѝ не отговаря на условията да бъде учена. Тя няма такъв мозък. Следователно, за да бъде учен, човек трябва да има качествата на ученията. Не всеки човек може да бъде учен. Ученият човек трябва да има развит обективен ум, да може да наблюдава нещата. Не е въпрос само да предполага нещата и така да си прави заключенията. Например изчислено е, че Слънцето е много далеч от Земята. Това е един обективен резултат.

Резултатът почива на известни математически данни. Математиката не е обективна наука, тя е отвлечена. Ако математикът не разбира от геометрия, той нищо не може да разреши. Следователно трябва да преведем математическите понятия в геометрични. Геометрията е отвлечена наука, математиката също. Като дойдете до математиката и до геометрията, трябва да разсъждавате. Геометрията е затворена книга, тя ви представя притчи. Ако не разсъждавате, нищо не можете да разберете от тези притчи.

Природата, в която живеем, е велико училище. И самият човек представлява един предмет за изучаване. Вие не можете да разберете света, ако не разберете себе си. Ако аз трябваше да се заема да изучавам Вселената, първо бих се заел да изуча човешкото око. Както е създадено човешкото око, така е създадена и Слънчевата система. Това е вярно за мене, а за вас дали е вярно, то е друг въпрос. Вие може да мислите, че вашето око е създадено другояче. Не, вашето око е създадено така, както е създадена Слънчевата система. Чудно е създадено човешкото око! Ако искате да знаете какво е състоянието на Слънцето, ще го познаете по състоянието на човешкото око. Каквото е състоянието на окото, такова е състоянието и на Слънцето. Който не разбира това, ще каже, че в казаното няма никаква логика. Добре, сега ще ви кажа нещо, в което има логика. Човек е същество с два крака. Всяко същество, което има два крака, е човек. Кокошката има два крака, следователно кокошката е човек. Това е логически вярно, но не е вярно в своите предсилки*. Кокошката ходи на два крака, но по никакъв начин не ходи както човека. Има голямо различие между двата прави крака на човека и тия на кокошката. Гръбначният стълб на кокошката е перпендикулярен на краката ѝ, когато у човека гръбначният стълб е успореден с краката. После, ако разгледате лицето на кокошката и лицето на чове-

* Предсилка *остар.* (от рус.) Предпоставка.

ка, ще видите, че има грамадна разлика между тях. За кокошката се изискват още милиони години, докато дойде на това място, додето човек е достигнал. Човек е извървял път от 180 градуса, за да се изправи на своите два крака. За да се извърви път от един градус, изискват се 25 хиляди години. Умножете 180 градуса по 25 хиляди години, да видите колко правят. Това са математически изчисления. Човешкото лице някога е било назад, а сега е дошло напред. Като умножите 180 по 25 хиляди години, ще видите колко време се е изминало, докато човешкото лице се обърне напред.

Това са забавления. И в науката има такива забавления, те са научни данни. Хубави са тия данни, по този начин човек се научава да мисли. Като казвам, че човешкото лице е минало отзад напред, това вие не можете да си го представите. То е сложен въпрос. Веднъж един учен ми разправяше дълго време за еволюцията на човека. Тогава аз го запитах: „Кажете ми как така ръцете на човека са отишли в задните крака на коня, а в предните крака на коня са отишли краката на човека. Защото задните крака на коня се свиват по същия начин, както се свиват ръцете на човека, а предните крака на коня се свиват по същия начин, както краката на човека“. Аз оставих този учен да ми обясни въпроса, но и досега още не ми го е обяснил. Задните крака на коня се свиват, както се свиват ръцете на човека, понеже всичката интелигентност на коня е в неговата опашка. Всички млекопитаещи мислят повече със своя гръбначен мозък, отколкото с предния си мозък. Там е всичката им погрешка. Това са само твърдения, които още не са доказани. Това не е теория, която може да се докаже с ред доказателства. Засега можете да го допуснете, а след време ще го приемете или няма да го приемете. Сега ще започнете да разсъждавате като учените хора: „Ама вярно ли е това?“. Казвам ви: ако е вярно, вярно е; ако не е вярно, не е вярно. Това не зависи от мене. Ако по същество е вярно и моята теория съвпада с верността, вярно е значи. Ако моята теория не съвпада

с верността, не е вярно. – „Ама докажи го." Понякога, когато една теория се доказва, тя се опровергава. Когато някои учени доказват известна своя теория, те сами се опровергават.

Вземете например теорията на Айнщайн. Сега от притчите минавам към Айнщайн. Защо? Когато трябва да се премине една река по един мост, мостът трябва да се извърви от единия до другия край. Айнщайн поддържа, че Вселената е някаква относителна реалност. Той я представя във вид на яйце, вътре в което сме и ние. Всички тия безброй звезди, които виждаме, са вътре в това яйце, което някога е било малко като сапунено мехурче. Сега яйцето е станало толкова голямо, че се изискват 90 хиляди години, за да достигне светлината до крайния му предел. Тази теория на относителната реалност казва, че Вселената продължава да расте. Колко още ще расте, не се знае. Това е теория, която Айнщайн ви доказва. За всяка теория има известни данни, от които учените вадят своите заключения. В съвременната математика има учени, които доказват, че Земята не е валчеста, но е вдлъбната, корубеста. Ученият, който дава тази теория, и той я доказва с данни. Той оспорва досегашното твърдение, че Земята е валчеста. Той има ред други данни, но дали са прави, не се знае. Той казва: „Ако Земята е валчеста, както е според досегашните твърдения, то един предмет, който е на 7 метра под хоризонта, трябва да бъде видим". Обаче той правил своите наблюдения в океана. Един параход на разстояние от 100 километра го виждал с телескоп. Според наблюдението си той поддържа, че Земята не е валчеста, но корубеста. И това той доказва с ред математически данни. Като слушате това, вие ще се объркате. Валчеста ли е Земята, или е корубеста? Коя от двете теории да слушате, не знаете. Като гледате небето горе, корубесто е, значи Земята е валчеста. И едните, и другите учени имат основание. На някои места Земята е валчеста, но на някои е корубеста. Ако Земята е валчеста, валчеста е; ако е корубеста,

корубеста е. Всъщност как е? Земята е или валчеста, или корубеста. Там ви оставям сега. Две са възможностите: или ще е валчеста, или ще е корубеста. Едно от двете ще бъде. Разбира се, при едното и при другото условията ще бъдат различни. Ако Земята е валчеста, ще имаме един живот; ако е вдлъбната, ще имаме друг живот. Ако е валчеста, ще имаме положението на планините. Ако е вдлъбната, ще имаме положението на долините. Но понеже ние имаме и положението на планините, и положението на долините, следователно Земята някъде е валчеста, някъде е корубеста. Това са изводи. Онези, които поддържат, че Земята е валчеста, подкрепят своето твърдение с формата на капката вода. Като вземете една капка вода, тя има валчеста форма. Малко да я бутнете, тя се стряска. Значи, Земята е валчеста, а на някои места – на полюсите, тя е сплескана.

Аз ви приведох този пример само за да имате ясна представа за всички тела, които трябва да изучавате. Един ден вие ще познаете реалността. Ако човек може да разшири съзнанието си така, че с него да обгърне Земята от всички страни, той ще знае дали тя е валчеста, или корубеста. Понеже сега Земята го обгръща, той не може да знае всъщност реалността каква е. Безразлично е дали точно знаем каква е Земята – ние пак си живеем. Ти може да не знаеш научните теории за светлината, но я използваш. Ти може нищо да не знаеш от теорията за топлината, но използваш топлина. Може да не знаеш нищо от научните теории за яденето, но ядеш. Може да не знаеш нищо за психически или логически правилното мислене, но пак мислиш. Ти може да не знаеш никакви научни обяснения на чувствата, но при това пак чувстваш. Понякога ние знаем тези неща и без да сме ги учили. Ние се възхищаваме от сегашния прогрес на електричеството, на въздухоплаването, но и едното, и другото са били известни още преди милиони години. Има риби, които милиони години преди човека са имали електрически фенерчета на опашките си или на мустач-

ките си и са си служили с тези фенерчета. Човек едва сега преповтаря културата на рибите в това отношение. Преди милиони години птиците са вървели по земята, но като се намерили в трудно положение, те измислили крилата, с които днес летят, хвъркат като с аероплани. Хората едва сега са стигнали до положението на птиците в хвъркането. Колко приставки му трябват на човек за хвърчилото, с което лети във въздуха? От време на време ще се развали или моторът, или някой апарат в аероплана, или бензинът ще свърши и той ще трябва да спира на известни станции. И птицата си има станции, но там, дето тя пожелае. Като кацне някъде, тя е свободна, намери си храна и когато иска, хвръкне. Птицата си има свои свободни станции. Учените изучават с каква бързина пътуват птиците и насекомите. Един ден прочетох в едно научно известие, че са намерени малки мухи, които хвъркат с бързина от 3 хиляди километра в час. Аз не съм го проверил, но казвам, че някой е писал по този въпрос. Питам се кога тези мухи се научиха да хвъркат с такава голяма бързина? И да не са 3 хиляди километра в час, хиляда да са, пак не е малка бързина. В кой университет са се учили и кой ги е учил? Ние се смеем на тия насекоми, а те могат да пътуват с бързина от хиляди километри в час.

Сега не искам да вадя заключение съществува ли Бог, или не съществува. Ние искаме да знаем съществува ли в света една разумност, която обуславя живота и върху която целият живот е съграден. Ако отричаме нещата или ги твърдим, ние трябва да отричаме онези неща, които не съществуват, и да приемаме онези, които съществуват. Мнозина твърдят, че материята произвежда живота. Ако материята произвежда живота, значи тя не е мъртва. Защото мъртвото не може да произвежда живо. Няма такъв закон. Светлината от светлина излиза. Силата от сила излиза. Ако поддържаме, че материята произвежда живота, тогава нашите понятия за материята съвсем ще се изменят. Ако животът

е складиран вътре в материята, тогава материята е една обвивка. Материята е външната страна на живота и тогава ние се намираме в заблуждение. Една майка ражда дете и ние казваме, че го е създала. Не, зародишът на това дете е съществувал, милиони години преди да го е родила майката. Когато някой човек пусне едно семенце в нивата, той ли е създал това семе? Не, човекът е само едно условие да се посади семето. И после земята ли ражда семето? Не, земята е само едно условие за поникване на семето.

Когато ние изучаваме истината, това е с цел да се освободим от онзи тормоз дали има Господ, или няма, дали съществува друг живот, или не съществува и така нататък. За да докажа този въпрос, аз заставам на положението: какво нещо е животът, аз зная, но какво нещо е смъртта, не зная. Аз още не съм умирал. Като умра, тогава мога да говоря за смъртта. Зная, че живея, нищо повече. А това, че човек умирал, че сърцето му престава да тупти, че тялото му се разлагало, ти умирал ли си, да знаеш, че е така? Казваш: „Не, не съм умирал". Тогава, като умреш, ще можеш да говориш. Докато не си умрял, нищо не можеш да говориш. Има ред факти в живота, които показват, че смърт в този смисъл, в който хората я разбират, не съществува. Един богат англичанин обичал да ходи по планините. И като всеки богат англичанин той обичал да си хапва. Един ден се изкачвал на Алпите със слугата си и за из път си носил една печена кокошка. Като стигнали до едно място, богатият припаднал. Слугата се опитал да го свести, но не успял и най-после си казал: „Свършено е с моя господар. То се е видяло, че няма да оживее, но нека поне да се наям свободно". Отворил пътната му чанта, извадил печената кокошка, седнал и я изял. Както седял, затъжил се за господаря си и тогава видял, че той се събужда. След като се събудил, господарят му го запитал веднага: „Ти защо изяде кокошката ми?". Като чул, че господарят му знае за кокошката, слугата много се уплашил и умрял от страх.

Англичанинът после разправял, че като припаднал, излязъл от тялото си и някъде от пространството гледал как слугата му изяжда кокошката. Искал да каже нещо, но не можел да проговори. Ще кажете, че това е скроена приказка. Възможно е, аз не отговарям за верността на фактите. Не искам да ви насилвам да вярвате, въпросът е до изядената кокошка. Като дойде въпрос до реалността на нещата, аз ги проверявам по друг начин. Аз познавам живота и не се нуждая от никакви научни доказателства, от никакви научни факти. Има ли друг живот, или няма, това е ясно за мене, няма защо да ми се доказва. Какво има да ми се доказва светлината? Слушам някой да казва, че няма Господ. Да, за тебе няма, ти си затворил кепенците си. За твоята глава няма Господ. Ти си затворил кепенците на твоите прозорци – разбира се, че нямаш светлина. Ти не си запалил свещта си – разбира се, че нямаш светлина. Аз, който съм отворил кепенците на моите прозорци и съм запалил моята свещ, имам светлина, ясно виждам нещата.

Сега ние искаме да убеждаваме хората, че има Господ или че няма Господ. Според мене това е светотатство. Аз мога да кажа на човека само това: „Не лъжи себе си“. Ти говориш на хората едно, а сам вътре в себе не вярваш в това, не им говориш истината. Тъй щото, когато някой ме пита има ли Господ, аз не му казвам дали има, или няма, но му казвам: „Не лъжи себе си!“. Както мислиш вътрешно, така се изкажи и външно. А ти отвътре мислиш едно, пък отвън говориш друго – това е самоизлъгване. Например материалистите не вярват в Бога, не вярват в друг живот, но разнасят портретите на своите велики хора от едно място на друго, манифестират по улиците с тях. Като няма друг живот и тези хора като не съществуват вече, каква нужда има да разнасят портретите им? Техните велики хора живеят в тях самите и ги заставят да носят портретите им. Един кон върви свободно по пътя. Хваща го властта, туря му един гем и го заставя да върви по определен път. Как

мислите, може ли да каже този кон, че върви там, където иска? И да каже така, пак не вярвайте. При това, какво ново са казали съвременните мислители? Каквото и да са казали, то е все преповторение на онова, което е казал Платон или което е казал Сократ, или Декарт, или Христос, или Конфуций, или Буда. Всички тия велики хора са казали хубави неща, нашите почитания към тях. Те са казали много неща на своите ученици, но учениците им не са ги разбрали. Има учени хора, които отричат Господа, но те отричат онзи Господ, когото хората са създали. Те казват: „Такъв Господ, какъвто хората са създали, не съществува". Прави са тези хора! Че ако вие имате един Господ, на когото се молите, а той не ви отговаря, съществува ли този Господ?

Питате дали има въздух. Кой ще докаже въздуха и как ще го докаже? Духвам и казвам: „Ето го въздуха". Значи, Господ ме слуша, отговаря ми. Моят Господ ме слуша. Какво ми казва моят Господ? Той ми казва: „Ще те задържаш за по-дълго време в дробовете си, за да се пречисти кръвта ти". Онези от вас, които не са вярващи, като ме слушат сега, ще кажат: „Въздухът Господ ли е?". Ами онези неща, които хората са написали, божии неща ли са? Имате една Свещена книга и казвате: „Ето, аз нося Свещената книга". Доколкото тази книга ви носи истината, ще имате моето уважение и почитание. Там, дето намеря неща, които не са верни, казвам: „Това е човешко". Не че не са верни тези неща, но не са Божествени. Те не спадат към онзи вечен Божествен свят. В обективния свят става едно прекъсване на съзнанието. Обективният свят не е вечен свят, в него нещата се изменят. Ние се раждаме малки, растем, остаряваме и умираме – това представлява обективният свят. Той е свят на доброто и на злото, той е свят на постоянни промени. Божественият свят е онзи свят, в който няма смърт и в който хората се обичат. Следователно, като живееш в този свят, ти никого няма да мразиш, всички ще обичаш. Защо ще ме мрази един човек? Аз съм крак на този човек. Може

ли той да ме мрази? Без мене той не може да живее. Аз живея в него и му помагам ту в левия, ту в десния крак. Защо ще ме мрази? Той сам си създава противоречията. Хората не се разбират, защото искат да направят себе си щастливи, а другите да направят нещастни.

Не само сега, но от хиляди години насам хората гледат с презрение на растенията, на млекопитаещите и изобщо на всички животни. Само една малка част от хората са гледали на тях като на живи същества, създадени от Бога. Тия хора, които презират растенията и животните, същевременно поддържат, че има Господ в света. Какъв възглед за света може да бъде това? И ако Бог съществува и е създал света, защо трябва да Го отричате? Всяко нещо, което Бог е създал, е разумно, но не е проявено в неговата големина. Нещата се ценят не по тяхната големина, но по онова, за което са създадени, за което могат да се употребят. Главата е важна не защото е глава, но защото в нея са вложени всичките функции, всичкото щастие. За да се реализира това щастие на главата, нужни са дробове. За да се реализира щастието на дробовете, нужен е стомах. За да се реализира щастието на стомаха, нужни са крайници – краката и ръцете, цялото тяло, всички мускули. В тялото виждаме цяла една система, която е преплетена. Каквото пожелае, човек всичко може да го постигне, но всяко желание трябва да проникне вътре в мускулите, във всяка клетка. Желанието прониква от клетка в клетка и по този начин се предава енергията на това желание. Има ред научни теории, които доказват, че между всички клетки на човешкия организъм има едно разумно вътрешно единение. И когато човек им предава своята воля, те я изпълняват. Болестите в човека се зараждат, когато се прояви едно противоречие между клетките и човешката мисъл, едно разединение. Например в тебе се явява желание да се качиш на един връх, но в това време се явява и едно противодействие и ти си казваш: „Къде ще се качвам, да се изпотявам, да се уморявам!“. И ти отлагаш

изкачването си. Искаш да направиш едно добро, а тези клетки казват: „Ти не можеш да направиш това добро“. Искаш да мислиш, те казват: „Няма какво да мислиш! От много мисъл човек подлудява“. Това са човешки разбирания. От мисъл човек никога не подлудява. Човек се умопобърква само когато се намесват някакви противоречиви мисли в ума му, вследствие на което създават раздвоение на мисълта. При умопобъркването не се засяга предната част на мозъка, но задната. Това са данните.

Аз мога да ви дам още много данни, които съвременната наука е изнесла, но те са опасни. Аз мога да ви дам признаците, по които да познавате болестите, но ако ви ги дам, вие ще се разболеете от страх. Ако ви дам лекарство против туберкулозата, това лекарство няма да ви полза, но ще се уплашите. Туберкулозата е болест на човешките чувства. Тя се поражда от големите противоречия, които съществуват в човешкия ум. И затова, когато хората се отчайват, когато се обезсърчават, когато изгубят смисъла на живота, когато изгубят любовта си, те стават туберкулозни. Как се лекува туберкулозният? Като го уплашиш. За да го уплашиш, трябва да го изнесеш на високо място. В бъдеще туберкулозният ще го лекуваш, като го качиш с аероплан най-първо на височина от 500 метра, после – на височина от 1000 метра, след това – на 1500 метра, на 2000 метра, на 2500 метра. Най-много на 3000 метра височина ще го качиш. Повече от това няма да го качваш, защото гърдите му са слаби, може да стане скъсване на капилярните съдове и положението му да се влоши. Без да подозират това даже, туберкулозните са крайно завистливи хора. Те имат такава завист и омраза, каквато рядко съществува, и заболяват именно от тази завист и омраза. Като ги изкачвате на високи места, у тях става едно разширяване, животът им става мил, а с това заедно се изменя и мисълта им. Охтиката не е страшна болест. С едно духване може да се излекува болният, но той трябва да знае как да духне.

Аз зная един случай, в който един американец, доктор Бъкли*, сам се лекуваше от туберкулоза. Той изнася своята опитност и начина, по който се е излекувал. Той днес вече е заминал за онзи свят. Беше много енергичен човек, марсов тип, но и Венера имаше силно влияние върху него, Юпитер – също така. Той беше човек с достойнство. По едно време той заболява сериозно от туберкулоза. Вика лекари да го преглеждат и всички се произнасят, че му остава още три месеца да живее. – „Как тъй! Не искам да умирам! Този свят, в който живея, го разбирам, но онзи, в който трябва да ида, не го разбирам още. Не искам да отида там." Като марсов тип човек, той се противопоставя на болестта. Лекарите му казали, че за неговите дробове бил нужен малко въздух, не можели да се справят с много въздух. Какво измисля доктор Бъкли? Взема едно малко масурче от житни зърна и през него вкарва въздуха в дробовете си. В това отношение аз одобрявам българите за начина, по който палят огън. Те запалят една клечка кибрит и започнат да духат. Това духане на огъня помага на туберкулозните. После доктор Бъкли взема една пищялка, прави вътре една дупка и през нея поема въздух. Когато ще го издишва, затваря дупката и през междините изпуска въздуха. Така правил той по три пъти на ден. И какво стана? На първия месец след тия опити той ходеше вече из стаята си свободно; на втория месец излизаше на разходка по един километър; на третия месец ходеше на десет километра вън от града. И след това съвършено оздравя. После започна да дава наставления как да се лекува туберкулозата. Той казваше, че за да се излекуваш от туберкулоза, трябва да бъдеш марсов тип, да я хванеш и да се боксираш с нея по американски: дето завариш, там да удряш – по носа, по устата. С други думи казано, не оставяй в ума ти да

* Джеймс Монро Бъкли (1836 – 1920) Виден американски методистки свещеник, лекар, автор на книги, редактор на вестник „Християнски адвокат".

се загнезди една отрицателна мисъл, която да произведе лоши последствия.

Съвременните хора страдат от голямо честолюбие и тщеславие. Някой се докачва, че вестниците писали за него, че не бил учен човек. Как тъй ще пишат такова нещо! Ако си учен, учен си, ако не си учен, не си учен. – „Ама уронва се престижът ми." Твоят престиж зависи от науката, която имаш вътре в себе си. Ако нямаш връзка с разумното в света, ти не можеш да цениш своя живот. Ако се безпокоиш постоянно от това кой какво казал за тебе, ти не си умен човек. Какво говорят тези хора за тебе? Че си бил много висок, бил си като някой връх. Да, но като дойдат ветровете и снеговете, те засипват този връх. Какво лошо има в това, че някой говори лошо за вас? Трябва да ви е приятно, когато се говори лошо за вас. Трябва да бъдете като онзи млад българин Стоян, майката на когото често му казвала: „Стоянчо, сине Стоянчо, от тебе човек няма да стане". Ако между вас има някой Стоян, да не се обижда. Една вечер той се напил и отишъл в една кръчма, дето се сбил с някои хора. Пукнали му главата, след което той се върнал дома си. На другия ден, като изтрезнял, Стоян прочел във вестника съобщение за боя в еди-коя си кръчма, извикал майка си и ѝ казал: „Мамо, ти казваш, че от мене човек няма да стане. Виж какво пишат вестниците за мене". Казвам: не е добре да пишат такива работи за човека, но за предпочитане е това, отколкото да държи той някакъв бръмбар в главата си, че не може да живее с жена си или с обкръжаващите, или пък да тръгне да се самоубива. Според мене за предпочитане е да живееш според теорията на Стоян, отколкото да си религиозен и да казваш, че еди-кой си човек бил такъв или онакъв, че не бил с всичкия си. Не, прями трябва да бъдете към себе си, а не прями към другите хора. Като ще се произнасяте за някого, кажете си: „Слушай, ако ти си на мястото на този човек, как ще разрешиш даденото положение?". Всеки трябва да направи един опит със себе си, да знае как той сам ще постъпи, и тогава да се произнася за другите.

Някога във Франция издали един закон, в който било предвидено наказание от 25 удара с тояга за всеки, който не се подчинява на разпоредбите му. Един млад френски офицер виждал, че няма да може да се подчини на този закон, тъй щото предварително знаел какво ще получи. Той искал да се убеди в силата си, като провери дали ще може да издържи на такова наказание. И ако види, че може да издържи, тогава да не се подчинява. За тази цел той извикал в дома си един от своите добри приятели и му казал: „Слушай, аз сега ще легна на пода и те моля да ме удряш с тъпата част на сабята си, докато ти кажа да спреш". – „Ама как е възможно това?" – „Моля те, не питай, изпълни молбата ми." Другарят му взел сабята си и започнал да го удря колкото сила има. Като изброил 25 удара, първият офицер казал: „Спри вече, достатъчно е". Той разбрал, че ще може да издържи на наказанието, което ще му наложи властта. Питам: какво представляват в тоя смисъл страданията? Аз не препоръчвам страданията, но страданията, на които природата в тоя смисъл подлага хората, не са нищо друго освен метод за каляване на човешкия характер. Характерът е външната страна на човека. Зад характера седи неговата непреривна воля, с която човек трябва да работи.

„Говори им с притчи." Така се говори на животните. Човек говори на животните с притчи – вземе остена си и ги води. Волът не знае защо го боде господарят му, но този господар взема гема*, взема остена и го впряга на нивата. След това господарят ще го подкове. Като питат вола защо постъпват с него така, той казва: „Не зная защо, но ме подковаха". Който го е подковал, той има една определена цел. Той знае, но волът не знае. Защо волът не знае? Защото на него се говори с притчи. Сега аз говоря за онези от вас, които искат да излязат от условните неща, от външния порядък на нещата и да влязат във вътрешния порядък. Има ред мъчнотии в света, които икономически ограничават хората. Хората сами

* гем *диал.* (тур.) 1. Дълъг ремък на юзда. 2. *разг.* Юзда.

създават ограниченията си. Със своя непорядъчен живот един народ може така да разпръсне влагата от въздуха, че да създаде голяма суша, от която с години всички да страдат. Добрият и лошият живот имат отношение към хората. Следователно, ако хората са добри, ще има отлично налягане, разширение на влагата и вътрешно напрежение на топлината. За плодородието е необходимо тъкмо това: топлина, напрежение на въздуха, разширение на влагата и съответно налягане. От тези съчетания зависи благополучието, или плодородието, на дадена страна.

Някой пита: „Защо трябва да бъдем добри?“. За да не гладуваме. – „Защо не трябва да бъдем лоши?“ За да не си създадем нещастия. Следователно доброто е един метод, който не е фиктивен. Доброто е метод само за материалния свят. Ти не можеш да постигнеш каквото и да е, каквато и да е реалност, ако не си добър. Мускулите на човека трябва да бъдат добри. Доброто им функциониране е външната страна на тяхната здравина. Външната страна на мозъка, това е неговото добро функциониране. Външната страна на ума, това е неговото добро мислене. Мисълта има отношение към материята. Вие можете да направите опит с вашата мисъл. Ако посадите едно дърво и го поставите на влиянията на вашата добра мисъл, това дърво ще даде добри плодове. То няма да роди изобилно, плодовете ще бъдат малко на брой, но доброкачествени. С вашата добра мисъл вие ще отстраните всички ония паразити, които нападат дървото. Днес хората пръскат лозите със син камък. Защо? Защото са лоши. Ако са добри, няма да има нужда да ги пръскат. Че се пръскат лозите със син камък, това показва, че хората са лоши. Като се яде грозде, пръскано със син камък, той се отразява върху езика и много време трябва да мине, докато се махне тази острота от езика. Сегашното грозде не е като едновремешното, което не се е пръскало. Но за да не се пръска гроздето, както аз казвам, хората трябва да станат добри. Сега аз

правя опити в това отношение и виждам, че мисълта ми е права. И съм забелязал, че всякога, когато спре моята добра мисъл някъде, нещастието иде. Сега аз не искам да ви убеждавам в моята опитност, в моя начин на мислене, защото това може да ви постави на крив път. Моята опитност не е ваша опитност. Вие трябва да вървите в съвсем друг път. Вземете например научните методи – не е само един методът, по който могат да се правят научни изследвания. Всички вие трябва да се интересувате от наука. Науката е потребна за всички, без нея вие не можете. Казвате за някого, че е наследил добри качества. Въпреки това всеки трябва да работи, да развива своите най-силни дарби, защото от тях зависи неговото щастие. Вие трябва да се убедите и в нещо друго: извън човешкия свят съществува друг един разумен свят, от който нашият живот се обуславя. Че съществува този свят, това за мене е една реалност, сто и едно на сто по-вярна от съществуването на всички хора на Земята. По-скоро може да се усъмня във вашето съществуване, да се усъмня дали сте около мене, отколкото в този реален свят. Как съм се убедил в това, няма да ви разправям, вие сами можете да се доберете до тези данни.

Мнозина са питали какъв начин има за усилване на човешките очи. Един начин има, който е много прост: избирайте тъмни и бурни нощи и тогава излизайте навън да се взирате. С това взиране очите ви ще се усилят. Може да се блъснете тук-там, но то нищо не значи. Дръжте винаги ръката си отпред, да не се ударите лошо. Вашите очи са отслабнали поради това, че малко кръв прижда в тях. Като се взирате по този начин, очите ви ще се засилят. Излизайте вечерно време, взирайте се в небето, да различавате звездите от шеста и седма степен величина. А като сте в стаята си, изгасете лампата и пак правете опити да се взирате в тъмното, да намирате този или онзи предмет. Това са елементарни опити, които аз правя и върху себе си. Освен това за засилване на очите, на нервната система

главно, качвайте се на височини, на около 1500 – 2000 метра. Като прекарате на такива височини около 25 дни, очите ви ще се засилят и нервната ви система ще се подобри. Не ходете по планините за удоволствие. Аз отивам на планината, за да вляза в общение с разумното начало в нея и да придобия от нея нещо. Планината е разумна, разумни сили я управляват. Какви книги, какви библиотеки има в нея! Какви стихотворения има написани в нея! Един ден при мене беше една млада сестра и аз ѝ разправих една приказка: „Поникнало едно малко кокиче при един извор. Отдолу се задали екскурзианти – млад момък, левент, и с него една красива мома. Като видяла кокичето, момата запитала момъка дали да го откъсне. – „Не го късай, защото ще увехне, ще се развали." След това момъкът се навел и помирисал кокичето, а то му казало: „Благодаря ти, че възпря младата мома да ме откъсне и да се закичи с мене". Така пише поетът, но вие ще ми възразите: „Кокичето може ли да говори?". Говори кокичето, говорят всички цветя. Аз съм правил опити в това отношение. В стаята си съм внасял цветя и след време, като ги изнеса навън, те повяхват от скръб. Когато се радват, цветята издават хубав мирис, хубав аромат. Цветята се привързват, те обичат. Те имат съзнание, могат да виждат, да говорят, но разбира се, по особен начин. Според мене цветята говорят, а за вас как е, не знам. Цветята си имат особен знак, особени думи, с които разговарят. За любовта те имат особени думи.

Като ви привеждам тия неща, аз имам съвсем друга мисъл: искам да ви кажа, че съществува един свят, на който всички растения и животни са изявление. Този разумен свят ръководи нашето развитие на Земята. Съществата от този свят са същества на любовта, те са напреднали същества. В техните души, в техните умове и сърца няма нищо друго освен любов. Като видят някой болен, те ще му кажат: „Дишай дълбоко, излез за малко между растенията и гледай нагоре, към небето". Тези същества ви говорят, но вие не ги разбирате. Аз не

говоря за човешките духове, за онези, които са заминали от Земята. Тези същества, за които ви говоря, са завършили вече своето развитие, те притежават знание. Те могат да се явяват на Земята във всевъзможни форми: като учени, като философи, като музиканти, художници, поети и така нататък. Като видите един такъв човек, вие веднага ще познаете, че е особен, че не е като другите хора. Ако искате адреса му, той няма да ви го даде или ще ви даде някакъв фиктивен адрес, но веднъж дойде ли в дома ви, завинаги ще го помните. Казвам: вашето щастие в света зависи от тези гении на човечеството. За всяко общество, за всеки народ, за всеки дом, за всеки човек отделно има такива същества, които специално се грижат за тях и им помагат. Ако хората слушаха тези гении на човечеството, светът днес би бил в друго положение. Но тия същества обичат да оставят хората свободни, да не им се налагат. Те само им внушават какво да правят, но като своенравни, хората правят каквото искат, вследствие на което грешат. Тия същества ги оставят, а хората се проявяват като своенравни деца. Затова Христос им говори с притчи. Сега, като ви говоря така, някои от вас може да ми вярват, но да турят в думите ми по-голям смисъл, отколкото аз влагам. Радвам се, когато някой тури в думите ми такъв смисъл, какъвто аз съм вложил. Когато някои започнат да ги тълкуват, те изпадат в заблуждение. Аз не желая другите да турят в думите ми смисъл, какъвто аз не съм вложил. Аз не искам да ви навеждам отвлечени работи.

Ние говорим за обективния свят. Обективно е да обичаш някого, но този, когото обичаш, трябва да има красиво лице, да е здрав. Гледай ръцете на този, когото обичаш, да не са деформирани, гледай краката му да не са деформирани. Защо? Защото, като обичаш някого, той непременно ще ти предаде някои от своите качества. В това отношение любовта е опасна работа. Ако обичаш един вол, не го обичай като вол, защото непременно ще вземеш някои от неговите качества. Ако обичаш свиня,

не я обичай като свиня, да не приемеш някои от нейните качества. Ако обичаш някое животно или някой човек, избери една от неговите добри черти, заради която да го обичаш. Ако обичаш човека, ще намериш в очите му една отличителна черта, заради която да го обичаш. Никога не обичай човек, който гледа надолу, тъй че лъчът, който излиза от очите му, да пада надолу. Никога не обичай човек, устата на когото е силно стисната във вид на права линия. Красивите моми винаги стискат устните си, да изглеждат малки. В природата скрита уста има, но стисната уста няма. Устните на човек трябва едва да се доближават. Каквото природата е създала, тя иска в него да има свобода. Природата иска във всички свои движения да бъдем свободни. Никога не обичайте човек, веждите на когото са много дебели, такива като на Тарас Булба*. Ако обичате този човек, вие ще придобиете някои от неговите качества. Има и изключения от това правило. Много дебелите вежди показват човек много практичен, крайно обективен. Той не вярва на нищо освен на онова, което е опитал и проверил сам. Същевременно този човек е честен, добър и справедлив. Ако му искаш пари назаем, той може да ти каже, че познава майка ти и баща ти като честни и добри хора, но все пак ще ти поиска трима гаранти, които да се подпишат за тебе. И като ти даде парите, ще ти каже: „Трябва в скоро време да се видим, за да ми платиш". Обичай човек, на когото веждите са тънки, обаче пръстите му да не са конусообразни. Ако всичките пръсти на ръката на човека са конусообразни, той е една риба мряна, която всякога се изплъзва. От такъв човек стой всякога надалеч. Не че е лош, но този човек си има свои фантазии за живота, той

* Тарас Булба – герой от повестта „Тарас Булба" на руския писател Николай Гогол, включена в цикъла „Миргород". Събитията от книгата стават в средата на запорожките казаци през първата половина на XVII век. В повестта се казва, че веждите на Тарас Булба били толкова големи, че той трябвало да ги вдига нагоре.

може да ти обещае какво ли не, но едва едно от сто ще може да изпълни.

Благодарете, че човек има черти на лицето, на главата, на ръката, които едни други се компенсират. Ако пръстите ви са заострени, вижте каква е главата ви – тя може да спаси положението на пръстите. Ако главата ви е правилна, тя спасява положението. Лошо е, когато главата не е добре развита, когато лицето не е правилно и когато пръстите на ръката са заострени. Ако само единият пръст е заострен, както и да е, не е лошо, но ако всичките пръсти са заострени, а в основата си са дебели, този човек в живота си ще бъде изложен на големи противоречия. Много от противоречията могат да произтичат от някои наследствени черти в човека, но човек може всичко да измени. Когато един физиогномист описвал характера на Сократ, той казал за него, че е човек на страстите, невъздържан в чувствата си, пияница. Сократ казал: „Да, вярно е, това беше така, но сега вече аз всичко измених". Носът на Сократ не бил хубав и това показва, че му липсвала интелигентност, но главата му била добре развита, той имал капитал, вследствие на което могъл с голямо усилие да изправи живота си. Той се оженил за Ксантипа, най-лошата жена в Гърция. И когато го запитали защо се е оженил за тази жена, той отговорил: „Ако мога да търпя тази жена и да се справя с нея, всичко друго ще мога да изнеса". Наистина, няма по-трудно нещо от това човек да се справи с една лоша жена, голямо геройство се изисква. Един ден Сократ поканил свои приятели на гости и помолил жена си да им услужи нещо. Ксантипа се разфучала, а той казал на приятелите си: „Бъдете готови, защото след това ще има дъжд". След като дала леген с вода на мъжа си и на приятелите му, за да си измият ръцете, тя изсипала тази вода върху главите им. Сократ казал: „Такъв е обичаят на моята жена". Това е анекдот, но ето аз какво извеждам от него, примерът има своя добра страна. След като услужила на гостите с вода, а след това изсипала тази

вода върху главите им, Ксантипа искала да им каже: „Вие виждате в мене едно противоречие, но като философи, не можете да ме посъветвате как да изменя своя характер. Затова ето го легена върху главите ви“.

Христос им говорил с притчи. Три неща са необходими, за да избегне човек притчите. Те са следните: човек трябва да обича доброто, трябва да обича вярното, истинното и най-после трябва да обича истината и свободата. В света човек трябва да обича всички. Под „обич“ аз разбирам следното: каквото видиш, накъдето и да се обърнеш, всичко да обикнеш, на всичко да изпратиш една добра мисъл. Животно да видиш, дърво да видиш, бръмбарче или пчела да видиш, изворче да видиш, вятър да те лъхне – на всичко изпрати своята добра мисъл. На всичко, което те заобикаля, ще изпращаш по една добра мисъл и по този начин ще образуваш около себе си права мисъл. При това положение, дето и да минеш, от тебе ще лъха нещо хубаво и всички ще познаят, че не си обикновен човек. Като срещнеш разбойници, няма да се плашиш, но ще ги потупаш по гърба, защото знаеш, че това им е занаятът. Те ще те погледнат, да видят дали си от онези мазните, които причакват. Ако не си от тях, ще кажат: „Нека си отиде този човек, няма какво да вземем от него“. Ще кажете, че тези разбойници са хванали кривия път. Ако един съдия въз основа на известни закони и на свидетелски показания осъди даден човек, когото след това обесват, този съдия не е ли по-лош от разбойниците? Разбойниците хванат човека, оберат го и го пуснат. Съдията хване човека, каже, че той е извършил еди-какво си престъпление, и веднага го бесят или хвърлят в затвора. Обаче природата е написала върху човека всяко престъпление, което той е извършил, и затова не са нужни никакви свидетели. Съдиите трябва да знаят начина, по който да фотографират мозъка на престъпника. Щом го фотографират, ще се отпечатат всички картини на убийството, което той е извършил, и въз основа на тези картини могат да го осъдят. Ако

няма никакви картини на убийство, те трябва да го освободят. Или някой е откраднал пари. Да вземат съдиите този апарат, да фотографират мозъка на човека и да видят има ли картини на торбата, която той е откраднал, или няма. Ако има такива картини, да го осъдят. Ако няма никакви подобни картини, да освободят човека. А сега какво правят? Призовават свидетели, разследват, използват методите на криминологията, за да докажат истината. Но криминологията не е запозната с правилните човешки типове. Чертите на престъпността в човека френологически са представени от Ломброзо. Но аз признавам само онази френология, която се занимава с правилните типове. Не се занимавам с криминологията, която е патологична наука, тоест тя разглежда патологичните признаци в хората.

Естественото положение на човека е написано на нормално развитата ръка, на нормално развитата глава и на правилното лице. Всяко едно отклонение от тази норма показва какви отклонения са станали с даден тип. Съобразно теорията на Ломброзо е забелязано, че при всички престъпни типове, които се раждат такива, първата фаланга на първия пръст има формата на малък топуз, като малък възел е. (*Учителя нарича показалеца първи пръст – бел. ред.*) Забелязано е също така, че ръцете на всички крадци са дълги. Според мене причината за това се дължи на обстоятелството, че дето и да са се приближавали, тези хора са се ръководили единствено от мисълта да бръкнат някъде и да вземат нещо. Понеже мисълта им дълго време е работила в това направление, в ръцете им е прихождала повече кръв, която е хранила тези органи повече, отколкото другите. Също така и при маймуните ръцете са дълги, понеже все мислят да откраднат нещо. Обаче дългите ръце, при една добре формирана глава, при едно правилно лице и при една добре поставена и разработена ръка, означават сръчност. Тези хора вече не са крадци, но каквато и работа да им дадете, те ще могат да я свършат. Следователно след време,

когато в човека мисълта, чувствата и волята започнат да действат правилно и хармонично, тези лоши навици могат да се превърнат в добри черти и да се впрегнат в добра, плодотворна работа. Тогава те се превръщат в едно велико благо за човека. Ето защо при бъдещето възпитание майките и бащите трябва да се занимават със своите деца в това направление: да работят върху техните наследствени черти, да ги изменят в добри, ако са лоши. Сега хората питат: „Трябва ли да се жени човек?". Женитбата е съществувала в природата от памтивека, само че не в тази форма, както е днес. В това отношение птиците са по-умни от хората. Човек днес се жени, но не знае кога трябва да се зачене детето и кога трябва да се роди. Хората трябва да разбират от астрология, за да знаят кога съчетанията на планетите, на звездите и на Слънцето са благоприятни, за да дадат онези жизнени сокове и енергии в детето. Сегашните хора раждат когато и да е и при това очакват да се роди гениално дете. Не, гениите се раждат при специфични условия. Не само на раждането на детето трябва да се обърне внимание, но и на времето, когато детето се праща на училище. Същото се отнася и за посевите. Ти не можеш да сееш когато и да е, но трябва да избереш съответното време, почва и благоприятни условия, пък и семето трябва да бъде добро.

При всичко това ние питаме какво е проповядвал Христос. Христос е проповядвал една наука, която хората вече са забравили. Христос е проповядвал само в притчи. Той е казал: „Ако ти ударят едната страна, обърни другата". Вие казвате: „Как е възможно да се оставиш да те бият?". Това е неразбрана работа. „Ако вземат едната ти дреха, дай и другата" – и това е неразбрана работа. „Напусни баща си и майка си, отречи се от себе си и ела ме последвай" – и това е неразбрана работа. Аз превеждам това с мои думи: „онзи, който не може да обича, който не може да учи и който не обича истината, той не може да бъде мой ученик". Той не може да бъде

ученик на християнството, нито окултен ученик може да бъде, в Царството Божие не може да влезе и човек от него не може да стане. Това мога да подпиша с двете си ръце. Човек може да стане само от онзи, който може да обича, който може да учи и който обича свободата. Този, и в най-последното положение да се намира, пак ще се издигне и човек от него ще стане! Вярвайте в онова, което може да ви повдигне. То е Любовта. Следователно вярвайте в Любовта, вярвайте в ученето, вярвайте в истината и в свободата. Другояче казано, вярвайте в Любовта, която може да се прояви в живота, вярвайте в Мъдростта, която може да се прояви в ученето, и вярвайте в Истината, която може да се прояви в свободата. Този е истинският път на бъдещата култура. Този е истинският път на бъдещите добри хора, които могат да оправят света.

Докато мислим така, както сега мислим, ние ще имаме объркани работи и тогава не можем да очакваме по-добри резултати от тези, които сега имаме. Не мислете, че вие можете да оправите света. Знайте, че Онзи, Който създаде света, Той ще го оправи. Под думата „Бог“ аз разбирам целокупния живот. Под думата „Бог“ аз разбирам разумното в света, в което всеки живее. Това всеки може да опита и да провери. Всичко онова възвишено и благородно, което чувствате в себе си, се дължи именно на това разумно начало. Всичкото ваше бъдеще се дължи на това, в което вярвате. И като умрете, дали вярвате, или не, това се дължи пак на същото. Вие можете колкото искате да отричате Бога, можете да имате каквито искате понятия за Него (а аз не ви налагам моите), но ще знаете, че при никакви случаи на живота не можете да се освободите от Онзи, Който ви е дал живот. Дето и да отидете, Той ще ви намери, ще ви потупа по гърба и ще ви каже: „Хайде!“. Ако Той те намери в гроба, пак ще те потупа и ще ти каже: „Синко, какво правиш тук? Аз те пратих на Земята, а ти защо си се скрил тук? Де си ходил и какво си правил?“. Ако си заробен, Той пак ще те пита:

„Кой ти тури тези букаи?“. Ако имаш турен един гем, ще те пита кой ти го е турил. Ако съвсем си закъсал, пак ще те пита де си ходил, че си закъсал толкова много. После ще те пита защо си нацапал толкова ръцете си и устата си, защо толкова си се изопачил. Ти ще кажеш: „Ядох и пих безобразно и не мислех право“.

Казвам: трябва ни едно право верую. Всички трябва да напуснат онази злоба и да хванат верующото на Любовта. Напуснете верующото, от което произтича злобата, и хванете верующото на Любовта, което иде сега в света. Приемете това верую, в което човек гледа на човека като на свой брат, в когото Бог се проявява. Тази е новата идея, която сега ще ви оставя. А всички ваши предадени неща, всички ваши неразбории вие сте в сила сами да ги разрешите. Вие сега живеете две хиляди години след Христа, няма какво да се обезсърчавате! Както ви виждам, не намирам условия за обезсърчаване. При всяко обезсърчение, което ви дойде, произнесете едно от моите изречения и то ще ви насърчи. Когато се обезсърчавате, това показва, че онези, които ви ръководят, ви обичат и ви поставят в условия да се развивате. Когато се обезсърчавате, вие се оглеждате в огледалото и се виждате. Тези огледала ви показват онези същества, които ви обичат. Щом се насърчите, те веднага скриват огледалата. При всичките лоши черти, които имате, пак имате възможност да се изправите, пак ви обичат тези същества и ви помагат. Разправяше една ученичка в софийска гимназия една своя опитност, или по-право една случка от училищния живот. Веднъж директорът на гимназията заедно с един инспектор влезли в клас, за да чуят как учителят преподава, каква дисциплина има. Както разговарял с директора и с инспектора, учителят от време на време се обръщал към ученичките, които шумели, и им размахвал показалец, тоест заканвал им се. Те започнали още повече да се смеят. Смеят се, защото виждат, че учителят говори нежно с инспектора и с директора, тях ги гладя, маже, а към ученичките си е

строг, заканва им се. Учителят иска да им каже: „Вие ще ме компрометирате пред инспектора, та да ме уволни, но ще ви кажа аз после, ще ви науча!“. Същото правят и хората пред Господа. На Господа Му говорят нежно, а на ближните си се заканват с пръст. Учителят трябва да каже на инспектора: „Извинете, господин инспекторе, такива са днешните деца. Може бъдещото поколение да е по-добро“. После, като си тръгне инспекторът, да се обърне към учениците и да каже: „Браво, доволен съм от вас! Хайде, идете си у дома“. Сега и на вас казвам: „Хайде, деца, идете си по домовете и слушайте инспектора, слушайте директора, слушайте всички, които ви ръководят“.

Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва

22 септември 1935 г., София, Изгрев

Изтълкувай ни тази притча

Отче наш
В начало бе Словото
15. глава на Евангелието от Матея, 15. стих

„Петър му отговори и рече: „Изтълкувай ни тази притча.“ В света, в който живеем, нещата са затворени, ние много малко знаем. Онова малко дете, което се ражда, нищо не знае, тепърва има да учи. Ние, които мислим, че много знаем, попаднем ли в трудно положение, виждаме, че малко знаем. Някой човек може да е завършил няколко факултета, но като се разболее, много малко знае как да си помогне. И може да е много учен, обаче падне ли в един кладенец, ще чака помощ отвън. Наистина, ние сме в света на загадките, дето човек от най-ранна възраст, и докато замине от Земята, все трябва да се учи. Никога не можем да кажем, че знаем. Знаем някои работи, но понеже не седим на едно място, знанието, което сега придобиваме, може би в бъдеще ще ни ползва. Знанието, което имаме, то е само помагало за онова, което трябва да научим във всяко ново условие. Вследствие на това човек постоянно трябва да се учи да има будно съзнание. Целият свят е в един прогресивен път. Има нещо в света, което се развива, но ние не сме прицелната точка. Ние трябва да се съгласим с онова, което се развива в света. Например по време на война всички коне ги вземат и ги карат нанякъде, без те да искат. Какво ще кажете? Понеже е война, взели са ги, те ни най-малко не знаят къде отиват, не разбират какво става, но търпят и по един или друг начин ще вземат участие в тази война. Или вземете житото, което си седи спокойно в един хамбар – изведнъж го изнасят от този хамбар, турят го на работа. Война е, хората са гладни, трябва им хляб. И житото отива да помага в тази война. Ако хората не

ядат, ще умрат от глад. Защо житото трябва да страда? За да живеят хората. Житото не умира, но страда. И то не страда заради себе си. Страданията на житото носят живот на хората. Някой път защо страдат хората? За да могат да живеят други същества. Следователно в природата страданията са една позиция, един начин, една форма, за да влезе новият живот. И откакто светът е създаден, няма друг начин, по който животът да дойде. Ние, съвременните хора, искаме живот без страдания. Тогава нека всеки да си даде отчет как може да бъде животът без страдания. Ние предполагаме един живот без страдания, но не знаем как може да бъде това. Ако вземете най-възвишения живот, вие си представяте живота на рая и същевременно имате контраста на рая – ада. Колкото едните са блажени, толкова другите са нещастни.

Има два начина на обяснение на нещата. Разумните обясняват по един начин, неразумните обясняват по друг начин, в туй няма никакъв произвол. Онзи, който страда, той доброволно страда и онзи, който се мъчи, той доброволно се мъчи. Онзи, който благува, той пак доброволно благува. Повидимому може не е така. Една притча трябва да се тълкува. В математиката имате, да кажем, отношението A:B=C:D. То е едно просто отношение на известни количествени форми. Но на това отношение може да се даде друго тълкуване, то може да се преведе в геометрични форми. Едно математическо понятие, то е вътрешната страна. Математиката е наука за духовния живот, за отвлеченото, за дълбокото, което е причината на нещата. Геометрията в дадения случай представлява физическият свят, или туй, което може да се види, което може да бъде разбрано за нас. Геометрически, нещата всякога стават видими и само тогава можем да ги опитаме, можем да разберем нещо. Някой ви говори за доброто, говори ви за сладкото, но те са неща непонятни за вас. Онова, което сами вие опитвате, то е разбраното за вас, имате понятие за него.

Реалното в света трябва всякога да се опита. Има един вътрешен опит, един вътрешен експеримент. Някой учен човек прави опит с някой плъх, бие му инжекция, но този опит не е научен. Ще направиш един опит със себе си, да го почувстваш. Ти правиш опит, удряш с чук един камък – това е външен опит. А може с този чук да удариш жив човек. Казваш, че няма нищо от един удар. Така е, за камъка няма нищо. Но за човека? Ако чукаш камъни, нямаш понятие какво нещо е ударът, но ако един удар падне върху тебе, тогава ще имаш представа какво е. След това в тебе ще се породи желанието да избягваш тези удари.

При съвременните условия ние търсим лесния път, търсим път без страдания, без мъчнотии, без трудности. Искаме всичко да ни е наред. То е един идеален свят, то е само за Първопричината, то е вярно само по отношение на Бога. Бог, Който разполага с всичко в света, само за Него това е вярно. За нас, които сме създадени, това не се отнася. Туй, което е приятно за очите, не е приятно за краката. Ти искаш да видиш с очите си някое много красиво място, което е в планината. На планината очите сами не могат да идат и тогава караш краката си четири-пет-шест часа да вървят, за да видят очите ти това, което е красиво. За очите ти е много красиво, но краката казват: „Пришки ни излязоха“. Тази красота на нас много скъпо ни струва. Често и туй, което устата иска, струва скъпо на ръцете. Устата казва: „Този плод, крушата, гроздето, всичко това е приятно“, но като туриш ръцете си да работят, да изработят тия неща, те казват: „За устата е много добре, но за нас не е така“. Вие какво бихте направили? Казват: „Да не работим“. Много хубаво, но всички да не работим, това не е разрешение на въпроса. Ако всички не работим, тогава какво ще имаме? Мъчнотията не е в работата. Всичката мъчнотия седи в нашето вътрешно разбиране. Ние искаме един живот преждевременно. Ние схващаме този живот, преди да сме минали известна фаза. Детето не може да се

роди юнак. И най-големите герои не са родени герои, те отпосле са станали такива. Най-първо детето е слабо, майка му го къпе, облича го, но след 15, 20, 21 или 25 години това дете, след като майка му и баща му са му помагали, става вече герой. Даже и най-големите животни, всички животни отначало са слаби. Един свят човек, и той минава по същия път. Гениите на човечеството, и те минават по същия път, през същия процес. Няма дарба в света, която да не е минала по същия път. Божественото развитие върви от слабото към силното. Следователно човек при всичките условия, ако има разбиране, може да стане силен. Под думата „силен" ние всякога разбираме разумното. Само разумното в света може да бъде силно. Вземете например един параход, който пътува в океана – разумното в човека е това, което го е създало. Като гледате по небето хилядите и милиони звезди, знаете ли какви пътища, какъв живот, каква разумност, каква интелигентност, какво знание се крие в тях! Ние какво знаем? Ние се занимаваме с обикновени работи, с ядене, с пиене. С много маловажни работи се занимаваме, както малкото дете се занимава с куклите си. Не че е лошо, но този живот е ограничен.

Казвам: има нужда притчите да се тълкуват. Погрешката в какво седи? Ако се тълкува една притча правилно, то е благословение; а ако тази притча се тълкува криво, то е страдание. Доброто седи в доброто тълкуване на притчата. Злото произтича от кривото тълкуване на нещата. Злото не седи в яденето. Някой е сготвил хубаво, прекрасно ядене. Ако вие преядете и турите в стомаха си повече, отколкото може да смели, веднага ще усетите една тежест. В Римската империя, в оная епоха, която историците описват, желанието за ядене у римляните било толкова развито, че след като пирували по цяла нощ, те вземали някакво лекарство, да могат да повърнат и пак да започнат да ядат. Какво е това ядене, да повръщаш, че да можеш пак да опитваш вкуса на храната? То е едно неразбиране. Животът не

седи в едно постоянно ядене. Яденето е благословение. То е една връзка. Чрез яденето ние се запознаваме с вътрешната страна на живота. Защото живот с живот се свързва. Животът се поддържа само с живот. Разумното се поддържа с разумното. Силата се поддържа пак от сила. Слабото не може да поддържа силното. Слабото може да стане условие, за да се образува една връзка. Каква връзка може да има между един силен и един слаб човек? Има една връзка. Тя е, че слабият може да мине оттам, отдето силният не може да мине. Една малка мушица може да мине през една малка дупчица, а ти, човекът, който си голям, не можеш да минеш. Ако речеш да минеш, ще направиш голяма дупка, ще развалиш работите. Малката мушица може да влезе и да излезе. Слабото понякога може да помага на силното. Всичките силни работи са станали от слаби. Силните въжета от какво са станали? От слабите конци. Хиляди конци, събрани заедно, образуват дебело въже. Тия, слабите букви, образуват една научна теза. Всички тия слаби работи трябва да ги наредим по известен закон и тогава вече те са проводници на разумното в света. Човек в прогреса на своето развитие трябва да работи над себе си.

Вие задавате въпроса: „Защо човек трябва да живее?“. Трябва да живее човек, винаги трябва да богатее. Казваш: „Аз не искам да бъда богат“. Ти си роден да бъдеш богат. – „Сиромах съм.“ Ти си кандидат за богат. – „Невежа съм.“ Ти си кандидат за учен. – „Ама грешен съм.“ Ти си кандидат за светия, кандидат си за рая. Трябва да намерите пътя на вашето развитие, по който път да влезете в онова, което Бог е дал. За слабите Бог е определил път на развитие. За слабите е силата. В света има две движения и аз ги определям така: слабите възлизат, силните слизат. Когато силният слиза, слабият възлиза и като се срещнат, те вършат волята Божия. В природата го има онзи велик закон: водата от океана се издига под формата на много малки капчици нагоре във въздуха и след туй пада долу на по-големи капки, полива тревите. Ако малките

капчици не могат да се издигнат горе и ако не могат да станат големи и да слязат долу, процесът не е правилен. Следователно ти, като станеш голям човек, надолу ще слезеш, а като станеш много дребен, много слаб, нагоре ще се качиш. Онези от вас, които са слаби, да си турят раници и нагоре да вървят; онези, които са силни, надолу да слизат. Или другояче казано, слабите хора в света са тези, които дълго време са работили, отслабнали са и трябва да си починат; силните са почивали, те трябва да имат подтик и да идат да заместят слабите. Такова е обяснението. Казваш: „Аз съм един слаб човек". Почивка ти трябва. На силния работа му трябва. – „Невежа съм." Почивка ти трябва, трябва да отидеш да спиш, ти от много работа си оглупял. Сега да ви обясня аз какво разбирам. Някой търговец започва с голям капитал, учен човек е. Представете си, че той е в някой от големите европейски градове, с милиони разполага, влиза в борсата и след няколко часа вече е извършил няколко операции, изгубил е всичките си пари, задлъжнял е даже с няколко милиона. Хващат го за главата, за краката, изхвърлят го, щом няма вече пари, щом е изгубил всичко и не му стига умът. Докато имаш пари, ти си умен. Докато имаш конци, ще плетеш въжето. Като нямаш какво да плетеш, как ще си покажеш изкуството? Това са само изяснения, тъй както са наредени нещата в човешкия живот.

Има един живот от Бога, който хората още не могат да разберат добре. Има едно противоречие, което е човешко, а не Божествено. То се отличава със следното: човешките порядки всякога започват с щастието и свършват с нещастието, започват с доброто и свършват със злото. Божествените порядки започват с нещастието и свършват с щастието, започват със злото и свършват с доброто. Щом си започнал добре и си свършил зле, ти си в човешкия порядък; щом си започнал с щастието и си свършил с нещастието, ти си в човешкия порядък. Щом си започнал с нещастието и си свършил с щастието, в Божествения порядък си; щом си започнал със злото

и си свършил с доброто, в Божествения порядък си. Това е диагноза. Най-първо трябва да знаеш: човешкият порядък е временен, в човешките работи няма нещо завършено. След като посееш житното зърно, след 7 – 8 месеца то ще узрее и ще даде плод. Ако не го ожънеш, ще падне и наново ще изникне. Ако го ожънеш, ще имаш полза от него. Но има едно разсъждение: житото в хамбара трябва да запази своята чистота. Не трябва да искаш, докато е в хамбара, житото да се размножи. В хамбара то никога не може да се размножи. Ако в хамбара се появи влага, то ще поникне, но като израсте, няма да може да даде плод. Ако туй житно зърно иска да спечели нещо, трябва да го посеят на нивата. Там обаче ще дойдат други страдания. Следователно всеки един в света, който не иска да страда, трябва да пази своята чистота. Който иска да придобие знание, той трябва да иде на нивата, без тия страдания там не може. От избора на човека зависят страданията му. Който е на нивата, той има какво да придобие. Но придобивките идат чрез закона на страданието.

И обратният закон: за разбирането на Бога чистотата е метод. Ти, за да живееш при Бога, трябва да бъдеш чист. А за да можеш да живееш между хората, трябва да имаш знания. Някой казва, че човек трябва да е силен. Ти можеш да живееш един добър живот между хората само когато си умен, не когато си силен. Когато си силен, тогава е друг въпросът. Умният човек може да живее между хората, а чистият – при Бога. Когато човек слиза от невидимия свят, идва вече на Земята. Каква е връзката сега? Казват: „Каква полза има от чистотата?“. На тебе чистотата ти е необходима, понеже от чистотата иде животът. Без чистота живот не можеш да имаш. Здравето на човека, то е неговата чистота. Когато дойдеш от Божествения свят, Бог ще бъде вътре в тебе. И понеже нечистотата е външна обвивка, ти влизаш в света на страданията. Страданията произтичат от нечистотата. Защото външния човек го е страх, той ще те

окаля навсякъде. Знаем, че страданията произтичат от нечистота. Наистина, много от страданията произтичат от запушване на порите. Когато някой се простуди, трябва да го разтриват, да се изпоти, за да се излекува. Що е пота? Пота е вътрешната вода, която трябва да излезе, да отвори порите на човека, да диша той през кожата, за да може да се възстанови чистотата, да може Бог в него да работи. Бог чрез чистотата постоянно работи. Щом сме нечисти, значи трябва да чистим външната кал. Какво ни трябва? Трябват ни страдания. Щом станем нещастни, какво трябва да правим? Трябва да знаем как да се освободим.

Ще ви дам един пример. Биволът лятно време влиза и ляга в някоя локва. Ако е зима, няма да влезе в локвата, но на лято, когато температурата е 35 градуса над нулата, ще влезе. Така той се крие от хапливите мухи. Влиза в локвата биволът, слага си броня, един пръст дебела, и като излезе, бронирал си е вече кожата навсякъде. Тогава ще започне да размахва опашката си, да се брани от мухите, и така ще хвърли малко кал върху тебе. Ти не разбираш тези последствия. Питам: погрешката къде е – в човека, който не разбира, или в бивола? Биволът казва: „Лош е този свят". Няколко часа седи в локвата, туря си кал, да може да се освободи от мухите. Вие питате: „Защо това е така?". Защото млекопитаещите навремето станаха много лениви и за да не атрофират техните удове, дойдоха тия, хапливите мухи, да ги безпокоят, да ги карат да махат с опашки. Пък размахването на опашките раздвижва организма им, кара ги да работят. Ти си станал сутрин, мислиш да работиш, някоя муха дойде, мисли, че си още говедо, и току те ухапе. Ти вече копаеш, работиш, тя пак дойде, мушне те. Казваш: „Ти си много глупава муха". Иде онзи, който не е работил, казваш му: „Остави ме на спокойствие". Недоразуменията между хората често са като недоразуменията със сегашните мухи. Дойде една муха, ти тъкмо си събул чорапите си, бос си, тя те ужили. Ти четеш, тя казва: „Стани да рабо-

тиш“. Казваш: „Много лоши са тия мухи“. Сега аз ви давам приблизително обяснение на нещата. Човек трябва да бъде умен, да разбира. Един ден и мухите ще поумнеят, няма да хапят повече. Кои са причините сега да хапят? Хоботите им са остри, пък електричеството се набира на острите места. Когато се развали времето и в атмосферата има много влага, тогава много електричество се набира на хоботите на хапливите мухи и те искат да се освободят от него. Като бодне човека, електричеството иде в него, а мухата каже: „Слава богу!“. Забележете, тия мухи ви предават известно количество електрическа енергия. Като те бодне по крака, той мръдне – предава ти мухата електричество. Мухата научно това не го знае, но тя предава електричество на човешкия крак, на крака на някое животно.

Бог е заставил мухите да карат хората и животните да работят. Като вижда човекът как мухите хапят животните, казва: „За да не хапят и мене, трябва да работя“. Следователно страданията в света, това са хапливи мухи. Ако имаш много страдания, много хапливи мухи те хапят, за да не седиш под крушата с ръце в джобовете и да разсъждаваш. Както онзи философ, който седнал през лятото под една круша и като я видял, че има хубави, зрели плодове, започнал да разсъждава: „Господ не е направил света както трябва. Толкова големи тикви е турил да растат на едно малко ластунче, а на това голямо дърво – такива малки круши! Тука трябваше да тури тиквите“. Така си разсъждавал той. По едно време излязъл вятър, една голяма круша паднала, ударила го по носа и му го разкървила. Ние мислим, че нещата не са турени на място. Ако Господ ги беше направил, както ние ги мислим, щеше да бъде много по-лошо. Сега има доста големи круши, които, ако паднат, може да ти счупят носа. Има и големи дюли. Ако падне една такава дюля на главата ти, може да те удари силно. Ако Бог създаде света тъй, както ние мислим, ще се увеличат нашите страдания. Следователно, при сегашните условия, ние

трябва да се примирим с нашите страдания, но при тия условия, в които живеем, да намерим и един път, по който да можем да преодолеем мъчнотиите, в които се намираме.

При сегашното възпитание на децата в какво седи поквара̀та? Според моите наблюдения първата причина е, че не можеш да забележиш даже една поквара. Аз съм наблюдавал: някое малко момиче, пет-шест годишно, като дойдат гости, мълчи. Като излезе майка му от стаята, детето говори с гостите, а като чуе, че майката иде, седне, да се покаже, че нищо не е направило. Това вече е една поквара. Майката там е законът, а гостът е свободата. Майката дойде, погледне детето си, да не би да е направило нещо против законите. Но като излезе пак майката, то пак ще поговори с гостите. Казва това момиче: „Майка ми малко ме ограничава, не ми дава свобода. Какво да правя?“. Казвам: „Не правиш хубаво. Майка си ти я измамваш, казваш, че си седяла мирно, пък не си седяла. Майка ти е казала да не говориш с госта, да го гледаш отдалеч, а ти си приказвала с него“. Момичето трябваше да помоли майка си така: „Мамо, моля ти се да ми позволиш да поговоря с нашия гост“. И гостът трябваше да постъпи педагогически. Това е правилният път, по който детето трябва да се възпитава, за да не се развали. Ние сега казваме на детето да не говори с този, с онзи. Не, при съвременните условия дайте свобода на детето да се прояви. После, като си замине гостът, детето да каже: „Мамо, добре ли постъпих? Направих ли нещо, което не трябваше?“. Другояче то ще се научи да лъже, да лицемерничи, но това не е възпитание.

В училището има закон. Като влезе учителят, учениците са като светии, а щом излезе, всички започват да говорят; после той пак влезе, те пак стоят мирно. Това не е никакво възпитание. Не че е лошо, хубаво е, но с туй ние имаме вече един резултат. В туй възпитание ни учат за Бога, като казват: „Ако не живеете добре, ще отидете в ада“. Ако те е страх от ада, та влезеш от

страх в небето, ти нямаш правилно понятие за Бога. Трябва да знаеш, че Бог е благ Баща, и трябва да имаш синовно отношение към Него. Ти трябва доброволно да изпълниш Неговата воля, не от страх, че ще те изпрати в ада. Този начин на възпитание може някога да е бил полезен, да е бил на мястото си, но при сегашните условия детето е пораснало, станало е възрастен син и бащата ще му покаже законите, ще му ги обясни. – „Ти трябва да имаш уважение и почитание към мене, понеже, ако не ме почиташ, не ме уважаваш и не ме обичаш, каквото сега правиш на мене, един ден и твоите деца ще правят на тебе." Следователно любовта, почитта трябва да се върнат към тебе. При сегашните условия онова, което вършите, доброто, което вършите, ще се върне към вас. Вие трябва да се отнасяте добре към другите хора, за да се отнасят и те добре към вас. Вие трябва да се отнасяте добре към другите хора, за да станат проводници за онова, което Бог е изпратил – то при вас да дойде. Законът е там, че вие всякога трябва да държите доброто от вас да се върне при Бога. Туй добро, като дойде при вас, ще остави за вас каквото има и ще се върне после при Бога. Доброто, което правите, ще мине през вас, ще иде при вашите ближни, ще се върне при вас. То идва там, отдето е дошло. Така става подобрението на живота. Така се придобива здраве. Ако искате да бъдете здрави, трябва да желаете здравето на всички.

Петър каза: „Изтълкувай ни тази притча". Той се намираше в едно вътрешно безпокойство на духа. Ти разсъждаваш за хиляди противоречия, които от хиляди години съществуват. Те са противоречия, които ангелите не са разрешили, противоречия, които боговете не са разрешили, противоречия, които хората няма да разрешат, противоречия, които само Онзи, Който е създал света, ще разреши. Има противоречия, които никога няма да се разрешат. Защо Земята се движи с такава бързина, а не с по-голяма или с по-малка? Туй движение съответства на онази степен на развитие, до която

ние сме дошли. Ако Земята се въртеше по-бързо, тогава хората щяха да изхвръкнат от нея. Ако вие бихте могли да направите така, че Земята да се движи в пространството хиляда пъти по-бързо, отколкото сега, знаете ли какво щеше да стане? Това са пак философски разсъждения. На вас единично не може да се даде, винаги групово се дава. Трябва да се внесе един закон в света, който да има общо приложение за всички хора. Един закон да се внесе за всички: еднакво да се разбират. Вземете например закона на дишането – всички същества дишат. Този закон на дишането е най-правилният начин да възприемем въздуха. Мислите, които идват чрез него, се различават, понеже ние, сегашните хора, сме заети с известни препятствия, които носим от миналото. Какво можеш да кажеш на един беден или на един болен човек, с какво можеш да го утешиш? Ти му казваш, че Господ ще му помогне. Тази идея не е понятна за него. Той ти казва: „Как ще ми помогне? Какво ми говориш, аз не съм глупав". Хората винаги разбират, че Бог се проявява чрез някого в света. Този лекар, чрез когото Господ може да се прояви, ти можеш за дълго време да го спреш да дойде в твоя дом, ако не му отвориш път, ако си много сприхав. Аз гледам, някой старец отиде при някой банкер, плаче, плаче и банкерът му даде един лев. Отиде някоя млада, красива мома, само две сълзи пророни и банкерът ѝ даде 5 – 6 хиляди лева. Защо той оценява сълзите на младата мома на 5 – 6 хиляди лева, а тия на стареца – на един лев? Вие ще кажете, че момата е красива. Да, но в душата на тази мома има любов. Тя, като влезе при банкера, запалва от четири страни този огън и банкерът ѝ казва: „Моля, моля, вземете", дава ѝ няколко хиляди лева. Като дойде старецът, носи толкова студ, че банкерът се стяга от този студ, дава му един лев и казва: „Да се махаш оттук!". Защо? Защото изстива. Срещам стария човек, казва ми той, че банкерът не го разбирал. Казвам: „С този студен характер никога няма да те разберат". Казва: „Много опак е онази мома". Казвам: „В момата огън има, затова

ти се учи от нея. Трябва да имаш такъв огън, че като влезеш при банкера, да му запалиш сърцето“. Ако аз бях на мястото на стария човек, ето как щях да постъпя (сега излагам себе си, за да не изложа вас). Богатият банкер може да ти даде пари, само трябва да го запалиш от четири страни. Ти имаш красива дъщеря. Ще изпратиш дъщеря си да го запали. Като го запали, ти ще идеш после да го гасиш. Аз ви говоря в картини: „ще го запали да гори“; другояче ще е неразбрано за вас. Докато човек не е започнал да гори, работите не стават. В горенето човек има живот, и не в горенето с дим, но в горенето без дим. Вие сега казвате, че някой се е влюбил. Оставете тези думи настрани. Запалил се е човекът, гори.

Тази притча трябва да се изтълкува. Някой път вие чувствате, че животът няма смисъл, чувствате една празнота, една студенина, хората са недружелюбни, неприятни, те не горят. Като ви запалят, всички хора ще се измените. Като започнете да горите, ще ви стане много топло. Тогава изобщо няма да са студени хората. Щом горите, на тебе ще ти бъде топло и на другите ще им бъде топло. Питам кое е по-хубаво: да горят ли хората, или да са студени? Да се топят ли хората, или да са вцепенени? Нека да се топят снеговете и ледовете, така ще има благословение. Казвате за някого, че се е стопил. Какво от това? Казвам: благодарете, че се е стопил. Като се стопиш на огъня, от тебе ще стане восък, а от него ще се направи свещ, на хората светлина и топлина да дава. Щом станеш светлина, ти на много работи ще се научиш. Вие искате, и на 70 – 80 години като сте, да останете незапалена свещ. Побеляла ви е главата, но никога досега не сте се запалили, сърцето ви е останало студено. Какво сте научили вие? Нямали сте никакъв любовен роман. Сред всички българи аз съм срещнал само един баща, който искрено съжаляваше, че дъщеря му е нямала любовен роман с никого. Ти си се родил да се запалиш и ако не гориш, пет пари не струваш! Свещта трябва да гори. Че ако ти не гориш, какъв морал е това? Това

е да си без морал. Ако гориш, ще се определи степента на твоя морал: добре ли гориш, или димиш. Другите казват: „Съвсем безопасна работа е, не гори тази свещ“. Имаме един нов начин на гледане на нещата. Кой е по-хубав?

Всяка една погрешка е възможност за една добродетел. При мене сега дойде някой и започне да ми се оплаква. Представете си, че аз съм лекар, вървя по пътя, някой господин падне, счупи си крака. Аз отивам при него, помагам му за счупения крак, така се запознаваме. Не е ли по-хубаво, че си е счупил този човек крака и така сме се запознали, отколкото да не го е счупил и никак да не се познаваме? Ти сгрешиш, счупиш си крака, запознаеш се с Господа. Не си ли струва да си счупиш крака, за да се запознаеш с Господа? Тъй гледайте на въпроса, а не да казвате: „Нещастие е. Защо трябваше да се счупи този крак?“. Аз ви давам това като едно противоречие, от което не можете да излезете. По-добре е да не се чупи кракът. Ако може да стане запознаването без счупване на крака, по-добре ще е, но понеже сме неразумни, някой път насила ни го счупват, да можем да се запознаем. Всичките противоречия, които съществуват, според думите на Писанието имат смисъл. „Всичко, което се случва на онези, които обичат Господа, ще се превърне на добро.“ В това има един вътрешен смисъл. Ако така мислим, можем да го проверим. Аз не казвам да вярвате, всичко туй трябва да се провери в живота. Постоянно трябва да мислим по този начин. Сега аз отхвърлям злото, но по някои други причини, не защото злото е лошо. Ти в ума си може да държиш всички ония лоши форми, но светът не е създаден само от лоши форми. Казвате: „Целият свят е лош“. Лошото е полюс само. Като казвате, че целият свят е лош, знаете ли в какво седи лошавината му? Тази дума „лош“ е много неопределена. „Светът е лош.“ Думата „лош“ е форма в ума ти, тя ще те лиши от възможността да намериш благоприятните условия за твоя живот.

Двама души спорят. Единият отива да си вземе билет за влака. Чичо му е на умиране, последния влак трябва да

хване, за да стигне навреме, да го направят наследник. Някой на гарата му казва една обидна дума, той се скарва с него и изпуска влака. Защо трябва да се разправя за такива работи сега, когато отива да го направят наследник? Като се върне, тогава нека да се разправя, а сега да върви по пътя си и да мисли за чичо си. Вие се спирате от една обидна дума, нещастни сте, но така изгубвате вашето наследство. Оставете вашите нещастия! Вие сте кандидати за небето, отивате за наследството си, защо ще се спирате от това, че някой ви е казал „невежа" или „простак"? Някой ми казва, че не вървя по правия път. Нека си говори, аз съм човекът, който знае дали вървя по правия път, или не вървя. Той нищо не разбира. Аз за себе си зная колко ми е силата. „Ти не знаеш" – казва ми той. Всеки ден опитвам силата си: вдигна един камък от 10 килограма, вдигна друг от 20 килограма – юнак съм. Вдигам камъни от 40, 50, 90 килограма, но като дойда до 100 килограма, вече не мога, моята сила не работи. Някой казва, че знае много езици. Питам го дали знае английски. Знае. Като се разговорим, десет изречения може да каже, после спира. Казва: „Толкова зная, как да си поискам вода, хляб и прочее". Като дойде до онези сложни разисквания, там вече престава да мисли, няма знания.

Казват за някого, че е религиозен човек. Той знае само молитвата „Отче наш", друг знае десет молитви, но това не е религиозен живот, това са заучени фрази. Това не е никакъв духовен език. Духовен език е следното. Аз имам стотина декара ниви. Настанала е суша, отдавна не е валял дъжд. Обръщам се към невидимия свят, казвам: „Суша има, моля, пратете ми дъжд!". Изпращат ми дъжд. Хората казват: „Това е случайност". Утре за другите си ниви искам дъжд, изпращат ми. Хората пак казват: „То е случайно". На техните ниви дъжд не пада, те изсъхват, а каквото аз поискам, става. Казват ми: „Ти си голям простак, суеверен си". Аз не искам да бъда учен като вас, да ми изсъхват нивите. Аз, простият човек, имам мир, разбирам живота. Тия, учените, постоянно се трево-

жат, те само минават за учени. Учени сте за тревогите, признавам, а аз съм учен човек, който е минал тревогите, сега минавам в нов клас – без тревоги. – „Може ли така?“ – „Може.“ – „Как?“ – „Като го знаеш.“ През целия ден ти си се пънкал*, работил си десет часа. Твоята работа аз за един час я свършвам, после чета, свиря. Ти, понеже не знаеш, десет часа ще работиш, а аз, който зная, ще работя един час и цели девет часа ще почивам. Аз, който съм такъв невежа, бързо ще свърша работата, а хората ще се пънкат. Това е разсъждение, това е логика. Един свършва работата за един час, друг я свършва за десет часа. Трябва да се знае как да се върши една работа. Някоя шивачка цял ден шие, крои, пори, шие, крои, пори, накрая казва: „Омръзна ми шивачеството“. Не, тя не знае как да шие.

Вие питате каква е връзката между силните и слабите. Ще ви обясня. Ръкавите на моята дреха са силните, слабите са шевовете, наредени по ръбовете като войници. После, джобовете са силните, а слабите, шевовете, отстрани са наредени да им помагат. Ако не са слабите, ще изгубя ръкава си, ще изгубя и джоба си. Благодарение на слабите джобовете остават на мястото си, ръкавите остават на мястото си. Благодарение на слабите хора в света героите остават на мястото си. Слабите хора в света, това са бримките, връзките, с които Бог ни връзва, за да стоим на мястото си. Слабото връзва с възел. Ти казваш: „Аз, слабият човек, какво мога да направя?“. Ти си един малък шев, намясто си, ще държиш. Хиляди такива слаби като тебе образуват един ръб, държат цялото, ръкавите. Няма какво да се обезсърчават в света слабите хора. Само че вие, слабите, сте хвърлили око да бъдете силни, да станете ръкав. За ръкав още не ти е дошло времето, ще чакаш. Това е философия. Слабите хора в света вършат много добра работа. Силните не разбират работата. Конците я разбраха, конците държат работата. Щом си слаб, намясто си. Щом се разгневиш, намясто

* пънкал *диал*. Напъвал се, мъчил се.

си. Дойде ти някое страдание, ти усетиш, че то е придобивка – почувствал си болките на целия свят. Влюбил си се в някого, пак чувстваш болките на всички. Дошла е една светла идея в ума ти, радвай се – ти си влязъл в този свят на мисълта на целия свят. Направил си едно добро – радвай се, че си направил връзка с доброто. Като видиш злото, пак се радвай, ще придобиеш опитност, ще знаеш какво е зло. Кажеш една обидна дума, стане ти мъчно – радвай се, че си я казал. Какво нещо е страданието? Като кажеш някоя обидна дума, ще видиш тежестта на тази дума, ще се пазиш втори път да я казваш.

Това са притчи, които постоянно трябва да се тълкуват. Вие се молите да ви се даде малко по-друг живот. Хубаво, стар ли искаш да бъдеш, или млад? Аз бих предпочел да бъда млад. Никога не бих предпочел да бъда стар. Някъде бих предпочел млад да ме мъчи, а някъде бих предпочел стар да ме мъчи. Как се тълкува тази притча? Идва един при мене и казва: „Запали ми се сърцето. На 45 години човек съм, женен съм, дъщеря имам, но ми се запали сърцето. Откакто видях една млада мома, не мога да спя вечер, тя не ми излиза от ума“. Казвам му: „Престани да мислиш“. – „Да не дава Господ! Мъча се, ама хубаво е, какво лошо има? Жена ми обаче е ревнива, ако се научи, охооо, какво ще стане!“ – „Тебе не те е страх от Господа, от жена ти те е страх.“ – „От жена ми ме е страх, от Господа не ме е страх.“ Нас всички от хората ни е страх, но от Господа не ни е страх. Нека да дойде свещеният страх от Бога! Този, другият страх, навън да излезе, а на негово място да дойде Любовта. Не роптай, че се е запалило сърцето ти. Като дойде Любовта, благодари, че си се запалил от четири страни; няма нищо лошо в това. Щом реагираш в Любовта, ти ще си създадеш най-голямото нещастие. Щом искаш да се освободиш от Любовта, ще дойде най-голямото нещастие. Никога не се старайте да се освободите от Любовта. Освободете се от вашите криви разбирания, от вашите криви постъпки, криви мисли, криви чувства, но от Любовта да се освободите,

ни помен от мисъл не трябва да имате. То е най-свещеното, да дойде Любовта. Бог, Който ви е посетил, ако ви напусне, то е смърт. Ние казваме: „За този мъж няма да мислиш“ или „За тази жена няма да мислиш“. За кого да мисли човекът? За Бога. Каква мисъл имаме! Ние казваме, че в Бога живеят всички хора, а на този човек казваме да не мисли за някого. Това е едно противоречие. Ако Бог е във всички хора, какво лошо има, че един човек обича друг? Питам: къде е лошото? Щом трябва да напуснем всички хора, Бог не е в тях. Казва ми някой: „С любовта не се занимавай“. – „Ами с какво друго да се занимавам?“ – „С наука.“ Но жената, тя е в науката! Хванеш някоя буболечка – женска е, изследваш някое дърво – женско е, видиш някой скъпоценен камък – женски е. И скъпоценните камъни са женски. Аз тук, на иглата си, имам една жена. Скъпоценните камъни, като пречупват слънчевите лъчи, раждат. Една жена ражда, пречупва слънчевите лъчи, красива е. Някои казват: „Да се освободим от жените“. Как ще се освободим от жените? Правилно трябва да се разбира смисълът. Този скъпоценен камък много добре прави, много добре разрешава въпроса на светлината. Казвам му: „Аз бих желал да бъда чист като тебе“. Чист е този камък. Досега не ме е оцапал, досега горчива дума не ми е казал. Приятел съм с него, как да си изкривя душата?

Хубаво, как да се освободиш от мъжа и как да се освободиш от жената? Свобода има само ако обичаш. Да се освободиш, значи да обичаш. Българите казват: „Или обичаш, или бягаш“. Къде ще идеш, къде ще избягаш? Любовта е най-силният магнит. Като минеш покрай нея, ще те привлече тъй, че после никой няма да може да те извади. В Бостън били запазени две оръдия от времето на Гражданската война и от тях направили магнит, който някога бил най-големият, сега има по-голям от него. Там мнозина са имали много смешни опитности. Магнитът бил толкова силен, че можел 500 – 600 килограма да вдигне. Приближи се някой с подковани обуща и току-виж, обущата му изведнъж се залепят на магнита,

той самият се намери по гръб и също се залепи. Трябва да се събуе, да си остави обущата там. Хората, които отивали при този магнит, били предупреждавани да оставят настрани часовниците си и всички други метални предмети, защото той всичко привлича. Така и вие, когато се приближавате при Божията любов, ще оставите всичките противоречия, защото те ще залепнат. Като залепнат обущата ти, ще ги оставиш. Вие казвате, че хубаво говоря. Като говоря хубаво, зная, че любовта внася подмладяване на живота. Любовта има едно качество: тя е тази сила, която подмладява. Любовта е това, което носи здраве, което носи мир, което носи светлина за тялото. Условия са това. Само при Любовта умът функционира правилно. Аз не говоря за човешките чувства, те имат съвсем различен произход. Същината на нещата е друга. Любовта е мощна сила в света. Целият свят е създаден върху този принцип на Любовта. След нея се проявяват Божията мъдрост и Божията истина. Тия три принципа работят. Ако първия принцип го познавате, той ще внесе във вас подмладяване, вие ще станете млади. След това ще внесе мисълта, че онзи, който обича, не може да умре. Ако си на умиране, но обичаш, ти ще оживееш. Човек, който има любов, не умира. Хората в света умират по единствената причина, че не обичат.

Ние имаме два полюса: единият е в небето, другият е на земята. Докато има равновесие между действащата сила на Любовта в полюса, който седи в небесните жители, и в полюса, който седи в земните жители, ние се намираме в центъра, ние живеем в средата, живеем на земята. Ако започнат нишките да се късат – този не те обичал, онзи не те обичал, значи полюсът на небето е станал толкова силен, че те привлича и тогава ти умираш. Не умираш, привлича те другият свят. Някой път тези нишки станат толкова силни, хората така те привлекат, че ти идваш на земята, слизаш от горе. Едни хора отиват горе, други слизат на земята. Ако

вие умирате, на земята не ви обичат, горе ви обичат. Ако от горе слизате, на земята ви обичат повече, а горе по-малко – затова слизате. Тъй щото, както виждате, вие, които сте дошли на земята, обичани сте – на земята сте обичани повече. Един ден, когато престанат тук да ви обичат, ще идете пак горе. Казвате, че еди-кой си е умрял. Не са го обичали на земята. Бащата има любов към дъщеря си и майката има любов, но като дойде нейният възлюбен да я иска, като се наредят до него всичките му роднини, по-силни са, току задигнат момата в чуждия дом. Казват: „Дадохме нашата дъщеря". Не я дадохте, взеха ви я. Тъй седи въпросът. Като я привлекат, тя се отрича от всички, от майка, от баща.

„Изтълкувай ни тази притча." Трябва да се тълкуват притчите и да се осмисли вътрешният живот. По възможност по-малко противоречия да имате, да се въдвори по-голяма хармония между вас, да дойде подмладяването. Всички, както виждаме, сте остарели. Някой път вие може да се заплетете. В работите на Земята има едно заплитане. Много моми се заплетат и не могат да се оженят. Защо не могат да се оженят? Десет момци искат момата, тя не може да разреши въпроса кого от тях да избере, а така не може да се ожени. Ако е един, тя ще се ожени, но ако пет-шест души я искат, всички те я държат, не я дават. Единият казва: „Или мене вземаш, или никого". Другият казва същото. Тази мома, като е завързана с няколко момци, после се оплаква, че не може да се ожени. Казват ѝ: „Петима възлюбени имаш". Ако има само един, тя може да се ожени. Аз обяснявам закона: не можеш да влезеш в правия път, не можеш да подобриш живота си, когато имаш двама възлюбени. Който иска да стане добър, нека да се ожени. Като не може да се ожени, не може да стане добър. Онзи, лошият човек, той е неженен. Лошите са тези, които са неженени. Добрите са женени. Неженените са лоши, понеже онези, като са се влюбили, не им дават да се оженят, да станат добри. Като се оженят, тогава стават добри. Като казвам

оженен да бъдеш, аз разбирам да бъдеш в състояние да вършиш добро. Щом човек не е в състояние да върши добро, той е неженен. Думата „женитба“ означава свобода в известен смисъл. Докато момата е при баща си и майка си, там има ред правила – „това няма да правиш, онова няма да правиш“, и тя няма никаква свобода. Щом момата ще се жени, нейният възлюбен ѝ казва: „Ела при мене, ти ще бъдеш като царица. Цялото ми царство ще бъде на твое разположение, венци ще ти туря на главата“. Дали ще бъде така, то е друг въпрос, но тя, горката, си тури сватбените венци и се ожени.

„Изтълкувай ни тази притча.“ Що са скърбите, друг е въпросът. Аз говоря за поляризирането на Любовта. Когато въздейства на видимия и невидимия свят, така е, поляризира се Любовта. Онова положение, което може да ни избави, то зависи от нас. От мене зависи къде ще дам своята любов. Едните ще ме привлекат и другите ще ме привлекат, но там, дето насоча своята любов, то е разрешението, там ще ида. От вас зависи накъде вие ще насочите вашата любов, за да работите. То ще бъде разрешението на въпроса.

Тайна молитва

29 септември 1935 г., София, Изгрев

Кристализиране на човешката душа

Отче наш
17. глава от Евангелието на Матея

Ще прочета няколко страници от книгата „Любов към Бога“. Един малък превод ще направя, пък после от голямата книга ще четем. Децата обичат детинските работи, възрастните обичат възрастните работи, старите обичат старите работи. Богатите говорят само за богатството, сиромасите говорят само за сиромашията, учените говорят само за науката, светиите – само за хубавото и красивото. Всеки говори за това, което обича, според своето разбиране.

Има едно положение в живота: важно е човек да го събудят. После, като го събудят, важно е да има какво да очаква. Ако няма какво да очаква, животът е безсмислен. Трябва човек да чака. Очакването не е завършен процес. Ти виждаш как нещата постепенно приждат. Ти си на концерт или на театър и слушаш най-първо встъплението на музикалното произведение или на пиесата. След встъплението иде вътрешното съдържание и най-после иде краят. След туй свършва концертът или пиесата. Всяка една реч, каквато и да е тя, има своето встъпление. Човек първо ще говори за Бога, ще определи какво нещо е Господ. Какво нещо е Господ, повикайте децата да ви разправят, не викайте учените, философите. Философите, щом говорят за Господа, съвсем се забъркват. Каквото знаят за Господа, забъркват го. Учените хора някой път правят погрешки. Един англичанин намерил една стара златна монета, на която имало нещо написано, но като била малко окаляна, дал я на слугата да я очисти, да може да прочете написаното по-добре. Той бил учен, археолог, затова се интересувал какво е написано на монетата. Слугата я изчистил, лъснал я хубаво и тогава

казал: „Господарю, гледай как хубаво лъщи!“. Ученият му казал: „Лъщи, но ти си заличил всичко написано на нея“. И философите излъскват нещата, да лъщят като златни, но написаното на тях го няма. Важно е написаното. Тази погрешка всички я правите несъзнателно, неумишлено. Някой път вие искате да бъдем морални и казвате: „Да светим, да се покажем пред хората много добри“. Като се стремим да се покажем, че светим, ние забравяме най-хубавото, което Бог е написал. Светим, но тази светлина е само като едно отражение в някое огледало. Какво ще видиш в огледалото? В огледалото, като се погледаш, ще видиш себе си. Като вземеш една книга и започнеш да четеш, все ще намериш нещо.

Има едно положение при пробуждане на съзнанието, когато човек се намира в особена обстановка и се събуждат всички противоречия, които седят в душата му. Представете си, че един човек каже, че баща му е умрял, майка му е умряла, братята и сестрите му са умрели и той е останал сам на света. Като каже това, потекат му четири реда сълзи. По едно време погледнеш, дойде баща му, побутне го по гърба, каже: „Синко, защо плачеш?“. Дойде майка му, побутне го по гърба. Дойдат всички, за които е казал, че са умрели, побутнат го и той започне да се чуди защо е плакал. Ние, съвременните хора, се намираме в положението на този, който казва, че всичките му близки са умрели и сам е останал в света. Това сега е един увод. (*Учителя прочита беседата „Които чакат Господа“, държана на Седемте рилски езера на 10 август 1931 г.*) Туй, което ви прочетох, то е поетическа строфа, както когато четете едно стихотворение. Казват: „Животът не е такъв“. Аз съм гледал какво прави някоя жаба: седи някъде като един философ, кацне наблизо една муха, но тази жаба не мърда; като дойде мухата до едно място, отвори жабата устата си, мухата се качи, след това я затвори. Но да не се спирам върху това. Човек, който иска да получи сила в себе си, какво трябва да прави? Аз не съм против живота, който сега живеем. Какъвто и живот да живеем,

както и да постъпваме, това са условия, които трябва да използваме. Ти никога не роптай против живота, който имаш. Дали си беден, или богат, ако си умен, то е едно и също. Дали си праведен, или грешен, ако си умен, то е едно и също. Ако си грешен, ти произвеждаш, ако си праведен, ти продаваш. Ако си грешен, ти трябва да работиш, да произвеждаш стока, а ако си безгрешен, изработил си стоката, ще дойдат да купуват от тебе. Казваш: „Аз съм грешен човек". Никакъв грях няма, но ти се стегни, изпреди вълната, че като дойдат хора, да има какво да им продаваш. Така трябва да гледате, такова трябва да бъде вашето разбиране в истинския смисъл. Вие искате да бъдете праведни. В какво седи силата на един търговец? В стоката, която има. Като дойдат при него купувачи, рафтовете да са пълни. В какво седи силата на един учен? В работата, която е свършил, в документите, които е събрал, в съчиненията, с които е напълнил библиотеката си. А един геолог, един археолог веществени доказателства трябва да има, не само картини.

Досега вие сте изучавали живота теоретично. Има учени геолози, които изучават земята по това какво са написали други хора, еди-кой си учен какво е писал, пък друг учен какво е писал. Хубаво е това, не го отричам, но аз бих желал един певец на живо да ми пее, не да го слушам на грамофонна плоча или на кино да го гледам. Слушате някой певец на грамофонна плоча, казвате: „Отличен е този грамофон". Но звукът се отразява на ухото ми, затова казвам по-надалеч да седи. За децата това е хубаво забавление. В Божествения свят не се допускат грамофони, на Земята може да ги има. В Божествения свят абсолютно никакво кино не се допуска. Който иска кино и грамофон, на Земята го пращат. Кината в Божествения свят са живи. Ако искаш живо кино или жив грамофон, може някой ангел да ти даде. И такива грамофони, с плочи, там никъде няма. После, в небето ти на авторитети не можеш да се осланяш. Че еди-кой си бил казал нещо, това не важи, ти трябва да го докажеш. Ти трябва да си като

Дан Колов. Ако гътнеш противника си, Дан Колов си, ако тебе те гътнат, не си Дан Колов. Всички имате един голям противник, който ще ви срещне един ден, ще се борите с него, както Дан Колов се бори с противниците си и ги гътва. Питам: в какво седи силата на Дан Колов? Дан Колов вярва, че онова, което Бог е вложил в него, може да го използва навреме. Там е силата му. Казваш: „Силата е в моето дишане". Дишането е символ. Човек не може правилно да диша, ако правилно не мисли, ако правилно не чувства. Дан Колов има материални работи, които практически е обработил. За в бъдеще умът трябва да прогресира. Той сега се бори на физическото поле. Втората фаза на друго място ще бъде. Ще престане на физическото поле да се бори, ще дойде на друго място да се бори.

Това са обяснения, които да ни послужат като един вътрешен символ за онова, което трябва да постигнем в света. Всеки човек, когото срещате, трябва да бъде един стимул за вас. Всяко дърво, което видите, трябва да бъде един стимул за вас. Всеки камък, всяка река, всяко езеро, всеки облак, всяка звезда, Слънцето, движението на вятъра, човешката мисъл – всичко в света трябва да бъде стимул, понеже в този стимул е онзи Божествен Дух, който работи и събужда всички хора. Когато Господ иска да те събуди, ще ти даде отличен баща и отлична майка, ще ти даде отличен приятел, ще ти даде отличен син. Когато иска да те приспи, ще ти даде обратното. Не е ли заспиване, когато човек казва, че животът няма смисъл? Ами този човек е заспал вече! Някои хора, след като са се молили, молили, накрая казват: „Омръзна ни да се молим". Имало е еднообразие в молитвата им. Какво е молитва? По един и същи начин два пъти не се моли. Щом станеш щастлив, Господ много сладко ти е дал, а малко горчиво. В какво седят горчивите работи? Горчивите работи лекуват болестите. Горчивините и горчивите работи предпазват човека от много злини. Ако се приспособи към някои отрови, човек ще образува един имунитет в себе си, ще има вещества в себе си, които

ще го предпазват от най-големите злини. Например ти можеш да изградиш имунитет против отровата на кобрата, както сега против шарката има серуми, присадки. Ако нямаш такава присадка, може да платиш с живота си. Човек трябва да се присади, да не може грехът да го повреди. Ето ви една наука. Що е грехът? Ухапване на една духовна кобра. Ако тази духовна кобра те умъртви, ти си слаб, нямаш вяра. Казваш: „Вярвам в Господа". Ако вярваш в Господа и умираш, каква е тази вяра? Вярваш в небето и умираш. В дадения случай твоето съзнание трябва да бъде пречистено, по-силен да станеш от отровата на една кобра. Онези змиеукротители, онези факири в Индия, като имат имунитет, даже и да ги ухапе кобрата, нищо не им става. Един индус, който нямал този имунитет, описва в една книга своята опитност в една пещера. Той бил един от повдигнатите индуси, но също и християнин, в пълния смисъл на думата вярващ в Христа. Влиза той една вечер в една пещера и заспива там. Като се събужда, вижда, че една кобра лежи на входа на пещерата и не помръдва, той не може да си тръгне. Тогава индусът започнал да се моли: „Господи, кажи ѝ да не ме хапе, кажи ѝ, като мина край нея, да не ме ухапе". Когато тръгнал, змията се оттеглила настрани, той минал край нея и си излязъл. Това може да го прочетете, аз не съм го измислил. Може да има думи притурени, не цитирам буквално книгата, давам само вътрешния смисъл. Ако ти, като вярващ човек, при едно напрегнато положение не можеш да опиташ силата Божия, ако при едно вътрешно изпитание допуснеш тази кобра да те ухапе, ти ще умреш. Не можеш ли да кажеш като онзи индус: „Господи, кажи на кобрата да не ме хапе. Ако ме ухапе, няма нищо, но нека да се пооттегли, да мине твоят слуга"? Ти сега не се обръщаш към Господа, ами разсъждаваш дали ще те ухапе тази кобра, или няма да те ухапе. Казваш: „Я да я фиксирам". Не можеш да я фиксираш, тя е по-умна.

Един българин срещнал в гората една мечка и започнал да я фиксира. Като не успял, качил се на едно дърво, оттам да пробва. Той казал: „По-добре да я фиксирам отгоре. По-безопасно е на високото, отколкото на ниското". Мечката минала под дървото, помирисала го и си заминала. Този българин хубаво разбрал: по-добре да е на дървото на живота, отколкото в грубата материя. Казва: „Господ ми е дал ръце, чакай да употребя своето акробатство". С мечката не може да се бори. Вие, ако бяхте на мястото на този българин, какво щяхте да направите, щом не можете да фиксирате мечката? Ще направя едно сравнение: ние имаме големи и малки мъчнотии, които са като големи и малки мечки. Някой път ще срещнете и тигър в живота – как ще се справите? Има един начин, по който човек може да се справи с нещата. Има една наука, която човек трябва да знае: никога да не изгубва присъствие на духа. Защото, ако човек изгуби присъствие на духа, скъсва се онази връзка, с която Божията сила работи и се проявява. Има много състояния, които ние претърпяваме. Те не са наши. Има много навици, които проявяваме, но и те не са наши. Ние вършим някои неща, без да знаем защо ги вършим. Например давате едно стихотворение на едно дете да го декламира. Това дете не знае още да декламира. Не е лошо да декламира детето, хубаво е, но онзи, който го ръководи в това декламиране, трябва да знае полезно ли е това за детето. Майката може да накара детето да яде някоя храна, която не му е приятна. Тя настоява и детето трябва да яде, понеже това е сготвила, друго ядене наново не може да готви.

Понякога в съвременния живот ние сме крайно нетолерантни. Имаме известно мнение за нещо, а даже не сме го проверили доколко е вярно. Разправяше ми един господин, че човекът, когото той излекувал от треска, оздравял, но треската самия него хванала и три месеца го държала. Как ще обясните това? Казва: „Взех един котел със студена вода. Болният седи, трепери, а аз го залях изведнъж с тази студена вода и треската излезе от

него. Остави го, но дойде при мене. Аз после заливах и себе си със студена вода, но треската не минава, не ме напуска". Питам: защо студената вода в първия случай проработи, а във втория случай не проработи? На болния онзи господин предал своята вяра. Болният повярвал, че от студената вода ще оздравее. А като излял водата върху него, другият възприел неговото състояние, хванала го треската. Здравият предал своята вяра на онзи, когото лекувал, но възприел неговото състояние, сам се разболял. Някой път се случва вие да предадете вашето състояние на един човек и тогава той се повдига, пък вие страдате. Става обмяна на вашите възгледи. Човек, когато тръгва да помага на другите хора, трябва да бъде много силен, да не би да възприеме техните мисли, техните чувства, техните постъпки. Онези, които не разбират този закон, като направят едно добро, казват: „Не си струва човек да прави добро". Като направиш добро някому, може да се случи точно обратното на това, което си очаквал. Когато се случи обратното, то е човешкият порядък, ти по човешки си очаквал. Ти нещата не ги прави заради хората, те да ги оценяват, но ги прави, за да провериш Божествения закон. Като го провериш и видиш, че няма никакво изключение, тогава започни да разправяш на хората.

Какво нещо е абсолютната любов? Какво е Божията любов? Или какво е човешката любов? В човешката любов има гниене, има умиране и смърт, има осиромашаване, има недъзи, има грехове. В Божията любов всички тия неща не се случват. Ако имаш Божията любов, ти болен не можеш да бъдеш, сиромах не можеш да бъдеш, глупав не можеш да бъдеш, безсилен не можеш да бъдеш. Божията любов включва всичко. Щом имаш Божията любов, ти всичко имаш на разположение – тогава дръж в ума си тази мисъл. Казваш: „Имам Божията любов". Но ти боледуваш. Ако имаш тази любов, няма да боледуваш. – „Вярвам в Господа." Ако имаш тази вяра, няма да боледуваш. Аз ви казвам да правите тази диагноза: дотогава,

докогато в тебе настават промени, ти си в човешкия порядък, нещата там така вървят. Този порядък е временен, той не е лош. Ти не трябва да смесваш Божествения порядък с човешкия, както и обратното. Но не трябва да искаш да се освободиш от човешкия порядък. Човешкият порядък води към Божественото. Когато търсиш Божествения порядък, ще влезеш в Божественото, то ще ти повлияе. Ще трябва да живееш едновременно и в правилния човешки порядък, за да влезеш в Божествения порядък. Тогава човешкият порядък сам по себе си ще се осмисли. Едно малко обяснение да ви дам. Да допуснем, че една форма, като гори, образува един въглен, който представлява човешкият порядък. Ако можете да го стопите, вие ще образувате от него диамант. Този стопен въглен, който е кристализирал и е станал на диамант, представлява Божественият порядък. Въгленът не може да пречупва светлината, да дава тия краски, обаче диамантът може. В Божествения порядък има красота на цветовете, има пречупване на светлината. Човешкият порядък е въглен, който всичко поглъща в себе си, не може да пречупи светлината. Нужни са най-малко 10 хиляди градуса топлина, за да се разтопи един въглен и да се образува диамант. Колкото по-грамадна е топлината, толкова по-голяма ще бъде кристализацията. Колкото по-голямо е налягането, толкова и кристализирането на въглена ще стане по-правилно.

Законът, който действа в природата, е почти същият. Един човек не може да мине тъй лесно от човешкия порядък в Божествения през грамадната топлина на Любовта и през налягането на Мъдростта. Мъдростта ще те тури под такова налягане, че ще се чудиш какво да правиш. Туй налягане ще бъде, докато ти се кристализираш. Щом си кристализиран, веднага ще се освободиш от налягането. Тогава, като скъпоценен камък, ти ще бъдеш поставен на главата на някой цар, на някой княз. Щом една душа се кристализира, някой ангел ѝ обръща внимание, обикаля я, обича я. Докато душата е въглен,

той не се интересува от нея. Ангелите не се спират при души, които са въглени. Христос дойде да спаси хората, като превърне душите-въглени в диаманти чрез големи страдания, чрез огън, чрез голямо външно налягане, докато се изчистят тъй, че да може Божествената светлина да се почувства и да образува около тях една аура с цветове. Йоан видял, че около главата на онзи, който говори, има дъга; той е един от съвършените. И когато Христос събуди своите ученици, каза им: „Станете. Онова, което видяхте, задръжте вътре в душата си, в себе си". Мойсей и Илия говориха на Исус за голямата топлина, която ще дойде върху него, за голямото налягане, което ще се упражни върху него. Те му говориха за кристализацията, за всички последствия, които ще излязат от тази кристализация.

Какво има да се обезсърчавате в един порядък, в който Бог ръководи всичките работи? Какво има да се обезсърчавате в един порядък, когато най-възвишените същества, съвършените същества, всички наши приятели, които са завършили своето развитие, и всички праведници взимат живо участие? Ние тук, на Земята, се обезсърчаваме, че няма никой, който да мисли за нас. Право е: докато сте въглени, само Бог мисли за вас. Той мисли на каква температура да ви тури. Не на малка, на голяма температура мисли да ви тури. Като ти пусне онзи ток под калпака, изведнъж ти ще поскърцаш малко, но то ще стане бързо, няма да бъде продължително. При сегашните условия вземете тази мисъл: Любовта е път за кристализиране на човешката душа, Мъдростта е път за пречупване на Божествената светлина, а Истината е път за реализиране на тази Божествена светлина, да я почувствате вие. Истината ще ви даде свобода.

Отче наш

6 октомври 1935 г., София, Изгрев

Ще хвърля мрежата

Отче наш
Бог е Любов
5. глава на Евангелието от Лука, от 4. до 8. стих

Ще взема само последните думи на петия стих от 5. глава на Евангелието от Лука: „…ще хвърля мрежата“. Двояко значение имат думите „ще хвърля мрежата“. Ще взема положителния им смисъл. Мрежата е едно условие, едно средство за прехрана. Нас, разбира се, не ни интересуват тези мрежи. Каква тайна може да се крие в една мрежа, направена от лико или от конопена прежда, изплетена по известен начин, за да се хване в нея някоя риба? Какво изкуство може да има в нея? Има разни мрежи, с които се хващат риби. За хората то е много добре, но за рибите не е. Веднъж пътувах край варненския бряг и на едно място четирима души рибари бяха хвърлили във водата една голяма мрежа, върху голямо пространство, а в средата ѝ имаше един конусообразен чувал, в който рибите, като влязат, не могат да излязат. Но гледам, че от този чувал едни риби карагьоз* изскачат и се хвърлят във водата. Аз се заинтересувах. Рибите скачат, онези рибари псуват. Сто-двеста риби като патици изхвръкнаха, останаха в мрежата само няколко от тях. Рибите карагьоз бяха научили, че тия чували са опасни.

Турците казват: „Като се намери човек в трудно положение, хорото разваля“. Понеже животът представлява едно хоро, то хората си мислят, че са дошли на Земята не да живеят, но да се удоволстват. Тъй както сега хората са поставени, те имат една съвсем

---

* карагьоз (буквално от турски „черно око“) Вид селдова проходна риба, която се изхранва в солени води. Разпространена е в Черно и Азовско море.

друга идея. Отде са я взели, как са я научили, няма защо да се спирам сега и да ви разправям. Всички хора търсят красивия, щастливия живот на Земята. Все за щастие говорят, пък иде точно обратното на него. Колкото и да се търси щастието на Земята, то все бяга някъде. Казват за някого, че се учи, за да стане щастлив. Като стане учен човек, той изгуби и малкото щастие, което е имал. – „Хайде да израсне синът ни, че да стане щастлив." Докато е малък този син, носят го на ръце, като порасне, отиде щастието. Сам е тогава, каже: „Сам не се живее. Нека да се оженя, да си имам другарка, да стана щастлив". Ожени се. – „Хайде да имам деца, за да стана щастлив." Тия деца обаче започнат да грачат като гарджета. Жената, докато не се е оженила, казва: „Господ ще промисли". След като се ожени, казва на мъжа си: „Ти ще промислиш, разбираш ли? Като си се оженил, добре ще мислиш". Значи, преди да се ожени, казваше: „Господ ще промисли", а сега, когато се е оженила, казва: „Вече ти ще мислиш. Господ Го няма, къде ще Го хвана? Ти си негов наместник тук, плащай!".

Аз говоря за един вид хора, за вас не говоря. Вие сега опити правите. Вие още не сте ученици, оглашени сте. В туй отношение от мое гледище не сте членове на семейния живот. Голяма наука е ти да бъдеш баща, да знаеш как да възпитаваш деца. Голяма наука е майка да си, да възпитаваш, да изкарваш синове и дъщери като себе си. То е гениална работа. Не е лошо и това, което вие правите, толкова знаете, толкова правите. Оглашени сте. Три степени има. Сега това, че сте оглашени, да не ви обижда, защото оглашеният е кандидат за нещо. Ученикът отначало е кандидат за първо отделение, после – за второ, за трето, за четвърто отделение, след това е кандидат за гимназия, за университет. Като стане на 21 години, тогава той е на друго положение. Казвам: това е едно общо положение, през което всички хора минават. Няма човек, който да не мине през тази процедура. Някой не знае как да живее, току погледнеш, умрял. Не само

който не знае как да живее умира, но и който знае, и той умира. Сега не е въпросът в умирането. Не е въпрос да те назначат за учител. Важно е не да те назначат, но как ще преподаваш. Важно е не да станеш ученик, но важно е как ще учиш. Не е важно да се ожениш, но важно е какъв дом ще имаш, как ще го управляваш. По-лесна работа от тази да се ожениш, няма. Като кажеш на момата: „Обичам те, без тебе не мога да живея. Ако не ме вземеш, ще изгори сърцето ми. Аз ще умра, пък и ти ще бъдеш нещастна", тя казва: „Хайде, ще го взема, да не изгори сърцето му". Това е една алегория. Казват, че на момците им горели сърцата. Аз досега не съм видял някой момък да го гасят с вода. По този начин само се говори. Като ви говоря тези неща, работата прилича на случая с онзи гръцки свещеник, който съпровождал един умрял на гробищата. Пее попът, а един турчин, като го вижда, му казва: „Папаз ефенди*, ти пееш, за тебе е добре, но за умрелия как е?". То е до разбиране. Като пее, попът утешава умрелия, а турчинът разбира, че пее, защото му е добре. Като те носят на гроба и свещеникът ти пее, трябва да бъдеш много благодарен, че ти пее, че има кой да те утеши, да ти прочете една молитва, да те зарови, да те оправи за другия свят.

Сега да пристъпим към предмета. Животът в сегашния си развой прилича на един театър. Всички хора са артисти. Някои вземат главни роли, други вземат второстепенни роли, а има и такива с третостепенни роли. В този театър има безброй роли. Всеки ще вземе една роля, която трябва да играе в тази драма на живота. Вие знаете, аз върху драмата съм се произнасял; и върху трагедията съм се произнасял, и върху комедията съм се произнасял. Сега не искам да цитирам. Понеже сме се намерили в живота, ние трябва да разбираме условията,

* Папаз ефенди *остар.* (ар.-тур.) Господин свещеник (папаз – свещеник, поп; ефенди – учтиво обръщение към мъж; господин, господар).

при които живеем. Велики работи в света не можем да извършим. Великите работи се направиха, за нас не останаха велики работи. Вселената е създадена, звездите са създадени. Какво ние да направим в света? Да направим един мост от Месечината до Земята, не можем. Някой железен път да направим от Земята до Слънцето, не можем. С аероплан да прехвръкнем до Слънцето, пак не можем. С някоя малка работа ти можеш да се проявиш: ще напишеш 3 – 4 куплета с черно мастило, ще наредиш думите, после вестниците ще пишат, че това е великолепно стихотворение. Или като си художник, с малко боя ще нацапаш платното, ще кажат за картината ти: „Великолепна е“. Проповедник си, изречеш няколко думи, хората кажат: „Великолепна проповед“.

Малките работи са за нас. Всички ние в живота се занимаваме с малки работи. Там е опасението ни сега: тия, малките работи, как да ги правим? Малките работи развалят живота. Ястието не е сготвено както трябва, пресолено е, лукът е препържен, пък и другите продукти са прегорели, и като дойде стопанинът на къщата, навъси си вежди. Питам: кои са причините за пресоляването на ястието? Има си своите причини. И според мене, понеже мъжът е господар на положението, неговата другарка трябва да го пита колко сол иска той да се тури в яденето. Така трябва да се определи дозата. Мъжът трябва всичко с теглилка да определи. Трябва да определи с теглилка колко вода да се тури в яденето, колко лук, колко домати, колко сол. Всичко трябва мъжът да определи с везните. А сега жената нарежда всичко в тенджерата, без да е претеглено, вследствие на което яденето се пресолява. Ако претеглиш с теглилката, работите не се пресоляват. Сега тази работа е лесна, въпросът за яденето е разрешен. От толкова хиляди години почти са се разрешили всички въпроси за яденето, останал е само един въпрос. След като са се хранили хората с много различни ядения, остава въпросът с месо ли да се хранят, или да бъдат плодоядци, вегетарианци. Ако са

месоядци, у тях мускулната система и костната система ще станат по-силни, обективният им ум ще се развие по-силен. Всички месоядни животни имат един отличен обективен ум. Много са прозорливи, хитри, стратегия имат във всичко, много добре разсъждават. Дойдат ли нещата до известна философия, до морал, там е друго. Техният морал почива върху тяхното удоволствие. За вълка, за мечката, за лъва, за всички месоядни животни морално е да се удоволстват. Да нямат удоволствие, то не е морално за тях. Вегетарианската храна, от друга страна, усилва повече нервната система, тя създава по-крепка нервна система. При нея се образува един организъм по-устойчив, по-издръжлив. Всички тревопасни животни са по-издръжливи. Някои казват, че месоядните дълго живеели. Засега най-много живеят растенията. Те не са месоядни. Защото, ако растенията са месоядни, изключено е вегетарианството. Казвам: има ги тия два начина на хранене.

Едно уподобяване може да се направи с четирите течения, които са в човека: две са устойчивите течения, които принадлежат към един порядък възвишен, и две са теченията, които принадлежат към един по-нисш свят. Аз наричам този по-нисш свят „корени на човешкия живот“. Една пословица казва, че кореният на човешкия живот са горчиви, а плодовете му са сладки. Вярно е, че на Земята човек желае своето удоволствие, макар около него хиляди хора да пострадат. И ако някой би ни наложил морала да бъдем снизходителни към другите, ние ще се намерим в едно много голямо противоречие. За да бъдем щастливи, ние трябва да знаем как е създаден светът. Ние не знаем как този свят е създаден и какво искат от нас. Ние сме дошли едва до степента на самосъзнанието, при което разбираме как да задоволим само своите нужди. Мислим, че като задоволим своите нужди, в това седи нашето развитие. Виждаме, че в основата на тази философия има нещо право, но тя създава и много нещастия. Почти всички нещастия на Земята се дължат на

човешкия живот и на човешкото самосъзнание. Нещастието на хората седи в това тяхно самосъзнание. Човек е израснал, победил е много качества на животните, но той не е могъл да се справи с лошите страни на човешкия живот.

Каза Христос на Петър: „Хвърли мрежата!“. Това като сториха, уловиха много риба. Добре, това не е в съгласие със сегашната вегетарианска теория. Христос не е проповядвал вегетарианството в този смисъл, както сега го разбират вегетарианците. Хората са разделени на два лагера: едните поддържат растителната храна, без изключение за всички живи същества, а другите поддържат месната храна. Това е един научен въпрос, който се разглежда от две страни. Може да разгледате от чисто научно-органическо гледище каква полза ще донесе растителната храна и каква – месната. Може да вземете който искате възглед, обаче във времето, когато Христос се яви, се ядяха риби по известни съображения. Ако вие се намирате на Северния полюс, с какво ще се храните? Растителна храна там няма, но риба има изобилно. С риба ще се храните. Такива са външните условия там. Тези условия ще ви наложат да се храните с месна храна. Идеята за вегетарианството се поддържа от някои в окултната наука. Човек е ял в миналото месна храна при едни различни условия. Понеже животните и той са вървели паралелно, слизали са заедно надолу, то еднакво е било и храненето им с месната храна. Но човек после се е отделил от животните. Животните продължили да слизат надолу, а човекът поел в една възходяща посока. И ако сега човек се храни с месна храна, той се намира в едно противоречие, понеже тежнението на животинската храна е да се върнат хората към своя първоначален източник, там, откъдето са тръгнали. Следователно, ако ти се храниш с месна храна, ще имаш тежнения един ден да влезеш в положението на животните. Растителната храна е във възходяща степен. Растенията сега се диференцират в материята, не представляват такава

опасност за човека. Растителната храна е още в съгласие с човека. Затова ония клетки в човека, които се образуват от растенията, за тях не се изисква голяма енергия да се задържат.

Някои казват за дадена храна, че е лоша. В какво седи лошавината на една храна? Ако вие се храните със свинско месо, свинските клетки ще дойдат да се присадят у вас. Ако вие се храните с овче месо, овчите клетки ще дойдат да се присадят у вас. Ако вие се храните с домати, доматените клетки ще дойдат да се присадят у вас. И ако ядете само месна храна, един ден, от натрупването на тия клетки във вас, ще вземете характера на тия същества. При това, свинските клетки са крайно индивидуализирани, изисква се голяма сила, за да ги задържиш. Като ядеш свинско месо и тия клетки като дойдат в тебе, трябва ти два пъти повече енергия, за да ги задържиш. Като разбойници трябва да ги пазиш, те бягат при най-малкото условие от страна на човека. Ти трябва да имаш голям контрол над тях, но така ще харчиш повече, за да ги задържиш, отколкото да придобиваш. Онези, които боледуват, трябва да знаят, че свинските клетки са избягали и са задигнали онова, което човек има. Именно тогава вие боледувате. Така поддържа окултната наука: свинското месо е неестествено, понеже се изисква голяма енергия, с която човек да поддържа тези клетки. По-добре е човек да яде растителна храна. Растителните клетки са миролюбиви, трудолюбиви, те могат да се използват. Свинските клетки са много мързеливи, те са големи разрушители. Туй е казано на човешки език. Вие можете от научно гледище да разгледате въпроса. Един въпрос според мене е научен, когато може да се приложи за подобрението на човешкия живот, за подобрението на една раса. Ако вълчата раса се подобрява, тъй че вълците да могат по-лесно да хващат овцете, това подобрение ли е? Действително, вълкът е достигнал до известно стъпало на интелигентност, той е много умен. Там, дето се засягат интересите му, не е глупав. Има и друга

добра страна вълкът, която може в бъдеще да се развие: той много се привързва. Вие не сте наблюдавали във вълка това, че има много тъжни очи. Като върви, опашката му не е вдигната нагоре като при кучетата, но е простряна назад. Муцуната му е дълга като на философ. Казва: „Лош е този живот, който живея. Как ще го прекарам? Лоши времена настанаха". Вълка навсякъде го гонят, навсякъде го хокат. Следователно вълк загладен не можеш да намериш, все им се четат ребрата. Сега ще попитате какво отношение има към вас това, което ви говоря за вълка. То е нещо второстепенно, ние не се интересуваме от вълка. То е обяснение.

Христос казва: „На какво основание улавяте рибите?". Според нашето разбиране човек само ако е с топла кръв, може да живее. Щом истине кръвта ти, щом истине мялото ти, ти умираш като човек. Рибите са студенокръвни, и пак живеят. Значи, рибите имат една наука, която човек е забравил. Човек, ако иска да бъде хладнокръвен, трябва да яде риба, такъв е изводът. Този аргумент не допринася нищо на вегетарианците. Че как ще добиете търпение? Казват: „Бъди търпелив". Не само рибите могат да допринесат за търпението. Христос обърна внимание на крина. Каза: „Не се грижете. Защо ще се безпокоите, вижте го крина как расте. Господ го е облякъл, бъдете спокойни и вие". Значи, ако знаеш как да използваш растителната храна, ти може от растителното царство да придобиеш туй качество на търпението. За да стане човек търпелив, трябва да дойдат в него известно количество клетки на търпението. Някой е нетърпелив. Когато се разстрои неговата симпатична нервна система, тя влиза в разрез с личните му чувства, както и в стълкновение със самосъхранителните му чувства. Центърът на самосъхранителните чувства в човека е поставен около ушите, те са най-грубите чувства. В месоядните животни тези чувства са силно развити. Личните чувства са добили своята насока, своето развитие в човека. Няма животни в света, в

които личните чувства да са така силно развити, както в човека. Например лъвът има голямо честолюбие, много от птиците също имат туй чувство. Всички животни горе-долу имат този мъжки елемент, но в човека личните чувства са най-силно развити. Някъде тия лични чувства са видоизменили човешката глава.

Френологът може да ви покаже един човек със силно развити лични чувства – този човек има особена форма на главата. Щом имате силно развити лични чувства, набира се във вас излишна енергия, която винаги ще ви тури в някакво стълкновение. Когато личните чувства във вас са силно развити, всичко ви прави впечатление – всеки израз на чувство в другия човек, всяко помръдване на лицето му, на окото му, и вие веднага може да вземете кривата страна. Този въпрос е научен, но второстепенен. Вие толкова не сте запознати с френологията. Някой път, като не знаеш кой може да ти пипа главата, ти ще си създадеш беля. Френолозите, които изследвали човешката глава, казват, че не е хубаво всеки човек да ти пипа главата. Ако един благороден човек ти пипа главата, той ще ти предаде нещо от своите способности. Един невежа да те пипа, той ще ти предаде невежеството си. От него към тебе иде лъчеизпускане, при което една гъста материя ще влезе в твоя ум и веднага ще го ограничи. Забележете защо говедарите не са много интелигентни. По цял ден те се занимават с говеда, при което това говедо ударят, онова говедо ударят. Те не искат нищо да знаят, те приемат неразположението на животните, които гледат. Но говедарите са много хладнокръвни. При овчарите работата седи другояче. Овцата е доста интелигентна, тя може да се привързва. Всеки овчар има любими овце, назовава ги с имена и като ги повика по име, те идват. Един говедар не може да направи това. Много мъчно е да накараш едно говедо да дойде при тебе. Биволът е друго нещо, той се привързва. Биволите ги пускат в гората вечерно време, а на сутринта, и да са отишли на един километър далеч, щом чуят гласа на стопанина си, те започват да издават глас и се връщат.

Ние, съвременните хора, разглеждаме нещата малко противоречиво. Религиозните разглеждат нещата едностранчиво. Онези, които разглеждат обществения живот, и те го гледат едностранчиво. Няма една мярка, с която да знаем как да разглеждаме живота. Всеки, който казва, че трябва да си уреди живота, той трябва да бъде учен. Това са общите положения. Човек трябва да има едно изкуство, с което да е полезен на хората. Например вземете човешката реч: няма нещо по-стройно от нея. Ти трябва да знаеш как да произнасяш думите. Няма нещо по-стройно от човешката реч. Или ти не знаеш как да насочваш погледа си. Ами това е мощното в света, да знаеш как да насочваш погледа си. Като срещнеш една мечка и я погледнеш, тя да се стъписа; като срещнеш една боа и я погледнеш, тя да се стъписа. Ако не знаеш как да погледнеш, ще се нахвърлят върху тебе. Ти може да срещнеш който и да е разбойник или апаш и така да го погледнеш, че още от половин километър да го смразиш с поглед, да произведеш в него цял един преврат. Сега може да запитате по кой начин става това. Чудна работа, германците, които разбират от техника, като им забраниха след войната да се увеличават флота, като ги ограничиха да си правят аероплани, за да не се въоръжават, те намериха начин, по който да спират горенето в мотора на аеропланите. Известни газове се хвърлят в пространството, спират вътрешното горене. Как са го намерили? Намерили са го хората. Това е до опити, направили са го.

Преди няколко дена дойдоха едни чужденци, които искаха да се запознаят с мене. Онези, които ми ги препоръчаха, мислят, че те са се заинтересовали от новото учение. Двама бяха, и двамата изобретатели. Те носеха чертежи на своето изобретение – начин, по който могат да се снемат аероплани. Показват ми чертежите, питат ме дали ги разбирам. Казвам: „Разбирам малко от чертежи“. Говорят ми на немски, малко на руски, малко на английски. Единият, който е чех, казва: „Може ли ние

да идем да проповядваме вашето учение, ама като приемем вашето учение, да ни дадете билети, за да пътуваме до Абисиния*?“. Съвсем материална работа! Питам го: „Откъде ще минете?“. През Персия ще минат, за да идат в Абисиния. Казвам: „Защо не минете през Египет, през Суецкия канал? Като имате това изобретение, спрете се там, дайте го на англичаните“. Тези изобретатели са тръгнали от Европа за Абисиния, казват: „В Абисиния имат нужда, там ще го продадем**“. Аз им казвам: „Не мога да ви помогна, но научих, че тук има да се издава списание „Абисиния“***, идете в редакцията на това списание, там може да ви дадат билети“. Чертежите бяха в една картонена тръба и докато ми говореше единият, държеше тръбата, тези чертежи паднаха на дъските, но той не ги видя. Аз ги вдигнах, казах му: „Отиваш в Абисиния, а чертежите си оставяш“. Той ги прибра, благодари ми. Казах да ги запуши добре от двете страни, да не ги изгуби пак.

Сега да се върнем на въпроса: онова, което трябва да прилагаме в ежедневния си живот, то са малките работи. Ако човек сутрин и вечер се безпокои за своята

---

* Абисиния – старо име на Етиопия, използвано до средата на XX век в европейските езици.

** *В Абисиния имат нужда, там ще го продадем* – Тук трябва да се поясни историческият момент, в който Учителя държи настоящата си беседа. След продължителна дипломатическа криза Италия напада Етиопия на 3 октомври 1935 г. и така започва Втората италианско-етиопска война, която трае от 1935 до 1937 г. Беседата е изнесена на 13 октомври 1935 г., десет дена след началото на войната, а изобретателите, които са искали да продадат изобретението си на нападнатата Абисиния, очевидно са посетили Учителя в началото на войната.

*** списание „Абисиния“ – в София на 3 октомври 1935 г. група журналисти издават единичен Информационен лист „Абисиния“ във връзка със започването на войната между Италия и Абисиния. Не е известно да е излизало впоследствие списание със същото заглавие.

прехрана, какво ще прави? Човек може да е осигурен за прехраната си, но като се развали стомахът му, безпокои се. Като няма пари, безпокои се. Значи, трябва да се избягва безпокойството. Аз виждам, че на някой заек кракът му е разпорен. Спирам се при него, казвам: „При големия страх, който имаш, ти пак живееш, пак се жениш и деца имаш. Бият те, стрелят те навсякъде, но пак се спогаждаш, имаш едно голямо досещане". Казвам на човека: „Средствата и условията, които в даден случай имаш за живота, не ги изпускай". Имаш една мрежа, стани рибар, хвърли мрежата във водата. Колко риби ти трябват? Трябват ти 5 – 10 риби. Като уловиш толкова, нито една повече не хващай. Всеки, който се е опитал да лови повече риби, не е прокопсал. Онези, които горят растения за въглища, и те не прокопсват. Които мелят житото за брашно, също не прокопсват. Дерменджиите, въглищарите и рибарите богати не могат да станат. Ако мислиш като рибар да станеш богат, ти се лъжеш, това не може да бъде. Ако мислиш като въглищар да станеш богат, да гориш дърветата, и това няма да бъде. Ако мислиш като дерменджия от мелене на брашно да станеш богат, пак няма да бъде. Другите могат да станат богати. Рибарската мрежа, това е едно средство, едно условие. Дарбите, които Бог е дал на човека, това са средства, това са условия, които трябва да се турят на работа. Мъчнотиите, които срещаме в живота, са създадени от самите хора. Тия мъчнотии, които ние сме си създали, трябва да ги премахнем. Но ние не сме отговорни за всичките мъчнотии, които са в света, ние не сме отговорни за всичките страдания, които са в света. Бият се хората, какво ще ги правиш? Сега италианците се бият с абисинците, какво ще ги правиш? Кого да съдиш? Победеният винаги е на кривата страна, победителят е на правата страна. Когато Съглашението победи Тройния съюз, наложи на Германия 120 милиона марки контрибуции. Следователно в света силните всякога имат право. Ако вие искате да имате право, трябва да бъдете силни. Как?

Или по тяло трябва да бъдете силни, или по дух, или по морал трябва да бъдете силни. Сила трябва да има човек. Трябва да има нещо, на което той да разчита в света.

Сега всички казват, че трябва да имаме вяра. Тази вяра, която имаме, не ни помага, тя е формална вяра, не е една реална вяра, която може да ни помогне. Има една вяра, в която човек никога не може да се разколебае. Тя е вярата, която помага. Хората са лековерни. Вземете например тази идея за Бога – всеки един от вас може да се разколебае във вярата си, че има Бог. Да кажем, в дома ти всички са измрели – и баща ти, и майка ти, останал си само ти. Веднага се разколебаваш, казваш: „Какъв Господ е този?". Един американски милионер, който бил религиозен, имал един син. Като станал синът на 25 години, изпратил го баща му в Европа да се учи. Когато се върнал, синът умрял. Оттам насетне настанал цял преврат в бащата, той станал безверник. Веднага в него се явило едно ожесточение: как трябвало да се лиши от едничкия си син и защо Бог не го оставил да живее. Няколко години този човек бил ожесточен, докато най-после се явил синът му в един сън и му казал: „Ти няма защо да се сърдиш на Господа, пък и на мене няма защо да се сърдиш. Имаше 20 милиарда долара, определени за мене, но аз съм в другия свят, виждам нещата, както ти не ги виждаш. Моето желание е, ако ме обичаш, да направиш един университет и тези пари да ги туриш за поддръжка на университета. Нека млади момци да се учат в този университет, да се приготвят за живота. Това ще е много по-голямо благо, отколкото ако бях останал на Земята да живея. Тъй да направиш, да разбереш истината". След това бащата създал този университет, направил каквото синът му казал. И написал така: „Този, който умря, още говори". Този американски милионер може сега да е в друго състояние.

Ние, съвременните хора, разглеждаме нещата много едностранчиво. Някой казва: „Аз не искам отвлечени работи". Животът не е отвлечен. Ние живота не го

познаваме, нищо не знаем за него, познаваме само външната му форма. Казваш: „Видях Драган“. Ти човека не си видял, ти си видял неговия автомобил, неговото тяло. Двете очи, те са фенерите отпред на автомобила; двете ноздри, те са отворите, дето излизат газовете; устата е пищялката на този автомобил. Между него самия, човека, и автомобила му има грамадна разлика. Щом пътува автомобилът, пръхти; щом спре, кротува. Казва: „Аз видях, аз опитах живота“. Тепърва има да опитваш живота! Казано е в Евангелието: „Това е живот вечен, да позная Тебе, Единаго истиннаго Бога, и Христа, когото си изпратил на Земята“. „Това е живот вечен, да позная Бога“ – в Него ние живеем и съществуваме. Следователно в даден момент, щом ти се отречеш от Бога, тази реалност се разделя в тебе на две противоположности и ти усещаш една тъга, една скръб, защото нищо не си разбрал. Кой би намерил щастието в себе си, кажете ми? Човек може да намери Бога, но не в тялото си. Има едно място в съзнанието, дето човек може да намери Бога – то е една малка светлинка, далечна. Някой път човек може да Го намери, когато е в най-голямата си скръб, когато е отчаян, не иска да живее, дошъл е до положение да се самоубие. В неговото съзнание тогава се явява една малка светлинка (мнозина са ми разправяли така своята опитност), един много тих глас излиза от тази светлинка и казва: „Ще се оправи тази работа, не се безпокой! Търпение, търпение, ще се оправи тази работа“. Как ще се оправи работата, този глас не му казва. Но след известно време работата наистина се оправя. Как се оправя, за това мога да ви приведа един пример. Не мислете, че всеки пример, който ви привеждам, може да се приложи, той е неприложим. Какъв е примерът?

Това е един анекдот. Един момък завършил университета с отличие. Той бил човек с амбиция, искал хората да съзнаят, че той има знание. Понеже не бил агресивен да си проправи път, започнал да прави добро, така да привлича хората. На един направил добро, на друг напра-

вил добро, раздал всичкото си имане, нищо не оставил за себе си. Никой не искал да знае доброто му, всички казвали: „Много глупав човек! Голям простак! Баща му каквото му е оставил, той ходи да го раздава на хората. Завършил е университет, а с глупави работи се занимава". Той дошъл най-сетне до отчаяние. Казал си: „Хората не ме обичат, не ме разбират, нищо друго не ми остава освен да се удавя. Решавам от сега нататък да не помагам". Тръгва тогава към реката, за да се удави. Като я наближава, гледа – едно младо момиче се дави във водата. Мисли си той: „Да ѝ помогна ли, пък после да се удавя, или да не ѝ помагам, да я оставя и тя да се удави? Толкова глупости съм направил досега, хайде, ще направя и тази последна глупост". Влиза в реката и спасява момичето. Тъкмо излиза на брега, хващат го стражарите, казват му да си даде името. Дава си той името. Това момиче било царската дъщеря и затова му поискали името, да знаят кой я е спасил, да не го изгубят. Като направил момъкът последната глупост, всичко му тръгнало напред. И на вас казвам: направете последната глупост. Вие, докато не дойдете до последната глупост, няма да разберете живота. За вас не трябва да е меродавно общественото мнение. В какво седи общественото мнение? Аз не съм против общественото мнение, моите почитания, но в него няма никакъв морал. Общественото мнение е много шантаво.

Виждаш, че тия хора, за които е високо общественото мнение, никак не разбират класиците. Много хора са аристократи, без да са чели нито един класик. Те могат много хубаво да говорят за музика, могат да изсвирят някое парче от Бетовен. Казват, че били запознати с Бетовен или с някой друг автор. Това не е познанието. Коя е най-любимата симфония на Бетовен? Въпрос е коя е. Казват: „Деветата симфония". Не се знае. Кой е центърът, от който започва Бетовен или от който започва Бах? Знаете ли коя е ядката? Всяко нещо има своя ядка, отдето излиза. Бетовен има един особен пункт, отдето

неговата музика се развива. Той има един център, около който всичко се движи. От този център са излезли всички негови творби. Имал е Бетовен нещо любимо в душата си и неговото вдъхновение оттам е излизало. Поетът, и той има център, от който излизат всички негови поетични творби. Религиозният човек също трябва да има място, от което да излиза вярата му, не да е едно посторонно вярване. Казваш: „Вярвам в Бога". Какво ме интересува, че вярваш в Бога? Какво ме интересува, че някой има незапалена свещ? Незапалената свещ мене не ме интересува. Казва: „Имам десет свещи". Не ме интересуват. Но една запалена свещ ме интересува, понеже и аз мога да се ползвам от тази светлина. Мене Слънцето ме интересува. Има много други слънца, по-големи от нашето, но те не издават светлина, какво ще ме интересуват! Мене не ме интересуват тъмните слънца. Голяма катастрофа е станала в света в миналото. При тази катастрофа, която станала в нашата Слънчева система, има една планета разрушена. Грехопадението, което влезе в хората, се дължи на това, че преди няколко милиона години (няма да ви кажа преди колко милиона), в далечното минало, нашето Слънце минало през едно черно слънце, което оставило всички лоши последствия. Тогава без малко щяла да се заличи цялата човешка раса. За да ни спаси от лошото положение, в което сме се намирали, Господ създал нашата Земя. Казва се: „В начало Бог създаде небето и земята и земята беше неустроена". Тогава е създал и Луната, за да улесни сегашния наш живот. Сегашният наш живот е дошъл до този път, в който да се освободим от това черно слънце, което ни дава съвсем друга насока. Сега не ви казвам да вярвате това. Това са теории, които обясняват, че Господ така е направил света. Но е непрактично. Противоречията в живота са създадени от нас. Противоречията в живота ние ги създаваме.

За да разберете произхода на злото в сегашния живот, съберете двама музиканти, дайте им един хубав

роял, първокласен, единият да свири на него и другият да свири. Отначало няма да пускате публика и те, след като са свирили, няма да спорят, ще се хвалят един друг, ще благодарят. Но като пуснете публика да ги слуша, веднага ще се измени тяхното състояние. Публиката ще започне да преценява кой от двамата свири по-хубаво. Веднага ще се яви амбиция в тези музиканти, едно вълнение ще има в тях. Единият ще свири, за да се покаже, и другият ще свири, за да се покаже. Най-после публиката ще се произнесе, че единият свири по-добре. Другият ще каже: „Публиката не разбира". Ако аз бях музикант, ето какви качества бих желал да развия: като изсвиря едно парче на някой скържав човек, да се отвори сърцето му, да започне да помага на бедните. И като се върне вкъщи, да е любезен с жена си, с децата си, да каже: „Днес слушах един музикант, който направи цял преврат в моя живот". Това разбирам аз под музикант! Един американец ми разправяше: „Аз слушах веднъж ученичката на Паганини Камила Русо* да изпълнява „Сънят на човешкия живот". Така свиреше, че в мене стана цял преврат, бях готов да дам всичкото си имане, бях готов да се примиря със света. Като излязох от залата, исках да мога да свиря като Камила Русо". Това е изкуство! Какъв духовен човек си ти, ако не можеш да предадеш онова изкуство, което имаш? Този Божествен импулс да можеш да го предадеш, това благородно чувство да можеш да го предадеш, та всички хора да поискат да станат музиканти. Аз вземам думата „музикант" за обяснение. Не че музикантите сега не свирят хубаво. Те много правилно свирят. Никога светът не е свирил така хубаво, както сега свири. Едно време не е имало такива музиканти като сегашните.

* Камила Урсо (Русо) (1840 – 1902) Виртуозна цигуларка. Паганини си заминава от този свят, само няколко дни преди да се роди Камила Урсо, но след това тръгва цяла школа, вдъхновена от великия композитор и инструменталист, към която безспорно принадлежи и тази забележителна изпълнителка. В този смисъл Камила Урсо е ученичка на Паганини.

На какъв инструмент е свирил Давид? На арфа. Много елементарна била тази арфа, но Давид имал в себе си вдъхновение. С туй вдъхновение, даже при един прост инструмент, той можел да изкара едни особени тонове.

Казвам: всички имате едно благословение, което Бог ви е дал и от което иде вашето щастие. Ларинксът, който имате, е благословение. От вашия ларинкс, от вашата уста – от това как я отваряте, зависи цялото ви щастие. Някой път ти седиш и не знаеш какво да кажеш, а някой път много говориш. При многото говорене грехът е неизбежен. Турците казват: „Много приказки – на воденицата". Гледам, по вашите лица има една черта на песимизъм, много сте остарели, много сте сериозни. Ще напуснете вашата сериозност. Човек трябва да мисли, но и в мисълта трябва да е радостен. Той трябва да се радва, че може да мисли. За три неща ние трябва да се радваме. Трябва да се радваме, че можем да мислим; трябва да се радваме, че можем да чувстваме; и трябва да се радваме, че можем да постъпваме както намираме за добре. В индуската философия казват: „Не му търси корена, че да не се отрече човек да мисли". Но то е криво преведено. Много класически правила са криво преведени. „Убий всяко желание" – то е „правилно мисли", нищо повече. Тази мисъл, която не е правилна, остави я настрани. Вземи онзи камък, от който може да изкараш нещо. Първото нещо: гледай сутрин, като станеш, умът ти да е намясто. Тъжен си, има нещо, което те смущава. Попитай се защо се смущаваш.

Казваш: „Много съм нещастен". Аз казвам: това е началото на твоето щастие. – „Ама боледувам." Нищо че боледуваш. Един ден от тебе нищо няма да остане, мертеците ти ще изчезнат, мозъкът ти ще изчезне, всичко ще изчезне. Ще ти вземат автомобила, ще те оставят без автомобил да ходиш. Ти си още в началото, трябва да бъдеш герой. Не искам сега да ви представям лошата страна на живота. Ние мислим, че това, което имаме, то е щастие. То е илюзията на живота. Щастие

е, ако знаем как да го употребим. Тялото е едно голямо благословение, без туй тяло ние не можем да живеем на Земята, не можем да добием никаква опитност. Без мозъка ние не можем нищо да постигнем. Ти не си благодарен за главата, която имаш, и казваш: „Малко е умът ми". Малкото ум, който имаш, ти не знаеш как да го направляваш. Тялото, което сега имаш, не знаеш как да го управляваш. Тогава, ако Господ ти даде едно голямо тяло, него как ще управляваш? Преди няколко дена дойде при мене един младеж, който каза: „Не ми се живее, ще взема един револвер, ще си тегля куршума". – „Знаеш ли, че като влезеш в оня свят, тъкмо девет кожи ще ти одерат от гърба?" Ти, като влезеш в оня свят, ще запазиш своето съзнание, но понеже няма да имаш в какво да живееш, ще бъдеш последен бедняк. Ще искаш да говориш или да ядеш, уста няма да имаш; ще искаш да гледаш, очи няма да имаш; ще искаш да слушаш, уши няма да имаш; ще искаш да ходиш, крака няма да имаш. Ще поискаш да се върнеш в тялото си, но ще го намериш, че гние – не можеш да се върнеш. Ще идеш между хората, ще хлопаш – не те пускат при тях, навсякъде е затворено, отвсякъде те пъдят. Разбираш какво нещо е самотията.

Не искам да ви представям мъчната страна, но казвам: такова е положението на човека, който не разбира законите на добрия живот. От туй гледище реалното добро е най-хубавият път, за да се отворят възможности и за физическия, и за духовния, и за Божествения живот. Физическият живот, който имаме, и той е Божествен. Ако този малък физически живот, който имаме, не можем да го използваме, как ще използваме грамадните духовни дарби, които имаме? На Земята ние трябва да започнем добре. Казва Христос: „Вървете напред, хвърлете мрежата, извадете риба, турете я на огъня". И ти си една риба, която ще влезе в мрежата на по-големи същества, и тебе ще те турят на огъня, ще те пържат. Вашите страдания ето как ще ги представя фигуративно. Ти си една дойна крава, хванат те, издоят те, вземат ти млякото. Ти

отиваш да пасеш, да наваксаш издоеното мляко. После се върнеш, пак те издоят. Значи, има други същества, които се ползват от тебе. Но за тебе това е нещастие, ти казваш: „Как да се освободя? Този свят не е направен така, както трябва“. Ако не разбирате духовния живот, вие ще се изпоплашите, като ви говоря по този начин. Казвате: „Опасно е“. Тия същества трябва да ги видите, те ходят по земята. Преди четири години веднъж се бях спрял при един мравуняк, дето всички мравки проявяваха голяма деятелност. Седя с един приятел, слънцето грее, изваждам лупата си, поставям я отгоре на мравуняка. Всичките мравки се наежиха, ту идат към фокуса, ту се отдалечават. Аз движа лупата. Щом ги парне, всичките отскачат и бягат. Какво ще кажат мравките за тази лупа? – „Едно чудо е това, една опашата звезда.“ Може да започне да дими техният мравуняк. Какво ще мислят? Аз си правя опити с тези мравки, фокусирам, приближавам, отдалечавам лупата. Играя си с тях, мога да им разруша целия мравуняк, това от мене зависи. Те мислят, че са щастливи, понеже аз съм снизходителен към тях. Така и ти живееш в света като в един мравуняк. Гледай да не престъпваш законите на господарите, защото те един ден току дойдат със своите лупи, тръгнат насам-натам и тогава ти казваш: „Големи нещастия имам! Големи нещастия идат!“. Нещастието всякога е признак, че ти си нарушил някой закон, знаен или незнаен. Може да не си виновен, но трябва да се учиш. Всички нещастия, всички страдания се дължат на неща, които не знаем, но правим. Трябва да научим тези неща. Щастието зависи от нещо, което знаем и правим. Минаваш покрай един беден човек и му помагаш, никой не те вижда. Ти вървиш, усещаш се весел. Направиш някоя погрешка някъде, пак никой не те вижда, но се връщаш паднал духом. Съществата сега са недоволни от тебе. В първия случай казват: „Много добре направи, ние ти благодарим“. Във втория случай, като направиш погрешката, казват: „Видяхме твоята постъпка. Къде ще се скриеш? Ще те стегнем ние тебе“. Туй наричаме съвест. Като направиш добро, похвалват те.

Казвате: „Ние имаме ближни“. Кои са вашите ближни? Вашите ближни са всички напреднали братя, които са завършили своята еволюция и не живеят на Земята. Някой път те слизат да живеят между хората. Какво да ви кажа? Те сега се веселят. Казват: „Да се весели духът“. Бог е изпратил повече от тия напреднали същества да се веселят в хората. Като те посети някое напреднало същество, ако си музикант, в този ден ти ще свириш тъй, както никога не си свирил; ако си поет, в този ден ще пишеш тъй, както никога не си писал. Ако си оратор, ако си майка, баща, учител, в този ден ще опиташ туй, което иначе никога не би опитал. Ако не те посетят напредналите същества, ти се отчайваш. Тяхното присъствие е забележително, денят, в който те посетят, е щастлив ден. Мнозина са ми казвали: „Така не се говори. Това са отвлечени работи, това са заблуждения. Защо да се заблуждава светът?“. Питам: цветните лъчи съществуват ли? Тия цветни лъчи са разумни същества. Лъчите за мене са живи същества. Като видя червения цвят, считам, че това са същества. Синият цвят е едно разумно същество, зеленият цвят е друго разумно същество. Виждам един светъл лъч – той е съставен от седем лъча. Като видя един лъч, аз някой път слушам музика, толкова ми харесва! Най-хубавите песни съм слушал сутрин, когато Слънцето изгрява. Какво да ви кажа, то е нещо, в което аз не искам да вярвате, защото, ако вярвате, ще бъдете нещастни. Не искам да ви кажа, че вие не знаете.

Най-първо, ти, за да приемеш един лъч, трябва да знаеш как да се поставиш. Сутрин, когато изгрява Слънцето, ти се изправяш и го гледаш. Не е прав този метод да гледаш Слънцето. Има един друг начин: ще се поставиш така, щото твоят лъч да влезе в твоето съзнание. Този лъч, като влиза, с кое око го гледаш? Колцина от вас имате нормални очи? Ще забележиш, че едното ти око гледа по-надалеч, а другото гледа по-наблизо. Ако затвориш едното си око, предметите са по-големи, ако затвориш другото си око, предметите са по-малки,

следователно не можеш да имаш нужното разположение. Трябва да се поставиш така, че лъчите да влязат в съзнанието ти хармонично. И тогава, ако преди си бил неразположен, ще почувстваш едно хубаво разположение, една голяма приятност, всички хора ще ти се виждат мили, любезни, ще мислиш: струва си да се живее. Ако добиеш туй настроение, значи ти си се поставил добре и си възприел лъчите. Ако не добиеш туй настроение, ти не си се поставил както трябва. Аз на мнозина съм казвал да си пекат гърба на слънце. Гледал съм ги как се пекат, така гръб не се пече. Трябва да ви кажа ъгълът какъв да бъде, а вие трябва да разбирате много добре математическите отношения и геометричните ъгли. Потребно е светлината да пада при един хармоничен ъгъл, при известни криви линии и вие трябва да ги знаете. Това е наука.

Ако вие не разберете науката на светлината, как ще разберете науката на вашата мисъл? При какви условия се ражда вашата мисъл? Какви образи трябва да имате в ума си? Във вашия ум трябва да седи идеята за Бога като за едно същество, в което вие живеете, което досега ви е давало всичко и не е направило въпрос от хиляди и хиляди години. Това същество и живот, и здраве, и всичкото благо ви е дало. Вие още не сте се спрели да му поднесете една благодарност, една признателност за великото добро, с което ви е обгърнало. Вие седите по цял ден като своенравни деца и бърборите за това какво е духовен живот, какво е християнство. Аз, ако съм музикант, ще кажа: днес ще свиря за Този, Който ми е дал всичко. Ще кажа: „Господи, ще Ти посвиря". Аз ще свиря на Господа, а после ще свиря и на вас. Бих ви препоръчал: не отивайте първо да направите добро на хората, идете да направите добро на някое цвете в пясъка. Сега е суша, вземете вашата стомничка, полейте и кажете: „Както аз поливам цветето, така Господ мене да полее". Едно цвете полейте, второ, трето.

Ще кажеш сега: „Аз, човекът, който съм завършил университет, да ида да поливам едно просто цвете, да

си губя времето!“. Ти, ученият, седнеш, запалиш цигара, изпиеш половин или един литър бира или вино и считаш, че това е учена работа. По-страшна работа от тази няма. Или ще вземеш едно перо от камилска птица, ще го туриш на шапката си. Отличителната черта на камилската птица каква е? Тя е бързоходец, при това туря яйцата си в пясъка и казва: „Тук ще се учите да познавате Господа, аз няма да ви мътя. Малко спартански живот ви трябва“. Нейната погрешка седи в това, че като я гонят, дойде до някое място, скрие си главата в пясъка, а остави тялото си на открито. Ти носиш едно камилско перо. Аз те питам: „Децата си ли учиш, бягаш ли, или като се намериш в мъчнотии, заравяш си главата в пясъка, а тялото си оставяш отвън?“. То е отрицателната страна, която ние сме наследили. Не че туй е лошо, някой път тъгите идат несъзнателно. Дойде някоя тъга, ти не знаеш как да се справиш с нея, казваш: „Не ми се живее“. При всеки импулс за живеене, за работа, за пеене казваш: „Не искам“. Как ще се справиш с това състояние? Трудно е, много е трудно. Трябва да дойде някой по-напреднал, да каже една блага дума: „Ще се оправи тази работа“. Не се изисква много, трябва да каже една сладка дума. „Ще се оправи тази работа.“

Казвам сега: когато изпаднете в мъчно положение в живота, хвърлете вашите мрежи в езерото на Любовта и колкото риба хванете, вземете я, опечете я и яжте. Всичката философия е там. Когато паднете в голяма несрета, в отчаяние, хвърлете мрежата, която имате, в това чисто езеро и колкото хванете, изваде те, нахранете се. Така всички скърби, тъги и болести за момент ще изчезнат. Като дойдат утре, пак ще хвърлите мрежата. Всеки ден ще хвърляте мрежата.

Тайна молитва

13 октомври 1935 г., София, Изгрев

Забравените неща

Отче наш

Ще прочета 10. глава от Книгата на пророк Даниил и ще говоря върху забравените неща. Да кажем, че страданията на хората се дължат на много забравени неща. Тия работи, които се пишат, в тях не искам да ви накарам да вярвате. Не е въпрос за вярата, но да се проверяват нещата верни ли са, или не са – това човек трябва да направи. (*Учителя чете първите три стиха от 10. глава.*) Пости Даниил, никак не яде. Това не го прави един духовен човек, но един държавник. Три седмици пости един държавник като сегашните, за да се научи какво нещо е политика. (*Учителя чете следващите четири стиха.*) Държавниците не ходят без свита. (*Учителя прочита главата до края.*) Говори се тук за неща, недостъпни и за хората, които са посветени. Малцина от хората вярват. Хората изобщо имат едно смътно вярване, толкова неопределено, че и те не го разбират. Например мнозина от вас вярвате, че баща ви, като е заминал, отишъл е в онзи свят. Но досега нито един от вас няма писмо от баща си. Баща ви е заминал, не ви пише, майка ви и брат ви са заминали, писма не ви пишат. Някои ваши близки са заминали преди една, две, пет, десет години и вие плачете, не знаете какво е станало. Едни разправят, че онзи свят е такъв и онакъв, но и те не вярват в това. Голямото нещастие на съвременната култура седи в това, че ние не вярваме в това, в което трябва да вярваме, а вярваме в това, в което не трябва да вярваме.

В миналото хората, преди да ги имаше сегашните телескопи, бяха преброили 6 – 7 хиляди звезди – това беше тяхното небе. Ако някой беше им казал, че има и други звезди, щяха да кажат: „Защо не ги виждаме?“. Сегашните астрономи, като турят ония големи тръби, телеско-

пите, и като погледнат с тях нагоре, виждат звезди от петнайста, шестнайста, седемнайста, осемнайста, деветнайста, дори от двайста величина – изброяват ги, че са милиарди. Някой ще каже: „Що ни интересува нас далечните работи? Близките работи ни интересуват". Ние имаме разсъждението на онзи учен петел, който, след като си взел дипломата от университета, се качил на купището, да изкукурига, че е завършил училище. С това изкукуригване искал да покаже на кокошките, че много майсторски знае да рови. Ровил той и изровил един голям диамант. Казал: „Отде се намери тази пущина? Да беше едно житно зърно, щеше да струва повече". Този петел трябваше да знае, че ако продаде големия диамант, може да храни всичките кокошки и петли по целия свят. Обаче неговото верую беше онова житно зърно, което може да глътне, и затова каза: „Диамантът не е за нас. Това е далечна работа".

Ако речем ние, съвременните хора, да проповядваме, че има един невидим свят, казваме: „Тази работа е отвлечена, нас ни интересува сегашният живот". Някой дойде в света и след една година го изпъдят, друг го държат 5 години и го изпъдят, интернират го на общо основание. Някого интернират след 15 години, след 20 години и той трябва да си тръгне. Някого може и след 120 години да изпъдят, казват му: „Още веднъж такъв стар да не идваш на Земята. На нас стари хора не ни трябват". На младите, които са хилави, казват: „Такива хилави млади на нас не ни трябват. Хора за работа ни трябват". Сега аз характеризирам обикновените вярвания. Вие имате един стремеж, който е много благороден. Всички искате да живеете много добре, да бъдете щастливи, да бъдете радостни, да бъдете здрави. Идеалът на хората е хубав, но методите, които се употребяват, не му съответстват. Ние, съвременните хора, живеем само за този свят. То е неразбиране на света. Сега ще ви представя четири свята: единия свят го наричам Божествен, другия го наричам свят на светлината, третият е свят

на тъмнината и четвъртият е свят на гъстата материя, в която ние живеем. Светът на гъстата материя е свят на хората. Светът на тъмнината е свят на интелигентни, но зли и силни същества, в които морал няма. Те казват: „Право е само онова, което ние правим“. Те вярват, че право и добро е само онова, което те правят. Другите, съществата на светлината, са тези, които проповядват, че знание и светлина трябва на хората. Най-после иде Божественият свят.

Ще оставя сега човешкия свят и ще охарактеризирам с по едно качество другите три свята. Тия три свята са непознати за нас. Ние имаме само тяхното проявление. Тъмнината е произлязла от света на тъмните същества. Те са майстори да произвеждат тъмнина, нас ни обгръща тъмнината. Светлината произтича от света на светлите същества. Тия същества на тъмнината и на светлината имат голямо влияние върху нас. Цялото човечество изобщо е под влиянието ту на едните, ту на другите. Ние сме техни роби, техни поданици. И по какво се отличават те? В своите проявления тия същества са интелигентни. Както четете, Даниил си имал работа с едно такова същество и като го чул и видял, сила не останала у него, вцепенил се, паднал на земята. Съществото го укрепи и му разправи работи, които има да станат в далечното бъдеще. Казвам ви признаците, по които може да познаете на кои от тия същества служи човек. Съществата на тъмнината употребяват хората тъй, както съвременните земеделци употребяват впрегатните животни, както коларите употребяват конете. Както вие употребявате вашите крави – доите ги, както употребявате вашите овце – и тях доите, по същия начин и съществата на тъмнината употребяват човека, нищо повече. Те започват добре и свършват зле всякога. Отначало ще те примамят с торбичка зоб, с това-онова и като туриш главата в ярема, оттам насетне през целия си живот ще ореш и ще копаеш. Това е една характерна черта. Който попадне така в рабо-

тата, започва да се оплаква, че жена му е лоша, децата му са лоши. Пък той господарят му е такъв! Вие сега се възмущавате. А аз задавам въпроса: когато един овчар на сто овце остави два коча, или на всеки един коч даде по петдесет жени, това в реда на естественото ли е? Туй на природата ли е желание, или на овчаря? Защото природата е наредила един коч и една овца, едно женско и едно мъжко. А човек е направил така: едно мъжко и петдесет женски, едно мъжко и десет женски. И ние се възмущаваме после: „Как тъй?“. Хубаво, но защо изменяме този порядък на природата? Какво право има овчарят да тури на сто овце един или два коча? И четири коча да тури, пак не е право. На сто овце – сто коча.

Вие питате откъде е произлязло многоженството в света. Многоженството е произлязло от войните. Като ставаха много войни, убиваха се много мъже, тогава започна многоженството. Тогава един мъж имаше много жени. Какво да се прави сега, как да се поправи това? Ти ще идеш да убеждаваш този мъж какво да прави с жените. Жените пък започват да се карат за мъжа, как да го имат. Аз изнасям факти, които съществуват, оставям вие да ги цените. Ние, сегашните поколения, не отговаряме за постъпките на миналите поколения, но ние носим от нашите деди и прадеди наследствени вярвания, привички, навици: религиозни, обществени, семейни, морални. Такива каши по наследство носим. Казват: „Морал трябва да имаме“. Трябва да имаме един морал, който за всички да е еднакъв. Идеята за Бога трябва да бъде нещо определено. Идеята за тия два свята, че съществуват, трябва да бъде ясна. Ние живеем заобиколени от същества. Ние не сме господари на Земята, други са господари. Ние си представяме, че сме господари, но фактически ни най-малко не сме ние. Онези, които управляват света, те женят хората, те ги венчават и развенчават, те ги карат да се раждат и да умират. Те интернират на общо основание в другия свят тия, които не се подчиняват: хайде, казват, в другия свят, понеже сте под властта

на царството на тъмнината. Разправят, че Христос е дошъл да ни избави, да ни изкупи. Няма да дойде Христос като абисинците да се бие със стрели срещу онези италианци с танковете, с модерните оръжия. Копията не издържат вече. Ти трябва да знаеш как да воюваш. Някой против дявола иска да воюва. Дяволът не е глупав, той ще те ритне тъй, че ще се търкулиш. Възмущаваш се от лошите хора. Идеш на хорѝщето*, дресират те. Тия, религиозните хора, гледат нагоре, молят се на Господа, но не знаят къде е. Четат молитви постоянно, от две хиляди години искат с молитви да оправят света. Туй го вземам за обяснение. Ония, които са религиозни, може да се обидят. По този начин не се служи нито на Бога, нито на себе си.

Лъжата, неправдата, злото в света не могат да поправят нашия живот, туй трябва да го знаете. Лъжата не е лоша, тя е чужда стока, която ние продаваме на консигнация. Един ден ти си неразположен, друг ден си разположен, един ден си гневен, друг ден не си гневен – този превратът, който става в тебе, не можеш да си дадеш отчет откъде е. Че ако аз ще извършвам една постъпка, аз трябва да съм господар. Туй, което правя, трябва да зная право ли е, или не е право. За една моя постъпка няма какво да съжалявам, ще я обмисля и ако е крива, ще я поправя. Някой път вие правите погрешки, които после не могат да се поправят. Ти убиваш един човек, но не можеш после да му дадеш живот. Някой ще запита: „Има ли право човек да убие някого?“. Има право, ако може да му даде живот наново. Грънчарят има право да счупи едно гърне, понеже може да го направи по-хубаво, по-хубаво да го изпече. Ти, който не знаеш да правиш гърнета, недей да чупиш гърнето. Аз искам да ви представя от забравените работи една истина от моето гледище. Някои казват, че вие, хората, още не сте готови да ви се говори

* хорѝще *истор.* Място в селище, където са се играели на празниците хора.

истината. Истината досега никому не се е говорила. От 8 хиляди години насам, откакто човек е паднал, никой не е говорил истината. Мога да ви посоча много малко хора, които са се явили и са говорили истината. Например аз, ако говоря с оглед на някого, не говоря истината. Истината включва в себе си целокупното съществуване на всички живи същества в света, без разлика на съществата. Тя има предвид доброто на всички същества. Аз гледам на света тъй. Аз обичам света не заради света, но обичам света заради Онзи, Който го е направил, понеже Той е по-голям от света. И понеже зная Неговата любов, аз обичам света.

Казват за някого: „Той е светски човек". Без разлика е това, за мене той е направен от Бога. Той може да има слабости, за мене неговите слабости са външна страна. Ето какво аз разбирам: една златна монета падне в калта, окаля се, аз не я унищожавам, измивам я, турям я в джоба си – калта ни най-малко не намалява ценността на монетата. Човекът се е окалял, аз го измия, туря го в джоба си. Разсъждения са сега това. Казват: „Ама той е грешен човек". Паднал е в калта човекът. Монетата може да падне и да се окаля и човекът може да падне и да се окаля. Има кал, различно забъркана. Ако искате да изучавате изкуството на грънчарството, мога да ви посоча няколко места, където да копаете кал за грънци. Казва се: този човек е светски, онзи е духовен. Ами кои са религиозните – светските или духовните? Духовните хора, това са планински върхове, планински гребени от 2 – 3 хиляди метра височина, по тях нищо не можеш да сееш. Пък светските хора са долини, богати долини, там се оре и сее, там стават хубави градини, хубаво жито, селища има там, концерти има. На планинските върхове концерти не може да има. Забавленията са долу, в долините. Следователно духовните хора трябва да отправят своята енергия към светските хора, а светските хора трябва да им дадат от плодовете, които произвеждат. Обмяна трябва да има между светските

и духовните хора, една търговска обмяна. Ако аз срещна един човек, бих му казал тъй: „Ние се различаваме, но не съществено“. Онзи, който е духовен, и онзи, който е светски, в нищо не се различават. Те приемат една и съща светлина – духовният приема светлина и светският приема същата светлина. Духовният приема въздух и светският приема същия въздух. Духовният приема вода и светският приема вода. Духовният приема хляб и светският приема хляб. Едно верую имат те, еднакви вярвания. Някой казва за някого, че е пияница. Та всички хора са пияници. Какво разбирате под думата „пияница“? Няма хора, които да не пият. В света има едно Божествено вино, така направено, че като пие човек, не се напива и здрав бива. Другото вино, от човека направено, като го напива, той главата си пробива. Каква е разликата между вашето вино и нашето? Нашето вино не пробива главите, вашето вино ги пробива; нашето вино не замайва главите, вашето вино ги замайва. И вие, и ние не знаем коя е причината. Може би нашият планински свят е по-чист, затова ние не се опиваме. Като живеете вие долу, в долините, може би вашето вино е по-друго. Така бих говорил на един светски човек. Ако туря този, светския човек, в планината, той ще живее като мене, а ако аз сляза на неговото положение, и аз ще живея като него.

Ще ви приведа следния пример. Вие някой път се самоизмамвате. Един от възвишените ангели, като гледал как Господ се занимава с хората, чудил се как може да се занимава с такива глупави същества, толкова грешни, как ги търпи, а те как не са в състояние да разберат Божията благост. Тогава Господ изпратил този възвишен ангел на Земята да проучи хората. Като дошъл на Земята, той направил два пъти повече прегрешения, отколкото някой човек би направил. Умният човек прави два пъти повече прегрешения, отколкото глупавият. Ние правим прегрешения не защото сме глупави, но защото сме умни. Нима мислите, че онзи, който задига парите от касата, е глупав човек? Нима мислите, че

онзи адвокат, който защитава кривата страна по едно дело, е глупав човек? Закона член по член го знае, речта му тече логично, съдържанието на пледоарията му, и то е стегнато, с точки, със запетаи. Погледнеш, спечелил делото. Чудиш се как е станало това. Как няма да спечели? Един анекдот ще ви кажа за спечелването на едно дело по лесен начин. Понеже е натегната атмосферата, за да се уравновеси, ще ви приведа този пример от турския живот, да ви покажа как в турско време са мислили. При един мирови съдия отива един човек и му казва: „Господин съдия, водя едно дело, искам да го решиш в моя полза". В знак на признателност му дава една турска лира, значи сто гроша. Казва съдията: „Много добре" и прибира лирата в джоба си. Иде другият, който е втората страна по това дело, и казва: „Господин съдия, няма така да бъде! Аз ще ти дам две лири, за да решиш делото в моя полза". Съдията прибира и тях в джоба си. След това той осъжда онзи, който му дал една лира. Последният му казва: „Гледай на лицето ми!". – „А какво да правя с онзи с двете лица?" Това са известни материални мотиви. Ние може да се смеем и да кажем: „Толкова ли е глупав съдията, да се подкупи от сто гроша?". Че и ние не сме много умни. Ти видиш една красива мома, пощуреещ по нея, напуснеш баща си, майка си. Казваш, че очите на момата блестели, лицето ѝ блестяло. Колко струва едно лице? Тя се е напудрила, теглила си е веждите, начервила си е устата – колко струва лицето ѝ? Сега не трябва да има обида, това са изключителни условия. Един теляк в банята, ако не си извърши добре длъжността, е виновен. Но момата не е виновна, че е красива, момъкът не е виновен, че се е влюбил. Той е надценил лицето ѝ. И той пощурява защо? Защото не разбира работата. Тази мома не е създадена за него, нищо повече. Тя му казва: „Какво си тръгнал подир мене! Иди си завърши университета". Той казва: „Вече не мога да уча, тя през целия ден седи в ума ми".

Питам: откъде е дошло това чувство? Младият момък е жертва на тъмните сили на този свят. Те са го

хванали и от там насетне се изменя характерът му. От тъмните сили иде това чувство, понеже той, след като ѝ е написал няколко писма, най-после ѝ казва: „Ако не ме обичаш, ще те убия“. Щом каже „ще те убия“, изменя се работата. Не е той, който ще се жертва. „Ако не ме обичаш, ако не се ожениш за мене, аз ще те убия“ – това не е негова идея. В животинското царство някой път мъжките се бият помежду си. Между животните има борба, но никога една мъжка птица не убива една женска птица, никога едно мъжко куче не дави едно женско куче. Мъжкото куче може да се нахвърли върху друго куче, но като види, че е женско, покланя се на тази благородна дама, обикаля около нея, казва: „Много съм радостен, много съм щастлив, че ви срещнах!“. Ако някой друг мъжки се яви, този казва: „Да го ухапя ли?“. Женското куче казва: „Недей, недей“ и маха с опашка. Едно благородство има в женските кучета. Аз имам един такъв изключителен пример от моята опитност, ще го приведа за изяснение. Това се случи във Варна, край манастира „Свети Константин“, където има един военен пункт. Във военния пункт живееха мъжки и женски кучета. Веднъж аз вървях по брега там, бях се замислил за нещо. По едно време гледам, мъжките кучета тичат към мене, едно женско куче, и то тича с тях. Аз се спрях, понеже обичам да наблюдавам. Исках да видя какво ще направят. Мъжките кучета казват: „Да му дадем един урок, как смее да минава оттук!“ – те искат да ме хапят. Дохожда женското куче и казва: „Не го пипайте“. Аз тръгнах, тя обикаля около мене, а мъжките около нея. Вървяхме така половин километър, докато най-после един войник повика кучетата и женското ги поведе. Питам: на какво се дължеше това? Аз казвам, че женското куче в дадения случай беше под влиянието на светлите духове, под влиянието на тия светли същества. Мъжките кучета казват: „Ще му дадем един зъб“. Женското казва: „Този човек няма да го хапете. Ако го ухапете, целият кучешки род ще страда“. Аз за себе си тъй го обяснявам, пък мога да ви дам и други тълкувания.

Казвам: нещастието на съвременните хора се дължи на това, че те не вярват в тия светове, в които трябва да минем. Ние трябва да минем от тъмнината в светлината, да влезем от света на тъмнината в света на светлината, а от света на светлината да влезем в Божествения свят, за да разберем смисъла. В света на светлината отношенията са такива, каквито са на сина и дъщерята към бащата и майката. Ние не можем да бъдем господари в света. Всички сме господари на Земята, но само така предполагаме. Ако служим на светлите духове, имаме отношение към тях като синове. Синът служи на бащата. По какво се отличава синът? И слугата, и синът работят, само че синът работи без пари, а слугата работи с пари. В света на светлината нещата започват зле и свършват добре. В света на тъмнината започват добре и свършват зле. Божественият свят се отличава с друго качество: нещата там започват добре и свършват добре. Щом една работа започва добре и свършва добре, тя е Божествена. Щом една работа започва зле и свършва добре, тя е под ръководството на светлите духове, на светлите същества. А щом започва добре и свършва зле, тя е под ръководството на тъмните сили. Това е диагноза. Дали вярвате в това, то е друг въпрос. Аз не искам да вярвате. Ако намерите, че е правдоподобно, добре, ако намерите, че не е, свободни сте. Ако така не разбирате нещата, вие ще хвърлите вината там, където не трябва. Следователно несправедливо е от ваша страна да осъждате хората, защото те не са виновни. Не е виновен ножът, който те убива, не е виновна пушката, която те убива, не е виновна ръката, която те убива. Не е виновна и главата, която не мисли. Онези, които са вътре, са причината. Има една причина, а другите неща са условия. И в себе си вие трябва да разбирате този закон. Всички трябва да разбирате още в самото начало под какво влияние сте.

Много философи говорят, че човек бил абсолютно свободен. Не зная доколко е свободен човек. Човек е

свободен в туй отношение, че живее в Божествения свят. Свободата в Божествения свят е абсолютна. В духовния свят, в света на светлите духове, има относителна свобода – тя е наполовина свобода. В света на тъмнината, на тъмните духове, ти си напълно в робство – от единия край до другия край на живота ти си роб. Някои хора не разбират защо животът им е нещастен. Ти си в света на тъмнината. Докато не излезеш оттам, щастлив не можеш да бъдеш. Казваме: „Ние сега искаме да бъдем щастливи. Кой е начинът да се избавим от нещастието?". Първото нещо е любовта, която избавя света. Но любовта има отношение към Божествения свят. Не може в твоята душа да се прояви любов, докато нямаш един обективен Божествен свят. Туй, което е идеалното, туй, което ни блазни, туй, за което ние въздишаме – то е Божественото. То не е далеч, то е вътре в нас. Всеки един от нас има право да желае Божественото. Някои мислят, че само като умрат, ще намерят Божественото. На Земята като си, ти можеш да вкусиш от Божественото. Има моменти в живота, когато човек е готов всичко да жертва за Божественото. Има моменти в живота, когато сме под влиянието на светлите духове, те са наши приятели. Тия същества аз ги наричам напреднали човешки същества. Тия същества са най-светлите, понеже са живели в друга една епоха, милиони и милиони години преди съществуването на сегашното човечество. Те са завършили една особена еволюция. Окултистите поддържат, че когато тия същества са завършили своята еволюция, човек се е намирал в стадия на растение. Каквото е сега нашето отношение към растенията, такова е било тогава отношението на тия същества към нас. Понеже в онова време те са ни причинили много страдания и несгоди, сега, за да изправят своите минали погрешки, те слизат на Земята от тия светове, за да ни помагат. Те правят големи жертви, понеже разбират Божиите закони. Жертват всичко, за да изправят своите погрешки и да

ни научат да не грешим. Казват: „Не правете нашите погрешки, защото, ако ги правите, ще ги изкупвате“. Погрешките в техния живот са произлизали от една необходимост. Те са ги правили несъзнателно. Сега не използват нашите погрешки за свои облаги, справедливо постъпват. Искат да ни се отплащат за ония услуги, които в миналото ние сме им направили. Тъмните сили, те имат друга философия. Те искат да заробят човечеството, да го спрат, да го върнат назад, за да могат да се въплъщават и чрез въплъщаване в хората да подобрят своето положение. Те искат да върнат човечеството в уровена, в който те самите се намират, понеже, ако не го върнат в този уровен, не могат да се въплъщават. Ако не върнат цялото човечество към уровена, в който те самите се намират, значи всичко ще изгубят. Христос е един от възвишените духове, който слезе и даде едно упътване, с което да обърне цялото кормило на човешката еволюция, да даде на хората светлина, за да вървят напред, а не да се върнат назад, да им покаже, че пътят на човешкото спасение е в любовта към Бога, пътят е в светлината, не в тъмнината.

Това, което може да ви спъне, е следното. Вие казвате: „Имаме вяра в Бога“. Мислите, че като вярвате в Бога, всичко ще направите. Тази вяра е обикновена. Някой е студент в университета и вярва, че само като слуша професора, ще има знания. Той нищо не чете, но вярва, че прави нещо, вярва, че може да си вземе изпита. В края на краищата ще го скъсат. Ще види, че така не може да мине. Вярата изисква работа, понеже тя е качество на човешкия ум. Колкото човек повече учи, повече вярва; колкото по-малко учи, по-малко вярва. В тоя отношение не мислете, че простите хора имат повече вяра. Ученитe хора имат по-голяма вяра, отколкото простите, невежите. Ученитe хора имат установена вяра, знаят в какво вярват. Представете си, че Христос идва на Земята и го питат дали вярва в Христа. Вярва, разбира се! Някой ме пита: „Ти в Христа вярваш ли?“. Вярвам, разби-

ра се! Има вярване в Христа отвън и вярване в Христа отвътре. Вие всички може да вярвате в Христа отвътре, както сега вярвате отвън. Щом вярвате в Христа, вие сте едно с Христа. Аз и Христос сме едно нещо. Събрани в едно, ние представляваме езеро или море, но разпръснати във въздуха на малки капки, ние сме отделени, тогава всички сме индивидуализирани. Един ден, като се съберете всички, къде ще бъдете? С Христос в морето ще бъдете. Вие искате да знаете ще съществувате ли такива, каквито сте сега. Но искате ли да съществувате такива, каквито сте сега? Представи си, че ти си главорез, отрязал си главите на хиляди хора. За в бъдеще искаш ли да съществуваш като такъв, да те познават като главорез? Трябва ли ние да помним всичките форми, през които сме минали според закона на еволюцията? Всички хора са минали през животинското царство, а дали го приемат, или не, то е друг въпрос. Религиозните хора казват, че Бог е създал човека. Когато човекът мина през животинското царство, тогава Господ дойде и го направи. Бог взе човека от животинското царство и го направи. Животното какво е? Казвате: „То е неразбрано, то е животно“. Животно значи „из живота“. Животните живеят групово, човек живее самосъзнателно. На нас Бог е дал едно съзнание на индивидуализиране. Ние се пъчим: аз съм Иван, аз съм Стоян.

Някои мислят: „Като възкръснем, дали ще приличаме на сегашните хора?“. Човек не е добил още своята форма. – „Туй, което човек е сега, ще остане ли?“ На коя форма от вашия живот вие бихте се установили: на детската, на зрялата или на старческата? Аз не се спирам на нито една. Кое е хубаво в детинството, кажете ми? Има в детинството неща вътрешни, които са много хубави, но има неща външни, които са много лоши. В зрялата възраст има неща, които външно са много хубави, но вътрешно не са. Имам наблюдения и факти, но не искам да ги изнасям, понеже няма да ви допринесат нищо. После и в старческата възраст има неща много хубави, има

неща много лоши. Тия лошавини в детето, във възрастния и в стария произтичат от съвсем различни причини. Представете си, че човек е господар и каквото поиска, то става – когато поиска, става млад; когато поиска, става дете. Иска да стане дете на 5 години – става дете на 5 години. Иска да стане млад – става млад. Допуснете, че един момък, който има тия познания, може да става млад, може да става дете, може да става възрастен, може да става стар. Този момък вижда една мома, която му хваща окото, но знае, че ако е възрастен, тя не може да го обича. Той забелязва, че момата има особена любов към децата, и веднага се превръща в едно красиво дете. Тя, като го види, ще го помилва, ще го целуне. Той е скрит в малкото дете и тя го обича. Всеки ден го среща и му дава бонбонче. Кое е хубаво да бъдеш, възрастен или дете? Ако искаш да имаш ласките на тази мома, хубаво е да бъдеш дете. Ако е мома, ти ще бъдеш малко момченце, ако е момък, ще бъдеш малко момиченце. Аз ви привеждам тия неща, за да ви покажа каква ще бъде възможността. Защото възрастната мома не обича възрастния момък. Има нещо лошо във възрастните.

Човек не е господар на себе си. Момата не е господар на себе си и момъкът не е господар, те са избухливи вещества и като се съберат двамата, като се съединят, образуват една бомба, която ще се пръсне и така ще се свърши целият въпрос. Двама млади, които постъпват по закона на човешката любов, започват да си пишат писма, казват си, че един без друг не могат. Момата казва: „Ако не ме обичаш, ако не живееш за мене, аз няма да живея“. И момъкът казва същото. Като се оженят, обърнат си гръб. Тя казва: „Той не е за мене“. И той казва, че тя не е за него. Нали я обичаше много, нали въздишаше по нея, защото искаше да я виждаш! Сега въздишаш, защото не искаш да я виждаш. Ще ви приведа един пример. Турците имат този обичай: когато момъкът ще се жени за една мома, той предварително не може да я вижда. Един турски бей се оженил за много грозна мома. След сватбата тя му се

показала. Като му се представила, попитала го на кого от неговите близки роднини може да се представи – на баща му, на майка му, на брат му. Той ѝ казал: „На когото искаш се показвай, само не и на мене". Той не я обичал. Защо ние виждаме един човек като грозен? Трябва да знаем, че човек е творение на Бога и в него има нещо много хубаво. Защо да не обичаш човека заради Онзи, Който го е създал? Тогава в тебе ще се зароди едно чувство и ти ще видиш, че грозните хора, като ги обичат или те самите като обичат, стават красиви. Достатъчно е един човек да обича 5 – 10 души, за да стане красив. Нали в романа „Клетниците" от Виктор Юго е дадено как онази млада героиня, като се влюбила, станала красива. Има грозни хора, които стават красиви, когато се влюбят. А има много красиви хора, които стават грозни. Един италиански художник търсил за модел млад момък, който да наподобява образа на Христа. Най-после намерил такъв, извикал го да му позира и нарисувал Христа. След 10 години му дошло на ума да нарисува Юда Искариотски. Започнал да търси тип, който да наподобява образа на Юда. Намерил един, а той се оказал онзи момък, който преди 10 години му позирал, за да нарисува по неговите черти Христос. Казал му момъкът: „Чудно ми е как преди 10 години с мене рисувахте Христа, а сега рисувате Юда". Преди 10 години, когато художникът нарисувал Христос, този момък живеел един чист живот, бил под влиянието на светлите духове. След това, в продължение на тези 10 години, той бил под влиянието на тъмните духове, изменило се лицето му. Външните условия видоизменят лицето на човека. Този тормоз, който имаме, това неверие, тези съмнения, тези подозрения, тези мисли дали има бъдещ живот, къде ще бъдем, къде са сега баща ни и майка ни, пък дали са хората честни – всички тия неща ни отвличат от великата истина.

Този, който се явил на пророк Даниил, казва: „Виж, любезни мъжо, до тебе съм пратен". Даниил се молил и молитвата му достигнала до Бога. Изпратили от възви-

шения свят едно същество да му разправи за бъдещите работи, които има да стават. За тези същества не се говори, понеже, ако много се говори за тях, ще се изпадне в друга крайност: ще ги направят същества, на които хората да се покланят. Ние имаме разни религиозни вярвания. Има поклонници на дявола, на огъня, на лошите духове. Те казват: „На доброто няма какво да се покланяш, на лошите духове трябва да принасяме жертва, за да ги укротим". И ние, културните хора, така разбираме този свят: искаме по механичен начин да го обясним и да кажем, че няма друга разумност като нашата, че всичко друго е произвол. Следователно хората казват: „Живей както искаш!". Но не е така. Това не е вярно. Сега аз не искам да аргументирам, да обяснявам своето твърдение с логически изводи. Аз искам да говоря върху един свят, който познавам. Донякъде, като говоря, искам да ви направя да вярвате. Аз ви говоря, за да може животът ви да стане по-сносен, да прекарате мъчнотиите, които имате. Понякога какви ли не мисли ви идват! За да се избавите, искам да ви кажа истината. Като дойдете до тесния път, искам да можете да си помогнете. Ще ви приведа един пример. Един българин, който живее в Америка от 10 години, е вярващ. Той има приятел, пак българин, който е с чисто материалистични схващания. Този негов приятел също решава да иде в Америка, но седи във Франция една година и изяжда парите си. Учител бил в България, отива накрая в Америка без средства. Приятелят му, вярващият, казва, че ще се поправи тази работа. – „Как ще се поправи? Пет пари нямам, гладен ще умра." – „Не бой се, гладен няма да умреш." От големи тревоги този, който няма пари, заболява от жълтеница и постъпва в болница. Оздравява, излиза от болницата и намира училище в Ню Йорк, където да се учи. Другият българин заминава във Вашингтон. Този, който е в Ню Йорк, сега му пише тъй: „Ти ми говориш празни работи. Че в света имало Божи Промисъл, че имало други светове, то са празни работи. Гладни има в света! Аз имам да

плащам в училището 20 долара, после ми трябват пари за пътуване, откъде ще ги взема? Никого не познавам, от кого ще ги взема?". Вярващият отговаря така: „В деня, в който получиш писмото ми, тия пари, които са ти нужни, ще ги имаш". Той искал да се изпълни волята Божия. И искал да направи опит. След две седмици получава писмо. Приятелят му пише: „Вчерашният ден беше най-щастливият в моя живот. Парите, които ми каза, че ще имам, аз вече ги имам. И работа имам. Много ти благодаря! Ще ме извиниш, че тия работи моят ум не може да ги схване". Не му пише какво се е случило във вчерашния ден, само му казва, че този ден бил най-щастливият за него. Аз питам: откъде са дошли тия пари? Светлите същества, те се разпореждат с хората, те внушават на този и на онзи да дават. Като дойде един светъл дух при банкера, казва му: „Ще дадеш". Ако не е светъл духът, ще му каже: „Пари няма да му даваш, изпъди го навън". Когато и на тебе така ти се говори, значи до тебе върви един черен дух. Идеш на друго място, работата не върви – черен дух върви до тебе. Щом тръгне работата, светъл дух върви до тебе и ти помага. Вие сега ще се нахвърлите срещу онзи банкер: той е безверник, той е такъв, той е онакъв. Не е философия това.

Аз веднъж бях на гости на един православен свещеник. Дойде при него един калугер от Света гора. Добър беше човекът. Свещеникът го нагости хубаво, посрещна го хубаво. Като ходил калугерът по света, не му останали пари в джоба, иска сега от свещеника пари за път. (Това, което ви разказвам, е интимна работа.) Свещеникът му каза: „Едва седем лева имам, нямам повече". Даде му седемте лева. Калугерът го погледна, пък си отиде. Казах на свещеника: „Знаеш ли кой беше този?" – „Не знам." – „Христос беше." – „Ако е той, пари имам в сандъка. Право ли говориш, или се шегуваш, да не би да ме лъжеш?" Значи, ако дойде Христос, свещеникът има пари, а като е дошъл калугер, няма пари, само седем лева може да му даде. Някой път и ние не сме щедри. Казват: „Да бъде човек щедър".

Обаче ти чуеш онзи глас да ти казва: „Не помагай“. Аз имам много случаи. Някой път и мене ме лъжат. Един ден вървя в един голям град като София. Среща ме един човек и започва да ми разправя, че жена му била болна, че това-онова, и аз, каквото имах в джоба си, бръкнах и му дадох. След два часа пак иде същият. Не ме помни, разправя ми същото за жена си, но ми казва още: „Гладен съм, не съм ял“. Казвам му: „Ела с мене“. Водя го в гостилницата и казвам на гостилничаря да му даде ядене. Ако няма да яде, пари няма да му давам, да не ходи поне да лъже. Казвам: „Не се учи да лъжеш, кажи си истината. Виждам, че жена ти не е болна, пък и деца нямаш“.

Тук при мене идва един българин от три години и все по 150 лева иска. Все е болна жена му и все ще пътува с железницата, 150 лева му трябват. Казвам: „Как за три години жена ти не оздравя!“. Но му казвам още: „Слушай, като ти давам, ще те представя в моите проповеди за пример на другите хора, да знаят да не лъжат. Лъжата не е хубаво нещо. Ти си човек, няма да лъжеш. Ако не беше ме излъгал, щях да ти дам хиляда лева“. Ще ви приведа още един пример. Веднъж, като бях в Търново, един бедняк няколко пъти дойде да ми иска пари. Казах му: „Слушай, аз не обичам да ме безпокоиш. Искай наведнъж. Колкото поискаш, ще ти дам. Имаш свобода да поискаш колкото решиш. Ще ти дам, но да не ме безпокоиш повече, работа имам“. Той мисли, мисли и каза: „Две хиляди и петстотин лева“. Аз вече знаех колко ще каже и извадих, дадох му ги. Въздъхна той. „Как да не поискам 15 хиляди лева!“ Казах му: „Твоята вяра в мене е била за две хиляди и петстотин лева“. Той не вярваше, че ще му дам тези пари, мислеше, че може да го изпитвам. Казах: „Не лъжи! Ти и тия пари ще изядеш и утре пак ще отидеш да просиш. Престани да лъжеш себе си, престани да лъжеш и другите. Престани да говориш неща, които не са верни. Не ставай оръдие, не е човешко, не е благородно. Бъди смел да кажеш каквото искаш да кажеш. Което не искаш да кажеш, не го казвай, не говори много. Не искам да ти ставам изповедник, не

искам да зная твоите тайни“. Наистина, няма защо да нося тайните на хората, всеки да си носи своите тайни, този закон е верен. Трябва да има отглас на човешките нужди, но това са противоречиви неща в живота.

Понякога вие имате големи противоречия. Казвам, че можете да ги разрешите много лесно, но не за цял живот да ги разрешавате. Вие не разрешавайте мъчнотиите за двайсет години, разрешавайте ги за един ден. Имайте онази непреодолима вяра, че има Промисъл. Няма някой от вас, който да не е вътре в съзнанието на Бога, който да не е под покровителството на светлите духове. От какво има да се безпокоите? Но не мислете, че по причина на вашата вяра, по причина на голямата ви любов туй става. Не се самозаблуждавайте от един опит. И да знаете, че любовта с пари не се продава. Ако обичате Бога, то е друг въпрос. Ние трябва да обичаме Бога заради онова, което Той ни е дал. Трябва да имаме вяра, че онова, което Той е промислил, ще бъде. Той е промислил и онова, което е промислил, не може да се измени. То ще стане навреме, не на нашето време, но на времето, когато Той е определил според наредбите на природата. Някои неща може да ги чакате година, две, пет, десет, а някои може на старини да ви се дадат. Всичко е възможно. Та казвам: трябва да вярвате в този свят на светлината. Вие може да бъдете заобиколени от светлите същества на Любовта. Пред тях никога не трябва да лъжете. Щом дойде в съзнанието ви мисълта за света на светлината, всяка ваша мисъл трябва да бъде съвършено чиста, никаква лъжлива мисъл да нямате. Може да дойдат отвън лъжливи мисли, вие не сте отговорни за тях, но в душата ви да няма помен от мисъл да напакостите някому. Ще кажете: „Да бъде волята Божия“. Ще чакате търпеливо, няма да се безпокоите. Ако се безпокоите, това да бъде само външно. Ако вътрешно се безпокоите, работите няма да се поправят. Ние сме като своенравни деца, искаме нещата да станат точно навреме. Казваме: „Тъй е написано в Писанието“. В Господнята молитва е казано: „Хляба наш насъщний,

дай го нам днес“. Ако имаш жена, ако имаш деца, ако имаш приятели, на всички тях е определено, всички те идат от един свят, вече уреден. Не мислете, че сега трябва да се уреди вашият живот. Имайте всички тази жива вяра и спокойствие и при най-големите изпитания.

Христос, като се молеше, каза: „Не моята воля да бъде, но Твоята да бъде“. След като се моли, дойдоха ангели да му служат. Вие не вземате това за утеха, но казвате: „Това беше само за Христа. Той е Син Божи, на него можеха да служат, но при нас, грешните, кой ангел ще дойде? При нас само дяволите идат“. Който има духа Христов, и сега това може да стане. Ако духът Христов е с вас, ангелите и на вас ще служат. Божият Дух беше в Христа и ние можем да имаме Божия Христов дух. Вие вярвате, вие сте християни, но отказвате тия ангели да дойдат, считате, че сте недостойни да ви служат. Тия същества, които са завършили своето развитие, тия най-благородни души живеят на земята и на небето, в пространството, и като ги срещнете, те се поусмихнат. Срещам някъде непознат човек, може да представлява старец с бяла брада – той е едно такова същество, предрешено. Това не е заблуждение. Аз не поддържам ония поверия на народа. Има нещо вярно в тях, не ги тълкувам. Тия същества се явяват и на учени, и на прости, без разлика. Простите привидно само може да са прости. Има хора, които по естество са учени. Казвам: най-първото нещо е да се образува една вяра в реалното, в невидимото. Кои днес управляват света: невежите или учените? Невежите управляват света. На какво се дължи тази възвишеност на английския народ? В английския народ има най-много учени окултисти, най-много хора просветени. Затова тяхната политика е не най-съвършена, но най-умна. Всеки народ, който няма умни държавници, не върви напред. Тогава желая между духовенството, между владиците, между свещеници да има хора просветени, но не привидно, а да са свързани със света на светлината.

Сега вие поддържате, защитавате новото учение. Човекът на новото учение живее в Божествения свят. Човекът на новото учение живее в света на светлината. Човекът на новото учение живее в света на тъмнината. Човекът на новото учение живее в света на гъстата материя, в човешкия свят. Той и с дявола другарува, и с него приказва. Той не ругае дявола, но казва: „Етикеция има в него, отвън е толкова фин, дипломатичен, че ти не можеш да заподозреш кой е". Това е дяволът. Някои му турят опашка. Оставете това, никаква опашка няма! Някои му турят копита. Никакви копита няма! Той е умен. Като те погледне, знае къде е слабостта ти. Като те види, знае имаш ли слабост към жените, имаш ли слабост към парите, към тщеславието, знае дали си някакъв религиозен фанатик. Знае ти слабостите навсякъде и ще те бутне на болното място, ще започне да те маже. Казва ти: „Ти си за манастир, като тебе друг човек няма! Ти си човек, който може да оправи живота". Тогава ти се зарадваш. После, след като те тури за пръв министър, тъй ще те оплете тъй, че ще те снемат от поста, и хайде в затвора. Ще казват за тебе: „Той е крадец, той е такъв-онакъв". Ти си оправял България, но после ще идеш в затвора. Така светът не се оправя. Затова всички трябва да желаем в управлението да влязат хора, които вярват в света на светлината, вярват в Божествения свят и живеят в света на тъмнината и в света на гъстата материя на човека. Нека поне половината от държавниците, от свещениците, от учителите да са такива. Само тъй светът може да се оправи. Както е бил досега, светът не може да се оправи. Нашето верую трябва да се измени. Едно време вярваха в идеали, но светът не се оправи. Сега вярват в парите и пак няма да се оправи. Нито идеите, нито парите, нито силата, нито топовете могат да оправят света. Те са временни средства и те са потребни неща, но не могат да оправят света. Всичко е потребно, но вие трябва да имате един ум, който да е ръководен от Любовта. Като срещнеш един човек, да видиш в него същество, създадено от Бога, изпратено от

Бога на Земята като човек, да се спогодите, да вършите Неговата воля.

Казвам: всички вярвайте в светлите ваши братя, които идват при вас. Един от тях го знаете, той е Христос. Други от тях са апостолите, светиите, те са служители. Има някои хора, които ги знаеха, евреите знаеха Михаил, Гавраил – все служители, висши същества, които отдавна са завършили своята еволюция. Сега някой, който ме слуша, ще каже: „Ако е въпрос за знание, да се състезаваме". Аз бих се състезавал със сегашното знание. Ако е до знание, едно от тия същества, за които ви говоря, знае повече, отколкото цялото човечество. Едно от тия същества в своето развитие има много по-интересна история, отколкото цялото човечество. Турено на везните пред Божия поглед, едно от тия същества седи по-високо, отколкото целия свят. Писанието казва, че Бог счита цялото човечество за по-малко от един от тия духове. Това е мярката. Като се сравни цялото човечество с един светъл дух, той върши волята Божия много правилно, много по-добре, отколкото цялото човечество. За Бога важи онзи, който може да извърши Неговата воля съзнателно. Да извършим Неговата воля е онова, което радва Бога. Той се радва в нас, когато сме готови като деца да извършим Неговата воля. Бог е приготвил за нас неща, които не сме и сънували даже. Ако знаем какви богатствата е приготвил за в бъдеще! Цялата вечност седи пред нас.

Сега от вас се изисква вяра. За какво има да се безпокоите? Безпокоите се за дъщеря си. Защо? Безпокоите се за вашия мъж. Защо? Безпокоите се за България. Защо? Безпокоите се за управниците. Защо? Безпокоят се някои, че са станали безверници. Защо? Отде знаете, че сте безверници? Едно време един от големите пророци на Израил – Илия, каза: „Господи, сам останах, всички избиха и моя живот изискват"*. Че в Израил има и други

* *Господи, сам останах, всички избиха и моя живот изискват* – Думи на пророк Илия, Трета книга Царства, глава 19.

като него, които още не са подвили коляно пред Ваал! Господ му каза, че те са 7 хиляди на брой. Това е мощна сила. Знаете ли какво са 7 хиляди души? Един от тях се яви и изби в една нощ 50 хиляди души от една армия. Ако един от тях е толкова силен, че може в една нощ да избие 50 хиляди, колко души се изискват, за да очистят цялото човечество? Не се изискват много. Силни са те, не е до количеството, но до качеството. Казвам: вярвайте в светлината, вярвайте в светлите духове, вярвайте в Любовта, вярвайте в Бога, вярвайте в тъмнината, вярвайте и в тъмните духове. Това трябва да го знаете, те са добри служители. Най-после вярвайте в човешкия свят, вярвайте в хората. Бог е главата, ангелите са ръцете, черните духове са червата и стомахът, хората са краката на битието. Това е цялото битие, това е целият живот.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

20 октомври 1935 г., София, Изгрев

Умих се и гледам

Отче наш
Бог е Любов
9. глава на Евангелието от Йоан, 15. стих
Духът Божи

„Умих се и гледам.“ Има два начина, два метода на работа в живота. Ти можеш да направиш работите много лесно и да направиш хората мързеливи, лениви. Можеш да направиш работите много мъчно и да обезсърчиш хората. Обаче съществува един среден метод, който нито е лесен, нито е мъчен. Опасността за хората на съвременната култура седи в това, дето мислят, че много знаят. Те считат, че миналите поколения са знаели по-малко, отколкото днес хората знаят. В едно отношение са прави, в друго отношение не са прави. Съгласен съм, че резултатите на миналото са се различавали от резултатите на настоящето. Но онези разумни сили, които са направили света в миналото, те го направляват и днес. Разумните сили, които ръководят света днес, са същите, каквито са били в миналото. Едни и същи сили ръководят света, резултатите само се различават.

Ние казваме, че светските хора имат едно гледище, едно схващане за света, за живота, а религиозните, духовните хора имат друго гледище. Това е само до възгледите им. Има светски вярвания, има и религиозни вярвания. Има верую на безверието, има и верую на вярата. Има верую на безлюбието, има и верую на любовта. Верують е различно в света. И всеки принадлежи към някое верую, то може да е положително или отрицателно. Това е само за изяснение, но има неща, които ние трябва да знаем. Например всички сте учили за светлината, за въздуха, за водата, за твърдата почва, без да разбирате, че седем

десети от материалния живот зависят от знанието на тези четири елемента: вода, въздух, светлина и земя. Остават само три десети, които не зависят от това знание. Много пъти вие се оплаквате, че нямате здраво телосложение, но не знаете коя е причината за това. Причината за слабото ви телосложение или за вашето болезнено състояние е във факта, че или нямате достатъчно светлина, или нямате достатъчно въздух, или нямате достатъчно вода, или нямате достатъчно храна. Значи нямате почва, върху която да се поставите. Тази е причината за вашите болезнени състояния. Лекарят ще определи, че вашата нервна система е отслабнала или че стомахът ви е разстроен и така нататък. Това са само резултати, а кои са причините за тези резултати, не се знае. След това лекарят ще ви даде няколко капки от някое лекарство и вие ще кажете, че ще оздравеете или че сте оздравели. Вие се самозаблуждавате. Вместо тези капки лекарят би могъл да ви даде известна доза прана и с това да имате по-добри резултати. Лекарят може да ви даде 50 грама домати, 60 грама моркови, 10 грама лук, 15 грама чисто дървено масло, 15 грама ситно нарязано зеле, после всичко това да се свари и да го изядете. Ако лекарят би ви препоръчал такава храна, всеки от вас ще започне да се смее, ще се хване за корема от смях, ще каже: „Какво е това лекарство, каква е тази рецепта?“. Питам: какво представлява другото лекарство, което лекарят препоръчва? Той е събрал по няколко грама от различни елементи и ги препоръчва на болния. Но и в единия, и в другия случай вие няма да имате полза. Всъщност вярата е, която помага.

Здравето на човека зависи от водата, от въздуха, от светлината, от храната, която приема от твърдата почва, от мястото, на което живеете. Човек не може да бъде здрав, ако се намери под въздействието на едно силно подземно течение на някоя вода, което течение развива грамадно електричество. Човек не може да бъде здрав, ако постави главата си в направлението, по което

тече тази вода. Имате къща, но казвате: „Не ми харесва тази къща, има нещо в нея, което ми създава известно неразположение. Има някакво течение отдолу“. Причината за това е, че почвата, дето е построена тази къща, не е магнетична, но електрична. Като станеш сутрин, усещаш се възбуден, имаш в организма си повече електричество, отколкото ти трябва, не знаеш къде и как да го употребиш. И така ти започваш да се местиш от една къща в друга. Тъкмо се настаниш в една добра къща, след време дойде господарят на къщата и каже: „Хайде, излез, иди в друга къща, тази къща ми трябва“. Най-после казваш: „Така е, като няма човек своя къща“. Но ако си направиш своя къща, която струва 150 хиляди лева, а после се окаже, че почвата, върху която е построена, е силно електрична и ти не можеш да живееш там, какво ще направиш? Това са практически правила, които трябва да имате предвид. Сега вие ще разправяте какви са социалните условия, при които човек може да живее. Това не е лъжица за вашата уста. Социалните въпроси, които хората разрешават, природата ги е разрешила. Човек все трябва да даде нещо от себе си. Да делиш нещата, така не се разрешават социалните въпроси. Хората, като се натъкват на социалните въпроси, искат да ги разрешат, но те не могат да ги разрешат, докато не знаят как да възприемат светлината. Ако не знаят как да дишат, как да възприемат въздуха, ако не знаят как да пият вода, ако не знаят как да се справят с почвата, върху която живеят, или ако нямат почва, върху която да живеят, те не могат да разрешат социалните въпроси.

В света съществуват два възгледа. Единият възглед е, че Бог е създал всичко. Този възглед е на религиозните, на духовните хора. Другият възглед е материалистичен, той е възгледът на материалистите, които поддържат, че светът не е създаден както трябва, следователно ние трябва да го оправим, ние трябва да го уредим. Това са двата възгледа, по които хората вървят. И едните са вярващи, и другите са вярващи. Но и едните, и другите

не са сигурни в това, в което вярват. Ако приемем, че светът е създаден от Бога, значи той е създаден разумно и ние трябва да приложим този план, който съществува в природата. Щом се съмняваме в този план, ние идваме до едно противоречие. Хората се различават в своите възгледи, вследствие на което между тях съществуват ред разногласия. Обаче това не значи, че светът не е създаден разумно. Светът е създаден разумно. Онези пък, които допускат, че светът не е създаден разумно, и искат да го оправят, те не знаят как да го оправят разумно. Те казват, че трябва да се приложи насилие – този да се обеси, онзи да се обеси. От хиляди години насам хората бесят престъпниците и какви ли не наказания прилагат, но светът пак си е същият. Най-после казват: „Този свят не може да се оправи". И са прави. Наистина, докато хората мислят така, светът по никакъв начин няма да се оправи. В света все ще има едно разногласие. Сега не мислете, че аз ще ви кажа как ще се оправи светът. Аз не искам да се спирам върху този въпрос, искам само да ви дам едно изяснение на въпроса как може да се оправи вашият свят. Този свят ще бъде такъв, какъвто е създаден.

(*На това място при разчитането на стенографирания текст на беседата е записано, че липсва страница 4 – бел. ред.*)

Казвам: прав е богатият, прав е и сиромахът, прав е добрият, прав е и лошият, прав е ученият, прав е и невежият. Но в какво отношение са прави? След това казвам: крив е богатият, крив е и сиромахът, крив е ученият, крив е и невежият, крив е добрият, крив е и лошият. В какво отношение са криви? Това са положения, които трябва да се обяснят. Ако богатият знае как да употреби своето богатство, аз го похвалвам. Богатството му е едно благо за него, благо е и за другите. Ако и сиромахът разбира благото на своята сиромашия, те и двамата са на правата страна. И сиромахът е прав, и богатият е прав. Но ако сиромахът не разбира своята сиромашия и ако богатият

не разбира своето богатство, тогава и двамата са на кривата страна. Всеки сиромах е бил някога богат човек, който е изгубил своето богатство. И под „богат“ разбирам всеки човек, който е пуснал своите средства в общия живот. Аз не подразбирам онова богатство, което може да се натрупа за една-две години, но подразбирам онова богатство, което човек събира в себе си с хиляди години. Този богат човек е оправил пътищата си.

Възгледи сега възникват и ще възникват. Разни възгледи може да възникват, но те са само методи, с които за в бъдеще можем да спечелим или да изгубим. От даден възглед вие или ще спечелите нещо, или ще изгубите. Те могат да бъдат или някаква придобивка за вас, или някаква загуба. Не е въпросът какво аз мисля. Срещам един човек и мисля, че ще ми помогне. Срещам друг и ни най-малко не мисля, че може да ми помогне. Нямам никаква надежда в този другия човек, но той ми помага. В дадения случай важи онова, което става, а не онова, което ние мислим, че може да стане, защото в света стават неща вън от нашите желания. Нещата не стават по нашите желания. И Слънцето се движи не по нашето желание. Мога да ви приведа ред неща, които стават в света все не по наше желание. Растенията растат не по наше желание, реките текат не по наше желание, ветровете веят не по наше желание. Много работи в света не стават така, както ние мислим. Както виждаме, случва се даже и в един дом синът да не мисли като баща си, дъщерята да не мисли като майка си; след това хората не могат да си обяснят причините за това нещо. Казват, че синът трябва да прилича на баща си, но това е възможно само когато бащата върви по прав път, по онези естествени линии в живота. Там, дето се срещне най-малкото отклонение, синът не прилича вече на баща си. Той ще бъде при други условия поставен. Следователно този син ще мисли малко по-другояче от баща си. Неговите схващания и разбирания ще бъдат съвсем други. Не е лошо, че възгледите на хората се различават.

Сега ще дам едно определение на богатството и на сиромашията, както и на другите положения в живота. Богатството представлява разнообразието в живота, сиромашията е еднообразието. Учеността, това е разнообразието в живота, невежеството, това е еднообразието. Грешният, разточителният живот на човека, това е еднообразието в живота, добрият живот, това е разнообразието. Еднообразните неща в живота винаги произвеждат слабостите. Щом станеш еднообразен, ти ще отслабнеш. Вие може да направите каквито щете опити в това направление. Да допуснем, че имате една разнообразна идея: искате да помогнете на хората във всяко едно отношение. Един ден си казвате: „Защо ми трябваше да се ангажирам с хората? Трябва да мисля само за себе си". В който ден започнете да мислите само за себе си, вие постепенно ще деградирате и ще се намерите в положението на онзи клон, който казва: „Защо ми трябва да мисля за цялото дърво? Не мога ли да мисля само за себе си? Аз ще работя само за себе си, ще бъда свободен". Какво ще стане с другите клонища, този клон не иска да знае. Но ако клонищата един след друг започнат да изсъхват, тогава и самото дърво ще започне да изсъхва, защото соковете идат от едно и също място. Вие трябва да разсъждавате правилно. Богатите хора са кандидати за сиромаси и сиромасите са кандидати за богати. Учените хора са кандидати за невежи и невежите са кандидати за учени. Добрите хора са кандидати за лоши и лошите хора са кандидати за добри. Защо? Ако доброто, което има в себе си, човек не знае как да го употреби, не знае как да се ползва от него, с това добро той ще слезе долу и ще стане кандидат за лош човек. Лошото и доброто в човека седят в това как той постъпва. Според постъпките на човека се определя и лошото, и доброто в него.

Сега нашата цел не е да защитаваме или да отричаме възгледите на хората. Всеки трябва да има свои възгледи. Каквито и да са възгледите на хората, това си е тяхна работа. Всеки може да мисли както иска, той сам ще си

носи последствията. Обаче има едни възгледи в природата, както и в целокупния живот, които са еднакви за всички, и тези възгледи именно всеки трябва да защитава. Има един морал, който е еднакъв за всички. Във всяко друго отношение моралните правила за повдигане на човечеството се различават. Богаташкият син може да се възпитава по един начин, сиромашкият син може да се възпитава по друг начин, но в резултатите ще има ли някакво различие? Важно е какви ще бъдат крайните резултати. За това се изисква едно учение днес. За това човек трябва да прави ред научни изследвания и наблюдения. Не е въпрос какво са писали разни автори или какво е писано в еди-кой си роман. Ето, всички хора казват, че трябва да живеем братски помежду си, а при това не живеят братски. Ние казваме, че хората трябва да бъдат вегетарианци, а повечето са месоядци. Както и повечето риби в морето са месоядци. Много малко риби има, които са вегетарианци, и повечето са от нисшите видове. Рибите цели се гълтат една друга. По-голямата риба ще глътне по-малката, друга още по-голяма ще глътне нея, а някоя най-голяма ще глътне и трите. Как ще разрешите този въпрос, кажете ми сега? Малката риба, която е нагълтала някоя още по-малка от себе си, мисли, че е уредила живота си. Дойде друга, по-голяма, глътне сега пък нея. Тази по-голяма риба, и тя мисли, че е уредила работите си. Дойде най-голямата, нагълта и трите. Сега и тя мисли, че е уредила работите си. Най-после дойде човекът със своята мрежа, хване я, изтегли я от водата, разпори корема ѝ, извади оттам по-малките, изхвърли ги и остави само нея, най-голямата. Той счита, че малките не влизат в работа, и оставя най-голямата, само тя може да му свърши работа. Виждаме, че и тази най-голяма риба не си е уредила работите.

И дърветата може да мислят, че са си уредили работите, но дохождат хората и започват да ги секат. Има един закон, едно право, което защитава дърветата. Учените хора дават вече отзвук на това право, според

което не трябва да се секат безразборно горите. В Америка има случаи, в които хиляди декари гори са изсечени от самите американци. На места са палени много декари гори, за да се направи място за населението. Обаче сега в Америка се виждат лошите последствия от изсичането на тия гори. Почвата в тия места не е добре уредена, явяват се бури, червен вятър, разни урагани. И след всичко това американците дойдоха до убеждението, че другояче е можело да се постъпи с горите. Не само това, но с изсичането на горите те пострадаха и органически, тяхната нервна система се разклати. Явиха се и много болести. Всички европейци, които отиват в Америка, забелязват, че гръдният им кош се сплесква, изгубва своята дълбочина. Те пострадват и в чувствата си. В резултат на това всички учени поддържат, че трябва да се правят много упражнения. Мнозина поддържат, че това се дължи на особени микроби. Не, причината за това е, че американците живеят в крайности. Американците са много активни, те прилагат всичко, но не знаят, че има много системи, които нямат никакво приложение. В хигиенно отношение те са много непоследователни. Ако отидете зимно време на някоя вечеринка или забава в Америка, ще се намерите в чудо. Там ще ви предложат една чиния ледено* от 150 грама, а след него ще ви поднесат една чаша горещо кафе от 250 грама. И като погледнете тия американци, всичките им зъби са позлатени, нямат здрав зъб в устата си. При тези резки промени от студено на горещо се пропуква глечта**. Много от тях страдат от диспепсия***. Знаете ли каква болест е диспепсията? Това е едно много тежко състояние. Който страда от диспепсия, изпада в

* ледено *остар*. Сладолед.

** глеч – Вещество за покриване на изделия от глина, глазура. В случая – синоним на емайл.

*** диспепсия – Лошото храносмилане (диспепсия), или разстроеният стомах, е общ термин, който описва група стомашно-чревни симптоми, които се проявяват заедно.

хипохондрия, не му се живее, не може да спи, лоши сънища го безпокоят, всичко се обръща с главата надолу. Това състояние аз наричам разстройство на симпатичната нервна система. То не е от зла воля. Някои американски психолози обясняват тези лоши състояния до известна степен с безразборното изтребление на индианците. И казват, че тези духове на убитите сега си отмъщават. Това не са научни факти, това са само твърдения, само възгледи. В едно отношение американците са много чисти, те пазят голяма хигиена в своя живот, но от друга страна, те са много големи месоядци. В сравнение с тях българинът е вегетарианец. Те по три пъти на ден ядат месо. Ще вземат един голям бут от шест килограма, ще го разделят на пържоли и като ги пекат, ще те питат каква пържола искаш, по-сурова или по-добре изпечена. Това е едно голямо неразбиране. Като дойдете в България, тук пък има друго неразбиране.

Религиозните хора казват, че Господ ще оправи света. Ако Господ оправи света, значи Той ще ви заповядва. Господ казва: „Ако ти не възприемеш достатъчно светлина, ще дойде тъмнината. И тогава ти ще пострадаш. Ако ти не възприемеш достатъчно количество въздух в дробовете си, който да внесе необходимата енергия за обмяната в организма ти, ти ще пострадаш. Ако ти не внесеш достатъчно количество вода в организма си, която да стане проводник на живота, ти ще пострадаш. И най-после, ако ти нямаш достатъчно твърда материя в организма си, която да прави тялото ти устойчиво, ти ще пострадаш". Най-устойчива е тази материя, от която е създадена нервната система. От какво зависи устройството на нервната система? От това как е създадено тялото, от мислите, от чувствата и от постъпките на човека. Каквито са мислите, каквито са чувствата, каквито са постъпките на човека, такова е и неговото тяло. Ако човек има в организма си повече желязо, отколкото трябва, или повече злато, или повече сребро, или повече мед, отколкото трябва, това ще се

отрази неблагоприятно върху неговия организъм. Има точно определена пропорция на елементите, които се срещат в човешкия организъм. Те са точно разпределени. В организма на човека има около 70 – 80 елемента, които са правилно разпределени. Тия елементи се намират в съединено състояние. Понякога в организма на човека има елементи, които действат разрушително. Някой се оплаква, че страда от сърцебиене, сърцето му силно бие. Той не знае каква е причината. Понякога сърцебиенето се дължи на излишно количество електричество или магнетизъм в организма на човека. Понякога стават неправилни химически процеси, които също така се отразяват зле върху организма. Когато пък в стомаха на човека влиза въздух или някакви въздухообразни вещества, тогава става едно разширение, което наляга върху диафрагмата, тя пък наляга върху дробовете, а те натискат сърцето. Тогава сърцето не може да бие правилно. След това трябва да се възстанови неговата деятелност, неговият нормален ход. Газовете в стомаха са отровни, вредни и по този начин го разяждат, разстройват го. В стомаха трябва да има колкото може по-малко газове. Въздухът в дробовете е намясто, но в стомаха е вреден.

Какво правят хората? Като се хранят, те отварят много устата си и заедно с храната внасят известно количество въздух в стомаха. Като влезе въздухът в стомаха, натиска стените му, разширява го, обтяга го и по този начин пречи на неговата правилна деятелност. Затова, като преглъща храната, човек трябва да изпъди всичкия въздух навън, да остави в стомаха си само приетата храна. Не че абсолютно може да се освободите от въздуха, който приемате с храната, но като поставите в ума си идеята за правилно хранене, да можете по възможност по-малко въздух да вкарвате в стомаха си. Вие бързате да ядете и не мислите за въздуха, който отправяте към стомаха си. Ще кажете, че това е идейно ядене. Не, тези работи не са идейни, те имат своето

практическо приложение. А може би ще кажете, че въпросът за яденето не е идеен. Вие не знаете как да ядете, пък за верую ще говорите! Говорите за вашето верую, но вашето верую не ви помага. Ако не знаете как да гледате, ако не знаете как да дишате, ако не знаете как да пиете вода и ако не знаете как да се храните, вие не можете да бъдете щастливи. От тези четири неща зависи вашето щастие. Чрез светлината вие се възпитавате. Чрез светлината вие имате най-чистите възприятия от външния свят. Най-първо, като мине светлината през твоите очи, ти не гледай онова, което човек е направил, но погледни онова, което Бог е създал: погледни синьото небе, погледни онези хубави облаци горе как хубаво се движат, погледни планините, погледни всичко Божествено. А после погледни онези къщи, онези картини, които художникът е рисувал. Като видиш всички хубави неща, благодари на Бога, че ти е дал очи да виждаш и да четеш по тия хубави образи. Като дойде светлината, благодари на Бога и помисли малко върху ония блага, които светлината е донесла до твоите очи. Нека се изпълни душата ти с благодарност за ония блага, които светлината е донесла.

Вие търсите щастието си другаде, там, дето го няма. Къде ще го търсите? Вън от очите си ли ще търсите своето щастие? Ако ти знаеш как да гледаш и ако знаеш как да използваш това, което си възприел с очите си, ти ще намериш своето щастие. Като възприемеш светлината, която иде отвън, после ти ще изпращаш друга светлина навън и от тази светлина именно ще зависи твоето бъдеще. От светлината, която излиза от твоите очи, от отражението, което изпратиш навън, ще зависи твоето щастие. Когато един човек те погледне както трябва, той изпраща нещо към тебе и ти казваш: „Колко мил поглед!“. С този поглед човекът иска да каже: „От изобилието, което Бог ми е дал, изпращам и на тебе“. Много хора са скържави на тази светлина. Като трябва да погледне някой, намуси се, свие си

очите. Скържав е този човек, не иска да изпрати един поглед, да не го познаят какъв е вътре в себе си. Какво има от това? Нека хората ви познаят, че сте приели изобилно от светлината. Даром сте приели, даром давайте! Като изпратите всичко, после пак ще възприемете. Като дойде светлината, онова богатство пак започва да тече. Някой казва: „Не зная защо Господ ми е дал тези очи, да гледам ли само?“. За какво гледат повечето хора? Те гледат, за да вземат оттук-оттам. Че те са взели вече, какво им трябва още? Бъдещето на човека зависи от милия поглед, който може да даде някому. Бъдещето на човека не зависи от това, което взима, но от това, което дава. Някой хвърли един мил поглед някому и другият, който го е възприел, казва: „Този човек ми изпрати такъв мил поглед, че никога няма да го забравя! Ето, десет години минаха вече, и аз не съм забравил този поглед“. Един млад момък ми разправяше следното: „Една баба, 70–80-годишна, ми даде един ден такъв мил поглед, че никога няма да я забравя. Ако беше млада мома, непременно щях да се оженя за нея. Не зная дали младите моми могат да изпращат такъв мил поглед. И си казах на себе си: „Защо тази баба не беше по-млада!“ Като ме погледна, съвършено изчезна нейната старост“. Казах на този момък: „Ти отиде далеч. Благодари, че тази жена беше стара. Ако беше млада, тя щеше да бъде много скържава, щеше скържаво да те погледне“. Момата ще те погледне страхливо, страхува се да не я оберат. Бабата е много щедра, тя казва: „Синко, аз не се боя, богата съм, щедро давам“.

Мнозина питат: „Каква трябва да бъде нашата обхода?“. Казват, че е писано каква трябва да бъде. Какво е писано? Какво е писал Соломон? Кое беше най-ценното в Соломон? Най-ценното в Соломон беше неговата мъдрост. В един случай той отсъди много добре. Соломон беше приел мъдростта. Бог му се яви и му каза, че ще му даде знание и мъдрост. И наистина, Той му даде знание и мъдрост. Сега аз искам да се спра малко върху Соломон,

върху неговия живот. Животът на Соломон има две страни. Едни много го критикуват, казват, че имал много жени. Колко били жените му? Той имал 300 жени и 900 наложници, всичко 1200. При това той бил окултист, имал предвид дванайсетте зодии. Турил за всяка зодия по сто жени. Що е жената? От окултно гледище вие много плитко разглеждате въпросите. Соломон събрал една магнетична сила. Отношението е едно към сто или едно към хиляда; това представляват дванайсетте зодии. Той турил и сто жени в запас. В прав смисъл, зад всяка зодия има по 90 градуса. Тези 90 градуса представляват всички възможности, с които човек в даден момент може да възприеме светлината. Значи, той си послужил с един ъгъл от 90 градуса. Това са окултни изчисления, с които Соломон искал да намери едно отношение. Колко жени трябва да има човек, за да намери една, с която да може да живее? Всички тия жени били все кандидатки, за които Соломон е можел да се ожени. Но той не се оженил за всички. Първите 300 били приети за редовни ученички, а останалите 900 били кандидатки за ученички. Той ги изпитал всичките, да види колко от тях могат да му хвърлят един мил поглед. И между всички тия 1200 жени той не могъл да намери нито една, която да му даде един мил поглед. Един ден разбрал, че е загазил много, и се отчаял, започнал да се чуди какво да ги прави, как да ги върне на бащите им. Защото всички те били все кандидатки за царкини. Всички били дошли при него с подаръци, да му се представят като кандидатки. Не е лошо това, но как ще ги върне назад?

Според едно предание, като загазил много, Соломон се обърнал с молитва към Господа да му помогне по някакъв начин да се освободи от тези жени. Той Му се оплаквал, че съвсем се е оплел в живота и не знае как да се освободи. Един ден, като се разхождал така отчаян, срещнал една

млада, красива овчарка – сунамка*, която му дала този поглед, който той търсил. Веднага сърцето му трепнало. За тази сунамка той написал цял роман – „Песен на песните“. Той ѝ предложил да дойде в двореца и да живее с него, но тя му отказала. Казала му, че неговият дворец не е построен така, както тя се е научила да живее. Неговият дворец не е като небето, под което тя живее. – „С нищо аз не искам да заместя този дом, в който живея, нито благата ти искам.“ И след това му казала: „Ти имаш много добър, отличен ум, но сърцето ти е лошо. Сърцето ти не е намясто“. Оттогава започва реформирането на Соломон. В него става цял преврат. За да се поправи, той започва с притчите. След тази среща той написал „Песен на песните“, а също и притчите. Той си казал: „С притчи работа не става, но трябва приложение. Девойката сунамка го запитала: „Какво искаш от мене? Какво особено видя в мене?“. Той ѝ отговорил: „В погледа ти имаше нещо особено. Ти ми даде такъв поглед, какъвто никъде и никога досега не съм срещал“. Този поглед представлява общение на душите, които се разбират. Тогава тя му казала: „Ти не можеш да бъдеш свободен човек, докато сърцето ти не е свободно. Ако ти искаш да ме имаш както имаш другите жени, аз нямам нужда от такъв мъж. Много жени имаш, които са кандидатки да се оженят за тебе“. – „Да, но аз имам нужда от такава жена като тебе.“

Казвам: тази е вътрешната драма – понякога ние искаме Божественото в нас да се ожени за нас. По този начин ние искаме да се осигурим. Няма го майстора! Вие ще срещнете тази девойка сунамка, която ще ви хвърли един особен поглед, но с нищо няма да можете да я подкупите. Вие с нищо не можете да подкупите един човек, който вярва в Божественото. Ако ви подкупват с това, че като влезете в една или друга църква, в едно или друго

* сунамка – Девойка от град Сунам, който се намира в Южна Галилея.

общество, така ще влезете и в небето, значи вие не сте човек, който вярва в Божественото. Вие сте подкупени вече. Но Божественото с нищо не се подкупва. Ако ти бягаш и влезеш някъде, веднага ще ти кажат: „Ела с нас". Не, ти няма да се подкупваш, нищо повече! Бог, Който изпраща светлина, показва пътя, в който трябва да живееш и да слушаш Неговите заповеди. Ако отвътре Го слушаш и знаеш как да изпращаш светлината, ти ще знаеш как да отправяш своя поглед и ще уредиш своите работи, ще създадеш една хубава връзка с хората. Първо ти трябва да създадеш тази връзка. Ако създадеш тази връзка, аз наричам това служене на Бога. И наистина, ти можеш да създадеш тази връзка само когато служиш на Бога. Писанието казва: „Когато пътищата на хората са благоугодни на Бога, Той ги примирява с всичките им врагове", тоест с онези, които враждуват с тях. Има хора, които не враждуват с тебе. Може да не са ти приятни, но не враждуват с тебе, те не могат да се нарекат твои врагове. С враговете ти непременно трябва да те примири Господ, за да се оправят пътищата ти. Само Бог е в състояние да те ръководи в пътя ти.

Ставаш сутрин, не си разположен, никаква светлина няма около тебе, намираш, че животът е безсмислен. Поглеждаш хората, не намираш никакъв смисъл и в техния живот. Всички тези хора те гледат накриво. Имаш жена, имаш синове и дъщери, но те не ти хващат окото. Има нещо, което липсва на човека. Какво му липсва? Той не е възприел онази светлина, която му е нужна. Ще кажете, че с насилие трябва да си послужите. С насилие работите не стават. Не схващайте нещата криво, аз не се занимавам със сегашния ви живот. Сегашният ви живот е резултат на онези възгледи, които сте имали в миналото. Резултатът си е резултат. Аз не третирам онова, което е сега. Аз третирам онова, което за в бъдеще ще дойде; то е съвсем друго. И настоящето си има своите добри страни. То си носи своите добри страни, своите опитности, но ако искате да разберете живо-

та за в бъдеще и ако искате да го преустроите, преустройването ще стане по друг начин и по други методи, различни от тези, с които днес си служите. Казвам: възпитанието трябва по друг начин да стане и по друг начин да започне. Да допуснем, че някого от вас го направят днес учител. Как би постъпил той с учениците си? Когато правих своите изследвания, посещавах много училища и навсякъде слушах учителите да се оплакват от учениците си. Те бият, мъмрят, наказват учениците си, но въпреки това не могат да внесат никакъв порядък. Ако бях учител, щях да имам едно пиано на разположение. И само четири тона щяха да ми трябват, за да внеса ред и порядък между учениците си. Ще им изпея: „Слушайте, деца“, като употребя тоновете „до“, „ми“, „сол“ и горно „до“. Ще разделя думите „слушайте, деца“ на срички и на всяка сричка ще приложа съответния тон: „до“, „ми“, „сол“, „до“. Ще им попея пет минути и след това ще започна работата си. Като започнат да се раздвижат, да стават немирни, пак ще им попея. С това ще се внесе в децата едно разположение и няма да се тревожа.

Ако пък бях къщница* и чаках мъжа си, като го видя, че си иде разгневен, пак ще седна пред пианото и ще започна да пея със същите тонове „до“, „ми“, „сол“, „до“, но тоя път с думите „добре дошъл“. Като чуе това, той веднага ще измени разположението си, ще каже: „Хайде, изпей ми това още веднъж!“. Като му го изпея три пъти, той ще се разположи. Тогава ще сложа яденето на масата и двамата ще ядем сладко. Така се разрешават въпросите. Аз не съм против социалните въпроси, но казвам: има един естествен път, по който социалните въпроси могат да се разрешат. Те са разрешени вече. Ако някой от вас би могъл да влезе във висшите светове, той би видял как живеят там съществата и как възпитават децата

* къщница – Домакиня, отговорна за управлението на дома и за грижата за семейството – за храната, чистотата, реда и уюта в дома.

си. Вие трябва да влезете в свят, по-възвишен от вашия, за да видите как там възпитават децата. Ако влезете в света на рибите, какво ще видите? Ще кажете, че светът им е такъв. Представете си, че рибите са като хората. Те хвърлят яйцата си на брега или ги заравят в пясъка и не се грижат за тях. Една риба хвърля годишно около 300 хиляди яйца и ги оставя на произвола на съдбата.

Един наш приятел разказваше една приказка за костенурката и пъдпъдъка. Костенурката кани един ден пъдпъдъка на гости. Той ѝ казва: „Не мога да дойда, защото имам яйца да мътя". – „Защо си толкова глупав? Виж, аз моите яйца ги заравям в земята и земята ги измътва." Пъдпъдъкът отговаря: „Онова, което земята измътва, то по земята пълзи, а онова, което аз измътвам, то хвърчи". Наистина, онова, което земята измътва, пълзи; онова, което ти измътваш, нагоре хвърчи, то е Божественото. Тогава онази костенурка въздъхнала и тръгнала по своя път. Ако отидете при рибите, там по 300 хиляди ги изхвърля майката и имената им не знае. Досега никоя риба не е знаела имената на децата си. Какъв ще бъде светът, ако ние държим лекции на рибите, че всяка майка трябва да познава децата си и да знае имената им? Колко хиляди години ще вземе на рибата, докато се запознае с децата си и започне да им шета? Като се вътнете в домовете си, направете изчисление. Един ден, когато рибата стане човек, тя ще каже: „Не ми трябват толкова много деца, едно-две са ми достатъчни". Излишно е да имаш 300 хиляди деца, въпросът не е в многото. По-добре едно дете да е, но да е на свят*, отколкото хиляди да измътва земята и те да пълзят.

Питате: „Де е онзи свят?". Горе е, не е много далеч. Само няколко километра нагоре е той. Рибите питат: „Де са хората?". Те не ви виждат. – „Вън от водата са хората. Те живеят в една среда, по-рядка от водата." – „Ами

* на свят *нар*. Свястно, както трябва.

дишат ли и те като нас?“ Следователно има същества, които стоят по-високо от хората. Те не дишат въздух, но етер. Рибите дишат с хриле, хората дишат с дробове, а съществата, които стоят по-високо от хората, дишат с особени органи, тоест те дишат чрез своите чувства, или чрез своята симпатична нервна система. Те не дишат с дробове, но със своя слънчев възел. Когато казваме, че човек трябва да живее правилно, ние имаме предвид, че той трябва да започне още сега да се учи да диша със своята симпатична нервна система. Защото, като мине през физическия свят, той ще навлезе в полуфизическия свят, дето ще престане да диша с дробовете си. Там той ще диша чрез чувствата си. Та когато обичате, вие развивате своите бъдещи дихателни органи. Ако не обичате, вашата бъдеща дихателна система ще остане неразвита, а в това ще седи вашето нещастие. Ето защо има смисъл да обичате и да бъдете добри. Всичко това ще стане причина за развиване на онези органи, които са сега в зачатък. Както едно време са били в зачатъчно състояние нашите дробове, така сега нашата симпатична нервна система е зачатък на бъдещите дихателни органи. За в бъдеще дробовете ще се изменят и ние ще дишаме по друг начин. Новата философия седи в това, че нещата ще придобият друг смисъл. Тогава ще мислите дали това е вярно, или не. Вие можете да се съмнявате, а можете и да вярвате, за мене това е безразлично. Всеки от вас в пет минути може да провери дали говоря истината, или не. За мене пет минути са достатъчни, да проверя дали вие сте възприели това, което говоря, или не сте го възприели. Ако вие сте възприели нещата и влезете в хармония с цялото, и станете удове от цялото, вие ще станете проводници на Божествените истини.

Аз ви говоря за светлината като за едно благо, което Бог е създал, но има опасност вие криво да разберете. Това, което не можете да разберете, то е приложението на светлината. От най-стари времена и до днес светли-

ната внася в човека един мек, един магнетичен поглед. Ще го обясня по-добре. В природата има една постоянна обмяна. Тази обмяна става и със светлината, и с въздуха, който хората възприемат. Методът на светлината, това е един Божествен метод. Въздухът служи за емблема. Чрез дробовете си човек ще възприеме чист въздух, който, щом влезе в организма му, ще окисли кръвта, ще я пречисти и после ще излезе навън като нечист въздух. Значи, каквото приеме чрез дробовете си, нищо от него няма да се задържи, но ще се изхвърли навън и дробовете ще останат съвършено празни. След това ще настъпи вторият момент: възприемането отново на чист въздух и изхвърлянето му отново навън като нечист. Така ще се отплатите за това, което сте приели от въздуха. Има много системи на дишане, правилни и неправилни. Всички методи на дишане са хубави, но в тях липсва един съществен елемент. Има наука за дишане на индусите, но и в нея липсва нещо. В него липсва волевото дишане. Методът на индусите е придружен с големи противоречия, големи печалби има в него, но и големи загуби. В този начин на дишане стават големи кризи. Този метод се упражнява от индусите от хиляди години, вследствие на което те имат големи постижения. Каквито и да са тези методи, колкото и да са добри, те не са добри за европейците, те дават големи жертви. Европейците нямат преживяванията на индусите.

Един метод на дишане е този: след като приемете в дробовете си чистия въздух и го задържите 15 – 20 – 30 секунди, трябва да кажете в себе си положителните думи: „Господи, заради голямото благо, което си ми дал, аз съм готов да изпълня Твоята воля“. Тези трептения, които излизат чрез въздуха, отиват в пространството и се хроникират. Това, което си приел от въздуха, образува в тебе една реакция, приетата сила от въздуха се нагажда в организма ти. Съществата от другия свят, като ви слушат, и те ще възприемат тази формула, която за тях е едно благо. Тъй щото едновременно с вас

и те ще приемат благото от въздуха. Не само един път трябва да казвате тези думи, но колкото пъти дишате през деня, все трябва да си служите с някоя формула. Няколко формули трябва да употребява човек при дишането. С дишане човек може да се освободи от всякакво тягостно състояние. Още какво можете да кажете, като дишате? Може да кажете: „Господи, аз се радвам и скърбя заедно с тези, които се радват и скърбят, и аз ще бъда едно с тях". Ако не си ял три дена, започни да дишаш и кажи: „Господи, благодаря ти, че не съм ял три дена, за да имам възможност да мисля повече и по-правилно за Тебе". Иначе, ако се нахраните много, тежко ви става. Тъй щото, като гладувате, имате възможност да мислите по-често за Господа. Като погладуваш известно време с благодарност, ще дойде някой добър човек при тебе и ще носи хляб в ръката си. Той е изпратен от Бога да ти донесе Неговото благословение. Ти ще се ръкуваш с човека, ще се запознаете и ще му благодариш за благото, което ти носи. Той ти донася хляб и заедно с това ще ти остави нещо от себе си. Какво лошо има в глада? Ако ти не беше постил няколко дена, този добър човек нямаше да дойде. Ти нищо не си изгубил, но си придобил нещо – запознал си се с един добър човек.

Ако една дървеница може да пости шест месеца, защо човек да не може поне три дена да пости? След като е постила дълго време, дървеницата става светица. Ако я погледнете, ще видите, че от единия до другия край свети, станала е прозрачна. Когато се наяде, отново потъмнява, отново дървеница става. И паякът също така може да пости с месеци. Той седи спокойно, с голямо търпение, дано се хване нещо в мрежата му. Казва този паяк: „Каквото Господ даде". Само хората, като постят 24 часа или два, или три дена, казват: „Гладни ще умрем!". Това не е постене. Като постиш три дена, през това време ще дишаш свободно, ще възприемаш въздух. Чрез въздуха ти можеш свободно да възприемеш достатъчно количество хранителна енергия. Един руски биолог сега

прави научни изследвания, малко фантастични, вследствие на което други учени му възразяват. Той изследва кръвта на хора, които са гладували 5 – 6 дена, и кръвта на други хора, които не са гладували. Взема малко от кръвта на някой сит човек и я влива в кръвта на гладния – не минава много време, и гладният усеща прилив на енергия в организма си. Това става днес в Съветска Русия, дето хората не са духовни, но са материалисти. Тъй щото, ако дойде при тебе един гладен човек, ти ще влееш малко от кръвта си в неговата и този човек ще се почувства сит, задоволен. Това не може да става всякога, но по този начин ще можеш да влезеш в положението на гладния и ще можеш да задоволиш глада му. Всеки човек, който е готов да ви даде капка кръв от себе си, той ще е готов да ви даде и самун хляб, той ще е готов да се пожертва за вас.

Съвременните хора са се обезверили. Безверието е глад, вярата е ситост. Любовта е едно наситено състояние, безлюбието е вътрешен глад, сиромашия. При безлюбието човек може да се нахрани само с любовта. Тази любов ще мине първо през въздуха, а въздухът е в състояние да направи всичко в човека. Въздухът ще ти даде права мисъл. Като приемеш тази права мисъл, ти ще я проектираш в пространството. И ако изпратиш тази мисъл до един човек, който е гладувал няколко дена, той ще се насити. Някой е гладен, седи, безпокои се. Няма какво да се безпокои. Нека влезе в станцията си, нека изпрати своята мисъл в пространството и ще види, че в скоро време ще получи чрез въздуха една успокоителна, ободряваща, хранителна мисъл, от която ще се насити. Тази мисъл е изпратена от някой добър, повдигнат човек. Детето се прибира вкъщи и казва на майка си: „Мамо, гладен съм“. Кой от вас като едно дете се е отправил с мисълта си към Бога и е казал, че е гладен? Вие отивате при Господа гневни и в това си състояние казвате, че сте гладни. При това положение не получавате никакъв отговор. Вие трябва да знаете, че гладът има свое пред-

назначение. Гладът е вътрешен стремеж. Той е мощна сила, която подтиква хората да направят нещо добро. Ако човек не знае как да направи добро, той ще направи зло. Ако не знаеш как да употребиш любовта, от незнание ти ще направиш зло. Всичкото зло в света се дължи на факта, че не знаем как да употребим благата, които са ни дадени. Тази е единствената причина за злото. С едно парче хляб ти можеш да затъкнеш гърлото на човека и да го задушиш, със сто милилитра вода ти можеш да го задавиш.

Човек не е просто същество. Ти искаш да обичаш един човек, но същевременно в тебе стават известни реакции, които запушват дихателната система на душата ти, на чувствата ти. Това се нарича подпушване на чувствата или подпушване на симпатичната нервна система, на слънчевия възел в човека. При това положение в човека става цяла пертурбация. Следователно няма да обичате по много, няма да се лакомите, ще обичате по малко, постепенно ще давате. И вас като ви обичат, казвайте: „Давай ми по малко, не по много". Няма защо да бърза човек. Той с векове, с хиляди години има да проявява своята любов, не трябва изведнъж да я прояви всичката. Ако изведнъж проявите всичката си любов към даден човек, вие може да го удушите. Мога да ви приведа ред примери в това отношение. Всички онези майки и бащи, които са дали изобилно своите чувства на децата си, в старите си години са пожънали плодовете на тази любов. Последствията на тази тяхна любов са били всякога лоши. Не само това, но органите на тяхната духовна натура са били вече подпушени. В децата е ставало известно натрупване и те са започнали да мислят съвсем физически. Детето е започнало да гледа на баща си като на обикновен човек. И тогава то е казало: „И друг може да ми бъде баща". То е започнало да гледа и на майка си като на обикновен човек и е казало: „И друга може да ми бъде майка". Не, на Земята друга не може да му бъде майка, нито друг може да му бъде баща. Точно

определено е коя може да му бъде майка и кой може да му бъде баща.

Аз не говоря сега за Бога като за ваш баща. Ако вие познавате Бога като ваш баща, ще познавате и своя земен баща като Негов заместник, ще познавате и своята земна майка като Негова заместница. Казваш: „Тази не е моя майка". Щом Бог ти я е дал, ще я зачиташ заради любовта си към Бога. За времето, докато си на Земята, ти ще я признаваш за своя майка. Ако тя те пита каква ще ти бъде в другия живот, ти ще кажеш: „В другия живот не зная каква ще ми бъдеш. В този живот си моя майка, в другия може да ми бъдеш сестра или брат". Какво означава думата „майка"? Чрез тази майка Бог ти е дал някои неща, които друг никой не може да ти ги даде. Чрез майката Бог дава на хората най-добрия ум. Чрез бащата Той дава на хората най-доброто сърце. Мъжът предава на синовете си и на дъщерите си най-доброто сърце. Жената предава на синовете си и на дъщерите си най-добрия ум. Когато някой иска малко ум, той трябва да отиде при майка си и тя ще му даде най-добрия ум. Затова именно е почитана майката. Ако детето започне да не вярва в майка си, неговият ум ще се обезвери и постепенно ще отслабне. Когато почвата отдолу отслабне, и растенията отслабват. Ако почвата отдолу започне да се усилва, и растенията се усилват. Ако твоята майка умствено се усилва, и твоят ум ще се усили. Ако сърцето на твоя баща започне да се усилва, и твоето сърце ще започне да се усилва. Затова е казано: „Почитай баща си и майка си". Почитай майка си заради добрия ум в нея. Почитай баща си заради доброто сърце в него. Почитай брат си и сестра си, които се раждат заедно с тебе, защото те ще допринесат нещо за усилването на твоята физическа сила. Това е домът от физическо гледище, а също така и от гледището на онези мистици от школата на възпитанието на дома.

Казвам: като дишате, вие ще гледате да се свържете с възвишения свят, ще мислите за съществата от

този свят, които дишат не както хората чрез дробове, не както рибите чрез хриле, но чрез нови органи, които възприемат етера от въздуха. Вие се нуждаете от етер. Етерът е най-чистата материя, която човек може да изсмуче от въздуха. Този етер представлява жизненият еликсир. Ако вие не можете да се свържете с тия същества, които възприемат етера от въздуха, дишането не е правилно. Сега да оставим настрани какво мислят хората. Вие, които вървите по пътя на окултизма, трябва да се научите да дишате правилно. Онзи свят трябва да ви бъде така ясен, че всяка година да имате поне по едно писмо оттам. Всеки от вас трябва да има поне един познат в онзи свят. Когато се говори за онзи свят, вие мислите, че за да отиде там, човек трябва да се излъчи. Не, има един естествен начин, по който може да се отиде в другия свят. На човека се позволява поне един път в годината да го посети. Дава му се един месец отпуск, за да отиде в другия свят, да прекара това време там, после да се върне на Земята и пак да започне работата си. Нали същото става и със затворниците на Земята? Когато някой затворник прекара дълго време в затвора и покаже пред всички свои началници, че е започнал да се изправя, те придобиват доверие в него и затова от време на време го пускат за един ден в града, да се поразходи, да си направи някакви покупки. Вечерта той трябва да се прибере обратно в затвора, но този човек има право вече да излиза. Така всеки човек има право поне един месец да прекара в другия свят, а после да се върне на Земята, да продължи работата си. С този човек вече е станала някаква промяна.

Ще ви приведа един пример за такова посещение в другия свят. Това ми разправяше един мой познат, началник в Чирпан (няма да кажа сега името му). Той имал само майка, която много обичал. Една слабост, която имал, била тази, че много обичал да партизанства. Като дохождал въпросът до партизанщина, той не можел да владее себе си. Един ден майка му заболяла и се принесла за

цели три дена в онзи свят. Като се върнала оттам, казала на сина си: „Синко, след един месец ще замина за онзи свят, трябва да се приготвиш за това“. Разказва следното моят познат: „Като я слушах да говори така, аз си мислех, че е малко отнесена. Казах си: „Нищо, стара жена е, няма защо да ѝ се държи сметка за това“. Всъщност тя не беше стара, имаше едва 45 – 50 години. Наистина, след един месец майка ми ме извика и ми каза: „Синко, заминавам днес за онзи свят“. Докато разбера какво иска да ми каже, тя умря. Погребахме я, но аз изживях голяма скръб и отчаяние. За цели три месеца се затворих вкъщи и прекарах само в плач, никъде не излизах. Една вечер сънувам, че майка ми иде при мене и ми казва: „Слушай, не искам да ме поиш със сълзите си. Аз искам да живееш един чист живот, да живееш по Бога и да се откажеш от това твое партизанство. Не искам повече да ме безпокоиш с твоя плач, но да се облечеш хубаво, чисто и да излезеш между хората. Така иска Бог да се живее“. Като станах на сутринта, облякох се добре и излязох между хората. От този момент се убедих, че съществува друг свят“. Сега всички вие може да кажете, че умът на този човек е малко мръднал.

Казвам: използвайте условията за онази вътрешна опитност. Вие отделяте Бога от хората, отделяте Го от природата и искате да живеете по особен начин, да Го видите по особен начин. Това е възможно за напредналите, а вие трябва да видите Бога първо в хората. Вие трябва да видите Бога чрез растенията, чрез животните, чрез хората, чрез всички живи същества, чрез Слънцето, чрез звездите. Само така можете да добиете представа за Бога. Иначе, като се говори за Бога, има една опасност. За да познаят Бога, Той винаги се явява на хората при най-неблагоприятните условия на живота. Когато на човек нищо вече не му се иска, никъде не може да се свърти, нищо не може да му помогне, тогава Бог ще му се яви. Когато Бог му се яви, всички груби състояния, всички груби чувства в него изчезват и в него става цял

преврат. Който види Бога веднъж, от там нататък той има вече особено понятие за живота. Той започва да не търси страдания, мъчнотии и тягости, но дето отива, вижда нещата другояче. Дето отива, всички го посрещат добре. От този момент пътят му се оправя и се отваря. Всички животни, всички хора се изменят спрямо него. Който го погледне, все му се усмихва, всеки го кани, всеки е готов на услуги към него. В душата му настава един вътрешен мир. И му се дават ред условия да бъде добър. Мъчно може да се определи какво нещо е Бог. Понятието за Бога е нещо, което не може да се определи. Понякога човек може да има само една фикция, само едно отражение на понятието Бог. Да видиш Бога само веднъж, това е нещо знаменателно, нещо епохално в твоя живот. То е достатъчно. Само веднъж да Го видиш, ти никога няма да Го забравиш. Ще Го носиш в себе си не като вечен спомен, но като нещо, което постоянно се развива и усилва. Колкото и да се отдалечава тази светлина, ти всякога ще я виждаш. Където и да е, все ще Го виждаш. Между Бога и тебе ще бъдат наредени милиарди същества, ти ще Го виждаш някъде далеч от себе си, обаче, като се намериш пред някаква мъчнотия или пред някаква скръб, тази светлина ще се увеличава все повече и повече. Щом стане някаква промяна, светлината ще се увеличи и всички хора ще бъдат в твоя помощ. Когато Бог иска да помогне на един народ или на едно общество, или на едно семейство, или на един човек, всякога и навсякъде законът е един и същ.

Сега гледайте да имате тази вътрешна вяра, да изпитате доброто, което е скрито във всички хора, както и доброто, което е скрито във вашите души. Дотогава, докогато ние не можем да проявим доброто, което е у нас, докогато не можем да проявим любовта, която е у нас, докогато не можем да проявим знанието, което е у нас, както и свободата, която е у нас, ние не можем да видим и да познаем Бога. Щом проявим тези неща, тогава и Бог ще ни се изяви. В знанието, в което ние започваме да

проявяваме любовта си, в знанието, в което ние започваме да проявяваме своята мъдрост и свобода, ние сме съзрели вече Бога. „Умих се и прогледнах.“ Пожелавам на всички да се умиете и да прогледнете.

Благословен Господ Бог наш
Тайна молитва

27 октомври 1935 г., София, Изгрев

Кротките ще наследят земята

Блажени кротките, защото те ще наследят земята.

Отче наш
Бог е Любов

Ще прочета 5. глава на Евангелието от Матея, тя е за блаженствата, които някои наричат „неразбраните блаженства на Христа". Какво ще напишете, ако ви се даде темата „Движение, приложение и постижение"?

Ще наследят земята кои? Кротките. Ако ти искаш да живееш на земята, да я наследиш, да имаш някакво наследство, Христос дава за това само едно положение. Какво е това положение? Ти трябва да бъдеш кротък. Ако не си кротък, ти си странник на земята, ти не можеш да имаш нищо, ти си един пътник. Ще се спреш някъде и след няколко дена ще платиш каквото дължиш, след това ще тръгнеш в пътя си. Такова е положението на всеки, който отиде в някоя чужда държава. Той може да отиде, където иска, но гражданин на тази държава не може да бъде.

Сега едно малко разсъждение да направим. Съвременният век се отличава с доста висока култура. Мнозина от вас сте минали през гимназия, през университет, знаете например какво нещо е повдигането на едно число в квадрат или в куб. Повидимому, това е проста работа, но ако искате да си обясните защо и именно кои числа се повдигат в квадрат и кои – в куб, няма да можете да си обясните. Всяко число, което се повдига в квадрат, изменя своето естество. И всяко число, което се повдига в куб, също така изменя своето естество. Тази работа е трудна даже и за математиците. Благодарете, че не знаете тези работи, защото, ако ги знаехте, най-голямото нещастие щеше да дойде върху главите ви. Ще ви

кажа защо е по-добре, че не ги знаете. Представете си, че стоите пред една каса, пълна с пари, но не знаете, че в нея има пари. Макар и да имате слабост към парите, щом не знаете, че в касата има пари, ще стоите тих и спокоен, няма да я пипате. Ако знаете, че вътре има пари, ще искате да я отворите, ще започнете да я пипате. Това пипане може да ви създаде ред неприятности. Могат да ви поставят в затвор, дето да седите цели десет години. Защо? Защото сте пипнали касата. В това отношение касата е много целомъдрена мома – ако някой я пипне, десет години затвор го чакат.

Ще приведа един пример из обществения живот. Има много прости неща, които трябва да се обясняват. Сега ще констатирам само един факт. Представете си, че една целомъдрена мома и един целомъдрен момък се срещат и се обикват, женят се и заживяват целомъдрен живот. След една година целомъдрената жена е на смъртно легло. Веднага викат един лекар, който дохожда и започва да я преглежда. Той ще изследва пулса ѝ, като хване китката на ръката ѝ, после ще отвори малко ризата ѝ и ще тури ухо на гърдите ѝ, да ги преслуша, после ще слуша отзад, на гърба ѝ, да чуе какво е състоянието на дробовете ѝ. Най-после ще я накара да си извади езика, ще повдигне клепачите ѝ, ще я изследва най-щателно. Като гледа това, нейният възлюбен намира, че е в реда на нещата лекарят да я пипа, да я изследва. След като я е пипал този лекар тук-там, най-после тя оздравява. Тя е благодарна, доволна е от този лекар и като го види, поглежда го умилно. Но ако сега тя си позволи да каже на лекаря: „Не можеш ли пак да ме попипаш, да ме преслушаш?“, това няма да бъде в реда на нещата. Какво ще каже в този случай нейният възлюбен? В първия случай той намира, че е в реда на нещата лекарят така да постъпва; неговото мнение е едно и също с мнението на лекаря. Във втория случай той намира, че това, което лекарят би направил, не е в реда на нещата. Тогава неговото мнение и това на лекаря не се съгласяват. Той

казва: „Аз съм на малко особено мнение“. Сега аз няма да разрешавам този въпрос, оставям вие сами да го разрешите. Аз не искам да разрешавам този въпрос, оставям го на вас, вие да го разрешите. Колкото и да се разрешава този въпрос, той остава един от неразрешените. Такова нещо представлява и касата. Докато касата е болна, колкото и да я пипате, това е в реда на нещата. Но щом оздравее касата, само да я пипнете, и ви очакват десет години затвор. Кога е болна касата? Когато няма нищо в нея. Следователно, когато лекарят пипне празната каса, той влага нещо в нея и всички намират, че това е в реда на нещата. Той не е задигнал касата. Сега касата тежи повече, отколкото преди да дойде лекарят. Но ако този лекар или друг някой си позволи да пипне и да бръкне в здравата каса, да вземе нещо от нея, всички ще считат това нещо за неморално. Такива са човешките разбирания, такъв е човешкият порядък на нещата.

Христос казва: „Кротките ще наследят земята“. За да бъде характерът ти устойчив, за да придобиеш някакво наследство, ти трябва да бъдеш кротък. Това, което е равносилно или което ще се даде като награда за кротките, за кротостта им, то е, че ще наследят земята. И от свое гледище Христос казва: „Ако искаш да бъдеш Син Божи, ти трябва да бъдеш миротворец“. Ако пък искаш някой да те утешава, да те гледи, ти трябва да бъдеш нажален. Ако искаш Царството Божие да бъде твое, ти трябва да бъдеш нищ духом. Под „нищ духом“ не се подразбира слаб или болнав, но се подразбира човек, който може да се спогоди с всички хора, с всички същества. Този човек е в състояние да раздели хапката си с всички живи същества по лицето на земята. Той не влиза в стълкновение с никого – нито с животните, нито с буболечките, нито с растенията, нито с хората. За такъв човек турците употребяват поговорката: „Този човек е с девет крила, с девет царе е в мир“.

Казано е по-нататък: „Блажени, които гладуват и жадуват за правдата, защото те ще се наситят“. Ако

искаш да се наситиш, първо ще гладуваш и жадуваш. Някои искат да се наситят, без да са гладували и жадували. Само след като гладуваш и жадуваш, ти можеш да се наситиш. Насищането е резултат на гладуването и жадуването. Значи, насищането е едно благо, то е възприемане на една награда. „Блажени милостивите, защото помилвани ще бъдат. Блажени чистосърдечните, защото те ще видят Бога." Който иска да види Бога, той трябва да бъде чистосърдечен. „Блажени гонените заради правдата, защото на тях е Царството небесно." Сега аз не зная дали всички сте съгласни с блаженствата, които Христос е изказал, но поне в едно нещо всички сте съгласни. Не зная дали всички ще бъдете съгласни с мене, но поне в едно вярвам, че сте съгласни: всички сте подали заявление до Бога, искате да бъдете собственици на земята, нищо повече. Всеки от вас иска да има парче земя, иска да има къща. Според Христовото учение, за да имаш къща, за да имаш земя, ти непременно трябва да бъдеш кротък. Това са земни актове, които се наричат тапии*.

Често вие анализирате съвременния живот по лекарски. Едно време, ако някой би си позволил само да бутне някого, биха го обесили, а сега лекарят взема своите ножчета и като орел започва да разкъсва човека. Лекарите режат вените, артериите, костите, мускулите и като свършат работата си, седнат в своята лаборатория и започнат да си пушат тютюна. Гледаш, тези хора са доста благородни, но всеки взел ножчето си и реже, всеки търси нещо в човека. Като режат човека, те изучават къде са нервите, къде са артериите, какви мускули и органи има, какви са техните функции и така нататък. Като изучават по този начин човека, те лекуват здравите хора. Защото, като лекувате човека, ако в

* тапия (ар.-тур.) 1. *остар.* Тапия според османското право е документ, съответстващ на нотариален акт за земя и/или прилежащата ѝ друга недвижима собственост. 2. *прен., разг.* Документ.

него се е скъсал даден нерв или се е преплел някъде, трябва да знаете накъде върви този нерв, какъв път минава и прочее. Това е учението на съвременните хора. Ние изучаваме умрелите по този начин, за да можем да бъдем полезни на живите. Често ние изучаваме и морала на хиляди поколения преди нас. Обаче от този морал нищо не можем да приложим. Какъв е бил моралът на тези хора? Всички растения, всички животни, и те имат своя морал. Във всички времена хората са имали известен начин, по който са постъпвали, обаче в своето съзнание те никога не са имали едно всеобединяващо правило. Те са имали всякога частични схващания. Само някои от многопредналите същества от човешката раса са схващали тази нишка, която съществува между всички хора. Ето какво разбирам аз от това. На умрелия човек не е потребен нашият въздух, следователно, за да може да се ползва от въздуха, човек трябва да бъде жив. За да се ползва от въздуха, той трябва да има дробове. Рибата трябва да има хриле. Някои микроорганизми дишат чрез кожата си; те имат съвсем други органи за дишане. Но въздухът е общо благо за всички. В това отношение всички се ползват еднакво от него, защото без въздух не може. През въздуха минава енергията на живота, затова вие трябва съзнателно да дишате.

Питате какво нещо е въздухът. Въздухът е това, при което човек започва да живее, да се движи. Докато не е всмукал въздух, човек е спокоен и инертен, не се движи. Докато е в утробата на майка си, детето през всичкото време е спокойно, не се движи. Майката го храни по особен начин. Детето е обвито в една риза, наречена детинска риза. Тази риза храни детето, тя е едно ембрионично тяло, с което детето живее в утробата на майка си. Ако бихте казали на това дете, че след време то ще скъса тези връзки с майка си и ще излезе навън, при което сегашното му тяло, сегашното му състояние съвсем ще се измени, то не би повярвало. Ако му кажете още, че майка му вече няма да му шета, ще има съвсем други

отношения към него, то пак не би повярвало. То ще влезе в друг свят. И докато е в утробата на майка си, то е в съвсем затворен свят, без никаква светлина. Детето е затворено в този тъмен свят като една целомъдрена мома, която от никакви чужди очи не трябва да бъде видяна. Всяка мома, която хората поглеждат с лоши очи, може да се опетни. Това дете е като целомъдрената мома. Като прекара девет месеца в утробата на майка си, най-после майката казва: „Ти не можеш да седиш повече вътре, трябва да излезеш навън". Тя се освобождава, въздъхва вече свободно. По никакъв начин те двамата, майката и детето, не могат да живеят заедно повече от девет месеца. Те трябва да се разделят. И тогава майката усеща един страх. Докато се разделят, понякога е нужен един ден, понякога са нужни два дена, а понякога – три дена. Някой път тази работа става много лесно, но някой път положението се влошава. Това са символи на духовния живот, които аз искам да ви обясня.

Казвате: „Какво отношение има всичко това към духовния свят?". Във физическия свят е разгадаването на духовния. Всичко онова, което става на Земята, всички противоречия, които срещате, трябва да се тълкуват. В тълкуването им ще разберете духовния свят. Който не разбира нещата, мисли, че едни са вредни, а други са полезни. Но случва се, че нещата, които са вредни за едни, за други са полезни и нещата, които за едни са полезни, за други са вредни. Следователно, като разглеждате нещата от чисто духовно гледище, ще видите, че има един висш живот, който ги обединява всичките. Но този живот е далеч от нас, той не е за нас. Ние не можем да примирим всички неща. Тъмнината и светлината са непримирими. Всички нещастия в света произтичат от тъмнината. Всички блага в света произтичат от светлината. Всичката любов в света произтича от огъня. Всичката омраза в света произтича от студа. Ако вие не разбирате основните закони в живота, не ще знаете как да постъпите със замръзналия човек. Ако

речете да размразите замръзналия човек с топлина, вие ще му причините най-големите страдания. Следователно замръзналия няма да го размразявате с огън, но ще го оставите постепенно да се размрази, за да не му причините болки от топлината. Мислите ли, че ако заставите един човек, който мрази, да започне да обича, той ще се преобрази? И мислите ли, че ако заставите един човек, който обича, да започне да мрази, той ще се измени? И в единия, и в другия случай – като дадете любовта на един човек, който мрази, и като дадете омразата на един човек, който обича, вие ще му причините страдания, нищо повече.

Аз не искам да ви заставя насила да приемете нещата. Аз не искам да изменя възгледите ви, но да ви дам условия за разсъждение. Има разни възгледи, има разни социални схващания. Ето, във времето на Римската империя за граждани се считаха само римляните, а всички чужденци се считаха за римски поданици. Един християнин ще каже, че всички сме чеда Божии. Вие същевременно ще кажете, че всички хора са ваши братя. Като сте братя, тогава защо, ако един ваш брат ви обере, се оплаквате? Щом ви е брат, той има право да ви обере. И като ви обере, вие не трябва да се оплаквате. Сега аз говоря от гледището на вашите идеи. Ако отидете на един извор, ще видите, че и вълкът, и змията, и мечката, и човекът имат право да пият вода. В това няма никакво престъпление. Всеки трябва да дойде на своето място и на своето време да пие вода. Но ако сипете вода в едно шише, дойде мечката и изпие тази вода, вие ще ѝ теглите куршума. Тя няма право да пие водата, която сте сипали в шишето. Сега във вашия ум ще остане идеята: какво ли искам да ви кажа? Аз искам да ви кажа, че вие сте много учени хора и мислите, че знаете работите. Вашите нещастия произтичат от много знания. Вие искате замръзналия човек да го турите много близо до огъня, да го размразите, но не знаете, че така ще му причините най-голямото нещастие и той ще вика, ще кряска. Турете замръзналия

на студа, нека да зъзне, но така по-лесно ще се размрази, отколкото да го оставите пред огъня.

Един български офицер разправяше за един случай с него от времето на Сръбско-българската война. От този случай той разбрал добрината на своите войници. По едно време този офицер го ранили и останал съвсем сам на стотина метра от бойната линия. В това време обаче никой не могъл да се приближи до него, защото огънят бил силен. Всякакво помръдване на човек около това място означавало смърт. Разказваше този офицер: „По едно време моите войници свалиха коланите си, съединиха ги един с друг и така образуваха едно голямо въже. Единия край на въжето хвърлиха в моята ръка и с другия край започнаха да ме теглят по земята. Така ме теглиха на разстояние 150 – 200 метра. Аз знаех какво е моето положение". Всичко това той е трябвало да понесе, без да извика, без да даде вид, че страда, защото най-малкото забелязване от страна на сърбите, че там има човек, би рискувало живота му. Всеки, който би се явил на това място, би платил с живота си. Затова войниците полека, полека го теглили цял ден, докато го доведат до определеното място. Казваше офицерът: „Виждах доброто желание на моите войници да ми помогнат, но аз си знаех какво ми е. Казах всички молитви, докато ме доведат до мястото, на което щях да бъда вън от опасност. И най-после, след като ме изтеглиха отвъд линията, казах си: „Голям герой съм бил!". Какво показва това? Че всички войници са мислили колективно, търсили са начин как да помогнат на офицера си и най-после намерили един начин. Помогнали му, но той изпитал най-големите страдания. Не трябва да се причиняват страдания на човека, но тези войници разбрали, че ако оставят офицера на мястото, където е ранен, той ще се раздели с живота си, а така, като го теглят, макар че ще му причинят големи страдания, има шанс да го спасят и да оживее. И като оживял, той разправил своята опитност. Той видял, че в тези войници имало душа, имало

съобразителност, имало ум – с колани го домъкнали, но го избавили от смъртта.

На другата страна ние, съвременните хора, се намираме в друго противоречие. Съвременните хора сами са създали ред противоречия в живота си и спорят помежду си има ли прераждане, или няма, има ли Господ, или няма, управлява ли се светът от нещо разумно, или не се управлява. Всички спорят така и цели трактати, цели философски доводи се правят. Аз никога не се силя да доказвам има ли Господ, или няма, това е за мене безпредметно. Безпредметно е за мене да ми разправят за хляба, който съм ял. Аз познавам този хляб, няма какво да ми разправят какъв е той. Искат да ми разправят от какви елементи бил съставен, как бил омесен и прочее. Аз не искам да зная какъв е. Ядох от него и оздравях, нищо повече не ме интересува. – „Ама ти не си го ял както трябва." Как трябва да го ям? От резултатите ще го познаем. Какво трябва да бъде веруюто на един човек? Казвате, че вие вярвате в Бога. За каква вяра говорите? Вярата не е нещо физическо, отвън да я гледаш. Само в това, което си видял, можеш да вярваш. И когато не виждаш нещата отвън, вярата престава да бъде съзнателна. Преди да си видял нещата, можеш да имаш вяра, но вярата се отнася до постъпките на някои много напреднали същества, а не до нас. Ние можем да имаме вяра само в същества много напреднали, които седят много по-високо от нас. Никога не можем да имаме вяра в същества, които седят по-ниско от нас. Вяра можем да имаме само в това, което е над нас, а не в онова, което е под нас. Следователно по отношение на живота, който е под нас, ние имаме безверие. От мое гледище безверието се дължи на онова, което е под нас, а вярата се дължи на онова, което е над нас. Като казвам, че вярата се дължи на онова, което е над нас, разбирам онова, което е в умствено отношение по-високо от нас. Всеки човек усеща, че има нещо по-високо от него, което го контролира, което го обуславя, което го ограничава.

Разправяха ми за един господин от Видин, който обичал да говори против Христос, като употребявал нецензурни думи. Майка му често му казвала: „Синко, не говори такива думи за Христос! Този човек е живял две хиляди години преди тебе, не ти е направил нищо лошо. Ако ти е направил някоя пакост, разбирам, но като не ти е направил, защо ще говориш такива лоши думи?“. Той продължил да държи същия език за Христос, не искал да чуе майка си. Една сутрин станал рано и майка му го видяла, че плаче. Попитала го: „Защо плачеш?“. – „Как да не плача? Сънувах снощи, че съм на църква. По едно време от олтара излезе Христос и ми удари две толкова силни плесници, че ме повали на земята почти в безсъзнание.“ И какво се случва? След две седмици този млад човек заболява и умира. Това е факт, който се е случил във Видин. Вие ще кажете: „Може ли Христос да бие?“. Не, вие трябва да разсъждавате малко по-различно. Представете си, че казвате: „Не искаме да виждаме светлината, не ни трябва светлина“. Влизате в една изба и се отдалечавате от светлината. Питам: какво ще бъде вашето състояние, след като прекарате една година в тази изба? Ще изпитате каква е влагата и тъмнината вътре в нея. Мислите ли, че тогава ще бъдете здрави? Не, вие ще изгубите здравето си. Вашето здраве се дължи на светлината, на чистия въздух, на чистата вода и на чистата храна, които приемате. Ако се отдалечите от тази светлина, от тази чиста вода, от този чист въздух и от тази чиста храна като неизбежни условия за вашия живот, смърт ви очаква, нищо повече! Да се отдалечавате от всичко това, е безсмислие. Плесниците, които Христос ударил на онзи млад човек, това е език, с който му се говори.

Сега вие ще кажете: „Дали това, което ни се говори, е истина?“. Направете същия опит и ще се уверите, ще видите дали е истина, или не е. Аз не искам да се аргументирам, за да ви убеждавам. Влезте в една тъмна, затворена изба, останете в нея само една година и ще видите

дали това е вярно, или не е вярно. Като говоря по този начин, мнозина си мислят върху други въпроси и казват: „Кажи ни какви са твоите възгледи по социалните въпроси“. Според мене социални въпроси не съществуват. Има по известни въпроси спорове, хората не се споразумяват по тях. Това са въпросите на вземането и даването. Една държава взема, друга дава – това са фирми. Казвате: „Социални отношения съществуват“. Според мене социални отношения има само към природата. Само в този смисъл двама души могат да имат правилни отношения. А щом вие не живеете правилно, не можете да имате никакви социални отношения. Тогава се явяват патологичните състояния. Според мене социалните отношения, които хората имат помежду си, това са само здравословните отношения, здравословните състояния. Ако отношенията между тях не са здравословни, те са патологични състояния. Патологията не е социално отношение, тя е нещо болезнено. Патологичните работи са вметнати, те са влезли в живота, в социалния живот и не представляват самият живот. Само здравословните отношения са социални отношения. С това аз не опровергавам схващанията на съвременните учени социолози. Те искат да обяснят някои социални противоречия, както лекарите обясняват някои болести, някои патологични състояния при болестите. Те препоръчват известни лекарства, които някой път са сполучливи, а някой път не са сполучливи.

Всички хора трябва да изучават онези правилни отношения, които човек трябва да има спрямо природата, в която живее. Той трябва да счита природата за разумна и неговите отношения трябва да са първо към нея. Ако човек разбира езика на природата, тя всякога ще му бъде като майка. Под думата „природа“ аз разбирам онази вътрешна разумност, която прониква навсякъде и която всякога се притичва, за да уреди всички противоречия между хората. Като се притичва да уреди всичко, тя най-после се притичва да уреди и онези работи, които

хората сами не могат да си наредят. Вие може да кръстите тази природа под разни имена. Някои я наричат Бог, поддържат, че Бог съществува, а при това затварят хората и ги избиват. Казват, че има Господ, а при това правят войни и се избиват едни други. Какъв е този Господ? Християните вярват в Бога, но и те правят войни. И еврейският народ вярваше в Бога, Мойсей казваше даже: „Не убивай това, което Бог е създал". Единственият в света, който има право да убива, това е само Бог. Само онзи, който е направил нещата, има правото да ги унищожава. Само грънчарят, който прави гърнета, има право да ги чупи. Всеки друг, който счупи едно грънчарско гърне, той трябва да го плати. Ако го купи, той е свободен да го счупи. И след като го счупи, той трябва да си купи ново гърне. Сега аз не ви говоря да влезете в противоречие със себе си, защото и без това вие сте в противоречие със себе си. От толкова години вече аз почти не съм срещал хора, които да не са в противоречие със себе си. Противоречията си имат своите причини и те не могат да изчезнат, но трябва да се освободите от тях. Противоречията на големите ветрове, на големите бури си имат своите причини, но тия големи противоречия донасят големи блага в природата. Всеки има противоречие в живота си.

Например съмнението и омразата проникват в човешката душа, но вие не можете да си обясните произхода на тези противоречия, на тези отрицателни за вас състояния. В едно отношение тия неща са противоречие за индивидите, но в друго отношение те са големи блага за тях. Някой човек може да е дал повод за омраза и други хора да го мразят, но той сам не е създал омразата. Друг някой може да е дал повод да го обичат, но той сам не е създал любовта. Казвате, че еди-кой си човек е запалил обич в себе си. Вие се лъжете. Ако любовта сега се създава, тя ще изчезне. Ако огънят сега се запалва, той ще изгасне. Вие виждали ли сте огън на земята, който, като се запали веднъж, никога да не изгасва? Има такъв огън, той

е огънят на вулканите. Но той не е огън, с който хората могат да си служат. Този подземен огън създава постоянни трусове и прави големи бели на хората. Този огън може да изчезне, да престане някога, но знаете ли тогава какво ще бъде състоянието на Земята? Ако подземният огън изчезне, заедно с това ще изчезне и животът на Земята. За предпочитане е малкото зло пред голямото. Предпочитам омразата пред изчезването на любовта. Предпочитам безлюбието пред изчезването на любовта. По-добре е да има омраза, защото зад омразата седи любовта, отколкото любовта да изчезне. Аз бих предпочел омразата, зад която седи любовта, отколкото един свят, в който няма никаква омраза, но няма и никаква любов.

В какво седи приложението? Сега аз не искам да ви товаря заради вашите възгледи. Дали това е съгласно с вашите възгледи, не е важно, защото и вашите възгледи не са съгласни с възгледите на природата. Всеки мисли както си иска. Дойде някой и каже: „Никой не ме обича". Казвам му: „Радвай се, че не те обичат. Ти си щастлив, ако не те обичат". В известно отношение аз бих се радвал, ако не ме обичат. Защо? Защото, ако ме обичат, аз ще бъда за тях кокошка, която един ден ще заколят и ще сварят, а така ще вляза в тенджерата. Ако съм жито и ме обичат, ще вляза в хромела* и ще ме направят на хляб. Ако съм някоя обичана дреха, постоянно ще ме окалват, ще ме цапат и често ще бъда в коритото. Питам: какво ще бъде вашето положение, ако сте като една риза, облечена от някой човек, и постоянно виждате какво прави този човек? Вие ще виждате престъпленията, които той върши, но нямате език, нищо не можете да кажете. А като ви пере, какво ще кажете? Ще кажете: „Ужасен светия е този човек!". Понякога срещам хора, които искат да ми се покажат, че ризите им са прани. Аз изпадам

* хромел *диал.* Ръчна мелница от два камъка; камък на ръчна мелница, воденичен камък.

в едно изкушение: зная, че ризите им са непрани, нечисти, но нищо не мога да кажа. По какво ги познавам? Като срещна човек, на когото ризата е прана, той ми хвърля един мил поглед. Когато срещна друг, който е намръщен, сърдит, аз зная, че ризата му не е прана. Казвам: оставете този човек, той духом не е добре разположен, нека иде да си изпере ризата. Утре той ще хвърли един мил поглед. Не е само до праните и непраните ризи, но аз лесно мога да позная дали някой е направил добро на даден човек. Като го срещна, лесно мога да позная това. Срещам един, който е намръщен, сърдит, недоволен от всички. Аз зная, че този човек има да дава, има да плаща много полици. А като хвърли един мил поглед, казвам: платени са полиците на този човек. Искам тогава да зная кой му ги е платил. Защо някой човек е сериозен? Има да плаща полици. Защо някой има мил поглед? Защото полиците му са платени. Това са изяснения, това са психологически моменти, които не се отнасят до вас.

Досега нито един от вас не е хвърлял мил поглед. Сега аз забелязвам, че вие сте дали дрехите си да ги перат и са ви обещали, че ще бъдат хубаво изпрани. Докато дрехите ви не бъдат хубаво изпрани, никакъв мил поглед няма да има. Като ви гледам, че сте сериозни, казвам: вашите дрехи са дадени на пране и аз вярвам, че скоро ще бъдат изпрани. Като ги изперат и срещнете някого, ще му хвърлите един мил поглед. Кое е прането на дрехите? Вашите възгледи представляват това пране. Не очаквайте нещата така да станат, че да се подобри положението лично на вас или положението на вашата другарка, или на вашия брат, или на вашата сестра, или на баща ви, или на майка ви. След като се уредят работите ви, вие казвате: „Слава богу, уредиха се нашите работи!“. Да, вашите работи се уредиха, уредиха се полиците ви и вие сте радостни и весели. Това показва, че ризата ви е изпрана. Но вие се намирате в един свят, в който не разбирате законите. Вие сте в едно преходно положение. Вашето положение прилича на това на просяците, които ходят по улиците

да просят. Някой ден се случва някой по-добър човек да даде повече, просякът взема единия лев и казва: „Господ живот и здраве да ти дава“. После друг му даде петаче, той пак казва: „Господ живот и здраве да ти дава“. Така и ние ходим по цял ден насам-натам, въртим търговия, но като се приберем вечерта, виждаме, че много малка е била търговията. Всичко хора са търговци на дребно. Те разбират много добре занаята си. Като дойде някой клиент, изважда един лев и търговецът казва: „Господ живот и здраве да ти дава“. После дойде друг клиент, той изважда пет лева и търговецът пак казва: „Господ живот и здраве да ти дава“. Той продава стоката си. Клиентът казва: „Дано стане така, както търговецът каза“. Някои просяци са много отзивчиви. Като мине някой богат момък, този просяк му се усмихне, поздрави го и каже: „Много голямо благо те чака, много щастлив ще бъдеш. След няколко дена ще дойде нещо хубаво“. Хвали той стоката си. И момъкът бръкне в джоба си, извади двайсет лева и му ги даде. Като мине малко време, момъкът вижда, че мисълта на този човек работи: каквото му е казал, след четири-пет дена така става.

Вие ще кажете, че тези неща не са естествени. Факт е, че стават. Кажете ми кои неща в света са правилни. Кажете ми едно нещо, което да е станало без пари. Някои хора твърдят, че има работи, които стават без пари. Парите са една обмяна. Всички вие се учите как да трансформирате златото в храна. Вие се учите да знаете цената на парите, как да употребите парите си, та чрез тях да ви дойдат всички необходими потреби*, да ви дойде и храната. Например, ако ти си болен човек, ни най-малко не можеш да употребиш парите, за да станеш богат. Лошавината не е в парите, но в това как ги употребявате. Ако парите станат господари, а човек – техен слуга, той ще се разболее, а те ще погълнат неговия живот. Парите са само едно средство. В това

* потреби *разг.* Вещи от първа необходимост.

отношение въздуха, който приемаш в дробовете си, ти не можеш да го задържиш повече, отколкото трябва. По същия начин ние не можем да задържим в себе си и парите повече, отколкото трябва. Това е несъвместимо. Парите можеш да задържиш в себе си ден, два, три, година, десет години или повече, но завинаги не можеш да ги задържиш. Ако ги задържиш повече, отколкото трябва, от тях нищо няма да остане, но и от тебе нищо няма да остане. Като поемеш въздух, след десет секунди трябва да го върнеш назад. Някои индуси, които са йоги, могат да задържат въздуха около двайсет минути. Някои от вас го задържат две-три минути най-много, но и това е прекомерно. Понякога голямото напрежение може да произведе обратни резултати. Всякога задържането на въздуха може да трае само определено време. Ако знаеш как да го приемеш и колко да го задържиш в себе си, ти можеш да се ползваш от него. Същият закон се отнася и до парите. Същият закон се отнася и до храната. Ако ти задържиш храната в стомаха си повече време, отколкото трябва, ще имаш обратни резултати. Ако и водата се задържа повече време, отколкото трябва, явява се воднянка. Много болести се дължат на задържане на вода в организма повече време, отколкото трябва, и след това със седмици трябва да се вади тази вода. Понякога и въздухът, като влезе в дробовете, не извършва онази служба, която му е определена.

Често ние, съвременните хора, сме погълнати от чужд живот. Ние се безпокоим от неща, които не ни влизат в работата. Ти се безпокоиш как ще свършиш живота си или какво те чака след двайсет години. Ти се безпокоиш дали ще постигнеш нещата или няма да ги постигнеш. Питам: какво има да се безпокои за живота си един скъпоценен камък, който е заровен на две хиляди метра дълбочина в земята? Какво ще мисли той за своето бъдеще? Неговото бъдеще е отлично. Когато и да го намерят, той всякога ще има цена. Какво има да се безпокои златото? Като го намерят излязло на

повърхността на земята, то ще има цена. Какво има да се безпокои надареният от Бога човек? Той има отличен ум, той има отлично сърце. Ще кажете, че няма работа. Той ще си създаде работа. Сега ще ви приведа примера за онзи учен персиец, който завършил образованието си и мислил, че ще си пробие път в Персия, но се намерил в чудо, работите му не тръгнали, навсякъде имал все обратни резултати. Най-после се оженил. Един ден жена му казала: „Слушай, тази работа не може да остане така. Ти ще станеш гадател". – „Че аз за гадател не се учих!" – „Не, ти си роден за гадател. Аз ще ти покажа как ще гадаеш." Тя му дала първите уроци по гадателство. Като видял, че няма никаква работа, послушал съвета на жена си и излязъл на пътя, на едно отдалечено място, да чака да минат хора, за да им гадае. Оттук-оттам, прочул се той. Идва един ден при него един турчин и го пита: „Можеш ли да познаеш какво има в тези гащи?". Той носел едни гащи със себе си. Този турчин се казвал Чешил. Гадателят му казал: „Е, Чешил, един път на пазар, втори път на пазар, докато те уловят". Гадателят говорел за себе си, но турчинът помислил, че е познал какво има в гащите, и веднага му казал: „Ти позна, че нося в тези гащи една лисица. Ето, вземи я, за тебе е". Като се прочул още повече, извикали го един ден в двореца на персийския шах, дето станала една голяма кражба. Била откраднатa една голяма скъпоценност на шаха. Гадателят казал на жена си: „Е, жена, сега е мъчна работата! Едва познах какво има в гащите на турчина, а сега трябва да отгадая кой е направил обира в двореца". Намерил се в чудо той. Като отишъл в двореца, разправили му какви била откраднатата скъпоценност. Тогава казал на шаха: „Моля да ми дадете 30 дена на разположение, за да намеря крадеца". Той пожелал да го оставят свободен някъде вън от града, там да си помисли. Взел в себе си 30 царевични зрънца и на първия ден преди изгрев-слънце извадил едно от тия зрънца и зачакал да мине денят. При залез-слънце той пак взел същото царевично зрънце и въздъхнал дълбоко,

като си казал: „Ето, единият мина“. Той говорел за деня – че денят е минал. На втория, на третия ден направил същото – така броял колко дена му остават да живее. Онези, които извършили кражбата, като чули, че този прочут гадател се е заел с издирването им, решили един по един да отидат и да минават покрай него, да разберат какво прави. Като минал първият крадец покрай гадателя, чул, че той въздъхва и казва: „Ето, единият мина“. Крадецът помислил, че се говори за него. На втория ден отишъл вторият крадец, минал покрай него и го чул да казва: „Ето, вторият мина“. Така се изредили няколко от крадците. После те се явили при гадателя и му казали: „Молим ти се, не ни издавай! Ето, ние връщаме откраднатата скъпоценност, даваме ти я на тебе, но само имената ни не издавай“. Тогава гадателят благодарил на Бога, че го избавил по такъв начин. След това се явил в двореца при шаха, като му казал: „Намерих крадците, взех от тях откраднатата скъпоценност, но Аллах ми съобщи това: не търсете имената им“.

Питам: ако и вие се намерите в такова трудно положение като персиеца гадател, няма ли да направите същото? Има едно съвпадение на нещата, което всякога може да помага на човека. В края на краищата ние казваме, че един човек е живял добре, а друг е живял зле. По какво се познава това? Добрият живот има отношение към друг един свят. Стомахът ми има отношение към моите бели дробове, белите ми дробове пък имат отношение към главата ми. Ако стомахът ми е здрав и функционира добре, тогава и мислите ми, и чувствата ми ще бъдат чисти. Ако стомахът ми е разстроен, тогава и дробовете ми, и главата ми ще бъдат разстроени. Ако ние сме добри, това показва, че сме в един свят, който е вън от физическия – едновременно с физическия живот ние живеем и един отвлечен живот. Понякога вие мислите, че живеете само на Земята. Не, това, което вие желаете, към което се стремите, на Земята го няма. А въпреки това вие се стремите, виждате вашите стре-

межи в един, във втори, в трети човек, но това ваше стремление е само отчасти там, само сянката му е там. Вие виждате една картина на екрана, но тази картина е само сянката на реалността. Реалността съществува вън от платното. Тези картини са съществували, но вие ги виждате като сенки на екрана. Те са вън от екрана, вън от платното. Ако сте умни, от тази сянка вие може да съдите за реалността на нещата.

Христос казва: „Кротките ще наследят земята". Първо, вие трябва да знаете какво нещо е кротостта, която ще наследи земята. Кроткият човек е богат човек. Кроткият човек не е сприхав, не е човек, който се обезсърчава. Кои хора се обезсърчават? Които нямат нищо. Докато човек е здрав, докато умът му и сърцето му са намясто, докато има къща, пари, ниви, приятели, той не може да се обезсърчава. В който ден започнат да дохождат загубите, този човек може да се обезсърчи. Но може и да не се обезсърчи, зависи доколко е кротък. Вие имате такъв пример с Йов. При него започнаха да дохождат големи изпитания. Него го изпитваше князът на тъмните сили – така го наричам аз, а в Библията го наричат духът на Сатаната. Господ запитал княза на тъмните сили: „Ти обърнал ли си внимание на Йов, който е най-кроткият и най-добрият сред човеците?". – „Какъв ти кротък и добър! Ти си му дал толкова богатства, толкова блага – къщи, ниви, лозя, говеда, камили, деца! Затова е добър. Хиляди блага си му дал. Не че Те обича, но той е задоволен във всичко. Я му вземи тези богатства, пък тогава ще го видиш!" И след този разговор започнаха изпитанията за Йов. В целия библейски разказ се изпитва характерът на Йов и се вижда как той издържа. Той постепенно изгуби всичките си богатства, но след като разреши задачата си, придоби отново загубеното. Той разбра, че всеки човек, който живее добре, никога не губи.

Често аз съм се спирал върху смъртта. Има една смърт, през която човек може да мине още докато е на Земята. В този смисъл да умре човек, това значи да

отстрани от себе си всички отрицателни качества. Това значи да се отрече човек от всички свои деди и прадеди, да се отрече и от себе си. Ако може да се отрече от тях, той е умрял за стария живот. Казваме, че човек може да умре. Ние свързваме това умиране с физическото умиране. Който умира, той пак ще се роди. В света между светлината и тъмнината има борба, между живота и смъртта има борба. Когато един човек умира, на негово място всякога ще се роди друг. Съвременната статистика е намерила, че годишно умират повече от 30 милиона души – приблизително шест пъти повече от населението на България. Но затова пък годишно се раждат близо 5 милиона души повече от ония, които умират. Във времето на римския император Юстиниан в Европа е имало 25 милиона жители, но днес те са се увеличили. Въпреки всичко животът е по-силен от смъртта. Следователно не смъртта царува, но животът. Смъртта е само едно видоизменение на формите в живота. Животът ще преодолее, ще махне смъртта и ще възстанови онези форми, които никога няма да се разрушават. Смъртта сега разрушава само несъвършените форми. Всички онези хора, които не са достигнали до положението на съвършени същества, са подложени на ножа на смъртта. Като станат съвършени, те няма да умират. Тогава хората ще се размножават по съвсем друг начин, а не както сега. Размножаването е закон на несъвършенството. Какъв ще бъде този нов закон? Ще има смяна на размножаването. Тогава ще има движение, приложение и постижение. В движението е животът, в приложението е мъдростта, а в постижението е истината. Следователно, който иска да познае любовта, той трябва да има движение. Който иска да познае, тоест да придобие знанието и мъдростта в живота, той трябва да има приложение, той трябва да приложи нещата. А който иска да познае истината в нейната целокупност, той трябва да има постижение.

Аз не говоря за човешките постижения. Постижението има за идеал съвършенството, а съвършенството е цел на човешкия живот. Постиженията на всички хора в света не могат да се сравнят с постиженията на истината, със съвършенството. Всичко онова, което вие можете да постигнете, то даже не е една хилядна част от постиженията на съвършенството. Следователно, като говоря за постиженията, имам предвид да влезете в пътя на съвършенството. Този път е вън от смъртта. В съвършенството ще имате всичките възможности да разбирате смисъла на сегашния живот. И тогава хората ще могат да организират света. Сега всички искат да организират света. Но за да се организира светът, много фактори трябва да се вземат предвид. Например сега не могат да ви заставят да живеете братски. Всяка държава живее и си има свои интереси. Коя е онази мощна сила, която може да застави всички хора да се хармонизират? Ние казваме, че Христос е дошъл за това на света и цитираме стиха „Едно стадо и един пастир". Туй ще бъде, но кога? Най-първо трябва да се намери законът, според който да влезе Любовта. Ние още не разбираме закона на Любовта. В закона на Любовта влизат безброй противоречия. Всеки закон може да се приложи, но и при това ще има своите противоречия. И при постижението се зараждат противоречия. Например един генерал може да е постигнал победа, но да има известни противоречия. Значи, едно движение е съвпрегнато с любовта, едно приложение е съвпрегнато с мъдростта и едно постижение е съвпрегнато с истината само когато в тях няма никакво противоречие.

Сега аз ви привеждам тези неща, които са външни. Вие ще кажете тогава: „В света не може да има приложение". Казвам: когато един човек разбира законите на природата, няма причини, които да му препятстват. Например вас ви е страх от дявола. Какво има да ви е страх от дявола? Кое е това, което ви плаши в дявола? Дяволът е голям кавалер, с големи разбирания. Като

дойде на Земята, той ходи с цилиндър, с черна връзка, с черен фрак, много е учтив, наляво и надясно се покланя. Види ли дами, по десет пъти ще им се поклони. Като види майки и бащи, покланя им се. Той всички поглежда и на всички се кланя. Като влезе в някоя къща, всичко знае, веднага прави известни търговски предприятия. Но като излезе, след това ще създаде много големи бели. Кой е признакът, че дяволът те е посетил? Един от признаците е, че в тебе се заражда едно неестествено желание. Ти имаш една целомъдрена дъщеря, която е надарена от Бога с всички дарби. Като неин баща, един ден на тебе ти се прииска да ѝ купиш копринена рокля, първокласна шапка с камилско перо, обуща от камилска кожа. От този ден ти разваляш целомъдрието на дъщеря си, ти я приготвяш да се ожени. Ти искаш да я туриш на служба, обаче трябва да знаеш на каква служба да я назначиш. Ти я излагаш за продан на витрината, на която се излагат дъщерите, и търсиш млад момък, който да я купи. Това не е разбиране, това не е култура. По този начин ти ще поставиш дъщеря си на един изпит. Ако аз имах дъщеря, ето какво щях да направя. След като ѝ купя копринена рокля и обуща от камилска кожа, ще я накарам цяла година да посещава бедни, да им слугува, да им мие чиниите. Ще ѝ кажа: „Ще слугуваш, без да се цапаш. Тъй ще слугуваш, че да няма нито едно петно на роклята ти. При това, няма да си туряш и никаква престилка". Така ще видя доколко тя е внимателна, как ще мие тези чинии. Ако е умна, тя ще си избере една бедна жена, ще отиде при нея и ще ѝ каже: „Сестра, ще дойда да ви измия чиниите, но ще бъда с хубава нова рокля, затова така сгответе и така сипете яденето, че никак да не изцапате чиниите. Аз ще дойда при вас с копринена рокля и с хубава шапка. Месно ядене не сгответе, сгответе само житце, вземете си ябълки, круши, череши, грозде, че като дойда, да ви измия чиниите хубаво, без да се изцапам". От това ще се види, че бащата е умен, но и дъщерята е умна. Така щях да възпитам своята дъщеря. На Земята всички ние сме изпратени за изпити, за проба.

Вие мислите да си живеете, но баща ви, като ви е облякъл в копринена рокля, той иска да ви изпита доколко сте умни: ще миете чиниите на бедните хора, без да се цапате. Бащата има и син. Допускам, че сестрата се е родила първа, а после е братът. Ако аз имам син, ще му купя един сукнен панталон, обувките пак ще бъдат хубави, от камилска кожа, ще му купя и един самурен калпак и ще го изпратя да обиколи всичките бедни вдовици, дето сестрата е ходила да мие чиниите. Така той ще провери дали тия бедни хора са доволни от сестра му и какво добро говорят за нея. След това той ще занесе тия сведения на баща си. Такава ще е службата на сина, той ще е като някой репортер, всичко ще си отбележи. Голяма ще бъде неговата служба. И като дойдат дъщерята и синът, бащата ще снеме копринената рокля на дъщеря си и сукнения панталон на сина си. Ето какво аз разбирам под това. Когато майката снеме пеленките на своето дете, тя има предвид да му тури нещо по-хубаво. А туй, по-хубавото, то не може да се опише. Тази копринена рокля представлява пеленките, които ще се снемат. Този сукнен панталон, и той представлява пеленките, които ще се снемат. И като се снемат те, ще се даде нова дреха с класическа форма: дълга дреха, не от коприна, но от чист лен, която ще бъде със златен пояс. На сестрата и на брата дрехите ще бъдат едни и същи – дълги дрехи със златен пояс. Косите и на двамата ще бъдат хубаво сресани. Тъй щото между брата и сестрата никакво различие няма да има; никаква коприна няма да има, никакви пера, никакво сукно.

„Кротките ще наследят земята.“ Под думата „кротките“ Христос разбира тези хора, които познават законите на Земята. Всеки човек, който е дошъл на Земята, трябва да бъде много умен. За да живееш щастливо на Земята, ти трябва да бъдеш гениален. Един ден, когато на Земята дойдат тези хора, които ще я наследят, всички ще бъдат светии. Не такива светии, каквито вие знаете, но те ще бъдат най-умните хора, най-добрите хора, най-любящите хора. Какъв е признакът, по който

ще се познаят тези хора? Трима души Учители дошли на Земята. Първият от тях, като получил подаръци от Господа, напуснал Земята и отишъл на небето – така разбрал той нещата. Вторият, като получил тези подаръци от Господа, той пък престанал да се интересува от хората, казал: „Не трябва да се интересуваме от хората". Третият Учител, на когото Бог дал подаръци, той се свързал с живота, разбрал нуждите на хората и започнал да ги учи. От тримата Учители първият отишъл на небето, да живее както разбира. Вторият си казал: „Кой ще ходи да се тревожи с хората, да ги учи? Нека се учат, както аз се учих". Третият обаче останал на Земята, тук да се занимава с хората и да ги учи.

Стремежите на много от вас спадат към стремежите на първия Учител – искате да отидете на небето, да станете съвършени и да не се връщате на Земята. Стремежите на други от вас спадат към стремежите на втория Учител – искате да бъдете съвършени, но да нямате вземане-даване с хората на Земята. И трети от вас имате стремежите на третия Учител – като придобиете Божиите дарби, да отидете да помагате на хората. Това е естественото положение. Това са кротките хора, които са разбрали смисъла на живота. Те остават на Земята, за да помагат на всички живи същества да станат щастливи. Това е кроткият човек.

Благословен Господ Бог наш
Добрата молитва

3 ноември 1935 г., София, Изгрев

Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ
том XXV

Графичен дизайн и корица
ПЕТЪР ДОБРЕВ

Редактор
ИВЕЛИНА ХРИСТОВА

Предпечатна подготовка
ИВАН ДЖЕДЖЕВ

Формат 84/108/32
Печатни коли 40,5

Издателство „Бяло Братство“
izdatelstvo.bratstvo@gmail.com
www.bialobratstvo.bg

Издателство „Захарий Стоянов“
office@zstoyanov.com
www.zstoyanov.com